

This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

- + *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
- + *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
- + *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
- + *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at <http://books.google.com/>

LIBRARY OF THE
Leland Stanford Junior University

NOT TO BE TAKEN OUT OF THE LIBRARY

No. 25014. S

EXTRACT FROM THE
BY - LAWS
OF THE

Odd Fellows' Library
ASSOCIATION
OF SAN FRANCISCO.

— • • —
This Book may be kept Two Weeks

For each day kept over the above time, the holder will be subject to a forfeit of five cent .

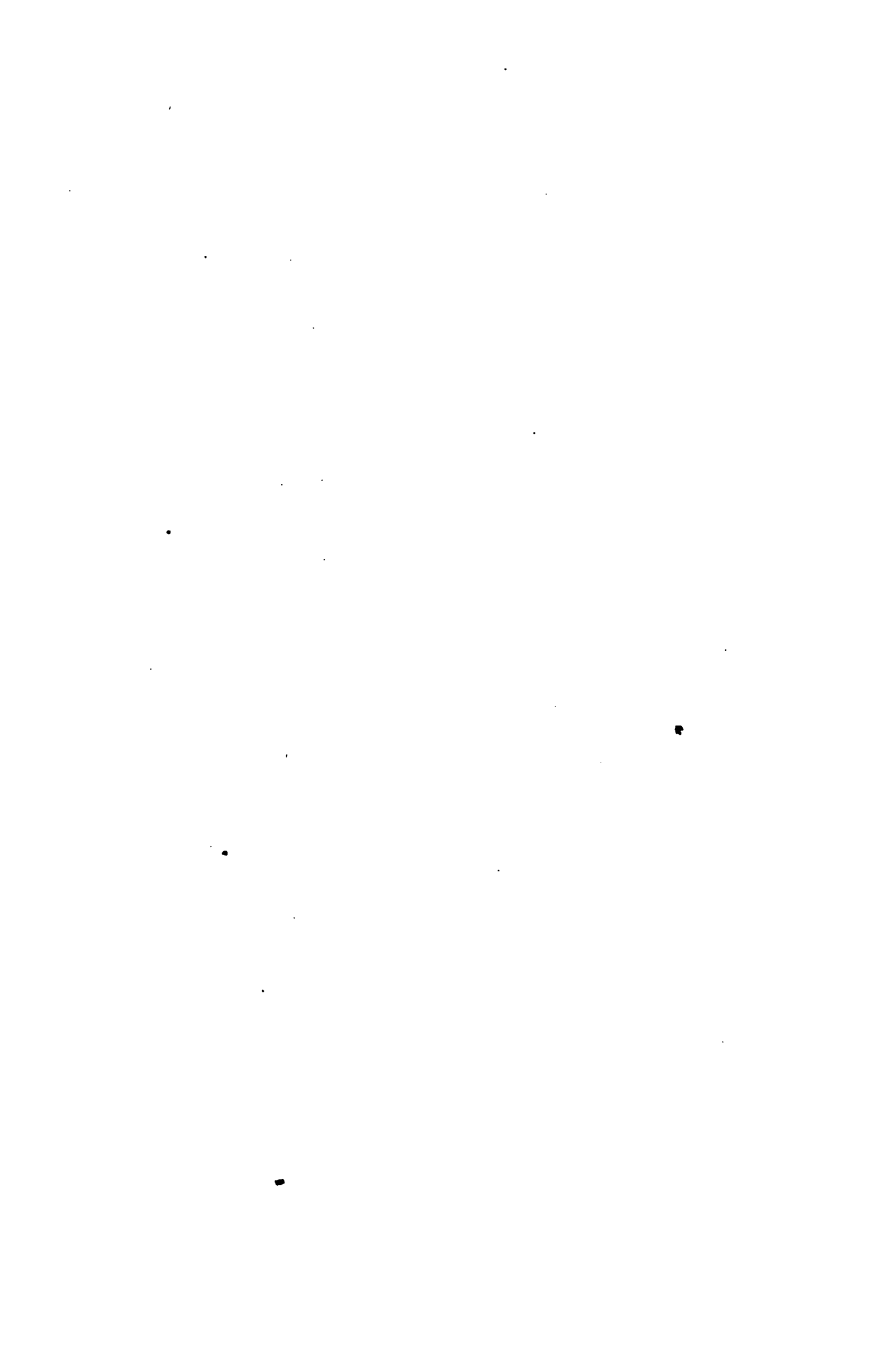
If a work of one volume be injured or lost, the same to be made good to the Librarian.

If a volume or more of a set of books be injured or lost, the full value of the set must be paid.

Press Shelf

1

THEOPHRASTI ERESII

OPERA

QUAE SUPERSUNT OMNIA.

EX RECOGNITIONE

FRIDERICI WINNER.

TOMUS SECUNDUS

DE CAUSIS PLANTARUM LIBROS VI

CONTINENS.

LIPSIAE

SUMPTIBUS ET TYPIS B. G. TEUBNERI.

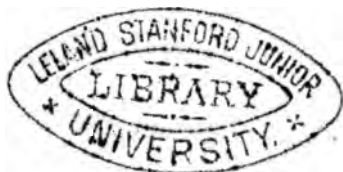
MDCCCLIV.

W

PA4448

A2.1

v.2

A.26330.
APR 25 1898

THEOPHRASTI DE CAUSIS PLANTARUM

LIBRI VI.

ΘΕΟΦΡΑΣΤΟΥ ΠΕΡΙ ΦΥΤΩΝ ΑΙΤΙΩΝ ΤΟ Α

111 CAP. I. Τῶν φυτῶν αἱ γενέσεις ὅτι μὲν εἰσι πλείους καὶ πόσαι καὶ τίνες ἐν ταῖς ἱστορίαις εἰρήται πρότερον. ἐπεὶ δὲ οὐ πᾶσαι πᾶσιν οἰκείως ἔχει διελεῖν τίνες ἐκάστοις καὶ διὰ ποίας αἰτίας ἀρχαῖς χρωμένους ταῖς κατὰ τὰς ἰδίας οὐσίας· εὐθὺν γὰρ χρὴ συμφωνεῖσθαι τοὺς λόγους τοῖς εὕρημένοις. ἡ μὲν οὖν ἀπὸ τοῦ σπέρματος γενέσεις κοινὴ πάντων ἐστὶ τῶν ἐχόντων σπέρμα· πάντα γὰρ δύναται γεννᾶν. τοῦτο δὲ καὶ τῇ αἰσθήσει φανερόν ὅτι συμβαίνει, κατὰ δὲ τὸν λόγον ἴσως ἀναγκαῖον· ἡ γὰρ φύσις οὐδὲν ποιεῖ μάτην, ἥκιστα δὲ ἐν τοῖς πρώτοις καὶ κυριωτάτοις· πρῶτον δὲ καὶ κυριώτατον τὸ σπέρμα, ὥστε τὸ σπέρμα μάτην ἂν εἴη μὴ δυνάμενον γεννᾶν, εἴπερ τούτου χάριν αλεῖ τὸ σπέρμα καὶ πρὸς τοῦτο πέφυκεν. ὅπερ ἐκ τῶν ἄλλων πάντων λαμβάνειν ἐστὶν ὁμολογούμενον. ἀλλὰ διὰ τὸ μὴ χρῆσθαι τοὺς γεωργοὺς ἐπ' ἐνίων, ὅτι θᾶττον ἀπ' αὐτομάτων παραγίνεται καὶ διὰ τὸ μὴ εἶναι ῥαδίως ἐπὶ τινων λαμβάνειν μῆτε τῶν δένδρων μῆτε τῶν ποιωδῶν τὰ σπέρματα, διὰ ταῦτ' οὐκ οἴονται τινες πάντ' ἀπὸ σπέρματος ἐνδέχεσθαι. καίτοι, καθάπερ ἐν ταῖς ἱστορίαις εἰρήται, καὶ φανερώτατον ἐπὶ τῶν συκῶν. -ἔτι δὲ κατ' ἄλλον τρῶ-

πον ἢ βλάστησις αὐτῶν, εἴ τι τῶν αὐτομάτων ἐκ συρ-
ροῆς καὶ σήψεως μᾶλλον δὲ ἀλλοιωσέως γινομένης φυσι-
κῆς. ὅτι μὲν οὖν κοινὴ πᾶσιν ἢ διὰ τοῦ σπέρματος γένεσις
φανερὸν· εἰ δ' ἄμφοτέρως ἔνια καὶ αὐτόματα καὶ ἐκ σπέρ-
ματος οὐδὲν ἄτοπον· ὥσπερ καὶ ζῳά τινα καὶ ἐξ ἀλλήλων
3 καὶ ἐκ τῆς γῆς. δι' ὃ καὶ αἱ γενέσεις κατὰ τὰς ιδίας
ἐκάστων φύσεις· ὅσα μὲν γὰρ ξηρὰ καὶ μονοφυῆ καὶ
ἀπαράβλαστα, ταῦτ' οὐδεμίαν, ὥς εἰπεῖν, δέχεται φυ-
τεῖαν οὔτε ἀπὸ παρασπάδος οὔτε ἀπὸ ἀκρεμόνος· τὴν
μὲν ἀπὸ παρασπάδος τῷ μὴ ἔχειν τὰ μονοφυῆ, τὴν δὲ
ἀπὸ ἀκρεμόνος καὶ κλωνὸς διὰ τὴν ξηρότητα. αἰεὶ γὰρ
τὸ μέλλον βλαστάνειν ἔχειν τε δεῖ τὴν ἔμβιον ὑγρότητα
καὶ ταύτην δύνασθαι τηρεῖν. τὰ δὲ φύσει ξηρὰ διὰ τὸ
ὀλίγην ἔχειν, ὅταν ἀπὸ τοῦ δένδρου ἀφαιρεθῇ ταχὺ
διαπνεῖται καὶ ἐξατμίζεται συνεξάγονθ' ἅμα καὶ τὸ
σύμφυτον θερμόν. καὶ ταῦτα μὲν διὰ τὰς εἰρημένας
αἰτίας, τὰ ἀπαράβλαστα καὶ μονοφυῆ ἀσυμμετρία τινὶ
τοῦ θερμοῦ καὶ ὑγροῦ. δέχεται δὲ τὰς ἄλλας ἃ δύναται
τηρεῖν τὴν ὑγρότητα καὶ θερμότητα τὴν ξύμφυτον, ὥς-
τε βλαστάνειν μὴ μόνον ἀπὸ παρασπάδος ἀλλ' ἔνια καὶ
ἀπὸ τῶν ἄκρων οἶον συκῇ καὶ ἄμπελος καὶ τῶν ἀκάρ-
πων δὲ καὶ φιλύδρων ὥσπερ ἰτέα καὶ ἀκτὴ καὶ λεύκη
καὶ αἰγειρος. καθόλου μὲν οὖν καὶ τύπῳ τοῦτον διωρί-
σθω τὸν τρόπον.

CAP. II. Οὐ μὲν ἀλλὰ μάλιστα ἢ μόνος τῶν ξηρῶν 21
καὶ μονοφυῶν καὶ ἀπαράβλαστων ὁ φοῖνιξ δέχεται καὶ
ἐτέρας γενέσεις παρὰ τὴν σπερματικὴν. τὰς τε γὰρ ῥάβ-
δους φασὶ μοσχεύειν περὶ Βαβυλῶνα τὰς ἀπαλωτάτας
καὶ ὅταν ἐμβιῶσσι μεταφυτεύουσι· καὶ ἐν τοῖς περὶ
τὴν Ἑλλάδα τόποις ἐὰν ἀποκόψας τις τᾶν φυτεύσῃ δι-
ξοῦσθαι. καὶ βλαστάνειν οὐκ ἀπὸ τοῦ ἐγκεφάλου μόνον
ἀλλὰ καὶ κάτωθεν αὖξιν τὰς ῥίζας. ἔτι δὲ ἂν πλάγιος

τεθῆ και ἐνικμος ἡ γῆ τυγχάνη πολλαχόθεν ῥιζοφυνεῖν
καὶ ἐκβλαστάνειν, οὐ μέντοι μέγεθος τοῦτο λαμβάνειν.
ἐπὶ δὲ πεύκης καὶ ἐλάτης καὶ εἴ τι παραπλήσιον τούτοις ²
οὐδὲν συμβαίνει τοιοῦτον οὐδ' ἐπὶ κυπαρίσσου, πλὴν
εἰ τί πον καὶ παραβλαστάνει καθάπερ φασὶν ἐν Κρήτῃ
περὶ τοὺς καλουμένους δρυῖτας· ἐνταῦθα γὰρ οὐδὲν,
ἄλογον ὥσπερ καὶ τὰς ἄλλας παραφυάδας ὑπορρίζουσ
οὕσας καὶ ἐνύκρους καὶ ταύτας βλαστάνειν· ἐπεὶ εἰ γε
μὴ ἦσαν ὑπόρριζοι χαλεπὸν ἢ ἀδύνατον. τοῦτο μὲν οὖν
ὥς πρὸς ὑπόθεσιν λεγόμενον. ὁ δὲ φοῖνιξ ἀπὸ μὲν τῶν ³
ῥάβδων βλαστάνει χῶρας εὐβοσία καὶ εὐφυῖα πρὸς τὸ
θαῖττον βλαστάνειν. τὸ δ' ἀπὸ τῶν ἀπαλοτάτων εὐλογον
εἰ ὑγρόταται αὐταὶ καὶ γεννητικώταται. ἀπὸ δὲ τοῦ
ἐγκεφάλου διὰ τῶν ὑποκάτω μᾶλλον ἐστὶ τοῦτο εὐλογον·
ἐντέϋθεν γὰρ καὶ ἡ τῶν ῥάβδων φύσις καὶ ὅλως οἶον
ἀρχὴ τις αὕτη ζωτική. δι' ὃ καὶ ἐξαιρουμένου καὶ πο-
νήσαντος θνήσκει· ἐπεὶ καὶ ἡ ἐκ τῶν πλαγίων ἐκφυσις
ἐχοντός ἐστὶ τὸν ἐγκέφαλον· ἐξαιρουμένου γὰρ αὐαίνε-
σθαι κατὰ λόγον, εἶπερ καὶ πεφυκότος καὶ ἐρριζωμένου
τοῦτο συμβαίνει. ἡ δὲ ἐκφυσις δῆλον ὅτι πανταχόθεν· ⁴
πανταχοῦ γὰρ διαμένει μέχρι τινὸς ἢ ὑγρότης καὶ ἡ θερ-
μότης διὰ τὸ μὴ εὐξήραντον εἶναι τῇ πυκνότητι τῶν πό-
ρων, δι' ὃ καὶ δυσδιάπνευστον. ὁ μὲν οὖν φοῖνιξ διὰ
ταῦτα πλεοναχῶς γίνεται. τῶν δὲ ἄλλων τῶν μονοφυῶν
οὐδὲν διὰ τὸ μὴ τοιαύτην ἔχειν τὴν φύσιν.

^{3H} CAP. III. Ὅσα δὲ πλείους γεννᾶται τρόπους ἔχει
καὶ ἐν αὐτοῖς διαφορὰν. τὰ γὰρ ἀπὸ παρασπάδος καὶ
ῥίζης καὶ κλωνὸς οὐ πάντως δύναιντ' ἂν καὶ ἀπὸ ξύλου
καὶ ἀπὸ ἀκρεμόνος καθάπερ ἄμπελος καὶ συκῇ, τὰ δὲ
πάλιν [οὐκ] ἀπὸ τῶν βλαστῶν ὥσπερ καὶ ἡ ἐλάα. τὸ δὲ
αἷτιον ἐν ἀμφοῖν ταύτων καὶ παραπλήσιον. ἀμπέλου μὲν
γὰρ καὶ συκῆς καὶ τῶν ἄλλων τῶν τοιούτων ξηρὰ καὶ

ξυλώδη τὰ μέσα καὶ ἐνίων τραχέα, τὸ δὲ τραχὺ δυσβλα-
 στὲς· τὰ δὲ ἄκρα καὶ ἀπαλὰ καὶ ἐνυγρὰ καθάπερ το
 2 κλῆμα καὶ ἡ κράδη· καὶ ἐπὶ τῆς ἰτέας δὲ καὶ τῶν ἄλλων
 ὁμοίως. ἐλάας δὲ τὰ μὲν τῶν ἀκρεμόνων ἐνικμα διὰ τὴν
 λιπαρότητα καὶ πυκνότητα καὶ ἀμφοτέρως οὐκ εὐξήραν-
 τα, τὰ δ' ἄκρα διὰ λεπτότητα ξηρὰ καὶ οὐ δυνάμενα
 διαμένειν. ὥσαύτως καὶ ἀπίου καὶ ἀμυγδαλῆς καὶ μη-
 λέας καὶ δάφνης καὶ ἄλλων· ἀβλάσθητα γὰρ τὰ τούτων
 διὰ τὴν αὐτὴν αἰτίαν πλὴν εἴ τι σπάνιον καὶ ὥς ἐν παρα-
 λόγῳ· καὶ γὰρ τὸ ἀπ' ἀκρεμόνων ἐνίων σπάνιον οἶον
 ἀμυγδαλῆς· δάφνην δὲ ἀδύνατον, ἐπεὶ οὐδὲ ἀπὸ παρα-
 σπάδος θέλει ῥαδίως. αἰτία δ', ὥσπερ ἐλέγομεν, ἡ ξη-
 ρότης καὶ τούτου γ' ἐτι ἡ μανότης· ἀσθενέστερον γὰρ
 3 καὶ πρὸς τὸ διατηρῆσαι ἐπὶ πλεῖον τὸ μανόν. ὅσα δὲ καὶ
 ἀπὸ ξύλων ἔμβια καὶ δύνата βλαστάνειν, οἶον ἐλάα
 μύρρινος κότινος, καὶ αὐτὰ τῇ πυκνότητι καθάπερ ἐλε-
 χθη τηρεῖ τὴν ζωτικὴν ἀρχὴν ἔχοντά τινα ὑγρότητα
 τοιαύτην. οὐ γὰρ ἱκανὸν εἶναι ἢ πυκνὸν γε, εἰ ξηρὸν καὶ
 ἀπαράβλαστον· ἐτι δὲ καὶ ἡ παραβλάστησις τῶν τοιού-
 των διὰ τὸ πρεμνώδη καὶ συνεστραμμένην πῶς εἶναι τὴν
 ῥίζαν ὥσπερ καὶ τῆς δάφνης. ἰσχύει γὰρ μᾶλλον ἢ καὶ
 δυσώλεθρα τὰ τοιαῦτα· τὸ γὰρ καταλειπόμενον αἰὲ βλα-
 στητικόν· τῶν δὲ μακρορρίζων διὰ τὴν τῶν ῥιζῶν ἰσχὺν
 4 ὥσπερ ἀπίου καὶ κοκκυμηλέας καὶ ἐτέρων. τάχα δὲ καθ-
 ὅλου περὶ πάντων ὧδε λεκτέον· πρῶτον μὲν ὅτι με-
 τέωρα καὶ οὐ βαθύρριζα, ἢ εἰ καὶ τινα εἰς βάθος καθιᾶ-
 σιν ἄλλ' ἐνίας καὶ ἐπιπολῆς. ἔπειθ' ὅτι πάντων, ὅταν
 συρροῆς γενομένης συνθερμανθῇ τοῦτο καὶ πεφθὲν ὑπὸ
 τοῦ ἡλίου καθάπερ κυῆσαν ἐκτέκη, καὶ ἐκ τῶν ἀκρεμό-
 νων οὕτω καὶ ἐκ τῶν ἄλλων οἱ βλαστοί. τούτων δὲ
 ὑποκειμένων κατὰ λόγον ἤδη τὸ παραβλαστάνειν. ἡ γὰρ
 ῥίζα μετέωρος οὔσα καὶ συρροὴν λαμβάνουσα ταύτην ἐκ-

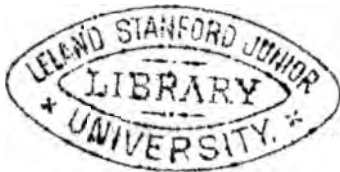
θερμαίνουσα καὶ πέττουσα μεθίησι τὸν βλαστὸν. τὰ μὲν 5
οὖν πλείστα παρ' αὐτὸ τὸ στέλεχος ἐκβλαστάνει· μετεω-
ρόταται γὰρ αὐταί· καὶ ἡ γε ἐλάα καὶ ἐκ τῶν πρέμνων.
ἄπιος δὲ καὶ ῥόα καὶ ὅσα μὴ μόνον σύνεγγυς, ἀλλὰ διὰ
πολλοῦ, μακρόρριζα ὄντα, ἡ ἂν ἡ ῥίζα μετέωρος ἡ
ταύτῃ τὸν βλαστὸν ἀφίησιν· ἐνταῦθα γὰρ ἡ συρροή καὶ
πέσις θερμαινομένης. δι' ὃ καὶ ἄτακτος ὁ τόπος ὅτι
ἄτακτος ὁ μετεωρισμὸς καὶ ἡ συρροή. τὰ δ' ἄκαρπα καὶ
εὖζωα καθάπερ αἰγειρος καὶ λεύκη καὶ συμπληροῦν δύ-
ναται βλαστάνοντα. τὰ δ' ἄλλα οὐχ ὁμοίως, ἀλλ' ἐπὶ
τῶν ὑλημάτων καὶ ποιωδῶν ἐνίων τοῦτο συμβαίνει.
πρὸς ἃ καὶ δεῖ μεταβῆναι τὸν λόγον. ὑπὲρ γὰρ τῶν δέν-
δρων ἱκανῶς εἴρηται.

4H CΛΕ. IV. Τούτων δὲ τὰς μὲν γενέσεις ἐκ τῶν αὐ-
τῶν θεωρητέον κοινοτάτην πᾶσι τὴν ἀπὸ σπέρματος τι-
θέντας. οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ πλείους εἰσὶ καὶ τούτων, ἡ δὲ
ἕκαστα τῶν προειρημένων ἐφάπτεται ταύτῃ διαιρετέον·
οἶον καὶ ὑπὲρ ἧς νῦν λέγομεν τῆς ἀπὸ τῶν ῥιζῶν. ἓνια
γὰρ καὶ αὐτόματα βλαστάνει καὶ φυτεύουσιν ἀπὸ τῶν
ῥιζῶν, ὥσπερ τὰ κεφαλόρριζα καὶ ὅλως ὦν παχεῖα καὶ
σαρκώδης ἐστὶν ἡ ῥίζα. δεῖ δὲ καὶ τὸ μὲν ὑδατῶδες μὴ
πλεῖον ἔχειν ὥσπερ τῆς γογγυλίδος καὶ ῥαφανίδος· εὐ-
ξήραντοι γὰρ αὐταί καὶ ἀσθενεῖς εἰς διαμονήν. ἀλλ' ἥτοι
χιτῶνας ἔχειν πλείους καὶ ἅμα γλισχρότητα τινα καθά-
περ αἱ τοῦ βολβοῦ καὶ σκίλλης καὶ ὅλως εὐχυλόν τινα
καὶ εὖσαρκον εἶναι καθάπερ αἱ τοῦ ἀμαράκου τοῦ χλω-
ροῦ καὶ τοῦ λειρίου καὶ τῶν ὁμοειδῶν. αἱ γὰρ τοιαῦται 2
φυτεῖαν μόνον δέχονται καὶ μέταρσιν. καὶ τούτων αἱ
μὲν καὶ πλείω χρόνον διαμένουσιν, αἱ δὲ ἐλάττω κατὰ
τὰς ἰδίας φύσεις ἐκάστων. ἄλλαι δ' αὖ πάλιν εἰσὶ τινες
αἱ μένουσαι μὲν ἐν ταῖς ἐαυτῶν χώραις ἀφιασι βλαστὸν
οἶον αἱ τῶν ἐπέτειοκαύλων, μεταιροόμεναι δὲ οὐ δύναν-

PA4448

A2.

v. 2

A.26330.
APR 25 1898

THEOPHRASTI DE CAUSIS PLANTARUM

LIBRI VI.

ΘΕΟΦΡΑΣΤΟΥ ΠΕΡΙ ΦΥΤΩΝ ΑΙΤΙΩΝ ΤΟ Α

I H CAP. I. Τῶν φυτῶν αἱ γενέσεις ὅτι μὲν εἰσι πλεί-
 ους καὶ πόσαι καὶ τίνες ἐν ταῖς ἱστορίαις εἰρηται πρό-
 τερον. ἐπεὶ δὲ οὐ πᾶσαι πᾶσιν οἰκείως ἔχει διελεῖν τίνες
 ἐκάστοις καὶ διὰ ποίας αἰτίας ἀρχαῖς χρωμένους ταῖς
 κατὰ τὰς ἰδίας οὐσίας· εὐθὺ γὰρ χρή συμφωνεῖσθαι
 τοὺς λόγους τοῖς εὗρημένοις. ἡ μὲν οὖν ἀπὸ τοῦ σπέρ-
 ματος γενέσεις κοινὴ πάντων ἐστὶ τῶν ἐχόντων σπέρμα·
 πάντα γὰρ δύναται γεννᾶν. τοῦτο δὲ καὶ τῇ αἰσθήσει
 φανερόν ὅτι συμβαίνει, κατὰ δὲ τὸν λόγον ἴσως ἀναγ-
 καῖον· ἡ γὰρ φύσις οὐδὲν ποιεῖ μάτην, ἥκιστα δὲ ἐν
 τοῖς πρώτοις καὶ κυριωτάτοις· πρῶτον δὲ καὶ κυριώτα-
 τον τὸ σπέρμα, ὥστε τὸ σπέρμα μάτην ἂν εἴη μὴ δυνά-
 μενον γεννᾶν, εἴπερ τούτου χάριν αἰεὶ τὸ σπέρμα καὶ
 πρὸς τοῦτο πέφυκεν. ὅπερ ἐκ τῶν ἄλλων πάντων λαμ- 2
 βάνειν ἐστὶν ὁμολογούμενον. ἀλλὰ διὰ τὸ μὴ χρῆσθαι
 τοὺς γεωργοὺς ἐπ' ἐνίων, ὅτι θᾶττον ἀπ' αὐτομάτων
 παραγίνεται καὶ διὰ τὸ μὴ εἶναι βραδίως ἐπὶ τινων λαμ-
 βάνειν μῆτε τῶν δένδρων μῆτε τῶν κοιωδῶν τὰ σπέρ-
 ματα, διὰ ταῦτ' οὐκ οἴονται τινες πάντ' ἀπὸ σπέρματος
 ἐνδέχασθαι. καίτοι, καθάπερ ἐν ταῖς ἱστορίαις εἰρηται,
 καὶ φανερώτατον ἐπὶ τῶν συκῶν. ἐτι δὲ κατ' ἄλλον τῶν

πον ἢ βλάστησις αὐτῶν, εἴ τι τῶν αὐτομάτων ἐκ συρ-
ροῆς καὶ σήψεως μᾶλλον δὲ ἀλλοιωσεως γινομένης φυσι-
κῆς. ὅτι μὲν οὖν κοινὴ πᾶσιν ἢ διὰ τοῦ σπέρματος γένεσις
φανερὸν· εἰ δ' ἀμφοτέρως ἔνια καὶ αὐτόματα καὶ ἐκ σπέρ-
ματος οὐδὲν ἄτοπον· ὥσπερ καὶ ζῳά τινα καὶ ἐξ ἀλλήλων
3 καὶ ἐκ τῆς γῆς. δι' ὃ καὶ αἱ γενέσεις κατὰ τὰς ιδίας
ἐκάστων φύσεις· ὅσα μὲν γὰρ ξηρὰ καὶ μονοφυτὴ καὶ
ἀπαράβλαστα, ταῦτ' οὐδεμίαν, ὥς εἰπεῖν, δέχεται φυ-
τείαν οὔτε ἀπὸ παρασπάδος οὔτε ἀπὸ ἀκρεμόνος· τὴν
μὲν ἀπὸ παρασπάδος τῷ μὴ ἔχειν τὰ μονοφυτῆ, τὴν δὲ
ἀπὸ ἀκρεμόνος καὶ κλωνὸς διὰ τὴν ξηρότητα. αἰεὶ γὰρ
τὸ μέλλον βλαστάνειν ἔχειν τε θεῖ τὴν ἔμβιον ὑγρότητα
καὶ ταύτην δύνασθαι τηρεῖν. τὰ δὲ φύσει ξηρὰ διὰ τὸ
ὀλίγην ἔχειν, ὅταν ἀπὸ τοῦ δένδρου ἀφαιρεθῇ ταχὺ
διαπνεῖται καὶ ἐξατμίζεται συνεξάγονθ' ἅμα καὶ τὸ
σύμφυτον θερμόν. καὶ ταῦτα μὲν διὰ τὰς εἰρημένας
αἰτίας, τὰ ἀπαράβλαστα καὶ μονοφυτὴ ἀσυμμετρία τινὶ
τοῦ θερμοῦ καὶ ὑγροῦ. δέχεται δὲ τὰς ἄλλας ἃ δύναται
τηρεῖν τὴν ὑγρότητα καὶ θερμότητα τὴν ξύμφυτον, ὥς-
τε βλαστάνειν μὴ μόνον ἀπὸ παρασπάδος ἀλλ' ἔνια καὶ
ἀπὸ τῶν ἄκρων οἶον συκῇ καὶ ἄμπελος καὶ τῶν ἀκάρ-
πων δὲ καὶ φιλύδρων ὥσπερ ἰτέα καὶ ἀκτὴ καὶ λεύκη
καὶ αἰγείρος. καθόλου μὲν οὖν καὶ τύπῳ τοῦτον διωρί-
σθω τὸν τρόπον.

CAP. II. Οὐ μὴν ἀλλὰ μάλιστ' ἢ μόνος τῶν ξηρῶν ²¹
καὶ μονοφυτῶν καὶ ἀπαράβλαστων ὁ φοῖνιξ δέχεται καὶ
ἐτέρας γενέσεις παρὰ τὴν σπερματικὴν. τὰς τε γὰρ ῥάβ-
δους φασὶ μοσχεύειν περὶ Βαβυλῶνα τὰς ἀπαλωτάτας
καὶ ὅταν ἐμβιῶσιν μεταφυτεύουσι· καὶ ἐν τοῖς περὶ
τὴν Ἑλλάδα τόποις ἐὰν ἀποκόψας τις τὰν φυτεύσῃ δι-
ξοῦσθαι. καὶ βλαστάνειν οὐκ ἀπὸ τοῦ ἐγκεφάλου μόνον
ἀλλὰ καὶ κάτωθεν αὖξιν τὰς ῥίζας. ἐτι δὲ ἂν πλάγιος

τεθῆ και ἐνικμος ἡ γῆ τυγχάνῃ πολλαχόθεν ῥιζοφυεῖν
καὶ ἐκβλαστάνειν, οὐ μέντοι μέγεθος τοῦτο λαμβάνειν.
ἐπὶ δὲ πεύκης καὶ ἐλάτης καὶ εἴ τι παραπλήσιον τούτοις ²
οὐδὲν συμβαίνει τοιοῦτον οὐδ' ἐπὶ κυπαρίσσου, πλὴν
εἴ τί πον καὶ παραβλαστάνει καθάπερ φασὶν ἐν Κρήτῃ
περὶ τοὺς καλουμένους δρυῖτας· ἐνταῦθα γὰρ οὐδὲν
ἄλογον ὥσπερ καὶ τὰς ἄλλας παραφυάδας ὑπορρίζουσ
οὕσας καὶ ἐνύγρους καὶ ταύτας βλαστάνειν· ἐπεὶ εἴ γε
μὴ ἦσαν ὑπόρριζοι χαλεπὸν ἢ ἀδύνατον. τοῦτο μὲν οὖν
ὥς πρὸς ὑπόθεσιν λεγόμενον. ὁ δὲ φοῖνιξ ἀπὸ μὲν τῶν ³
ῥάβδων βλαστάνει χῶρας εὐβοσία καὶ εὐφυῖα πρὸς τὸ
θαῖτον βλαστάνειν. τὸ δ' ἀπὸ τῶν ἀπαλοτάτων εὐλογον
εἰ ὑγρόταται αὐταὶ καὶ γεννητικώταται. ἀπὸ δὲ τοῦ
ἐγκεφάλου διὰ τῶν ὑποκάτω μᾶλλον ἔτι τοῦτο εὐλογον·
ἐντεῦθεν γὰρ καὶ ἡ τῶν ῥάβδων φύσις καὶ ὅλως οἶον
ἀρχή τις αὕτη ζωτική. δι' ὃ καὶ ἐξαιρουμένου καὶ πο-
νήσαντος θνήσκει· ἐπεὶ καὶ ἡ ἐκ τῶν πλαγίων ἐκφυσις
ἐχοντός ἐστι τὸν ἐγκέφαλον· ἐξαιρουμένου γὰρ αὐαίνε-
σθαι κατὰ λόγον, εἴπερ καὶ πεφυκός καὶ ἐρριζωμένον
τοῦτο συμβαίνει. ἡ δὲ ἐκφυσις δῆλον ὅτι πανταχόθεν· ⁴
πανταχοῦ γὰρ διαμένει μέχρι τινὸς ἢ ὑγρότης καὶ ἡ θερ-
μότης διὰ τὸ μὴ εὐξήραντον εἶναι τῇ πυκνότητι τῶν πό-
ρων, δι' ὃ καὶ δυσδιάπνευστον. ὁ μὲν οὖν φοῖνιξ διὰ
ταῦτα πλεοναχῶς γίνεται. τῶν δὲ ἄλλων τῶν μονοφυῶν
οὐδὲν διὰ τὸ μὴ τοιαύτην ἔχειν τὴν φύσιν.

^{3 H} CAP. III. Ὅσα δὲ πλείους γεννᾶται τρόπους ἔχει
καὶ ἐν αὐτοῖς διαφορὰν. τὰ γὰρ ἀπὸ παρασπάδος καὶ
ῥίζης καὶ κλωνὸς οὐ πάντως δύναιντ' ἂν καὶ ἀπὸ ξύλου
καὶ ἀπὸ ἀκρεμόνος καθάπερ ἄμπελος καὶ συκῇ, τὰ δὲ
πάλιν [οὐκ] ἀπὸ τῶν βλαστῶν ὥσπερ καὶ ἡ ἐλάα. τὸ δὲ
αἷτιον ἐν ἄμφοιν ταὐτὸν καὶ παραπλήσιον. ἀμπέλου μὲν
γὰρ καὶ συκῆς καὶ τῶν ἄλλων τῶν τοιούτων ξηρὰ καὶ

- ξυλώδη τὰ μέσα καὶ ἐνίων τραχέα, τὸ δὲ τραχὺ δυσβλα-
 στές· τὰ δὲ ἄκρα καὶ ἀπαλὰ καὶ ἐνυγρὰ καθάπερ το
 2 κλῆμα καὶ ἡ κράδῃ· καὶ ἐπὶ τῆς ἰτέας δὲ καὶ τῶν ἄλλων
 ὁμοίως· ἐλάας δὲ τὰ μὲν τῶν ἀκρεμόνων ἐνικμα διὰ τὴν
 λιπαρότητα καὶ πυκνότητα καὶ ἀμφοτέρως οὐκ εὐξήραν-
 τα, τὰ δ' ἄκρα διὰ λεπτότητα ξηρὰ καὶ οὐ δυνάμενα
 διαμένειν. ὥσαύτως καὶ ἀπίου καὶ ἀμυγδαλῆς καὶ μη-
 λέας καὶ δάφνης καὶ ἄλλων· ἀβλάστητα γὰρ τὰ τούτων
 διὰ τὴν αὐτὴν αἰτίαν πλὴν εἴτι σπάνιον καὶ ὥς ἐν παρα-
 λόγῳ· καὶ γὰρ τὸ ἀπ' ἀκρεμόνων ἐνίων σπάνιον οἶον
 ἀμυγδαλῆς· δάφνην δὲ ἀδύνατον, ἐπεὶ οὐδὲ ἀπὸ παρα-
 σπάδος θέλει ῥαδίως. αἰτία δ', ὥσπερ ἐλέγομεν, ἡ ξη-
 ρότης καὶ τούτου γ' εἴτι ἡ μανότης· ἀσθενέστερον γὰρ
 3 καὶ πρὸς τὸ διατηρῆσαι ἐπὶ πλεον τὸ μανόν. ὅσα δὲ καὶ
 ἀπὸ ξύλων ἔμβια καὶ δύναται βλαστάνειν, οἶον ἐλάα
 μύρρινος κότινος, καὶ αὐτὰ τῇ πυκνότητι καθάπερ ἐλε-
 χθῇ τηρεῖ τὴν ζωτικὴν ἀρχὴν ἔχοντά τινα ὑγρότητα
 τοιαύτην. οὐ γὰρ ἱκανὸν ἔαν ἢ πυκνὸν γε, εἰ ξηρὸν καὶ
 ἀπαράβλαστον· εἴτι δὲ καὶ ἡ παραβλάστησις τῶν τοιού-
 των διὰ τὸ πρεμνώδη καὶ συνεστραμμένην πως εἶναι τὴν
 ῥίζαν ὥσπερ καὶ τῆς δάφνης. ἰσχύει γὰρ μᾶλλον ἢ καὶ
 δυσώλεθρα τὰ τοιαῦτα· τὸ γὰρ καταλειπόμενον ἀεὶ βλα-
 στητικόν· τῶν δὲ μακρορρίζων διὰ τὴν τῶν ῥιζῶν ἰσχὺν
 4 ὥσπερ ἀπίου καὶ κοκκυμηλέας καὶ ἐτέρων. τάχα δὲ καθ-
 ὅλου περὶ πάντων ᾧδε λεκτέον· πρῶτον μὲν ὅτι με-
 τέωρα καὶ οὐ βαθύρριζα, ἢ εἰ καὶ τινα εἰς βάθος καθιᾶ-
 σιν ἀλλ' ἐνίας καὶ ἐπιπολῆς. ἐπειδ' ὅτι πάντων, ὅταν
 συρροῆς γενομένης συνθερμανθῇ τοῦτο καὶ πεφθῇ ὑπὸ
 τοῦ ἡλίου καθάπερ κηῖσαν ἐκτέκη, καὶ ἐκ τῶν ἀκρεμό-
 νων οὕτω καὶ ἐκ τῶν ἄλλων οἱ βλαστοί. τούτων δὲ
 ὑποκειμένων κατὰ λόγον ἤδη τὸ παραβλαστάνειν. ἡ γὰρ
 ῥίζα μετέωρος οὕσα καὶ συρροὴν λαμβάνουσα ταύτην ἐκ-

θερμαίνουσα καὶ πέττουσα μεθίησι τὸν βλαστὸν. τὰ μὲν 5
οὖν πλείστα παρ' αὐτὸ τὸ στέλεχος ἐκβλαστάνει· μετεω-
ρόταται γὰρ αὐταί· καὶ ἥ γε ἐλάα καὶ ἐκ τῶν προέμνων.
ἄπιος δὲ καὶ ῥόα καὶ ὅσα μὴ μόνον σύνεγγυς, ἀλλὰ διὰ
πολλοῦ, μακρόρριζα ὄντα, ἥ ἂν ἡ ῥίζα μετέωρος ἥ
ταύτη τὸν βλαστὸν ἀφίησιν· ἐνταῦθα γὰρ ἡ συρροή καὶ
πέψις θερμαινομένης. δι' ὃ καὶ ἄτακτος ὁ τόπος ὅτι
ἄτακτος ὁ μετεωρισμὸς καὶ ἡ συρροή. τὰ δ' ἄκαρπα καὶ
εὖζωα καθάπερ αἰγείρος καὶ λεύκη καὶ συμπληροῦν δύ-
νεται βλαστάνοντα. τὰ δ' ἄλλα οὐχ ὁμοίως, ἀλλ' ἐπὶ
τῶν ὑλημάτων καὶ ποιωδῶν ἐνίων τοῦτο συμβαίνει.
πρὸς ἃ καὶ δεῖ μεταβῆναι τὸν λόγον. ὑπὲρ γὰρ τῶν δέν-
δρων ἱκανῶς εἰρηται.

4 H CΛΕ. IV. Τούτων δὲ τὰς μὲν γενέσεις ἐκ τῶν ἀν-
τῶν θεωρητέον κοινοτάτην πᾶσι τὴν ἀπὸ σπέρματος τι-
θέντας. οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ πλείους εἰσὶ καὶ τούτων, ἥ δὲ
ἕκαστα τῶν προειρημένων ἐφάπτεται ταύτῃ διαιρετέον·
οἶον καὶ ὑπὲρ ἧς νῦν λέγομεν τῆς ἀπὸ τῶν ῥιζῶν. ἐνια
γὰρ καὶ αὐτόματα βλαστάνει καὶ φυτεύουσιν ἀπὸ τῶν
ῥιζῶν, ὥσπερ τὰ κεφαλόρριζα καὶ ὅλως ὧν παχεῖα καὶ
σαρκώδης ἐστὶν ἡ ῥίζα. δεῖ δὲ καὶ τὸ μὲν ὑδατῶδες μὴ
πλεῖον ἔχειν ὥσπερ τῆς γογγυλίδος καὶ ῥαφανίδος· εὐ-
ξήραντοι γὰρ αὐταί καὶ ἀσθενεῖς εἰς διαμονήν. ἀλλ' ἥτοι
χιτῶνας ἔχειν πλείους καὶ ἅμα γλισχρότητα τινα καθά-
περ αἱ τοῦ βολβοῦ καὶ σκίλλης καὶ ὅλως εὐχυλόν τινα
καὶ εὐσαρκον εἶναι καθάπερ αἱ τοῦ ἀμαράκου τοῦ χλω-
ροῦ καὶ τοῦ λειοῦ καὶ τῶν ὁμοειδῶν. αἱ γὰρ τοιαῦται 2
φυτεῖαν μόνον δέχονται καὶ μέταρσιν. καὶ τούτων αἱ
μὲν καὶ πλείω χρόνον διαμένουσιν, αἱ δὲ ἐλάττω κατὰ
τὰς ἰδίας φύσεις ἐκάστων. ἄλλαι δ' αὖ πάλιν εἰσὶ τινες
αἱ μένουσαι μὲν ἐν ταῖς ἑαυτῶν χώραις ἀφίᾳσι βλαστὸν
οἶον αἱ τῶν ἐπέτειοκαύλων, μεταιρόμεναι δὲ οὐ δύναν-

ται διὰ τὴν ξηρότητα. τὴν γὰρ αὐτὴν αἰτίαν ὑπολη-
 πτέον καὶ ἐπὶ τούτων ἦν περ ἐπ' ἐκείνων. ἔστι δέ τινων
 καὶ ἀπὸ παρασπάδος καὶ ἀπὸ τῶν ἄκρων φυτεία καὶ γέ-
 νεσις. ἀπὸ παρασπάδος μὲν καὶ φαφάνου καὶ πηγάνου,
 τῶν δὲ στεφανωτικῶν οἶον ἄβροτόνου καὶ σισυμβρίου
 καὶ ἐρπύλλου· καὶ ἀπὸ τῶν ἄκρων δ' ἐνίων τῶν αὐτῶν
 3 πηγάνου τε καὶ ἄβροτόνου καὶ τῶν στεφανωτικῶν· καὶ
 γὰρ ἔχει ταῦτά γε καὶ καθίησιν εὐθύς ῥίζας ἐκ τῶν βλα-
 στῶν ὥσπερ ὁ κιττός· οὗτος γὰρ δὴ μάλισθ' ὅλως ἐμ-
 βιος καὶ εἰσδυόμενος εἰς αὐτὰ τὰ δένδρα καὶ ἐν τῇ γῇ
 κρυπτόμενος. τῶν δὲ λαχανωδῶν τὸ ὠκιμον· καὶ γὰρ
 τὰς ἀποφυτείας ἐκ τῶν ἄνω δέχεται καί περ ξυλῶδες ὄν,
 ἀλλ' ὅτι δυσξήραντόν ἐστι ταύτῃ φύεται, δι' ὃ καὶ πο-
 λὺν χρόνον διαμένει καὶ κολοιγόμενον πάλιν βλαστάνει.
 ξυλῶδες δὲ καὶ τὸ ἄβρότονον, ἀλλ' ἔχει τινὰ τῇ πυκνό-
 τητι καὶ δοριμύτητι φυλακὴν ὥσπερ ὁ κιττός· καὶ γὰρ
 4 οὗτος φύεται καταπηγνύμενος. αὐταὶ μὲν οὖν κοιναὶ
 πλείονων. αἱ δὲ τοιαῦται καὶ σπάνιαι καὶ ἐλάττους
 ὥσπερ τῆς κρινωνίας καὶ ῥοδωνίας καὶ ὁ καυλὸς ὁ σχι-
 σθεὶς φύεται καὶ βλαστάνει. ταῦτα δὲ ὅμοια καὶ παρα-
 πλῆσια καὶ τὰ τῆς ἐλάας καὶ εἴ τι ἄλλο βλαστητικὸν ἀπὸ
 τοῦ ξύλου. δι' ὃ καὶ ὑπὸ τὴν [αὐτὴν] αἰτίαν πίπτει· δύ-
 νηται γὰρ διατηρεῖν τὴν ὑγρότητα καὶ θερμότητα τὴν
 γόνιμον. καὶ τό τε κατακόπτειν καὶ κατασχίζειν εὖλο-
 γον· ἐκ γὰρ τοῦ ἐλάττονος καὶ ἀνεωγμένου θάπττον ἢ
 ἀρχὴ καὶ εὐκολωτέρα· τὸ δὲ μέγα καὶ συμπεπτωκὸς οὐχ
 5 ὁμοίως παθητικὸν οὐδὲ βλαστητικόν. δι' ὃ καὶ τὰ σκόρ-
 δα διαιροῦσιν εἰς τὰς γέλγεις καὶ τῶν κρομύων ἀφαι-
 ροῦσι τὰς τε ῥίζας τὰς κάτω καὶ τὰ κελύφη. ταῦτα γὰρ
 παρέχει πᾶν τὸ ἀλλότριον· ἀλλότριον δὲ τῷ ζῶντι τὸ μὴ
 ζῶν· ὥσπερ καὶ τῶν δένδρων τὰ ἀφαναινόμενα. τῆς μὲν
 οὖν ἐλάας καὶ τῶν μυρρίνων οὐ δεῖ περιαιρεῖν τὸν

φλοιόν· ἀποστέγει γὰρ καὶ τηρεῖ τὴν ζωὴν· τῶν δὲ κρο-
 μύων καὶ σκόρδων δεῖ, δεῖ δὲ μὴ τοὺς ζῶντας μὴδὲ τοὺς
 κυρίους ἀφαιρεῖν· ἐπεὶ κἀκείνων εἰ τις ἀφαιροίη τού-
 τους [οὐ] βλαστάνει. ἰδιωτάτη δὲ βλάβησις ἢ ἐκ τῶν 6
 δακρύων οἷον τοῦ θ' ἱπποσελίνου καὶ τοῦ κρίνου καὶ
 ἐνίων ἐτέρων· οὐκ ἄλογος δὲ ἄλλ' ὁμολογουμένη τῇ ἐκ
 τῶν καυλῶν. οὐδὲν γὰρ ἕτερον ἄλλ' ἢ ξυνηθροισμένην
 δεῖ εἶναι καὶ ἐν ἐκείνοις ἀρχὴν τὴν γόνιμον· οὐ γὰρ
 ἄνευ θερμότητος ἢ τοιαύτης καὶ ὑγρότητος. ὅτι δ' οὐ
 πάντων οἱ ὅποι καὶ τὰ δάκρυα γεννητικὰ πρὸς τὰς
 ἐπάνω καὶ προτέρας αἰτίας ἀνακτεόν. ὅτι δ' οὐδ' οἱ
 καυλοὶ οὐδ' αἱ ῥίζαι, κατὰ λόγον δὲ καὶ τοῦτ' ἐστὶν ὅπερ
 ἐλέχθη πρότερον, ὅτι πλείους αἱ γενέσεις καὶ τῶν ἄλ-
 λων ἢ τῶν ἄλλων ῥάδιον γεννησθαι τὰ ἀτελέστερα καὶ
 ἀπ' ἐλάττονος ἀρχῆς. αἱ μὲν οὖν ἐκ τῶν μορίων ὅποιαι
 καὶ διὰ τίνος αἰτίας ἐκ τούτων θεωρεῖσθω. καὶ γὰρ εἰ
 τι παραλέλειπται προσθεῖναι καὶ συνιδεῖν οὐ χαλεπόν·

5 H CAP. V. Αἱ δ' αὐτόματοι γίνονται μὲν ὥς ἀπλῶς
 εἰπεῖν τῶν ἐλαττόνων καὶ μάλιστα τῶν ἐπετείων καὶ
 ποιωδῶν· οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ τῶν μειζόνων ἐστὶν ὅτε
 συμβαίνουσιν ὅταν ἢ ἐπομβρίαὶ κατάσχωσιν ἢ ἄλλη
 ιδιότης τις γένηται περὶ τὸν ἄερα καὶ τὴν γῆν· οὕτω
 γὰρ καὶ τὸ σίλφιον ἀνατεῖλαί φασιν ἐν Λιβύῃ πιττώ-
 δους τινὸς ὕδατος γενομένου καὶ παχέος, καὶ τὴν ὕλην
 δὲ τὴν νῦν οὔσαν ἐξ ἐτέρας τινὸς τοιαύτης αἰτίας· οὐ
 γὰρ ἦν πρότερον. αἱ δ' ἐπομβρίαὶ καὶ σήψεις τινὰς ποι- 2
 οῦσι καὶ ἀλλοιώσεις ἐπὶ πολὺ διέκνουμένου τοῦ ὑγροῦ
 καὶ τρέφειν καὶ ἐπαύξειν δύνανται τὰ συνιστάμενα θερ-
 μαίνοντος τοῦ ἡλίου καὶ καταξηραίνοντος, ὥσπερ καὶ
 τὴν τῶν ζώων γένεσιν οἱ πολλοὶ ποιοῦσιν· εἰ δὲ δὴ καὶ
 ὁ ἀὴρ σπέρματα δίδωσι συγκαταφέρων ὥσπερ φησὶν
 Ἀναξαγόρας καὶ πολλοὶ μᾶλλον· ἄλλας γὰρ αὖ ποιοῖεν

ἀρχὰς καὶ τροφάς· ἔτι δ' οἱ ποταμοὶ καὶ αἱ συρροαὶ
 καὶ ἐκρήγματα τῶν ὑδάτων πολλαχόθεν ἐπάγουσι σπέρ-
 ματα καὶ δένδρων καὶ ὕλημάτων, δι' ὃ καὶ αἱ μεταστά-
 σεις τῶν ποταμῶν πολλοὺς τόπους ποιοῦσιν ὑλώδεις
 3 τοὺς πρότερον ἀνύλους. ἀλλ' αὐταὶ μὲν οὐκ αὐτόματοι
 δόξαιεν ἂν, ἀλλ' ὥσπερ σπειρόμεναί τινες καὶ φυτευό-
 μεναι. τὸ δὲ τῶν ἀκάρπων οἴηθ' ἐν τις ἂν μᾶλλον αὐτο-
 μάτους εἶναι μῆτε φυτευομένων μῆτε ἀπὸ σπέρματος
 γινομένων, ὅπερ ἀναγκαῖον [εἶ] μὴδ' ἕτερον τούτων·
 ἀλλὰ μὴ ποτ' οὐκ ἢ τοῦτ' ἀληθὲς ἐπὶ γε τῶν μειζόνων,
 ἀλλὰ μᾶλλον λανθάνουσιν αἱ πᾶσαι τῶν σπερμάτων φύ-
 σεις ὅπερ καὶ ἐν ταῖς ἱστορίαις ἐλέχθη περὶ τε τῆς ἰτέας
 καὶ τῆς πετελέας· ἐπεὶ καὶ τῶν ἐλαττόνων πολλὰ δια-
 λανθάνουσι τῶν ποιωδῶν, ὥσπερ καὶ περὶ τοῦ θυμόν
 καὶ ἐτέρων εἵπομεν ὡς κατὰ μὲν τὴν ὄψιν οὐ φανερά,
 κατὰ δὲ τὴν δύναμιν φανερά· σπειρομένων γὰρ τῶν
 4 ἀνθῶν γεννᾶται. καὶ δυσόρατα καὶ μικρὰ καὶ τῶν δέν-
 δρων ἕνια σπέρματα τυγχάνει καθάπερ καὶ τῆς κυπαρίσ-
 σου· ταύτης γὰρ οὐχ ὅλος ὁ καρπὸς ὁ σφαιροείδης ἐστὶν
 ἀλλὰ τὸ ἐγγινόμενον ἐν τούτῳ λεπτὸν καὶ ὥσπερ πιτυ-
 ρῶδες καὶ ἀμενηνὸν ὅπερ ἐκπέταται διαχασκόντων τῶν
 σφαιρίων, δι' ὃ καὶ ἐμπείρου τινός ἐστι συλλέξει, τὴν
 θ' ὥραν παρατηρεῖν αὐτό [τε] τὸ σπέρμα γνωρίζειν δυ-
 ναμένου. ἐπὶ πολλῶν μὲν οὖν καὶ τοῦτο συμβαίνει καὶ
 μάλιστα ὅσα συνεχῇ ἐν ταῖς ὕλαις ταῖς ἀγροῖαις καὶ τοῖς
 ὄρεσιν ἐστίν· οὐ γὰρ ῥάδιον αὐτομάτως συνισταμένων
 διαμένειν τὸ συνεχές, ἀλλὰ δυοῖν θάτερον ἢ ἀπὸ φύξης
 5 ἢ ἀπὸ σπέρματος βλαστάνει. ὀλίγα δ' ἄκαρπα τῶν ὁμο-
 γενῶν οἱ ὑλοτόμοι φασὶν εἶναι· ταῦτα ἤτοι λανθάνειν
 εἰκὸς ἢ διὰ τὸ καταναλίσκειν εἰς τὰ ἄλλα τὴν τροφήν
 ἄκαρπα γίνεσθαι καθάπερ τὰς ἀμπέλους τὰς τραγώσας
 καὶ ὅσοις ἄλλοις τοῦτο συμβαίνει· γιγνόμενον δ' ἐπὶ

τῶν καρπίμων καὶ ἀνθοφόρων τί κωλύει τοῦτο συμβαίνειν ἐπὶ τῶν ἄλλων ὥσπερ πηρουμένων πρὸς καρπογονίαν. ἀλλὰ τοῦτο μὲν ὥς ἐπιδοξαζόμενον εἰρησθῶ, δεῖ δὲ ἀκριβέστερον ὑπὲρ αὐτοῦ σκέψασθαι καὶ ἀνιστορησαι τὰς αὐτομάτους γενέσεις. ὥς δὲ ἀπλῶς εἰπεῖν ἀναγκαῖον γίνεσθαι διαθερμαινομένης τῆς γῆς καὶ ἀλλοιουμένης τῆς ἀθροισθείσης μίξεως ὑπὸ τοῦ ἡλίου καθάπερ ὁρῶμεν καὶ τὰς τῶν ζώων.

8 H CAP. VI. Λοιπὸν δ' εἰπεῖν ὑπὲρ τῶν ἐν ἄλλοις γενέσεων οἷον τῶν κατὰ τὰς ἐμφυτείας καὶ τοὺς ἐνοφθαλμισμούς. ἀπλοῦς δέ τις λόγος καὶ σχεδὸν εἰρημένος πρότερον. ὥσπερ γὰρ γῇ χρῆται [θατέρῳ] τὰ ἐμφυτευόμενα. καὶ φυτεία δέ τις ὁ ἐνοφθαλμισμὸς οὐ μόνον παρὰ ταῖς ἄλλ' ἐνταῦθα δῆλον ὅτι καὶ τὸ βλαστάνον καὶ τὸ γεννῶν ἢ ὑγρότης ἐστὶν ἢ γόνιμος· ἦν περ ὁ ὀφθαλμὸς ἔχων ἀρμόττεται θατέρῳ καὶ τὴν τροφὴν ἔχων ἀποδίδωσι τὴν οἰκείαν βλάστησιν. εὐανξῇ δὲ πάντα τὰ τοιαῦτα διὰ τὸ κατειργάσθαι τὰς τροφὰς καὶ τὰς διὰ τῶν ἐνοφθαλμισμῶν ἔτι μᾶλλον· καθαρωτάτη γὰρ αὕτη ὥσπερ ἐν τοῖς στελέχεσιν ἤδη τῶν καρπῶν. εὐπρόσφυτον δ' αἰὲ τῷ ὁμοίῳ τὸ ὅμοιον· ὁ δὲ ὀφθαλμὸς ὥσπερ ὁμογενές. εὐλόγως δὲ καὶ ἡ ἀντίληψις μάλιστα τῶν ὁμοιοφλοίων· ἐλαχίστη γὰρ ἡ ἐξαλλαγὴ τῶν ὁμογενῶν καὶ ὥσπερ μετὰ θεσις γίνεται μόνον· ἅμα γὰρ συμβαίνει καὶ τοὺς κάρπους ὀργᾶν καὶ τὰ ὅλα δένδρα πρὸς τὴν βλάστησιν, ὥσθ' ὅταν ὅμοιόν τε ἦ καὶ ὁμοιοπαθὲς τοῖς καρποῖς ἐξ ἀμφοτέρων εὐλογον τὸ τάχος τῆς αὐξήσεως· ἐν δὲ τοῖς ἄλλοις ὅσω ἂν ἦττων ἦ καὶ τοῖς γένεσι καὶ τοῖς τόποις καὶ τοῖς καιροῖς παραλλαγῇ. εὐλογοὶ δὲ καὶ αἱ αἶραι μᾶλλον δὲ ἴσως ἀναγκαῖαι καθ' ἃς καὶ ὁλως ἐπιβλαστήσεις γίνονται μετόπωρόν τε καὶ ἕα καὶ κυνὸς ἐπιτολή· δεῖ γὰρ ὀργῶντα φέρειν. παραπλήσιοι δὲ καὶ

οἱ λόγοι καὶ περὶ ἐκάστης οἴπερ καὶ περὶ τῆς φυ-
 τείας. οἱ μὲν γὰρ τὴν ἐαρινὴν ἐπαινοῦσιν ἐπ' ἰσημε-
 ρίαις ἔτι κύνωντων· ἅμα γὰρ τῇ ἐγκυήσῃ καὶ βλαστήσῃ
 ὁ φλοιὸς ἐπιφύεται καὶ περιλαμβάνει. οἱ δὲ περὶ τὴν
 ἐπ' ἀρκτουῦρον· παρὰ χρῆμα μὲν γὰρ οἶον ῥιζοῦται καὶ
 οἶον ἐπισυμμύει· προςφυῆς δὲ γενομένη πρὸς τὸ ἔαρ
 ἀθρόον ἀποδίδωσι τὴν βλάστην ἀπὸ ἰσχυροτέρας ἀρχῆς.
 4 εὐλόγως δ' ἔχει τὸ τὰς μασχάλας ἐνοφθαλμίζειν τὰς λειο-
 τάτας καὶ νεωτάτας· ἀντιλαμβάνεται γὰρ ἐντεῦθεν μά-
 λιστα διὰ τὴν τε λειότητα καὶ ἡλικίαν· εὖζωα γὰρ καὶ
 εὐβλαστῇ ἔστι τὰ νέα. μάλιστα δ' εὐφυῇ ὥς γ' ἐνὶ λα-
 βεῖν ὅσων ἡ ὑγρότης ἔχει τι γλίσχρον, ἔτι δ' ἂν μαλα-
 κόφλοια καὶ ὁμοιόφλοια καὶ ὁμοιοπαθῇ· δι' ὃ καὶ εἰς
 τὰ παραπλήσια φύσει καὶ ἡλικίᾳ κάλλιστος ὁ ἐνοφθαλ-
 μισμός· ἥ τε γὰρ γλίσχροτης (καὶ) ἀντιληπτικὴ ὃ τε
 φλοιὸς μαλακὸς ὢν καὶ ὁμοίως εὐμενῆς (καὶ) οὐ ποιεῖ
 5 μεγάλην τὴν μεταβολήν. ἔστι δὲ τοῖς μὲν ἄλλοις βραχὺς
 ὁ καιρὸς διὰ τὸ ταχεῖαν εἶναι τὴν βλάστησιν, τῇ ἐλάᾳ δὲ
 πλείων χρόνος διὰ τὸ πλείω χρόνον ποιεῖν τοὺς ὀφθαλ-
 μούς· ἔτι δεῖ ἀπαλὰ τὰ ἔρρη καὶ ἀθρόα διὰ τέλους καὶ
 τὸν τόπον αὐτῆς ὑγρὸν εἶναι πᾶν τὸ θέρος καὶ ἀπὸ τού-
 των μάλιστα πάντων βλαστάνει· διὰ τοῦτο οἴονται τινες
 καὶ τέτταρας καὶ πέντε μῆνας ἀρδεύεσθαι τὴν ἐμφυ-
 6 τείαν. τὸ δ' ὕδωρ τῷ μὲν ἐνοφθαλμισμῷ πολέμιον· ἐκ-
 σήπει γὰρ καὶ ἀπόλλυσι παραρρέον διὰ τὴν ἀσθένειαν·
 δι' ὃ καὶ ἐπὶ κυνὶ δοκεῖ ἀσφαλέστατος εἶναι. καίτοι νῦν
 γέ τινες οὕτως περιδοῦσι τοῖς φλοιοῖς ὥστε μὴ παραρ-
 ρεῖν. τῇ δ' ἐμφυτείᾳ χρήσιμον ἂν μὴ ἢ ὑγρὸν τῇ φύσει·
 δι' ὃ καὶ οἱ μὲν αὐτῷ πηλὸν ἐπικολλαίνουσιν, οἱ δὲ χύ-
 τραν προσβάλλουσιν ὕδατος ὥστε κατὰ μικρὸν ἐπιρρεῖν·
 ἀναξηραίνεται γὰρ ἂν τύχῃ μὴ ἔχον ὑγρότητα διὰ τὸ μέ-
 7 γεθος τῆς ἐλκώσεως. ὀρθῶς δὲ καὶ διατηρεῖν ἀρραγῇ

τὸν ὀφθαλμὸν καὶ τὸν φλοιὸν καὶ τὸ ἐνθema οὕτως ἀπο-
 ξύειν ὥστε μὴ γυμνοῦν τὴν μήτραν· φαγέντος γὰρ ἡ
 γυμνωθείσης ἀναξηραίνεται καὶ διαφθείρεται. διὰ τοῦτο
 γὰρ καὶ περιδοῦσι φιλύρας ξέωθεν φλοιῷ καὶ ἐπὶ τού-
 τοις περιαλείφουσι πηλῷ τετριχωμένῳ ὅπως ἔμμονος ἢ
 ὑγρότης ἢ καὶ μῆθ' ἥλιος μῆθ' ὕδωρ μήτε ψύχος παρα-
 λυπῇ. καὶ ὅταν σχίσαντες ἐντιθῶσι τὸ ἐνθema σφηνοει- 8
 δὲς ποιήσαντες ἐν σφύρα ἐλαύνουσιν ὅπως ὅτι μάλιστα
 προσαχθῇ· χρηὴ δὲ καὶ τῆς ὑγρότητος τῆς αὐτῶν συμμε-
 τρίαν τινὰ ὑπάρχειν. δι' ὃ καὶ τὴν μὲν ἄμπελον προα-
 ποτέμνουσι ἡμέραις τρισὶ πρότερον ὅπως προαπορρυῇ
 τὸ δάκρυον καὶ μὴ σήπηται μηδ' εὐρωτιᾷ· ῥόα δὲ καὶ
 7H συκῇ καὶ ὅσα τούτων ἐστὶ ξηρότερα παρὰ χρῆμα. δεῖ δὲ 9
 καὶ πρὸς τὰς χώρας λαμβάνειν τὰς οἰκείας ὥρας καὶ πρὸς
 τὰς τῶν δένδρων φύσεις· ἐπεὶ τὰ μὲν ἐνυδρα, τὰ δὲ
 ξηρά. καὶ λεπτογείῳ μὲν ἄμεινον τὸ ξαρ· οἰκείον γὰρ
 οὕτως διὰ τὸ ὀλίγον ἔχειν τὸ ὑγρὸν· ἐν δὲ τῇ εὐγείῳ
 καὶ πηλώδει τὸ μετόπωρον· τοῦ γὰρ ἥρος πολλὴ λίαν ἢ
 ὑγρότης πρὸς τὸ διατηρεῖν ἕως ἔτι διαμένει τὸ δάκρυον.
 ὀρίζονται δὲ τινες τοῦτο τριάκονθ' ἡμέραις. εὐλόγον 10
 δὲ καὶ τὸ καλλικαρπότερα ταῦτα γίνεσθαι καὶ μάλιστα
 εἰν τὰ ἡμερὰ εἰς τὰ ἄγρια τιθῆται τῶν φυτῶν· εὐτρο-
 φία γὰρ συμβαίνει πλείων διὰ τὴν ἰσχύν τῶν ὑποκειμέ-
 νων· δι' ὃ καὶ κελεύουσι κοτίνους φυτεύσαντες ἐνοφθαλ-
 μίζειν ἢ ἐμφυτεύειν ὕστερον. ἀντιλαμβάνονται γὰρ μάλ-
 λον ἰσχυροτέρου καὶ τροφὴν ἐπισπώμενα πλείω καλλί-
 καρπον τὸ δένδρον ποιεῖ· ἐπεὶ εἰ γέ τις ἀνάπαλιν τὸ
 ἄγριον εἰς τὸ ἡμερον ἐμβάλλοι, διαφορὰν μὲν τινὰ ποιή-
 σει, τὸ δὲ καλλικαρπεῖν οὐχ ἔξει. καὶ τὰ μὲν περὶ τὰς
 φυτείας καὶ τὰς ἐμφυτείας ἱκανῶς εἰρήσθω.

CAP. VII. Τὰ δὲ σπέρματα πάντων ἔχει τινὰ τρο-
 φὴν ἐν αὐτοῖς, ἢ συναποτίκτεται τῇ ἀρχῇ καθάπερ ἐν

- τοῖς ὤοις· ἥ καὶ οὐ κακῶς Ἐμπεδοκλῆς εἶρηκε φάσκων
 “ὠτοκεῖν μακρὰ δένδρεα.” παραπλήσια γὰρ τῶν σπερ-
 μάτων ἢ φύσις τοῖς ὤοις· πλήν ἔδει περὶ πάντων εἰπεῖν
 καὶ μὴ μόνον τῶν δένδρων· ἅπαν γὰρ ἔχει τινὰ τροφήν
 ἐν αὐτῷ. δι’ ὃ καὶ δύνανται διαμένειν εἰς χρόνον οὐχ
 ὥσπερ τὰ τῶν ζώων εὐθὺς φθείρεται χωριζόμενα πλήν
 τὰ τῶν ὠοτόκων. ταῦτα γὰρ ὥσπερ εἶρηται τροφήν
 2 ἔχοντα καὶ φυλακὴν ἅμα τῆς ἀρχῆς διαμένει. χρονιώτερα
 δὲ ἑτέρων ἕτερα καὶ μάλιστα τὰ πυκνὰ καὶ ξηρὰ καὶ ξυ-
 λώδη καθάπερ τὰ τοῦ φοίνικος· οὐκ ἔχει γὰρ οὔτε ἔξω-
 θεν οὐδεμίαν παρείσδυσιν οὔτε ἐν αὐτοῖς ὑγρότητα τὴν
 διαφθειρομένην. ὅθεν καὶ οὔτε θηριοῦται καθάπερ τὰ
 σιτηρὰ τῶν σπερμάτων οὔτε ἀναξηραίνεται καθάπερ τὰ
 τῶν λαχάνων, ἀλλ’ ἐν αὐτοῖς περιστέγοντα σώζει τὴν
 ἀρχήν. ὅτι δ’ ἐν ἅπασιν σπέρμασι [τροφή] κακεῖθεν δῆ-
 λον· ἃ γὰρ δοκεῖ ξηρὰ καὶ ὥσπερ κελυφανώδη πάμπαν
 οἷα τὰ τῶν λαχάνων ταῦτα κινεῖται κατὰ τὰς οἰκείας
 ὥρας ἐὰν καὶ ὀτιοῦν ἰκμάδος λάβῃ· καὶ διὰ τοῦτο ἐν
 ὑπερώοις τιθέασιν καὶ κρεμάννυσιν ἐν ἀρρίχοις καὶ οὔτε
 φαίνουσιν οὐθ’ ὕδωρ ὅλως εἰσφέρουσιν εἰς τὰ οἰκήματα.
 3 τῶν δὲ δὴ λοιπῶν καὶ τῇ αἰσθήσει φανερὰ τὰ προσόντα·
 καὶ τὰ γε δὴ τῶν σαρκωδῶν ὥσπερ εἰ γαλακτοῦται δια-
 βλαστανόντων. σχεδὸν δὲ ὁμολογούμενον τοῦτο καὶ ἐπὶ
 τῶν ζώων ἐστίν· οὐδὲ γὰρ ἐν τούτοις ἅπαν τὸ κατὰ
 πρόεσιν σπέρμα καθαρὸν καὶ εἰλικρινὲς ὑποληπτέον.
 ὅσα δὲ ξυλώδη καὶ πυρηνώδη περίκειται τισι φυλακῆς 81
 χάριν οἰητέον ὥσπερ καὶ τὰ δερματικά καὶ ὑμενώδη·
 πάντα γὰρ ταῦτα πρὸς τὴν σωτηρίαν ἐστίν· ὑγρὰ γὰρ ἢ
 4 ἀρχὴ δυνάμει πάντων. ἔχουσι δὲ τινων τὰς ζωτικὰς ἀρ-
 χὰς ὥσπερ ἐλέχθη καὶ ῥίξαι καὶ ἀκρεμόνες καὶ ξύλα καὶ
 καυλοὶ χωριζόμενοι τῶν φυτῶν ὥστε κινεῖσθαι μέχρι
 τοῦ βλαστάνειν ὅλον αἷ τε σκίλλαι καὶ ὅσα σκιλλώδη καὶ

τὰ τῆς ἐλάας ξύλα καὶ οἱ τῶν κρίνων καυλοὶ καὶ οἱ τῆς
 βλήχρου κλώνες· ἀνθῆι γὰρ καὶ αὕτη περὶ τροπᾶς, ὃ
 δὴ καὶ μάλιστα θαυμαστόν· ἐπεὶ τὰ γ' ἄλλα φαίνεται
 τινα ἔχειν ὑγρότητα κούφην καὶ γλίσχραν τὰ δὲ λιπα-
 ράν· καὶ ἔτι περιέχεσθαι τὰ μὲν χιτῶσι πλέοσι, τὰ δὲ
 πυκνότητι τῇ αὐτῶν ὥστε μὴ εὐξήραντα εἶναι· τοῦ δ'
 αἰέρος μεταβάλλοντος καὶ τῆς οἰκείας ὥρας συμπαθῇ τε
 γίνεται καὶ βλαστάνει. ἡ δὲ βλήχρος ξηρὰ φαίνεται παν- 5
 τελῶς, ἀλλὰ δῆλον ὥς ἔχει τινὰ τοιαύτην ἀρχὴν, ἣ κι-
 νεῖται τῇ τοῦ αἰέρος ἅμα μεταβολῇ καὶ ἀλλοιωσει. θαυ-
 μαστόν δὲ καὶ τὸ τῆς ὥρας· οὐ γὰρ ἀνιεμένης, ἀλλὰ
 μᾶλλον ἐπιτεινούσης, εἰ μὴ ἄρα περὶ τὰς ἀλκυονίδας·
 ἱκανὸς γὰρ ὁποσοσούν χρόνος εἰς τὰς τῶν ἀσθενῶν καὶ
 μικρῶν μεταβολάς. αἱ μὲν οὖν γενέσεις πόσαι τε καὶ
 ποσαχῶς καὶ τίνες ἐκάστοις οἰκείαι φανερόν ἐκ τῶν εἰ-
 ρημένων.

CAP. VIII. Εὐβλαστῇ δὲ καὶ εὐανθῇ τὰ ἐκ τῶν φυ-
 τευμάτων μᾶλλον ἢ ἐκ τῶν σπερμάτων εὐλόγως, ἄλλως
 τε καὶ ὑπόρριξ' ἂν ληφθῇ· προὔπαρχει γὰρ πολλὰ τῶν
 μορίων ἃ δεῖται μόνον τροφῆς· τῶν δ' ἐκ τῶν σπερμά-
 των ἅπαντα ταῦτα ἀνάγκη γεννᾶσθαι πρῶτον ἔπειθ'
 οὕτως αὐξηθῆναι. τὸν αὐτὸν δὲ τρόπον καὶ ὅσα ῥιζοφυῇ
 τυγχάνει καθάπερ τὰ κεφαλόρριξα. καὶ γὰρ ἐν τούτοις
 προϋσταται τῆς φύσεως ἐξ ὧν πλείων ἡ ὁρμὴ πρὸς τὴν
 βλάστησιν ἢ τῶν σπερμάτων· ῥιζωθῆναι γὰρ ἐκεῖνα δεῖ
 πρότερον. ὅσα δὲ κατὰ τὰς ἰδίας φύσεις ὥς ἂν γένος 2
 πρὸς γένος (ὁ) συγκρίνων λάβοι τις, πόττερα κατὰ τὰς
 εὐθύτητας τῶν πόρων ληπτέον, ὥσπερ Δημόκριτος·
 εὐρους γὰρ ἢ φορὰ καὶ ἀνεμπόδιστος ὥς φησιν· ἢ μάλ-
 λον ὅσα μανότερα καὶ ὑγρότερα; τὰ μὲν γὰρ πυκνὰ καὶ
 ξηρὰ δυσαύξητα· πᾶν γὰρ ἔμπυρον τὸ πυκνὸν καὶ ξη-
 ρὸν καὶ πικρὸν ὥστε βραδεῖαν εἶναι τὴν ἐπίδοσιν· θα-

τέρου δ' ἐν ὀλίγῳ πολλή διὰ τὴν μανότητα· καὶ ὅλως
 3 ἡ μανότης εὐβλαστόν τι καὶ εὐτροφον. σημείον δὲ καὶ
 τὸ κατὰ τοὺς τόπους καὶ τὰς φυτείας συμβαίνειν· ἐν μὲν
 γὰρ τοῖς εὐδαιενοῖς καὶ ἀπνευματοῖς ἐτι δὲ ὅταν ἡ φυ-
 τεία πυκνὴ εὐαυξῇ μὲν τὰ δένδρα μανὰ δὲ καὶ ὑγρὰ
 μᾶλλον. ἐν δὲ τοῖς πνευματώδεσι καὶ ψυχροῖς καὶ τῇ
 φυτεῖα μανῇ ἀναυξέστερα μὲν, πυκνότερα δὲ καὶ ξηρό-
 τερα. συνίστησι γὰρ τὰ πνεύματα καὶ τὰ ψύχη καὶ ὅλως
 ὁ προσπίπτων ἀήρ· ἅμα δὲ καὶ συστέλλεται καὶ οὐ λαμ-
 βάνει τὸν ἴσον ὄγκον. ὡσαύτως δὲ ὅταν ἡ φυτεία μανῇ·
 καὶ γὰρ ἐνταῦθα πυκνότερα καὶ* εἰς βάθος αὐξανόμενα
 4 μᾶλλον, ἐν δὲ ταῖς πυκναῖς ἀνάπαλιν. φανερόν δὲ καὶ
 ἐπὶ τῶν ἄλλων ζώων τοῦτο συμβαίνειν καὶ μάλιστα ἐπὶ
 τῶν ἀνθρώπων· εὐαυξέστερα γὰρ τὰ θήλεα τῶν ἀρρε-
 νων ὑγρότερα καὶ μανότερα τὴν φύσιν ὄντα. δῆλον δὲ
 καὶ ἐπ' αὐτῶν τῶν δένδρων· ῥόα μὲν γὰρ καὶ συκῇ καὶ
 ἄμπελος εὐαυξῇ, φοῖνιξ δὲ καὶ κυπάριττος καὶ δάφνη
 καὶ πεύκη καὶ ἐλάα δυσαυξῇ. καίτοι τό γ' εὐθυπορεῖν
 ὑπάρχει τισὶ τούτων, ἀλλ' ἦτοι πυκνότης ἢ ξηρότης ἢ
 ἄμφω κωλύει· καὶ γὰρ ἡ ξηρότης ἀναυξής. ἐτι δὲ πρὸς
 τούτοις ἐνια [ὑπὸ] τῆς ἀσθενείας· καὶ γὰρ τοιαῦτα δυσ-
 αυξῇ καὶ δύστροφα. δεῖ γὰρ μὴ κρατεῖσθαι μηδὲ κωλύ-
 σθαι τὴν τροφήν ὑπὸ τοῦ περιέχοντος· ἐπεὶ καὶ τὸ εὐ-
 θυπορεῖν προσδίδεται δυνάμεως καὶ τῆς κατεργαστικῆς
 καὶ τῆς ἀπαθοῦς· ἄλλως δ' οὐδὲν ὄφελος. εὐαυξῇ μὲν
 οὖν καὶ δυσαυξῇ τοῖς τοιοῦτοις ἀφοριστέον.

CAP. IX. Ἄπαντα δὲ χεῖρω τὰ ἐκ σπέρματος ὡς ἐπὶ
 πᾶν ἐν γε τοῖς ἡμέροις οἷον ῥόα, συκῇ, ἄμπελος, ἀμυγ-
 δαλῇ. καὶ γὰρ ὅλως [τὰ] γένη μεταβάλλει καὶ ἐξαγο-
 οὔται πολλάκις ἐνια καθάπερ ἐν ταῖς ἱστορίαις εἴρηται.
 τούτου δ' αἰτίον ἡ ἀσθένεια τῶν σπερμάτων. κρατεῖται
 γὰρ ὑπὸ τῆς ἐπιρροῆς πλείονος οὔσης· καὶ ὥσπερ ἄκαρπα

γίνεται διὰ πλήθος τροφῆς οὐ δυνάμενα πέττειν οὕτως
καὶ χεῖρῳ γίνεται διὰ τὸ μὴ κρατεῖν. καὶ διὰ τοῦτο Θά-
σιοι τὰς ἀμυγδαλᾶς ὅταν προσανξηθῶσιν ἐνοφθαλμί-
ζουσιν· ἐκ γὰρ μαλακῶν σκληραὶ γίνονται μετὰ τὴν
φυτεῖαν· εἰη δ' αὖν τοῦτο καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων ποιεῖν.
ὅσα δὲ ἰσχυρὰ τῶν σπερμάτων ταῦτα διαμένει μᾶλλον 2
ὥσπερ ὁ τε φοῖνιξ καὶ πεύκη ἢ κωνοφόρος καλουμένη
καὶ πίτυς ἢ φθειροφόρος. ὡσαύτως δὲ καὶ τὰ τῶν ἀγρίων·
ἴσως δ' οὐκ ἔχει ταῦτά γε μετάβασιν εἰς τὸ χεῖρον· ἢ
γὰρ ἀγριότης ἔσχατον. ἀλλ' ἢ εὐχυλία καὶ ἢ εὐσαρκία
τούτων πρὸς ἄλληλα γίνεται διὰ τὸν ἀέρα καὶ ἀπλῶς
τοὺς τόπους. ἐπεὶ καὶ τὰ ἡμερὰ εἰς τοῦτο διαφέρει· δύ-
νανται γὰρ τινες χῶραι διατηρεῖν τὰς φύσεις, αἱ μὲν
μέχρι τινός, αἱ δ' ἀπλῶς· αἱ δὲ καὶ μεθιστάναι πρὸς τὸ
βέλτιον καθάπερ εἴρηται περὶ τε τῶν ἐν Αἰγύπτῳ καὶ ἐν
Κιλικίᾳ ῥοῶν· αἱ μὲν γὰρ γλυκεῖαι καὶ οἰνώδεις, αἱ δ'
ἀπύρηνοι καὶ καλλίκοκκοι γίνονται περὶ τὸν Πίναρον
ποταμόν. ἀπλῶς δ' ὅταν οἰκείαν χῶραν λάβωσιν οἱ καρ- 3
ποὶ μᾶλλον δύνανται τὰ γένη διατηρεῖν ὅταν μάλιστα
εὐσθενῇ καὶ καλλικαρπῇ τὰ δένδρα. ἐν δὲ τοῖς ἐπετεί-
οις σπέρμασι πανταχοῦ πρὸς τὴν χῶραν ἢ μεταβολὴ γί-
νεται πλὴν οὐκ εὐθύς σπαρέντων, ὀλίγος γὰρ ὁ ἐν τῇ
γῇ χρόνος, ἀλλὰ τρίτῳ δὴ ἔτει· τότε γὰρ ἄλλοιοῦται πρὸς
τὴν ἐκτελείωσιν ὥσπερ καὶ τὰ ζῶα· καὶ γὰρ ταῦτα τρι-
γονήσαντα συνεξομοιοῦται· οὐ μὲν ἄλλ' ἐπίδηλόν γέ τι
ποιεῖ καὶ ὁ πρῶτος ἐνιαυτός. καὶ τὰ μὲν ἐκ τῶν σπερμά-
των χεῖρῳ διὰ ταύτας τὰς αἰτίας.

10H CAP. X. Ἡ δ' ἐπέτειος βλάστησις, αὕτη γὰρ οἶον
δευτέρᾳ γενεσίς ἐστιν, οὐχ ἅμα γίνεται πᾶσιν ἀλλὰ παρ-
αλλάττει ταῖς ὥραις, ὥστε σχεδὸν ἐν ταῖς ἐναντίας
ἐνίων εἶναι καὶ τὰ μὲν θέρους, τὰ δὲ χειμῶνος βλαστά-
νειν. ὁμοίως δὲ καὶ ἡ καρπογονία· καὶ γὰρ αὕτη διέ-

- στηκε τοῖς χρόνοις· ὥς μὲν οὖν ἀπλῶς εἶπεῖν τὰ πρὸς ἐκάστην ὥραν σύμμετρον ἔχοντα τὴν κρᾶσιν ταῦτα καὶ τὰς βλαστήσεις ἐν ἐκάστη καὶ τὰς τελειώσεις τῶν καρ-
- 2 πῶν ἀποδίδωσιν· οὐ μὴν ἀλλὰ δεῖ καὶ τοῖς καθέκαστα πειραᾶσθαι διαιρεῖν· ἓνια μὲν γὰρ εὐβλαστῇ καὶ ἡ βλάστησις δι' ἰσχὺν καὶ πολυτροφίαν ὥσπερ ἀμυγδαλῇ φοιᾷ· καὶ ὅλως τὰ ἄγρια μᾶλλον τῶν ἡμέρων. ἓνια δὲ δι' ἀσθένειαν ὥσπερ τὰ ποιῶδη καὶ ἐπέτεια· καὶ γὰρ ἀνθεῖ πολλὰ τούτων κατὰ χειμῶνα καθάπερ καὶ ἡ ἀνεμώνη· φαίνεται δὲ οὐδ' ἡ μηλέα προανθεῖν δι' ἰσχὺν, ἀλλὰ δι' ἄλλην αἰτίαν. ἐκάτερα δ' εὐλόγως πρωὶ βλαστεῖ καὶ τὰ ἰσχυρὰ καὶ τὰ ἀσθενῆ· τὰ μὲν γὰρ τῇ δυνάμει καὶ τῷ πλήθει προωθεῖ, τὰ δὲ ὑπὸ μικρῶν εὐκίνητα τῶν κατὰ
- 3 τῶν ἄερα. μέγα δὲ καὶ ὑγρότης καὶ μαλακότης εἰς τὸ προῖέναι ὥσπερ καὶ ἐπὶ τῆς πρώτης φύσεως ἐλέχθη· τὸ γὰρ ξηρὸν καὶ πυκνὸν οὐτ' εὐδίοδον ὁμοίως οὐθ' ὕλης ἔχει πλήθος. ὅσα δὲ ἐν ταῖς ἐναντίαις ὥραις ἐκβλαστάνει τούτων αἰτιῶνται· τινες τὴν ψυχρότητα καὶ θερμότητα· τὰ μὲν γὰρ ψυχρὰ τοῦ θέρους, τὰ δὲ θερμὰ τοῦ χειμῶνος βλαστάνειν, ὥστε ἐκάτεραν τὴν φύσιν σύμμετρον εἶναι πρὸς ἐκάτεραν τῶν ὥρῶν. οὕτω γὰρ οἴεται καὶ Κλείδημος· οὐ κακῶς μὲν οὖν ἴσως οὐδὲ τοῦτο λέγεται, δεῖ δὲ καὶ τὴν ὀλιγότητα καὶ τὴν ἀσθένειαν καὶ εἴ τι ἄλλο συναίτιον προστιθέναι καθάπερ καὶ ἐπὶ τῶν
- 4 λαχανωδῶν ὀρῶμεν. ἡ μὲν γὰρ ἀνδράχην καὶ ὁ σίκυος καὶ ὅλως τὰ τοιαῦτα κάθυγρα καὶ ψυχρά· τὸ δ' ὠκιμον ξηρὸν καὶ ξυλῶδες· ἀλλ' ὅμως οὐ δύναται πρὸ τῶν θερμομεριῶν βλαστάνειν εἰς γε διαμονὴν καὶ τελέωσιν· αἰτίον δ' ἡ ἀσθένεια καθάπερ καὶ τῆς σικύας καλουμένης. αὕτη γὰρ δένδρου ὕψος λαμβάνουσα καὶ σχιζομένη τοῖς κλωσίν ὥσπερ ἡ ἀναδενδράς ὅμως ἐπικηρόν τε καὶ οὐ δύναται πρὸ τῶν θερινῶν ἀλλὰ δεῖται πορρωτέρω τῆς

ὥρας παρατείνειν πρὸς τὸ μετόπωρον. καὶ τὰ ἀκανθώδη 5
 καὶ ποιῶδη καὶ ῥιζοκέφαλα καθάπερ ὃ τε σκορπίος κα-
 λούμενος καὶ τὰ τίφνα καὶ ἡ ἄκανθα βασιλική καὶ τὸ
 λείριον ἔνια δὲ καὶ μετ' ἄρκτουρον. εἴτε οὖν ὕστερα
 χρη καὶ ὀψιαίτερα ταῦτα λέγειν εἴτε καὶ πρωϊαίτερα γι-
 νομένων τῶν πρώτων ὑδάτων, οὐδὲν γὰρ διαφέρει πρὸς
 γε τὸ νῦν, ἀλλ' ἐκεῖνο φανερόν ὡς οὔτε μεγέθει καὶ μι-
 κρότητι τὸ πρωϊβλαστὲς καὶ ὀψιβλαστὲς ἀφοριστέον οὔτ'
 ἴσως θερμότητι [καὶ ψυχρότητι] καὶ ὑγρότητι καὶ ξηρό-
 τητι μόνον, ἀλλὰ δεῖ τινα συμμετρίαν ἕκαστον ἔχειν
 πρὸς τὴν ὥραν (γίνεται γὰρ ἀπαλωτάτη). φαίνεται γὰρ 6
 ἅπαντα τὴν οἰκείαν ἀναμένειν τελειώσιν, ἀβλαστῇ τε
 τέως καὶ ἀκίνητα ὄντα ὁμοίως δένδρα καὶ ὑλήματα καὶ
 ποιῶδη· φανερώτατον γὰρ τοῦτ' ἐν τοῖς ἀγροῖσι ἐν οἷς
 δὴ καὶ ἡ γένεσις αὐτοφυῆς καὶ ἄνευ παρασκευῆς. πάντα
 δ' ὡς εἰπεῖν ἢ τὰ γε πλεῖστα τῶν μετοπωρινῶν ἐν τοῖς
 ὑλήμασι καὶ τοῖς φρυγανικοῖς καὶ ποιῶδεσιν ἐστίν· ἐπεὶ
 δένδρον γε οὐδὲν πλὴν εἰ μὴ τι κατὰ τὴν ἐπιβλάστησιν·
 ἢ ἐπιβλαστάνει γὰρ ἔνια μετ' ἄρκτουρον. ὥς δ' ἐπὶ πᾶν 7
 καὶ καθόλου λαβεῖν τὰ ἀείφυλλα τῶν δένδρων καὶ ὀψι-
 βλαστότερα καὶ ὀψικαρπότερα διὰ τε πνικνότητα καὶ ξη-
 ρότητα, κατὰ μικρόν γὰρ ἡ ἐπιρροή, καὶ διὰ τὸ συνεχὲς
 αἰὲ τῆς εἰς τὰ φύλλα διδομένης τροφῆς· οὐ γίνεται γὰρ
 ἀθροισμὸς ὥστε προορμᾶν, ἀλλ' ἀπὸ τῆς ὥρας κινεῖται
 τῆς οἰκείας τὸ καθῆκον. σπάνια γὰρ ἄν τις λάβοι τὰ
 πρωϊβλαστῇ καὶ πρωϊκαρπα τῶν ἀειφύλλων οἷον τόν τε
 κιττὸν καὶ τὴν ῥάμνον καὶ εἰ τι τοιοῦτον. ἡ δὲ ιδιότης
 εἴτε διὰ θερμότητα τούτων εἴτε καὶ μανότητα καὶ ὑγρό-
 τητα εἴτε καὶ διὰ ταύτας πάσας συμβαίνει τὰς αἰτίας
 διαιρετέον αὐτὸ τοῦτο πρῶτον ἴσως εἰπόντας ποῖα θερ-
 μὰ καὶ ποῖα ψυχρὰ καὶ τοῖς ποίοις ληπτέον. ἀλλὰ περὶ
 μὲν τούτων ἐν τοῖς ὕστερον πειρατέον εἰπεῖν· διὰ τὴν

δὲ τὰ μὲν πρωιβλαστῇ, τὰ δὲ ὀψιβλαστῇ ταύτας ἂν τις ἀποδοίη τὰς αἰτίας.

- CAP. XI. Ὅσα δὲ κατὰ πᾶσαν ὥραν βλαστάνει τε καὶ ἀνθεῖ καὶ καρποτοκεῖ καθάπερ ἡ περσικὴ μηλέα καὶ εἴ τι ἄλλο τοιοῦτον ἀπορήσειεν ἂν τις οὐ μόνον ὅτι οὐ πρὸς πάσας ἀρμόττει τὰς ὥρας ἢ κρᾶσις, ἀλλ' ὅτι οὐδ' αὐτὰ αὐτοῖς ὁμοβλαστάνει τὰ γένη καὶ ὁμοκαρπεῖ. τοῦτο γὰρ ἐν τοῖς κεχωρισμένοις τῶν ὁμογενῶν ἀξιούμεν καὶ ὀρῶμεν συμβαῖνον. τὸ μὲν οὖν πάθος ὁμοιον φαίνεται τοῖς ἐπικυτσκομένοις ξύοις, πλήν γ' ἡ αἰτία τοῖς μὲν 2 φανερά, τοῖς δὲ λόγου δεομένη. τὰ μὲν γὰρ οὐχ ἅμα λαμβάνουσι τὰς παρ' ἐτέρων ἀρχὰς οὐδ' ἴσως εἰς τὸν αὐτὸν τόπον οὐδ' ἅμα κυτσκοται, εἰ μὴ καθάπαξ ἅμα καταλάβοι. τῶν δὲ διὰ τί ἡ βλάστησις οὐχ ἅμα οὐ ῥᾶδιον εἰπεῖν· ἀνάγκη γὰρ διὰ τὸ τὰς ῥίζας μὴδ' ἅμα μὴδ' ὁμοίως ἔχειν ἢ τοὺς ἀκρεμόνας μὴ δέχεσθαι μὴδ' ἐκπέττειν 3 ἐξ ὧν ἡ πρώτη βλάστησις· ταῦτα δὲ διὰ τί καὶ τίς ἕνεκα γένοιτ' ἂν οὐκ εὖλογον εἰπεῖν. ἡ μὲν γὰρ ἄμπελος ἡ μαινομένη τάχ' ἂν δόξειεν οὐκ ἀλόγως δέχεσθαι· τῷ μὲν γὰρ μὴ ἐκπέττειν τὸν καρπὸν ὑπολείμματα πολλὰ ποιεῖται ὑγρότητος γονίμου, ταῦτα δ' ὅταν 4 αἴθρ ἐπιλάβῃ μαλακὸς ἐκτίκτει, καθάπερ καὶ ἄλλοις τῶν δένδρων αἱ πορρώτεραι βλαστήσεις ἐπιγίνονται. ἡ δὲ μηλέα καὶ ὅσα ἄλλα τοιαῦτα τελεογονεῖ καὶ ἐκπέττει· δι' ὃ τὸ μερίζεσθαι [καὶ] ἄλλοτ' ἄλλο βλαστάνειν ἄτοπον καὶ ταῦτ' ἀπὸ μιᾶς ὀρμῆς. αἱ μὲν οὖν ἀπορλαί σχεδὸν αὐταὶ καὶ τοιαῦται εἰρηνται περὶ τούτων. πρὸς δὲ τὸ 12ε τὴν αἰτίαν τοῖς ἀπορουμένοις λέγειν πρῶτον ληπτέον ὅπερ εἴρηται καὶ πρότερον ὅτι πᾶν δένδρον ἀρχὰς πολ- λὰς ἔχει πρὸς τὴν βλάστησιν καὶ τὴν καρποτοκίαν· τοῦτο δ' ὥσπερ ἐλέχθη τῆς οὐσίας ὅτι καὶ πολλαχόθεν ξῆ δι' ὃ καὶ βλαστητικόν. εἰσὶ δ' οἱ πρῶτοι τούτων ἀναγκαιό-

τεροι, ἐκ τῶν ἀρχῶν δὲ τούτων οὐθ' ὅμοιοι πάντες οὐθ' ἴσοι οὐθ' ἅμα βλαστάνουσιν οἱ βλαστοί, ἀλλ' ὅταν ἡ πλείων συρροή καὶ ἰσχυροτέρα κατὰ ταῦτα θᾶττον καὶ πλείων· ἕκαστος γὰρ αὐτῶν ὥσπερ φυτόν ἐστιν ἐν τῷ δένδρῳ καθάπερ ἐν τῇ γῇ· μὴ ἅμα δὲ τῆς βλαστήσεως οὔσης μὴδ' ἴσης τῆς ἰσχύος εὐλόγως οὐδὲ τῶν καρπῶν ἢ πέψις ἅμα γίνεται πάντων· ἐπεὶ καὶ ἡ θέσις διαφορὰν 5 ποιήσῃ τῶν μερῶν οἷον ἡ πρὸς ἀνατολὰς ἢ δύσεις ἢ πρὸς ἄρκτον ἢ μεσημβρίαν· ὥσπερ γοῦν καὶ ὅλων τῶν δένδρων εἰ ἐν εὐδιεινῷ τόπῳ· πρωὶ βλαστῇ γὰρ ταῦτα καὶ πρωτὶ καρπα· τοιαύτης δὲ τῆς φύσεως οὔσης τῆς κοινῆς ὅπου μὲν ὁ ἀήρ μαλακὸς καὶ εὐδιεινὸς ὀλίγον χρόνον [οὐ] βλαστητικὰ τὰ δένδρα γίνεται καθάπερ καὶ περὶ Αἰγυπτου, ὅπου δὲ χειμέριος καὶ σκληρὸς πλείων· τὸ γὰρ ὅλον βραχεῖά τις ἂν γένοιτο διάλειψις εἰ ἢ ἐκ τῆς 6 γῆς τροφή δαψιλὴς εἴη καὶ ὁ ἀήρ εὐκραής· ἐπεὶ καὶ τὰ μὴ φυλλορροοῦντα παρὰ τισιν οἷον σνκὴ καὶ ἄμπελος διὰ τοῦτο οὐ φυλλορροεῖ καθάπερ εἰρηται δι' ὅτι διαρκῆς ἢ τροφή· τουτὶ μὲν οὖν κοινὸν ἐπὶ πλείονων ἐστὶ· τὰ μὲν γὰρ διὰ τὴν φύσιν, τὰ δὲ διὰ τὸν τόπον ἔχει τοιαύτην. διηρημένων δὲ τῶν μὲν φυλλοβόλων, τῶν δὲ ἀειφύλλων αἰτίας δ' οὔσης τοῖς ἀειφύλλοις τῆς διαρκείας τῆς τροφῆς ὧν τὰ μὲν διὰ τὴν ἰδίαν φύσιν, τὰ δὲ διὰ τὸν τόπον τοιαῦτα, τρίτον δὴ καὶ ὥσπερ ἐφεξῆς τούτοις τὴν ἀειβλάστησιν θετέον, ὅτι τὸ ἀειφυλλὸν οὐκ ἀειβλαστὲς, ἀλλ' ἐκεῖνα μὲν ὥσπερ διατηρεῖν μόνον δύνανται τὰ προϋπάρχοντα ταῦτα δὲ καὶ προσεπιγεννᾶν ἕτερα διὰ τὴν ἰδίαν δῆλον ὅτι φύσιν· τοῦτο δὲ καὶ ἐν ἄλλοις μέχρι τινός· ἐπιβλαστάνει μὲν γὰρ τὰ μὲν ἅμα 7 τοῖς ἄστροις, τὰ δὲ καὶ ἀορίστως ὥσπερ καὶ ἄμπελος. ὃ δὴ τούτοις μέχρι τινός [ἐκείνοις] δι' ὅλου δέδωκεν ἢ φύσις ὥστε καὶ βλαστοφυεῖν καὶ καρπογονεῖν. οὔσης δὲ

- 6 διάστημα τῶν χρόνων. ἡ δ' ὑπὸ τοῦ ψύχους κώλυσις τῆς βλαστήσεως ἀληθῆς μὲν οὐκ ἔτι δὲ ποιεῖ μερισμὸν φυσικόν. ἀλλ' ὥσπερ ἐν συμβαίνουσι τὸ προσαυξέσθαι τὰς ρίζας· ὃ καὶ καθηκούσης ἐνίοτέ γε γίνεται τῆς ὥρας ὅταν ἀντικόψη ὁ χειμῶν· ἡ μὲν γὰρ βλάστησις κατέχεται, τὸ δὲ τῶν ριζῶν οὐ κωλύεται διὰ τὴν ἀλέαν ὅταν ἤδη προορμώμεναι τύχωσιν εἰς ἔκφυσιν καὶ αὐξησιν ἐρχέσθαι. ἀλλὰ τοῦτο οὐ τῆς φύσεως θετέον ὁ διακωλύειν ποτὲ συμβαίνει τι τῶν ἐκτὸς, ἀλλ' ὅσα τῇ ὁρμῇ γίνεται
7. τῇ αὐτῆς. ὥραιων δὲ χειμῶνων καὶ εὐδιεινῶν γενομένων ἅμα τὰ τε ἄνω καὶ τὰ κάτω λαμβάνει τὰς αὐξήσεις. ἐπεὶ ὅπου ὁ ἀῆρ εὐβλαστής καὶ μαλακὸς βραχύν τινα χρόνον ὥσπερ εἴρηται διαλείπουσιν αἱ βλαστήσεις οὐ μεριζομένων τοὺς χρόνους. τοὺς δὲ χειμῶνας οὐ μόνον τὰς βλάστας, ἀλλὰ καὶ τὰς ρίζας εὐλογον κατέχειν εἴπερ ἀπὸ τῆς τοῦ ἡλίου θερμότητος καὶ αἱ τούτων αὐξήσεις καὶ γενέσεις οὐκ εἰς πλεῖον καταλαμβάνουσαι βάθους οὐ ὁ ἥλιος ἐφικνεῖται· πλήν ἐάν που τόπος εὐδίδος ἦ καὶ μανὸς καὶ κενός. μὴ γὰρ τούτου συμβαίνοντος ἀπορήσειεν ἂν τις εὐλόγως, διὰ τί ποτ' οὐκ αὐξάνονται τοῦ χειμῶνος τροφήν τε λαμβάνοντα καὶ ἀποστέγοντος τοῦ ψύχους. τάχα δὲ καὶ τοῦτο κοινὸν ἀπόρημα καὶ ἐπὶ τῶν
- 8 ἄλλων μερῶν. ἅπαν μὲν γὰρ τὸ ζῶν τρέφεται, τὸ δ' ἐν ὁρμῇ τῆς αὐξήσεως ὄν(οὐκ) αὐξεται· τὰ δὲ φυτὰ πανταχῇ καὶ τὰ νέα καὶ τὰ παλαιὰ προορμαῖ πρὸς αὐξήσιν. εἰ μὴ ἄρα συμβαίνει τότε μὲν αὐξάνεσθαι τοὺς ὅλους ὄγκους ἅμα δὲ τῇ ὥρᾳ διαγελώσῃ τὰς ἐκβλαστήσεις γίνεσθαι· τοῦτο δὲ οἷον γένεσις τις ἦδη· δι' ὃ καὶ οὐκ ἄλογον ἐν αὐτοῖς ὥσπερ κύοντα κατέχειν ἢ συναθροίζοντα καὶ λαμβάνοντα πρὸς τὴν κύησιν ἐν οἷς ὄγκος γίνεται καὶ αὐξήσις, εἴθ'
- 9 ἅμα ταῖς ὥραις ἀποτίκτουσιν. ἔχουσι γὰρ δὴ τινες οἱ κλάδοι καὶ οἱ ἀκρεμόνες ἐν ἑαυτοῖς ἀρχὰς ζωτικὰς, αἱ

διαθερμαινόμεναι τῇ ὥρᾳ προτενται τοὺς βλαστοὺς καὶ μὴ ριζομένων τῶν κάτω· τοῦτο δὲ μάλιστα φανερόν ἐν τοῖς ἀφαιρουμένοις φυτόις τῶν ἀμπέλων τε καὶ ἐτέρων καὶ συντίθεμένοις ἐν πίθοις· προβλαστάνουσι γὰρ οἱ βλαστοὶ τῆς ὥρας καθηκούσης· ὅτε δὲ καὶ τὰ πηγνύμενα κλήματα καὶ κράδαι καὶ χάρακες ἐκ τῶν ἄνωθεν ἐβλάστησαν ὅσον εἰς ἀρχὴν, κάτωθεν δὲ οὐκ ἐρριζώθησαν, ὡς ἔχοντα μὲν ἐν ἑαυτοῖς ἤδη τὰς ἀρχὰς καὶ τὰς δυνάμεις, τροφῆς δὲ δέόμενα μετὰ τὸν τόκον ἧς μὴ γινομένης καταξηραίνεται. δι' ὃ καὶ οὐκ εἰκόασιν κακῶς 10 λέγειν οἱ φάσκοντες εὐθὺς ἀνθεῖν τοὺς νέους καρποὺς ἔτι τῶν ἐτέρων ἐπόντων· τοῦτο γὰρ δῆλον ὡς δυνάμει λέγουσιν. τὰς μὲν οὖν αὐξήσεις εἴη μὲν ἂν ἀμφοτέρως συμβαίνειν, οὐ μὴν ἀλλὰ διὰ ταῦτά γε μᾶλλον ἂν τις ὅλων τῶν δένδρων [ἧ] μεριζομένης ὑπολαμβάνοι γίνεσθαι.

14H CAP. XIII. Ζητήσεις δ' ἂν τις ἐκ τῶν μικρῶ πρότερον εἰρημένων πότερον τὰ δένδρα κατὰ χειμῶνα κύει πρὸς καρπογονίαν, τοῦ δ' ἥρος ἀποτίκτει καὶ τοῦθ' οἶον περίοδος ἐστὶ χρόνοις ὠρισμένοις καθάπερ τοῖς ζώοις ἢ διὰ τὴν ἐνδειαν τῆς τροφῆς συμβαίνει καὶ διὰ τὴν ψυχρότητα τοῦ αἵματος. εἰ γὰρ ἐν τοῖς εὐδιεινοῖς καὶ μαλακοῖς αἰεὶ βλαστάνουσιν οὐκ ἂν εἴη τεταγμένη (ἐν) τοῖς χρόνοις ἢ κύσεις, εἰ δὲ μὴ οὕτι γε ταύταις ταῖς ὥραις ὡς ὅλον ἅμα βλαστάνειν πάλιν καὶ εἴ τι τὸ ὀργῶν ἀποτίκτειν. εἰ δὲ καὶ συνεχῶς ὁ ἀῆρ ἀκολουθοίη τοῦτοις ἴσως οὐδὲ τὰ παρὰ τῶν ποιητῶν λεγόμενα δόξειεν ἂν 2 ἀλόγως ἔχειν οὐδ' ὡς Ἐμπεδοκλῆς αἰέφυλλα καὶ ἔμπεδοκαρπά φησι θάλλειν „καρπῶν ἀφθονίῃσι κατ' ἡέρα πάντ' ἐνιαυτόν,“ ὑποτιθέμενός τινα τοῦ αἵματος κρασιὺν τὴν ἡρινὴν κοινὴν· ἐκεῖνο δ' ἂν τις ἴσως ἐν τοῦτοις ἀπορήσειε· πότερα καὶ πεπάνσεις ὅμοιαι τῶν καρπῶν ἢ

ἐνδεέστεραι γίνονται ἀσθενεστέρου ὄντος τοῦ θερμοῦ
 καὶ τῆς ὥρας ὑγροτέρας· τοῦτο μὲν οὖν ὥς καθ' ὑπό-
 3 θεσιν θεωρεῖσθω· ἐν δὲ τῇ νῦν περιόδῳ τῶν ὥρων ξοικε-
 τὰ δένδρα κενωθέντα τοῦ θέρους ἐκ τῆς βλαστήσεως
 καὶ τῆς καρπογονίας ἀντιπληροῦσθαι πάλιν εἴτ' ἐκ ταύ-
 της τῆς ἀντιπεριστάσεως ἀποτίκτειν καὶ βλαστάνειν
 κατὰ τοὺς ἰκνουμένους καιροὺς, ἔχοντά πως τὴν κύησιν
 καὶ ἐν τοῖς μέρεσι καὶ ἐν τοῖς ὅλοις. εὐλόγως δὲ καὶ αἱ
 φυτεῖαι καὶ αἱ ἐπιβλαστήσεις γίνονται κατὰ πλείους
 ὥρας δοκοῦσι δ' ἐναντία πως εἶναι μετόπωρόν τε καὶ
 ἔαρ καὶ κυνὸς ἐπιτολή· ἡ γὰρ περὶ τροπὰς βραχεῖα, ἀλλὰ
 4 μετ' ἀρκτοῦρον ἐπιβλαστάνει πλείω καὶ ὑπὸ κύνα. τὸ
 μὲν οὖν ἔαρ οὐδὲ θαυμάζεται, ζωτικωτάτη γὰρ ἡ ὥρα
 καὶ μάλιστα γόνιμος ὑγρά τις οὐσα καὶ θερμή. τὸ δὲ θέ-
 ρος ὥσπερ ἐναντίον· ξηρά τε γὰρ καὶ ἐμπυροτάτη καὶ
 μάλιστα ὑπὸ τὸ ἄστρον. ἔτι δὲ τὸ μετόπωρον οὐ μόνον
 ξηρόν, ἀλλὰ καὶ ψυχρόν ἤδη μεταβάλλον ἐπιλαμβανού-
 σης τῆς ὥρας· ἐναντιωτάτη δὲ βλαστήσει ψυχρότης καὶ
 ξηρότης. ἀλογία μὲν γὰρ δὴ τις φαίνεται διὰ τούτων.
 οὐ μὴν οὔτε πρὸς τὰς βλαστήσεις ἐναντία ταῦτά ἐστιν
 οὔτε αὐτὸ ἀσύμφωνον κατὰ τὰς δυνάμεις ἀλλ' ἔχοντά τινα
 5 ὁμοιότητα. δεῖ γὰρ δὴ τὴν ὥραν ὑγρότητα τινα καὶ θερ-
 μότητα ἔχειν ὥσπερ καὶ τὸ ἔαρ. αὕτη μὲν ὁμολογου-
 μένη μάλιστα πρὸς βλάστησιν. ἐν ἀμφοῖν δὲ τοῦτο συμ-
 βαίνει καὶ ἐν τῇ τοῦ κυνὸς ἐπιτολῇ καὶ μετ' ἀρκτοῦρον·
 ὑπὸ γὰρ αὐτὸ τὸ ἄστρον καίπερ ὄντος ἐμπύρου τοῦ
 αἰέρος ὅμως καὶ νότια πνεῖ καὶ νέφη συνίσταται καὶ αὐ-
 τὰ τὰ δένδρα διυγραίνεται φανερώς καὶ ὑπὸ τὸν φλοιδὸν
 αὐτῶν διαδίδοται τις ὑγρότης, ὅθεν καὶ ῥοαί τισι κατὰ
 τοῦτον τὸν καιρὸν εἴτ' οὖν συνελαυνόμενου τοῦ ὑγροῦ
 καὶ ἀντιπεριστάσεως γινομένης εἴτε δι' ἄλλην αἰτίαν·
 6 πλὴν συμβαίνει γε τοῦτο καὶ τοῖς ἀνθρώποις, δι' ὃ καὶ

αἱ κοιλίαι μάλιστα λύνονται καὶ πυρετοὶ πολλοὶ γίνονται
καθυγραινομένων τῶν σωμάτων. δοκεῖ δὲ καὶ ἡ γῆ τότε
καθυγρᾶνθαι μᾶλλον ὅθεν καὶ ὑδάτων ἀναδόσεις καὶ
ἑτεραι μεταβολαὶ γίνονται πλείους. ἀλλὰ δι' ἣν μὲν αἰ-
τίαν ἕκαστα συμβαίνει τούτων ἕτερος λόγος· ὅτι δὲ ἐξυ-
γραινομένων τῶν φυτῶν καὶ τοῦ ἐξωθεν ἀέρος οὐκ ἀν-
τιπίπτοντος ἢ ἐπιβλάστησις οὐκ ἄλογος φανερόν ἐκ τῶν
εἰρημένων. τὸ δὲ μετόπωρον οὐχ ὥσπερ ἐλέχθη ξηρόν 7
καὶ ψυχρόν ἐστίν, ἀλλὰ μᾶλλον θερμόν· ἅμα γὰρ ἐν τῇ
τοῦ ἄστρου μεταβολῇ ἐν τῷ ἀέρι γίνεται, δι' ὃ καὶ ὥσπερ
μῆξιν τινὰ συμβαίνει γίνεσθαι τοῦ ὑγροῦ καὶ τοῦ θερ-
μοῦ καθάπερ καὶ ἐν τῷ ἥρι προσγίνεται τὸ θερμόν ἀπὸ
τῆς ὥρας· ἐνταῦθα δὲ τοῦ θερμοῦ προὔπαρχοντος ὑγρό-
της ἐπιγίνεται διὰ τὴν πύκνωσιν καὶ κατάψυξιν τοῦ
ἀέρος. εὐλογον δὲ καὶ τὰ μὴ κάρπιμα καὶ ὅλως τὰ νέα 8
τῶν πρεσβυτέρων ἐπιβλαστικώτερα, καὶ τὰ ἐν ταῖς ὑγραῖς
καὶ χειμερίοις χώραις. τὰ μὲν γὰρ κάρπιμα καὶ πρεσβύ-
τερα ξηρότερα, τὰ μὲν εἰς τοὺς καρποὺς καταναλωκότα,
τὰ δὲ καὶ τῇ φύσει τοιαῦτα. τὰ δὲ ἄκαρπα καὶ νέα καὶ
ὑγρότητα ἔχει καὶ θερμότητα πλείω. πάλιν δὲ ὅπου μὲν
οἱ τόποι χειμεριοὶ καὶ ὑγροὶ τυγχάνουσι καὶ ὁ ἀήρ εὐ-
πνους ἐνταῦθα καὶ τὰ μετοπωρινὰ γίνεται μακρὰ καὶ
ὑγρά καὶ καλὰ· πολλάκις δὲ καὶ ὕδατα θερινὰ κατὰ γε-
τὰς πλείστας, ὥσθ' ὑγροῦ τοῦ ἀέρος ὄντος ἐπιγινόμε-
νης θέρμης εὐβλαστότερα γίνεται καὶ εὐαυξῇ μᾶλλον·
ἐπεὶ καὶ τὰ δοκοῦντα δικαρπεῖν μηλεῶν τέ τινα γένη 9
καὶ ἀπίων ἐν τούτοις μάλιστα γίνεται τοῖς τόποις ἅτε
παρεκτεινούσης ἐπὶ πολὺ τῆς ὥρας. καὶ ταχὺ τῶν προ-
τέρων ἀφαιρουμένων ἢ μὴ πρωϊκαρπεῖ ὅμως διαφορεῖ.
θαῦτον γὰρ πάλιν ἀναπληροῦνται καὶ κυῖσκονται, δι' ὃ
καὶ χρῶνται τινες αὐτῷ τῶν πρὸς τὴν ἀγορὰν βλεπόν-
των. οὐ μὴν ἀλλ' οὐδὲν γε ὥς εἰπεῖν τῶν δικαρπούντων

ὅμοιον γίνεται τοῖς ἐξ ἀρχῆς ἀλλ' ὥς ὁρμὴν μόνον τοῦ
 φυτοῦ λαμβάνοντος, οὐ συνεκτελέσαντος δὲ τοῦ ἡλίου
 10 καὶ τοῦ ἀέρος. καὶ ἐφ' ἐτέρων ἔτι μᾶλλον συμβαίνει·
 προφαίνει γὰρ καρπὸν καὶ ἡ ῥόα καὶ ἡ μύρρινος ἀλλὰ
 μέχρι τοῦ προδεῖξαι μόσιον. ἐπιβλαστικώτατα δ' οὖν ὥς
 εἰπεῖν τὰ μάλιστα εὐβλαστῇ τῇ φύσει, πλὴν εἴ τι διὰ
 ξηρότητα κατακωλύεται καθάπερ ἡ ἀμυγδαλῇ καὶ εἴ τι-
 νων ὑπόγειος ἡ ἀφαίρεσις τῶν καρπῶν πρὸς τὴν τῆς
 11 ὥρας ἐπιβλάστησιν. ἐὰν οὖν μακρὸν γίνηται τὸ μετό-
 πωρον οὐκ ἄλογον καὶ ῥόδα γίνεσθαι καὶ ἄλλ' ἅττα τῶν
 τοιούτων ὥσπερ καὶ περὶ Λίον φασὶ τῆς Μακεδονίας
 οὐκ ἰσχυρὰς γε δεόμενα τῆς πέψεως χρόνον δὲ λαβόντα
 ἱκανὸν ἐξέφηγε τὸ ἄνθος. ὅλως δὲ ὁ πλεονάκις εἰρηται
 μαλακοῦ καὶ ὑγροῦ τοῦ ἀέρος καὶ τὸ σύνολον εὐκράτου
 αἰεὶ δύναντον βλαστάνειν οὐ πάντα, ἀλλ' ἕνια τῶν δέν-
 δρων τὰ δ' ἐλάττω τούτων ἔτι μᾶλλον. ὃ καὶ νῦν ἐπὶ τι-
 νων στεφανωμάτων συμβαίνει τόπους ἔχόντων εὐσκε-
 12 πτεῖς καὶ προσείλους· διατελεῖν γὰρ ἀνθοῦντα δοκεῖ καὶ
 ἡ οἰνάνθη καὶ τὸ ἶον τὸ μέλαν καὶ ἄλλ' ἅττα, θεραπειὰς
 δὲ τινος προσγενομένης ἔτι μᾶλλον. ὅτι δὲ μεγάλην ῥο-
 πὴν ὁ τόπος παρέχεται πρόσκειλος ὦν καὶ εὐσκεπῆς καὶ
 αὐτὰ τὰ δένδρα μαρτυρεῖ· φυέται γὰρ ἐν τούτοις ἕνια
 κατὰ τὴν ἄλλην χώραν οὐ φνόμενα καὶ καρποφορεῖ τῶν
 ἄλλων οὐ φερόντων καὶ προανθεῖ καὶ προβλαστάνει
 πρότερον τῶν λοιπῶν. ὑπὲρ μὲν οὖν τούτων ἱκανῶς εἰ-
 ρήσθω.

CAP. XIV. Τὸ δ' ἐπὶ τῶν διαφορούντων δένδρων^{16 H}
 ὁμοίον τινα τρόπον ἐστὶ τῷ ἐπὶ τῶν προβάτων γινομένῳ·
 ἐκεῖνα γὰρ εὐτοκήσαντα καὶ εὐγονοῦντα πάλιν ὁρμᾷ
 πρὸς τὴν κύησιν ἐκποιούσης ἔτι τῆς ὥρας. καὶ τὰ δέν-
 δρα παραιρεθέντων τῶν πρώτων καρπῶν γονεῦει πάλιν
 ἐτέρους, δεῖται δ' ἰσως χώρας τε εὐτρόφου τὰ τοιαῦτα

τῆς τε θεραπείας πλείονος (ἢ) ἀμφοῖν καὶ μάλισθ' ὥς
 εἰπεῖν τῆς τοῦ ἀέρος κράσεως ὅπως λάβῃ τὸν χρόνον
 ἱκανὸν εἰς τὴν κήσιν. διὰ τοῦτο γὰρ οὐδ' ἐάν τις ἀφέ-
 λῃ τὸν καρπὸν ἢ ἄνθος, δύναται πάλιν ἕτερα γεννᾶν 2
 διὰ τὸ μὴ λαμβάνειν τὸν τῆς κινήσεως χρόνον· οὐ γὰρ
 οἶόν τε ἄνευ τοῦ κινήσαι γεννᾶν ἐξανηλωμένου τοῦ
 προϋπάρχοντος. ἅμα δὲ ὥσπερ πηροῦσθαι συμβαίνει
 τὴν ἀρχὴν διὰ τὴν ἐλκωσιν, ὥστε βλαστάνειν ἀπὸ τού-
 του μὴ καινῆς ἄλλης γινομένης οὐκ ἐκποιεῖ τὸ τῆς ὥρας·
 τούτων μὲν οὖν οὕτως ταύτας ὑποληπτέον τὰς αἰτίας.
 αἱ δὲ πεπάνσεις τῶν καρπῶν οὐ κατὰ τὰς βλαστήσεις 3
 γίνονται· βλαστάνει γὰρ τὰ γε πολλὰ σύνεγγυς ἀντοῖς
 κατὰ μίαν ὥς εἰπεῖν ὥραν· τοῦ δὲ πεπαίνειν τοὺς καρ-
 ποὺς πολλοῖς χρόνοις ὕστερον ἐκείνην τὴν αἰτίαν ὑπο-
 ληπτέον, ὅτι [τὰ] μὲν τῶν φύλλων καὶ βλαστῶν ἐνκινή-
 τότερα καὶ ῥάονα σωματικωτέραν ἔχοντα καὶ περιττω-
 ματικὴν τὴν ὕλην, οἱ δὲ καρποὶ καθαρωτέραν καὶ μάλι-
 στα δὴ τῶν χυλῶν αὐτῶν· αὕτη δ' ἡ τῶν καρπῶν πέ-
 πανσις εἰς ἣν πλείονος δεῖται καὶ δυνάμεως καὶ κατερ-
 γασίας· ἔτι δὲ μεγάλας εὐθύς διαφορὰς ἔχουσιν οἱ καρ- 4
 ποὶ τῷ ξυλώδεις ἢ γεώδεις ἢ ξηροὶ ἢ λιπαροὶ τὴν φύσιν
 εἶναι· δυσκατεργαστότεροι γὰρ οἱ τοιοῦτοι, δι' ὃ καὶ
 προανθοῦντα ἔνια τὸν καρπὸν ἔχει πολὺν χρόνον ὥσπερ
 ἀμυγδαλῇ· δυσκατάπεπτος γὰρ ὁ ξυλώδης· τὸ δ' ἄνθος
 ὠθεῖ διὰ τὴν πρότερον λεχθεῖσαν αἰτίαν, εἴπερ βούλου-
 νται πάντα ταῦτα συμμετρίαν τινὰ ἔχειν καὶ τάξιν. ἀλλὰ
 καὶ αὐτῶν τῶν ἀνθῶν ῥσα μετὰ σωματικῶν ὄγκων, ὅψι-
 αίτερόν τι γίνεται καθάπερ τὸ τῆς ῥόας· ἐν γὰρ τῷ κυ-
 τίνῳ τῷ ἄνθος.

17H CAP. XV. Τὰ δ' ἀργὰ τῶν εἰργασμένων πρωῒ βλα-
 στότερα καθάπερ ἄμπελος, μηλέα, ἐλάα, σνκῇ, τὰ ἄλλα,
 διὰ τὸ κατέχειν ἔνια τὴν θερμότητα μᾶλλον μὴ ἀνασκα-

- πτομένης τῆς γῆς μηδὲ γυμνουμένων τῶν ῥιζῶν· αὕτη γὰρ ἡ κινουσα· καὶ διὰ τὸ μηδεμίαν ἐν τοῖς ἄνω γίνεσθαι πληγὴν κλωμένων ἢ καρπολογουμένων· ἀφελκούμενα γὰρ πόνον τε παρέχει καὶ καταψύχει καὶ εἰς ὀλίγον συστέλλει. τοῖς δὲ πολλοῖς διαδίδοται κατὰ μικρὰ, δι' ὃ ταῦτα ταῖς ὥραις ὑπακούει, καὶ ἔτι δὴ καὶ μάλισθ' ὥς εἰπεῖν διὰ τὸ ἀκλάστων ὄντων καὶ ἀκαθάρτων ἐν πολλοῖς εἶναι καὶ κατὰ μικρὰ τὰς γονίμους ἀρχὰς, ὧν ἕκαστον διὰ τὴν ὀλιγότητα καὶ σμικρᾶς δεῖται κινήσεως καὶ εὐθύς ποιεῖται τὰς ἐκβλαστήσεις· ὃ καὶ ἐπὶ τῶν ἀπίων
- 2 ξυμβαίνει· καὶ γὰρ ἐκεῖνα εὐβλαστότερα τῶν ἡμέρων ἐστὶ διὰ τὰς αὐτὰς αἰτίας· εἰς πλείω γὰρ καὶ κατὰ μικρὰ μεμερισμένων τῶν ἀρχῶν εὐκίνητα γίνεται τῷ περιέχοντι πρὸς βλάστησιν. ἔτι δὲ καὶ ἡ ξηρότης συμβάλλεται. καὶ γὰρ διὰ τοῦτ' ἐλάττων ἡ ὑγρότης, τὸ δὲ ἔλαττον εὐκινήτοτερον. καλλίων μὲν οὖν καὶ ἀθροωτέρα τῶν εἰργασμένων ἢ βλάστησις καὶ ἡ καρπογονία, προτέρα δ'
- 3 ἐκείνη. αὐτὸ δὲ τοῦτ' ἂν τις ἀπορήσειε διὰ τί τὰ ἄγρια τῶν ἡμέρων ἰσχυρότερα ὄντα τοὺς καρποὺς οὐ πεπαίνει· κατὰ γὰρ τὰς δυνάμεις ἐχρῆν καὶ τὰς πέψεις εἶναι. μία μὲν δὴ τις αἰτία τὸ πλῆθος τῶν καρπῶν. οὐ γὰρ τοσοῦτον ὑπερίσχουσι τῷ ἰσχύειν ὅσῳ πλείω τοῦ συμμέτρου τὸν καρπὸν ἰσχουσιν· ἂν δὲ πλῆθος πολὺ κἀκείνων οὐκέτι γίνεται πέψις, δι' ὃ καὶ οἱ γεωργοὶ παραιροῦσιν, ὅταν ὥσι πλείω. ἑτέρα δ' ὅτι πυκνότερα καὶ ξηρότερα καὶ εἰς ἑαυτὰ μᾶλλον ἔλκοντα τὸ ὕργον, ἡ δὲ τροφή καὶ ἡ πέψις ἐνδόσει τῆς ὑγρότητος ἣν οὐ ῥάδιον
- 4 ἀντισπωμένην λαμβάνειν. ἀπλῶς δ' οὐ τὰ ἰσχυρότερα καὶ τροφιμώτερα καθάπερ οὐδ' ἐπὶ τῶν ζώων, ἀλλ' ἑτέρα τις καθ' ἑαυτὴν πρὸς καρπογονίαν ἰσχύς καὶ δύναμις. μανὸν γὰρ καὶ εὐδλόδον καὶ ὑγρὸν εἶναι δεῖ τὸ καρποτοκῆσον, ἡ δὲ πυκνότης ἐναντίον ὥσπερ καὶ ἐπὶ

τῶν γυναικῶν καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων ζώων· ὃ καὶ ἡ γεωργία βούλεται ποιεῖν ἀφαιρουῦσά τε τὰ περιττὰ καὶ τροφήν παρέχουσα καὶ εὖειλα καὶ εὖπνοα ποιοῦσα. προφαίνει μὲν οὖν πλείω καρπὸν διὰ τὸ πρότερον εἰρημένον, τοῦτον δὲ οὐκ ἐκπέττει διὰ ταύτας τὰς αἰτίας.

18 H

CAP. XVI. Ἡ δὲ πέψις ἐστὶν ἐν τῷ περικαρπίῳ· τοῦτο δὲ δεῖ γίνεσθαι καὶ λαβεῖν χυλὸν ἀρμόττοντα πρὸς τὴν ἡμετέραν φύσιν. ἴσως δὲ αὐτὸ τοῦτο πρότερον εὖ ἔχει διελεῖν ὅτι πέψις ἐστὶν ἡ μὲν οὖν τῶν περικαρπίων, ἡ δ' αὐτῶν τῶν καρπῶν, καὶ ἡ μὲν πρὸς τὰς ἡμετέρας τροφὰς, ἡ δὲ πρὸς γέννησιν καὶ διαμονὴν τῶν δένδρων· οἱ γὰρ καρποὶ καὶ τὰ σπέρματα τούτων χάριν. ἑκατέρα δὲ πῶς ἐναντιοῦται πρὸς τὴν ἑτέραν. ἅμα γὰρ τὸ περικάρπιον ὑγρότερον καὶ πλεῖον καὶ ὁ καρπὸς ἐλάττων καὶ ἅμα μείζων οὗτος καὶ τὸ περικάρπιον ἑλάττον καὶ σκληρότερον καὶ δυσχυλότερον. πρὸς ὃ δὴ καὶ ἡ γεωργία 2 μεμηχάνηται κωλύουσα τὴν τούτων αὔξησιν καὶ τροφήν. ἅπαν γὰρ ὡς εἶπεῖν καὶ ἡμερον ἀγρόιον καὶ γεωργοῦμενον ἀγεωργήτου καὶ κάλλιον εἰργασμένον τοῦ χειρον μικροπυρηνότερον ἀνυγραινόμενόν τε μᾶλλον καὶ τὴν τροφήν περισπῶν εἰς τὸ περικάρπιον, ἔτι δὲ τοὺς χυλοὺς ἐκπεπαῖνον εἰς συμμετρίαν τῆς ἡμετέρας χρείας. αἱ μὲν οὖν πέψεις τοσοῦτον διεστιᾷσιν εἴπερ δεῖ καὶ τὴν μὴ εἰωθυῖαν πέψιν λέγειν. τάχα δ' ἂν τις ἀπορήσειεν 3 ἔχεινο καὶ ἀξιῶσειεν ὃ τὰ ἰσχυρότερα κατακρατεῖ τοῦτο καὶ τὰ ἀσθενέστερα κατακρατεῖν. τὸ δὲ σπέρμα πάντων ἰσχυρότατον, κοινὸν γὰρ τέλος πάντων τῶν φυτῶν ἐστὶν ἐπείπερ ἡ τοῦ ὁμοίου γένεσις τέλος· ἅμα δὲ καὶ ἐν τοῖς ζώοις δοκεῖ τελειομένης ἐπιγίνεσθαι τῆς φύσεως, ὅταν δὲ ἐλλείπη διὰ τὴν ἡλικίαν ἢ παρακμάση διὰ τὸ γῆρας ἐξαδυνατεῖ τὸ γεννᾶν. οὐκ ἀλόγως δ' ἂν οὔτε ἀπορή- 4 σειεν οὔτε ἀξιῶσειεν· ἐν τελειότητι μὲν γὰρ τινα τὸ

σπερμοφυεῖν καὶ τῶν ζώων ὅσων ἡλικίαν λάβοι τις ἄε,
 οὐ μὴν γε οὐδὲ τὰ ἰσχυρώτατα σπερματικώτατα ἀλλὰ
 σχεδὸν ἐναντίως ἐκατέρωθεν μεριζομένης τῆς τροφῆς
 καὶ δυνάμεως· ὃ δὲ καὶ ἐπὶ τῶν φυτῶν συμβαίνει κατὰ
 λόγον συμβαῖνον. οὕτω δὲ δεῖ τὴν ἀναλογίαν λαμβάνειν
 ὥς [εἰς] ὁπότερον ἂν τούτων ὁρμήσῃ θάτερον ἐλλιπέστε-
 ρον ἔσται· διαρκεῖν γὰρ οὐ δύναται πρὸς ἄμφω· τοῦτο
 5 γὰρ σχεδὸν ἐν ἅπασιν ὁμολογούμενον. ἐν δὲ τοῖς φυτοῖς
 τρεῖς τινές εἰσιν οἱ μερισμοί, πρὸς αὐτὸ τὸ δένδρον καὶ
 τὴν βλάστησιν ὅπερ ἐναντίον τοῖς καρποῖς ἐὰν πλεῖον
 γένηται τοῦ ξυμμέτρου, διὰ τοῦτο γὰρ ἀκαρπία· καὶ πάλιν
 ἐν αὐτοῖς καὶ τοῖς περικαρπίοις· ἢ γὰρ εἰς τὸ ἕτερον
 ὁρμὴ κωλύει τὴν ἑτέραν. ὥσπερ οὖν ἐπ' ἐκείνῳ οὐκ
 ἄλογον οὐδ' ἐπὶ τούτων, ἀλλ' ἔχει τὸ ἀνάλογον· τὰ γὰρ
 ἄγρια καὶ εἰς τὸν καρπὸν καὶ εἰς ἑαυτὰ τὴν ὑγρότητα
 ἄγοντα παραιρεῖται τῶν περικαρπίων ὥστε μείζω γίνε-
 6 σθαι τὸν καρπὸν· τάχα δ' οὐδ' ἂν που δόξειεν ὅλως
 ἄτοπον εἶναι τὸ μᾶλλον ἐφικνεῖσθαι τὰ ἄγρια τῶν σπερ-
 μάτων ὥσπερ ἄρρενα ὄντα πυκνότερά τε καὶ ξηρότερα
 τὴν φύσιν· διαθηλύνουσι γὰρ αἱ κατεργασίαι καὶ αἱ
 τροφαί· τοῦτο μὲν οὖν ὥς καθ' ὁμοιότητά τινα λεγέσθω
 πορρωτέρω κείμενον· τῶν δὲ πεπάνσεων εἰς μὲν τὴν
 γένεσιν αὕτη κυριωτέρα, πρὸς δὲ τὴν ἡμετέραν χρείαν
 ἢ τῶν περικαρπίων. ἐν ποτέρᾳ δὲ δεῖ θέσθαι τὸ τελειό-
 τερον ἄλλος λόγος· ἐπεὶ οὕτω γε καὶ ὧν τοῖς φύλλοις
 μόνον χρώμεθα καὶ ὧν ταῖς ῥίζαις ὥσπερ τῶν λαχάνων
 αὕτη κυριωτέρα πέψις ἔσται. καίτοι γε τούτων τὸ τέλος
 ἐν τοῖς σπέρμασιν οἷς ἡμεῖς οὐδὲν χρώμεθα πρὸς τὴν
 7 τροφήν. ἔστι δὲ τις καὶ οὗτος ὁ λόγος ὥς διὰ τὴν ψυ-
 χρότητα τῶν ἀγρίων οὐ δυναμένων πέττειν. τοὺς δὲ πυ-
 ρῆνας ἐκ τῆς ξυλώδους καὶ περιττωματικῆς γίνεσθαι
 τροφῆς ὥσπερ τὰ [ὀστᾶ] ἐν τοῖς ζώοις· αὐτὸ μὲν τοῦτ'

ἴσως οὐ κακῶς εἰ ὁ πυρὴν ἐκ τοῦ γεώδους καὶ ξυλώ-
 δους, ἀλλὰ τὸ σπέρμα οὐκ ἔθ' ὁμοίως, ἀλλ' ἐκ τῆς κα-
 θαρωτάτης περιπτώσεως. πέφυκε δὲ τὰ θερμὰ μάλιστα
 σπερμοφυεῖν ἢ θερμότερα ἂν εἴη. καίτοι γε τῆς τῶν
 ἡμέρων θερμότητος ἐκεῖνο φέρεται σημεῖον ἢ τῶν ὅπων
 δύνამις· ὁ μὲν γὰρ τῆς συκῆς τὸ γάλα πῆγνυσιν, ὁ δὲ
 τοῦ ἐρινεοῦ οὐ πῆγνυσιν ἢ κακῶς. πρὸς αὐτὸ δὲ τοῦτο 8
 πάλιν ἀντικεῖται τις ἐτέρα καθόλου πίστις ὑπὲρ τῆς θερ-
 μότητος, ὅτι τὰ ἄγρια μᾶλλον ἐν τοῖς ψυχροῖς δύνανται
 διαμένειν καὶ ὅλως δὲ διὰ θερμότητα ἢ ἰσχύς. ἀλλ' ὑπὲρ
 μὲν τούτων τάχα ἂν ὕστερον εἴη λεκτέον. πλείων γὰρ ὁ
 λόγος καὶ ἔχων τινὰ ἀπορίαν, ποῖα θερμὰ καὶ ψυχρὰ καὶ
 ποίοις διοριστέον καὶ προσέτι τὸ ποῖον τὸ αἰτιον εἶτε μό-
 νον εἶτε μεθ' ἐτέρων. καὶ χυλῶν δὲ ἢ πέψις δόξειεν ἂν ἔχειν 9
 διαίρεσιν καὶ ἀπλῶς καὶ πρὸς ἡμᾶς οἷον ὅσα ταῖς δριμύτησι
 καὶ ὅσα τοῖς φαρμακώδεσι καὶ ὁπάδεσι χυλοῖς, ἃ δὴ καὶ
 ἐπαινοῦσι καὶ μάλιστα χρῶνται τοῖς τοιοῦτοις. ταῦτα μὲν
 οὖν ὥσπερ ἰδιότης τις φύσεως πρὸς ἣν δῆλον ὅτι καὶ
 αἱ τροφαὶ καὶ αἱ κατεργασίαι τείνουσιν ἢ τοῦναντίον αἱ
 ἀγρίαι καθάπερ τῷ σιλφίῳ καὶ τῇ καππάρει καὶ εἴ τι
 ἄλλο φεύγει τὴν ἐργασίαν, ἢ εἴ τι πάλιν αὐτὸ διώκει τὴν
 ξηρὰν καὶ ὑγρὰν καὶ χειμερινήν. αὐτοῦ δὲ τούτου τάχ' 10
 ἂν τις πάλιν ἀπορήσειε κοινὴν τινὰ ἀπορίαν καὶ καθό-
 λου πότερα τὴν φύσιν ἐκ τῶν αὐτομάτων μᾶλλον θεω-
 ρητέον ἢ ἐκ τῶν κατὰ τὰς ἐργασίας καὶ ἐν ποτέροις τὸ
 κατὰ φύσιν. σχεδὸν δὲ τούτῳ ταῦτό, μᾶλλον δὲ μέρος
 τούτου καὶ πότερον ἐκ τῶν ἀγρίων ἢ καὶ ἐκ τῶν ἡμέρων.
 ἢ μὲν γὰρ φύσις ἐν αὐτῇ τὰς ἀρχὰς ἔχει καὶ λέγομεν τὸ
 [μὲν] κατὰ φύσιν, τὸ δ' ἐκ τῶν αὐτομάτων τοιοῦτον· τὸ
 δ' ἔξωθεν ἄλλως τε καὶ κατὰ τέχνην· ἀφ' ἐτέρας γὰρ
 ἀρχῆς. οὐδ' ἐν τοῖς ζώοις ὅσα πλάττεται ἢ καταναγκά- 11
 ζεται πρὸς μικρότητα καὶ μέγεθος καὶ τιν' ἄλλον τύπου

τῆς μορφῆς οὐ θετέα ταῦτα κατὰ φύσιν. ἡ δ' αἰεὶ π
 τὸ βέλτιστον ὁρμᾷ καὶ τοῦθ' ὥσπερ ὁμολογούμενόν ἐ
 ταύτῃ δὲ καὶ τὰ τῆς θεραπείας· ἅμα γὰρ καὶ τελεία
 γίνεται τῆς φύσεως ὅταν ὧν ἐλλιπῆς τυγχάνῃ τα
 προσλάβῃ διὰ τέχνης οἷον τροφῆς τε ποιότητα καὶ ἀφ
 νίαν καὶ τῶν ἐμποδιζόντων καὶ τῶν κωλυνόντων ἀφαι
 σιν· ἃ παρέχουσι δῆλον ὅτι καὶ οἱ οἰκεῖοι τόποι π
 ἕκαστον, ἐν οἷς δὴ φαμεν δεῖν θεωρεῖν τὰς φύσεις
 12 τῶν. ἀλλ' ἐκεῖνοι μὲν ἀπὸ τῶν ἐξωθεν μόνον παρέχ
 σιν οἷον ἀέρος καὶ πνεύματος καὶ ἐδάφους καὶ τροφ
 ῆς δὲ γεωργία καὶ ἐν αὐτοῖς μετακινεῖ καὶ μετατίθη
 ὥστ' εἶπερ καὶ ἐκεῖνά γε προσαπαιτεῖ πρὸς τὸ βέλι
 καὶ ταῦτα προσδέχοιτ' ἂν ὥσαν οἰκεῖα· προσαπαιτεῖ
 αὐτὴν καὶ ζητεῖν εὖλογον ἄλλως τε καὶ ἐκ τούτων ἡρ
 μένην καὶ ἐν τούτοις ἔχουσιν τὰς ἀρχάς· ἐπεὶ καὶ
 τοῖς αὐτομάτοις ἄτοπον συμβαίνει καὶ ὥσπερ παρὰ
 σιν τὸ ἐκ τῶν σπερμάτων χεῖρω γίνεσθαι καὶ ὅλως
 ἐξίστασθαι τοῦ γένους· οὐδὲ γὰρ δὴ τοῦτο κατὰ φύ
 13 ἀλλ' αἰεὶ τὸ ὅμοιον ἀπογεννᾷ. αἱ μὲν οὖν ἀπορίαι σ
 δὸν αὐταὶ τε καὶ τοιαῦται, φαίνεται δὲ καὶ ἐκ τῶν π
 τερον εἶναι δῆλον ὅτι διαιρετέον τὰς φύσεις ὥσπερ
 τὰς πέψεις λέγομεν. τοῖς μὲν γὰρ ἡ αὐτόματος ἡ οἰκ
 τέρα, τοῖς δὲ ἡ τῆς θεραπείας καὶ γεωργίας, ἔνια δ'
 φοτέρως. ἐξ ὧν καὶ διαιρετέον ὥσπερ καὶ ἡ φύσις δ
 ρηται ἡμέροις καὶ ἀγρίοις ὁμοίως ἐν τε ζώοις καὶ
 τοῖς. ἑκατέροις γὰρ ἐστὶ πολλὰ φυσικὰ καὶ οἰκεῖα
 πρὸς σωτηρίαν καὶ πρὸς διαμονὴν καὶ πρὸς αὔξησιν
 βλάστησιν καὶ τῶν καρπῶν γέννησιν. ἴσως δὲ καὶ
 αὐτοῖς τοῖς καρπίμοις πάλιν ἂν τις διέλοι τὰ μὲν εἰς
 αὐτόματον ἀφίεις, τὰ δ' εἰς ἐπιμέλειαν καὶ κατεργασ
 μόνον. ἀλλὰ γὰρ τούτων μὲν ἐνταῦθ' ὁ διορισμός.

CAP. XVII. Περὶ δὲ τῆς πέψεως ὅθεν ὁ λόγος ἐξ.

κάλιν τὰ ἐπίλοιπα λεκτέον. ὥς γὰρ ἐπὶ τὸ πᾶν ὧν μὲν
 ὁ καρπὸς ὑγρὸς καὶ γυμνὸς ἢ λεπτὸν ἔχων περὶ αὐτὸν
 κέλυφος ταῦτα μὲν πρωϊκαρπα καθάπερ ἄμπελος καὶ
 συκῇ, μάλιστα δὲ συκάμινος· αὕτη γὰρ γυμνὸν ἔχει τὸν
 καρπὸν ὥςθ' ὅσον ἂν ὁ ἥλιος ἐπέλθῃ, ταχὺ προηλλοίωσε
 βραχείας δέομενον θερμότητος· ἅμα δὲ καὶ ἐν αὐτῷ συν-
 εργαζεται δύναμις ἰσχυρὰ καὶ ἀθρόως ἐπιούσα καθάπερ
 καὶ πρὸς τὴν βλάστησιν· ἡ γὰρ ὀψιότης ἐποίησεν ἀθροι-
 σμὸν, ὅθεν αἷ τε βλαστήσεις ἀθρόαι καὶ μετὰ φορᾶς γί- 2
 νονται νεανικῆς ὥστε καὶ ψόφον ποιεῖν καθάπερ τινές
 φασι καὶ αἱ πέψεις ταχεῖαι· παρόμοιον γὰρ τὸ συμβαί-
 νον ὥσπερ καὶ τοῖς σίτοις ὑπὸ τῶν χειμῶνων κατεχομέ-
 νοις· ἀνεθύντες γὰρ οὕτω ταχείας ποιοῦνται τὰς αὐξή-
 σεως ὥστε μὴ πολὺ καθυστερεῖν ἢ μὴ κατὰ λόγον τοῖς
 21H εὐδιεινοῖς. ἡ μὲν οὖν τῆς συκαμίνου διὰ τοῦτο πρώϊος. 3
 ὥς δὲ Μενέστωρ φησὶν, ἡ μὲν βλάστησις αὐτῆς ὀψία διὰ
 τὴν ψυχρότητα τοῦ τόπου, ἡ δὲ πέψις ταχεῖα διὰ τὴν
 ἀσθένειαν· οἱ δὲ τῆς ἀμπέλου καὶ τῆς συκῆς ὀψιαίτεροι,
 ὅτι καὶ τὰ κελύφη περικείται καὶ ὑγρότης πλείων καὶ
 παχυτέρα. καὶ τὸ μὲν σῦκον μεῖζον τῷ ὄγκῳ καὶ ἀθροω-
 τέρα πως ἢ πέψις αὐτῶν, οἱ δὲ βότρυες καὶ τῷ πλήθει
 πλείους ὥς πρὸς τὴν δύναμιν καὶ ἐν τούτοις ἀθρόος ὁ
 καρπὸς καὶ οὐ διειλημμένος, ἔτι δὲ ὑπόσκιος καὶ οὐχ
 ὁμοίως ὑπαίθριος καὶ ἡ ὑγρότης πολλή, φύσει γὰρ τὸ
 δένδρον φιλυδρόν ἐστιν. ἔτι δὲ καὶ ταύτη συμβαίνει τὸ
 μὴ ἀθρόον ἀλλὰ κατὰ μέρος πέττειν δι' ὃ καὶ πολὺν δια-
 μένει χρόνον καὶ ἐπὶ πλεον δὴ τούτοις ἡ ὑγρότης λεπτή
 καὶ ὑδατώδης. ἅπαντα γὰρ τὰ γλυκέα βραχυτέρας ποιεῖ
 τὰς πεπάνσεις, ἐὰν δὲ δῆ τις καὶ πρὸς τὰς ἡμετέρας χρεῖας
 ποιῇ τὰς ἀφαιρέσεις ἔτι μᾶλλον. αὐτῶν μὲν οὖν τού- 4
 των σχεδὸν ἐν τούτοις αἱ αἰτίαι τοῦ πρότερον καὶ ὕστε-
 ρον. οὐ μὴν καθόλου τῶν δένδρων ἐστὶ τὸ πρώϊον. πολ-

λαι γὰρ διαφοραὶ καὶ ἀμπέλων καὶ συνκῶν ὥστ' ἐνίῳν
 πόρῳ πάνυ πεπαίνεσθαι, δι' ὅπερ ἴσως τὰς καθόλου
 λεκτέον αἰτίας. πρωϊκαρπα μὲν ὅσα μήτε κάθυγρὰ μήτε
 ψυχρὰ τοῖς ὀποῖς, ἔτι δὲ γυμνὰ ἢ λεπτοῖς ὑμέσι περιεχό-
 μενα καὶ τὴν πέψιν ἔχοντα τῶν χυλῶν ὑδαρῇ καὶ μὴ
 5 παχεῖαν· ὀψικάρπα δὲ τὰ ἐναντία τούτων ὅσα κάθυγρὰ
 καὶ ψυχρὰ καὶ τοῖς καρποῖς ἢ τοῖς περικαρπίοις ξυλώδη
 καὶ σκληρὰ καὶ ὧν αἱ περιοχαὶ τοιαῦται καὶ ἅμα πλείους,
 ἔτι δὲ ὧν οἱ χυλοὶ καὶ πρὸς τὰς πέψεις λιπαροὶ ἢ ἄλλην
 τινὰ ἔχοντες παραπλησίαν δύναμιν. (ἐὰν ξηροὶ τε καὶ
 ὀλίγην ἔχοντες ἅμα καὶ τοιαύτην ὑγρότητα πρὸς τὴν
 6 πέψιν·) ἅπαντα γὰρ ταῦτα κωλυτικὰ τῶν πέψεων. ἐκ δὲ
 τῶν καθ' ἕκαστα θεωροῦσι σύμφωνος ὁ λόγος τῶν γι-
 γνομένων. τῶν γὰρ ἀειφύλλων ἅπανθ' ὥς εἰπεῖν ὀψί-
 καρπα. ξυλώδεις δὲ οἱ καρποὶ καὶ τὰ περικάρπια καθά-
 περ πεύκης, πίτνος, κυπαρίττου, τῶν δ' αὖ ξηροὶ ἢ
 λιπαροὶ ἢ γλισχρότητα τινα ἔχοντες, ὥσπερ ὁ τῆς κέδρου
 καὶ τῆς ἰξύας, δι' ὃ καὶ οὐκ ὄντες μεγάλοι δυσκατέργα-
 7 στοὶ τῷ εἶναι τοιοῦτοι καὶ ἅμα διὰ τὴν πυκνότητα μικρὰ
 καὶ ἡ ἐπιρροή καὶ ἡ ἐπίσπασις ὅλη. τῶν δὲ μὴ ἀειφύλ-
 λων ὅσα κάθυγρὰ τε καὶ ψυχρὰ καὶ ὅσα γεώδη· καὶ γὰρ
 ἡ ψυχρότης καὶ τὸ πλῆθος δυσέργαστον καὶ τὸ γεῶδες
 καὶ ἡ ξηρότης ὥσπερ τῶν ἀχράδων καὶ τῶν βαλάνων.
 ὅσα δὲ κέκραται πρὸς τούτοις καὶ ἐν θερμασίᾳ τυγχάνει
 καὶ μανὰ ταῦτα καὶ πρωϊβλαστῇ καὶ πρωϊκαρπα συμμε-
 8 τρίαν ἔχοντα τῆς μίξεως καὶ ἐν αὐτοῖς καὶ πρὸς τὸ πε-
 ριέχον. χρῆ δὲ λαμβάνειν ἕκαστα ὥσπερ τῶν εἰρημένων
 ἐὰν μή τις ἢ κώλυσις. οὐδὲ γὰρ ἐν τούτων κύριον ἐπε-
 νεγκεῖν οὔτε πρωϊκαρπίαν οὔτε ὀψικάρπίαν οὔδέ γε
 πλείω [ἢ] πάντα, ἐὰν ἔτερ' ἄττα ἐναντιώτατα. λέγω δ'
 οἷον ἐνία γυμνόκαρπα μὲν, ὅψια δὲ, καθάπερ μίλαξ καὶ
 ἄλλ' ἄττα βοτρυνώδη. τὰ δὲ πρὸς τῷ ὀψίῳ καὶ κατὰ μέρος

πεπαίνεται καθάπερ ὁ βάτος. τούτων γὰρ τὰ μὲν, ὅτι
 ψυχρὰ τῇ φύσει, ὀψικάρπα καὶ ὀψιβλαστῇ, ὅσα δὲ
 γυμνὰ καὶ ἀκέλυφα οὐχ ἱκανὰ περιλαμβανόμενα τῇ ὥρᾳ·
 τὰ δ' ὅτι ξηρὰ τῇ φύσει· πᾶν δὲ τὸ ξηρὸν ἱκμάδος δεῖ- 9
 ται καὶ πρὸς τροφήν καὶ πρὸς πέψιν· ὥς δὲ ὁ βλαστὸς
 ἀμφοτέρων μετέχει τῶν ὥρῶν ἐπὶ πολὺν χρόνον παρεκ-
 τείνων· ἀλλ' ὥστε τύπῳ εἰπεῖν ταύτας ὑποληπτέον
 εἶναι τὰς αἰτίας. ἐπεὶ καθ' ἡλικίαν ὀψικαρπότερα καὶ
 μὴ κατὰ τὰς ἐνιαυσίους ὥρας οἶον τὰ νέα τῶν φυτῶν
 διὰ πληθὸς ὑγρότητος καὶ τὸ ὅλον τροφῆς ὀψικάρπα. τὰ
 δ' αὖ πάλιν ὥς ὀψίφορα πόρρω τῆς ἡλικίας ὄντα καθά-
 περ τὸ ἐν Αἰγύπτῳ λεγόμενον δένδρον ὃ ἐκατόστῳ ἔτει
 μυθολογοῦσι φέρειν καρπὸν. ἢ δ' αὖ συκάμινος οὐδὲ
 πέττειν δύναται δι' εὐτροφίαν καὶ πληθὸς ὑγρότητος
 μὴ ἐπικνισθέντων καὶ ἐπαλειφθέντων ἐλαίῳ τῶν καρ-
 πῶν. οὐ μόνον δὲ τὸ πληθὸς ὀψικαρπεῖν ποιεῖ τῆς τρο-
 φῆς, ἀλλὰ καὶ ἀκαρπεῖν ἐνια, καθάπερ ἐπὶ τε τῶν ἀμ-
 πέλων εἴρηται καὶ ἐπὶ τῶν ἀμυγδαλῶν καὶ ὅλως τῶν
 διατιτραινομένων καὶ τοῖς παττάλοις κολαζομένων. ἅπαν- 10
 τα γὰρ ὅταν τοῦτο πάθωσι, τῆς ὑγρότητος ἀπελαθείσης,
 τὰ μὲν ἐξ ἀκάρπων κάρπιμα, τὰ δὲ καλλικαρπότερα καὶ
 ἐγγυλότερα γίνεται. τῆς δὲ ἀμυγδαλῆς ἐάν τις ἐγκόψας
 τὸν πάτταλον ἀποκαθάρῃ τὴν ἐπιρροὴν τῆς ὑγρότητος
 ἐπὶ ἑτῇ δύο ἢ τρία καὶ γλυκείαν ἐκ πικρᾶς γίνεσθαί
 φασι. δοκεῖ δὲ καὶ ἡ συκὴ ῥιζοτομηθεῖσα καὶ κατασχα-
 σθεῖσα εὐφορὸς τε ἐξ ἀφόρου γίνεσθαι καὶ πολυκαρπεῖν
 μᾶλλον. σχεδὸν δὲ καὶ [τὸ] περὶ τὰς ἀμπέλους τὰς τρα-
 γώσας ὁμοίον ἐστίν. καὶ γὰρ τούτων ἀφελεῖν δεῖ καὶ
 ἀντισπᾶσαι τὴν εἰς τὴν βλάστησιν ὁρμὴν ὅπως καρποτο-
 κῶσιν.

22H CAP. XVIII. Ἐν τῷ αὐτῷ δέ πως γένει τῆς αἰτίας
 ἐστὶ καὶ τὸ μὴ τὴν ἀρίστην καὶ πείραν καὶ βαθύγειον.

- ἀρίστην εἶναι τοῖς δένδροις ἀλλὰ τὴν δευτέραν, τῷ δὲ σίτῳ ἐκείνῃ. ἐν μὲν γὰρ τῇ [ἀρίστῃ] κατὰ βάθους ἰούσης τῆς ῥίζης καὶ τῆς χώρας εὐτραφοῦς πλείω τῆς συμμέτρου τροφὴν ἐπισπῶνται, ἐν δὲ τῇ λεπτογείῳ καὶ μὴ βαθεῖα τὰς ῥίζας ἀναγκαῖον ἐπιπολαιότερας εἶναι καὶ τροφὴν ἐλάττω καὶ σύμμετρον· ἐπεὶ καὶ ἐν ταῖς ψαφραῖς καὶ ταῖς πετρώδεσι δύνανται λαμβάνειν ἱκανὴν καθιέντα καὶ βιαζόμενα ταῖς ῥίζαις, ἔτι δὲ καὶ καταψύχειν τὰς ῥίζας ἢ γε πετρώδης δοκεῖ μᾶλλον ὅπερ ἐπι-
- 2 ζητεῖ τὰ δένδρα. ὁ δὲ σίτος ἐν μὲν ταῖς ἀγάθαις συλλαμβάνει μὲν πλείω διὰ τὸ μὴ κατὰ βάθους εἶναι τὰς ῥίζας ἐν δὲ ταῖς μοχθηραῖς καὶ καταξηραίνεται διὰ τὸ μὴ ἔχειν πολλὰς· καταψύξεως δὲ δεῖται διὰ τὸ μὴ κατὰ βάθους εἶναι· ὅταν δὲ ἐπομβρίαί γένωνται οὐ πολὺς ὁ διασωζόμενος καὶ χείρων ἐστίν. ἐπεὶ καὶ οἱ τῶν δένδρων καρποὶ διὰ τὸ κρατεῖσθαι τῷ πλήθει τῆς τρο-
- 3 φῆς ἐξίστανται τῶν γενῶν ὥσπερ ἐλέχθη πρότερον. αἰτοπον δ' ἂν δόξειεν τὸ τῶν ὁμογενῶν ἓνια τὰ μὲν εἶναι πρῶτα, τὰ δ' ὄψια καθάπερ σγκαλ τέτινες καὶ ἄμπελοι καὶ μηλέαι καὶ ἄπιοι καὶ τᾶλλα· τῶν γὰρ ζώων οὐδὲν τοιοῦτον πλὴν κυνὸς, ἀλλὰ παρισόχρονα κατὰ τὰς κνήσεις καὶ τὰς ἐκτροφὰς, ἀλλὰ μόνον παραλλάττει ταῖς ὥραις κατὰ τοὺς τόπους καὶ μάλιστα γε ξυνανθρωπευόμενα. τάχα μὲν οὖν καὶ αἱ βλάστησεις ἐνίων ὕστεραι καὶ παραδιδοάσι τὸ ἀνάλογον. οὐ μὴν ἀλλ' ἐφ' ὧν τοῦτο μὲν ἐστὶν ἔοικεν ὥσπερ ἐν ὁμωνυμίᾳ γίνεσθαι τὸ ἀπό-
- 4 ρημα· ἐστὶ γὰρ εὐθὺ τῇ φύσει καὶ τοῖς ζώοις καὶ τοῖς φυτοῖς ὥσπερ τὰ ἡμερα καὶ τὰ ἄγρια καὶ τὰ πολύκαρπα, τὰ δὲ ὀλιγόκαρπα, τὰ δ' ὅλως ἄκαρπα. τὸ γὰρ τῶν ἐρινεῶν ἕτερον γένος οὐ δυνάμενον πέττειν οὐδὲ διτκνεῖσθαι πρὸς τὴν τελείωσιν. ἕτερον δὲ καὶ τὸ τῶν ἀμπέλων τῶν μαινομένων καλουμένων, αἱ οὐ μόνον βλαστά-

νουσιν, ἀλλὰ καὶ πέττουσι καὶ ἀνθοῦσι καὶ βοτρυνοῦνται καὶ οὐ δύνανται τελειοῦν. ὥσαύτως δὲ καὶ τῶν βοῶν καὶ εἴ τι ἄλλο μέχρι τοῦ ἀνθους ἀφικνεῖται μόνον. ἐν γὰρ τῇ ἰδίᾳ φύσει τὰς διαφορὰς ἕκαστα τούτων ἔχοντα 5 δικαίως ἕτερόν ἂν λέγοιντο κατὰ τὸ εἶδος. ὅσα δὲ δύνανται βλαστάνειν καὶ ἀνθεῖν καὶ πεπαλίνειν κατ' ἄλλα καὶ ἄλλα μέρη καθάπερ ἡ μηδικὴ μηλέα ταῦτα μείζω τινὰ ἔχει καὶ ἰδιωτέραν δύναμιν ἐν ἑαυτοῖς εἴπερ αἰεὶ διὰ τέλους τοῦτο δρᾷ· παρόμοιον γὰρ τὸ συμβαῖνον ὥσπερ ἐν τῷ αἵρι πρότερον ἐλέχθη τῷ μαλακῷ καὶ εὐκράτῳ καθ' ὃν ἡ καρποφορία καὶ ἡ βλάστησις· πλὴν ἐκείνων μὲν ὁ ἀῆρ αἰτίος δι' ὃ καὶ πᾶσι κοινόν, ἐνταῦθα δὲ ἡ τοῦ δένδρου φύσις καὶ δύναμις εὐκρατος οὕσα πρὸς ἀπάσας τὰς ὥρας.

23 H CAP. XIX. Ἐπεὶ δ' ἕτερον τὸ περικάρπιον, τοῦτο γὰρ πρὸς τὴν χρῆσιν ἡμῶν, ἀνάγκη μὲν τούτων ὄρον τινὰ καὶ (τὸν) χρόνον εἶναι, τὸν δὲ ὑπερβάλλοντα λυμáινεσθαι χειμῶνων τε καὶ ὑδάτων καταλαμβανόντων· τῶν δὲ καρπῶν μὴ εἶναι· συγκαταρρέουσι γὰρ τούτοις προεκπηδῶσιν ὥσπερ οἱ τῆς πιττώδους πεύκης καὶ ὅλως τῶν κωνοφόρων· προσηρημένων γὰρ ἔτι τῶν κώνων ἐκπηδᾷ τὰ κάρυα καὶ καταλείπονται κενοί. ταῦτό δὲ συμβαίνει τοῦτο καὶ ἐπὶ τῶν κυπαρίττων, ἀλλ' ἐνθα μὲν τὸ σπέρμα καρυνῶδες, ἐνθα δὲ ὑμενωδες καὶ ἀμενηνόν. ὅσα μὲν οὖν ξυλώδεσιν ἢ δερματικοῖς τισι περιέχε- 2 ται καθάπερ τὰ τε κάρυα καὶ βάλανοι ταῦτα μὲν περιστεγόμενα διατηρεῖται πρὸς τὴν τῆς βλαστήσεως ὥραν, ὧν δὲ σαρκώδη τὰ περικάρπια ταῦτα δὴ σηπομένων καὶ περιρρεόντων αὐτὰ καθ' αὐτὰ σῴζεται, τὰ μὲν ὄντα ξυλώδη καθάπερ τὸ γίγαρτον καὶ ὁ τοῦ φοίνικος καὶ ὁ τῆς ἐλάας πυρήν, τὰ δὲ ἐν ὑμέσι καὶ χιτῶσι περιεχόμενα πλείοσι, τὰ δὲ καὶ ἀλλήλοις πῶς συνημμένα καὶ

κοινήν περιοχὴν ἔχοντα καθάπερ καὶ τὰ τῶν ἀπίων καὶ
 μήλων· ἅπαντα γὰρ ταῦθ' ὥς εἰπεῖν ἐν μείζονσι περι-
 3 καρπίοις ἵνα πλείω διαμένῃ χρόνον. τῶν μὲν οὖν καρ-
 πῶν αὕτη φυλακὴ καὶ σωτηρία πρὸς τὴν γένεσιν. ἡ δὲ
 τῶν περικαρπίων παραμονὴ ὄροντινὰ ἔχει καθάπερ ἐλέ-
 χθη πρὸς τὴν χρεῖαν. ἐπεὶ καὶ οἱ χυλοὶ χροنيζόμενοι καὶ
 ἀννυγραινόμενοι χεῖρους γίνονται, τῶν δὲ οὐδὲ πλείους
 (οὐδὲ) ἀπὸ τινος ὥρας ὥσπερ οὐδὲ τῶν ἐλαῶν ἀπ' ἀρ-
 κτούρου· μέχρι τούτου γὰρ τὸ ἔλαιον ἐγγίνεσθαι δοκεῖ,
 ἀπὸ δὲ τούτου τῆς σαρκὸς ἡ αὕξησις, καὶ ἐάν γε δὴ
 πλείω ποιῇ ὕδατα καὶ χεῖρον γίνεσθαι τὸ ἔλαιον ἀμώρ-
 γην λαμβάνον πλείω, πολλάκις δὲ καὶ σηπομένου τοῦ
 4 καρποῦ. περιμένουσι δὲ [τὴν] πέπανσιν καὶ οὐκ εὐθύς
 ἀφαιροῦσιν ὅτι καὶ ἡ κατεργασία καὶ ἡ ἀφαίρεσις χα-
 λεπωτέρα καὶ ἔτι τὰ δένδρα λυμαίνονται ἂν φαβδιζόμενα.
 φαίνεται δ' οὖν εἶπερ τούτ' ἀληθὲς ἡ τοῦ θερμοῦ φύ-
 σις δημιουργεῖν τὸ ἔλαιον καὶ τὴν λιπαρότητα τοῦ χυ-
 λοῦ συμμετρίαν ἔχουσα πρὸς τὸ ὑποκείμενον. ἡ δὲ
 πλείων ὥσπερ ἄλλοτρία καὶ ἐπίθετος πρὸς περιττώμα-
 τος χώραν. . . . οἷον ἀντισπῶσα μᾶλλον εἰς τὴν σάρκα
 5 τὴν τοῦ χυλοῦ δύναμιν· ὃ καὶ τοῦ θέρους καὶ τοῦ χει-
 μῶνος συμβαίνει γιγνομένων ὑδάτων ἐκ Διὸς καὶ βρεχο-
 μένων τοῖς ναματιαίοις ἐν ὁρμῇ τῆς αὐξήσεως οὔσης.
 ἐκσαρκοῦνται γὰρ καὶ ἀπολλύασι τὸ ἔλαιον διὰ τὴν πο-
 λυτροφίαν ἂν μὴ μετὰ ταῦτα αἰθρῆαι γινόμεναι κατα-
 ξηράνωσιν, οὕτω δὲ σώζεται καὶ πληθύνει μᾶλλον. ὅπερ
 ἤδη καὶ πρότερον πολλάκις γέγονε καὶ τὸ τελευταῖον
 ἤδη ἐπ' ἄρχοντος Νικοδώρου, δι' ὃ καὶ ἡ φύσις ἐγένετο
 καλλίων, ἐκ γὰρ τῶν ἡμίσεων ἡ αὐτή. τὰς μὲν πέψεις
 ὅτι πρὸς τὴν χρεῖαν τὴν ἡμετέραν εὐρίσκομεν ἐκ τού-
 των καὶ ἐκ τῶν πρότερον δῆλον ἐν οἷς ὑπὲρ τῶν ἀγρίων
 εἴπομεν.

24 H

CAP. XX. Φέρει δὲ τοὺς καρποὺς τὰ μὲν ἐκ τῶν
 ἔνων, τὰ δὲ ἐκ τῶν νέων βλαστῶν διεστώτα ταῖς φύσε-
 σιν εὐθὺς κατὰ τὰς κρᾶσεις. Ὅσα μὲν ξηρὰ καὶ πυκνὰ
 καὶ ξυλώδη ταῦτα μὲν ἐκ τῶν ἔνων, ὅτε μικρᾶς καὶ βρα-
 χείας οὐσης τῆς ἐπιρροῆς. ἅμα δὲ καὶ ὁ βλαστὸς ἀσθε-
 νῆς ὥστε μήτε μετενεγκεῖν δύνασθαι μήτε κατασχεῖν,
 ὥσπερ ὁ τῆς ἐλάας. Ὅσα δὲ ὑγρὰ καὶ μακρὰ καὶ τὸ ὅλον
 εὐτραφεῖ, ταῦτα ἐκ τῶν [νέων]· ἀθρόα γὰρ ἡ ὁρμὴ καὶ
 πολλή, δι' ὃ ἄμφω δύναται ποιεῖν ἅμα τὸν τε βλαστὸν
 καὶ τὸν καρπὸν. οὐ μὲν ἀλλὰ καὶ τὰ ἐκ τῶν ἔνων φέ-
 ροντ' ἀποβλάστημά τι ποιεῖται μικρὸν καὶ οὐκ εὐθὺς ἐκ
 τοῦ ξυλώδους ὁ καρπός· οὐδὲ γὰρ οὐδὲ πέφυκεν ἂν μὴ
 τι παράλογον. ἰδιωτάτη δὲ καὶ πρὸς τὰ ἄλλα καὶ πρὸς 2
 αὐτὰ τὰ ξυλώδη τῶν καρπῶν ἡ γένεσις τοῦ φοίνικος, οὐ
 τῷ φέρειν ἀπὸ τινων ἔνων ἢ νέων, ἀλλὰ τῷ κινούμενον
 πρότερον ὥσπερ τὰ σταχυερὰ τῶν σπερμάτων ἐκφαί-
 νειν. ἐκ γὰρ τῶν ὁμογενῶν, ἃ καλοῦσιν τινες πλοῖα,
 περιρρηγνυμένων ἐκφαίνεται καθάπερ στάχυς ἢ ῥάβδος
 ἔχουσα πρὸς ἑαυτῇ τὸν καρπὸν. αἰτιάσαιτο δ' ἂν τις τὴν
 ξηρότητα τοῦ δένδρου καὶ τὴν ὅλην μορφὴν· ἐπεὶ γὰρ
 φυλακῆς οἱ καρποὶ δέονται καὶ ἔξω συνιστάμενοι καὶ ἔξ
 αὐτῶν προφαινόμενοι τοῖς μὲν ἄλλοις τὰ φύλλα ταῦτα
 ποιεῖ καθάπερ εἴρηται· τούτου δὲ ἐπεὶ οὐ παρὰ τὸ
 φύλλον ὁ καρπὸς ἀναγκαῖον ἐν αὐτῷ πως τὴν σύστασιν
 γενέσθαι ὅπως ἰσχύων ἤδη καὶ μεμορφωμένος ἀποδοθῇ
 τῷ ἄερι. διόπερ ἐν τῷ συγγενεῖ καὶ οἰκείῳ τὴν κήσιν
 ἐξέτεκεν. ἴσως δὲ εἴπερ ὁμοιον τὸ σταχυοβολεῖν τοῦτο
 καὶ πλειόνων ἐστὶ καὶ τὴν αἰτίαν κοινήν τινα λεκτέον·
 ἀλλ' εἰ ἄρα μόνῳ τῶν δένδρων τῷ φοίνικι τοῦτο συμ-
 βαίνει· τὸ γὰρ ἰδιον ἐν τοῖς ὁμογενεῖσι θαυμάζεται·
 περὶ μὲν οὖν τούτου σκεπτέον. παρενιαντοφόρα δὲ καὶ 3
 οὐκ ἐπετειοφόρα τῶν δένδρων ὡς τύπῳ λαβεῖν τὰ ξηρὰ

καὶ ξυλώδη καὶ ὅσα μὴ ἐκ τῶν νέων, ἀλλ' ἐκ τῶν ἔνων
φέρει τοὺς καρπούς. οἷον γὰρ προσυλλέξει δει καὶ προ-
γεννήσαι τὸ γεννῶν· οὐ δύναται δ' ἅμα ταῦτα διὰ τὴν
πρότερον λεχθεῖσαν αἰτίαν, ὥσπερ τὰ εὐχyla καὶ εὐ-
τροφα· μάλιστα δ' ἐπιδήλως ἡ ἐλάα τοιοῦτο, καὶ γὰρ
ἄσθενέστατον καὶ ἐπικηρότατον καὶ ἅμα ραβδιζομένη
πονεῖ καὶ κατακοπτομένη τὰς θαλείας· ἐπεὶ ὅσοι γε μὴ
οὕτω συλλέγουσιν, ἀλλὰ αὐτομάτως αἰετὴν ἀπορρέου-
4 σαν καὶ ἀποσελόντες ἐπετειοφορεῖν φασὶ μάλλον. μέγα
δὲ καὶ αἱ χῶραι διαφέρουσιν. ἐν γοῦν τῇ Ὀλυνθίᾳ φα-
σὶν ὥς αἰετὶ καρποφορεῖ, παραλλαγὴν δὲ ποιοῦνται
κατὰ τριετίαν. ὅσα δὲ ἰσχυρότερα τῶν ἐκ τῶν ἔνων φε-
ρόντων οἷας ἂν ὁ θεὸς ἄγῃ τὰς ὥρας οὕτως καὶ τὰ τῶν
καρπῶν ἀποδιδόασιν, ὥσπερ καὶ τὰ ἐκ τῶν νέων καρ-
ποφοροῦντα· καὶ γὰρ ταῦτα ξυνακολουθεῖ ταῖς ὥραις
5 καὶ τῇ κράσει τοῦ ἀέρος. συμβαίνει δὲ, ὅταν εὐβλαστῶσι^{25H}
ἄγαν, ἀκαρπεῖν μάλλον, ὅταν δ' εὐκαρπῶσιν, ἀβλαστεῖν
ὥς οὐ δυναμένης εἰς ἄμφω διήκειν τῆς φύσεως, ἀλλὰ
καὶ καταναλισκούσης θάτερον πρὸς θάτερον. ἴδιον δὲ
τὸ ἐπὶ τῆς συκῆς καὶ τῶν λευκῶν ἀμπέλων συμβαίνειν,
ὥς τινὲς φασὶ· ταῦτα γὰρ ὅταν εὐβλαστῶσι τότε μά-
6 λιστα εὐκαρπεῖ. εἰ δὲ τοῦτό ἐστι καὶ τὸ πρότερον εἰρη-
μένον ἀληθές· ἡ γὰρ εὐβλάστεια ἀφαιρεῖται τοὺς καρ-
πούς· γίνεται δὲ τοῦτο μάλιστα χῶρας ἀρετῇ καὶ ἰσχύϊ
τῶν δένδρων· ἐν γῇ μὲν γὰρ ἀφθόνῳ τάδε ἐλκῦσαι δεινὰ
7 διὰ τὴν ἰσχύϊν, ὥσπερ ἡ ἀμυγδαλὴ καὶ ἡ ρόα. δηλον δὲ
ὥς, ὅσα τὴν φύσιν ἄσθενῇ, ταῦθ' ἥκιστα ὑπερβλαστά-
νει, ἀλλὰ σύμμετρος αὐτῶν ἡ εὐβλαστία γίνεται πρὸς
τὴν καρπογονίαν· δει γὰρ μῆθ' ὑπερβλαστὲς μήτε κα-
κοβλαστὲς εἶναι τὸ καρποτοκῆσον. ἡ δὲ συκὴ καὶ ἡ ἀμ-
πελος ἡ τοιαύτη μάλιστα λαμβάνει τὸ ξύμμετρον διὰ τὴν
ἀσθένειαν· δει δὲ ἰσως καὶ χῶραν εἶναι μὴ ἀγαθὴν, ἵνα

μηδ' ἐκ ταύτης ἢ ὑπερβολῇ, διόπερ εἰς τὰς νήσους τὰ τοιαῦτα μᾶλλον ξυμβαίνει. κοινὸς δὲ ὁ λόγος περὶ πάντων τῶν ἀσθενῶν. τούτου μὲν οὖν ἐντεῦθεν τὸ αἷτιον ὑποληπτέον.

CAP. XXI. Ἐν ἅπασιν δὲ τοῖς καρποῖς τὸ περικάρπιον πρότερον μᾶλλον ἢ αὐτὸς γε ὁ καρπὸς καὶ τὸ σπέρμα γίνεται· τοῦτο δ' οὐ μόνον ὅτι ξυλῶδη καὶ πυρηνώδη γίνεται τὰ πολλὰ τῶν σπερμάτων, τὰ δὲ τοιαῦτα συνίσταται βραδύτερον, ἀλλὰ καὶ ὅτι τέλος ὥσπερ ἐλέχθη τὸ σπέρμα, δεῖ δὲ τὸ ἕνεκα ἄλλου πρότερον ἢ ἐκεῖνό γε εἶναι· ἐν προϋπάρχοντι γὰρ ἢ τῶν τοιούτων γένεσις. δι' ὃ οὐχ ἅπαντα ἐνίων τὰ περικάρπια σπερμοφόρα καθάπερ τῶν βοτρυῶν αἱ μικραὶ ῥάγες ὥς οὐκέτι δυναμένης τελειῶσαι τῆς φύσεως ταύτας· γλυκεῖαι δ' οὐδὲν ἦττον τῶν μεγάλων. ἢ καὶ δῆλον ὥς ἄρα ῥᾶον ἐκπέσαι τὸ περικάρπιον· ἔοικε γὰρ ὑπὸ τοῦ ἡλίου καὶ τοῦ ἀέρος καὶ τῆς ὥρας συνέσεσθαι τὸ δὲ σπέρμα τῆς φύσεως ἰδιώτερον εἶναι. πρὸς ἡμᾶς δὲ τὰ μὲν [ἐν] οὐδενί, τὰ δὲ ἐν ἐλάττονι λόγῳ, ἐλάττων γὰρ ἢ χρεῖα, δι' ὃ καὶ τὰ ἀπύρρηνα καὶ τὰ μαλακοπύρρηνα μάλιστα ζητοῦμεν καὶ ἐφ' ὅσον δυνάμεθα τοῦτο σπεύδομεν ὥσπερ οἱ τοὺς βότρους τοὺς ἀγιγάρτους ποιοῦντες. ἢ δὲ φύσις δῆλον ὥς ἀμφοῖν ἀποδιδόναι βούλεται τὸ σύμμετρον. ὁπότερον δ' ἂν πλεονάζῃ θάτερον ἐλαττον· τοῦτο δὲ τῶν μὲν δι' ὑγρότητα καὶ ἀπλῶς εὐτροφίαν γίνεται· δι' ὃ καὶ τὴν γεωργίαν ἔφαμεν ξυμπονεῖν. τῶν δὲ διὰ ξηρότητα καὶ πυκνότητα καὶ τὸ ὅλον ἀτροφίαν. καὶ πρὸς μὲν τὴν ἐκτέρου τελειώσιν καὶ πέψιν, τάχα δὲ καὶ τῶν φυτῶν γένεσιν ὅλως καὶ πρωῒβλαστίαν ἅπαντα τὰ τοιαῦτα τὴν τε τοῦ ἀέρος καὶ τοῦ ἡλίου δύναμιν αἰτιατέον καὶ τὰς ἰδίας ἐκάστων φύσεις εἰτ' οὖν ὑγρότητι καὶ ξηρότητι [καὶ πυκνότητι] καὶ μανότητι καὶ τοῖς τοιούτοις διαφερούσας.

- 4 εἴτε θερμότητι καὶ ψυχρότητι· καὶ γὰρ ταῦτα τῆς φύσεως· τούτων δὲ τὰ μὲν ἄλλα σχεδὸν τῇ αἰσθήσει φανερά· τὸ δὲ θερμὸν καὶ ψυχρὸν ἐπείπερ οὐκ εἰς αἰσθησιν, ἀλλ' εἰς λόγον ἀνήκει, διαμφισβητεῖται καὶ ἀντιλέγεται καθάπερ τὰ ἄλλα τὰ τῷ λόγῳ κρινόμενα· περὶ ὧν καλῶς ἔχει διωρίσθαι πῶς, ἄλλως τ' ἐπεὶ καὶ πολλὰ πρὸς ταύτας ἀνάγεται τὰς ἀρχάς. ἀνάγκη δὲ ἐκ τῶν συμβεβηκότων ἅπαντα τὰ τοιαῦτα σκοπεῖν· ἐκ τούτων
- 5 γὰρ κρινόμεν καὶ θεωροῦμεν τὰς δυνάμεις. μία μὲν οὖν καὶ αἰτία λέγεται τῶν θερμῶν καὶ ψυχρῶν ἢ εἰς τὸ κάρπιμον ἀνάγουσα καὶ ἄκαρπον ὥς τῶν μὲν θερμῶν καρπίμων ὄντων, καθάπερ καὶ ἐπὶ τῶν ζώων τῶν γονίμων καὶ ἀγόνων καὶ τῶν ζωοτόκων καὶ ὠοτόκων. ἑτέρα δ' ἢ κατὰ τὰς χώρας θερμὰς· ἢ ψυχράς· τὰ γὰρ ἐναντία ἐν ταῖς ἐναντίαις δύνασθαι διαμένειν, τὰ μὲν θερμὰ ἐν ταῖς ψυχραῖς, τὰ δὲ ψυχρὰ ἐν ταῖς θερμαῖς. οὕτω γὰρ εὐθύς καὶ τὴν φύσιν γεννᾷν ὥς ὑπὸ μὲν τοῦ ὁμοίου φθειρομένων διὰ τὴν ὑπερβολὴν, ὑπὸ δὲ τοῦ ἐναντίου σωζομένων ὡς εὐκρασίας τινὸς γινομένης. ὥςπερ καὶ Ἐμπεδοκλῆς λέγει περὶ τῶν ζώων· τὰ γὰρ ὑπερπυρα
- 6 τὴν φύσιν ἄγειν εἰς τὸ ὑγρὸν. συνηκολούθηκε δὲ ταύτῃ τῇ δόξῃ καὶ Μενέστωρ οὐ μόνον ἐπὶ τῶν ζώων, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τῶν φυτῶν· θερμότατα γὰρ εἶναι φησὶ τὰ μάλιστα ἐνυγρα ὡς σχολῶν κάλαμον κύπειρον, δι' ὃ καὶ ὑπὸ τῶν χειμώνων οὐκ ἐκπύηνυσθαι· καὶ τῶν ἄλλων ὅσα μάλιστα ἐν τοῖς ψυχροῖς δύνασθαι διαμένειν ὡς ἐλάτην πεύκην κέδρον ἄρκευθον κιττόν· ἐπὶ τούτου γὰρ οὐδὲ τὴν χιόνα τῇ θερμότητι ἐπιμένειν· ἔτι δὲ σκολιὸν εἶναι διὰ τὴν ἐντεριώνην θερμὴν οὖσαν καὶ δια-
- 7 στρέφειν. τρίτην δ' αἰτίαν λέγει τοῦ πρωῒ βλαστῆ καὶ πρωῒ καρπα εἶναι· φύσει γὰρ καὶ ὁ ὁπὸς αὐτὸς ὦν θερμὸς καὶ βλαστάνειν πρωῒ ποιεῖ καὶ πέττειν τοὺς καρ-

πούς· σημειον δὲ ποιεῖ καὶ τούτου τὸν κιττὸν καὶ ἕτερό
ἅττα. τετάρτη δὲ ἡ τῶν ἀειφύλλων· διὰ γὰρ θερμότητα
καὶ ταῦτα οἴεται διατηρεῖν, τὰ δὲ ἐνδείξαι τούτου φυλλο-
βολεῖν. προσεπιλέγει δὲ τοῖς εἰρημένοις καὶ τὰ τοιαῦτα
σημειούμενος ὅτι τὰ πυρεῖα ἄριστα καὶ κάλλιστα ἐκπυ-
ροῦνται τὰ ἐκ τῶν ἐνύδρων ὡς τὰ μάλιστα τοῦ πυρὸς ὄντα
τάχιστα ἐκπυρούμενα. καὶ τὰ μὲν ὑπὲρ τῆς θερμότητος
λεγόμενα σχεδὸν ταῦτ' ἐστίν.

¶^{7H} CAP. XXII. Ἐχει δ' ἀπορίαν εὐθύς ἐπὶ τοῦ πρώ-
του λεχθέντος ὡς οὐκ ἐστὶ τὰ καρπιμώτερα θερμότερα.
τὰ γὰρ θήλεα τῶν δένδρων πολὺ καρπιμώτερα μὲν, ἤ-
τον δὲ θερμὰ τῶν ἄρρένων ὅπερ ἐκ τῆς τῶν ζῶων ὁμοι-
ότητος ληπτέον καὶ μὴ ὁμωνύμως. ἔτι δὲ οὐδὲ τὰ ζῶα
τὰ πολυγονώτερα θερμότερα οὐδὲ ἀνάπαλιν ψυχρότερα
τὰ ὀλιγονώτερα καθάπερ τὰ σαρκοφάγα καὶ λαίμαρ-
γα. μόνα γὰρ τῶν θερμῶν δοκεῖ κίων καὶ ὅς πολυτο-
κεῖν. αὐτῶν δὲ τῶν ὁμογενῶν τὰ ὁμοειδέστερα πολυ-
γονώτερα, καθάπερ ἐπὶ τῶν ὀρνίθων. ἡ γὰρ θερμότης
ἐξάύξειν φαίνεται καὶ διαρθροῦν τὰ μέλη καὶ σκληρύ-
νειν. ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν ζωογονίαν καὶ εἰς τὴν καρποτο- 2
κίαν καὶ πέπανσιν συμμετρίας τινὸς δεῖ τοῦ θερμοῦ καὶ
οὐχ ὑπερβολῆς, εἴπερ αὕτη μὲν ξηραίνει καὶ πυκνοῖ
μᾶλλον. ὥστε ταῦτα μὲν ἐν ἀμφιδόξῳ, προςδεόμενα δέ
τινος διορισμοῦ. περὶ [δὲ] τῶν ἐνύδρων ῥᾶν ἡ ἀμφις-
βήτησις· οὐ γὰρ οὔτε γενναῖν οὔτε εὖ τρέφειν οὔτε σώ-
ζειν πέφυκε τὸ ἐναντίον, ἀλλὰ τὸ ὅμοιον. ἐπεὶ καὶ Ἐμ-
πεδοκλεῖ πρὸς τοῖς ἄλλοις καὶ τοῦτ' ἄτοπον, ὅπερ καὶ
ἐν ἑτέροις εἴρηται, τὸ γεννήσασαν ἐν τῷ ξηρῷ τὴν φυ-
σιν μεταίρειν εἰς τὸ ὑγρόν· πῶς γὰρ ἂν διέμενεν ἢ πῶς
οἷόν τε καὶ διαμένειν ὄντιναοῦν χρόνον εἴπερ ἦν ὅμοια
τοῖς νῦν· ἔτι δ' αὐτὸ τὸ συμβαῖνον κατὰ τὴν νῦν γέν- 3
νησιν ἀποσημαίνει. ἅπαντα γὰρ φαίνεται τὰ ζῶα καὶ τὰ

φυτὰ καὶ διαμένοντα καὶ γεννώμενα ἐν τοῖς οἰκείοις το-
 ποῖς ὁμοίως ἐνυδρα καὶ χερσαία καὶ εἰ τις ἄλλη τοιαύτη
 διαφορὰ. δι' ὃ καὶ ἀπαθῇ μὲν ὑπὸ τούτων, παθητικὰ
 δ' ὑπὸ τῶν ἐναντίων ἅτε μεγάλης τῆς μεταβολῆς γινο-
 4 μένης. ἀσύμφωνοι δὲ καὶ αἱ δόξαι πρὸς αὐτάς ὅταν ἅμα
 τε τὰ ἐνυδρα θερμότερα ἢ καὶ τὰ καρπιμώτερα. πολλὰ
 γὰρ ἄκαρπα τῶν ἐνύδρων· καὶ πάλιν ὅταν τὰ τε πρωί-
 βλαστῇ καὶ πρωϊκαρπα καὶ τὰ αἰκαρπα καὶ εἰσφυλλὰ
 θερμὰ λέγωσιν· ὀψικαρπότατα γὰρ ὡς εἰπεῖν τὰ αἰ-
 φυλλὰ. καὶ τὸ ὅλον ὥσπερ πρότερον εἴρηται, [τὰ] πρωί-
 βλαστῇ καὶ πρωϊκαρπα δι' ἀσθένειαν. ἐνια δὲ παρα-
 κολουθεῖ βλαστάνοντα καὶ ἀνθούντα πλείω χρόνον ὥς-
 περ καὶ ἐν τοῖς ἐπετείοις ὁ ἡριγέρων ἔχων δῆλον ὅτι
 5 συμμετρῖαν τινὰ κατὰ τὴν ἐπιρροὴν τῆς τροφῆς. ὃ δὲ
 προεπιλέγει περὶ τῶν πυρείων οὐκ ἂν τις ἴσως φαίῃ
 θερμότητος, ἀλλὰ ξηρότητος εἶναι σημείον· ἡ γὰρ τρι-
 ψις ἐστὶν ἡ ποιοῦσα τὸ πῦρ· σφοδροτέρα δὲ ἐν τούτοις,
 ἢ καὶ μᾶλλον ἐξαεροῦν δυναμένη τὸ ὑγρόν. ἀλλὰ δὴ μά-
 λιστα ἐκεῖνα φαίνεται καὶ κατὰ τὴν αἰσθησιν θερμὰ
 καὶ κατὰ λόγον τὰ λιπαρά τε καὶ τὰ δριμέα καὶ εὖοσμα
 οὕτως ἔχει· πάντα γὰρ ταῦτα δοκοῦσι θερμότατα εἶναι.
 διὸ καὶ ξηρά τε ὄντα καὶ ὡς ἐπὶ πᾶν πυκνὰ καὶ ἀσαπῇ
 καὶ τοὺς χυλοὺς ἔχοντα λιπαροὺς καὶ δριμεῖς· ὅθεν τέ
 ἐστὶ καὶ ἄφρων· καὶ ἡ πεύκη θερμὴ καὶ εὐπύρωτος
 ἐστὶν· οὐ μὴν μόνον γε ταῦτα, ἀλλὰ καὶ ἄλλα δοκεῖ
 θερμὰ εἶναι καθάπερ καὶ ἡ φίλυρα καὶ ὅλως ὅσα τὴν
 6 τοῦ σιδήρου βαφὴν ἀνίησι. χρῆ δὲ καὶ ταῖς τοιαύταις
 δυνάμεσιν ἀθροεῖν τὰ θερμὰ καὶ ἐπικρίνειν, οἶον ὅσα
 κατὰ τὰς προσφορὰς τοῖς σώμασι θερμότητάς τινας ἐμ-
 ποιεῖ καὶ πέψεις ἢ συντήξεις ἢ καὶ τὸ ὅλον κατὰ τὴν
 ἀφὴν καὶ τὴν γεῦσιν διαδίδωσι τὴν αἰσθησιν· οὐ γὰρ
 ἔτι ταῦτα λόγον δεῖται πρὸς τὴν πίστιν, ἀλλὰ καὶ ἡ τῶν

ιατρῶν χρεία μαρτυρεῖ καὶ ἡ αἰσθησις· ὥς δ' ἐπὶ τὸ πᾶν πλείω ταῦτα ἐν τοῖς θερμοῖς ἢ ψυχροῖς ἢ οὐκ ἐλάττω γίνεται· δι' ὃ καὶ πρὸς τὴν ἐν τοῖς ἐναντίοις γένεσιν καὶ τοῦτ' ἀμφισβητεῖται. τὸ μέντοι παρέπεσθαί τινα ⁷ τροφήν εἰς τὸ διαμένειν ἐν τοῖς ψυχροῖς ἐνια τῶν θερμῶν τάχ' ἂν τις συγχωρήσειεν· ἀλλὰ τὰ ποῖα καὶ πῶς τοῦτο πειρατέον διορίζειν, εἰ μὴ ἄρα ἀπλῶς ἰσχυρὶ τινὶ μᾶλλον ἢ ῥιζῶν ἢ τῶν ὅλων σωμάτων ἢ διαμονῇ, καθάπερ καὶ τῆς ἀπίου καὶ τῆς ἀχράδος καὶ τῆς ἀμυγδαλῆς, ἃ δὴ καὶ ἥκιστα ἐκπύγνυται. καὶ περὶ μὲν θερμότητος ἐκ τούτων ληπτέος ὁ διορισμός.

ΘΕΟΦΡΑΣΤΟΥ ΠΕΡΙ ΦΥΤΩΝ ΑΙΤΙΩΝ ΤΟ Β

CAP I. Περὶ δὲ τὰς βλαστήσεις καὶ καρποτοκίας τῶν δένδρων καὶ ἀπλῶς τῶν φυτῶν ὅσα μὴ πρότερον εἴρηται πειρατέον ὁμοίως ἀποδοῦναι διαιροῦντες χάρις ἕκαστα τὰ τε κατὰ τὰς ἐνιαυσίους ὥρας γινόμενα καὶ ὅσα κατὰ τὰς γεωργικὰς θεραπειάς. δύο γὰρ δὴ μέρη ταῦτ' ἐστὶ, τὸ μὲν ὥσπερ φυσικὸν καὶ αὐτόματον τὸ δὲ τέχνης καὶ παρασκευῆς δεόμενον εἰς τὸ εἶναι· ὁ λόγος δ' ἀμφοῖν ἐστὶν οὐχ ὁ αὐτὸς ἀλλ' ὁ μὲν οἷον φυσικὸς ὁ δὲ ἐπινοητικὸς· οὔτε γὰρ ἡ φύσις οὐθέν [ποιεῖ] μάτην ἢ τε διάνοια βοηθεῖν θέλει τῇ φύσει. ἐπεὶ δὲ πρότερα τὰ τῆς φύσεως ὑπὲρ τούτων καὶ ρητέον πρότερον. μέγιστον ² μὲν οὖν ὥς ἀπλῶς εἰπεῖν παντὶ δένδρῳ καὶ ἡμέρῳ καὶ ἀγρίῳ καὶ ὅλῳ δὲ φυτῷ παντὶ πρὸς εὐβλάστειαν καὶ εὐκαρπίαν τὸ χειμασθῆναι χειμῶσιν ὥραις καὶ καλοῖς· οὕτω γὰρ αἱ βλαστήσεις κάλλιστα καὶ αἱ καρποτοκίαι

γίνονται. καλὸς δὲ χειμὼν ἔαν πολυϋδρίαν τε ἔχη βο-
 ρειον καὶ χιόνος πλῆθος καὶ τὸ ὅλον ψύχῃ χάρις πάγου·
 δεῖ γὰρ κεκενωμένα τὰ δένδρα μετὰ τοὺς καρποὺς ἀν-
 τιπληρωθῆναι πάλιν τῆς τροφῆς καὶ ταύτην πέψαι καὶ
 κατασχεῖν εἴπερ εὐβλαστῇ καὶ εὐκαρπα μέλλει γενήσε-
 3 σθαι. τροφῆς μὲν οὖν πλῆθος ἐν ὄμβρου πλήθει, τὸ δὲ
 κατασχεῖν καὶ πέψαι ταύτην ἔαν ὁ χειμὼν πιέσῃ καὶ μὴ
 εὐθύς ἢ ἐκδρομῇ γένηται. τὰς γὰρ ῥιζὰς ὀρεγομένας
 ἀφθόνου τροφῆς διαδιδόναι δεῖ παντὶ τῷ δένδρῳ καὶ
 ταύτην ὥσπερ κυομένην καὶ πεττομένην χρόνον λαμ-
 βάνειν σύμμετρον. οὐκ ἔσται δὲ τοῦτο ἔαν μὴ κατάσχη
 τὰ ψύχῃ· τάχῃ γὰρ ἢ μαλακότης τοῦ ἄερος ἐκκαλεῖται
 τὴν βλάστησιν· δι' ὃ τοὺς τε ὄμβρους συμφέρει βορεί-
 ους μὴ νοτίους εἶναι καὶ πλῆθος χιόνος ὅπως τηκομένη
 κατὰ μικρὸν διαδύηται πρὸς τὸ ἔδαφος καὶ μὴ ἀθρόον
 τὸ ὑγρὸν ἀπορροῇ προσπεσὼν ἅμα τε καὶ τὴν γῆν ἀνα-
 ξυμοὶ συγκατακλείουσα καὶ ἐναπολαμβάνουσα τὸ θερ-
 4 μόν. ὃ καὶ τοῖς σπέρμασι συμφέρει· ῥιζωθέντα γὰρ καὶ
 ἐπισχύσαντα τῇ πιλῆσει καὶ τῇ καταπιέσει τοῦ ψύχους
 ἅμα τῇ ὥρᾳ διαγελῶση ταχείας ποιεῖ καὶ ἀθρόας τὰς
 ἀναδόσεις. ἀλλὰ τὰ μὲν σπέρματα προσεπιζητεῖ καὶ τοὺς
 ἡρινοὺς ὑετοὺς μᾶλλον κατὰ μικρά τε καὶ πλείους γινο-
 μένους διὰ τὴν ἀσθένειαν καὶ τὸ ἐπιπόλαιον τῶν ῥιζῶν·
 ταχὺ γὰρ ἀναξηραίνονται καὶ ταχὺ πάλιν δέονται· τὰ
 δὲ δένδρα καὶ ἰσχυρότερα καὶ βαθυρριζότερα καὶ ἅμα
 διάπλεα τροφῆς ἐν ἑαυτοῖς ὥστε τρόπον τινα μᾶλλον
 τοῦ συνεργήσαντος δεῖσθαι πρὸς τὴν πέψιν καὶ τὴν
 βλάστησιν· σημείον δὲ τὸ μὴ βλαστάνειν πρὸ τοῦ ἤρος.
 5 ὅτι δὲ ἢ πολυϋδρία συμφέρει τοῖς δένδροις ἀκκέϊθεν 21
 φανερόν· ἐν γὰρ ταῖς ἐπομβρίαις ἅπανθ' ὥς εἰπεῖν εὐ-
 σθενεῖ μᾶλλον. ἀλλ' ὅταν μὲν ὥσι νότιαι διυγραίνον-
 ται καὶ ἀσθενέστερα γίνονται βορείων δ' οὐσῶν ἰσχυρά

τε καὶ ἐκπέττει μᾶλλον ἄτε τῆς μὲν γῆς διακόρου οὕσης αὐτά τε ξυνεστῶτα μᾶλλον καὶ ἐναπειληφότα τὸ οἰκεῖον θερμόν. ὅπου γὰρ αἰεὶ μάλιστα μαλακὸς ὁ ἀήρ ἐνταῦθ' ἢ εὐβλαστία καὶ εὐκαρπία γίνεται τῶν δένδρων ὥσπερ ἐν Αἰγύπτῳ διὰ τε τὴν εὐτροφίαν καὶ διὰ τὸ μηδὲν ἀντικόπτειν τῶν ἔξωθεν· ἀφθόνου γὰρ τῆς τροφῆς οὕσης καὶ τοῦ ἀέρος εὐτρόφου εὐλόγως ἢ εὐβλαστία καὶ εὐκαρπία. πρὸς δὲ τὸ ποιοῦν αὐτῶν ἢ πάντων ἢ τινων δεῖται τινος ἴσως ἐτέρας κράσεως. ἐνταῦθα δὲ ἐὰν μὴ 6 καθ' ὥραν ἔτους αἱ βλαστήσεις ὥσιν ἀλλὰ προεκδραμῶσιν δι' εὐτροφίαν καὶ ἄνεσιν τοῦ ἀέρος ἐπιγινόμενα ψύχῃ διελυμήνατο καὶ ἀπέκασεν δι' ὃ καὶ ὀπισθοχειμῶνες χαλεποὶ τοῖς δένδροις· ὅταν γὰρ ἅπαξ ἐκτέκωσιν εὐθύς οἱ καρποὶ μαλακοῦ τινος ἀέρος δέονται καὶ εὐμενοῦς εἰς τὴν ἐκτροφὴν καὶ μάλιστ' ἐν ταῖς ἀρχαῖς· τότε γὰρ ἀσθενέστατοι, τὸ δὲ ἀσθενὲς οἶον τιθηνήσεως δεῖται· καὶ γὰρ ὅλως πᾶσα μεταβολὴ καὶ γένεσις δεῖται τῆς τοιαύτης εὐκρασίας. μεταβολαὶ δὲ ἅμα καὶ ὥσπερ 7 γενέσεις τινὲς ἢ τε βλάστησις καὶ ἢ ἀνθησις καὶ εἴ τι τοιοῦτον ἕτερον ἐν αἷς καὶ πλείσται φθοραὶ γίνονται τῶν καρπῶν ἐρυσιβονμένων τε καὶ ἀποκαομένων καὶ ἀποπιπτόντων καὶ τὸ ὅλον χειμαζομένων. ἐπεὶ καὶ τὰ ἄγρια μάλιστα συμβαίνει πονεῖν ὅταν μάλιστα ἀρτιβλαστῶν ὄντων ἐπιγίνηται τι πνεῦμα ψυχρὸν ἄγαν ἢ θερμόν· ἀποκάει γὰρ ἅμφω καὶ ἀπόλλυσιν. ἀλλὰ ταῦτα μὲν ἐν τοῖς καθ' ἕκαστα δεῖ θεωρεῖν. ἢ δὲ ὅλη διάθεσις καὶ κατάστασις τοῦ ἀέρος εἰς τὴν τῶν δένδρων εὐσθέ- νειαν ὅτι ταύτῃ ξυμφέρει φανερόν ἐστι διὰ τῶν εἰρη- μένων.

3H

CAP. II. Ἐπόμενον δὲ πῶς τούτοις ἐστὶ περὶ τῶν ὥραιων ὑδάτων εἰπεῖν. ὠραιότατα μὲν γὰρ τὰ χειμερινὰ διὰ τὰς λεχθείσας αἰτίας, δεύτερα δὲ τὰ πρὸ τῆς

- βλαστήσεως· οὕτω γὰρ ἀθροωτέρα τε καὶ καλλίων ἢ βλάστησις ἐκπληρωθέντων πάντων ταῖς τροφαῖς· εἰ δὲ μὴ ἀβλαστεῖς καὶ ἄμπελοι γίνονται καὶ τὰλλα τῶν μὲν ἔχόντων τῶν δὲ λειπομένων. τρίτα δὲ [τὰ] μετὰ τὴν ἀπάνθησιν ἃ πρὸς τὴν ἐκτροφὴν ἤδη καὶ τελείωσιν ἐστὶ, ταῦτα δὲ μὴ εὐθύς ἀλλ' ὅταν ὁ καρπὸς ἰσχύσῃ· εἰ δὲ μὴ συμβαίνει τὰ μὲν ἄλλα καὶ ἀπορρεῖν κἂν μὴ τοῦτο πάθῃ διυγραινόμενα χεῖρω καὶ ἀσθενέστερα γίνεσθαι τὴν δ' ἐλάαν καὶ ἐπιβλαστοῦσαν ἀποβάλλειν ἅτε τῆς τροφῆς
- 2 ἰούσης εἰς τὸν βλαστόν. ἁώρια μὲν οὖν ταῦτα. χεῖριστα δὲ καὶ παρακαιρότατα [τὰ] περὶ τὰς ἀνθήσεις ἐκάστων. ἅπαντα γὰρ ἀσθενῇ καὶ πάνθ' ὥς εἰπεῖν ἢ τὰ γε πλεῖστα ἀπόλλυται καὶ ἀποπίπτει τὰ μὲν ἐρυσιβούμενα τὰ δὲ ὑγραινόμενα τὰ δὲ ἐπιμένοντα χεῖρον ἀνθεῖ. καὶ τοῦτ' οὐχ ἡττόν ἐστιν ἐν τοῖς φρυγανικοῖς καὶ τοῖς ποιῶδεσι πλὴν εἴ τινων ὀλίγων οἷον τὰ στεφανωτικά καὶ ὄλως τὰ ἄγρια καὶ αὐτόματα τῶν ἀνθῶν ἐτι δὲ τῶν ποιωδῶν ἔνια καὶ τῶν ἡμέρων σπερμάτων τὰ χέδροπά· ταῦτα δὲ διαμένει δυοῖν θάτερον ἢ δι' ἰσχύν ἐαυτῶν τε καὶ τῶν προσφύσεων καθάπερ καὶ τὸ ῥόδον καὶ τὸ κρίνον καὶ τὰ ἄλλα ὅσα τούτοις ὅμοια ἢ διὰ ξηρότητα τῆς ὅλης φύσεως ἀναλαμβάνοντων τὸ ὑγρόν· ἐπικρατεῖ γὰρ οὕτω
- 3 τὸ δ' ἐπικρατοῦν ἀπαθές. ὧν δὲ οἱ καρποὶ χρονιώτεροι καὶ πλείονος δεόμενοι τροφῆς καὶ πέψεως τούτοις ὥρατα καὶ τὰ ὀψιαίτερα καθάπερ ἀμπέλῳ ῥόα ἐλάα τοῖς ἄλλοις, ἀπλῶς δὲ ἐκάστοις πρὸς τὴν αὐτοῦ τελείωσιν. δι' ὃ καὶ οὐχ ὁ αὐτὸς ἅπασι καιρὸς ὥσπερ ὁ τοῦ χειμῶνος πρὸς τὴν βλάστησιν ἀλλ' ἕτερος τοῖς ὀψικάρποις καὶ πρωτικάρποις, ὥσπερ καὶ τῶν σπερμάτων τοῖς τριμήνοις καὶ ἀπλῶς τοῖς ὀψίοις καὶ πρωτοῖς. ἀπλῶς δ' αἰεὶ τὰ βόρεια βελτίω τῶν νοτίων· καὶ γὰρ ψυχρότερα καὶ τὴν ἀπόλαυσιν ποιεῖ πλείω ξυνεστηκότων καὶ ἰσχυόντων καὶ τῶν

καρκῶν καὶ τῶν δένδρων. δι' ὃ καὶ τὰ ἐπιγινόμενα 4
πνεύματα ὠφελεῖ καὶ μάλιστα' ἐὰν ἡ βόρεια· περιαιρεῖ
γὰρ ταῦτα καὶ ἀπόλαυσιν ποιεῖ πλείω, ἐτι δὲ ἀφαιρεῖ
τὸ περιττὸν καὶ ἀποξηραίνει καὶ οὐκ ἔῃ προσκαθήμενον
διυγραίνειν οὐδ' ὑπὸ τοῦ ἡλίου συνεψόμενον λυμαίνε-
σθαι. διὰ ταῦτα γὰρ καὶ τὰ παραπλήσια καὶ τὰ νυκτε-
ρινὰ βελτίω τῶν ἡμερινῶν· ἀπόλαυσίς τε γὰρ γίνεται
πλείων μὴ εὐθύς ἀφαιρουμένου τοῦ ἡλίου καὶ τῶν ἄλ-
λων ἀκινδυνότερα.

4 H CAP. III. Τὸν αὐτὸν δὲ τρόπον καὶ τῶν πνευμά-
των τὰ βόρεια τῶν νοτίων βελτίω καὶ τὰ πόντια τῶν
ἀπογείων ὅτι ψυχρότερα καὶ τὰ ἀπὸ δύσεως τῶν ἀφ'
ἐσῶν. καθόλου γὰρ ὡς εἶπεν τὰ ψυχρὰ τῶν θερμῶν
ἐὰν μὴ ἀρτιβλαστῇ ἡ ἡ καὶ ἐν ἀνθήσει λαμβάνη· τότε
γὰρ ἀποκάει τὰ ψυχρὰ καθάπερ εἴρηται. βελτίω δὲ καὶ
τὰ ξεφύρια καὶ αἱ τροπαὶ καὶ ὅλως αἱ αὐραὶ τῶν σκλη-
ρῶν καὶ διατόνων· τὰ μὲν γὰρ τρέφει θάτερον δὲ πιλοῖ
καὶ κωλύει τὰς αὐξήσεις. ἰσχύει δ' ἕκαστον κατὰ τὴν
θέσιν τῆς χώρας· ἄλλα γὰρ ἄλλοις τοιαῦτα καθάπερ
ἐλέχθη καὶ πρότερον· δι' ὃ καὶ ὡς μὲν ἐπίπαν εἶπεν
βελτίω τὰ βόρεια τῶν νοτίων. οὐ μὴν ἄλλ' ἐπείπερ αἱ 2
παραλλαγαὶ καὶ τῆς χώρας ποιοῦσι τὰς δυνάμεις καὶ δεῖ
τοῦ μὲν χειμῶνος εἶναι θερμὰ τοῦ δὲ θεροῦς ψυχρὰ·
βοηθεῖ γὰρ οὕτως ἐκάτερα πρὸς τὰς ὥρας ὥςπερ εἴπο-
μεν, ἐὰν δὲ ὅμοια βλάπτει, ποιεῖ γὰρ ὑπερβολήν. εὐλο-
γον δὴ μὴ τὰ αὐτὰ πᾶσιν εὐτροφα καὶ ὠφέλιμα καὶ βλα-
βερὰ γίνεσθαι· δι' ὃ τοῖς μὲν ὁ νότος ἐπισινηὲς τοῖς δ'
ὠφέλιμος, ὡσαύτως δὲ καὶ ὁ ξέφυρος καὶ τῶν ἄλλων
ἕκαστος. ἅπασιν δὲ χαλεπὰ καθάπερ εἴρηται τὰ κατὰ τὴν
βλάστησιν εὐθύς ἢ θερμὰ λίαν ἢ ψυχρὰ πνέοντα· δια-
φθείρει γὰρ ἄμφω διὰ τὴν ἀσθένειαν. ὡς δὲ τὸ σύνο- 3
λον εἶπεν εὐπνουν εἶναι χρὴ τὸν τόπον· ἕτερος δ' ὁ

εὐπνους καὶ ὅλως ὁ προσήνεμος ἀνανεῖς. σχεδὸν δ'
 ὁμολογουμένη τις καὶ ἡ τοῦ ἀέρος διάθεσις ἐστὶ τούτοις·
 ὁ γὰρ εὐκραῖς ἀήρ ὡς ἀπλῶς εἰπεῖν ἄριστος τοῖς δέν-
 δροις εὐβλαστῆς ὢν καὶ εὐκαρπος, οἱ δὲ περισκελεῖς ἐφ'
 ἑκάτερα διαφθείρουσιν οἱ μὲν τοὺς καρπούς οἱ δ' ὅλως
 καὶ τὰ δένδρα, πλὴν ὅσα πέφυκεν οἰκεῖα τούτοις· ἔνια
 γὰρ δὴ ταῖς ὑπερβολαῖς χαίρει καὶ τὰ μὲν ἐστὶ φιλόθερ-
 μα καθάπερ φοῖνιξ τὰ δὲ φιλόψυχρα μᾶλλον ὥσπερ ὁ
 κιττός καὶ ἡ ἐλάτη· ταῦτα γὰρ ὅλως ἐν τοῖς ἐμπύροις οὐ
 φύεται, χαλεπῶς δὲ καὶ πύξος καὶ φιλύρα καθάπερ ἐν
 4 ταῖς ἱστορίαις εἰπομεν. αἰτιον δὲ ἡ θερμότης καὶ ἡ ξη-
 ρότης· οἷον γὰρ πῦρ γίνεται, συμμετρίας δὲ τινος δεῖ-
 ται καὶ τὸ ὅμοιον. ὡσαύτως δὲ οὐδ' ἐν τοῖς ψυχροῖς ἔνια
 φύεται τῶν ψυχρῶν διὰ τὴν αὐτὴν αἰτίαν. ἐστὶ δὲ καὶ
 τῶν ἐναντίων δῆλον ὅτι συμμετρία τις πρὸς ἄλληλα
 ὥστε τὰ μὲν δύνασθαι βλαστάνειν [τὰ δὲ μὴ]· ἀεὶ γὰρ
 δεῖ λόγον τιναῖ ἔχειν τὴν κρᾶσιν τῆς φύσεως πρὸς τὸ
 περιέχον. ἔοικε δὲ κοινὸν εἶναι τοῦτο καὶ ἐπὶ τῶν ζώων·
 καὶ γὰρ τὰ ζῶα καθ' ἑκάτερον τῶν τόπων ἴδια τυγχάνει
 τὰ μὲν δεχόμενα τὰ δ' οὐ δεχόμενα τὴν τοῦ ἀέρος διά-
 θεσιν, ὅτε δὲ καὶ τροφὰς οὐκ ἔχοντα τὰς οἰκείας. ἐνδέ-
 χεται γὰρ καὶ τοῦτο κωλύειν ὁμοίως καὶ τὰ ζῶα καὶ τὰ
 φυτὰ τάχα δὲ καὶ ἐτέρας πλείους αἰτίας αἰ πρὸς τὰς
 5 ἰδίας φύσεις εἰσὶν ἐναντίαι. μεγίστη δ' οὖν διαφορὰ
 κατὰ τὰ ἐνυδρα καὶ χερσαῖα ζῶα καὶ φυτὰ περὶ ὧν οὐδὲ
 ζητοῦμεν λόγον ὡς εἰπεῖν πλὴν ὑπὲρ τοῦ πότερα θερ-
 μότερα καὶ ψυχρότερα, τοῦτο γὰρ ἀμφισβητεῖται, τὰ δ'
 ἄλλα ὡς συγκεχωρημένα τῇ φύσει τίθεται. καίτοι τὰ
 καθόλου καὶ κοινὰ πρῶτα ἔδει ζητεῖν, εὐρεθέντων γὰρ
 τούτων καὶ τὰ κατὰ μέρος φανερά. τοῦτο μὲν οὖν ἴσως
 κωλύοιτ' ἂν διὰ τὸ χαλεπὸν εἶτε πλείους αἰτίαι τυγχά-
 νουσιν εἶτε μία· περὶ δὲ τῶν ἐν τοῖς καθ' ἑκαστα μάλ-

λον εὐποροῦμεν· ἡ γὰρ αἰσθησις δίδωσιν ἀρχὰς ἐπ' ἅμ-
 φω καὶ ἔτι μᾶλλον καὶ πλείους ἐπὶ τῶν φυτῶν· ἐμφα-
 νέστατα γὰρ τὰ συμβαίνοντα περὶ αὐτά. μερίστη δὲ δι- 6
 αίρεσις κατὰ γε τὸν αὐτὸν τόπον τοῖς ἡμέροις καὶ ἀγρί-
 οῖς· αἶψα γὰρ τὰ [ἡμερα] μαλακωτέρους καὶ ὑγροτέρους
 ζητεῖ τοὺς ἀέρας. οὐ μὴν ἀλλ' ἐνία γε καὶ τῶν ἡμέρων
 ἀδυνατεῖ βλαστάνειν ἐν τοῖς θερμοῖς καὶ ψυχροῖς οὐ
 μόνον διὰ τὴν ἀσθένειαν ἢ τὴν κρασιν ἀλλὰ δι' ἕτερό-
 ῃτα καθάπερ ἡ ἐλάα καὶ θερμόν καὶ πυκνὸν ἐν τοῖς
 ψυχροῖς διὰ τὸ μετέωρον τῶν ῥιζῶν· ἐμπήγνυται γάρ·
 ἡ δὲ ἄχρας ἐν τοῖς σφόδρα θερμοῖς ὥσπερ περὶ Αἴγυ-
 πτον· μοχθηραὶ δὲ καὶ αἱ ἄπιοι καὶ μηλέαι καὶ σπάνιαι.
 τὴν δ' αἰτίαν σκεπτέον ἐπεὶ οὐκ ἂν θερμὰ δόξειεν εἶναι. 7
 τὰ μὲν οὖν ὅλως οὐδὲ βλαστάνειν ἐνιαχοῦ δύναται τὰ δὲ
 βλαστάνει μὲν ἄκαρπα δὲ γίνεται καθάπερ ἡ περσέα ἢ
 αἰγυπτία περὶ Ῥόδον, προϊόντι δὲ οὕτω φέρει μὲν ὀλί-
 γον δὲ καὶ καλλικαρπεὶ καὶ γλυκυκαρπεὶ ἐκεῖ μόνον.
 ὁμοίως δὲ καὶ ὁ φοῖνιξ καὶ ἔτι μᾶλλον ἐν τοῖς περὶ Βα-
 βυλῶνα καὶ Συρίαν καλλίκαρπος. ὁ γὰρ ἀήρ διὰ ψυ-
 χρότητα τὰ μὲν ὅλως οὐ δέχεται τὰ δὲ ὅσον εἰς βλάστη-
 σιν ἐνια δὲ εἰς καρπὸν ὁ δὲ οἰκεῖος ἤδη διατελειοῖ τὰ
 τῆς φύσεως. διὰ τὴν αὐτὴν δ' αἰτίαν οὐδὲ αἱ συκαὶ 8
 περὶ Αἴγυπτον οὐδ' ὅλως ἐν ἐκείνοις τοῖς τόποις χρη-
 σταί· θερμὸς γὰρ ὢν ἄγαν ὁ ἀήρ περικαίει καὶ οὐ ποιεῖ
 πέψιν ἀλλ' ἢ ἐκ τῆς γῆς εὐτροφία διυγραίνει μόνον ἀπέ-
 παντος οὕσα, δι' ὃ καὶ τοῖς μεγέθεσι γίνεται μικρά.
 τοῦναντίον δὲ ὁ ψυχρὸς· ἐξαιρεῖ γὰρ τὴν ὑγρότητα, τὴν
 δ' [οὔσαν] οὐ δύναται πρὸς τὴν οἰκείαν πέψιν ἀγαγεῖν
 ὥσπερ ἐν ταῖς ἐλάαις, δι' ὃ καὶ αἱ μὲν ἄσαρκοι πάμπαν
 ἐλαιηρότεραι δὲ τῶν ἐν τοῖς ψυχροῖς, αἱ δὲ σαρκώδεις
 μὲν ἀνέλαιοι δέ· πλείονος γὰρ τοῦτο θερμότητος δεῖται

πρὸς τὴν πέψιν. αἱ μὲν οὖν τοῦ ἀέρος κράσεις καὶ δια-
θέσεις τοιαύτας τινὰς παρέχονται δυνάμεις.

- CAP. IV. Ἐπεὶ δὲ καὶ τὰ ἐδάφη μεγάλας ἔχει δια-⁵ H
φορὰς λεκτέον καὶ περὶ τούτων, καὶ γὰρ αὐτὰ τῆς φύ-
σεώς ἐστίν. ἀβλαστῇ δὲ δι' ἄμφω γίνεται καὶ διὰ τὸν
ἀέρα καὶ διὰ τὴν γῆν πολλάκις· ὅτε μὲν γὰρ τὰ κάτω
χρηστότατα τὰ δ' ὑπὲρ γῆς φαῦλα [ὅτε δὲ ὁ μὲν ἀὴρ εὖ-
τροφος τὰ δὲ τῆς γῆς φαῦλα] καθάπερ ὅταν ἀμμώδης ἢ
κεθαμὶς ἢ κατακεκαυμένη τις τυγχάνῃ· ῥίξωσιν γὰρ καὶ
τροφὴν οὐδεμία τῶν τοιούτων ἔχει. καὶ σχεδὸν αἱ μὲν
ἀβλαστεῖς εἰσιν αὗται καὶ εἴ τις ἄρα δίνυγρος ὅλως ἢ πη-
2 λώδης. [τῶν] δὲ βλαστητικῶν καὶ ἐγκάρπων οὐ κακῶς ἢ
διαίρεσις ἢ πρὸς τὰ σπέρματα καὶ τὰ δένδρα λέγεται τῷ
τὴν μὲν πείριαν ἀμείνω σιτοφόρον τὴν δὲ λεπτοτέραν
δενδροφόρον εἶναι. λαμβάνει γὰρ ὥσπερ καὶ πρότερον
εἶπομεν ὁ σῖτος καὶ ἀπλῶς τὰ ἐπέτεια τὴν ἐπιπολῆς τρο-
φὴν ἣν δεῖ μὴ ὀλίγην μηδ' εὐξήραντον εἶναι καθάπερ
ἐν ταῖς λεπταῖς, τὰ [δὲ] δένδρα διὰ τὸ μεγάλας καὶ ἰσχυ-
3 ρὰς ἔχειν τὰς ῥίζας καὶ τὴν ἐκ βάθους. αὕτη δὲ ἐν μὲν
τῇ πείρᾳ δαψιλῆς λίαν οὕσα βλάστην μὲν ποιεῖ καλὴν
καὶ μέγεθος τοῖς δένδροις καρπὸν δ' οὐ ποιεῖ διὰ τὸ
μὴ ἐκπέττειν, ἐν δὲ τῇ λεπτοτέρᾳ ξύμμετρος γίνεται
πρὸς ἄμφω καὶ κρατοῦντα τὰ δένδρα δύναται καρποτο-
κεῖν. ἢ δὲ πείρια πάμπαν οὐδενὶ ξυμφέρει φυτῷ· ξη-
ραίνει γὰρ μᾶλλον τοῦ δέοντος ὥσπερ καὶ Μενέστρω-
φησί· τοιαύτην δ' εἶναι τὴν πλυντρίδα χρῶμα δ' ὑπό-
λευκον. ἀρίστη δὲ δῆλον ὥς ἢ ἄριστα κεκραμένη καὶ
ὅλως μανή τις οὕσα καὶ μὴ ψυχρὰ καὶ ἐνικμος· καὶ εὖ-
δόδος γὰρ οὕτω ταῖς ῥίζαις ἐστὶ καὶ εὐτροφος ὅπερ βού-
4 λονται καὶ ἡ ἡμερώσεις καὶ αἱ κατεργασταὶ καὶ κοπρί-
σαι ποιεῖν. ἄλλη δὲ πρὸς ἄλλα τῶν δένδρων ἀρμόττει
μᾶλλον ὥσπερ καὶ διαιροῦσιν, ὥσπερ ἢ σπιλὰς καὶ ἔτι

μᾶλλον ἢ λευκόγειος ἐλαιοφόρος· ἱκμάδα τε γὰρ ἔχει
 καὶ πνεῦμα πολὺ δεῖται δὲ καὶ ἀμφοῖν. ἡ δὲ λειμωνία
 καὶ ἔφαμμος ἀμπελοφόρος ἀγαθὴ καὶ ὅλως ἥτις ἂν ἢ
 μανὴ καὶ κούφη καὶ λεπτή καὶ ἔφυδρος οὕτως ὥστε τὸ
 οὐράνιον ὕδωρ μὴ διικνεῖσθαι πρὸς τὸ ἐν αὐτῇ· τροφῆς
 γὰρ πολλῆς ἢ ἄμπελος δεῖται διὰ τὸ θερμὴ καὶ μανὴ
 καὶ ὑγρὰ καὶ πολύκαρπος εἶναι· τάχα δὲ καὶ δι' αὐτὰ
 ταῦτα καὶ πολύκαρπος· ἐτι δὲ οὐκ εὖσηπτοι τῶν
 ὑγρῶν αἱ ῥίζαι καθάπερ αἱ τῶν ξηρῶν ὥστε δύνασθαι
 καὶ ἐπισπᾶσθαι καὶ ἀντέχειν καὶ διαδιδόναι. τὸν αὐτὸν 5
 δὲ τρόπον καὶ τῶν ἄλλων ἐκάστοις ἐστὶ τις οἰκεία πρὸς
 6 ἡ τὴν φύσιν καὶ ἡ αὐτὴ τοῖς μὲν μᾶλλον τοῖς δ' ἥττον. ὥς
 δ' ἀπλῶς εἰπεῖν τοῖς μὲν πλείοσιν οὐ συμφέρει ἢ πλείρα·
 δοκεῖ γὰρ καταξηραίνειν μᾶλλον τοῦ μετρίου δι' ὃ καὶ
 πημαίνεσθαι καὶ νοσεῖν· ὅσα δὲ λυπρὰ τούτοις ἐυμφέ-
 ρει· σημεῖον δὲ ὅτι τὰ λάχανα καὶ ὁ δημήτριος καρπὸς
 ἐν ταῖς τοιαύταις εὐθeneῖ, πάντα δὲ ταῦτα λυπρὰ τῇ
 φύσει· τὰ γὰρ φύσει λυπρὰ πιότερας τροφῆς δεόνται.
 δηλοῦν δὲ οἴονται καὶ τὴν τῶν ἀνθρώπων τοιαύτην φύ- 6
 σιν· τοὺς γὰρ ἐκλίμους καὶ χαίρειν μάλιστα ταύτῃ καὶ
 ἐπιδιδόναι πρὸς εὐχροίαν καὶ ἰσχύν· ἰσχυνὰ γὰρ ὄντα τὰ
 σώματα δεῖσθαι τροφῆς πολλῆς καὶ πλείρας· ὑπὸ δὲ τῶν
 ξηρῶν καὶ λυπρῶν οὐθὲν ὠφελεῖσθαι διὰ τὸ μὴ ἀπο-
 λαύειν ἀλλὰ καὶ ἐπικίνδυνα εἶναι πρὸς νόσους ἄλλας τε
 καὶ μάλιστα δὴ τὰς τῆς κοιλίας. ὁμοίως δὲ καὶ ἐπὶ τῶν
 δένδρων ἔχει τοῦτο, πλὴν ταῦτα μὲν ὅμοια διατελεῖ τὸ
 δὲ σῶμα ὅταν ἀνακομισθῇ μεταβαίνει εἰς τὴν τετριμμέ-
 νην καὶ ἄκνισον. οὗτος μὲν οὖν καθόλου τις διορισμός. 7
 διαφοραὶ δὲ πολλαὶ καὶ τῆς γῆς καὶ τῶν δένδρων, ὥσπερ
 καὶ τῶν ἀμπέλων ταῖς μὲν ἢ πεδεινὴ ταῖς δ' ἢ ὀρείνῃ
 μᾶλλον ἀρμόττει καὶ ἐν αὐταῖς ταύταις αἱ τοιαῖδε ταῖς
 τοιαῖσδε· μικραὶ δὲ παραλλαγαὶ φαινόμεναι μεγάλαι

- ποιουῦσι βοτᾶς εἰς τὴν φύσιν. τὸ δ' ἀπλοῦν ῥάδιον εἰπεῖν ὥσπερ καὶ κελεύουσι τὰ μὲν στερεὰ καὶ πυκνὰ ἐν τοῖς ξηροῖς [καὶ πυκνοῖς] φυτεύειν, τὰ δ' ἀραιὰ καὶ ὑγρὰ ἐν τοῖς μαλακωτέροις καὶ ἐφυγροτέροις· ἐκατέρους γὰρ οὕτως αἱ τροφαὶ (δὲ) δῆλον ὅτι σύμμετροι, τοῖς μὲν
- 8 πολλῆς δεομένοις τοῖς δ' ὀλίγης. καὶ τὸ καθόλου λεχθὲν ὑπὲρ πάντων ἴσως τῶν δένδρων ἀληθὲς ὅτι καθ' ἑκάτερας τὰς χώρας ἑκάτερα δεῖ καὶ τῶν δένδρων φυτεύειν, ἀλλ' ἐν τοῖς καθ' ἑκαστα τὸ ἀκριβὲς μᾶλλον ἴσως αἰσθητικῆς δεῖται συνέσεως λόγῳ δὲ οὐκ εὐμαρὲς ἀφορίσαι· ἐπεὶ καὶ ταῖς πρὸς τὸν ἥλιον διαφοραῖς οἶον ἀνιόντα ἢ
- δυόμενον ἢ μεσοῦντα ἢ πῶς ἄλλως ἔχοντα δεῖ μὴ ἀγνοεῖν ποῖα τῶν φυτῶν τὰ οἰκεῖα καὶ ὅλως καὶ τῶν ὁμογενῶν· ὅπερ οἱ γ' ἀμπελουργοὶ πειρῶνται διαιρεῖν ὅταν συνάγκειάν τινα λαβόντες φυτεύσωσιν· οὐ γὰρ ταῦτα τιθέασιν εἰς ἑκάτερον τὸ μέρος ἀλλὰ διαιροῦσιν καὶ ποιεῖ
- 9 μεγάλην διαφορὰν οὕτω τε φυτευθέντα καὶ ἀνάπαλιν. ὁμοίως δὲ τοῦτ' ἔχει καὶ ἐπὶ τῶν λοιπῶν. ἀλλ' ὥσπερ ἐλέχθη πρότερον αἰσθητικῆς δεῖται ταῦτα συνέσεως. ὥς δ' ἀπλῶς εἰπεῖν ἢ μέσῃν ἔχουσα τῶν ἐναντίων κρᾶσιν πυκνοῦ καὶ ἀραιοῦ καὶ ξηροῦ καὶ ὑγροῦ καὶ κούφου καὶ βαρέος ἐτι δὲ τὰ ἄνω πρὸς τὰ κάτω σύμμετρα τούτοις πασῶν ἀρίστη πρὸς ἅπαντα ὥς εἰπεῖν δένδρα τε καὶ σπέρματα. φαίνεται γὰρ ὁμοιότητα ἔχειν τῷ ἄερι πρὸς τὰς ἄλλας χώρας. οὐ μὲν ἀλλ' αὐτῶν γε τούτων ἢ πρὸς θάτερον μέρος ἀποκλίνουσα τῆς ἐναντιώσεως κρείττων ἦν δὴ καὶ ἀπλῶς τίθενται τινες ἀρίστην οἶον τὴν κούφην καὶ μανὴν καὶ ἐνικμον· ἔχει τε γὰρ τροφήν ἐν ἑαυτῇ καὶ εὐδίοδός ἐστι ταῖς ῥίζαις· ἢ δὲ πυκνὴ καὶ βαρεῖα
- 10 καὶ ξηρὰ δῆλον ὥς ἐναντία. κατὰ δὲ τὰς παραλλαγὰς τῶν ἀντιθέσεων καὶ τὰς πρὸς ἑκαστον ἔξουσιν ἥδη διαφοράς· οἶον ἐὰν ἢ μανὴ μὲν καὶ λεπτὴ βαθύγεις δὲ

καὶ ξηρὰ καὶ ἄνδρος δενδροφόρος μὲν ἀγαθὴ σιτοφόρος
 δὲ κακὴ· διὰ γὰρ τὴν μανότητα δίδεισιν εἰς βάθος τὸ
 χειμερινὸν ὕδωρ ὥστε τὸν μὲν σίτον μὴ ἐφικνεῖσθαι διὰ
 τὸ ἐπιπολῆς εἶναι τὰ δένδρα δ' εἰς βάθος καθιέντα τὰς
 ῥίζας ἐφικνεῖσθαι καὶ ἔλκειν. ὡσαύτως δὲ καὶ εἰ τις ἄλ-
 λη τοιαύτη διαφορὰ· τὸ γὰρ πρόσφορον ἀποδώσει τι-
 γένει διὰ τὴν παραλλαγὴν. οὐκ ἀλόγως δὲ οὐδ' ὅσοι
 ταύτην ἀρίστην ὑπολαμβάνουσιν ἥτις ἂν ἡ θερμὴ τε καὶ
 ἐνικμος· ἄμφω γὰρ ἔοικεν ἔχειν ἃ δεῖ τροφήν τε καὶ τὸ
 κατεργαζόμενον εὐλόγως δὲ καὶ μετὰ τὸ πρῶτον
 ὕδωρ ἀτμίζειν· ἀλλὰ τὴν μὲν ἐνικμον αὐτῆς εἶναι τὴν
 δὲ ξηράν. τὴν μὲν οὖν ἐνικμον σιτοφόρον ἀγαθὴν· ἱκα-
 νὸν γὰρ ἔχειν πρὸς τὴν ἐκτροφὴν ὑγρὸν τῷ σίτῳ τοῖς
 δὲ δένδροις ἔλαττον. τὴν δὲ ξηράν σιτοφόρον φαύλην
 διὰ τὸ μὴ ἔχειν μηδὲ τοῦτω τροφήν ἀρκοῦσαν. ἐπὶ ταύ- 11
 τὸ δὲ πως φέρονται καὶ ὅσοι φασὶ δεῖν πλείραν τε εἶναι
 καὶ μὴ παγώδη μηδὲ πυκνὴν μηδ' ἄλμυράν ἀλλὰ τρο-
 φικὴν καὶ ψαθυράν· τροφήν τε γὰρ οἴονται δεῖν ἔχειν
 καὶ θερμότητα καὶ ἔτι ταῖς ῥίζαις εὐδίοδον εἶναι· πάντα
 δὲ ταῦτα οἰκεῖα πρὸς αὐξήσειν καὶ καρποτοκίαν. ὁμοίως
 δὲ καὶ οἱ τὴν μελάγγεων ἐπαινοῦντες ὥσπερ Λεωφάνης·
 εὐθύς γὰρ ἀποδιδόναι πειρᾶται τὰς αἰτίας ὅτι δύναται
 καὶ ὄμβρον καὶ αὐχμὸν φέρειν δοχὸς οὕσα καὶ τοῦ θερ-
 μοῦ καὶ τοῦ ὑγροῦ. τὴν μὲν οὖν ἀρετὴν τῆς χώρας σχε-
 δὸν ὥσπερ εἴρηται διὰ τῶν αὐτῶν πως καὶ ἐν τοῖς αὐ-
 τοῖς ἐστὶ λαβεῖν ἐν οἷς καὶ ἀποδιδόασιν πάντες. αἱ δια-
 φοραὶ δ' ἐπεὶ πλείους εἰσὶ καὶ ταύτης καὶ τῶν φυτῶν
 πειρατέον πρὸς ἕκαστον λαμβάνειν καὶ θεωρεῖν.

7H CAP. V. Τὰς δὲ τῶν ὑδάτων διαφορὰς τῶν ἐπι-
 γείων, καὶ γὰρ ταῦτα οὐ μικρὰν ἔχει μερίδα πρὸς αὐξή-
 σιν καὶ τροφήν, ὁμοίως τούτοις ληπτέον. ὅσα μὲν οὖν
 ἄλμυρά καὶ νιτρώδη καὶ στυπτηριώδη καὶ εἰ τις ἄλλος

τοιοῦτος χυλὸς ἄτροφα καὶ ἄγονα φυτῶν ὥς ἀπλῶς ἐστὶν
 εἶπειν· πλὴν εἴ τι συγγενὲς αὐτοῖς ἐκτρέφειν δύναται,
 καθάπερ καὶ ἡ θάλαττα· βραχὺ δέ τι τοῦτο ἢ οὐδὲν ὥς
 εἶπειν ἐστὶν· ἐνιαχοῦ δὲ ποτίμων παραμιγέντων ἢ ἐκ-
 τροφὴ καθάπερ τοῖς ἐν Θράκῃ θέρμοις, καθ' αὐτὰ δὲ
 2 ὥσπερ καὶ ζώων καὶ φυτῶν ἄγονα. ἡ δὲ θάλαττα πολλὰ
 καὶ παντοῖα φύει καὶ ἐστὶν ὥσπερ ζώων τι γένος ἐν αὐτῇ
 καὶ φυτῶν. ὅσα δ' ἐν τῇ ἀμπώτει δένδρα μέγεθος ἔχον-
 τα καὶ καρπὸν τυγχάνει περὶ τούτων οὐκ ἂν τις ἴσως
 ἀποδοίῃ τῇ θαλάττῃ τὴν τροφὴν ἀλλ' ἐνδέχεσθαι πότ-
 μον ἔλκειν ἐν τῇ γῇ τὰς ῥίζας τὴν δὲ θάλατταν ἀβλαβῇ
 περιέχουσιν εἶναι καθάπερ καὶ τὸ ὕδωρ τοῖς ἐνύδροις·
 ἀλλὰ τούτων μὲν πέρι λόγος ἕτερος. καὶ ὅσα δὴ πρὸς
 αὐτῇ τῇ θαλάττῃ φύεται χοῖται πῶς τῇ ἀλμυρίδι πρὸς
 εὐσθένειαν καὶ τροφὴν· ἔοικε γὰρ τοῦτο ἰδίον τι γένος
 3 εἶναι παρὰ τὰ εἰρημμένα καθάπερ ἀνὰ μέσον ὄντα. τὰ δ'
 ἄλυκὰ τῶν ὑδάτων τρέφει μὲν καὶ τὰ ἔργεια χεῖρον δὲ
 τῶν γλυκέων· ἀναυξῇ γὰρ ποιεῖ καὶ ἐπικάει, τὸ δ' ἄλυ-
 πότερα τοῖς δένδροις ἢ τοῖς λαχανώδεσιν ἢ ὅλως [τοῖς]
 ἐπετείοις εἶναι καθάπερ τινὲς φασὶν οὐκ ἄλογον ὅσῳ περ
 ἰσχυρότερα· τάχα γὰρ ἂν τισι πρόσφορον τὸ ὅλον ὥσπερ
 τοῖς φοίνιξιν εἶπερ καὶ οἱ ἅλεις παραβαλλόμενοι· παρα-
 πλῆσιος γὰρ ἢ ὁ αὐτὸς χυλός. οὐ μὲν ἀλλὰ καὶ τῶν λα-
 χανωδῶν ἐστὶ τισι τὰ ἄλυκὰ πρόσφορα καθάπερ ῥαφά-
 νῳ τευτλίῳ πηγάνῳ εὐζώμῳ· βελτίῳ γὰρ γίνεται τοῖς
 ἄλυκοῖς ἀρδόμενα ταῦτα, δι' ὃ πρὸς γε τὴν ῥάφανον
 νίτρον τινὲς παραμιγνύουσιν ἐν τῷ βρέχειν ὥσπερ οἱ ἐν
 Αἰγύπτῳ καὶ γίνεται πολλῷ γλυκυτέρα καὶ ἀπαλωτέρα
 4 καθάπερ καὶ ἡ ἐφομένη. τοῦτο δὲ συμβαίνει καὶ ὅλως
 ἢ ἀλυκότης πρόσφορος ὅτι πικρότητά τινα ἔχουσιν ἐν τῇ
 φύσει ταύτην δὲ διαδυόμενον καὶ ὥσπερ ἀναστομοῦν
 τὸ ἄλυκὸν ἐξάγει, δι' ὃ καὶ ἐν ταῖς ἀλμυρίσιν ἢ ῥαφα-

νος ἀρίστη· τὸ δὲ πικρὸν ἄτροφόν τε καὶ δύσχυλον ὥστε
 ἐξαγομένου τούτου καὶ γλυκυτέρα καὶ ἀπαλωτέρα καὶ
 εὐαυξεστέρα γίνεται· τὰ δ' ἄλλα χεῖρω διὰ τὸ μὴ ἐξ-
 ἄγειν τὸ ἀλλότριον ἀλλὰ τὸ οἰκεῖον ἐπικάουσιν. δηλον
 δ' ὅτι καὶ ἐπὶ τῶν λοιπῶν πικρῶν ὁμοίως ἂν ἔχοι κα-
 θάπερ καὶ ὁ κορωνόπους καὶ τὰ κιχώρια. τοῖς [δὲ] δρι-
 μέσι οἷον κρομύφ σκορόδφ τοῖς ἄλλοις οὐκέτι πρόσφο-
 ρον· οὐ γὰρ ἀφαιρεῖ τὴν δριμύτητα διὰ τὴν ὁμοιότητα
 τῶν χυλῶν. τὸ γὰρ ὁμοιον ἐπὶ τὸ ὁμοιον φέρεται καὶ εἰς
 τοὺς πόρους ἐνδύεται καθάπερ ἐπὶ τῶν καθαιρόντων
 καὶ ἐξαγόντων τὰς ἐπιχροῖσεις. καὶ τὰ μὲν ἀλυκὰ τοῖς 5
 τοιούτοις πρόσφορα διὰ τὴν εἰρημένην αἰτίαν. εἰ δ'
 ἀληθὲς ὃ ἔλεγεν Ἀνδροσθένης ὑπὲρ τῶν ἐν Τύλφ τῇ
 νήσῳ περὶ τὴν ἐρυθρὰν θάλατταν ὅτι τὰ ναματιαῖα
 μᾶλλον συμφέρει τῶν οὐρανίων ἀλυκὰ ὄντα [καὶ] τοῖς
 δένδροις καὶ πᾶσι τοῖς ἄλλοις, δι' ὃ καὶ ὅταν ὕσῃ τού-
 τοις ἀποβρέχειν, αἰτιάσασθαι ἂν τις τὴν συνήθειαν· τὸ
 γὰρ ἔθος ὥσπερ φύσις γέγονε. συμβαίνει δὲ τὰ μὲν οὐ-
 ράνια σπάνια γίνεσθαι τούτοις δ' ἐκτρέφεσθαι καὶ τὰ
 δένδρα καὶ τὸν σῖτον καὶ τᾶλλα δι' ὃ καὶ πᾶσαν ὥραν
 σπεύρουσι. ταῦτα μὲν οὖν ὥς ἐξ ὑποθέσεως εἰρήσθω.

8H CAP. VI. Τῶν δὲ ποτίμων τὰ ψυχρὰ βέλτιστα· καὶ
 γὰρ πέψιν ποιεῖ μάλιστα διὰ τὴν ἀντιπερίστασιν τοῦ
 θερμοῦ καὶ κατὰψυξιν ταῖς ῥίζαις· δεῖται δὲ τὰ δένδρα
 ταύτης. ὅτι δὲ βελτίω σημεῖον τὸ γλυκυτέρα καὶ εὐχυ-
 λότερα τοῖς ψυχροῖς ἀρδενόμενα καὶ λάχανα καὶ ῥίζας
 καὶ καρπούς καὶ τᾶλλα ὁμοίως. ἔοικε δὲ κατὰ λόγον
 ἔχειν ὥσπερ καὶ ἐπὶ τῶν ἐκ διὸς ὑδάτων τὰ νυκτερινὰ
 καὶ τὰ βόρεια καὶ ἐπ' αὐτῶν δὲ τῶν πνευμάτων ὅταν ἦ
 βόρεια καὶ μὴ νότια καὶ ὅλως ὅταν ψυχρὰ καὶ μὴ θερμὰ·
 τὴν γὰρ αὐτὴν ὄνησιν πάντα ἔχει καὶ διὰ τὰς αὐτάς
 ἀνάγκας· τὰ [γὰρ] θερμὰ διαχεῖ καὶ ἀνυγραίνει καὶ

- 2 ἀσθενὲς ποιεῖ τὸ σύμφυτον θερμόν. ὑπερβολὴ δὲ τίς ἐστὶν ἴσως καὶ τοῦ ψυχροῦ καὶ πρὸς τροφήν καὶ πρὸς γένεσιν ὥσπερ καὶ ἐπὶ τῶν ζώων· εἴπερ ἀφαιρεῖται τὴν τοῦ θερμοῦ δύναμιν· ἀφαιρεῖται γὰρ τὴν ζωὴν· οὐ μὴν πολλή γε οὐδ' ἐν πολλοῖς ἐὰν μὴ τινα καὶ ἄλλον ἐξη χυμὸν ἀλλότριον· οὐδὲ γὰρ οὐδ' ὅμοια τὰ ἐπὶ τῶν ζώων ἐστὶ τῶν ἐν φυτοῖς· ἐκεῖνα μὲν γὰρ ὅλως ὑπὸ τοῦ ὑγροῦ περιέχεται καὶ ἐν τούτῳ ξυνίσταται ταῦτα δ' ἐν τῇ γῇ καὶ ἐν τῷ ἁέρι· μίγνυμένον δὲ τοῦ ὕδατος τούτοις οὔτε τὴν ἐκ τῆς γῆς οὔτε τὴν οἰκείαν ἀφαιρεῖται θερμότητα πλὴν γ' εἴ που καὶ ὁ ἀῆρ ὅλος τοιοῦτος· οὕτως γὰρ
- 3 ἀβλαστῆς καὶ ἄγονος ἡ γῆ τὸ ὅλον. τὰ μὲν οὖν ψυχρὰ διὰ ταῦτα βελτίω, τὰ δὲ πότιμα τῶν ἀπότων ὅτι τροφιμώτερα. μίγνυμένη γὰρ ἡ ἁλμυρὶς καὶ πᾶς ὁ τοιοῦτος χυλὸς οὐ μόνον ἀτροφίας ἀλλὰ καὶ ἄλλας βλάβας ἐμποιεῖ καθάπερ ἐπὶ τῶν σωματίων. ἡ δὲ μίξις τῶν ὑδάτων ἡ τοιαύτη χρήσιμος ὅταν τὸ μὲν ἄγαν σκληρὸν ἦ καὶ ὥσπερ ἄπεπτον καὶ ὠμόν τὸ δὲ θῆλυ καὶ μαλακὸν ἦ καὶ ἐὰν τινα γεώδη συνεπιφέρῃ χυλὸν ὅπερ ἔχει τὰ θολερὰ καὶ κοπριώδη· καὶ γὰρ τῆς τοιαύτης δέονται τροφῆς. δι' ὃ πολλάκις ἂν ἀρμόσειε λεπτὸν καὶ καθαρὸν μὴ καθαρῷ καὶ παχεῖ καὶ φρεατιαῖον ναματιαῖον καὶ ῥυτὸν καὶ ὄμβριον λιμναῖον καὶ ἀπλῶς στασίμω. θαυμασιώτερον δ' ἂν δόξειεν εἴ τι γλυκὺ καὶ πότιμον ἢ ὅλως ἄτροφον ἢ μὴ τελεσφόρον ἐστὶν ὥσπερ καὶ τὸ περὶ τὴν Πυρραίαν ὃ καὶ ἐν ταῖς ἱστορίαις εἴρηται. τὴν δ' αἰτίαν ἐν δυσὶν ἂν τις λάβοι τούτων, ἢ ὅτι πάντως ἀσθενὲς ὅπερ οὐκ ἔοικεν, ἐπεὶ καὶ ὁ ἀῆρ δοκεῖ τρέφειν, ἢ ὅτι χυλὸν τινα ἔχει κακοποιὸν ὃς λανθάνει τὴν γεῦσιν ὅπερ ἐκδηλούμενον φαίνεται καὶ ἐπὶ τούτου τοῦ ὕδατος· καὶ γὰρ ἄνθρωποι λουόμενοι λεπροὶ γίνονται καὶ τὰ φυτὰ παρα-
 ἴαν τινὰ λαμβάνει διάθεσιν· οὐ γὰρ δὴ τὸ γε ἄγαν

τροφίμον λεκτέον ὥς διὰ τὸ μὴ δύνασθαι κρατεῖν ἀτραφῇ
καὶ χεῖρῳ γίνεται. περὶ μὲν οὖν τούτων ἱκανῶς εἰρήσθω.

^{9 H} **CAPO VII.** Τοὺς δὲ τόπους ζητεῖ τοὺς οἰκέλους οὐ
μόνον τὰ περιττὰ καὶ ἰδία τῶν δένδρων ἀλλὰ καὶ τὰ κοι-
νότερα γινόμενα· τὰ μὲν γὰρ φιλεῖ ξηρὸς τὰ δὲ εὐ-
δροὺς τὰ δὲ χειμερινούς τὰ δὲ προσείλους τὰ δὲ παλισκί-
λους καὶ ὅλως τὰ μὲν ὀρεινούς τὰ δὲ ἐλώδεις ὥσπερ καὶ
διαιροῦσιν. οὐκ αἰεὶ δὲ πάντα τοὺς αὐτοὺς ἴσως οὐδὲ
διὰ μίαν αἰτίαν ἀλλὰ διὰ πλείους ὥσπερ καὶ ἐν τοῖς πρό-
τερον ἐλέχθη. καὶ γὰρ τὸ συγγενὲς τῆς φύσεως ἕκαστον
ἄγει πρὸς τὸν οἰκεῖον ἐν ᾧ περ καὶ τὰ αὐτόματα φύεται·
τὸ δ' αὐτόματον μηνύει τὴν φύσιν εἴπερ ἐκ τῶν αὐτῶν
αἱ τροφαὶ καὶ αἱ γενέσεις. καὶ αἱ καθ' ἕκαστον διαιρέ-
σεις οἷον ἡ θερμότης καὶ ἡ ψυχρότης καὶ ἡ ξηρότης καὶ
ἡ ὑγρότης· ζητεῖ γὰρ τὰ πρόσφορα κατὰ τὴν κρᾶσιν. ἔτι
δὲ ἀσθενῇ καὶ ἰσχυρὰ καὶ βαθύρριξα καὶ ἐπιπολαιόρριξα
καὶ εἴ τις ἄλλη διαφορὰ κατὰ τὰ μέρη. πολλάκις δὲ καὶ
διὰ πλείω τούτων· καὶ ἐνίοτε τὰ μὲν ἔχοντα τὰ δὲ οὐκ ²
ἔχοντα· πάντα γὰρ [οὐ] ταῦτά. ἔτι δὲ καὶ τὰ ὅμοια ζητεῖ
τὸ ὅμοιον καὶ τὰ ἀνόμοια μὴ τὸν αὐτὸν ὅταν [μὴ] ἢ τις
παραλλαγὴ τῆς φύσεως. ἐν οἷς καὶ τὰ περὶ τὴν ἐλάτην
καὶ πεύκην ἐστίν· ἡ μὲν γὰρ χαίρει παλισκίλοις ἡ δὲ
πεύκη τοῖς προσείλοις ἐν ἐκείνοις δὲ οὐ φύεται παράπαν
ἢ κακῶς. θερμὰ μὲν ἴσως ἅμφω καθάπερ φασὶν ἀλλ' ἡ
μὲν ἐλάτη ξηρὸν ἡ δὲ πεύκη ὑγρόν· σημείον δὲ καὶ ἡ
τῆς πίττης γένεσις· ἅμα δ' ὑγρότητος πληθὺς καὶ ὁ πρόσ-
ειλος τόπος οἰκεῖος· πέψις γὰρ οὕτω μᾶλλον· αἰεὶ δὲ
κατὰ τὸ ὑπεραιόνον ἢ ὄρεξις. ἢ καὶ δῆλον ὥς ἐν τοῖς δο- ³
κοῦσι παραλλάττειν τῶν ὁμογενῶν αἰεὶ τινα ζητητέον
τοιαύτην διαφοράν. ἐπεὶ ὅσα μὴ ὁμογενῇ τὸν αὐτὸν ζη-
τεῖ καθάπερ ὁ κιττὸς καὶ τὰ πάρυδρα καὶ ἀλσώδη ῥά-
διον εἶπεν· ὁ μὲν γὰρ θερμὸς καὶ ξηρὸς τῶν δὲ ἡ φύσις

ὅλως σύγγενής. ἐνια δὲ καὶ τούτων ἐν ταῖς καθ' ἕνασιν
 διαφοραῖς ἐδείξε τὴν αἰτίαν. ὁμοίως δὲ καὶ ὅσα φιλό-
 σκεπα τυγχάνει καὶ τῶν ἀγρίων καὶ τῶν ἡμέρων ὥσπερ
 ἡ ῥόα καὶ ὁ μύρρινος καὶ ὁ μὲν πυκνὸς ὢν καὶ ξηρὸς ἡ
 4 δὲ μανὴ καὶ οὐ ξηρά· τὸν μὲν γὰρ καρπὸν ἀμφοτέρα
 πυρηνώδη καὶ οὐχ ὑγρὸν ἔχει. τῷ μὲν οὖν ἡλίῳ παρα-
 διδόμενος ταχὺ καταξηραίνεται σκιατροφούμενος δὲ καὶ
 μετρίως εἰς λάμποντος σώζει τε τὴν οἰκείαν ὑγρότητα καὶ
 πεπαίνει δι' ὃ καὶ τὰς ῥόας πυκνὰς φυτεύουσιν καὶ τοὺς
 μυρρίνους ἵνα συσκεπάσωσιν ἄλληλα καὶ προβολὴν ἔχωσι
 τοῦ ἡλίου· ἅμα δὲ καὶ τῷ μὴ πολύρριζα τυγχάνειν οὐκ
 ἐνοχλοῦνται κατὰ τὰς τροφάς. εἰ γὰρ αὖ τὰναντία τις
 οὕτω φυτεῖοι καθάπερ ἄμπελον καὶ συκῆν οὐκ ἂν ὁμοί-
 5 ως εὐκαρποῖ· ἐνυγρὰ γὰρ ὄντα καὶ πέψεως δεῖται πλεί-
 ονος. αἱ μὲν οὖν τῶν τόπων παραλλαγαὶ διὰ τοιαύτας
 τινὰς εἰσιν αἰτίας ὅπου μὴ καὶ ἄλλο τι συμβαίνει κώλυμα
 καὶ σίνος πρὸς εὐκαρπίαν ὥσπερ περὶ Τάραντα ταῖς
 ἐλάαις· ἡ γὰρ ἀπνοία κατὰ τὴν ἄνθησιν ἀποκάεται τὰ
 πολλὰ ἢ ὅταν πνέῃ τοιοῦτόν τι πνεῖ πόντιον ὃ τῇ ἄλμῃ
 τῇ ἐπιφερομένη κατεσθίει καὶ λυμαίνεται τὰ ἄνθη. δοκεῖ
 δὲ καὶ ὁμίχλη τις ἄνευ πνοῆς ἐκβαίνειν ἢ ὅταν ἄψηται
 τῶν ἀνθῶν ἀποκάει δι' ὃ καὶ μάντεις θύουσιν ὥστε μὴ
 ἐκβῆναι καὶ φασὶ κωλύειν. τὸν αὐτὸν δὲ τρόπον καὶ εἴ
 τι πάλιν σωτήριον ἢ καὶ πρόσφορόν ἐστι τοῦ ἀέρος·
 ἐνίοτε γὰρ τῶν ἐδαφῶν ὄντων φάυλων ὁ ἀήρ ἐκτρέφει
 τῇ εὐκρασίᾳ καθάπερ ἐλέχθη καὶ τοῖς οἰκείοις πνεύ-
 μασιν.

CAP. VIII. Εἰ δὲ ἡ γε πέψις τῶν καρπῶν τοῖς μὲν^{10H}
 ὑπὸ θερμοῦ δοκεῖ τοῖς δ' ὑπὸ ψυχροῦ γίνεσθαι κατὰ
 συμβεβηκὸς ἢ γε ὑπὸ τοῦ ψυχροῦ γινομένη. τὸ γὰρ θερ-
 μὸν ἐν ἀμφοῖν πέττει καὶ μία τις ἡ αἰτία φανερόν δὲ οὐχ
 ὁμοίως διὰ τὴν ἀντιπερίστασιν. ὅλως γὰρ πάντων τῶν

τοιούτων τὰς αὐτὰς δυνάμεις ὑποληπτέον αἰτίας εἶναι.
 ξυμβαίνει δὲ δὴ τοῖς ὀψικάρποις ὑπὸ τοῦ χειμῶνος πε-
 καίνεσθαι περικαταλαμβανομένοις τῇ ὥρᾳ. ὀψικάρπα δ'
 ὥσπερ ἐλέχθη διὰ πλείους αἰτίας. ὅσα μὲν οὖν ὑγρὰ τῇ
 φύσει συντόνωτέρων δεῖται τῶν ψυχρῶν ὥσπερ ἡ ἄμ-
 πελος· οὕτω γὰρ μᾶλλον ἢ πέπανσις. ὅσα δὲ ξηροκαρ-
 πότερα καθάπερ ὁ μύρρινος, καὶ γὰρ τοῦτο τῶν ὀψικάρ-
 πων, ἐλαφροτέρων· ἀποξηραίνει γὰρ καὶ ἀποστύφει τὸ
 ἄγαν. ἡ δ' εὐκρασία καὶ ὁ ὑγρότερος καὶ ὁ ὑπὸ νότον
 ἄηρ εὐτροφώτατος. ἐπεὶ οὐδὲ τὰ ὑγρότερα τῇ φύσει 2
 πέττουσιν αἱ ὑπερβολαὶ τῶν χειμῶνων ἀλλὰ τὰ μὲν
 ὅλως ἀποξηραίνουσι τῶν δ' ἐξαιροῦνται τὸν οἰκτεῖον χυ-
 λὸν ὥσπερ τῶν συκῶν. ἀντέχειν δὲ μάλιστα δύναται τὰ
 τε ἐν ὑγρότητι λιπαρὸν τι ἔχοντα καθάπερ τῶν ἀγρίων
 τὰ μιμαίκυλα καὶ ἐνια γεῶδη καὶ στρυφνὰ καὶ ἰσχυρὰ
 τὴν φύσιν οἷον βάλανος ἀχρὰς οὖον· ὅπερ γὰρ ταῦτά γε
 λαμβάνει τὴν οἰκτεῖαν ὑγρότητα. τοιαῦτα δὲ καὶ τὰ μέ-
 σπिला καὶ τὰ μῆλα τὰ ἄγρια καὶ πάνθ' ὅλως [ἃ δύναται
 ἀφαιρεθέντα] πεκαίνεσθαι καθάπερ ἡ ἀχρὰς καὶ τὸ
 οὖον, οὐ τὴν αὐτὴν μὲν πέπανσιν ἦνπερ καὶ ἐπὶ τῷ
 δένδρῳ τὴν φυσικὴν ἔχουσιν δὲ τινα γλυκύτητα τὴν
 ποιοῦσαν ἐδώδιμα, εἴτ' οὖν σῆψιν αὐτὴν χρὴ λέγειν
 ὥσπερ ἐπὶ τῶν δρυπεπῶν ἐλαῶν φασιν εἶτε καὶ ἄλλην
 τινὰ διάθεσιν ἦνπεροῦν. οὐ μὲν ἄλλ' ἴσως οὐθὲν ἂν 3
 κωλύοι καὶ τῇ ἔσθθιν θερμότητι πέττεσθαι καθάπερ τὰ
 οὗα πεπανυμένης ἥδη τῆς ἐπιρροῆς ἐκ τῶν δένδρων·
 τότε μὲν γὰρ αἰετίνος ἐπιούσης οὐκ ἐκράτει κωλυόμενα
 ἅμα διὰ τὰ ψύχη, μὴ προσγινόμενης δ' ἐτέρας ἅμα δὲ
 καὶ τοῦ θερμοῦ συγκατακλειομένου δι' ἅμφω πέττεται
 καὶ λαμβάνει τὴν μεταβολήν· ἐπεὶ καὶ οἱ ἐπὶ τῶν δέν-
 δρων καρποὶ πεπαινώμενοι καθάπερ οἱ βότρυες ἀφαιρε-
 θέντες γλυκύτεροι γίνονται τοῦ ὕδατῶδους ὑπὸ τοῦ

- ἡλίου καταξηραινόμενον, ἐπ' αὐτῶν δὲ τῶν ἀμπελίων
 ὅταν ἐπιστρέφωσι ἢ καὶ γηράσαντες ἀποσταφιδωθῶσι.
 4 σχεδὸν δὲ καὶ ἐν τοῖς ἄλλοις γίνεται τις τοιαύτη μεταβο-
 λή τῶν μὲν ἐπ' ἑλαττον τῶν δ' ἐπὶ πλεον, ἔνια δ' ἐναν-
 τίως. καὶ γὰρ ἐπ' αὐτῶν τῶν δένδρων ἐν τόποις θερ-
 μοῖς καὶ οἰκείοις ἀπέπαντα [μὴ] ἐπικνισθέντα καὶ ἐπά-
 λειφθέντα ἐλαίῳ καθάπερ καὶ πρότερον ἐλέχθη διὰ τὴν
 εὐτροφίαν, ὥσπερ καὶ τὰ ἐν Αἰγύπτῳ συκάμυνα, τοῦτο
 δὲ παθόντα καὶ ἀπέρασίν τινα ἔλαβεν ὑγροῦ καὶ πνεύ-
 ματος καὶ τὸ θερμὸν εἰσδέχεται. τῶν δὲ λαχανωδῶν ἔνια
 καὶ τὸ ὅλον ἀπέπαντα καὶ ἀμετάβλητα καθάπερ ἡ κολο-
 κύνθη. πέψεως μὲν οὖν καὶ ἀπεψίας καὶ ἀπλῶς τῶν γι-
 νομένων μεταβολῶν ἐν τούτοις αἱ αἰτίαι.

- CAP. IX. Τῶν δὲ δένδρων αὐτῶν ἀεὶ τὰ ἐν τοῖς^{11B}
 ἀπνόοις καὶ παλισκίοις ὀρθὰ καὶ ἀστραβῇ καὶ λειότερα
 καὶ εὐμηκέστερα γίνεται τὸν αὐτὸν δὲ τρόπον καὶ πν-
 κνὰ τυγχάνη πεφυκότα, τὰ δ' ἐν τοῖς εὐπνόοις καὶ προς-
 ηνέμοις καὶ εὐείλοις ἔτι δὲ μανὰ πεφυκότα ἦττον. ἢ τε
 γὰρ εἰς βάθος αὐξήσις κωλύει τὸ μῆκος καὶ τὰ πνεύματα
 τραχύνει καὶ ὄζους ἐμποιεῖ καθάπερ ἐλέχθη διὰ τὴν ἐπί-
 στασιν· ἐκείνοις δὲ ἀφηρημένων τούτων ἢ εἰς τὸ μῆκος
 2 αὐξήσις μόνη γίνεται· δι' ὃ καὶ τὰ μὴ ὁμοίως ὀρθοφυῇ
 μηδ' εὐμήκη τὴν αὐτὴν διάθεσιν λαμβάνει τοῖς ὀρθο-
 φυέσι καὶ μακροῖς ὅταν ἐν τόποις γένηται τοιούτοις
 ὥσπερ αἱ δοῦς· λείαι γὰρ καὶ εὐθεῖαι καὶ σχεδὸν ἰσο-
 μήκεις γίνονται ταῖς ἐλάταις καθάπερ φασὶ καὶ περὶ τὸν
 Αἴμον. ἅμα δὲ καὶ μανότερα καὶ ἀσθενέστερα τὰ τοι-
 αῦτα γίνεται διὰ τὸ μήτε ὑπὸ τοῦ ἡλίου μήτε ὑπὸ τῶν
 3 πνευμάτων καὶ τοῦ ψύχους λαμβάνειν πύκνωσιν. ἀπο-
 βλητικὰ δὲ μάλιστα τῶν καρπῶν πρὶν πεπᾶναι συκῇ καὶ
 φοῖνιξ καὶ ἀμυγδαλῇ καὶ διὰ τὴν ἐναπόληψιν ὑγρότητος
 τέ τινος καὶ πνεύματος ὥσπερ συκαὶ τὰ δὲ τῷ τὴν προς-

ἀρτησιν ἔχειν ἀσθενῇ τοὺς δ' ὄγκους μείζους ὥσπερ ἡ
 ἀμυγδαλὴ καὶ μηλέα καὶ ἄπιος· ἱκανὸν γὰρ καὶ ὅτιοῦν
 διυγρᾶναι καὶ ἀσθενὲς ποιῆσαι· καὶ ἅμα τούτοις γε καὶ
 πνευμάτων ἐπιγίνεται μέγεθος. ἡ δὲ ῥόα τοῖς μὲν κυτ-
 τοῖς εὐαπόπτωτος, ἀσθενὴς γὰρ αὐτῶν ἡ πρὸςφυσις
 ὥστε ὅταν ψακάδια καὶ δρόσοι πέσωσιν εἰςδνόμενα κατὰ
 τὸ ἄνθος ἀνυγραίνει καὶ ποιεῖ τὴν βολήν· δι' ὃ καὶ κατ- 4
 ἄγουσι τὰ δένδρα καὶ οὐκ ἀφιαῖσιν εἰς ὕψος ὅπως οἱ
 κύτινοι μὴ ὀρθοὶ γινόμενοι δέχωνται τὸ ὑγρόν· οἱ δὲ
 καὶ ἀνάπαλιν κελεύουσι φυτεύειν τὰς ῥάβδους τούτου
 χάριν ὅπως εὐθὺ κατανεύσωσιν. ὅτι δ' ἡ ὑγρότης αἰτία
 τῆς ἀποβολῆς καὶ κεῖθεν δῆλον· αἱ γὰρ ἄπιοι καὶ ἀμυγ-
 δαλαὶ καὶ μὴ βρέχῃ νότιος δ' ὁ ἀήρ ἢ καὶ ἐπινεφῆς ἀπο-
 βάλλουσι καὶ τὰ ἄνθη καὶ τοὺς πρώτους καρποὺς ἐὰν
 εὐθύς μετὰ τὴν ἀπάνθησιν ᾗ. καὶ τούτων μὲν καὶ τῶν
 τοιούτων ἐν τῇ προσαρτήσῃ τε καὶ τοῖς ὄγκοις ἡ αἰτία.
 12H τῶν δὲ συκῶν καὶ τῶν φοινίκων οὐκ ἐν τούτοις ἐστὶ μό- 5
 νον ἀλλὰ καὶ ἐν τῇ αὐτῶν διαστάσει· δι' ὃ καὶ ἐρινα-
 ζουσι τὰς συκάς· τοῦτο δὲ ποιοῦσιν ὅπως οἱ ψῆνες οἱ ἐκ
 τῶν ἐρινῶν τῶν ἐπικρεμαννυμένων γινόμενοι διοίγῃσι
 τὰ ἐπὶ τῆς συκῆς· ἡ μὲν γὰρ γένεσις ἐξ ἐκείνων· ζη-
 τοῦντες δὲ τὴν ὁμοίαν τροφήν ἐκπέτονται καὶ προς-
 ῖπτανται τοῖς ἐπὶ τῆς συκῆς ἐρινοῖς. συμβαίνει δὲ τοῦτο
 καὶ ἐπὶ τῶν [μῆ] ἐριναζομένων ὅταν πλησίον τῶν συ-
 κῶν ἐρινεοὶ ᾧσιν, δι' ὃ καὶ παραφυτεύουσι ταῖς συκαῖς
 ἐρινεοὺς ἐπὶ τῶν ἄκρων ὅπως κατ' ἄνεμον ἢ πτησίσι οὐ-
 ρία γίνηται, ταῖς μὲν πρωταῖς πρωτοῦς ταῖς δ' ὀψίαις
 ὀψίους ταῖς δὲ μέσαις μέσους ἵνα κατὰ τὴν οἰκείαν ὥραν
 ἐκάστοις ὁ ἐρινασμός ᾗ. διοιχθέντος δὲ τοῦ μέσου τὴν 6
 ὑγρότητα ἐκβόσκονται τὴν πλείω καὶ τῷ ἔξωθεν ἀέρι
 δίοδον διδόασιν καὶ τὸ ὅλον εὐπνούστερα ποιοῦσι· συμ-
 βαίνει γὰρ ἅμα τῇ θερμότητι τῇ κατεργαζομένῃ συγκα-

- τακλείεσθαί τι πνεῦμα καθάπερ τοῖς ἐψομένοις οὐ χωρισθέντος ἅμα τῇ ὑγρότητι καὶ διεκπνεύσαντος ἐπιμένει· τὰ γὰρ αἷτια τοῦ ἀποβάλλειν ταῦτ' ἐστίν. εὐλόγως δὲ καὶ γίνονται καὶ εἰσδύονται πάλιν οἱ ψῆνες εἰς τὰ ἐρινά· γίνονται μὲν γὰρ διὰ τὸ μὴ δύνασθαι πεκαίνειν μηδὲ τελειουργεῖν τοὺς ἐρινεούς· ὥςπερ γὰρ καὶ τῶν ἄλλων σηπομένων καὶ ἐν τούτοις ζωοποιὸς ἡ φύσις· οὐκ ἔχοντες δὲ τροφήν ζητοῦντες δὲ τὴν οἰκείαν φέρονται πρὸς τὸ ὁμοιον· ἡ γὰρ ἐπιθυμία πᾶσι τοῦ συγγενοῦς ὥςπερ τοῖς φθειροσὶν αἵματος ἐξ οὗ διαφθαρέντος [ἡ] γένεσις.
- 7 εὐλόγως δὲ καὶ ἐν τοῖς λεπτογείοις καὶ καταβόρροις οὐκ ἐπιζητοῦσι τὸν ἐρινασμόν· ξηρὰ γὰρ γίνονται τῇ φύσει δι' ὀλιγότητα τῆς τροφῆς, οὐδὲ δὴ εἰ τις ἑτέρα χώρα τοιαύτην ἔχει τὴν κρᾶσιν ὥστε σύμμετρον ἐκιδιδόναι τὴν τροφήν· ἡ γὰρ ἀποβολὴ δι' ἀπεψίαν καὶ τὸ μὴ κρατεῖν. ὡσαύτως δὲ καὶ ὅπου κονιορτὸς πολὺς, ἀποξηραίνει γὰρ καὶ οὗτος. ἄτοπον δ' ἂν δόξειεν ὅτι βορείοις ἀποβάλλουσι μᾶλλον ἢ νοτίοις ξηροτέρων ὄντων· αἴτιον δ' ὅτι πυκνούμενα μᾶλλον τὰ ἐρινὰ κωλύεται διεκπνεῖν· ἅμα δ' ἴσως καὶ πῆξις τις γίνεται τοῦ ὁποῦ· ταύτην γὰρ καὶ τῆς φυλλοβολίας αἰτίαν φέρουσιν τινες ὥςπερ εἰκομεν.
- 8 ὅσα δ' ὅψια πάμπαν τῶν γενῶν οὐκ ἀποβάλλει διὰ τὴν ὀψιότητα τῆς βλαστήσεως· οὐ γὰρ ἔτι συμβαίνει κατακλείεσθαι καὶ ἐναπολαμβάνεσθαι τὸ πνεῦμα διὰ τὴν ὥραν ἀλλ' ἐπικρατεῖ ἀντιπεριϋστάμενον τὸ θερμόν· ἅμα δὲ καὶ φύσει ξηρὰ πως ἐστὶ καὶ ὅπῃ δι' ὑγραίνεται, δι' ὃ καὶ τὴν ἄρδευσιν αἱ τοιαῦται ζητοῦσι καὶ δέχονται μᾶλλον. ἔοικε δ' εἶπερ ἡ ἄνοιξις ποιεῖ τὴν ἐπιμονὴν εὐπνοιάν τε καὶ ἀπέρασιν ποιοῦσα παραπλήσιον τρόπον τινὰ [τὸ]
- 9 συμβαῖνον καὶ ἐπὶ τῶν ἐν Αἰγύπτῳ συκαμίνων· ἀλλὰ τοῦτο διαμφισβητοῦσιν τινες ὡς ἄρ' οὐκ ἀνοίγουσιν οἱ ψῆνες ἀλλὰ συμμύειν ποιοῦσιν ὅταν εἰσδύωσιν ὅθεν καὶ

τὴν αἰτίαν ἐστὶν ἐκ τοῦ ἐναντίου φέρειν ὥς τούτου χά-
 ριν ἐρινάζομένων· ἐὰν γὰρ συμμύωσιν οὐθ' ἡ δρῶσος
 οὔτε τὰ ψακάδια δύναται διαφθεῖρειν ὑφ' ὧν ἀποπί-
 πτουνσι διυγραινόμενοι ὥσπερ καὶ οἱ κύτινοι τῶν βοῶν.
 ὅτι δὲ ταῦτα αἰτία μηνύει τὸ συμβαῖνον ὃ δὴ καὶ λέ-
 γουσὶ τινες· ἀποβάλλουσι γὰρ μᾶλλον ὑδατίων ἐπιγίνο-
 μένων. σημεῖον δ' ὅτι καὶ κεῖνός ἐστι τοῦ συμμύσαι χάριν·
 ἐὰν γὰρ μὴ ἔχωσι περιάπτειν τῇ ἄμμῳ ἐπιπάττουσιν ἵνα
 συμμύσῃ· καὶ ὁ κονιορτὸς δὲ ποιεῖ διὰ τοῦτο ἐπιμένειν
 ὅτι συμμύει κονιορτούμενα· τὰ δὲ τῶν ὀψίων οὐ διοίγε-
 ται κατ' ἐκεῖνον τὸν καιρὸν ἀλλὰ συμμύει, δι' ὃ καὶ
 ἐπιμένει καὶ οὐδὲ ὅλως ἐρινασμοῦ δεόνται· μετὰ ταῦτα
 δ' ἰσχύοντ' ἤδη καὶ ἅμα τῆς ὥρας μεταβεβληκυίας ἀνοί-
 γεταί τε καὶ οὐκ ἀποπίπτει. τὴν μὲν οὖν αἰτίαν ἀμφο-
 τέρως λαβεῖν ἐνδέχεται. τάχα δ' ἂν τις φαίῃ ταῦτά γε 10
 οὐδὲν ὑπεναντιοῦσθαι· καὶ γὰρ ὑδάτων ἐπιγινόμενων
 ἀσθενέστερα τὰ ἐρινὰ καὶ πλείων ὑγρότης γίνεται δι' ἣν
 ἐκπνευματουμένην ἢ ἀποβολή· καὶ τῇ ἄμμῳ πάττειν
 ἀποξηραίνειν βουλομένους δι' ὃ καὶ τὸν κονιορτὸν ὠφε-
 λεῖν· ἐξαιρεῖν γὰρ τὸ ὑγρὸν ὃ τῆς ἀποβολῆς αἷτιον. εἰ 11
 μὲν οὖν μηθὲν ἀντιλέγει δῆλον ὥς ἐν ἐκείνῳ τὸ αἷτιον.
 εἰ δὲ ἐναντιοῦται συμβαῖνοι ἂν ἐκείνως μὲν ἀπὸ τῶν
 ἐντὸς εἶναι τὴν ἀρχὴν καὶ εἰ τι προσεπιγίνεται τῶν ἐκτὸς,
 οὔτως δ' ἀπὸ τῆς ἐξωθεν ὑγρότητος ὑφ' ἧς μάλιστα ἂν
 ἀποπίπτοι τὰ ὀρθὰ πεφυκότα καὶ μὴ κατακλινῇ καθά-
 περ οἱ κύτινοι· πιθανὸν δὲ καὶ ἐξ αὐτῶν τινὰς αἰτίας
 εἶναι τῆς ἀποβολῆς ὥσπερ νοσησάντων πλην ἢ μὲν νόσος
 ἴσως κοινὴ πάντων τῶν καρπῶν. τοῦ δὲ συμμύειν ὅταν 12
 εἰσδύωσιν οἱ ψῆνες ἀνάγκη τινὰ λέγειν αἰτίαν· ἐπεὶ τό-
 γ' ἐκβόσκεισθαι τὴν ὑγρότητα τὴν ἐνυπάρχουσαν οἰκείαν
 οὔσαν ἀληθὲς, δι' ὅπερ πρὸς τὴν ἐπιμονὴν χρήσιμον,
 τὰ μέντοι σῦκα χεῖρῳ ποιεῖ· κενωθέντα γὰρ τὰ ἐριναστὰ

- μᾶλλον ἐπισπᾶται καὶ πλείω τὸν ὀπὸν· ὅθεν ἐνιοί γ' οὐδ' ἐρινάζουσιν ἀλλὰ καὶ πωλοῦντες κηρύττουσιν ὥς ἀνερίναστα καὶ δοκεῖ πολὺ διαφέρειν. ἐτι δ' ἐχρῆν τοῖς βορείοις ἦττον ἀποπίπτειν, συμμύει γὰρ μᾶλλον, εἰ μὴ
- 13 ἄρα τῷ ξηραίνεσθαι διαχάσκει. φαίνεται δ' οὖν πλείους ἀντιλογίας ἔχειν τῶν πρότερον, εἰ μὴ ἄρα ἀμφοτέρως συμβαίνει καὶ ἐνδέχεται. τὸ δ' ἐνίους τόπους μὴ δεῖσθαι τῶν ἐρινασμῶν οὐκ ἄτοπον ὥσπερ ἐλέχθη, συμμετρίαν ἔχοντας τῆς τε τροφῆς [καὶ] τοῦ ἀέρος· ἐπεὶ ὅτι γε ἡ ὑγρότης πολλὴ καθ' ὅλον τὸ γένος καὶ ἐξ αὐτῶν τῶν ἀγρίων δῆλον. καὶ γὰρ ἡ ἀπεψία διὰ τοῦτο γίνεται καὶ ἐρινάζουσι κἀκείνους ὅπως ἐπιμείνωσι· διὰ τὰς αὐτὰς δ' αἰτίας καὶ διφοροῦσιν ἐνιοι δὲ καὶ τριφοροῦσιν αὐτῶν διὰ πληθους τροφῆς· ἀφαιρουμένων γὰρ τῶν πρώτων ῥαδίως ἕτερα φύουσι καὶ πάλιν τούτων ἕτερα πληθύνοντες τε τῇ ὑγρότητι καὶ μέχρι τούτου κρατοῦντες
- 14 ἐπὶ πλεον δ' οὐ δυνάμενοι διὰ τὴν ὑπερβολὴν· μόνον γὰρ δὴ τοῦτο τῶν ἀγρίων ἢ μετ' ὀλίγων ἀτελὴ φέρει τὸν καρπὸν· εἰ μὴ ἄρα ἐνταῦθα αὐτῶν ἦν τὸ τέλος. φύεται γοῦν καὶ αὐτόματος· (ἡ δὲ τῶν αὐτομάτων γένεσις ἐκ σπέρματος καὶ ὅσα δὴ διὰ σῆψιν τινα μᾶλλον δ' ἀλλοίωσιν γίνεται τῆς γῆς) ὥστε καὶ τοῦτο ὠλεσίκαρπον ἂν τις φαίη καθάπερ ὁ ποιητής φησι τὴν ἰτέαν· ἐπεὶ τὰ γε ἄλλα κἂν ἀβρώτους ἔχη πᾶσι τοὺς καρποὺς ὁμῶς ἐκτελεῖ
- 15 καὶ πεπαίνει κατὰ τὴν τῆς φύσεως ὁρμήν. ἀλλὰ γὰρ αὕτη μὲν ιδιότης ἂν τις εἴη πρὸς τὰ ἄλλα. τὸ δὲ ἐπὶ τῶν φοινίκων συμβαῖνον οὐ ταῦτόν μὲν ἔχει δὲ τινα ὁμοιότητα τούτῳ δι' ὃ καλοῦσιν ὀλυνθάζειν αὐτούς· τὸ γὰρ ἀπὸ τῆς ἄρρενος ἄνθος καὶ ὁ κονιορτὸς καὶ χνοῦς συγκатаπαττόμενος ποιοῦσί τινα τῇ θερμότητι καὶ τῇ ἄλλῃ δυνάμει ξηρότητα καὶ εὐπνοίαν· διὰ τούτων δὲ ἡ ἐπιμονή· φαίνεται δὲ τρόπον τινὰ ὅμοιον τούτῳ καὶ τὸ ἐπὶ

τῶν ἰχθύων συμβαίνειν ὅταν ὁ ἄρρην ἐπιρραίνῃ τοῖς ὤοις ἀποτικτομένοις τὸν θορόν. ἀλλὰ τὰς μὲν ὁμοιότη-
τας καὶ ἐκ τῶν ἀπηροτημένων ἐστὶ λαμβάνειν.

^{14H} CAP. X. Τῶν δὲ ὁμογενῶν ἐν οἷς τὰ μὲν ἄκαρπα
τὰ δὲ κάρπιμα τῶν ἀγρίων, ἃ δὴ θήλεα τὰ δ' ἄρρενα
καλοῦσιν, ἐν ἐκείνῃ τῇ αἰτίᾳ περιλαμβάνεται τῇ καὶ
πρότερον εἰρημένη περὶ τῶν ἀκάρπων ὅτι διὰ πυκνό-
τητα καὶ ἰσχύν καὶ εὐτροφίαν ἄκαρπα γίνεται· συμβαί-
νει γὰρ ἅπαντα εἰς ἑαυτὰ καταναλίσκειν. ἡ δὲ καρποτο-
κία δεῖται μὲν τῆς φυσικῆς περιττώσεως· ἐκ ταύτης γὰρ
ὁ καρπὸς ὥσπερ καὶ τοῖς ζώοις τὸ σπέρμα· τρεπομένης
δ' εἰς ἑτερον αἶλ καὶ ἀναλισκομένης ἀφαιρεῖται τὴν γέ-
νεσιν· ἡ γὰρ φύσις οὐ διαρκῆς εἰς ἄμφορ μὴ λαμβάνουσα
τὸ σύμμετρον. οἷς μὲν οὖν ἐνίοτε τοῦτο συμβαίνει τότε 2
ἄκαρπα γίνεται, οἷς δ' εὐθύς ἐνταῦθα ἡ ὁρμὴ τῆς φύ-
σεως ὅλως ἄκαρπα. δι' ὃ δὴ καὶ τῶν ἀγρίων ἔνια τοι-
αῦτ' ἐν τοῖς ὁμογενέσιν ἅπερ ἰσχυρότερα καὶ πυκνότερα
καὶ ὥς ἐπὶ πᾶν μείζω γίνεται διὰ τὴν εὐτροφίαν. ἐπεὶ
καὶ τὰ μικρόκαρπα πάνθ' ὥς ἐπὶ τὸ πολὺ μείζω καὶ τὰ
εἰς μέγεθος ὠρμημένα μικροκαρπότερα καθάπερ καὶ ἡ
ἰνδικὴ συκῇ καλουμένη. θαυμαστὴ γὰρ οὕσα τῷ μεγέ-
θει μικρόν τε ἔχει φύσει σφόδρα τὸν καρπὸν καὶ ὀλίγον
ὥς εἰς τὴν βλάστησιν ἐξαναλίσκουσα πᾶσαν τὴν τροφήν·
καὶ γὰρ σφόδρα μεγάλοφυλλος ἀφ' ᾧ ἔοικε διὰ τὴν εὐ-
βοσίαν καὶ ἡ τῶν ῥιζῶν τῶν καθιεμένων εἶναι γένεσις.
ἰσως δ' ἀνάπαλιν ὅτι καὶ εἰς ταῦτα καταμερίζεται, διὰ
τοῦτο οὖν ἀσθενέστερός ἐστι καὶ ἐλάττων ὁ καρπός·
ὑπὲρ δὲ τῶν ῥιζῶν ἐν ἑτέροις εἴρηται. μόνα δὲ ἡ μά- 3
λιστα τῶν πολυκάρπων αὐξήσιν λαμβάνει μεγέθους ἄμ-
πελος καὶ συκῇ· δύναται γὰρ ἡ μὲν ἐφ' ὅσονοῦν ἐφι-
κνεῖσθαι κληματουμένη καὶ ἑδαφος εὐγείον ἔχουσα καὶ

εὐτροφον, ἥ δὲ καὶ εἰς ὕψος αἵρεσθαι καὶ πολὺκλαδος
 γινομένη πολὺν καταλαμβάνειν τόπον.

- CAP. XI. Εὐλόγως δὲ καὶ μακροβιώτερα τὰ ἄκαρπα^{15H}
 τῶν καρπίμων καὶ τὰ ὀλιγόκαρπα τῶν πολυκάρπων ὅσα
 μὴ δι' ἀσθενείαν ἢ ὑγρότητα ἢ δι' ἄλλην τινὰ αἰτίαν
 ἄκαρπα ἢ ὀλιγόκαρπα καθάπερ τὰ τε πάρυδρα καὶ ἀλ-
 σώδη καὶ ὅσα μανὰ καὶ εὖσηπτα καθάπερ ἡ δάφνη·
 ταῦτα μὲν γὰρ καὶ εἴ τι τοιοῦτον ἄλλο διὰ τὰς εἰρημέ-
 νας αἰτίας. ἡ δὲ καρποτοκία πολὺ τῆς φύσεως ἀφαιρεῖ
 καὶ τὸ κυριώτατον ὅπερ καὶ ἐπὶ τῶν ζώων συμβαίνει·
 τὰ γὰρ πολυτοκώτατα καὶ γηράσκει τάχιστα καὶ ἀπόλ-
 λυται. φανερόν δὲ ἀμέλει καὶ ἐπ' αὐτῶν ἐστὶ τῶν δέν-
 δρων· ὅσα γὰρ πολυφόρα καὶ πολύκαρπα ταῦτα καὶ
 ὅλως καταγηρᾷ θᾶττον καὶ ἐν τοῖς ὁμογενέσιν οἶον ἀμ-
 πέλοις συναῖς τοῖς τ' ἄλλοις, τὰ δὲ στέριφα καὶ ὀλιγό-
 2 καρπα χρονιώτερα ὥς εἰπεῖν. καὶ ποτε μᾶλλον δὲ πολ-
 λάκις ὑπερκαρπήσαντα τὰ δένδρα δι' ἀσθενείαν ἀφαν-
 ἄνθη καὶ μάλιστα τοῦθ' αἱ ἄμπελοι πάσχουσιν καὶ τᾶλλα
 δὲ τὰ πολύκαρπα διὰ τὸ ἐξανηλωσθαι τὴν φύσιν εἰς
 τοὺς καρποὺς [ὅ] καὶ τοῖς σιτηροῖς σπέρμασι καὶ ὅλως
 τοῖς ἐπετείοις συμβαίνει, δι' ὃ καὶ ἐπέτεια· συνεξαναί-
 νονται γὰρ εὐθύς αἱ ῥίζαι τελειουμένων τῶν καρπῶν
 διὰ τὰς αὐτὰς ἀνάγκας ἐκδιδομένης πάσης τῆς φύσεως.
 τὰ δὲ δένδρα παραχρῆμα μὲν ἢ οὐ πάσχει τοῦτο ἢ οὐ
 φανερὰ γίνεται περιϋσταμένης δὲ τῆς ὥρας ἐξεδήλωσεν.
 εἰάν δέ τι καὶ ἐπιγένηται τοιοῦτον ἐκ τοῦ ἀέρος ὥστε πιέ-
 3 σαι καὶ κακῶσαι καὶ θᾶττον. οὐ μόνον [ὅ] οὕτω τὰ ὑπερ-
 καρπήσαντα ἀλλὰ καὶ τὰ πολυκαρπήσαντα πονεῖ πολλά-
 κισ δὲ καὶ φθείρεται· κενωθὲν γὰρ ἅπαν ἀσθενὲς ἐν
 ἀσθενεῖ δὲ καὶ τὸ μὴ ἰσχυρόν· διὰ τοῦτο καὶ τὰ γεωρ-
 γούμενα τῶν ἀγεωργήτων θᾶττον γηράσκει καὶ τὰ βελ-
 τίω τῶν χειρόνων καὶ τὰ ἥμερα ὅλως τῶν ἀγρίων· καί-

τοι τάχ' ἂν δόξειεν ἄτοπον εἰ τὰ μᾶλλον τυγχάνοντα
 θεραπείας· ἀλλ' ἡ θεραπεία πρὸς καρπογονίαν οὐ πρὸς
 ἰσχύ· αὕτη δὲ ἀναιρεῖ, τὸ δὲ μακρόβιον ἐν τῷ ἰσχύειν,
 ἰσχυρὸν δὲ τὸ πυκνὸν καὶ στέριφον. ὅθεν καὶ Θάσιοι
 τὰς γεωργίας ἀπομισθοῦντες οὐ φροντίζουσι τῶν ἄλλων
 ἐτῶν ἀλλὰ καὶ βούλονται κακουργεῖν ὑπὲρ δὲ τοῦ τελευ-
 ταίου συγγράφονται πρὸς τὴν αὐτῶν κατάληψιν. συμ-
 βαίνει δὲ τοῦτο καὶ ἐπὶ τῶν ζώων· καὶ γὰρ τὰ ὅλως εὖ-
 4 τοκα βραχύβια καὶ τὰ ὑπερτοκῆσαντα πολλάκις ἀπόλλυ-
 ται καὶ μάλιστα εἰ τι αἰεὶ ὥς τῶν γε συνανθρωπευομέ-
 νων αἱ ὄρνιθες· αὕτη τε δὴ βραχυβιότητος αἰτία καὶ ἡ
 ἐναντία δῆλον ὅτι μακροβιότητος ὥσπερ εἴρηται. καὶ ὅσα
 δι' ἀσθενείαν εὐφθαρτα, μὴ πάντως ὄντα πολύκαρπα
 ἀλλ' ἔνια καὶ ἄκαρπα καθάπερ ἐν τοῖς ἐπετείοις (ὥς) ἡ
 σικύα περὶ ἧς καὶ πρότερον ἐλέχθη· ταῦτα γὰρ οὐδ' εἰς
 τελεείωσιν ἀφικνεῖσθαι δύνανται τῆς φύσεως. ἔνια δὲ
 καὶ τῶν δένδρων εὐφθαρτα διὰ μανότητα καὶ ἀσθενείαν
 οὐκ ὄντα πολύκαρπα καθάπερ ἡ δάφνη· ταύτης γὰρ
 5 ^{καὶ} ἔστιν ἡ καὶ ἄκαρπος ὅλως ἡ βρυσόφορος. πλὴν οὐχ ἀπλῶς
 ταύτη γε ἀλλὰ κατὰ μέρος καὶ ἡ φθορὰ καὶ τὸ γῆρας·
 αἰεὶ γὰρ τὸ μάλιστα παχυνόμενον ὥς εἰπεῖν σῆπεται καὶ
 φθείρεται. παραβλαστήσεις δὲ ἔχει πολλὰς ὥς ὅμοιον
 εἶναι τρόπον τινὰ τοῖς ἀφαναινομένοις ἀκρεμόσιν ἐπὶ
 τῶν δένδρων· ἀλλ' ἡ διαφορὰ τοῖς μὲν ὅτι τὸ κυριώτα-
 6 τον τοῖς δὲ τῶν ἀπηρτημένων τι μορίων, ἀλλ' ὅτι ἡ πα-
 ραβλάστησις ἀπὸ τῶν αὐτῶν διὰ τοῦτο καὶ ταὐτὸ δοκεῖ
 (καὶ) τὸ δένδρον εἶναι περὶ οὗ καὶ διηπορήθη πρό-
 τερον. ἀρχαὶ δὲ φθορᾶς τοῖς ἀσθενέσι καὶ ἀπὸ πλη-
 γῆς καὶ ἀπὸ πνευματῶν μεγέθους καὶ ἀφ' ἐτέρων τι-
 νῶν τοιούτων· ἐκ πολλῶν γὰρ εὐκίνητον τὸ ἀσθενές.
 ἔαν δὲ πρὸς τούτῳ καὶ πολύκαρπον ἢ καθάπερ ἡ ρόα καὶ
 μηλέα ἢ ἑαρινὴ καὶ μᾶλλον· ἐξ ἀμφοτέρων γὰρ τάχα δ'

- ἐκ πολλῶν αἱ ἀρχαί. καὶ αἷ γε μηλέαι καὶ σκωληκοῦνται
τάχιστα θᾶττον δὲ αἱ γλυκεῖαι. καὶ τοῦτο πάσχουσι καὶ
ὅλως γηράσκουσιν οὐχ αἱ μηλέαι μόναι ἀλλὰ καὶ αἱ ῥόαι·
τὸ γὰρ ποτιμώτατον ἀφαιρεῖται τῆς φύσεως. ἅμα δὲ καὶ
αἱ μὲν ὥσπερ ἄγριαί τινες αἱ δ' ἡμεροὶ τυγχάνουσιν.
- 7 ἀνὰ λόγον δὲ καὶ αἱ ἀπύρηνοι τῶν πυρηνωδῶν καὶ αἱ
μαλακοπύρηνοι τῶν σκληρῶν, καὶ ἐπὶ μυρρίνων δὲ καὶ
τῶν ἄλλων ὡσαύτως· καὶ γὰρ πλεῖον ἀφαιρεῖται τῆς φύ-
σεως καὶ τὸ ὅλον ἀσθενέστερα καὶ μανότερα ταῦτα δι'
ὃ καὶ πρωϊκαρπότερα· θᾶττον γὰρ καὶ μᾶλλον ὑπακούει
τῷ ἄερί τὸ ἀσθενές· ὥς δὲ Δημόκριτος αἰτιᾶται τὰ εὐθέα
τῶν σκολίων βραχυβιώτερα καὶ πρωϊβλαστώτερα διὰ τὰς
αὐτὰς ἀνάγκας εἶναι, — τοῖς μὲν γὰρ ταχὺ διαπέμπε-
σθαι τὴν τροφήν ἀφ' ἧς ἡ βλάστησις καὶ οἱ καρποὶ, τοῖς
δὲ βραδέως διὰ τὸ μὴ εὖρουν εἶναι τὸ ὑπὲρ γῆς ἄλλ' αὐ-
τὰς τὰς ῥίζας ἀπολαύειν, καὶ γὰρ μακρόρριζα ταῦτα εἶναι
- 8 καὶ παχύρριζα — δόξειεν ἂν οὐ καλῶς λέγειν. καὶ γὰρ
τὰς ῥίζας ἀσθενεῖς φησὶν εἶναι τῶν εὐθέων ἐξ ὧν ἀμ-
φοτέρων γίνεσθαι τὴν φθοράν· ταχὺ γὰρ ἐκ τοῦ ἄνω
διίέναι καὶ τὸ ψύχος καὶ τὴν ἀλέαν ἐπὶ τὰς ῥίζας διὰ
τὴν εὐθυπορίαν, ἀσθενεῖς δ' οὕσας οὐχ ὑπομένειν.
ὅλως δὲ τὰ πολλὰ τῶν τοιούτων κάτωθεν ἄρχεσθαι γη-
ράσκειν διὰ τὴν ἀσθενείαν τῶν ῥιζῶν. ἔτι δὲ τὰ ὑπὲρ
γῆς διὰ τὴν λεπτότητα καμπτόμενα ὑπὸ τῶν πνευμάτων
κινεῖν τὰς ῥίζας, τούτου δὲ συμβαίνοντος ἀπορορήγνυ-
σθαι καὶ πηροῦσθαι καὶ ἀπὸ τούτων τῷ ὅλῳ δένδρῳ γί-
9 νεσθαι τὴν φθοράν. ἃ μὲν οὖν λέγει ταῦτά ἐστιν. οὐ
μὴν δόξειέ γ' ἂν ὥσπερ εἴρηται καλῶς λέγειν. οὔτε γὰρ
τὸ τῶν ῥιζῶν ἐστὶν ἀληθὲς ὥσπερ καὶ πρότερον ἐλέχθη
τὸ τῶν μακροβίων εἶναι μακρὰς καὶ παχείας· οὐ γὰρ
μακρόβιον οὐδ' ἡ συκῇ οὐδ' ἕτερα τῶν μακρορρίζων
καὶ παχυρρίζων οὔτε τὰ εὐθέα καὶ τὰ ὀρθὰ βραχύβια

οἶον ἐλάτῃ φοῖνιξ κυπάριστος· οὐδ' εὐανξὴ δὲ ταῦτα οὐδὲ πρωῒκαρπα· καίτοι καὶ ταῦτα ἐχρῆν εὐθύς τοιούτων γε τῶν πόρων ὄντων καὶ τῶν φῦξων μὴ μακρῶν· ὅσα γὰρ ἀπὸ τῆς αὐτῆς αἰτίας ἅπαντα δεῖ συνακολουθεῖν τοῖς αὐτοῖς. ἀλλὰ μή ποτε οὐ τοῦτο ἢ τὸ αἴτιον¹⁰ ἀλλὰ τὰ προειρημένα πρότερον, ἐν οἷς καὶ τὸ δυσφυνὲς ὅλως καὶ τὸ μικρόκαρπον καὶ ὀλιγόκαρπον καὶ ὅλως τὸ ἰσχυρόν ἐστιν· ἢ γὰρ πυκνότης καὶ ἢ ξηρότης καὶ ἢ στερεότης καὶ ἢ λιπαρότης ἐν οἷς ὑπάρχει καὶ μακροβιότητος καὶ πάντων τῶν τοιούτων αἰτία τὰ δ' ἐναντία τῶν ἐναντίων. ὅσα δὲ πολυκαρποῦντα μὴ βραχύβια μηδὲ ταχὺ γηράσκει καθάπερ ἄπιος ἀμυγδαλῇ δρυὶς καὶ πρεσβύτερα γιγνόμενα καρπιμώτερα καθάπερ ἐλέχθη παραιρουμένης γὰρ τῆς ἰσχύος παραιρεῖται τὸ πλήθος τῆς τροφῆς ὥστε ῥάδιον καταπέττειν τὴν λοιπὴν· ἅμα δ' ἴσως¹¹ συμβάλλεται καὶ τὸ μὴ ἐνδεδελεχῆς ἢ πᾶσιν ἢ τισιν· ἢ γὰρ ἄπιος καὶ ἔτι μᾶλλον ἢ ἀμυγδαλῇ προφαίνουσι πολὺν ἐκτρέφουσι δ' οὐ πολλάκις τοῦτον· ἐστὶ δ' ἐν τῇ τελειώσει ὁ πόνος καὶ ἡ ἀπέραςις. ἢ δὲ συκάμινος ἐλαφρόν τινα καὶ ὑδατώδη καὶ μικρὸν ὥς πρὸς τὸ μέγεθος ἔχει τοῦ δένδρου τὸν καρπὸν. ἀλλὰ γὰρ περὶ μὲν μακροβιότητος ἐν τούτοις ἔστωσαν αἱ αἰτίαι· περὶ δὲ πολυκαρπίας τῶν δένδρων εἴρηται πρότερον ὅτι τὰ θερμὰ καὶ μανὰ καὶ ὑγρά.

^H CAP. XII. Τῶν δὲ σπερμάτων ὥς ἀπλῶς εἶπεῖν τὰ ἐλάττω πολυχούστερα· καὶ γὰρ τὰ ἐλάχιστα μάλιστα καθάπερ κέγχρος σήσαμον ἐρύσιμον μήκων κύμινον. αἴτιον δὲ δοκεῖ καθόλου μὲν καὶ κοινῶς εἶπεῖν ὅτι τὰ ἐλάττω ῥᾶον ἐπιτελεῖν· ἐν δὲ τῷ ῥαδίῳ τὸ πλήθος. ὥς δ' ἐγγυτέρω ὅτι πάντα τὰ τοιαῦτα εὐβλαστώτερα καὶ θᾶττον ὑπακούει τῷ ἄερι. σημείον δὲ καὶ ἡ ὀλιγοχρονιότης τῆς τελειώσεως· ἐπεὶ καὶ τὰ σπέρματα διὰ τοῦδ'

- ὥς ἀπλῶς εἰπεῖν πολυκαρπότερα τῶν δένδρων καὶ ἀν-
 τῶν τούτων τὰ χεδροπὰ τῶν σιτωδῶν· θᾶττον γὰρ ἢ
 2 *τελειώσεις καὶ ἡ ἄδρυνσις*· ἔτι δ' οἱ καυλοὶ τῶν πλεί-
 στων ἰσχυροὶ καὶ οὐ ξυλῳδείς καὶ οὐ μονοφυεῖς ἀλλὰ
 πλείους καὶ ἀκρεμονικοί· πολλῶν δὲ καὶ ἰσχυρῶν ὄντων
 εὐλογον ἦδη καὶ τὸ τοῦ καρποῦ πλήθος ἄλλως τε καὶ αἱ
 ῥίζαι μὴ ἀντισπῶσιν ὥσπερ τῶν ναρθηκωδῶν καὶ κεφα-
 λορρίζων ἀλλ' αἰεὶ διαδιδῶσιν ὃ ἂν λαμβάνωσιν. ὅπερ
 καὶ ἐπὶ τῶν χεδροπῶν ἐστὶ καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων τῶν πλεί-
 στων· μονόρριζα γὰρ καὶ οὐ παχύρριζα ἀλλ' εἰς τᾶν
 φερόμενα τῇ ὀρμῇ καὶ μάλιστα ὥς εἰπεῖν τὸ κύμινον·
 3 *μικρὰ γὰρ τις ἡ ῥίζα τούτου πάμπαν*. ὅσα δὲ ἰσχυρόρ-
 ριζα τούτων, ἓν γὰρ τοιαῦτα καθάπερ ὁ κέγχρος καὶ
 ὁ μέλινος, ταῦτα δὲ κατὰ λόγον ἀποδίδωσι τοὺς καυλοὺς
 ἀπ' ἰσχυρῶν ἰσχυροὺς καὶ πολυσχιδεῖς ὥσθ' ὅταν ἀπὸ
 μιᾶς ἀρχῆς πολλοὶ γένωνται κατὰ λόγον ἦδη καὶ τὸν καρ-
 πὸν εἶναι πολὺν ὥσπερ καὶ ἐπὶ τῶν πυρῶν καὶ κριθῶν
 ὅταν ἐξ ἐνὸς πλείονες ἐκβλαστῶσι κάλαμοι, πλείους γὰρ
 4 *οἱ στάχυς*. ταῦτό δὲ τοῦτο καὶ ἐπὶ τῶν λαχανηρῶν ἐστὶν
 ὅτι πολὺσπερμα καὶ ἰσχυρόρριζα τυγχάνει· τὰ μὲν γὰρ
 πλείστους καυλοὺς ἀφιαῖσι τὰ δ' ἀπὸ τοῦ ἐνὸς ἀκρεμό-
 νας πλείους· ἅπαντα γὰρ ἀποδενδρουῦται τῇ ὄψει δια-
 καυλήσαντα, πανταχόθεν δὲ καὶ ἐκ πολλῶν πολὺς ὁ καρ-
 πός. ὅταν δ' οὖν καὶ τὰ τοῦ ἄερος εὐμενῇ τυγχάνῃ,
 πραῦς γὰρ ἦδη καὶ ἀχείμαντος τοῖς ὀψισπόροις, καὶ ἡ
 φύσις εἰς τὰ ἄνω μᾶλλον ὀρμᾷ καὶ μὴ ἀντισπᾷ τὰ τῶν
 ῥιζῶν ἀλλὰ συνεργῇ καὶ προσέτι μανὰ σπείρεται, κατὰ^{18B}
 5 *λόγον ἦδη ταῦτα πολυκαρπότερα γίνεται τῶν ἄλλων*. ὁ
 δὲ κύαμος καὶ εἰ τι τῶν χεδροπῶν ἄλλο μὴ πολύκαρπον
 δι' ἀσθένειαν ὀλιγόκαρπον· δι' ὃ δὴ καὶ πρωτοσπορεῖται
 προλαμβανόντων τοὺς χειμῶνας εἰς τὴν ῥίζωσιν· ἐστὶ
 δὲ ἐπὶ κηρον ἐν πολλοῖς καὶ πολλάκις ὥστε ἂν καὶ προ-

φανῇ μὴ δύνασθαι τελειοῦν. ἡ δὲ ἀσθένεια καὶ τῇ αἰσθήσει φανερά· μανὸν γὰρ καὶ κενὸν καὶ οὐ πολύρριζον ὥστε εὐδίοδον εἶναι τῷ κακοποιοῦντι. τοῦ μὲν οὖν 6 πολυκαρπεῖν ἐν τούτοις αἱ αἰτίαι καὶ τοῖς ἐπτελείοις καὶ τοῖς χρονιωτέροις· ἐπεὶ καὶ αἱ διακαθάρσεις τῶν δένδρων καὶ αἱ κατακοπαὶ ποιοῦσι πολυκαρπεῖν· ὅτι τὰ μὲν ἄλλα κωλύει τὰ δ' αὐτὰ λαμβάνει τὰς τροφάς· τούτων οὖν ἀφαιρεθέντων εἰς τὸν καρπὸν ἡ ὁρμή. καὶ διὰ τοῦτο τὰς ἡρακλεωτικὰς καρύας θαμνωδεις ποιοῦσι κατακόπτοντες· ἐξαναλίσκουσι γὰρ ἀποδενδρούμενα πᾶσαν τὴν τροφήν.

CAP. XIII. Αἱ δὲ μεταβολαὶ τῶν καρπῶν κατὰ τὰς χώρας δῆλον ὅτι κατὰ τὸν ἀέρα καὶ τὰ ἐδάφη γίνονται, διὰ τούτων γὰρ καὶ ἐκ τούτων αἱ τροφαὶ πᾶσιν. ἰσχυρὸν δ' ἡ τροφή πρὸς ὁμοίωσιν εἴ γε καὶ ἐν τοῖς ζώοις οὕτως γίνεται ὁμοιότης. φαίνεται δ' οὐ μόνον τὰ σπέρματα καὶ τὰ φυτὰ καὶ τὰ δένδρα μεταβάλλειν ἀλλὰ καὶ τὰ ζῶα καὶ τρόπον τινὰ μᾶλλον ταῦτα· καὶ γὰρ τὰς μορφὰς ἐξομοιοῦνται κατὰ τοὺς τόπους· ἐν δὲ τοῖς καρποῖς οὐχ ὁμοίως τοῦτο ἐπίδηλον, οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ ἐν- 2 ταῦθα γίνεται καὶ μάλιστα ἐκδήλως κατὰ τὰ χρώματα καὶ τὰ μεγέθη καὶ τοὺς χυλοὺς· χρώματα μὲν οἷον τὰ σπέρματα· λευκὰ γὰρ ἐκ μελάνων καὶ μέλανα ἐκ λευκῶν μεταβάλλει· χυλοὺς δὲ καὶ οἱ καρποὶ, τὸ δὲ ἐκ τῶν χρωμάτων ἢ οὐκ ἐμφανὲς ἢ οὐχ ὁμοίως συμβαίνει πλήν ἂν ὅλον μεταστῇ τὸ δένδρον ὥστε ἐκ μέλανος γενέσθαι λευκὸν ὅπερ ἐνίοτε συμβαίνει τοῖς ἐκ σπέρματος φυο- 3 μένοις. κοινοῦ δὲ τοῦ πάθους ὄντος ὁμοίως ζῶων τε καὶ φυτῶν κοινήν τινα δεῖ καὶ τὴν αἰτίαν ζητεῖν· ἐπεὶ κακεῖνο ὅμοιον ἐν τε τοῖς σπέρμασι καὶ ἐν τοῖς ζώοις ὥστε μὴ εὐθύς ἀλλὰ τριγωνήσαντα μεταβάλλειν· ἅπαντα γὰρ κατὰ μικρὸν ἐξαλλοιοῦται καὶ μεθίσταται. τὸ δ' ἐπὶ

τῶν δένδρων ἀνάπαλιν εὐλόγως· ἀσθενέστατα γὰρ ἐν
 4 ἀρχῇ καὶ μάλιστα ὅταν ἐκ σπέρματος. ἀτοπώτατον δὲ καὶ
 θαυμάζετα μάλιστα ἐπὶ τῶν δένδρων ἢ εἰς τὸ βέλτιον
 μεταβολὴ καθάπερ ἐν Αἰγύπτῳ τε καὶ ἐτι μᾶλλον ἐν
 Κιλικίᾳ τῶν ῥοῶν ἐτι δ' ἢ τῆς μυρρίνης περὶ Αἴγυπτον
 εὐωδία· τὰς γὰρ ἐπὶ τὸ χεῖρον καὶ πολλὰς ὀρῶμεν καὶ
 πανταχοῦ δι' ὃ καὶ [οὐ] θαυμάζομεν. ἔστιν οὖν δῆλον
 ὅτι καὶ ἐπὶ τῶν σπερμάτων συμβαῖνον ὅταν εἰς τὸ βέλ-
 τιον ἢ σχεδὸν ὅμοιον· ἐν τούτῳ γὰρ ἡ διαφορὰ τῷ τὸ
 μὲν αἰεὶ τοιοῦτο μένειν ὅταν φυτευθῇ τὸ δ' ἄλλο καὶ
 5 ἄλλο μεταβάλλειν· ἐπεὶ τό γε γινόμενον ταυτό· παραι-
 ρεῖται γὰρ αἰεὶ [τι] τῆς φύσεως ἐπικρατοῦν ὡσαύτως ἀμ-
 φοῖν, ξυμβαίνει γὰρ τοῦτο καὶ ἐπὶ τῶν ζώων· ἐκ μελά-
 νων γὰρ λευκὰ γίνεται καὶ ἐκ τραχέων μαλακὰ καὶ ἄλ-
 λας τοιαύτας ἔχοντα μεταβολάς. αἷτιον δὲ ἐνταῦθα δοκεῖ
 τῶν μὲν φανερῶν εἶναι τὸ ὕδωρ τῶν δὲ καὶ ὅλως αἰ
 τροφαὶ καὶ ὁ ἀήρ· ὥστε καὶ κεῖ χορὴ νοσίζειν καὶ εἶπον
 ἄλλοθι τοιοῦτόν τι συμβαίνει τὰς αὐτὰς εἶναι καὶ παρα-
 πλησίας ἀνάγκας. τὰ δὲ καθ' ἕκαστα μᾶλλον ἴσως δὲ καὶ
 μόνως ἂν τις ἀποδοίῃ τὴν ἐμπειρίαν πρὸς λαβὼν χώρας
 καὶ τόπον διὰ τῆς ἱστορίας.

CAP. XIV. Ὅμοιον γοῦν τούτῳ καὶ παραπλήσιον^{19H}
 φαίνεται καὶ ὅσα διὰ τῆς θεραπείας ἀλλοιοῦνται πρῶτον
 μὲν καὶ καθόλου πᾶσιν εἰπεῖν ἡμερούμενα δεύτερον δὲ
 ἐν αὐτῷ τῷ τόπῳ. βελτίω δὲ καὶ χαίρει γεωργούμενα...
 καὶ γὰρ τοὺς πυρῆνας ὥσπερ εἶπομεν ἐλάττους ἔχει αὐ-
 τὰ δὲ βελτίονά ἐστι. ἡ δὲ πολυϋδρία γλυκαίνει τε τὰς
 ῥόας καὶ μαλακωτέρας ποιεῖ· δεῖται γὰρ ἡ στρυφνότης
 τοιαύτης καὶ ἡ σκληρότης ἐπικουρίας· καὶ γὰρ τὸ ἐνδεὲς
 δεῖται βοηθείας. ἄμεινον γὰρ δὴ τοῦτο διχῶς ἢ πρὸς θε-
 σὶν τινα λαμβάνον ἢ ἀφαιρέσεως θατέρον γενομένης·
 καθάπερ καὶ ἐπὶ τῶν ἀμυγδαλῶν ἐλέχθη τῶν κολαζομέ-

νων καὶ περιαιρουμένων τὰς ρίζας καὶ ἐπὶ τῶν συκῶν·
 τῶν κατασχαζομένων· ἀφαιρεθέντος γὰρ τοῦ πλήθους
 τῆς τροφῆς ἰσχύει μᾶλλον τὸ σύμφυτον θερμὸν εἰς τὸ
 κατάλοιπον. ἰδιωτάτη δ' ἂν δοῖται ἢ ἀπὸ τῆς τῶν ρι- 2
 ζῶν εἶναι θεραπείας τῆς τε κόπρου τῆς ὑείας ταῖς ῥόαις
 παραβαλλομένης καὶ εἴ τις ἄλλη τοιαύτη τινὶ δίδεται
 τροφή δι' ἧς γλυκαίνει τὸν χυλόν. λέγεται δὲ καὶ ὡς ἡ
 πολυϋδρία καὶ ἡ ψυχροϋδρία ποιεῖ τινα μεταβολὴν καὶ
 ἐμφανέστατα δὴ καὶ μάλιστα ἡ τῶν ἐδαφῶν ἐνίων καὶ
 τοῦ ἀέρος φύσις ὥσπερ καὶ ἐν Αἰγύπτῳ καὶ ἐν Κιλικίᾳ·
 ἐν τούτοις γὰρ καὶ ζητεῖν ὅπως δεῖ τὰς ἀλλοιώσεις καὶ
 μεταβολὰς ἐδάφει καὶ ὕδατι καὶ ἀέρι καὶ ἐργασίᾳ. καὶ
 γὰρ ἀπλῶς ἡ γεωργία μεθίστησιν ἐξημεροῦσα τὰ δένδρα
 καὶ τοὺς καρπούς. ὑπὲρ μὲν οὖν τῶν λοιπῶν ἕτερά τι- 3
 νες αἰτίαι ὑπὲρ δὲ τῆς ἀπὸ τῶν ριζῶν μεταβολῆς ὑπὲρ
 ἧς τὰ νῦν ὁ λόγος ἐκείνο δεῖ λαβεῖν ὅτι καθάπερ ἀρχαί
 τινες αἱ ρίζαι τῶν δένδρων· ἀκολουθεῖν δὲ φιλεῖ ταῖς
 ἀρχαῖς τὰ ἄλλα. δι' ὃ καὶ ἐπὶ τῶν σικύων ἐλέχθη πρό-
 τερον ὅτι βρεχομένων ἐν γάλακτι τῶν σπερμάτων ἢ ἐν
 μελικράτῳ γλυκύτεροι γίνονται. καὶ ἐπ' ἄλλων. αὗται
 δὲ καὶ τὴν τροφήν πεπεμμένην μᾶλλον λαμβάνουσαι καὶ
 αὐταὶ μεταβάλλουσαι συµμεταβάλλειν ποιοῦσι καὶ τὸ
 δένδρον· ἀπὸ γὰρ τούτων ἢ διάδοσις. ἐπεὶ καὶ αἱ πο-
 λυϋδρίαι καὶ τὰ ἐδάφη καὶ αἱ κατεργασίαι περὶ ταύτας
 πρῶτον καὶ ἀπὸ τούτων ἀρχόμεναι τὰ ἄλλα συναλλοιοῦσι.
 πρὸς ἕτερα δ' ἴσως καὶ ἕτεροι βοήθειαι συνεργοῦσιν οἷον 4
 αἱ σχάσεις συκῶν καὶ κλάσεις τῶν ἀμπέλων καὶ αἱ κολά-
 σεις τῶν ἀμυγδαλῶν ἢ πληγαῖς ἢ διειρόντων τοὺς πατ-
 τάλους· ἀπορροεῦσης γὰρ τῆς ὑγρότητος ἢ καταλειπο-
 μένη ῥᾶον ἐκπέττεται γλυκύτης. τὰ δ' [ἐν]οφθαλμιζό-
 μενα ἢ ἐγκεντριζόμενα οὐ πέφυκε μεταβάλλειν ὅτι κα-
 θάπερ ἀρχὴ τις ἐτέρα τούτων ἐστὶν ἧς οὐκέτι δύναται

κατακρατεῖν· ὥσπερ γὰρ γῇ χρῆται τῷ ὑποκειμένῳ τὸ
 ἐμφυτευόμενον ἢ [ἐν]οφθαλμιζόμενον ὥσπερ ἐλέχθη.
 5 καὶ εἰσιν αὐταὶ δύο μεταβολαὶ καὶ ἀπὸ δυοῖν, ἣ τε ἀπὸ
 τῶν φιζῶν καὶ ἡ ἀπὸ τῶν [ἐν]οφθαλμιζομένων ἢ ἐμφυ-
 τευομένων, ἡ μὲν αὐτῶν τῶν ὑποκειμένων ἀλλοιούμε-
 νων, ἡ δὲ ἐτέρων τινῶν ἐμβαλλομένων δι' ὃ καὶ ἦττον
 ἐπὶ ταύτης τὸ θαυμαστόν. διὰ τί δ' ἡ ῥόα μάλιστα μὲν
 μεταβάλλει τὴν μακρότητα καὶ τὴν ἀσθενεῖαν αἰτιάσαιτ'
 ἂν τις· εὐηκοώτατα γὰρ τὰ τοιαῦτα πρὸς μεταβολήν.
 ἐπισκεπτέον δὲ καὶ εἴ τις ἄλλη τῆς φύσεως ιδιότης.

CAP. XV. [Τῆς] δ' εἰς τὸ χεῖρον μεταβολῆς δῆλον^{20H}
 ὡς ἐναντία [αἱ αἰτίαι] καὶ ἐμφανεστάτη γε [καὶ] κοινο-
 τάτη πᾶσιν ἀγεωργησίᾳ· πάντα γὰρ ὡς εἰπεῖν ἀπαγοιῶ-
 νται. ἐνίοτε δὲ καὶ οἶονεῖ πηρώσει τινὶ μεταβάλλουσιν
 εἰς τὸ χεῖρον κολουόμενα κατὰ τὴν πρώτην γένεσιν τὰ
 φυτὰ καθάπερ ἡ ἀμυγδαλῇ· πικρὰ γὰρ ἐκ γλυκείας γί-
 νεται καὶ ἐκ μαλακῆς σκληρά· τὰ δ' ἄλλα οὐκ ἔστιν ἐπί-
 δηλα μεταβάλλοντα. καίτοι τὰ γε τῆς ἀμπέλου φυτὰ καὶ
 ἀπόλλυται πονουῦντα· τὰ δὲ μᾶλλον καὶ μεταβάλλειν εἰ-
 κὸς μᾶλλον ἦν. τῇ γὰρ ἀμυγδαλῇ καὶ τὸ ὄλον φαίνεται
 2 παράλογον· ἰσχυρότερον γὰρ τὸ δένδρον. ἐνια δὲ καὶ
 βελτίῳ κολουόμενά φασὶ γίνεσθαι καθάπερ οἱ Χῖοι τὴν
 ἄπιον τὴν φωκίδα. τὸ μὲν οὖν ἰσχυρὸν τῆς ἀμυγδαλῆς
 οὐκ ἐν τῷ αὐτῷ λαμβάνεται. δεινδρωθεῖσα μὲν γὰρ
 ἰσχυρὰ φυομένη δὲ ἀσθενὴς ἄλλως τε καὶ ἀπὸ σπέρμα-
 τος. ἐπεὶ καὶ μὴ κολουσθεῖσαι πικραὶ γίνονται καὶ σκλη-
 ραὶ καθάπερ ἐν τοῖς πρότερον ἐλέχθη. πᾶν γὰρ ὅπως
 ἀπὸ σπέρματος ἐξαλλοιοῦται πρὸς τὸ χεῖρον· κινήθει-
 σης δὲ τῆς φυσικῆς ὁρμῆς εἰκὸς ἔτι μᾶλλον, οἶον γὰρ
 ἄλλη καὶ ἀσθενεστέρα γέγονεν. ἐπεὶ καὶ τὰ ἐσόμενα κω-
 λύεται μὴ ἐν καιρῷ κινούμενα καὶ ἡ γῇ δυσδιάτηκτος ἢ
 βρεχομένη· ὃ δὲ ἐν ἀρχῇ μέγα καὶ διατενὲς πρὸς τὴν τε-

λείωσιν. ἐπὶ μόνῃς δὲ ταύτης μάλιστ' ἐνδηλον εἶναι τὴν 3
 μεταβολὴν οὐκ ἄτοπον καὶ διὰ τὰς προειρημένους αἰτίας
 καὶ διότι τῆς μὲν ἀμπέλου καὶ τῶν ἄλλων οὐθενὸς ὁ
 καρπὸς τελεούμενος πικρὸς ἢ ὀξύς ἀλλ' ἦτοι γλυκὺς ἢ
 οὐκ ἐπέφθῃ ταύτης δὲ οὐχ ὑπάρχει τοιοῦτος εὐθύς ἐν
 τοῖς τελείοις καὶ εὐκαρποῦσι. τάχα δὲ καὶ τῶν ἄλλων
 ἐστὶ τις καὶ εἰς τὸ στρυφνότερον ἢ ὑδαρέστερον ἢ μὴ
 ὁμοίως γλυκὺ λανθάνει δὲ τὴν ἡμετέραν αἰσθησιν. καὶ
 γὰρ αὐτῶν τῶν ὁμογενῶν αἰ μὲν μᾶλλον αἰ δ' ἤττον τοι-
 αῦται. συμβαίνει δὲ ταῖς κολουσθεύσαις ἂν πρεσβύτεραι
 γενόμεναι πάλιν ἐπικόπτονται καὶ διακαθαίρωνται γλυ-
 κυτέραις γίνεσθαι καὶ τέλος ἀποκαθίστασθαι πρὸς τὴν 4
 φύσιν. αἷτιον δὲ ἔτι πρὸς τῷ εἰρημένῳ δι' ὅτι ἡ μὲν κό-
 λουσις κωλύσασα τὴν εἰς τὸν ὄγκον βλάστην κατέμιξε
 καὶ χεῖρω τὴν ὑγρότητα τὴν εἰς τὸν καρπὸν ἐποίησε·
 πλείονος δ' οὔσης ἄπεπτος ὥστε μικρός. καὶ κατακοπτο-
 μένῃ δὲ λαμβάνει τινα ἀποπνοὴν καὶ ἀφαίρεσιν ὥσπερ
 καὶ ὅταν οἱ σφῆνες διακρουσθῶσιν· ἐλάττονος δὲ γινο-
 μένης καὶ αὐτὸ μᾶλλον ἰσχύον διὰ τὴν εὐσθένειαν ἐκ-
 πέττει τε μᾶλλον καὶ ἀποκαθίσταται. ταύτης μὲν οὖν 5
 ὥσπερ ἀνασώζεται πάλιν ἡ φύσις. ἐνια δὲ ἐὰν μὴ κο-
 λουσθῇ τὸν καρπὸν οὐ πέττει καθάπερ ἡ ἄμπελος ἢ καν-
 θάρεως καλουμένη δι' ὃ καὶ κολουοῦσιν ἄκρον τὸν βό-
 τρυν, εἰ δὲ μὴ σήπει καὶ διαφθείρει. δῆλον οὖν ὡς
 ἀπλῶς εἰπεῖν ὅτι ἀφαιρέσεως δεῖται τῆς ὑγρότητος. ἡ
 δ' [ἄπιος ἢ] φωκὶς κολουομένη βελτίων πρὸς δένδρωσιν
 οὐ πρὸς εὐκαρπίαν· ἐκτρέχει γὰρ ἄγαν μὴ κολουσθεῖσα
 καὶ γίνεται μονόκωλος καὶ ἀσθενής, εἰ δὲ μὴ παραβλα-
 στάνουσα δενδρουῖται. τάχα δ' ἂν τι συμβάλλοιτο τοῦτο 6
 καὶ πρὸς εὐκαρπίαν· ἰσχυροτέρας γὰρ γινομένης ἢ πέψις
 καλλίων. τῶν δὲ λαχανωδῶν ἢ ποιωδῶν ὅσα κολουό-
 μενα ἢ κειρόμενα βελτίω καθάπερ τὰ τε πρᾶσα καὶ ἡ

φάφανος ἦν παλιμβλαστῆς ἥ καὶ ἡ μηδική καὶ ἡ θριδάξ καὶ τὸ ὤκιμον ἅπαντα ταῦτα τῇ ἀπαλότητι καὶ εὐτροφίᾳ βελτίω καὶ εὐχυλότερα γίνεται. παραιρεῖται γὰρ ἡ δριμύτης καὶ ἡ ξηρότης καὶ εἰ ἐν τινι τὸ ὁπῶδες τούτων ἀπαλὰ δὲ καὶ εὐτραφῇ γίνεται διὰ τὸ τὰς ῥίζας ἰσχυροτέρας εἶναι καὶ ὅλως ἀύξανομένης ἔτι μᾶλλον κολουομένων τῆς ἰσχύος. αἱ δὲ καὶ ἐπισπῶνται πλείω καὶ καταπέττουσι μᾶλλον. ἔτι δὲ ἀφαιρουμένων τῶν ξυλωδῶν καὶ σκληρῶν ἡ ἐπίδοσις πλείων μηθενὸς ἐμποδίζοντος. ἡ δὲ πρώτη βλάστησις ἐξ ἀσθενοῦς ὠρμημένη μᾶλλον χείρων. αὗται μὲν οὖν ἐν τοῖς χυλοῖς αἱ μεταβολαί.

- CAP. XVI. Γίνονται δὲ καὶ κατὰ τὰς ὁσμάς μάλι-²¹¹στα μὲν αὐτομάτως διὰ τὸν ἀέρα καὶ τὴν χώραν. εὐοσμότερα γὰρ ὥς ἐπὶ πᾶσιν αἱ ξηραὶ ποιοῦσι καὶ ὁ ἀήρ ὁ τοιοῦτος δι' ὃ καὶ τὰ ἄγρια εὐοσμότερα. τάχα δὲ οὐ πάντως οὐδ' ὁδμωδέστερα, δριμύτερα γάρ· ἀρίστη δὲ ἡ μέση καὶ ὁ μέσος. ἐπεὶ καὶ τὰ ἐν τῇ γῇ ὑδαρῇ καὶ ἄοσμα. καὶ περὶ μὲν ὁσμῶν καὶ χυλῶν αὐτὰ καθ' αὐτὰ δεῖ θεωρεῖν ἐπὶ πλέον ἐν τοῖς ὕστερον. αἱ δὲ μεταβολαὶ διότι καὶ ἐν τούτοις γίνονται καὶ φυσικῶς καὶ ἐκ θεραπειᾶς φανερόν
- 2 ἐκ τῶν εἰρημένων. ἐναι δὲ δοκοῦσιν ὅλων τῶν δένδρων καὶ φυτῶν αὐτόματαί τινες εἶναι μεταβολαὶ καθάπερ τὴν λεύκην ἐξαιγειροῦσθαι φασι καὶ φύλλοις καὶ τῇ ὅλῃ προσόψει καὶ τὸ σισύμβριον εἰς μίνθαν μεταβάλλειν μὴ κατεχόμενον ταῖς ἐργασίαις καὶ μεταφυτευόμενον πολ-
λάκις, ἔτι δὲ καὶ τὸν πυρὸν ἐξαιροῦσθαι καὶ τὸ λίνον.
- 3 αὕτη μὲν οὖν εἴπερ ἀληθὴς ὥσπερ φθορὰ τις εἴκειν εἶναι διὰ πλῆθος ὕγρου· γίνεται γὰρ δι' ἐπομβρίαν. ἀλλοιωθείσης δὲ τῆς ἀρχῆς ἄλλοιον τὸ ἀναβλαστάνον· ἡ δὲ αἶρα φύλλωδρον. ἥ τε τῆς λεύκης εἰ ἄρα ἐστὶ μεταβολὴ γινομένη τις ἢν εἴη παχυνομένου τοῦ δένδρου μᾶλλον ὁ συμβαίνει διὰ τὴν ἡλικίαν· εἰς βάθος γὰρ ἡ αὕτης

ἀπογηρασκόντων, ἐν ᾧ περ οἷ τε φλοιοὶ παχύτεροι καὶ
 22 ²² ὅλ' ἀκρεμόνες μείζους καὶ πλείους. ὁ δὲ τῶν φύλλων με- 4
 τασχηματισμὸς καὶ ἑτέρων κοινός· ἐπεὶ καὶ τὰ τοῦ κρό-
 ταντος ἐνία περιφερῇ φνύμενα τὴν ἀρχὴν ὕστερον ἀπο-
 γωνιοῦται καθάπερ ἀνελὶ διαρθρούμενα· τοῦτο δ' ὅτι
 ῥᾶν τὸ ἀπλοῦν ἢ τὸ πολυειδές, ἀσθενὴς δ' ἢ ἀρχή. τὸ
 δὲ σισύμβριον εἰς μίνθαν κατὰ τὴν ὁσμὴν εἴπερ ἄρα με-
 ταβάλλει μόνον ἀπόλλυον τὴν οἰκείαν ἐξαμαυρούμενον
 διὰ τὴν ἀργίαν, ἐκείνην δ' οὐ λαμβάνον ἀλλ' ὥσπερ
 ὁμοιον ταῖς καλαμίνθαις γινόμενον. ἡ γὰρ μεταβολὴ
 πᾶσιν εἰς ὁμοίον τι καὶ οὐ πόρρω τελῶς φθειρομένων.
 ἡ δὲ θεραπεία καὶ ἡ μεταφυτεία κατέχει καὶ σώζει τὴν 5
 φύσιν· σημεῖον δὲ ὅτι καὶ τὸ ἄγριον τοιοῦτον τῇ ὁσμῇ·
 καὶ γὰρ δὴ καὶ ἐν τῷ τῆς φύσεως ἐναντίον· ἡ μὲν γὰρ
 μίνθα βαθύρριζον τὸ δὲ σισύμβριον ἐπιπολῆς καὶ οὐχ
 ὁμοίως πολύρριζον. ὥστε μᾶλλον ἔοικεν ἐπὶ γε τῶν τοι-
 ούτων κατὰ φαντασίαν ἢ μεταβολὴ γίνεσθαι καὶ ὥσπε-
 ρεῖ τοῦ ἡμέρου εἰς τὸ ἄγριον. οὐδ' ἑτέρως δ' ἄτοπον
 ἐπεὶ γε καὶ οἱ τόποι μεταβάλλουσιν. εἰ δὲ καὶ ἐπὶ τῶν 6
 ζώων τοῦτο συμβαίνει καθάπερ φασὶν ἐπὶ τῶν ὀρνίθων
 καὶ χρώμασι καὶ σχήμασι καὶ δυνάμεσι καὶ τοῦτο καθ'
 ἕκαστον ἐνιαυτὸν οὐκ ἐν πλήθει χρόνου πλείονι καὶ
 θαυμάσειεν ἂν τις μᾶλλον· εἰ μὴ τι συμβαίνει καὶ ἐν-
 ταῦθα τοιοῦτον· ἀτακτοτέραν γὰρ καὶ μᾶλλον ξυγκεχυ-
 μένην εἰκὸς ταύτην εἶναι τὴν φύσιν, τάχα δ' ἰσχυροτέ-
 ραν δι' ὃ καὶ μεταβάλλειν οὔτε χρώμασιν οὔτε ἐν τοῖς
 ἄλλοις φθειρομένην· καὶ τοῦτο ἐν ὀλίγοις ὥστε εἰς ἄλλο
 γε μεταλλάττεσθαι φυτόν. οὐδὲ γὰρ κατὰ τὴν γένεσιν 7
 οὐδὲν μεταβάλλει τὰς μορφὰς ὥσπερ ἐνία τῶν ζώων
 ἀλλ' ἀπλῇ τις ἢ φύσις πάντων. ἀλλ' αἱ μεταβολαὶ γί-
 νονται καθάπερ πολλάκις λέγεται τοῖς τε χυλοῖς μάλιστα
 καὶ ταῖς ὁσμαῖς καὶ τοῖς μεγέθεσιν αὐτῶν τε τῶν καρ-

πῶν καὶ τῶν φύλλων, καὶ γὰρ τὰ στενόφυλλα πλατυ-
 φυλλότερα γίνεται, καὶ ὅλως τῶν μερῶν τούτων. διὰ
 τοῦτο καὶ ζητεῖ τόπον ἕκαστον οἰκεῖον, οἰκεῖος δ' ἐν
 8 ὧπερ εὐθθενεῖ. δι' ὅπερ καὶ οὐ πᾶσιν ὁ ἄριστος ἀλλ'
 ἔνια λεπτὴν καὶ λυπρὰν χώραν φιλεῖ τὰ δὲ ὕφαμμον
 ἔνια δὲ καὶ ἀλμώδη τινὰ καθάπερ ἡ ῥάφανος. διττῶς δὲ
 καὶ τὸ τῆς χώρας πρόσφορον· ἡ γὰρ τὸ οἰκεῖον τῆς φύ-
 σεως ἢ τὸ πρὸς ἰσχὺν καὶ δύναμιν ἀρμόττον, οἷον ταῖς
 ἀμυγδαλαῖς ἢ λεπτῇ· βαθείας γὰρ οὕσης καὶ πείρας
 ἐξυβρίσασθαι διὰ τὴν εὐτροφίαν ἀκαρποῦσι. καὶ καθόλου
 περὶ τῶν δένδρων εἴρηται πρότερον· ἀλλὰ δὴ τὰ μὲν
 περὶ τὰς ἀλλοιωσεις καὶ μεταβολὰς ἀχρὶ τούτων διω-
 ρίσθω.

CAP. XVII. Θανυμασιώτατον δ' ἂν δόξειε καὶ ὅλως^{23 H}
 ἄτοπόν τι καὶ παράδοξον εἶναι τὸ ἔνια μὴ δύνασθαι βλα-
 στάνειν ἐν τῇ γῇ καὶ σπέρματα καὶ φυτὰ καθάπερ ἡ
 ἱξία καὶ ἡ στελῆς καὶ τὸ ὑφέαρ, ὧν τὴν μὲν καλοῦσιν
 Εὐβοεῖς τὸ δὲ ὑφέαρ Ἀρκάδες, ἡ δὲ ἱξία κοινή· φασὶν
 [οὖν] οἱ μὲν εἶναι πάντα μίαν τινὰ φύσιν τῷ δὲ ἐν ἐτέ-
 ροις φύεσθαι διαφέρειν (καὶ) δοκεῖν. τὸ γὰρ ὑφέαρ ἐν
 ταῖς ἐλάταις καὶ πεύκαις γίνεται καὶ ἡ στελῆς ἢ δ' ἱξία
 2 καὶ ἐν δρυϊ καὶ ἐν τερμίνθῳ καὶ ἐν ἐτέροις πλειόσιν. οἱ
 δὲ διαφέρειν καὶ σημεῖον λέγουσιν οὐ μικρὸν εἰ γὰρ ἀλη-
 θές ὡς οὐ μόνον ἐν τοῖς ὁμογενέσιν ἕκαστον ἐμφύεται
 τούτων οἷον ἐλάταις καὶ πεύκαις ἀλλὰ καὶ ἐν τῷ αὐτῷ
 πλείω καθ' ἑκάτερον τῶν μερῶν ἐνθεν μὲν στελῆς ἢ
 ἱξία ἐνθεν δὲ ὑφέαρ· ἔτι δὲ οὐ μόνον τὰς μορφὰς [ἀλλ']
 οὐδὲ [τοὺς] καρποὺς ὁμοίους ἔχειν φασὶ καὶ τοῦτό γε
 πανταχόθεν διατηρεῖσθαι καὶ ἐν ταῖς πλείστον διαφε-
 ρούσαις χώραις. ἐπεὶ τό γε τὴν μὲν ἀείφυλλον εἶναι
 τῶν ἱξιῶν [τὴν δὲ φυλλοβόλον] οὐδὲν ἄτοπον, καὶ ἡ μὲν
 [ἐν] ἀειφύλλοις ἢ δὲ ἐν φυλλοβόλοις ἐμβιβῆ· συμβαίνει

γὰρ. ἐνθα μὲν ἔχειν ἐνθα δὲ μὴ ἔχειν διαρκῆ τὴν τρο-
 φήν· αἰτία δὲ αὕτη τῆς ἀειφυλλίας καὶ μὴ καθάπερ εἴ-
 πομεν. ἀλλὰ τοῦτο μὲν ὁποτέρως ποτ' ἔχει πρὸς τὸ νῦν 3
 ἀπορούμενον οὐδὲν διαφέρει. τὸ δὲ μὴ φύεσθαι χαμαὶ
 μηδαμῶς ἄτοπον ἄλλως τε καὶ οὕτω πολὺν καὶ ἰσχυρὸν
 ἔχουσιν καρπὸν. εἰ δὲ καὶ σπέρματα (τὰ) τοιαῦτά ἐστιν
 οἷον τὸ περὶ Βαβυλῶνα τῇ ἀκάνθῃ περὶ τὸ ἄστρον ἐπι-
 σπειρόμενόν φασιν αὐθιμερὸν ἀναβλαστάνειν καὶ ταχὺ
 περιλαμβάνειν καὶ τὴν ἄκανθαν, ἔτι δὲ τὸ συριακὸν βο-
 τάνιον ὃ καλούμενος καδύτας καὶ δένδροις καὶ ἀκάνθαις
 ἐμφύεται καὶ ἄλλοις τισί, τῇ μὲν ἔλαττον [ἄν] εἴη τῇ δὲ
 πλεῖον τὸ θαυμαστόν· ἀμφοτέρω γὰρ ποιεῖ τὸ πλῆθος ἐν
 τοῖς παραδόξοις ὅτε μὲν ὥς πεφυκὸς οὕτω μὴ θαυμάζειν
 ὅτε δὲ μᾶλλον θαυμάζειν διὰ τὸ πλῆθος. ἐπεὶ τό γε ἐμ- 4
 φύεσθαι καὶ ἐν δένδροις καὶ ἐν φυτοῖς ἑτέροις τὸ καὶ ἐν
 τῇ γῇ φυόμενον οὐκ ἄτοπον ἄλλως [τε] καὶ γινόμενον
 ὥσπερ ὃ κιττὸς ἐν πολλοῖς. ἔτι γὰρ τοῦτο παραδοξότε-
 ρον ὅτι καθ' ἐν ἐλάφον κέρασιν ὥπται καὶ ἡ τέρμινθος δὲ
 ἐν ἐλάᾳ καὶ τὸ πολυπόδιον καλούμενον ἐπὶ τισὶ δέν-
 δροις καὶ ὅσα δὴ σπανιώτερα καὶ τερατωδέστερα φαίνε-
 ται, καθάπερ ἡ δάφνη ποτὲ ἐν πλατάνῳ καὶ ἐν δρυϊ καὶ
 τὰ ἄλλα ὅσα ὥς τέρατα προφαίνουσιν. ὅταν γὰρ εἰς
 γεῶδες γεγεννημένον διὰ σῆψιν ἐμπέσῃ τὸ σπέρμα διε-
 βλάστησεν εἰτα ξῆ τὴν τροφὴν τὴν ἐκ τοῦ δένδρου λαμ-
 βάνον, ὃ καὶ ἐπὶ τοῦ κιττοῦ τοῦ περὶ τὰ κέρατα βλα-
 στοῦντος εἴπερ ἦν οὐκ ἄλογον. ἀλλὰ τὸ ἐν ἑτέρῳ μόνον 5
 φύεσθαι χαμαὶ δὲ μὴ τοῦτ' ἄτοπον· προσφιλεῖ γὰρ δὴ
 ἀλλήλοισι καθάπερ καὶ τὰ ζῶα καὶ τὰ φυτὰ τάχ' ἂν εἴη·
 τὸ δ' ὅλως ἐπὶ τῆς γῆς μὴ φύεσθαι θαυμαστόν ἄλλως τε
 καὶ καρπὸν ἔχον καὶ σπέρμα καὶ ἀπὸ τούτου βλαστάνον.
 εἰ γὰρ ἦν ἐκ διαφθορᾶς τινος τῶν ἐν τοῖς δένδροις ἡ γέ-
 νεσις ὥσπερ ἐν τοῖς ζῴοις ἐγγίνεται τοιαῦτα ζῶα λόγον

- τινὰ εἶχεν· ἄλλ' οὐκ ἔστιν οὐδὲ γίνεται πλὴν ἀπὸ σπέρματος ὅταν οἱ ὀρνίθες ἐσθίουσιν τὸν καρπὸν προΐωνται τὴν περιτίττωσιν ἐπὶ τῶν δένδρων· τότε γὰρ αὐτὸς ὁ καρπὸς σωζόμενος καὶ ἐπιμείνας διεβλάσθησε. τὸ μὲν οὖν θαυμαστὸν πολὺ καὶ ἐκ πολλῶν. ἔοικεν οὖν ὁμοίον τι συμβαίνειν ταῖς ἐμφυτεῖαις καὶ τοῖς ἐνοφθαλμισμοῖς· ἐτοιμοτέραν γὰρ λαμβάνει τροφήν καὶ ὥσπερ κατειργασμένην καὶ πεπεμμένην σχεδὸν ὁ καὶ ἡ ἑξία ζητεῖν φαίνεται. τὸ δὲ τοιαύτης δεόμενον ἀσθενὲς ἂν εἴη τῇ φύσει, τοῦτο δὲ πάλιν οὐκ ἔοικεν ἀλλ' ἰσχυρὸν εἶναι καὶ τρόφιμον καὶ ἡ ἑξία καὶ ἡ στελὶς καὶ τὸ ὑφέαρ· τούτοις γὰρ δὴ καὶ τοὺς βοῦς καὶ τὰ ὑποξύγια χιλεῖν οὖσι καὶ ἀνατρέφουσι μετὰ τοὺς θερισμούς. ἔτι δὲ καὶ αὐτὸς ὁ
- 7 καρπὸς τῆς ἑξίας μηνύει τὴν ἰσχύϊν. ἀλλὰ μὴν εἴ γε ἰσχυρὰ καὶ μὴ ἀσθενῇ διὰ τί ποτ' οὐ βλαστάνει καθ' αὐτὰ καὶ φύεται· διαβιάσασθαι γὰρ τὴν γῆν τῶν ἰσχυόντων ἔστι ὅπερ ποιεῖ καὶ ὁ θέρμος. εἰ δ' αὖ ψυχρὸν ἔχει τὸ σπέρμα καὶ δύσπεπτον ἀλλὰ χρονωτέραν ἐχρῆν εἰνασθῆναι ἐκφυσιν ὥσπερ καὶ ἐτέρων. ἐπεὶ καὶ τῶν τευτλίων ἐνία φασι τῷ ὕστερον ἔτει διαφύεσθαι καὶ διαβλαστάνειν· οὐδὲ γὰρ οὐδὲ ταύτῃ κίνδυνος ὥστε σαπῆναι· διαμένον γὰρ καὶ τοῦτο φαίνεται καὶ ἕτερα πολλῶ τούτων ἀσθενέστερα. ταῦτα μὲν οὖν οὐ λύει τὴν ἀπορίαν ἀλλ' ἐπιξύν-
- 8 δεῖ μάλλον. ἡ δ' ἀρχὴ ληπτέα φυσικῶς ἀκολουθοῦσι κατὰ τὸ γινόμενον ὅτι πέφυκεν ἐν ἐτέρῳ μόνον ταῦτα γίνεσθαι καθάπερ καὶ ζῶα ἐν ζώοις οἷον τὰ τε ἐν ταῖς πίνυαις ἔστι καὶ ὅσα ἄλλα ζωοτροφεῖ. πλὴν τῶν μὲν οὐκ ἔχομεν τὴν γένεσιν τῶν δ' ἔχομεν λέγειν. τὸ δὲ ἀπὸ τῆς τῶν ὀρνίθων προσφορᾶς εἶναι τὴν ἀρχὴν ὥσπερ συμβεβηκός ἔστι πρὸς τὴν γένεσιν ὅπερ καὶ ἐπ' ἄλλων γίνεται. κατορύττει γὰρ ἡ κίττα θησαυριζομένη τὰς βαλάνους καὶ ἄλλα τῶν ὀρνέων· περριαιρεθέντος δὲ τοῦ ἱξοῦ καὶ

κατεργασθέντος ἐν ταῖς κοιλίαις ὅπερ ἐστὶ ψυχρότατον
 σὺν τῷ περιττώματι καταπίπτον τὸ σπέρμα καθαρὸν καὶ
 τοῦ δένδρου λαμβάνοντός τινα μεταβολὴν ὑπὸ τῆς κό-
 πρου διαβλαστάνει καὶ φύεται. τὴν δ' ἰσχὺν εὐλόγως 9
 ἔχει καὶ διὰ τὴν εὐτροφίαν καὶ μάλιστα ἰσως διὰ τὴν
 αὐτοῦ φύσιν. ἰσχυρότερα δὲ εἰκὸς τὰ ἐν ταῖς ἐλάταις καὶ
 πεύκαις εἶναι· πλείων γὰρ ἢ τροφή καὶ λιπαρωτέρα.
 πολλὰ δ' ἢ φύσις φαίνεται καὶ ἐν τοῖς ζώοις τοιαῦτα
 ποιεῖν ὥσθ' ἕτερον ἐτέρῳ χρήσιμον εἶναι πρὸς σωτηρίαν
 καὶ γένεσιν ἅπερ ἐν ταῖς ἱστορίαις ταῖς περὶ τούτων εἴ-
 ρηται· δι' ὃ καὶ ἐνταῦθα ἰσως οὐ θαυμαστέον τὸ τῶν
 ὀρνίθων εἶτε ἐπίτηδες εἶτε κατὰ συμβεβηκὸς γέγονεν
 οὐδὲ λεκτέον ὅτι οὐκ ἂν ἦν ἡ γένεσις εἰ μὴ διὰ τούτους.
 οὔτε γὰρ ἰσως ταῖς πίνυαις βίος εἰ μὴ διὰ τὸν κάρκινον,
 οὐδ' ἡ τῶν μελιττῶν φύσις εἰ μὴ διὰ τὸν γόνον ὥς φασί
 τινες, οὐδ' ἡ τοῦ κόκκυρος εἰ μὴ ἦν ἡ ὑπολαῖς ἢ εἰς τὴν
 νεοττίαν τὰ ὡς τίθησιν. ἀλλ' ὥσπερ καὶ φθοραὶ καὶ
 σωτηρίαι τινὲς γίνονται δι' ἀλλήλων καὶ εἰς τοὺς βίους
 καὶ εἰς τὰς γενέσεις οὕτω καὶ πρὸς τὰ φυτὰ διήκειν οὐ-
 θὲν κωλύει παρὰ τῶν ζώων. ὥστε ταύτην ἢ τοιαύτην
 αἰτίαν ὑποληπτέον εἶναι τῶν ἀπορηθέντων. ἐν δὲ τοῖς 10
 ἐπισπειρομένοις ἀφήρηται καὶ τὸ ξυμβεβηκὸς, προαιρέ-
 σει γὰρ θρωσιν, ἀλλὰ τὸν καιρὸν δῆλον ὅτι λαμβάνουσι
 τῆς ἐπισποράς ὅταν ὀργᾷ τὸ ὑποκείμενον ὥσπερ ἢ ἄκανθα
 φαίνεται περὶ τὸ ἄστρον· ἐνικμον γὰρ δεῖ καὶ εὐαφὲς
 εἶναι πρὸς τὴν διαβλάστησιν· τὸ δὲ ταχὺ τῆς ἐκφύσεως
 οὐ μόνον διὰ τοῦτο καὶ τὴν ὥραν ἀλλὰ δῆλον ὅτι καὶ
 διὰ τὴν ἰδίαν γίνεται φύσιν. καὶ περὶ μὲν τούτων
 ἄλλως.

25 H

CAP. XVIII. Ὅτι δὲ καὶ ἐν τοῖς φυτοῖς ἐνια συνερ-
 γεῖ πρὸς τὴν ἀλλήλων σωτηρίαν καὶ γένεσιν καὶ ἐκ τῶνδε
 φανερόν· ἐν μὲν γὰρ τοῖς ἀγρίοις τὰ φυλλοβόλα τοῖς

- ἀειφύλλοις ὅτι σηπομένων ξυμβαίνει καθάπερ κοπρῶ-
 σθαι τὴν γῆν ὃ καὶ πρὸς εὐτροφίαν καὶ πρὸς τὴν βλά-
 στησιν τῶν σπερμάτων χρήσιμον. ἐν δὲ τοῖς ἡμέροις ὅσα
 τοῖς φυτοῖς ἐπισπείρουσι τῶν ἀμπέλων ἀφαιρεῖν βουλό-
 μενοι τὸ πλῆθος τῆς ὑγρότητος καὶ τοῖς λαχάνοις ἢ τού-
 του χάριν ἢ τῶν γινομένων θηρίων οἶον ταῖς ραφανίσι
 τοὺς ὀρόβους πρὸς τὰς ψύλλας καὶ εἴ τι τοιοῦτον ἕτερον
 2 ἑτέροις. οἰεσθαι γὰρ χρὴ τοιαῦτα καὶ ἐν τοῖς αὐτομάτοις
 τῆς φύσεως ὑπάρχειν ἄλλως τε καὶ εἴ ἡ τέχνη μιμεῖται
 τὴν φύσιν. ἔτι δὲ ὅσα πρὸς δένδρα καὶ περιαλλόκαυλα
 τυγχάνει· ταῦτα γὰρ τὸ πρὸς ἑτέρῳ διώκει καθάπερ ὃ
 τε κίττος καὶ ἡ σμίλαξ καὶ ἡ σικύα καὶ ἄλλ' ἅττα καὶ τῶν
 ἐλαττόνων ἔρπυλλος ἰασιώνη· πάντα γὰρ ταῦτα ξῆ πρὸς
 ἑτέρῳ, μὴ ἔχοντα δὲ χαμαίκαυλα γίνεται πλὴν ὅσα καὶ
 δενδροῦσθαι πέφυκε καθάπερ ὁ κιττός. ἔστι δὲ καὶ [ἡ]
 ἄμπελος τοιοῦτον· οὐ γὰρ ἂν δύναίτο φέρειν τὰ κλήματα
 καὶ τὴν βλάστησιν ἢ οὐχ ὁμοίως καλὰ μὴ ἔχουσα τὸ ὑπε-
 ρεῖσον, ἀλλὰ καὶ τὴν ἑλικὰ δοκεῖ τούτου χάριν ἔχειν
 ὅπως εὐθὺς ἀντίληψις γένηται καὶ οἶον δεσμός ὥσπερ ὁ
 3 κιττός τὰ ριζία τὰ ἐκ τῶν βλαστῶν. ὅσα δὲ κοῦφα καὶ
 λεπτὰ ραδίως ἀναβαίνει καὶ ἐπιμένει καθάπερ ἡ ἰασιώνη
 καὶ ὁ θέρμος καὶ ὁ δόλιχος. πάντα δὲ ταῦτα βλάπτει τὰ
 δένδρα καταπνίγοντά τε καὶ ἐπισκιαζόντα καὶ τὴν τρο-
 φὴν ἀφαιρούμενα τὰ μὲν τῷ κωλύειν ὃ δὲ κιττός καὶ τῷ
 ἐμφυόμενος ἐξαιρεῖσθαι δι' ὃ χαλεπώτατος τοῖς δένδροις
 οὗτος· πρὸς γὰρ τοῖς ἄλλοις ἀείφυλλος ὢν καὶ ἰσχυρὸς
 ἀεὶ δεῖται τροφῆς καὶ πολλῆς. ἀφαναίνει δὲ τελέως
 ὅταν ἐπὶ τὰ ἄκρα συναυξηθῇ· τότε γὰρ καρπὸν πέττει
 4 καὶ ἐξαιρεῖται πανταχόθεν τὴν τροφήν. οὐ χαλεπὸν δ'
 ἴσως οὐδὲ ἐν ἄλλοις καὶ πλείοσι λαβεῖν τὰς βλάβας· πολ-
 λῷ γὰρ πλείους εἰσὶ τῶν ὠφελίμων ὥσπερ καὶ τοῖς ζώοις·
 ἐπεὶ καὶ ταῖς ὁσμάϊς ἐνια βλάπτεται καθάπερ ἡ ἄμπελος

τῇ τῆς δάφνης καὶ τῇ τῆς ῥαφάνου καὶ τοῦτο εὐθὺς ἐκ-
δηλοῖ κατὰ τὴν βλάστησιν. ὅταν γὰρ πλησίον ἢ τῆς ῥα-
φάνου καὶ τῆς δάφνης ὁ βλαστὸς ἀποστρέφεται τὸ ἄκρον
αὐτοῦ καὶ ὥσπερ ἀνακάμπει διὰ δριμύτητα τῆς ὁσμῆς·
ὁσφραντικὸν γὰρ ἡ ἄμπελος ὥσπερ καὶ ὁ οἶνος δεινὸς
ἐλκύνει τὰς ἐκ τῶν προκειμένων ὁσμάς καὶ μᾶλλον καὶ
θᾶττον ὁ κατεσταμνισμένος διὰ τὴν ὀλιγότητα καὶ τὸ
γυμνόν. ἀλλὰ τὸ μὲν τοιοῦτον γένος ῥάδιον ἐν πολλοῖς
ὥσπερ ἐλέχθη συνιδεῖν.

28 H CAP. XIX. Ὅσα δὲ κοινὰ γένους τινὸς ἢ καὶ πλει-
όνων μὴ ὁμογενῶν οἶον τὸ στρέφειν τὰ φύλλα τὴν φί-
λυραν καὶ τὴν ἐλάαν καὶ τὴν πετελέαν ταῖς τροπαῖς ταῖς
θεριναῖς καὶ ὡς ξυία τῶν ἀνθῶν νύκτωρ μὲν συμμύει
μεθ' ἡμέραν δὲ ἐκπετάννυται καὶ ὡς ἐν τῷ Εὐφράτῃ
λέγουσιν οὐ μόνον τοῦ λωτοῦ τὸ ἄνθος ἀνοίγεσθαι καὶ
συμμύειν ἀλλὰ καὶ τὸν κανλὸν ὅτε μὲν ἀναβαίνειν ὅτε
δὲ δύεσθαι καὶ καταβαίνειν ἀπὸ δυσμῶν μέχρι μέσων
νυκτῶν, ὡσαύτως δὲ καὶ εἴ τι ἄλλο τοιοῦτον, ἐν ἅπασι
καὶ πανταχοῦ κοινήν τινα αἰτίαν ὑποληπτέον εἶναι. ῥά-
διον δὲ ἴσως ἐν τοῖς ὁμογενέσιν ἰδεῖν. ἐπὶ δ' οὖν τῶν 2
εἰρημένων ἢ μὲν τῶν φύλλων στροφὴ γίνεται διὰ τὸ
περὶ τοῦτον τὸν καιρὸν μάλιστα πῶς [τὰ] ἀε[φυλλα]
φυλλορροεῖν. ἢ δ' αἰτία πρότερον εἴρηται περὶ πάντων
τούτων. γινομένης οὖν τῆς φυλλορροίας ἀνάγκη μάλιστα
πάσχειν τι τὰ φύλλα καὶ τὰ μὲν ἀσθενῇ καὶ ὥσπερ γεγη-
ρακότα καταξηρανθέντα πίπτειν τὰ δ' ἄλλα τὴν ἐπι-
στροφὴν μόνον λαμβάνειν. ἅπασι μὲν οὖν τοῦτο συμ-
βαίνει ἢ μᾶλλον ἢ ἥττον ἐνδηλον δὲ μάλιστα ἐπὶ τούτων
ὅτι μεγίστη διαφορὰ τῶν χρωμάτων τοῖς πρᾶνεσι πρὸς
τὰ ὑπτία· τὰ μὲν [γὰρ] χλωρὰ τὰ δὲ ὑγρὰ καὶ ὑδατώδη·
μᾶλλον δ' ἐπὶ τῆς φιλύρας· μεῖζω γὰρ καὶ κάτω λευκό-
τερα δι' ὃ ἀνόμοια ὡς καὶ ἐπὶ τῆς λεύκης. τῶν δ' ἀει- 3

φύλλων οἷς μὴ συμβαίνει τοῦτο διὰ τὸ κατ' ἐκείνον τὸν καιρὸν ἀκμήν τινα καὶ ὥσπερ ἰσχύν τινα εἶναι τῆς βλαστήσεως διὰ τοῦτο οὐκ ἂν συμβαίνοι· τῶν γὰρ ἰσχυόντων οὐδὲν εὐπαθές· ἡ δὲ τῶν ἀνθῶν σύμμυσις καὶ δι-
 οίξις ἐλαφροτέρα καὶ ῥάων ἰδεῖν· ὑπὸ γὰρ τοῦ ψύχους καὶ τῆς ἀλέας γίνεται ψυχρῶν ὄντων καὶ ἀσθενῶν· συμ-
 μύει μὲν γὰρ ξυγιόντος καὶ οἷον πηγνυμένου τοῦ ὑγροῦ, συναπολείπει γὰρ καὶ τὸ θερμὸν, ἀνοίγεται δὲ πάλιν
 4· διαχουμένου καὶ ἀνιέντος ὅπερ ὁ ἥλιος ποιεῖ. τὰ δὲ πλεον καταδυνάμενα καὶ ὑπερίσχοντα δῆλον ὅτι ψυχρότερα καὶ ἀσθενέστερα δι' ὃ μᾶλλον συμπάσχει ταῖς μεταβολαῖς. ἡ δὲ αἰσθησις οὕτως ὀξεῖα γινομένη τοῖς καθ' ὕδατος οὐκ ἄλογος ἄλλως τε καὶ ἐν τόποις θερμοῖς καὶ ἐμπύ-
 ροις. ἐπεὶ καὶ ἐν τοῖς μὴ τοιούτοις αἱ διαδόσεις ταχεῖαι πάντων ἀπὸ τοῦ ἡλίου καὶ τῶν ἄστρον. φαίνεται γοῦν συμπάσχειν οὐ μόνον τὰ ἐπὶ γῆς ἀλλὰ καὶ τὰ ὑπὸ γῆς ὕδατα τροπαῖς τε καὶ ἐπιτολαῖς· ἐπ' ἐνίων δὲ ἄστρον
 5 καὶ αὐτὴ ἡ γῆ καὶ ἡ θάλαττα μεταβάλλει. πάσχει δέ τι παραπλήσιον τούτῳ καὶ τῶν ἀνθῶν πολλὰ καθ' ἡμέραν· αἰεὶ γὰρ συμπεριφέρεται τῷ ἡλίῳ νεύοντα καὶ ἐγκλίνοντα πρὸς αὐτόν. μᾶλλον δ' ἐστὶ τοῦτο καταμαθεῖν ἐν τοῖς ἐλάττοσιν. ἐνίων δὲ καὶ τὰ φύλλα πάσχει ταῦτό καθά-
 περ τῆς μαλάχης καὶ τῶν τοιούτων· αἰτιον δὲ τοῦ ὑγροῦ ἡ ἀφαίρεσις· ἥ γὰρ ἂν ἐξάγῃ θερμαίνων ὁ ἥλιος ἐν τού-
 τῳ ἡ ἐγκλισίς. ἐξάγει δὲ καθ' αὐτὸν ὥστε τοῦτο ποι-
 οῦντος ἐπιστρέφεται (γὰρ) καὶ περιάγεται. τοῦτο μὲν οὖν ὡς πίστεως χάριν εἰρησθῶ πρὸς τὸ πρότερον ρηθέν.
 6 ὑπὲρ δὲ τῶν ἄλλων ὅσα συμβαίνει τοῖς δένδροις ἢ φυ-
 τοῖς πειρατέον ἐκ τῶν δένδρων μετιέναι καὶ θεωρεῖν τὴν ἰδίαν οὐσίαν ἐκάστου λαμβάνοντας καὶ τὴν τῆς χώ-
 ρας φύσιν. ἐκ τούτων γὰρ τὰ κοινὰ πάθη καὶ αἱ κατὰ γένη παραλλαγὰι καὶ τὸ ἀρμόττον καὶ τὸ οἰκτεῖον ἐκάστοις

γίνεται φανερόν· δεῖ δὲ καὶ τὸ ὅμοιον καὶ τὸ αὐτὸ δύνασθαι θεωρεῖν· πολλὰ γὰρ δοκεῖ διαφέροντα οὐ διαφέρειν ὥσπερ καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων. καὶ ταῦτα μὲν ἐνταῦθα ἔχεται τὸ πέρας. ὅσα δὲ κατὰ τὰς γεωργίας συμβαίνει καὶ ὧν χάρις ἕκαστα ποιοῦσιν λεκτέον ὁμοίως.

ΘΕΟΦΡΑΣΤΟΥ ΠΕΡΙ ΦΥΤΩΝ ΑΙΤΙΩΝ ΤΟ Γ.

ΚΑΡ. Ι. Ἡ περὶ τῶν φυτῶν θεωρία διττὰς ἔχει τὰς σκέψεις καὶ ἐν δυσὶ, μίαν μὲν τὴν ἐν τοῖς αὐτομάτοις γινομένην ἥπερ ἀρχὴ τῆς φύσεως, ἐτέραν δὲ τῶν ἐκ τῆς ἐπινοίας καὶ παρασκευῆς ἣν δὴ φαμεν συνεργεῖν τῇ φύσει πρὸς τὸ τέλος. ἐπεὶ δὲ περὶ τῆς πρότερον εἰρηται λεκτέον ὁμοίως καὶ περὶ ταύτης ὑπὲρ αὐτοῦ τούτου πρώτου εἰπόντας ὅτι καὶ τῶν δένδρων ἕνια καὶ τῶν ἐλαττόνων ὑλημάτων οὐ δέχεται γεωργίαν. τοῦτο γὰρ ἂν εἴη τῶν μὲν οἷον πέρας τῶν δὲ ἀρχὴ μεταβαίνουσιν ἐκ τῶν αὐτοφυῶν εἰς τὰ διὰ τέχνης. ἄτοπον δ' ἂν ἴσως δόξειε 2 τὸ νῦν λεχθὲν εἰ τὸ προσλαμβάνον θεραπείαν ὥσπερ χώραν οἰκείαν μὴ μᾶλλον εὐσθενεῖ καὶ καλλικαρπεῖ συνεργούσης τῇ φύσει τῆς τέχνης· ἄλλ' οὐκ ἔστιν ἄτοπον οὐδ' ἀλλότριον, ἀρχὴν δὲ αὐτοῦ ληπτέον τήνδε, τὴν φύσιν ἐκάστου μὴ ἐκ τῶν αὐτῶν εἶναι μηδὲ ἐκ μιᾶς τινος ὕλης μηδ' αὖ πᾶσι τὰντὸ τέλος τῆς πέψεως καὶ δυνάμεως τῶν καρπῶν ἄλλ' ἕκαστο πρὸς ὃ πέφυκε καὶ χυλοῖς καὶ ὀσμαῖς καὶ τοῖς ἄλλοις. μάλιστα δὲ πως ἐν δυοῖν τούτοις ὀρίζομεν τὴν πέψιν ὀσμαῖς καὶ χυλοῖς ἀναφέροντες καὶ ταῦτα πρὸς τὴν ἡμετέραν χρεῖαν ὥσπερ διωρίσθη καὶ πρότερον. ἐπεὶ δ' ἐξ ὧν συνέστηκεν ἕκαστον 3

καὶ τρέφεται καὶ τὸ πρόσφορον οὐ κατὰ τὸ ποιὸν μόνον
 ἐστὶν ἀλλὰ καὶ κατὰ τὸ ποσὸν ἐν ἀμφοτέροις ἂν εἴη τοῖς
 τοῖς τὸ οἶκετον. ἡ δὲ γεωργία πληθὺς τε τροφῆς καὶ
 ποιότητά κατασκευάζει. κατεργαζομένη γὰρ ἡ γῆ καὶ
 ἀπόλυσιν πλείω δίδωσι καὶ μεταβάλλει τοὺς χυλοὺς
 ὥστ' εὐλόγως οὐκ ἂν εἴη πρόσφορον ἐνίοις οἷον ὅσα ξηρά
 τε καὶ θριμέα καὶ πικρὰ καὶ ἀπλῶς ὅσα φαρμακώδη καὶ
 ἐν τοῦτοις παρέχεται τὴν χρεῖαν ἡμῖν· ἐκδηλύνεται γὰρ
 ἀφαιρουμένων τῶν δυνάμεων καὶ τὰ μὲν ὅλως οὐκ ἐκ-
 φέρει καρποὺς τὰ δ' ὑγροτέρους καὶ χεῖρους, τὰ δὲ καὶ
 αὐτὰ ὑδαρέστερα γίνεται καθάπερ τὸ ἀψίνθιον καὶ τὸ
 κενταύριον καὶ ὅλως δὲ πᾶσα φαρμακώδης δύναμις ἢ
 κατὰ ῥίζαν ἢ κατὰ καυλὸν ἢ κατὰ καρπὸν ἢ κατὰ κλῶ-
 4 νας· ἀνὰ λόγον δὲ τοῦτοις καὶ ὅσα θριμύτητά τινα ἔχει
 δῆλυν κατὰ τὴν γεῦσιν. ὧν καὶ ἡ κάππαρις ἔοικεν εἶναι
 καὶ τὸ σίλφιον καὶ τὸ λάπαθον καὶ ἡ θύμβρα καὶ τὸ
 θύμον· τὰ μὲν γὰρ ὅλως οὐδὲ φύεται τούτων ἐν τοῖς
 ἡμέροις ἢ κακῶς τὰ δὲ χεῖρῳ πολλῷ καθάπερ τὸ λάπα-
 θον καὶ ἡ θύμβρα καὶ ἡ κάππαρις ἔνια δὲ καὶ τὰς γλυ-
 κύτητας αὐτῶν ἀποβάλλει καθυγραίνόμενα καὶ πλη-
 θυνόμενα ταῖς τροφαῖς ὥσπερ τὸ κράνον, καὶ γὰρ τοῦτο
 χεῖρον ἡμερούμενον γίνεται καὶ ἀπλῶς δὲ αὐτὸ τὸ δέν-
 δρον ὑδαρές τε καὶ μανὸν καὶ ἀσθενές. τῆς δ' οἷης γλυ-
 κύτερος μὲν ὁ καρπὸς ἦττον δ' εὐώδης· ἀφαιρεῖται γὰρ
 5 τὴν εὐτροφίαν καὶ τὸ εὖοσμον. ὁ δ' αὐτὸς λόγος καὶ
 περὶ σιλφίου καὶ θέρμου καὶ εἴ τι τοιοῦτον ἕτερον. τὸ
 μὲν γὰρ οὐχ ὁμοίως ἔχει τὴν θριμύτητα διὰ τὸ πλείω καὶ
 ὑδαρεστέραν εἶναι τὴν τροφήν, ὁ δὲ θέρμος ἄκαρπος
 γίνεται καθάπερ ὑλομανῶν καὶ ἐξυβρίζων· ποιεῖ γὰρ
 καὶ ταύτην τὴν ἐναντίωσιν [ἡ] κατεργασία καθάπερ εἰ-
 ρηται πληθὺς παρέχουσα τροφῆς· ἐκ δὲ τῆς ἀρχῆς τα-
 μιεύεται τὸ σύμμετρον ἕκαστον ἑαυτῷ καὶ λαμβάνει τὴν

οἰκείαν χώραν· ἡ γὰρ αὐτοφυῆς γένεσις ἐν ταύταις. ἀπλῶς γὰρ τὸ μέγιστον ὥσπερ πολλάκις εἴρηται τὸ λα- 6
βεῖν οἰκεῖον ἄερα καὶ τύπον· ἐκ τούτων γὰρ ἡ εὐθένεια
καὶ εὐκαρπία. ταῦτα δ' ἐναντία φαίνεται τοῖς παρὰ φύ-
σιν ἡμερουμένοις· εἰς τε γὰρ ἄερα μαλακώτερον μετα-
τεθέντα καὶ τροφήν ἁλλοιοτέραν λαμβάνοντα ἐξ ἄμφο-
τέρων τούτων ἡ μεταβολὴ καὶ οἶον ἐκστασις τῆς φύ-
σεως. ἐπιμαρτυρεῖ δέ πως καὶ ἐν αὐτοῖς τοῖς γεωργου-
μένοις τὸ μὴ φιλεῖν ἕνια τὴν ἀκριβῆ καὶ τὴν πολλὴν ἄγαν
ἐξεργασίαν ὥστε καὶ ταύτην ζητεῖν τινα ὄρον· καὶ τρό-
πον τινὰ οὐδὲν κωλύει κατὰ τὴν μετάβασιν οὕτως ἕνια
μηδὲ ζητεῖν ὅλως. ὅτι μὲν οὖν οὐ πάντα προσδέχεται
τὰς γεωργίας φανερόν ἐστω διὰ τούτων· ἴσως γὰρ τὰ
μὲν ὅλως οὐ δεῖται τῶν δ' οὐκ ἐξευρίσκομεν τὰς αἰτίας.

^{2H} CAP. II. Ἡ δὲ γεωργία, δυοῖν ὄντων ἐξ ὧν αἱ τρο-
φαὶ καὶ εὐθθενεῖαι τῆς τε γῆς [καὶ τοῦ ἀέρος, τὴν ἀπὸ
τῆς γῆς] παρασκευάζει βοήθειαν· τὸν ἄερα γὰρ οὐκ ἐπ'
αὐτῇ ποιόν τινα ποιεῖν ἀλλὰ δεῖ πρὸς τὰς μεταβολὰς τὰς
κατὰ τὰς ὥρας γινομένας αὐτὰ τὰ δένδρα καὶ τὴν χώραν
διακελεσθαι πως ἵνα τε ἀπολαύῃ τῆς πρὸς αὐξήσιν τρο-
φῆς καὶ μὴ πάσχη μηδὲν ὑπὸ τῶν ἐναντίων· δεῖ γὰρ καὶ
πρὸς ταῦτα φυλακῆς, λέγω δ' οἶον τομάς τε καὶ διακα-
θάρσεις καὶ βλαστολογίας καὶ κοπρίσεις καὶ σκαπάνην 2
καὶ ὅσα ἄλλα πραγματεύονται. καὶ περὶ τῆς ἀροσίμου
δὲ καὶ σπερματομένης ὁμοίως. τοῖς μὲν γὰρ οὐ ταῦτα
τοῖς δ' οὐκ ἴσα τοῖς δ' οὐ τὸν αὐτὸν τρόπον οὐδὲ τὴν
αὐτὴν ὥραν ἀποδιδόναι δεῖ τοῖς δὲ ἴσως οὐδὲ ποιεῖν
ἕνια τὸ ὅλον. ἃ δὲ καὶ φαίνονται διαιροῦντες οἱ γεωρ-
γοὶ καθάπερ καὶ ἐν τῇ διακαθάρσει τὰ μὲν σιδήροις τὰ
δὲ ταῖς χερσὶ τὰ δ' ἀγκύραις τισὶ κελεύοντες ἀφαιρεῖν,
οἶον τῆς τε ἐλάας καὶ τῆς ἀπίου καὶ τῆς μηλέας ὅπως μὴ
ἐλκούμενα πονῇ διὰ τὴν λεπτότητα καὶ ξηρότητα τῶν

- κλάδων. και γὰρ ἀφαιρεῖν δεῖ τούτων τὰ αὐτὰ τε και τὰ
 3 τρώξανα μόνον. ὁμοίως δὲ και τῶν ἀμπέλων διαιρετέον
 τὰς τε πρωτοτόμους και τὰς ὀψιτόμους και τὰς βραχυ-
 τόμους και τὰς μακροτόμους και τοῖς ἄλλοις ὥσαύτως
 ἀναφέροντας αἰεὶ πρὸς τὸ τέλος. ὁ μὲν οὖν σκοπὸς οὗτος
 και ἡ καθ' ἑκάστα διαίρεσις. ὑπὲρ ἐκάστου δὲ ἐστὶν ὁ
 λόγος ὁ τὴν αἰτίαν ἔχων ἣν δεῖ μὴ λανθάνειν· ὁ γὰρ
 ἄνευ ταύτης ποιῶν και τῷ ἔθει και τοῖς συμβαίνουσι κατ-
 ακολουθῶν κατορθοῖ μὲν ἴσως οὐκ οἶδε δὲ καθάπερ ἐν
 ιατρικῇ [τὸ διὰ τί·] τὸ δὲ τέλειον ἐξ ἀμφοῖν. ὅσοι δὲ και
 4 τὸ θεωρεῖν μᾶλλον ἀγαπῶσιν αὐτὸ τοῦτο ἰδίου τοῦ λό-
 γου και τῆς αἰτίας. ἀντιλέγεται δὲ περὶ πολλῶν και τὰ
 μὲν ἀπλῶς τὰ δ' εἰς τὸ βέλτιον και χειρὸν ὥσπερ κατὰ
 τὰς ἄλλας τέχνας. ἐνταῦθα δὲ και ἰδιώτερόν τι συμβαί-
 νει. πρὸς γὰρ τὴν ἑαυτῶν ἐνιοι χώραν τετραμμένοι τὰ
 πρόσφορα πολλάκις καθόλου λέγουσιν. ὅτε δὲ και ἀμ-
 φοτέρως γινομένων ἀκριτόν ἐστι τὸ βέλτιον· ὅποια γὰρ
 αὖ ἢ τὰ ἀπὸ τοῦ ἀέρος συμβαίνοντα τοιαῦτα ἀποβαίνει
 5 και κατὰ τὰς ἐργασίας. οὐδὲ γὰρ δεῖ μᾶλλον ἀκολουθεῖν
 τῇ τοῦ ὄλου καταστάσει και περιφορᾷ [ἢ τῇ φύσει] τῶν
 δένδρων και φυτῶν και σπερμάτων ὥς πολλάκις τὰ
 ἀμαρτανόμενα τῇ ἀπὸ τούτου ἀκρασία τῇ αὐτῶν δυνά-
 μει τὰ μὲν ὑπομένει τὰ δὲ τινα ἀναμάχεται καθάπερ και
 τῶν ἀνθρώπων ἡ φύσις τὰ ὑπὸ ἰατρικῆς. ὥστε αἱ μὲν
 ἀντιλογίαι πρὸς ταῖς κοιναῖς τῶν τεχνῶν και διὰ ταύτας
 γίνονται τὰς αἰτίας. οὐ μὴν ἀλλὰ και συνομολογεῖται
 πολλὰ και παρὰ πάντων ὥσπερ ἐξ αὐτῶν τῶν πραγμά-
 των εἰληφότα πίστιν τὰ μὲν καθόλου τὰ δὲ διαιρούμενα
 γένεσι και χώραις οἶον εὐθύς τὰ περὶ γενέσεις και φυ-
 6 τείας ὑπὲρ ὧν οὐ χαλεπὸν εἰπεῖν τὰς αἰτίας. αἰεὶ γὰρ δεῖ 3H
 φυτεῦειν και σπείρειν εἰς ὀργῶσαν τὴν γῆν· οὕτω γὰρ
 και ἡ βλάστησις καλλίστη καθάπερ τοῖς ζώοις· ὅταν εἰς

βουλομένην πέσῃ τὸ σπέρμα τὴν ὑστέραν. ὁργᾶ δ' ὅταν
 ἐνικμος ἢ καὶ θερμὴ καὶ τὰ τοῦ ἀέρος ἐχῇ σύμμετρα·
 τότε γὰρ εὐδιάχυτός τε καὶ εὐβλαστής καὶ ὅλως εὐτρα-
 φής ἐστὶ. τοῦτο δ' ἐν δυοῖν ὥραιν γίνεται μάλιστα τοῖς
 γε δένδροις ἔαρι καὶ μετοπώρῳ καθ' ἃς καὶ φυτεύουσι
 μᾶλλον, καὶ κοινοτέρως ἐν τῷ ἥρι· τότε γὰρ ἢ τε γῇ
 δίνυγρος καὶ ὁ ἥλιος θερμαίνων ἄγει καὶ ὁ ἀήρ μαλακός
 ἐστὶ καὶ ἐρσώδης ὥστε ἐξ ἀπάντων εἶναι τὴν ἐκτροφὴν
 καὶ τὴν εὐβλαστίαν. ἔχει δέ τινα καὶ τὸ μετοπώρῳ τοι- 7
 αύτην κρᾶσιν δι' ὃ καὶ τὰς ἐπιβλαστήσεις ἐφαμεν γίνε-
 σθαι τῶν δένδρων. οἱ δὲ ἐπαινοῦντες αὐτὴν μᾶλλον τοῦ
 ἔαρος τοιαῦτα λέγουσιν ὅτι τὰ φυτὰ θερμῆς οὕσης ἐτι
 τῆς γῆς ῥιζοῦται κάλλιον· δεῖν δ' αἰετὴν ἀρχὴν ἰσχυ-
 ροτέραν ποιεῖν ἀφ' ἧς καὶ ἡ τῶν ἄλλων γένεσις καὶ ὅλως
 ἡ ζωὴ δι' ὃ καὶ τὴν βλάστησιν ἅμα τῷ ἥρι καλὴν γίνε-
 σθαι καὶ ἀθρόαν ἐκβεβηκυίας ἤδη καὶ κυούσης τῆς ῥί-
 ζης, τοῦ δὲ ἥρος εἰς ψυχρὰν τιθεμένων τὴν γῆν, ψυχρὰν
 γὰρ ἐτι διαμένειν ἐκ τοῦ χειμῶνος, ῥιγοῦν καὶ κακο-
 βλαστεῖς γίνεσθαι τὰς ῥίζας. καὶ διὰ τοῦτο πάντα κε- 8
 λεύουσι τοῦ μετοπώρῳ μᾶλλον φυτεύειν ὅσα δύναται
 βλαστάνειν· ἐνία γὰρ οὐ δύναται καθάπερ ἄπιος καὶ
 μηλέα καὶ ὅλως τὰ λεπτὰ καὶ ξυλώδη· καὶ γὰρ ξηρὰ φύ-
 σει καὶ διὰ τὴν ἀσθενείαν οὐχ ὑπομένει τοὺς χειμῶνας.
 ἐτι τὸ μὲν μετοπωρινὸν ἐγκνυμον εἶναι καὶ ἐπίφορον τὸ
 δὲ ἔαριν ἄρτι κυλίσκεσθαι· τὸ δὲ τίκτειν ἀμφοτέροις
 τὴν αὐτὴν ὥραν ὥστε συμβαίνειν τῷ μὲν ἄρτι κυλίσκο-
 μένῳ πολλὰ τυφλὰ τίκτειν τῶν βλαστημάτων τῷ δὲ πάλαι
 κύοντι καὶ ἐπιφόρῳ τὰ πλεῖστα τέλεα καὶ καλὰ. σχε-
 δὸν γὰρ ταύτας καὶ τοιαύτας λέγουσι τὰς αἰτίας.

4 H CAP. III. Οὐ μὴν ἀλλὰ καθάπερ εἰρηται κοινοτέρα
 πᾶσιν ἢ τοῖς πλείστοις καὶ δένδροις καὶ φυτοῖς ἢ τοῦ
 ἔαρός ἐστιν· αὐτὰ τε γὰρ τὰ φυτὰ προωρμημένα καὶ ὁ

ἄῃρ μαλακὸς καὶ εὐβλαστὴς καὶ ὅλως ἡ ὥρα γονιμωτάτη
 καὶ αἱ ἡμέραι θερμότεραι καὶ μῆκος ἔχουσαι ταχείας
 ποιοῦσι τὰς βλαστήσεις. ἡ δὲ ρίζωσις ἰσχυρὰ καὶ οὕτω
 διὰ τε τὴν τῶν φυτευτηρίων ὀρμὴν, εἰς ἅμφω γὰρ ὁμοί-
 ως ἐστὶ, καὶ διὰ τὸ τὴν γῆν ὀργᾶν καὶ ἔτι τὸν ἀέρα συν-
 εκτρέφειν. ὁ γὰρ ἥλιος οὐ μόνον δοκεῖ τὰ ὑπὲρ γῆς
 ἀλλὰ καὶ τὰ ὑπὸ γῆς εὐτραφέστερα καὶ καλλίω ποιεῖν.
 σημεῖον δ' ὅτι τῶν ριζῶν ἡ βλάστησις ἢ οὐ γίνεται πορ-
 2 ρωτέρω τῆς τοῦ ἡλίου δυνάμεως ἢ χειρῶν. ὁ δὲ χειμῶν
 ἐπιλαμβάνων τὴν φυτεῖαν ἐνιά γε δοκεῖ φθείρειν οἶον
 τῆς μὲν ἐλάας ἀφιστὰς τὸν φλοιὸν τῆς δὲ συκῆς παχύ-
 νων καὶ πηγνὺς τὸν ὀπὸν τὸν ἐν τῇ κράδῃ καὶ τῶν ἄλ-
 λων σχεδὸν τῶν πλείστων τοιοῦτόν τι πονοῦντων. ἀλλὰ
 γὰρ ταῦτα μὲν ἴσως ἀφορίζοιτ' ἂν ὁ φάσκων τὴν μετο-
 πωρινὴν εἶναι τὴν βελτίω τοῖς δεχομένοις λέγων. εἰ δὲ
 πλείω ταῦτα τῆς φύσεως αὐτῆς ἐστὶ σημεῖα τῶν πρὸς τὴν
 φυτεῖαν ὥρων τό τε παρορμᾶν αὐτὰ τὰ δένδρα τοῦ ἥρος
 καὶ τὸ κοινοτέραν εἶναι πᾶσι ταύτην, δῆλον ὥς φυνσι-
 3 κωτέραν ἂν τις θείῃ ταύτην. ἐπεὶ καὶ ὅπου περὶ κύνα
 καὶ τοὺς ἐτησίας εὐθινεῖ καὶ ἐπιβλαστάνει τὰ δένδρα
 τηνικαῦτα καὶ τὰς φυτείας ποιοῦνται, πολλῷ δέον ἀκο-
 λουθεῖν τῇ τοῦ ἀέρος κράσει καὶ τῇ τῶν φυτῶν ὀρμῇ.
 τάχα δὲ καὶ ἡ ὀρμὴ γίνεται διὰ τὸ περιέχον· ὅπου δ' αὖ
 θερινὸς ὄμβρος πολὺς ὥσπερ ἐν Αἰθιοπία καὶ ἐν Ἰνδοῖς
 ἢ περὶ Αἴγυπτον ὁ Νεῖλος ἐνταῦθα δὴ πρὸ τούτων ἢ
 μετὰ τούτους εἰκὸς τὴν φυτεῖαν ἀρμόττειν· τηνικαῦτα
 4 γὰρ ἡ τοῦ ἀέρος κρᾶσις σύμμετρος. εἴη δ' ἂν διελεῖν καὶ
 τοῖς κατὰ φύσιν τόποις πρὸς τὰς ὥρας, οἶον τοὺς μὲν
 εὐκράτους τῷ ἀέρι τοῦ ἥρος τοὺς δὲ ῥοώδεις καὶ ἐπόμ-
 βρους καὶ ἐλείους θέρους ὑπὸ τὸ ἄστρον ὥσπερ καὶ ἐν
 Λακωνικῇ πολλὰ φυτεύουσιν, τοὺς δ' αὖχμώδεις μετο-
 πώρου. συμβήσεται γὰρ οὕτω θερμῆς οὐσης ἐν βάρει

τῆς γῆς κατὰ χειμῶνα ψυχροῦ δὲ τοῦ περίξ τὴν αὔξησιν κατακλειομένην εἰς τὰς ῥίζας λέναι. πλείονος δ' ὄντος καὶ ἰσχυροτέρου τοῦ ῥιζώματος πλείων ἢ βλάστησις ἐσται καὶ καλλίων. καὶ περὶ μὲν ὥρων τῶν εἰς τὰς φυτείας ἱκανῶς εἰρήσθω.

5 H CAP. IV. Ἐπεὶ δὲ ὑπόκειται τὴν γῆν ἐνικμόν τε δεῖν καὶ εὐδίοδον εἶναι ταῖς ῥίζαις ὅπως εὐμήκεις καὶ παχεῖται καὶ ἰσχυραὶ γίνονται διὰ ταῦτα δεῖ τοὺς γύρους προορύττειν ἐκ πολλῶν μάλιστα δὲ ἐνιαυτῷ πρότερον ὅπως ἡ γῆ καὶ ἡλιωθῇ καὶ χειμασθῇ καθ' ἑκατέραν τὴν ὥραν. ἅμφω γὰρ ταῦτα ποιεῖ μανὴν καὶ χαύνην. ἐνιοὶ δὲ καὶ διορίζουσι τοὺς χρόνους· ἀπὸ γὰρ τροπῶν θερινῶν μέχρι ἀρκτούρου· τότε γὰρ τὴν τε γῆν διαχειῖσθαι μάλιστα καὶ τὴν ἔξω καὶ τὴν ἐν τοῖς γύροις καὶ βλαστάνειν ὅλως οὐδὲν. φυτεύουσι δὲ τὴν μετοπωρινὴν φυτεῖαν μετὰ πλειάδος δύσιν δεξάμενοι τὸ ἐπὶ τῷ ἄστρῳ ὕδωρ ὅπως ἐνικμος ἡ γῆ γενομένη παρέχῃ τροφήν. καὶ τοὺς γύρους οὐκ εὐθύς συμπληροῦσιν ὅπως ῥιζωθῇ τὰ 2 κάτω πρότερον, εἰ δὲ μὴ φέρονται πρὸς τὸ ἄνω· τρέφει γὰρ καὶ αὖξει πάνθ' ὁ ἥλιος καὶ ὁ ἀήρ. ὄντων δὲ τῶν μὲν βαθυρρίζων τῶν δ' ἐπιπολαιορρίζων διὰ τοῦτο τοὺς γύρους οὐκ ἰσοβαθεῖς ὀρύττουσιν [ἀλλὰ βαθυτέρους] τοῖς ἐπιπολαιορρίζοις οἶον ἐλάα καὶ σνκῇ βουλόμενοι πῆξεσθαι καὶ ὥσπερ ἀντιταττόμενοι πρὸς τὰς φύσεις. ὅπως δὲ καὶ τῶν ὑδάτων τοῦ χειμῶνος ἀπολεύωσι καὶ 3 τοῦ θέρους καταψύχωνται, δεῖ γὰρ δὴ πρὸς ἀμφοτέρως τὰς ὥρας παρεσκευάσθαι, διὰ τοῦτ' ὑποβάλλουσι κάτω λίθους ὅπως συρροὴ γίνηται τοῦ ὕδατος καὶ τοῦ θέρους οὔτοι καταψύχωσι τὰς ῥίζας. οἱ δὲ κληματίδας ὑποτιθέασιν οἱ δὲ κέραμον παρακατορύττουσιν ὕδατος οἱ δὲ ξύλον κνημοπαχὲς εἴτ' ἐξαιροῦσιν ὅπως ἐχῇ τροφήν ἀεὶ τὰ φυτὰ διτκμαζομένης τῆς γῆς καὶ συρρεόντων τῶν ὑδά-

των. ἀπλῶς γὰρ τοῦτο δεῖ τηρεῖν ὅπως καὶ πρὸς τοὺς ὄμβρους τοὺς γινομένους καὶ πρὸς τὸν ἀέρα καὶ τὸν ἥλιον ἔξει συμμέτρως· αἱ γὰρ τροφαὶ καὶ αἱ ἀυξήσεις
 4 διὰ τούτων. ἐπεὶ δὲ ἡ γῆ βορείοις καὶ πεπηγυῖα καὶ ξηρὰ νοτίοις δὲ κεχυμένη καὶ ἐνικμος ὡσαύτως δὲ καὶ τὸ φυτὸν ὑγρότερον [καὶ ξηρότερον] αὐτὸ ἑαυτοῦ μᾶλλον διὰ τὰυτα βελτίων ἢ τοῖς νοτίοις φυτεία· ταχεῖα γὰρ ἡ ῥίζωσις καὶ ἡ βλάστησις ὅταν ὀργῶν εἰς ὀργῶσαν τεθῇ καὶ τὰ τοῦ ἀέρος ἢ μαλακὰ καὶ εὐμενῇ· δεῖ γὰρ δὴ τὸ μέλλον ἔσεσθαι καλὸν ἅμα κάτωθεν καὶ ἄνωθεν βλαστάνειν. τοῖς δὲ βορείοις ἅπαντα τὰναντία γίνεται ῥιγούν τε καὶ κακοπαθεῖν τὰ φυτὰ· ἔτι δὲ τῆς γῆς πεπηγυῖας οὔτε ῥιζοῦσθαι δύναιντ' ἂν ὁμοίως οὔτε βλαστάνειν. ἡ μὲν οὖν τοιαύτη παρατήρησις τοῦ ἀέρος ἂν εἴη.

CAP. V. Τὰ δὲ φυτευτήρια δεῖ λαμβάνειν ἀπὸ^{6,11} νέων γε τῶν δένδρων ἢ ἀκμαζόντων καὶ ὅλως λειότατα καὶ εὐθύτατα καὶ ὡς ἀλλίστα· καὶ γὰρ ἀντιλαμβάνεται καὶ ἰσχύει τὰ τοιαῦτα μάλιστα καὶ διὰ τὴν ἡλικίαν καὶ τὸ πάχος εὐβλαστώτερα τυγχάνει· τὸ γὰρ λείον ὥσπερ ὑγρὸς καὶ ἀπῆρωτον τὸ δὲ τραχὺ καὶ ὠζωμένον ἄλλως τε τυφλοῖς ὄξοις ὥσπερ πεπηρωμένον, ἐάν τε ζῶσι τὸ ἐκβεβλασθηκὸς ἐκ τούτων ἀσθενέστερον ὅσων μὴ καὶ ἡ φύσις τοιαύτη καθάπερ τῶν κλημάτων· διὰ τοῦτο γὰρ καὶ ἐπὶ τῶν δένδρων ἐνιοὶ μοσχεύουσιν οἱ δὲ περιαιροῦσι τὴν θάλειαν τῶν κλάδων ὅπως μὴ ἐξαναλώσῃ τὴν δύ-
 2 ναμιν εἰς τὴν βλάστησιν. ἔτι δ' εὐθύτης λειότης τε εὐ-
 ρουν καὶ εὐδίοδον ποιεῖ τὴν ῥοὴν ὥστε ταχεῖας εἶναι τὰς ἀυξήσεις. ὀρθῶς δὲ καὶ τὸ μᾶλλον ἐξ ὁμοίας γῆς εἰ δὲ μὴ ἐκ χειρόνος λαμβάνειν· ἡ μὲν γὰρ οὐδεμίαν ποιή-
 σει μεταβολὴν ἢ δ' ἐπὶ τὸ βέλτιον συντροφοῦντος· μέγα δὲ αἱ μεταβολαὶ ταῖς ἀσθενέσιν, ἀσθενὲς δὲ τὸ φυτόν. διὰ τοῦτο γὰρ καὶ τὰς θέσεις τῶν φυτευμάτων τὰς αὐ-

τὰς ἀποδιδόασιν κατὰ τὰ πρόσβορρα καὶ νότια καὶ πρὸς
 ἄνω καὶ δυσμὰς ὡς ἐπὶ τῶν δένδρων εἶχε βουλόμενοι τη-
 ρεῖν μάλιστα καὶ μηθεὶν τῆς φύσεως καὶ τῶν εἰσθότων
 μετακινεῖν ὡς οὐκ ἂν ῥαδίως ἐνεγκόντων μεταβολήν·
 ἐπεὶ καὶ τοὺς τόπους ὅτι μάλιστα ὁμοίους ζητοῦσι διὰ 3
 τὰς αὐτὰς αἰτίας καὶ προμοσχεύοντες φυτεύουσιν· ἰσχυ-
 ρότερα γὰρ καὶ ὥσπερ ἤδη βεβιωκότα. καὶ τὰ φυτὰ μάλ-
 ιστα μὲν ὑπόρριζα λαμβάνουσιν, ἔχει γὰρ εὐθύς καὶ
 ἀρχάς· εἰ δὲ μὴ μᾶλλον ἀπὸ τῶν κάτω ἢ τῶν ἄνω καὶ
 γὰρ ταῦτα ἐμβιωτέρα ἐστὶ πλήν ἀμπέλου καὶ συκῆς καὶ
 εἰ τι ἄλλο ὑγρὸν ὥσπερ εἴρηται. τὰ γὰρ ὑγρά κάλλιον
 ἀπὸ τῶν ἄνω βλαστάνει τὰ δ' ἄλλα διὰ τὴν ξηρότητα καὶ
 τὴν λεπτοδερμίαν τὰ μὲν ὅλως οὐ βλαστάνει τὰ δὲ χει-
 ρον· τὸ δ' ὑπόρριζον ὡς προπεπονημένον τι τῆς φύσεως
 ἔχει καθάπερ τὸ μεμοσχευμένον ᾧ δεῖ χρῆσθαι. καὶ διὰ 4
 τοῦτο βέλτιον λέγουσιν ὀρθὰ κελεύοντες τὰ τοιαῦτα τι-
 θέναι καὶ μὴ ὑποβάλλοντές τι μέρος ὥσπερ τοῖς ἀρριζοῖς
 ὅπως ἢ ῥίζα βλαστάνῃ. συμβαίνειν γὰρ δοκεῖ πλαγίων
 τιθεμένων ἀφαναίνεσθαι τὰς πρότερον, ἄτοπον δὲ ζη-
 τεῖν ἐτέρας ἀποβάλλοντα τὰς ὑπαρχούσας. ὀρθῶς δὲ καὶ
 τὸ μὴ πολὺ τῆς γῆς ὑπερέχειν τὸ φυτὸν, εἰ δὲ μὴ γίνε-
 ται δυσανξὺς ὅταν ἢ πλεόν τοῦ τρεφομένου τὸ πονοῦν.
 ἔνια δὲ καὶ ἀφαναίνεται καθάπερ ἡ συκὴ καὶ εἰ τι ἄλλο
 μανόν· ἅμα δὲ καὶ ἀθροωτέρα φέρεται μᾶλλον ἢ τροφὴ
 πρὸς τὴν βλάστησιν, ὃ καὶ ἐπὶ τῶν κατακοπτομένων
 συμβαίνει. τὰ γὰρ παρὰ τὴν γῆν ὅτι μάλιστα κοπέντα 5
 θάττον παραγίνεται τῶν ἐν ὕψει. φανερόν δὲ καὶ ἐπὶ
 τῶν τῆς ἀμπέλου φυτῶν καὶ εἰ τι ἄλλο τομὴν ζητεῖ κατὰ
 τὴν φυτείαν. τῶν δὲ τῆς ἐλάας καὶ τῶν μυρρίνων καὶ
 ὅλως ὅσα φύεται μείζω πάντων ἀποστέγουσι τὰς τομὰς
 ὅπως μὴθ' ἥλιος μὴθ' ὕδωρ λάβῃ· κίνδυνος γὰρ νοση-
 σαι φαγόν. περιλαμβάνουσι δὲ οἱ μὲν πηλὸν μόνου οἱ δὲ

σκίλλαν ὑποτιθέντες εἰτ' ἄνωθεν τὸν πηλὸν ἐπὶ τούτῳ
δὲ τὸ ὄστρακον· δοκεῖ γὰρ ἡ μὲν σκίλλα χλωρὸν παρέχειν
ὁ δὲ πηλὸς ἐκείνην τηρεῖν τὸ δ' ὄστρακον τὸν πηλόν.

- CAP. VI. Ἡ δὲ κόπρος ὅτι μὲν καὶ μανοὶ τὴν γῆν¹¹
καὶ διαθερμαίνει δι' ὧν ἀμφοτέρων ἡ εὐβλάστεια φανε-
ρόν. ὑπὲρ δὲ τῆς χρήσεως διαμφισβητοῦσι καὶ οὐχ ὡσαύ-
τως χρωῶνται πάντες ἀλλ' οἱ μὲν εὐθύς ἀναμίξαντες τῇ
γῇ πρὸς τὸ φυτὸν προσβάλλουσιν οἱ δ' ἀνὰ μέσον ποι-
οῦσι τῆς τε πρώτης γῆς καὶ τῆς ἐπ' ἄνω· κάτωθεν γὰρ
παραβαλλομένην εἰς τὸ ἄνω φέρεσθαι φασιν ὅταν ὕψη·
βέλτιστον γὰρ εἶναι τὸν χυλὸν, ἄνωθεν δ' ἐξικμάζεσθαι
2 ὑπὸ τοῦ ἡλίου καὶ ὕοντος οὐ διέκνεϊσθαι τὰ κάτω. πάν-
τες δὲ τό γε τοσοῦτον συμφωνοῦσιν ὥστε μὴ δορμεῖαν
καὶ ἰσχυρὰν ἀλλὰ κούφην δι' ἧ καὶ μάλιστα χρωῶνται τῇ
τῶν λοφούρων· ἡ γὰρ δορμεῖα καὶ ἰσχυρὰ διαθερμαίνει
μᾶλλον ἢ καὶ ξηραίνει. χρῆ δὲ καὶ πρὸς τὴν χώραν ἐκά-
στην ποιεῖν τὸ ἀρμόττον· οἷον ἔαν μὲν τις ἐν ἐμπύρῳ
τόπῳ φυτεύῃ τοὺς γύρους ὕδατος ἐμπιπλάναι πρότρυτα
καὶ ἐπειδὰν ἀναπίωσι καταβάλλειν ὅπως ἐνικμος ἡ γῇ
γενομένη μᾶλλον δέχεται καὶ καλλίῳ ποιῇ τὴν ῥίζωσιν.
3 ἔαν δὲ ἐν ἀλμώδει ἢ ἐφάμῳ λίθους περιτιθέναι περὶ
τὸ πρέμνον τοῦ φυτευτηρίου καὶ περιχωρύνει γῆν
ὅπως ἀποστέγῃ τὴν ἀλμυρίδα. συμφέρει δὲ καὶ ἄμ-
μον ποτάμιον παραβάλλειν καὶ ψήφους ἐκ ποταμοῦ ἢ
χαράδρας· ἀποστέγει γὰρ καὶ ταῦτα καὶ ἅμα δι' αὐτῶν
παρέχεται τινα δύναμιν. ἔαν δ' ἐν ἐφύδρῳ καὶ ναματώ-
δει τάφρους ὀρύσσοντα τὰς μὲν πλαγίους ἵνα τὸ ὕδωρ
δέχωνται τὰς δὲ ὀρθίας καὶ λίθων πληροῦνται καὶ γῆς
ὥστε μὴ ἄπτεσθαι τῆς σκαπάνης εἰτα ἄμμον ἐμβάλλοντα
4 καὶ χοῦν· ἅπαντα γὰρ ταῦτα ὠφελεῖ πρὸς τὴν ὑπερβο-
λήν. αἱ τε γὰρ πλάγιοι τάφροι δεχόμενοι τὸ ὕδωρ ξηρο-
τέραν ποιοῦσι αἱ τ' ὀρθιαί κάτω λίθους ἔχουσαι δέχον-

ται τὴν συρροήν, ἔτι δ' ἡ ἄμμος καὶ ὁ χοῦς ἀναξηραί-
 νουσι· διὰ τοῦτ' οὐδ' ἐάν που ἐνῶσι λίθοι ταῖς τοιαύ-
 ταις οὐκ ἐκλεκτέοι, ὑπάρχει γὰρ φύσει τὸ βοηθοῦν·
 ὅλως ἐν ὁποιοῦν ἐὰν ὀρύττων τις λίθους εὗρη ἢ τρόχ-
 μαλον ἢ ἄμμον ἢ γῆν μοχθηρὰν οὐκ ἄκος τὸ μὴ συμ-
 μιγνύναι μηδὲ σκεδαννύναι ταύτην ἀλλὰ τοσοῦτῳ βαθύ-
 τερον τὸν γύρον ἢ τὴν τάφρον ὀρύξαντα τὸν τε τρόχ-
 μαλον ὑποστρωννύναι καὶ τὴν ἄμμον. ὁ μὲν γὰρ λίθος 5
 ὁ μὲν πλατὺς καὶ συμφυῆς βλάπτει τὰ δένδρα ὁ δὲ τρόχ-
 μαλος ὑποκάτω τεθεῖς ψύχος τε παρέχεται τό θ' ὕδωρ
 δέχεται καὶ ταῖς ρίζαις εὐδίοδον ποιεῖ τὸν τόπον. ἀπλῶς
 δὲ τοὺς γε λίθους ἐκλέγειν οὐδ' ἐκ γῆς ψιλῆς οἴονται
 τινες συμφέρειν· καὶ γὰρ ἀλέαν παρέχειν τοῦ χειμῶνος
 καὶ ψύχος τοῦ θέρους. ὁμοίως δὲ καὶ κατὰ τὰς ἄλλας
 διαφορὰς τῆς χώρας τὰ πρὸςφορα ληπτέον. ὥς γὰρ ὅλως
 εἰπεῖν οὐδενὸς ἔλαττον ἀλλὰ πάντων πρῶτον καὶ μέγι-
 στον τὸ δύνασθαι θεωρηῆσαι ποῖον ἐν ποίᾳ χώρᾳ φυτευ-
 τέον οὐ μόνον ἀπλῶς ἀλλὰ καὶ αὐτῆς τῆς συνεχοῦς ὅταν
 ἀνωμαλῆς ἢ κατὰ τοὺς τόπους ἐκάστους. ὥσπερ γὰρ λέ- 6
 γεται πολλάκις ἡ οἰκεία μεγίστην ἔχει ῥοπήν καὶ πρὸς
 ἀντίληψιν καὶ πρὸς εὐκαρπλίαν ὃ καὶ καθ' ὅλων τῶν γε-
 νῶν ἐστίν καὶ ἐν αὐτοῖς τοῖς ὁμοειδέσιν. οἶον ὥς μὲν
 ἀπλῶς εἰπεῖν ἡ συκῇ φιλεῖ τοὺς ξηροὺς τόπους· οἱ γὰρ
 ὑγροὶ σήπουσιν ἢ οὐ καλῶς πεπαίνουσι διὰ τὸ καὶ αὐ-
 τὸν εἶναι τὸν καρπὸν ὑγρόν. οὐ μὴν ἀλλ' ὅσαι γε ὑδρεύε-
 σθαι ζητοῦσι καθάπερ ἡ λακωνικὴ τὰ ὕφνυδρα ζητοῦσιν.
 ὥσαύτως δὲ καὶ τῶν ἀμπέλων αἱ μὲν στερεαὶ καὶ πυ-
 κναὶ καθάπερ καὶ πρότερον ἐλέχθη τὴν ὀρεινὴν μάλλον
 φιλοῦσιν αἱ δὲ μαλαὶ καὶ ὑγραὶ τὴν πεδεινὴν· ἐκατέ-
 ραις γὰρ ἡ τροφή πρὸς τὴν φύσιν σύμμετρος ταῖς μὲν
 ἐλάττων οὐσα ταῖς δὲ πλείων. ὅλως δὲ τὰ ἀκρόδρυα 7
 καλὰ δοκεῖ περὶ τὰς ὑπαρείας γίνεσθαι· σημεῖα δὲ ποι-

οὔνται τὴν αὐτομάτην γένεσιν· ὅπου γὰρ ἡ φύσις αὐτὴ
γεννᾷ τοῦτον οἰκειότατον εἶναι τόπον. αἱ δὲ καθ' ἕκα-
στα διαφοραὶ δῆλον ὅτι κυριώταται· καὶ γὰρ ὑπάρχειαι
πολλαὶ καὶ παντοῖαι. καὶ τὸ ὅλον ὥσπερ μία τις αὐτῇ
διαφορὰ καθ' ὕψος καὶ ταπεινότητα πολλῶν οὐσῶν ἐτέ-
ρων καὶ μειζόνων ὥσπερ ἐν ταῖς ἱστορίαις εἰπομεν, ὧν
8 οὐδεμίαν ἀθεώρητον εἶναι χρή. τὴν γοῦν λειμωνίαν καὶ
ἔφυδρον σχεδὸν οἱ πλείους ὁμολογοῦσιν ἀγαθὴν εἶναι
ταῖς ἀμπέλοις ὥσπερ καὶ τὴν εὐγείον ἐλάαις καὶ συκαῖς·
αἱ μὲν γὰρ ὑγροτέρας δέονται καὶ μαλακωτέρας τροφῆς
αἱ δὲ ξηροτέρας καὶ σωματωδεστέρας. ὅλως δ' αἰεὶ τὰ μὲν
ξηρὰ ξηρὰν ζητεῖ χώραν τὰ δὲ ὑγρὰ ὑγρὰν. ὥς δ' ἀπλῶς
εἰπεῖν ἀρίστη πᾶσιν ἡ μανὴ καὶ κούφη καὶ ἐνικμος, εὐ-
τραφῆς γὰρ μάλιστα καὶ εὐανξής, εἰ μὴ ὅσα διὰ τὴν
ἰσχὺν λαμβάνοντα πληθὺς τροφῆς ἐξυβρίζει καθάπερ ἡ
ἀμυγδαλῇ. ταύτῃ γὰρ ἡ λεπτόγειος οἰκειότερα καὶ τό-
πος εὐδαινὸς καὶ εὖειλος ἐναντίως δὲ τῇ εὐβοικῇ παλί-
9 σκιος καὶ ὀροσερός. οὐ μικρὸν δὲ οὐδὲ τὸ πρὸς τὰ πνεύ-
ματα καλῶς κείσθαι τοὺς τόπους ὥστε καὶ τοῦτο θεω-
ρητέον. εὐπνουν μὲν γὰρ ἅπαντα ζητεῖ· τροφαὶ τε γὰρ
ἐν τοῖς τοιούτοις βελτίους καὶ οἱ καρποὶ πεπειρότεροι.
πνευματώδη δὲ καὶ προσήνεμον οὐδὲν ὥς εἰπεῖν τῶν γε
ἡμέρων· ἀνανξῇ γὰρ καὶ μικρὰ καὶ καυλώδη γίνεται
διὰ τὰς πληγὰς τὰς ὑπὸ τῶν πνευμάτων. ἐνια δὲ οὐδὲ
τῶν ἀγρίων· οὐ γὰρ τελειοκαρπεῖ καθάπερ οὐδὲ τὴν εὐ-
βοϊκὴν φασιν ἀλλὰ μέχρι τοῦ ἄνθους ἀφικνεῖσθαι τὰς
δ' ἐν τοῖς ὑπηνέμοις εὐανξείς τε καὶ πολυκάρπους γί-
νεσθαι. τὸ γὰρ ὅλον ὥσπερ πολλάκις εἴρηται συμμε-
τρίας τινὸς ἔοικεν ἕκαστα δεῖσθαι πρὸς τὴν φύσιν ὁμοί-
ως ἐν τε ταῖς ἄλλαις τροφαῖς καὶ ταῖς τοῦ ἀέρος μετα-
βολαῖς. ἀλλὰ τοῦτο μὲν ἂν εἴη καθόλου καὶ κοινόν.

CAP. VII. Τὰς δὲ μανότητας καὶ πυκνότητας τῶν⁸ H

φυτευομένων οὐχ οὕτω πρὸς τὸν τόπον ὥς πρὸς αὐτὰ
 τὰ φυτευόμενα σκεπτέον ὅσα τε φιλόσκια καὶ μὴ καὶ
 ὅσα μακρόρριζα καὶ βραχύρριζα· τὰ μὲν γὰρ δῆλον ὅτι
 μανὰ τὰ δὲ πυκνὰ φυτευτέον. φιλόσκια δὲ ὧν οἱ καρποὶ
 ξηροὶ τε καὶ πυρηνώδεις ὥσπερ ῥόας καὶ μυρρίνου καὶ
 ὅσα φύσει μανὰ τε καὶ ξηρὰ καὶ μὴ μακρόρριζα καθάπερ
 ἡ δάφνη. τῶν μὲν γὰρ ὁ καρπὸς ἡλιούμενος στρυφνὸς 2
 γίνεται τὰ δὲ ὥσπερ προβολῆς δεῖται καὶ πρὸς τοὺς χει-
 μῶνας καὶ πρὸς τὰ καύματα διὰ τὴν ἀσθένειαν· οὐκ ἐνο-
 χλεῖ γὰρ τῷ ταρρῷ διὰ τὴν βραχυρριζίαν· καίτοι τινὲς
 ἅπαντα κελεύουσι διὰ πολλοῦ φυτεύειν ὅπως μὴ σύν-
 ταρρα γίνηται μηδ' ἀναυξῇ τροφήν τ' ἐλάττω λαμβά-
 νοντα καὶ τοῦ πνεύματος ἀποκλειόμενα. οὐ μὲν ὁρθῶς
 γε λέγουσιν ἀλλ' ἐκάτερα διαιρετέον ὥσπερ εἴρηται. χρὴ
 δὲ καὶ πρὸς τὸν τόπον ὀρῶντα ποιεῖσθαι τὰς ἀποστάσεις·
 ἐν γὰρ τοῖς ὀρεινοῖς ἐλάττους ἢ ἐν τοῖς πεδεινοῖς· ἐπ'
 9H ἐλαττον γὰρ αἶ τε ρίζαι προσανύσσονται καὶ ἡ κόμη. ἅπαν 3
 δὲ φυτὸν ὅταν ἐκβλάσῃ τὸ πρῶτον ἔᾶν ριζωθῆναι μη-
 δὲν κινουῖντα τῶν ἄνω καθάπερ ἐπὶ τῶν ἀμπέλων ποι-
 οῦσιν ἀφιέντες τὰς ῥάχους, εἴθ' ὅταν ἰσχύωσιν τότε πε-
 ριαιρεῖν τὰ ἄνω καταλιπόντα τὰ κάλλιστα καὶ τὰ ἐπιτη-
 δεϊότατα πεφυκότα. (κατὰ γὰρ τὰ δένδρα τοῦτ' ἀναγ-
 καλὸν οὐδ' ὥσπερ ἐπὶ τῶν ἄλλων ἀφαιρεῖν ἐνδέχεται
 πάντα καὶ τέμνειν ἰσόγεων·) ἀρριζώτου γὰρ ὄντος ἐὰν
 περιαιρῇ καὶ κινῇ τις ἀσθενὲς ὃν κινδυνεύσει μᾶλλον,
 ἐὰν δ' ἐρριζωμένου καὶ ἰσχύοντος αὐτό τε ἀπαθὲς ἔσται
 καὶ τὴν τροφήν ἀποδώσει πλείονα τοῖς καταλοιπίοις. ἢ 4
 δὲ ἀναγωγὴ καὶ ἣν καλοῦσιν οἱ πολλοὶ τῶν φυτῶν παι-
 δεῖαν οἷον σχηματισμὸς ἔστι καὶ μόρφωσις τῶν δένδρων
 ὕψει τε καὶ ταπεινότητι καὶ πλάτει καὶ τοῖς ἄλλοις. ὥς
 δ' ἐπὶ πᾶν ἐπιτέμνουσι τὰ ὑψηλὰ πλὴν ὅσα φύσει τοι-
 αῦτα καὶ ἔστι καὶ βούλεται καθάπερ φοῖνιξ πενύκη κυ-

- πάριττος. ἀκαρπότερα γὰρ γίνεται διὰ πολλοῦ τῆς τρο-
 φῆς λούσης καὶ ἐνταῦθα καταναλισκομένης ἀλλὰ δεῖ πο-
 λύκλαδα καὶ πολυβλαστῇ ποιεῖν· ἅμα γὰρ τῇ πολυκαρ-
 πία καὶ εὐτρυγητότερα καὶ τὸ ὅλον εὐθεραπευτότερα
 γίνεται, δι' ὃ καὶ περιαιρετέον τὰς μὴ κατὰ καιρὸν βλα-
 5 στήσεις. σχεδὸν δ' ἡ τοιαύτη θεραπεία καὶ κατάστασις
 ὁμοία τῇ διακαθάρσει τυγχάνει τελείων ὄντων τῶν δέν-
 δρων· ὑπὲρ ἧς καὶ δεικτέον πρῶτον τῶν κατὰ τὰς θερα-
 πείας εἰδ' οὕτω περὶ τῶν ἄλλων. ὥςπερ γὰρ ἐφεξῆς
 ταῦτα τῶν περὶ τὴν φυτουργίαν ἐστί. κοινοτάτη μὲν οὖν
 καὶ μάλιστα ἐνδηλος ἐπὶ τῶν ἀμπέλων τυγχάνει· πάντες
 γὰρ χρῶνται καὶ πάντες ἀμπελουργοῦσιν ὑπ' αὐτῆς
 ἀναγκαζόμενοι τῆς φύσεως διὰ τὴν εὐβλάστηϊαν καὶ πο-
 λυβλαστιάν· ὑπὲρ ἧς ἐπειδὴ καὶ ἐν τῇ κλάσει καὶ ἐν τοῖς
 ἄλλοις διηκριβῶται μάλισθ' ἡ θεραπεία πειρατέον αὐτὰ
 καθ' αὐτὰ θεωρεῖν ὕστερον· νῦν δ' ὑπὲρ τῶν ἄλλων λέ-
 6 γωμεν. οὐδὲ γὰρ οὐδ' ἐπὶ τούτων μικρόν ἐστι τὸ κατα-
 στήσασθαι πως τὰ δένδρα καὶ τὰ κακῶς πεφυκότα καὶ
 τὰ ἐμποδίζοντα τοὺς καρποὺς ἀφαιρεῖν. ἐμποδίζει γὰρ
 οὐ ταῦτα μόνον ἀλλὰ καὶ τὰ ἀπηρητημένα αἰὶν αὐτὰ ὅλως
 τὰ παρακαίρως πεφυκότα. δι' ὃ δεῖ ταῦτ' ἐξαιροῦντα
 μετατιθέναι τὴν βλάστησιν εἰς τὸ δέον· εἰκοι γὰρ ὥστε-
 περ ὀχετεία τις εἶναι τῆς τροφῆς τῶν δένδρων ὅπως ἂν
 ἄγῃ τις· εἰς γὰρ τὰ καταλειπόμενα ρεῖ καὶ ταῦτ' αὖξιν.
 7 τοῦτο δὲ ξυμβαίνει δι' ὅτι τοῖς μέρεσιν ἄριστα πέφυκε
 καὶ ἔτι προσεπιβλαστάνει κατ' ἐνιαυτόν· ἐπεὶ καὶ εἰ τις
 αἰεὶ βούλεται κολοῦναι τὰ ἄνω πρὸς τὰς ρίζας ἢ τροφή
 πᾶσα φέρεται κάκειναι λαμβάνουσιν αὖξιν ὥστε συν-
 ταρροῦσθαι τὰ χωρία, καὶ τέλος ἀναυξῇ γίνεται τὰ ἄνω
 πάσης ἐνταῦθ' ὠρμηκυίας τῆς τροφῆς· οἶον γὰρ ἦδη
 φύσις γέγονε χρονισθέντων. ἡ μὲν οὖν ἄμπελος αἰεὶ τὴν
 τομὴν ἐπιζητεῖ κατ' ἐνιαυτόν διὰ τὸ εὐαυξῆς τὰ δὲ ἄλλα

τὰ μὲν παρ' ἔτος τὰ δὲ διὰ τετραετίας, οὐδὲν γὰρ οὕτως
 εὐανξές· ἐπεὶ εἴ γέ τι τοιοῦτον εἴη δέοιτ' ἄν. ἀφαιρεῖν 8
 ἀπὸ τῶν ὑγρῶν περιεργον ἅμα δ' ἡ ἔλκωσις πόνον παρ-
 ἔχει καὶ κακοὶ τὰ δένδρα, δι' ὃ καὶ μετὰ τὴν διακά-
 θαρσιν εὐθύς οἴονται δεῖν κοπρῖζειν καὶ τὴν ἄλλην ἀπο-
 διδόναι θεραπέειαν ὅπως ἐπαναλάβωσι τῇ τροφῇ τὴν κα-
 κοπάθειαν ἀλλὰ μόνον τό γε συνεχές ἐν τῇ τῶν αὖτων
 ἀφαιρέσει ποιεῖσθαι· ταῦτα γὰρ οὔτε πόνον ποιεῖ τῇ ἐλ-
 κώσει κωλύει τε προσηρηγμένα τὰς τροφάς. ἐν δὲ τῇ 9
 διακαθάρσει τὰ τε μὴ κάρπιμα διαιρετέον καὶ ὅσα τῶν
 ἐτέρων αὐξήσιν ἀφαιρεῖται καὶ ὅσα διαπέφυκεν, ἐν τοῖς
 ἔξω γὰρ δεῖ τὴν βλάστησιν εἶναι, καὶ ἔτι τὰ πυκνὰ καὶ
 ἀλλήλοις ἐπιβάλλοντα καὶ ὅσα τὴν ἐκφυσιν ἐκ τῶν μέ-
 σων ἔχει· πάντα γὰρ ταῦτα καὶ τὸ πνεῦμα καὶ τὸν ἥλιον
 ἀφαιρεῖται. δεῖ δὲ καὶ εὐπνουν εἶναι καὶ πρόσκειναι τὸ
 δένδρον δι' ὃ καὶ οὐ κακῶς οἱ οὕτω φυνδιζόντες ὥστε
 πρὸς μεσημβρίαν βλέπειν, καθάπερ οἱ τὰς συκᾶς καὶ τὰ
 10 ἅλλα καὶ μάλιστα τὴν ἐλάαν. ἐπεὶ δ' ἐπίπονος ἡ διακά- 10
 θαρσις διὰ τὰς πληγὰς διὰ τοῦτ' οὐ τὴν τυχοῦσαν ὥραν
 ἀλλὰ [τὴν] μετὰ πλειάδα ληπτέον· ἰσχυρότατα γὰρ τότε
 καὶ μάλιστα αὐτῶν τὰ δένδρα καταναλωκότα τὸ ὑγρὸν
 εἰς τοὺς καρποὺς ἕτερον δὲ οὐδέπω δεδεγμένα. τὰ δ'
 ὑψικαρπότερα δῆλον ὅτι κατὰ λόγον μετὰ τὴν τῶν καρ-
 πῶν ἀφαίρεσιν. ἴδιον δ' ἐπὶ τῆς συκῆς· μόνη γὰρ δια-
 καθαίρεται μικρὸν πρὸ τῆς βλαστήσεως· αἴτιον δ' ὅτι
 τότε μάλιστα εὐσύμφυτος· δεῖ δὲ τοῦτο σπεύδειν, ἀσθε-
 νὲς γὰρ ὄν καὶ μανὸν πονεῖ μάλιστα διὰ τοῦ μετοπώρου
 καὶ περὶ πλειάδα ξηροτέρας οὔσης τῆς ὥρας οὐ δυνα-
 μένη συμφῦναι σήπεται τε παραρρέοντος τοῦ ὕδατος καὶ
 ὑπὸ τῶν χειμώνων κακοπαθεῖ καὶ τὸ ὅλον διαφθείρεται.
 τοῦτο μὲν οὖν ἴδιον τῶν ἀσθενῶν καὶ μανῶν. οὐκ ἴση 11
 δὲ πάντων ἡ ἀφαίρεσις ἀλλὰ πλείων τῶν μᾶλλον δευμέ-

νων. δεῖται δὲ τὰ εὐβλαστοῦντα πολλῆς γινομένης οἶον
 ἐλάα δοκεῖ καὶ ῥόα καὶ μύρρινος· ὅσῳ γὰρ ἂν τις ἐλάττω
 τούτοις καταλίπη βέλτιον βλαστάνει καὶ τοὺς καρποὺς
 φέρει βέλτιον· τοῦτο δ' ὅτι πυκνόβλαστα καὶ λεπτόβλα-
 στά ἐστὶ καὶ ταχὺ παραναιόμενα δι' ὃ καὶ φρυγανικώ-
 12 τατα πάντων τῇ προσόψει. χρὴ δ' ἐλάττονος ὅσα πρὸς
 τὰς τομὰς ἀσθενῇ καθάπερ ἄπιος καὶ μηλέα καὶ εἴ τι
 ἄλλο ξηρὸν καὶ λεπτόφλοιον, καὶ γὰρ ταῦτα πονεῖ· δι'
 ὃ καὶ τὰ αὐτὰ τούτων ἢ ταῖς χερσὶν ἀφαιρεῖν ὥσπερ ἐλέ-
 χθητινὲς κελεύουσιν ἢ τοῖς σιδήροις ὥς ἐλαφρότατα·
 κίνδυνος γὰρ ἅμα τῷ πόνῳ διὰ τὴν ἔλκωσιν. ὥσπερ γὰρ
 καὶ τῶν ῥιζῶν ἐν τῇ σκαπάνῃ τιτρωσκομένων χειρῶ
 γίνεται πολλάκις δὲ καὶ νοσεῖ καὶ ἀφαναίνεται, τὸν αὐ-
 τὸν τρόπον οἷεσθαι χρὴ καὶ ἀπὸ τῶν ἄνωθεν ἐν τοῖς μὴ
 δυναμένοις φέρειν. καὶ περὶ μὲν καθάρσεως ἀρκείτω τὰ
 εἰρημένα.

CAP. VIII. 'Ριζοτομεῖται δὲ μετὰ τὴν φυτείαν καὶ ^{11H}
 ὅταν ἦ νέα πάνθ' ὥς εἰπεῖν ὅπως τε κατὰ βάθους ὠθών-
 ται καὶ πλείω λαμβάνωσιν αὐξησιν, μάλιστα δ' ὧν ἐπι-
 πολῆς αἱ ῥίζαι καθάπερ ἐλάα καὶ ἄμπελος. ὅταν δὲ
 πρεσβύτερα γένηται τὰς μὲν ἐπετείους καὶ ὅλως τὰς ἐπι-
 πολῆς ἀφαιρετέον ὅπως αἱ κάτω πλείους καὶ ἰσχυρότε-
 ραι γίνωνται· φθείρουσι γὰρ ἐκεῖναι ταύτας καὶ ἐμ-
 ποδίζουσιν αὐταὶ δ' οὐ δύνανται παρέχειν τροφήν ἀλλὰ
 καὶ πονοῦσι καὶ ὑπὸ τοῦ ἡλίου καὶ ὑπὸ τοῦ ψύχους.
 ἀφαιρετέον δὲ καὶ τὰς αὖτας· προσηρτημέναι γὰρ καὶ
 ἄλλως λυμαίνονται καὶ σκώληκας ἐμποιοῦσι τοῖς δέν-
 2 δροισι. τὰς δὲ ἄλλας οὐ κινητέον· οὐδὲ γὰρ τὴν διακά-
 θαρσιν ἔστιν ὥσπερ τῶν ἄνω ποιεῖσθαι· καὶ γὰρ τὸ
 γυμνοῦν ἐπὶ πλεόν χαλεπὸν καὶ ὅλως οὐκ εὖσημον ὅθεν
 ἀφαιρετέον. ἅμα δὲ καὶ ὀποθενοῦν φρυομένην μόνον δὲ
 ἰσχύουσα τὴν τροφήν ἀποδώσει, κάλλιον δ' ἐὰν παντα-

τεν· τὸ δὲ δὴ μῆκος καὶ πλάτος ὅσῳ ἂν ἡ πλέον ὠφε-
 ῶτερον ὥστε τὰ πρὸς τὴν βλάστησιν καὶ τὴν εὐτρο-
 φον μόνον δεῖ παρασκευάζειν. περὶ δὲ ἀρδεύσεως καὶ 3
 ἵτων σχεδὸν εἰρηται πρότερον. ὅσα γὰρ ἐν τοῖς οὐ-
 νίοις ὠφέλιμα κατὰ ποίας ὥρας ἢ ἔτους ἢ νύκτωρ ἢ
 ἢ ἡμέραν δῆλον ὅτι καὶ ἐν τοῖς ἐπιρρυτίοις καὶ ὀχε-
 νομένοις ὁμοίως ἔσται. τοῦ δὲ θέρους εὐλόγως μά-
 τα χρῶνται διὰ τὴν σπάνιν τῶν ἐκ διὸς καὶ ἅμα πρὸς
 ἐκτροφὴν τῶν καρπῶν ἀναγκαῖον· οἱ δὲ καὶ οἶον-
 τότε μάλιστα δεῖσθαι πλείστης ἀφαιρέσεως καὶ κυ-
 πιάτης γινομένης. ἰσχυρὸν δ' ὥσπερ ἐν τοῖς ἄλλοις 4
 ἐν τούτοις τὸ ἔθος, οἶον γὰρ φύσις γίνεται. δι' ὃ
 τὰ ἐν τοῖς ξηροῖς καὶ ἀνύδροις οὐδὲν ζητεῖ πλὴν τὸ
 κγκαῖον καὶ χεῖρω γίνεται βρεχόμενα καθάπερ τὰ
 ἰθότα μὴ βρέχεσθαι. καὶ κίνδυνος δὲ εἶναι μὴ συνεχῶς
 οδιδῶ βρέχειν ἀρξάμενος. ἐκείνην τε γὰρ ἀφαιρεῖται
 ἰσχὺν καὶ τὴν τροφὴν καὶ ἑτέραν οὐ διδούς ἀμφο-
 ιων ἀφαιρέσει ἀμαρτάνει, ὥστε πολλάκις ὑπὸ τῶν
 υμάτων ἀναίνεται. σχεδὸν δὲ οἱ καρποὶ χείρους τῶν
 πλεῖστον βρεχομένων, εἰν δὲ σύμμετρον λάβῃ πλεί-
 ; καὶ πολλῷ καλλίους.

CAP. IX. Περὶ δὲ κοπρίσεως ἀκολουθῶς δῆλον ὅτι
 διακαθάρσει λεκτέον τοὺς χρόνους ἄλλως τε εἰ καὶ
 ἐκείνην εὐθὺς κοπρίξειν δεῖ· ἅμα δὲ καὶ οὐδ' ἂν
 ναιντο δέχεσθαι συνεχῶς ἀλλ' ἀφαναίνονται διὰ τὴν
 ρμότητα. τὸ γὰρ τὴν ψιλὴν κοπρίξειν οὐχ ὅμοιον· ἐν
 ἰνῇ μὲν γὰρ εἰς πολλὰ μερίζεται καὶ ἐξαναλίσκεται τὰ
 ρόμενα τῶν σπερμάτων ἐνταῦθα δὲ εἰς αὐτὰς τὰς ῥί-
 ; θύεται καὶ οὐ δύναται πᾶν διαδιδόναι τοῖς καρποῖς
 ἢ ὁμοίως εὐτροφον [ὄν] οὐδὲ πολύχουν ὥστε πάλιν
 λης καὶ ἄλλης ἐπιγινομένης ὥς ἐκθερμαινόμενον ἀν-
 ιεται. ἐπεὶ καὶ ὁ σῖτος, ἂν τις κατακόρως χρῆται καὶ 2

[μὴ] ἐπιγίνηται πλῆθος ὕδατος· δι' ὃ καὶ ταῖς ἐπομβρίαις χρησιμώτερος ὃ γε συνεχῆς καὶ πλείων κορισμός ἐν δὲ ταῖς αὐχμώδεσι καὶ λεπταῖς ὁ σύμμετρος. διὰ ταῦτα δὲ ἴσως οὐδὲ ἡ δριμυτάτη τοῖς δένδροις ἀρμόττει. καίτοι δόξειεν ἂν ἄτοπον εἶναι τὸ μὴ τοῖς ἰσχυροτάτοις τὴν ἰσχυροτάτην· ἀλλ' ἐν τῷ προειρημένῳ τὸ αἷτιον ληπτέον. ἐπεὶ καὶ τοῖς λαχάνοις διὰ τοῦθ' ἀρμόττει μεθ' ὑδρείας ἢ χύλωσης καὶ ὅλως ὅτι πολλῶ τῷ ὑγρῷ χρωῶνται καὶ καθ' ἡμέραν καὶ αὐτὰ φύσει ὑγρά· φυλοφορεῖν γὰρ ἐθέλουσι οὐ καρπογονεῖν αὐτά. οὐ μὴν ἀλλ' ἐνίαις γε χρωῶνται καὶ πρὸς τὰ δένδρα τῶν ἰσχυροτέρων καὶ μάλιστα εἰς μαλακότητα καὶ μεταβολὴν τῶν καρπῶν οἷον ὑεῖα πρὸς τὸ γλυκαίνειν καὶ ἀπυρῆνους ποιεῖν τὰς ῥόας καὶ τὰς ἀμυγδαλαῖς ἐκ πικρῶν γλυκείας καὶ ὥς παρὰ τοὺς μυρρίνους κελεύουσιν ἰσχυροτέραν ἔτι παραβάλλειν οἷον τὴν βυρσοδεψικὴν καὶ οὖρον παρὰ χεῖν ὅταν ἐκβλαστήσωσιν ὥς ἂν ἀπυρῆνων γινομένων· οἱ δὲ καὶ ἐλάα συμφέρειν οἴονται πρὸς εὐκαρπίαν.

4 ἔοικε δὲ καὶ τὸ ἐν τῇ ἀρχῇ μέγα διαφέρειν, εἰ γε καὶ τὰ τῶν σικύων σπέρματα γάλακτι βρεχόμενα καὶ μελικράτῳ γλυκυτέρους ποιεῖ. νομίσαι δ' ἂν τις ταῦτα καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων γίνεσθαι λαχάνων, ἀλλ' ἴσως τὸ δριμύν χρησιμώτερον. ἡ δὲ ῥίζα τῶν δένδρων ἀρχὴ τις οὕσα καὶ τὰ περικάρπια συνεξομοιοῖ τὰ ἐφ' ἑαυτῆς. περὶ μὲν οὖν τούτων καὶ πρότερον εἴρηται. τὴν δὲ χρησίμην ἀεὶ πρὸς τὰς δυνάμεις ἀποδοτέον τῆς μὲν δριμυτέρας ἐλάτ-

5 τονα τῆς δὲ μαλακωτέρας πλείονα. δεῖ δὲ καὶ τὴν πρὸς-13B φορον ἐκάστοις τῶν δένδρων μὴ ἀγνοεῖν· οὐ γὰρ ὥσπερ ὕδωρ τὸ αὐτὸ πᾶσιν οὕτω καὶ κόπρος ἀλλ' ὥσπερ τὰ ἐδάφη πρὸς ἕκαστον οἰκεῖα οὕτω καὶ ἡ κόπρος. ἐπεὶ καὶ κατὰ τὰς ἡλικίας τῶν δένδρων ἐστὶ τις διαφορά· δι' ὃ καὶ φυτεύοντες ὑποβάλλουσιν εὐθύς ὥσπερ ἐλέχθη τὴν

τῶν λοφούρων ὅτι κουφοτάτη, τὸ δ' ἀσθενὲς κουφοτάτης δεῖται. τὸ δ' ὅλον ἐν ταῖς θεραπαίαις τῶν δένδρων ὅσα μὲν κοινὰ πᾶσιν ἐστὶ ταῦτα τῷ ποσῷ καὶ τῷ ποιῷ διοίσει καὶ τοῖς καιροῖς οἷον τομὴ διακάθαρσις σκαπάνη κόπρισις. ταῖς δ' οὖν ἀμπέλοις ἢ διὰ τεττάρων ἢ πλειόνων ἐτῶν παραβάλλουσι κόπρον· οὐ γὰρ δύνανται φέρειν δι' ἐλαττόνων οὐδ' ἐστὶ βοήθεια καθάπερ τοῖς δένδροις ἢ ὕδρευσις ἄλλ' ἐκκαίονται. δι' ὃ καθάπερ ἐλέχθη ταῖς ἐπομβρίαις χώραις συμφέρει μᾶλλον· ἄλλως γὰρ κίνδυνος μὴ ἐπιγινομένων τῶν ἐκ διός.

^{14H} **CAP. X.** Σκαπάνη δὲ πᾶσι συμφέρει· τὰ τε γὰρ ἐμποδίζοντα καὶ τὰ παραιρούμενα τὰς τροφὰς ἐξαιρεῖ καὶ αὐτὴν τὴν γῆν ἐνικμοτέραν ποιεῖ καὶ κουφοτέραν· ἐτι δ' ὁ ἀῆρ ἐγκαταμιγνύμενος, ἀνάγκη γὰρ ἐγκαταμίγνυσθαι κινουμένης, ἱκμάδα τέ τινα δίδωσι καὶ παρέχει τροφήν. δι' ὃ καὶ τὴν ἀνχμώδη καὶ ἄνυδρον σκάπτειν δεῖ καὶ μεταβάλλειν πολλάκις ὥσπερ καὶ πρότερον εἰρηγεται. συμφέρει δ' ἡ σκαπάνη καὶ τοῖς ἐλώδεσι καὶ τοῖς ἐφύδροις. καίτοι δόξειεν ἂν ἄτοπον εἰ τοῖς ἐναντίοις· ἀλλ' οὐδὲν ἄτοπον, τὴν μὲν γὰρ ξηραίνει τὴν δ' ὑγραίνει, δεῖται δ' ἑκάτερα τοῦ ἐναντίου. τροφῆς δὲ πλείονος καὶ βελτίονος γινομένης αὐτὸ τὸ δένδρον εὐθενεῖ καὶ οἱ καρποὶ καλλίους· ποιεῖ γὰρ καὶ τοὺς πυρῆνας ἐλάττους καὶ ὅσων ξυλώδη καὶ δερματικά τὰ ἐκτὸς οἷον ἀμυγδαλῆς καρύας εὐβοϊκῆς τούτων λεπτότερα ταῦτα τὰ δ' ἐντὸς μεῖζω. τὸ γὰρ ὅλον ἢ εὐτροφία διὑγραίνει καὶ τὸ σαρκῶδες αὐξεῖ. διὰ ταῦτα καὶ κατὰ λόγον ἀμφοῖν τὸ συμβαῖνον. ποιεῖ δὲ καὶ εὐχυλότερα καὶ μεῖζω καὶ ἡδίω μετὰ τῆς ἄλλης θεραπειᾶς ὅτι καὶ τροφή πλείων καὶ πέψις γίνεται μᾶλλον. ἐπὶ δὲ τοῦ κράνου, περὶ τούτου γὰρ μάλιστα ἀντιλέγεται, δηλον εἴπερ ὥς ἀληθῶς πλείον ἀναλαμβάνει τῆς συμμέτρου τροφῆς, ὥς ἥτ-

τον ποιεῖ εὐχυλον. ὅπερ καὶ ἐπ' ἄλλων συμβαίνει περι-
 3 καρπίων ἐν ταῖς πειρίραις λίαν χώραις καὶ εὐτρόφοις. ἡ
 μὲν οὖν σκαπάνη πάντα ταῦτα συναπεργάζεται καὶ τὸ
 ὅλον ὠφελεῖ διὰ τὸ ἐξαιρεῖν τὰ παραιρούμενα· ἐπεὶ καὶ¹⁵ H
 τὰ παραφυτενόμενα καὶ τὰ παρασπειρόμενα διὰ τοῦτο
 βλέπτει πάντα τὰ δὲ καὶ ὁλῶς ἀναιρεῖ πλήν ὅσα γ' ἐν
 φαρμάκου μέρει· λέγω δ' ὥς οἱ τὰς κριθὰς ἐπισπείρου-
 τες τοῖς τῶν ἀμπέλων φυτοῖς ἢ εἴ τι ἄλλο ξηρὸν ὅπως
 τῆς ὑγρότητος [τὸ πληθὺς] ἀφαιρεθῇ, καὶ ὥς ταῖς φα-
 φανίσιν τοὺς ὀρόβους πρὸς τὸ μὴ κατεσθίεσθαι καὶ εἰ δὴ
 4 τι ἄλλο τοιοῦτον· καὶ ὅσα προσφιλῇ τυγχάνει καθάπερ
 δοκεῖ τῶν δένδρων ἐλάα καὶ μύρρινος· τὰς τε γὰρ ῥίζας
 συμπλέκεσθαι φησι τῶν δένδρων Ἀνδροτίων καὶ τὰς
 τοῦ μυρρίνου ῥάβδους φύεσθαι διὰ τῶν ἀκρεμόνων τῆς
 ἐλάας, τὸν τε καρπὸν ἔχοντα τοῦ ἡλίου καὶ τῶν ἀνέμων
 προβολὴν τὴν ἐλάαν ἀπαλὸν γίνεσθαι καὶ γλυκὺν ἐλάτ-
 τω δὲ τοῦ ἐν τοῖς προσείλοις. ἄλλο δ' οὐδὲν ἐθέλει φυ-
 5 τεύεσθαι πρὸς ταῖς ἐλάαις. εὐμένες δὲ καὶ ἡ πεύκη δο-
 κεῖ πᾶσιν εἶναι διὰ τε τὸ μονόρριζος εἶναι καὶ βαθύρρι-
 ζος· ὑποφυτεύεται γὰρ ὑπ' αὐτῇ καὶ μύρρινος καὶ δά-
 φνη καὶ ἕτερα πλείω καὶ αὐξησιν λαμβάνει. καὶ φανερόν
 ὅτι μᾶλλον παροχλοῦσιν αἱ ῥίζαι τῆς σκιᾶς· σκιὰν γὰρ
 πολλὴν ποιεῖ ἡ πεύκη. κατὰ λόγον δὲ καὶ τὰ ἄλλα τὰ
 ὀλιγόρριζα καὶ βαθύρριζα καὶ πρὸς τούτοις ὧν μὴ κατὰ
 6 τὴν αὐτὴν ὥραν ἢ βλάστησις καὶ καρποτοκία· τροφήν
 τε γὰρ ἐλαχίστην παραιρεῖται ταῦτα καὶ παραλλάττον-
 τες οἱ χρόνοι τῇ τε βλαστήσει καὶ τῇ τελειώσει τῶν καρ-
 πῶν ἦττον λυποῦσι. χαλεπώτατα δὲ καὶ ἀμπέλῳ καὶ
 τοῖς ἄλλοις συκῇ καὶ ἐλάᾳ· καὶ γὰρ τροφήν πολλὴν ἀμ-
 φότερα λαμβάνει καὶ σκιὰν παρέχει πλείστην· χαλεπὸν
 δὲ καὶ ἡ ἀμυγδαλὴ διὰ τε τὴν ἰσχὺν καὶ διὰ τὴν πολυρ-
 ριζίαν. καίτοι φυτεύουσιν τινες ἐν ταῖς ἀμπέλοις ὥς ἀσι-

νέστατον τροφῆς τε ἐλαφρᾶς δεομένην καὶ ἅμα διὰ τὸ
 πρωϊκαρπον καὶ μὴ παλίσκιον ἥκιστα ἐνοχλοῦσαν· οὐ
 μὴν ὀρθῶς κελεύουσιν. οὐ γὰρ οὕτως ἡ σκιά λυπεῖ κα- 7
 θάπερ εἴρηται καὶ τὸ ὄψιον ὥς ἡ ἰσχὺς τῶν ῥιζῶν· ἀφαι-
 ρεῖται γὰρ τὴν τροφὴν συντάρρων γινομένων. ἀλλὰ
 κουφότατον καὶ ἀσινέστατον πάντων ἐστὶ μῆλέα καὶ
 ῥόα· καὶ γὰρ οὐ πολὺρριζα καὶ τροφῆς ἐλαφρᾶς δεῖται
 καὶ ταχὺ γηράσκουσιν ὥστε μὴ πολὺν χρόνον ἐνοχλεῖν.
 ἀπλῶς δ' ἅπαντα ἐπισινῇ καὶ βλάπτει τῇ παραφύσει. 8
 καίτοι συμβαίνει γ' ἐνίοτε τῶν παραφύτων παραιρου-
 μένου θατέρου καὶ θάτερον ἀναίμεσθαι· τοῦτο γὰρ ἤδη
 τινὲς συνέπεσεν ἅμα πεφυκνυῶν ἀναδενδράδων καὶ συ-
 κῶν ὥς αἱ συκαὶ παρηρέθησαν· αἷτιον δ' ὅτι μεγάλην
 ἐποίησε μεταβολὴν συνηυξημένων ἤδη καὶ συντεθραμ-
 μένων· ὥςπερ γὰρ μία φύσις ἐγεγένητο διὰ τὸν χρόνον.
 ἐπεὶ νέων ὄντων εἴ τις παρείλεν οὐχ ὅτι αὖ ἀφάνυνεν
 ἀλλὰ καὶ εὐανξέστερας καὶ καλλίους ἐποίησε. καὶ περὶ
 μὲν τῶν ἄλλων δένδρων ἐκ τούτων θεωρεῖσθω.

16 H CAP. XI. Περὶ δὲ ἀμπέλων ὅσα μὴ κοινὰ καὶ ἐν
 τοῖς πρότερον εἴρηται λεκτέον ὁμοίως. ἐπεὶ δὲ καὶ τὰ
 γένη διαφέρει καὶ αἱ χῶραι τοῦτο χρὴ πειραῖσθαι διαι-
 ρεῖν τὰ ποῖα ταῖς ποίαις οἰκεῖα. κατὰ φύσιν μὲν γὰρ
 ἐὰν φυτεύῃ τις ἀγαθὰ, παρὰ φύσιν δὲ ἄκαρπα γίνεται.
 τὸ δὲ κατὰ φύσιν σχεδὸν καθ' ὁμοιότητά τινα λαμβά-
 νουσιν ὥςπερ εἵπομεν, ἐν μὲν τῇ στερεᾷ καὶ ἀνύχμῳδαι
 τὰ στερεὰ καὶ τὰ τῶν λευκῶν καὶ τῶν μελάνων, ὥς δ'
 ἐπὶ τὸ πᾶν τὰ μέλανα στερεώτερα, ἐν δὲ τῇ ἐπόμερῳ τὰ
 μαυρά. διάδηλα δὲ τὰ πυκνὰ καὶ τὰ μαυρὰ ταῖς μήτραις
 ἅς δεῖ θεωρεῖν ἀποτέμνοντας τὰ νέα τῶν κλημάτων· ἔχει
 γὰρ ἡ μὲν μαυρὴ πολλὴν τὸ δὲ ξύλον λεπτὸν ἡ δὲ πυκνὴ
 μικρὰν τὸ δὲ ξύλον παχύ. ὅτι δὲ ἐκάτερον ἐκάτερον τῇ 2
 χώρᾳ συμφέρει διὰ τῶνδε φανερόν· ὧν μὲν γὰρ ἡ μήτρα

- μεγάλη τούτων καὶ οἱ πόροι πολλοὶ καὶ εὐρέες, ὧν δὲ μικρὰ στενοί τε καὶ ὀλίγοι· δι' ὃ καὶ διὰ τοῦ ἔαρος τροφῆς ἐλάττονος δέχεται τὰ πυκνὰ καὶ ἅμα διατηρεῖν δύναται τὸ ὑγρὸν εἰς τὸ θέρος· ὁ γὰρ ἥλιος οὐχ ὁμοίως ἐξάγει διὰ τὴν πυκνότητα, δι' ὃ μικρᾶς τῆς ἀφαιρέσεως οὔσης ὀλίγης δὲ τῆς ἐπιροῆς διὰ τὴν ξηρότητα τῆς γῆς τὰ τε κλήματα ἀσθενῇ καὶ τοὺς καρποὺς ἀτελεῖς φέρουσι.
- 3 τῇ δὲ ἐπομβρῷ προσφορώτατον τὸ γένος ἅτε πολλῆς τροφῆς δεόμενον καὶ μεγάλης ἀφαιρέσεως γινομένης, ὁ ἥλιος ἐξάγει γὰρ, τοσούτῳ μᾶλλον ἐπιδίδωσι καὶ εἰς μέγεθος καὶ εἰς εὐκαρπίαν ἄφθονον μὲν τροφήν ἔχουσα ταύτης τε κατακρατοῦσα καὶ πέττουσα ῥαδίως. διὰ τοῦτο γὰρ καὶ ἡ λειμωνία δοκεῖ ταῖς ἀμπέλαις εἶναι (καὶ) κρατίστη δι' ὅτι πρὸς τῷ κούφῳ καὶ μὴ πλείρα εἶναι καὶ ξφυδρός ἐστιν ὥστε μὴ δύνασθαι τὸ οὐράνιον ὕδωρ δι-
- 4 κνεῖσθαι πρὸς τὸ ἐκ τῆς γῆς, ἡ δὲ ἄμπελος ὕδατος πλείστον δέχεται διὰ τὸ καὶ ἐν τῷ καρπῷ πλείστον ἔχειν τὸ ὑγρὸν· ἔτι δὲ μάλιστ' ἀντέχειν δύναται ἐν ταῖς ἐπομβρίαις. ἐὰν δὲ ἡ χώρα μῆτε ἀνυψητὰ μῆτε ἐπομβρὸς ἀλλὰ μέση τυγχάνῃ τὰ ἀνὰ μέσον φυτεύειν ὅσα μῆτε πυκνὰ μῆτε μανά. γένη μὲν οὖν πρὸς ἐκάστην ταῦτα
- 5 οἰκεῖα διαιρεῖται. περὶ δὲ τῶν σπερμάτων ἐπεὶ περὶ ἰσχυ-^{17H}ρότατα δεῖ διὰ τοῦτό τινες κελεύουσιν ὥς ἐκ ψυχροτάτης χώρας λαμβάνειν· πυκνότατα γὰρ ὄντα μᾶλλον ἀντέχειν ὥστε καὶ ἐν ταῖς λεπταῖς ἀντιλαμβάνεσθαι καὶ ἐν ταῖς ἐπομβρίαις μὴ ἐκσῆπessθαι. διὰ τοῦτο γὰρ καὶ τὰ μοσχεύματα δεῖν εἰς τὰς ἐπομβρίους μᾶλλον ἐμβάλλειν ἢ τὰ φυτεύματα πάντων τῶν δένδρων ὅτι τὰς ῥίζας τὰς καθιεμένας τῶν φυτευμάτων ἀσθενεῖς οὔσας ἐκσῆπει τὰ δὲ τῶν μεμοσχευμένων ἰσχυρότερα καὶ εὐθύς ἀντι-
- 6 λαμβάνεται. τὰ δὲ πάχῃ τῶν φυτῶν εἰς μὲν τὴν ἐπομβρὸν οἰκεῖα· δεῖ γὰρ ὅτι μάλιστα ἰσχυρὰ καθάπερ λέγο-

μεν· εἰς δὲ τὴν αὐχμηρὰν μήτε παχέα μήτε ἄγαν λεπτά· τὰ μὲν γὰρ οὐκ ἂν δύναιντο σῆψαι τὰ δὲ ἄσθενῇ κίνδυνος μὴ πρὸ τῆς βλαστήσεως ἀποξηρανθῇ. παραλλάττονται δὲ καὶ οἱ χρόνοι τῆς φυτείας καθ' ἑκάτερον· τὴν μὲν γὰρ ἐπομβρον καὶ ψυχρὰν ὀλίγον πρὸ ἰσημερίας δεῖ, τότε γὰρ ξηροτάτῃ καὶ θερμοτάτῃ· τὴν δ' αὐχμηρὰν καὶ θερμὴν μεθ' ἡλίου τροπᾶς· ὅσῳ γὰρ ἂν μᾶλλον βρέχεται τοσούτῳ βελτίων ἢ βλάστησις· τὴν δ' ἄλλην ἅπασαν τεκμαιρόμενον πρὸς τοῦτο τὸν χρόνον.

^{18 H} CAP. XII. Χρὴ δὲ καὶ τὴν ἐργασίαν ποιεῖσθαι πρὸς τὴν χώραν εὐθύς ἀπ' αὐτῶν τῶν γύρων ἀρξαμένους· οἷον ἐν τῇ ἐπόμβρῳ μήτε μεγάλους ὀρύττοντας μήτε βαθεῖς ὅπως μὴ πολὺ συνιστάμενον ἐκσῆπῃ τὸ ὕδωρ· διὰ τοῦτο γὰρ εἰς σφόδρα κάτομβρος ἢ τοῖς παττάλοις τοῖς σιδηροῖς φυτεύουσι. μηδὲ δὴ συσκάπτειν αὐτοεῖται μηδὲ τῷ ὕστερον ὅπως μάλισθ' ὁ ἥλιος ξηραίνῃ τὴν κατὰ τὸ φυτὸν γῆν· εἰ δὲ αὐχμηρὰ καὶ ξηρὰ δῆλον ὥς ἐναντίως. οὐ γὰρ γύρους ἀλλὰ πᾶσαν εἰ δύναιτον ὀρυκτέον ἵν' ὥς μάλιστα συνεργασθεῖσα δέχεται τὸ ὕδωρ. εἰ δὲ μὴ τάφρους ὥς βαθυτάτας καὶ μεγίστας ποιοῦντα συσκάπτειν ὅτι μάλιστα πρὸς αὐτὸ τὸ φυτὸν ὅπως ἥκιστα διαθερμαίνεται τοῦ θέρους. ὁμοίως δὲ καὶ τᾶλλα τὰ ² τοῦτοις ἀκόλουθα ποιεῖν. ὥς γὰρ ἀπλῶς εἰπεῖν ἀληθές τὸ καὶ πρότερον λεχθὲν ὅτι δεῖ ταῖς ἐργασίαις τὴν μὲν ὑγρὰν ξηραίνειν τὴν δὲ ξηρὰν ὑγραίνειν· δι' ὃ καὶ τοῦ ξαuros κελεύουσιν ὥς βαθύτατα σκάπτειν ὅπως ὅτι πλεῖστον ἐγκαταμιχθὲν πνεῦμα παράσχη τροφήν. ὥσπερ γὰρ εἴρηται πολλάκις οὐκ ἀπὸ τῆς γῆς μόνον ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τοῦ ἡλίου καὶ ἀπὸ τοῦ ἀέρος ἢ τροφή. λαμβάνουσι δὲ ³ καὶ κατὰ τὰς ὀρεινὰς καὶ ἀνεμώδεις τὰ πρὸςφορα ταῖς φυτεῖαις οἷον τοὺς τε γύρους ὀρύττοντας τοῖς καθεστῶσι πνεύμασι καὶ τὸ φυτὸν τιθέντες τὸν αὐτὸν τρόπον ὅπως

ἡ βλάστησις μὴ ἐναντία γίνηται τῷ πνεύματι, θραύεσθαι γὰρ ἐκείνως ἀνάγκη, μηδ' ἔμπαλιν ὑπερπεσοῦσα παρὰ φύσιν αὖξεται· τούτων γάρ τι πάσχουσα χείρων ἢ ἄμπελος. ὥσαύτως δὲ καὶ τὰ ἄλλα τὰ ἀκόλουθα πρὸς τὴν χώραν. τὰς μὲν οὖν φυτείας οὕτω καὶ διὰ ταῦτα ποιοῦνται.

- CAP. XIII. Τὰς δὲ τομὰς πανταχοῦ τῶν φυτῶν βραχείας ὥς ἂν φριξοθῶσι καὶ αὖξοθῶσι· ἅμα δὲ ἡ γῆ αὐχμηρὰ καὶ τρέφειν ἀδύνατος τὰ πολλά. κατὰ δὲ τὴν ὀρεινὴν καὶ ψυχρὰν ἢ καὶ ὁλως ἐναυρον κατὰ τὸ ἔαρ τέμνειν εὐλαβοῦνται, τὸ γὰρ ψύχος ἀποξηραίνει. ὥραν δὲ τῆς τομῆς σχεδὸν τὴν αὐτὴν πᾶσιν ἀποδιδόασιν ὑπ' αὐτὴν τὴν βλάστησιν ὅπως τὸ φυτὸν πλήρες ὦν τοῦ ὑγροῦ πρὸς τὴν ἀφαίρεσιν ὀρμήσῃ καὶ ὁ βλαστὸς ὅτι κάλλιστος
- 2 γένηται· τὴν γὰρ τομὴν ταύτην οὐ καρποῦ χάριν ἀλλὰ βλαστοῦ γίνεσθαι· τὴν δὲ μετοπωρινὴν καρποῦ δι' ὅπερ ἐκείνην ποιητέον εὐθὺς μετὰ πλειάδος δύσιν· τότε γὰρ εἶναι συννεστηκότα τε μάλιστα καὶ ἥκιστα τεμνόμενα διακρυροεῖν καὶ ῥήγνυσθαι. μεθ' ἡλίου δὲ τροπὰς καὶ μετὰ ξεφύρου πνοᾶς ἀμφοτέρω πασχειν ταῦτα τεμνόμενα καὶ τό τε φυτὸν πονεῖν καὶ τὸν βλαστὸν ἐξ ἄκρου φύεσθαι πρὸς τῇ τομῇ διὰ τὸ τὴν τροφὴν τὴν μὲν ἐξερρονη-
- 3 κέναι τὴν δ' ἐν τοῖς ἄκροις καταλελείφθαι. τέμνειν δὲ τὰ μὲν ἐν τῇ χέρσῳ φυτευόμενα τῷ τρίτῳ ἔτει· θᾶττον γὰρ παραγίνεσθαι διὰ τὸ νεορρογάτην εἶναι τὴν γῆν καὶ ἀκάρπωτον. τὰ δ' ἐν τῇ γεωργομένη ὀψιαιέτερον. τὴν δ' ἄμπελον ἄγειν δεῖ κύκλῳ περὶ τὸν πυθμένα· πανταχόθεν γὰρ ὁμαλοῦς οὔσης καλλίων καὶ εὐκαρποτέρα· τοῦτο δ' οὐ χαλεπὸν ἐάν τις καταλίπῃ μὴ τὰ κάλλισθ' ὠρμηκότα τῶν κλημάτων ἀλλὰ τὰ ἄριστα πεφυκότα πρὸς τὴν ἀγωγὴν· ἀρκεῖ γὰρ εἰς ὀφθαλμὸς λειφθεὶς εἰς τὸ
- 4 δέον. ἐὰν δέ τις ἀπορῇ καὶ τοῦτο διὰ τὸ τὴν ἄμπελον μὴ

ὥρμηκέναι κατὰ τὸ αὐτὸ τῶν λειφθέντων κλημάτων ἀφελεῖν τοὺς ἐντὸς ὀφθαλμοὺς ὅπως εἰς τοὺς ἕξω ρέουσα ἢ τροφή σχίσῃ τὴν ἄμπελον· αἰ γὰρ πρὸς τὸ ζῶν καὶ τὸ δεχόμενον ἢ ἐπιρροή, δι' ὃ καθάπερ ἐλέχθη ῥάδιον ποιεῖν τὰς ἀγωγάς. τοῦτο δ' ἐν ταῖς ἐνίκμοις καὶ ἀγαθαῖς· ἐν δὲ ταῖς αὐχμώδεσι καὶ ξηραῖς ἀνάγκη τὰ βέλτιστα λείπειν· ξηρὰ γὰρ οὐσα καὶ ὀλιγοτρόφος οὐ ῥαδίως ἕτερα προήσεται, δι' ὃ συνακολουθητέον τῇ ὁρμῇ· χρηρὴ δὲ καὶ πρὸς τὰ πνεύματα τῇ αὐτῇ τομῇ χρησθαι καὶ μὴ βιάζεσθαι παρὰ φύσιν. τῶν μὲν οὖν φυτῶν τοιαύτας καὶ διὰ ταῦτα ποιοῦνται τὰς θεωραπείας.

1914 CAP. XIV. Τῶν δ' ἀμπέλων τῶν τελέων ἤδη πρώτον καὶ μέγιστόν ἐστιν ἡ κλάσις· καλῶς γὰρ ἀμπελουργομένη καὶ εὐβλαστοτέρα καὶ εὐκαρποτέρα καὶ πολυχρανιωτέρα γίνεται. δεύτερον δὲ καὶ τρόπον τινὰ τούτῳ παραπλήσιον ἡ βλαστολογία· καὶ γὰρ ἐνταῦθα εἰδέναι δεῖ τὰ ποῖα συμφέρει καταλιπεῖν καὶ τὰ ποῖα ἀφαιρεῖν καὶ πρὸς τοὺς ἐτείους καρποὺς καὶ πρὸς τὴν ὄλην φύσιν. τὰ δ' ἄλλα ἤδη κοινότερα καὶ ῥᾶν πάντα δ' ἔχοντα διαφορὰν ὥστε [καὶ] καιρὸν ζητεῖν καὶ τρόπον. αἱ δὲ 2 διαφοραὶ κατὰ τὰς ὥρας τῶν ἔργων αἱ μὲν καὶ ἐν τοῖς ἄλλοις εἰσὶν οὐ μὴν ἀλλὰ πλείστη γε κατὰ τὴν κλάσιν καὶ τὴν ἀμπελουργίαν ὑπὲρ ἧς καὶ πειρῶνται γε διαίρειν ἅμα τοῖς τε γένεσι ποιούμενοι καὶ ταῖς χώραις τὸν ἀφορισμόν. ὁ δ' ἀφορισμὸς ἐν δυοῖν ἐν ποίαις ἕκαστα ὥραις δεῖ καὶ ἐν τῷ βραχυτομεῖν ἢ μακροτομεῖν· ἐπεὶ τό γ' εἰς τὴν ἀγωγὴν καὶ τὴν ὄλην τομὴν τῶν ἀμπέλων πανταχοῦ τὰ αὐτά. σχεδὸν δ' ἐνιοί γε τὸν αὐτὸν ἀπο- 3 διδόασιν ἐπὶ τε τῶν γενῶν καὶ τῆς ὁμοίας χώρας ἀφορισμόν· οἷον τὸ βραχυτομεῖν ἐν τε ταῖς καυσώδεσι καὶ ξηραῖς καὶ τῶν ἀμπέλων ὅσαι τοιαῦται τυγχάνουσιν. ἐγκαρπότεραι γὰρ γίνονται διὰ τὸ μᾶλλον δύνασθαι τρε-

- φειν· μακροτομεῖν δ' ἐν ταῖς ἐναντίαις καὶ τὰς ἐναν-
 τίας οἶον ἐν ταῖς ἐφύργοις καὶ εὐτραφέσι καὶ ὅσαι τῶν
 ἀμπέλων τοιαῦται· φύσει τε γὰρ καρπιμωτέρας εἶναι
 καὶ τὸν γινόμενον καρπὸν ἐν ἄκροις μᾶλλον φύεσθαι
- 4 τοῖς κλήμασιν. ἔνιοι δὲ καθόλου περὶ πασῶν διαιροῦσιν
 οὐκ εἰς τὰς χώρας ἀποβλέποντες ἀλλ' εἰς αὐτὰ τὰ γένη
 καὶ τὰς διαθέσεις κελεύοντες σκοπεῖν πρὸς τὴν μήτραν
 ὥσπερ ἐπὶ τῶν αὐτῶν εἵπομεν ἐν τοῖς ἀποτεμνομένοις
 τῶν νέων κλημάτων. ἐὰν μὲν γὰρ ἔχη πολλὴν πολλὰ
 καὶ βραχέα καταλιπεῖν, ὅπως βραχέων μὲν ὄντων δύνη-
 ται τρέφειν ἀπὸ πολλῶν δὲ πολὺς ὁ καρπὸς γίνηται, ἐὰν
 δ' ὀλίγην καὶ πολὺ τοῦ ἔνου κλήματος ἔχωσιν, ἐλάττω
 μὲν τὸ πλῆθος μεῖζω δὲ τὸ μέγεθος· ἀεὶ δὲ ὅσω ἐλάττω
- 5 τὴν μήτραν τοσοῦτ' μακρότερα λείπειν ἐν ἀπάσαις. καθ-
 ὅλου μὲν οὖν οὕτω τὸ μέγεθος καὶ τὴν βραχύτητα τῶν
 κλημάτων καθ' ἑκάστην ποιεῖσθαι πρὸς τὴν μήτραν τὴν
 ἐν τοῖς ἀποτόμοις ὅπως ἴσῃ τὸ πλάτος ἢ τῷ περιλειηφότι
 κλήματι. τῆς γὰρ ἀμπέλου τεμνομένης ἐξ ἴσου πρὸς τε
 τὴν ἔξιν τὴν ἑαυτῆς καὶ πρὸς τὴν τοῦ καρποῦ φορὰν
 πολυχρόνιον ἔσεσθαι καὶ ἀγαθὴν διὰ τέλους. ἐὰν δὲ ἡ
 μήτρα πλέον μέρος κατέχη τῆς τομῆς καρπὸν μὲν γίνε-
 σθαι πολὺν τὰ δὲ κλήματα ἀμενηνὰ διὰ τὴν τῆς τροφῆς
- 6 ἀσθένειαν. ἐὰν δὲ αὖ τὸ κλῆμα τὸ ἐν τῇ τομῇ δυνατὸν
 ἢ καὶ νεανικὸν καρπὸν ὀλίγον ἀπὸ μικρᾶς τῆς μήτρας·
 γίνεσθαι γὰρ τὸν μὲν βότρυν ἀπὸ τῆς μήτρας τὸ δὲ
 κλῆμα ἀπὸ τοῦ περιλειηφότος κλήματος· δηλοῦν δὲ τὴν
 ἄμπελον αὐτήν. τὰ γὰρ ἐκ τῶν ἔνων νέα βλαστήματα
 πάντα ἄκαρπα γίνεσθαι διὰ τὴν μικρότητα τῆς μήτρας
 καὶ τὰς νέας τῶν παλαιῶν ἀφορωτέρας διὰ τὴν αὐτὴν
 αἰτίαν ὥς ἀπὸ τῆς μήτρας τῆς τε σαρκὸς καὶ τοῦ γιγάρ-
 του γινομένου· ὅπερ οὐδ' ὑπολαμβάνουσιν οὐδ' ὅμοιον
 εἶπερ ἐξαιρεθείσης ἢ μὲν σάρξ γίνεται τὸ δὲ γίγαρτον

οὐ γίνεται, πλὴν εἰ ἄρα τοῦ ἐνδοτάτω τῆς μήτρας ἔξαι-
 ρομένης. τοῦτο μὲν οὖν ἐπισκεπτέον. εἰ δ' ὅλως αἱ 7
 μελλοῦσαι ἔχουσιν τὰς μήτρας εὐκαρπότεραι καὶ πολυκαρ-
 πότεραι τυγχάνουσιν οὐδὲν ἂν διαφέροι πρὸς τὰ νῦν.
 κοινοτάτην μὲν δὴ ταύτην εἶναι πάσαις. ὅσαι δὲ κλή-
 ματα μὲν πολλὰ φύουσι καρπὸν δ' ὀλίγον τούτων τὰ μὲν
 ἐξ ἄκρας τὰ πρῶτα ὡς μακρότατα λείπειν τὰ δὲ πρὸς
 αὐτὸ τὸ στέλεχος βραχέα, ὅπως ἀπὸ μὲν τῆς βραχείας
 τομῆς ἡ ἄμπελος αὐξήται ἀπὸ δὲ τῶν ἐξ ἄκρου κλημά-
 των ὁ καρπὸς ἀπὸ μεγάλης τῆς μήτρας πολὺς [ῆ]. ὅταν 8
 δὲ βλαστάνη περιαιρεῖν τὰ ἄλλα πάντα πλὴν ὅσα καρ-
 πὸν ἔχει, τούτων [δ'] ἐπικυλίζειν τὰς κορυφὰς ἐν αὐταῖς
 ταῖς οἰνάνθαις ἵνα μήθ' ἡ ἄμπελος εἰς τοῦτο τὸ κλήμα
 ἀφίῃ τὴν αὐξήσιν ὅπερ ἀποτεμένεται ἢ τε περιουῶσα τρο-
 φὴ συνειληθεῖσα ἐπὶ ταῖς οἰνάνθαις αὐξή τὸν βότρυν.
 αἰ γὰρ δεῖ τοῦτο ζητεῖν ἐκ τῆς τομῆς ὅπως ἢ τε ἄμπε-
 λος ἰσχύσει καὶ ὁ καρπὸς ἔσται πολὺς. αὕτη μὲν δὴ καθ-
 ὅλου τίς ἐστι κοινὴ πάσαις.

2H CAP. XV. Ὡραν δὲ τῆς ἀμπελουργίας οἱ μὲν ταῖς
 χώραις μόνον διαιροῦσιν οἱ δὲ καὶ τῶν γενῶν ἐφάπτον-
 ται. κελεύουσι δὲ τὰς μὲν ἐν τῇ ξηρᾷ καὶ θερμῇ πρωῒτας
 ἀμπελουργεῖν ὅταν τάχιστα παύσωνται φυλλοβολοῦσαι,
 τὰς δ' ἐν τῇ ψυχρᾷ καὶ ἐπόμεβρον μικρὸν πρὸ τῆς βλα-
 στήσεως. αἱ μὲν γὰρ ἐν τῇ ξηρᾷ διασώζουσιν τὸ ὕγρον
 αὐταῖ τε βελτίους γίνονται καὶ ὁ καρπὸς ἡδυνιότερος,
 αἱ δὲ ἐν τῇ ψυχρᾷ μεθεῖσαι τὸ ὕδωρ αὐταὶ μὲν οὐδὲν
 χείρους ὁ δὲ καρπὸς ἀσηπτότερος καὶ ἡδυνιότερος. τὰς
 δ' ἐν τῇ μέσῃ καὶ εὐκράτῳ κατὰ τὸ μέσον τῶν ὥρων.
 ἔνιοι δὲ ὅλως πρωῒ πάσας κελεύουσιν ὥσπερ εἰπομεν 2
 ὅτι παχύτερόν τε τὸ κλήμα γίνεται καὶ ἀμβλωπεῖς οὐκ
 ἔσονται καὶ ἐν εὐδία συμβήσεται τὰς τομάς ἐπιξηραίνε-
 σθαι. πάντα δὲ ταῦτα συμφέρει. χειμῶνος μὲν γὰρ οἱ

- πολλοὶ τῶν ὀφθαλμῶν ἀπόλλυνται φέγει καὶ ἡ τομὴ βία
 ξηραίνουμένη φήγνυται, τοῦ δὲ ξαρος φεῖ τό τε δάκρυον
 3 καὶ ἀμβλωπεῖς ἐπιγίνονται πολλαί. καίτοι τινὲς οὐ διὰ
 τοῦθ' ὑπολαμβάνουσιν ἀλλ' ὥς τίκτουςαν τὴν ἄμπελον
 εὐθύς ὅταν τρυγηθῇ καὶ τότε γινόμενον τὸν καρπὸν·
 οὐ γὰρ οἷόν θ' ἅμα δύο γόνους ἔχειν· οὐκ ὀρθῶς λέ-
 γοντες· γίνεσθαι γὰρ θέρους τὸν καρπὸν ὅταν ἡ πολὺ
 τὸ ὑγρόν· ἐκ τούτου γὰρ τὴν γένεσιν εἶναι· τεκμήριον
 δὲ· ἐὰν γὰρ τις ἐργάσῃται τὰς διὰ χειμῶνος ἀργὰς ἀρ-
 χομένου τοῦ θέρους εὐθὺς τὰ κλήματα πυκνόφθαλμα γί-
 νεσθαι διὰ τὸ πληθὺς τοῦ ὑγροῦ· τοῦτο δὲ τὴν ἐργα-
 σίαν ποιεῖν ὅτι πληροῖ. τὸν δ' ἥλιον θερμαίνοντα πη-
 γνύναι καὶ πυκνοτέρους τοὺς ὀφθαλμοὺς γίνεσθαι καὶ
 4 βότρυς πλείους. οἱ δὲ ταῦτα κελεύοντες ἄλλως πως τὰς
 αἰτίας λέγουσι· φασὶ γὰρ τοῦτο δεῖν ἐν τῇ θερμῇ καὶ
 λεπτῇ καὶ διὰ τοῦτο πρῶτ' ποιεῖν ὅπως τὸ ὕδωρ εἰς τὰ
 καιριώτατα τῶν κλημάτων ἔλθῃ καὶ ἔχῃ τροφὴν ἐν τῇ
 θέρει· τὰς δ' ἐν τοῖς ἐφύδροις ἢ ὅσα τῶν γενῶν ὑβρι-
 στικά τοῦ ἥρος ὅπως διεσκεδασμένου τοῦ ὑγροῦ καὶ
 τμηθείσης ἐν ὥρᾳ τοῦτ' ἀπορρυῇ. διὰ γὰρ τὸ πληθὺς
 οὐ πεττούσας τοῦθ' ὑβρίζειν ἄλλως καὶ ἐκκληματοῦ-
 σθαι. φνυτοῖς δ' οὔσι τοῖς τοιούτοις καὶ ἐπισπείρειν ἐπὶ
 τὰ ἄνθηρα δεῖ κριθὰς καὶ κνάμους ἐπειδὴ ταῦτα ξηραν-
 5 τικώτατα πάντων. αἱ μὲν οὖν αἰτίαι σχεδὸν αὗται παρ'
 ἐκάστων. ἀκριβεστάτῃ δὲ ἡ ἐν ἀμφοῖν διαίρεσις, ἐν τε
 ταῖς χώραις καὶ τοῖς γένεσι καὶ πρὸς τὰς ὥρας καὶ πρὸς
 τὸ βραχυτομεῖν ἢ μακροτομεῖν. ἕνια γὰρ οὐ φέρουσι
 καὶ βραχὺ τμηθῶσιν ἀλλ' εἰς τὴν βλάστησιν τρέπονται
 καθάπερ ἡ ἀφυταῖος καλουμένη. καὶ ἐν Ἀκάνθῳ δὲ ἐπὶ
 τέτταρας ὀφθαλμοὺς ἐλαχίστους τέμνουσιν. αἱ δὲ μα-
 κροτομούμεναι ταχὺ καταγηράσκουσι διὰ τὴν πολυκαρ-
 πίαν. νέας δ' οὖν οὔσας ἀναγκαῖον βραχυτομεῖν ὅπως

καὶ ῥιζωθῶσι καὶ αὐξηθῶσι. καὶ περὶ μὲν ἀμπελουργίας ἐκ τούτων ἂν τις θεωρήσειεν.

IIH CAP. XVI. Ἐπεὶ δ' ὅμοιον τῷ τοιούτῳ καὶ ὥσπερ δεύτερον ἢ βλαστολογία δεῖ καὶ ταύτην εὐθὺς ποιεῖσθαι καὶ βλαστολογεῖν ὅταν διαφαίνωσι τὸν καρπὸν. μετὰ δὲ ταῦτα εὐθὺς τὸ δεύτερον σκάπτειν ὅπως ὃ τε καρπὸς καὶ ὁ βλαστὸς νέος ὢν καὶ ἐν ὁρμῇ τοῦ βλαστάνειν ὥραϊαν λάβῃ τὴν σκαπάνην, ἔπειτα πάλιν βλαστολογεῖν πρὸ τοῦ ἀνθεῖν. συμβαίνει γὰρ ἐν τούτῳ τὸ βοστρύχιον αὐξέσθαι διὰ τὸ μήπω συνεστῆναι τὰς ῥάγας, ὅταν δὲ ἀπανθήσῃ τὸ μὲν συνέστηκεν αἱ δὲ συνίστανται καὶ αὖξονται. τὸ 2 δ' ὅλον ἀκμαῖα μάλιστ' ἀποδίδοσθαι ζητεῖ τῶν ἔργων ἣ τε βλαστολογία καὶ ὁ σκαφητὸς ὁ μέσος· τῇ γὰρ ἀμπέλῳ τότε συμβαίνει πρὸς αὖξῃσιν ὁρμῶν τῶν τε παρόντων καρπῶν καὶ τῶν βλαστῶν ἐν οἷς ἄρχεται γονεύειν τὸν εἰς νέωτα καρπὸν. ἐὰν οὖν ὁ καιρὸς μὴ παρεθῇ καλῶς γονεύσει· βλαστάνει δὲ μετὰ τοῦ κυνὸς ἐπιτολῆς, ὅταν δὲ ἐπιτελεῖται παύεται τὰ μέλλοντα καλῶς ἐγκύμονα γίνεσθαι. Θερμαίνοντος γὰρ τοῦ ἡλίου τὸ προηγουμένον τῶν βλαστῶν ἀπαλὸν ἀποσκληρύνεται καὶ παύεται· πεπανμένης δὲ τῆς αὐξήσεως φύσιν ἔχει τὸ συνίστασθαι τὴν ὑγρότητα τοῦ βλαστοῦ καὶ ἐκ ταύτης φύεσθαι τὸν καρπὸν. ὅσα δ' ἐν παλινσκίσις ἢ ἐφύδροις ἐστὶ κρατεῖ τοῦ ἡλίου καὶ πλείω χρόνον αὖξεται. καιρὸν δὲ τινα ζητεῖ 3 καὶ ἡ διαστολὴ καὶ ἡ κόλυσις, οὐ μὲν ἄσημόν γ' ὁμοίως οὐδὲ χαλεπὸν καταμαθεῖν. τὴν δ' ὑποκόνισιν τὸ μὲν ἐν τοῖς πρώτοις καιροῖς ὅταν ἄρχωνται περκαῖεν οἱ βότρυες μὴ ἔαν ἄχρι οὗ πεπανθῶσιν ὁρθῶς ἔχει· κωλύουσι γὰρ τὴν ὁρμὴν τῆς πέψεως ἀντισπῶντες ἐτέρᾳ κινήσει· δι' ὃ οὐδὲ τὴν πόαν οἶονται δεῖν ἐκτίλλειν. ὥς δ' ὅλως ἀχρεῖον καὶ βλάβτον οὐκ ὁρθῶς· ἣ τε γὰρ χρεῖα μαρτυρεῖ καὶ τὸ ἐφ' ἐτέρων γινόμενον· οἱ γὰρ σίκυνοι

δοκοῦσι τρέφεσθαι τούτῳ καὶ ἀπαλώτεροι γίνεσθαι κα-
 τακρυνπτόμενοι τῷ κονιορτῷ δι' ὃ καὶ Μεγαρεῖς κρύ-
 4 πτουσι. θαυμάζεται δ' εἰ ξηρὸς ὢν τρέφει· τὸ δ' αἰτιον
 ἴσως ἐκ πλειόνων ἂν εἴη καὶ τῷ κινουμένης τῆς γῆς ἀνα-
 δίδοσθαι τροφήν ἐνίκμου τινὸς ἀέρος ὥσπερ ἐπὶ τῶν
 ἀτμωδῶν ἐλέχθη καὶ τῷ προβολῇν ἅμα πρὸς τὸν ἥλιον
 εἶναι· καὶ ἐτι καταξηραίνόμενος ἀπαλῇ ξηρότητι καὶ μα-
 λακῇ μᾶλλον ἐπισπᾶται τὴν τροφήν ἐκ τοῦ ἀέρος· πάντα
 γὰρ ταῦτα συνεργεῖ καὶ πρὸς εὐτροφίαν καὶ πέψιν. ἡ
 δὲ τῶν σικύων κατάκρυψις οὐκ ἄλογος· ἀναξηραίνων
 γὰρ ὁ ἥλιος σκληρύνει δι' ὃ καὶ ὑπὸ τὰ φύλλα κρύπτου-
 σιν ὥστε ἐπιβολὴν ἔχοντες καὶ βρεχόμενοι ἀμφοτέρως
 εὐτραφεῖς γίνονται καὶ ἀπαλοί. καὶ περὶ μὲν ἀμπέλων
 ἱκανῶς εἰρήσθω.

CAP. XVII. Πάντων δὲ ἰδιώτατον εἶναι δοκεῖ τῶν
 κατὰ τὰς θεραπειὰς οἱ ἅλεις οἱ τοῖς φοῖνιξι παραβαλλό-
 μενοι, καὶ γὰρ πρὸς εὐβλαστίαν καὶ πρὸς εὐκαρτίαν
 χρησίμοι· ἐπεὶ ὅσα γε πρὸς ἰατροεῖαν τινὰ τῶν τοιούτων
 ἢ φυλακὴν οὐδὲν ἄτοπον οἶον ἢ τέφρα ταῖς τε συκαῖς
 καὶ τῷ πηγάνῳ (ξηρὰ γὰρ) πρὸς τὸ μὴ σκωληκοῦσθαι
 μηδὲ σήπεσθαι τὰς ρίζας· βοηθεῖ γὰρ καταξηραίνουσα.
 2 περὶ δὲ τῶν ἁλῶν ἢ τῆς ἄλμης ἣν παρέχουσιν, οἱ μὲν
 γὰρ οὕτως ποιοῦσιν οἱ δ' ἐκείνως, ἀπλῇ μὲν τις αἰτία
 δι' ὅτι φιλεῖ χωρία ἀλμυρῶδη. σημεῖον δ' ὅτι παρ' οἷς
 πληθὸς φοινίκων ἐν τούτοις]ἄλς] ἐστίν, οἶον Λιβύῃ Συ-
 ρία ταῖς ἄλλαις ὥστε καθάπερ οἰκείαν τινὰ βοήθειαν
 βοηθοῦσι διὰ τῶν ἁλῶν. ὅτι μὲν γὰρ ὁ φοῖνιξ χαίρει
 τῷ ἀλμῶδει κοινῇ τις ἂν αἰτία λέγοιτο περὶ πάντων ὅσα
 ζητεῖ τόπους διαφόρους ἀπὸ τῶν πρώτων καὶ μεγίστων
 ἀρχομένοις οἶον ἐνύδρων χερσαίων καὶ ὅσαι δὴ καθ'
 3 ἐκάτερα τούτων διαφοραί. δῆλον γὰρ ὡς τῇ κράσει πως
 σύμμετροί τε καὶ οἰκεῖοι καθ' ἕκαστα τυγχάνουσιν ὥσπερ

ἐπὶ τῶν ζώων· ὁ γὰρ αὐτὸς λόγος καὶ περὶ τούτων καὶ
 ἡ αὐτὴ ζήτησις. οὐ μὴν ἄλλ' εἰ γέ τι καὶ περὶ τούτου
 ἰδίον χρή εἰπεῖν ἐν ἀμφοῖν τὴν αἰτίαν ζητητέον ἐν τε
 τῷ τὴν γῆν ποιάν τινα ποιεῖν καὶ ἐν τῷ τὰς ῥίζας ἅπερ
 ἄμφω συμβαίνει διὰ τῶν ἁλῶν· τὴν μὲν γὰρ ποιοῦσι
 κούφην καὶ χαύνην τὰς δὲ ῥίζας εὐτραφεστέρας καὶ πα-
 χυτέρας ἐλκτικωτέρας ποιοῦντες τῷ πόρους τινας ἀνοί-
 γειν καὶ ἔτι τῷ καταψύχειν, ὅπερ ἡ κόπρος οὐ ποιεῖ διὰ
 τὸ ἔμπυρον. ὁ δὲ φοῖνιξ τὸν μὲν ἄερα τὸν περιέχοντα 4
 ζητεῖ θερμὸν, οὕτω γὰρ ἡ πέπανσις τοῦ καρποῦ, τὰς δὲ
 ῥίζας καταψύχεσθαι διὰ τὴν ξηρότητα, τοῦτο δὲ ποιοῦ-
 σιν οἱ ἅλεις. ὅθεν καὶ τοῖς μὲν χρῶνται Βαβυλωνῖοι τῇ
 κόπρῃ δὲ οὐ χρῶνται. τοῦ δὲ μόνῳ τούτῳ συμφέρειν
 τὴν ιδιότητα τῆς φύσεως αἰτιατέον· ὥσπερ γὰρ τὸ ξύλον
 καὶ αἱ ῥίζαι διάφοροι τῶν ἄλλων δι' ὅπερ ἀναδηχθεῖσαι
 μᾶλλον ἐπισπῶνται τὴν τροφήν καὶ αὐταὶ αὔξονται καὶ
 23H τὸ ὅλον δένδρον αὔξουσι. ποιεῖ δὲ καὶ ὥς ἡ γεωργία τὰς 5
 ῥίζας πάντων ἐλκτικωτέρας· οὕτω γὰρ καὶ ἐξημεροῦνται
 τῶν ἀγρίων ἐνια· καὶ ἡ κόπρος δ' ἡ ἰσχυροτάτη τὸ αὐτὸ
 τοῦτο δρᾷ, καθάπερ ἡ σκυτοδεσψικὴ τὰς τῶν μυρρίνων
 καὶ οὐρόν παραχέομενον· ἄμφω γὰρ διαδύνεται μᾶλλον·
 αἱ δὲ ῥίζαι δέονται τῆς ἀναδήξεως καὶ τινων ἄλλων τοι-
 ούτων καὶ τῶν φοιῶν· καὶ γὰρ ταύταις παρέχουσιν καὶ
 τὴν σκυτοδεσψικὴν παραβάλλουσι πλὴν οὐχ ὁμοίως καὶ
 τῆς μυρρίνης ἄλλ' ἥττον· αἱ δ' ὕγραὶ καὶ σαρκώδεις οὐ 6
 δέονται τῆς ἀναστομώσεως καὶ δήξεως. ὅλως δ' αἱ μετα-
 βολαὶ τῶν δένδρων διὰ τὰς θεραπειὰς ὥστε ἐξ ὀξέων
 καὶ πικρῶν γλυκέα γίγνεσθαι καθάπερ αἷ τε ῥοαὶ καὶ
 αἱ ἀμυγδαλαὶ καὶ εἰ τι ἄλλο τῷ τὰς ῥίζας ἀλλοιοῦσθαι
 [μεταβάλλει·] μεταβάλλουσι δὲ κατὰ τὴν γῆν καὶ τὴν
 τροφήν. γλυκέα μὲν οὖν μετὰ τρία ἢ τέτταρα ἔτη γίνον-
 ται· τοσοῦτον γὰρ ἡ θεραπεία· ῥοαὶ δὲ πικραὶ διαμεί-

- 7 νουσι καὶ τινα πλείω χρόνον. μεταβολὴ δ' εὐλόγως τῶν καρπῶν ἐκπετιτομένης μᾶλλον τῆς τροφῆς, ἐκπέττεται δὲ τῷ τοιούτῳ ποιάν τινα τὴν ρίζαν εἶναι. τὸ δ' ὅλον ὥσπερ καὶ πρότερον ἐλέχθη περὶ τῶν σπερμάτων κινουμένης καὶ μεταβαλλούσης τῆς ἀρχῆς συμμεταβάλλει καὶ τᾶλλα καὶ ἡ ὅλη φύσις. αἱ τροφαὶ δὲ κινουῦσιν καὶ ἐξαλλοιοῦσιν ἐὰν πλείω γίνωνται χρόνον. ἐπεὶ καὶ ὅσα τοῖς θερμοῖς ἀρδευόμενα βελτίω καθάπερ ἢ τε μηλέα ἢ ἡρινὴ καὶ ὁ μύρρινος· καὶ γὰρ οὕτως ἀπύρηνος ὥσπερ φασι γίνεται. καὶ ἐξ ἀρχῆς οὕτω συνώφθη κατὰ σύμπτωμα πρὸς λούτρῳ ὄντος μυρρίνου καὶ ἐξημελημένου· τούτου γὰρ ἀπυρήνου γενομένου λαμβάνοντες ἐφύτευον ὅθεν τὸ γένος Ἀθήνησι γέγονεν. ἀλλὰ ταῦτα μὲν ἔχοντά
- 8 τινα ὁμοιότητα πρὸς πίστιν εἴρηται τῶν ἐξ ἀρχῆς. ἡ δ' ἀλυκότης τῶν ὑδάτων ὅτι καὶ τῶν λαχανωδῶν τισὶν ἀρμόττει καὶ δι' ὅτι τῷ λίτρῳ χρῶνται πρὸς ἕνια πρότερον εἴρηται, δι' ὃ καὶ τοῦθ' ὥς (ἐοικὸς) οἴκειον παραληπτέον· ἀπὸ γὰρ τούτων δῆλον ὅτι καὶ τῆς τροφῆς καὶ τούτων ἡ γλυκύτης. ἀλλὰ τοῖς μὲν πικρότης τις ἐν τοῖς χυλοῖς σύμφυτος τῷ δὲ φοίνικι στρυφνότης ἦν ἐξαιρουῦσιν εὐθύς οἱ ἅλεις ἐκ τῆς πρώτης ἀρχῆς. περὶ μὲν οὖν τῶν ἄλων ἱκανῶς εἰρήσθω.

CAP. XVIII. Τὸ δὲ μὴ ἐπιμένειν ἐπὶ τῷ θήλει φοίνικι τὸν καρπὸν ἂν μὴ τὸ τοῦ ἄρρενος ἄνθος κατασεῖωσι ἅμα τῷ κονιορτῷ κατ' αὐτοῦ, καὶ γὰρ τοῦτο λέγουσιν τινες, ἴδιον μὲν παρὰ τὰ ἄλλα παρόμοιον δὲ τῷ ἐρινασμῷ τῶν συκῶν. ἐξ ὧν πρὸς τὸ τελειογονεῖν μὴ αὐταρκεῖς εἶναι τὸ θῆλυ καὶ μάλιστα ἂν τις ἐπαγάγοι, πλὴν ἐχρῆν τοῦτο μὴ ἐφ' ἐνὸς ἢ δυοῖν ἀλλ' ἐπὶ πάντων ἢ τῶν πλείστων εἶναι· τὴν γὰρ φύσιν οὕτω κρίνομεν τοῦ γένους. ἀτοπώτατον δὲ καὶ ἐπ' αὐτῶν τούτων τὸ τοῦ φοίνικος, ὃ γὰρ ἐρινασμὸς δοκεῖ φανερὰν ἔχειν τὴν αἰτίαν.

ἀλλὰ περὶ μὲν τούτων ἄλλῃς. ἡ δὲ τῶν ἄλλων ἰδιότης 2
 ὅσων ἐστὶν συμφανεστέρας ἔχει τὰς αἰτίας, οἷον ὥς τὴν
 ἀμυγδαλὴν ὅταν ἄρρηται καρποφορεῖν οὔτε ὑδρεύουσιν
 οὔτε κοκρίζουσιν οὔτε διακαθαίρουσιν εἰ μὴ τὰ αὐτὰ μό-
 νον, οὐδ' ἄλλο τῶν τοιούτων οὐδὲν θρωσι· πάντα γὰρ
 ἀφαιροῦσιν ὅπως μὴ ὑπερισχύσασα ἀποβάλλῃ τοὺς καρ-
 ποὺς ἐν τῷ ἀνθεῖν, δι' ὃ καὶ χῶραν οὐκ ἀγαθὴν ζητοῦ-
 σιν. εἰάν δὲ μετὰ ταῦτα ἀκαρπῇ τὰς τε ῥίζας γυμνώσαν-
 τες παραδιδόασιν τῷ χειμῶνι καὶ τὰς ἄλλας κολάσεις προς- 3
 φέρουσι τὰς εἰρημένους. ὁμοίως δὲ ὅσων οἱ φλοιοὶ πε-
 ριαιροῦνται καθάπερ ἀμπέλου κέδρου φιλύρας καὶ ὅλως
 τῶν φλοιορραγῶν. αὕτη γὰρ ἡ φύσις ἐνταῦθα ἔοικεν
 ἐπιδεικνύναι τὸ συμφέρον ἀφισταμένη καὶ ἀλλότριον
 ποιεῦσα· τὸ δ' ἀλλότριον ἅπαν βλαβερὸν ὥσπερ καὶ τὸ
 αὐτὸν. καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων δὲ τὸν αὐτὸν τρόπον ὅπου τις
 ἰδιότης οἰκεία πρὸς τὴν φύσιν. καὶ περὶ μὲν δένδρων ἐκ
 τούτων θεωρητέον.

24H CAP. XIX. Ἐχει δὲ ὁμοίως καὶ ἐπὶ τῶν στεφανω-
 ματικῶν καὶ ὅλως τῶν φρυγανικῶν σχεδὸν δὲ καὶ τῶν
 λαχανηρῶν. τὰ μὲν γὰρ ἐστὶ κοινὰ πᾶσιν οἷον ὑδρευσις
 κόπρισις ἢ τοῦ ἐδάφους ἐργασία τὰ δὲ ἴδια καθ' ἕκα-
 στον γένος οἷον ἢ διακάθαρσις· (τοῖς φρυγανικοῖς ὁμοί-
 ως ἐν στεφανώμασι καὶ λαχάνοις) καὶ γὰρ ὁ ἔρπυλλος
 αὐαίνεται μὴ διακαθαίρομενος καὶ τὸ σισύμβριον καὶ
 τᾶλλα. τὰς δὲ δὴ ῥοδωνίας οὐ κατακόπτουσι μόνον
 ἀλλὰ καὶ ἐπικάουσιν· ἀνανθεῖς γὰρ γίνονται καὶ ἐκλογ-
 μοῦνται μὴ τοῦτο πάσχουσιν δι' εὐτροφίαν. καὶ ὁ ῥά- 2
 φανος δὲ καὶ τὸ πήγανον ἀποσκληρύνονται καὶ ἀποξη-
 ραίνονται. κολουσθέντα δὲ καὶ παλιμβλαστῇ γενόμενα
 μελίζω καὶ καλλίω καὶ εὐχυλότερα· δεῖ γὰρ καὶ τῶν χυ-
 λῶν καὶ τῶν ὁσμῶν ἀφαιρεῖσθαι τὸ ἄγαν δριμύ, τῇ γὰρ
 μεσότητι τὸ ἡδὺ καὶ τὸ σύμμετρον. ἐν δὲ τοῖς ἄλλοις

ἀφαίρεσις μὲν οὐκ ἔστι πλὴν ὅσα κειρόμενα καλλίως κα-
 3 θάπερ τὸ πράσον ἢ εἰ τι τῶν πολυβλαστῶν. ἡ δὲ τῶν
 παραφυομένων ἐξαιρέσεις καὶ ἡ αὐτῶν τῶν ὁμογενῶν
 ὅταν ἢ πυκνὰ καθάπερ διὰ καθάρσεις γίνεται τροφήν
 πλείω ποιοῦσα καὶ αὐξήσιν τοῖς λοιποῖς. ἔχει δὲ καὶ ἰδι-
 ότητας ἕνια καθάπερ ἐπὶ τοῦ πηγάνου πρότερον ἐλέχθη
 καὶ ἐπ' ἄλλων ἐστίν. ἀλλὰ ταῦτα μὲν ἐλάττω καὶ σχεδὸν
 φανερά.

CAP. XX. Λοιπὰ δὲ καὶ ὥςπερ ἀντικείμενα τοῖς περὶ
 περὶ τὰ δένδρα τὰ περὶ τὴν ψιλὴν γεωργίαν ἐστίν· ἐν-
 ταῦθα δὲ ἢ τε τῆς γῆς κατεργασία καὶ ἡ τῶν σπόρων
 ὥρα καὶ μετὰ ταῦτα σπαρέντων κατεργασία, πρότερον
 δ' ἔτι τούτων ἢ καὶ ἅμα τὴν οἰκίαν ἐκάστῳ σπέρματι
 ἰδεῖν ὥςπερ καὶ ἐπὶ τῶν δένδρων. ἔστι δὲ καὶ κατὰ τὰς
 ἐργασίας τὸ οἰκεῖον, οἶονεῖ τὴν μὲν θέρους τὴν δὲ χει-
 μῶνος νεῶν ἢ σκάπτειν ἢ τι τοιοῦτον ἕτερον, ἅπερ ἐπι-
 2 χειροῦσί τινες διαίρειν. δεῖ γὰρ ὥς φασι τὴν μὲν ἐπομ-
 βρον καὶ στερεὰν καὶ βαρεῖαν καὶ τὴν πίειραν θέρους
 ἐργάζεσθαι καὶ τοῖς ἀρότροις καὶ τῇ σκαπάνῃ, τὴν δὲ
 ξηρὰν καὶ μανὴν καὶ τὴν λεπτὴν καὶ κούφην τοῦ χει-
 μῶνος. δύναται γὰρ ἢ μὲν ξηραίνειν καὶ λεπτύνειν ἢ
 δὲ χειμερινὴ παχύνειν καὶ ὑγραίνειν. ἐκατέρα δὲ τού-
 των δεῖται πρὸς τὸ ἐνδεὲς τῆς φύσεως. καὶ κοπρίζειν
 πλείον μὲν τὴν λυπρὰν ἑλαττον δὲ τὴν ἀγαθὴν καὶ διὰ
 τὴν ἀρετὴν τῆς γῆς καὶ διὰ τὸ ἐκ τῆς κόπρου πλείω
 3 λαμβάνειν τροφήν ἢ ὥστε πέττειν. μίσγειν δὲ καὶ τὴν
 γῆν τὴν ἐναντίαν οἶον τῇ βαρεῖα τὴν κούφην. καὶ τῇ
 κούφῃ τὴν βαρεῖαν καὶ τὴν λεπτὴν τῇ πίειρα ὡσαύτως
 δὲ καὶ τὴν ἐρυθρὰν καὶ τὴν λευκὴν καὶ εἰ τις ἄλλη ἐναν-
 τιότης. οὐ γὰρ μόνον ἢ μίξις ἀποδίδωσι τὸ ἐλλείπον
 ἀλλὰ καὶ ὅλως σφοδροτέρας ποιεῖ καὶ ἐὰν ἢ τυχοῦσα ἢ
 μίξις· οἶον ἐὰν τὴν ἀπειρηκυῖαν καὶ μὴ δυναμένην φέ-

ρειν ἐτέρῃ μίξεως πάλιν φέρει καθαπερανεί καινὴ γεγε-
 νημένη, καὶ ἡ καθ' αὐτὴν οὐ φέρουσα καθάπερ ἡ ἄργι-
 λος ὅταν μιχθῇ ποιεῖ φορόν· ὥσπερ γὰρ κόπρος ἡ ἐτέρα
 τῇ ἐτέρῃ γίνεται. δι' ὃ ταῦτα ποιοῦσι Μεγαρεῖς καὶ δι' 4
 ἐτῶν πέντε ἢ ἕξ σκάπτουντες βαθεῖαν ἀναβάλλουσι τὴν
 κάτωθεν ἐφ' ὅσον διακνεῖται τὸ ὕδωρ ἵνα καινὴν ποιῶ-
 σιν· ἡ γὰρ τροφίμος αἰὲ καταρρεῖ ὑπὸ τοῦ ὕδατος. σπεί-
 ρειν δὲ κελεύουσι τὴν ξηρὰν καὶ τὴν θερμὴν πρὸ τῶν
 ὑδάτων ὅπως λαμβάνουσα πληθὺς ὕδατος ἐκτρέφειν δύ-
 νηται. καὶ τὴν δ' ἐπομβρίαν ὡσαύτως ἵνα τὰ σπέρματα
 λαμβάνωσι καὶ βλαστόντα καὶ αὐξηθέντα θερμῇ τῇ γῇ
 δυνατώτερα δέχεται τὸν ὄμβρον· ἐὰν δὲ μὴ ἐν ξηρᾷ
 προεργασάμενον τὴν γῆν ὅψε ποιῆσθαι τὸν σπόρον.
 σπείρειν δὲ δεῖ τὸν μὲν πρῶτον μανὸν τὸν δὲ ὄψιον 5
 πυκνόν· ὁ μὲν γὰρ οὐκ ἔχει ῥίζωσιν ὁ δὲ ἔχει καὶ γίνεται
 πολυσχιδής. ταῦτα μὲν οὖν καὶ τὰ τοιαῦτα, πλείω γὰρ
 ἐστὶ, διακριβοῦν εἰ τις θέλει τὰς ἐργασίας μᾶλλον, ἕκα-
 στα δεῖ σκοπεῖν πρὸς τὴν χώραν· ἐνταῦθα γὰρ οὐ δέχονται
 τὰς ἀκριβεῖς ἀλλὰ διαμάρτοι ἂν ὁ ποιῶν. ὅπερ ἐπαθέ-
 τις ἀνελθὼν εἰς Συρακούσας ἐκ Κορίνθου τὴν ἐργασίαν
 τὴν ἐντεῦθεν μεταφέρων· καὶ γὰρ τὸ χωρὶον τὸ δοκοῦν
 ἀγαθὸν ἐκλιθολογήσας διέφθειρεν· ἐξεπήγνυτο γοῦν ὁ
 σίτος οὐκ ἔχων οὐδεμίαν προβολὴν ἐξαιρεθέντων τῶν
 λίθων. καὶ τις ἐν Συρίᾳ κατὰ βάθος ἀρόσας ἀνεξήρα-
 νεν· ὑπὸ γὰρ τοῦ θέρους διακαιομένη [ἡ γῆ] ἐπὶ πλείον
 ὑπόπετρος οὖσα διέκαιε [δι' ὃ] καὶ μικροῖς ἀρότροις οἱ
 Σύροι χρῶνται. ταῦτα μὲν οὖν πειρατέον ἐπικρίνειν.
 ὥς δὲ κοινῇ καὶ καθόλου πᾶσιν εἰπεῖν μέγιστον μὲν καὶ 6
 πρῶτόν ἐστι τὴν σπορευτὴν χώραν κατειργάσθαι καλῶς·
 εἰς διειργασμένην γὰρ καλῶς πεσὸν τὸ σπέρμα καλῶς
 ἐκφύεται διημερωθείσης τῆς γῆς. εἰδ' ἡ κόπρις καὶ
 ἡ ἄλλη θεραπεία μετὰ ταῦτα διαβεβλαστηκότων ἤδη,

- 7 οἶον σκάλσις καὶ ποασμός. ἡ δὲ κατεργασία ἐν τῷ νεῶν
κατ' ἀμφοτέρως τὰς ὥρας καὶ θέρους καὶ χειμῶνος ὅπως
χειμασθῇ καὶ ἡλιωθῇ ἡ γῆ καθάπερ καὶ ἐπὶ τῆς φυτείας
ἐλέχθη. πολλάκις γὰρ μεταβληθεῖσα μανὴ καὶ κούφη
καὶ καθαρά γίνεται τῆς ὕλης ὥστε ῥαδίως ἐκτρέφειν.
καὶ διὰ τοῦτο κελεύουσιν οὐδὲ τὰ χεδροπὰ συμβάλλειν
εἰς τὰς νέας ἐὰν μὴ τι σφόδρα πρῶτον ὅπως μὴ κωλύ-
σωσι τὴν θερυνὴν νέανσιν· ἀγαθὴν γὰρ οἰονται τὴν
χιόνα ταῖς χειμεριναῖς νέαις καὶ οὐχ ἥττον τὴν ἀχύνῃ
8 εἶναι· διεσθίειν γὰρ καὶ μανοῦν τὴν γῆν. καὶ ὅταν μετὰ
τοὺς πρῶτους ἀρότους νεάσωσι πάλιν τοῦ ἥρος μετα-
βάλλουσιν ὅπως τὴν ἀναφυομένην πόαν ἀπολέσωσιν,
εἴτα θέρει ἀροῦσι καὶ πάλιν ὅταν μέλλωσι σπείρειν
ὑπέρροσαν ὥς δέον καθάπερ ἐλέχθη προκατεργάσασθαι
καὶ περὶ τοῦτο μάλιστα σπουδάσαι. δι' ὃ καὶ τὴν ἀπὸ
τῆς δικέλλης ἐργασίαν μᾶλλον ἐπαινοῦσιν, ἡ δ' ἀπὸ τοῦ
ἀρότρου δοκεῖ πολλὰ παραλείπειν. Θέτταλοι δ' ἰσχυρό-
τερον ἔτι τῆς δικέλλης ὄργανον ἔχουσι ὃ καλοῦσι μίσχον
ὃ μᾶλλον εἰς βάθος κατιὸν πλείω γῆν περιτρέπει καὶ
κατωτέρωθεν. αὕτη μὲν οὖν τῆς χώρας ἡ κατεργασία.
9 συμβαίνει δὲ τοῖς εἰς ταῦτα πονήσασιν ἥττον ἐν τοῖς ἄλ-
λοις κακοπαθεῖν· ὅσοι δ' ἂν μαλακωτέως, ἀναγκάζον-
ται πολλάκις καὶ σκάλλειν καὶ βοτανίζειν ἅτε πολλῆς
πόας ἐκφυομένης. οὕτω γὰρ ἀπόλλυται τὰ σπέρματα,
προτερεῖ δὲ τοῦ σίτου διὰ τε τὴν ἰσχὺν καὶ τὸ προὔπ-
άρχειν· ἐπεὶ πρότερον αὐξηθέντος τοῦ σίτου πολλὰ
καταπνίγεται καὶ ἀπόλλυται καὶ τὸ ὅλον οὐχ ὁμοίως
βλάπτει τὰ σπέρματα.

CAP. XXI. Τὰ δ' οἰκεῖα τῇ μὲν ἐπόμενῳ καὶ ψυχρῷ²⁶¹
τὰ ἀνοστιμώτατα πρὸς τὴν σιτοποιῖαν ὁμοίως καὶ πυρῶν
καὶ κριθῶν καὶ τῶν ἄλλων· ἀραιὰ γὰρ ταῦτα. τὰ δ' ἄλλα
πλείονος ὀμβρου δεῖται· καὶ τὰ μέλανα τῶν λευκῶν. ἐν

δὲ ξηρὰ καὶ ἐρυθρὰ καὶ ἐν ψυχροῖς τόποις πολύνουστα·
 καὶ τὰ λευκὰ μᾶλλον τῶν μελάνων ὅπως ἀδρύνηται πρὸ
 τῆς ἀπολήψεως τῶν ὑδάτων· αὖξεται γὰρ καὶ φθάνει
 τὰ λευκὰ μᾶλλον τῶν μελάνων. ἐν δὲ ταῖς εὐκρασίαις
 τὰ ἀνὰ μέσον. οἱ μὲν οὖν οὕτω διαιροῦσιν οἱ δ' ἄλλως.
 ὥς θ' ἀπλῶς εἰπεῖν ἢ μὲν λεπτὴ κριθοφόρος ἀμείνων ἢ 2
 δὲ πλείρα πυροφόρος· αἱ μὲν γὰρ ἐλάττους καὶ κουφο-
 τέρας δέονται τροφῆς οἱ δὲ πλείονος καὶ σωματωδεστέ-
 ρας. τῶν δὲ πυρῶν ὁ μὲν τρίμηνος ἐν τοῖς λεπτογείοις
 καλλίων· σύμμετρος γὰρ ἡ τροφὴ κούφη κούφοις· ὁ δὲ
 λυβικὸς καὶ ὁ δρακοντίας καὶ ὁ στραγγίας καὶ ὁ σελιν-
 ούσιος ἐν ἀγαθῇ, πολύτροφοι γὰρ· σημεῖον δ' ὅτι κά-
 λαμον ἔχουσι παχύν· ἀπλῶς δὲ καὶ εἰ τις ἄλλος τοιοῦ-
 τος· εἰ δὲ τις πολυχίτων ὥσπερ ὁ θράκιος ἐν τοῖς χει-
 μερινοῖς· ἀπαθὴς γὰρ ὑπὸ τοῦ ψύχους· ὁ δὲ χαῦνος καὶ
 μανὸς ὥσπερ ὁ κάγχρουδίας ἐν τοῖς ἐπόμεβοις· τροφῆς
 γὰρ πολλῆς καὶ οὗτος δεῖται, δι' ὃ καὶ παχυκάλαμος.
 ὥσαύτως δὲ καὶ ἐπὶ τῶν χεδροπῶν. ἢ μὲν γὰρ γλίσχρα 3
 καὶ μελάγγεως ἐρέβινδον ἢ δὲ κούφη κύαμον φέρει καλ-
 λίω, σύμμετρα γὰρ ἐκατέρω τὰ τῆς τροφῆς. καὶ ἐπὶ τῶν
 ἄλλων δὲ τὸν αὐτὸν τρόπον αἰεὶ πρὸς τὰ τῆς τροφῆς
 ἀνακτέον συμπαραλαμβάνοντα καὶ τὰ τοῦ αἵματος. ἢ γὰρ
 εὖειλος καὶ ἀπλῶς ἢ εὐδιέλην τὰ ἀσθενέστερα ἐκφέρει
 μᾶλλον ἢ δ' ἐναντία τὰ ἰσχυρά. καὶ ἡ ἀνύφαμμος δὲ καὶ
 πηλώδης τὰ ὀλιγότροφα καὶ ξηρὰ καθάπερ τὴν ἀχιλλεῖδα·
 καὶ γὰρ λευκαίνει μᾶλλον ἐκπέττουσα τὰς τροφάς· καὶ
 φέρει δὲ καὶ τεράμονα τὰ ξηρὰ καὶ τὰ πρόσειλα, πέττει
 γὰρ ὁ ἥλιος μᾶλλον, ἐν δὲ τοῖς εὐγείοις καὶ πίοσιν οὐχ
 ὁμοίως. πυρὸς δὲ κριθῆς ἐν τοῖς ὀμβρώδεσιν εὐθνεῖ 4
 μᾶλλον καὶ τὸ ὄλον δὲ πρὸς τὰς ἐπομβρίας ἰσχυρότατος.
 φέρει δὲ καὶ ἐν τοῖς ἀκόποις μᾶλλον· αἴτιον δὲ ὅτι θερ-
 μὸς ὢν ἐκπέττειν δύναται μᾶλλον καὶ κόπρον οὐκ ἐπι-

ζητεῖ δια τὸ ἔχειν ἐν ἑαυτῷ ὃ ἔδει ἐκ τῆς κόπρου γίνε-
σθαι καὶ τὸ ὅλον ἰσχυρότατός ἐστι καὶ πρωῒσπορεῖται
καὶ ἐν τοῖς ψυχροῖς καταβάλλεται μᾶλλον. ἡ δὲ ἰσχύς
θερμότητι καὶ τῷ μᾶλλον πολυχίτωνά ἐστίν· δι' ὃ καὶ ἡ
διὰ χρόνου γεωργουμένη γῆ πυροὺς φέρει μᾶλλον ἢ κρι-
θάς· κατακρατεῖ γὰρ τῆς τροφῆς ἰσχυροτέρας οὕσης ὁ
πυρὸς μᾶλλον. ἐνιαχοῦ δ' οὐχ ὁμοίως ἐθέλει φέρειν μὴ
ἐμπρησθείσης τῆς ὕλης· οὕτως δ' ὥσπερ μανοῦται καὶ
5 κοπρίζεται. ὥς δὲ ἀπλῶς εἰπεῖν πάντα ἐν ταύταις μεγί-
σταις καὶ κοινοτάταις ἐστὶν διαφοραῖς, ἐν τῇ τῆς χώρας
φύσει τῇ τῶν σπερμάτων ἰσχυρῇ καὶ ἀσθενείᾳ καὶ ἐν τῇ
τοῦ ἀέρος κράσει, δι' ὃ σκεπτέον ταῦτα. χειμῶνες δὲ
ἐπιγινόμενοι πανταχοῦ μὲν χρήσιμοι· ῥιζοῦνται γὰρ καὶ
καρκινοῦνται μᾶλλον ὥστ' εἰς τὸ ἕαρ σύμμετρον ἀποδί-
δοται μέγεθος. μάλιστα δ' ἐν ταῖς ἀγαθαῖς χώραις· τὰ
γὰρ νότια καὶ ὅταν εὐδία ταχὺ ἀναδιδόασιν καὶ ποιοῦσιν
λοχαίαν καὶ καρπὸν ἐρυσιβώδη. τὰ δὲ πυκνόσπορα πρό-
τερον ἀποχεῖται τῶν μανοσπόρων ὅτι τὰ μὲν ῥιζοῦνται καὶ
εἰς τὰ κάτω σχίζεται διὰ τὸ ἔχειν τόπον τὰ δ' εὐθύς εἰς
τὸ ἄνω τρέχει.

CAP. XXII. Χρὴ δὲ καὶ τὰ οἰκεία σπέρματα πρὸς 278
εὐφορίαν καὶ τὰ νοσήματα τὰ συμβαίνοντα λαμβάνειν
οἶον ἐρυσίβας· ἐπεὶ ἐν τοῖς κοίλοις καὶ ἀπνόοις γίνε-
ται . . . τὰ μὴ ἐρυσιβούμενα· τοιαῦτα δὲ τὰ ἐπικλινῇ
τῷ στάχυϊ καὶ μὴ ὀρθά. διὰ τοῦτο δὲ καὶ τὸ ἐπικύπτειν
συμφέρει τὸν στάχυν ὅπως ἀπορρήῃ καὶ μὴ ἐμμένῃ τὸ
ὔδωρ καὶ ἡ δρόσος. ἐπικλίνουσι δὲ οἱ μακροὶ στάχυες
μᾶλλον οἱ δὲ πλατεῖς καὶ βραχεῖς ὀρθότεροι δι' ὃ καὶ
ἐρυσιβοῦνται ταῦτα διυγραινόμενα. καὶ ὧν ὁ στάχυς
ἀπῆρτηται πολὺ τῶν φύλλων· ἐν γὰρ τοῖς φύλλοις ἐμ-
μένει μᾶλλον ἢ ὑγρότης ὥστε πλησίον μὲν ὄντος εὐθύς
2 ἄπτεται πόρρω δὲ οὐχ ὁμοίως. δι' ὃ καὶ ἡ μὲν ἀχιλλῆϊς

κριθὴ καὶ λευκὴ καὶ μέλαινα ἐρυσιβώδης, ὀρθοὶ γὰρ οἱ
στάχυες, ἡ δ' ἔτε ἄκριθος ἀσφαλῆς, ἀπονεύει γάρ. τὰ δὲ
προσήμεμα τῶν χωρίων ἤττον ἐρυσιβοῦνται· διὰ γὰρ τὴν
κίνησιν ἀποσείεται καὶ ἀποπίπτει τὸ ὑγρόν. ἐπεὶ καὶ
ὅταν ὕσαντος πνεῦμα ἐπιγένηται καὶ πάλιν ἐπιλαμβάνῃ
νῦξ ἤττον· τὸ μὲν γὰρ διέσεισεν ὁ δ' ἥλιος [οὐκ] εὐθύς
ἐπιγενόμενος οὐκ ἐποίησε σῆψιν ἀλλ' ἀνεξηράνθη πρό-
τερον. ἡ δ' ἐρυσίβη σαπρότης τις οὐδὲν δὲ σαπρὸν ἄνευ
θερμότητος ἀλλοτρίας. μάλιστα δὲ ἐρυσιβοῦται σίτος
ταῖς πανσελήνοις διὰ τὸ καὶ τὴν σελήνην τῇ θερμότητι
σῆπειν τῇ ἑαυτῆς. ἀσθενέστερα δὲ καὶ ἐπικηρότερα πάνθ'
ὥς ἀπλῶς εἰπεῖν τὰ λευκὰ τῶν μελάνων καὶ ἐπὶ τῶν φυ-
τῶν ἐστὶ καὶ ἐπὶ τῶν ζώων. ὅτι μὲν οὖν οἰκεῖα τὰ σπέρ-
ματα ταῖς χώραις ληπτέον φανερόν ἐκ πολλῶν. νοσή- 3
ματα δὲ γίνεται πᾶσι τοῖς σπέρμασιν ὥς ἀπλῶς εἰπεῖν
διὰ τὴν ἀσυμμετρίαν τῆς τροφῆς τε καὶ τοῦ περιέχοντος
ἀέρος ὅταν ἡ μὲν πλείων ἢ δὲ ἐλάττω ὁ δὲ κάτομβρος ἢ
κατάξηρος ἄγαν ἢ μὴ κατὰ καιρὸν ἀνυγραινόμενος τύχῃ·
τότε γὰρ καὶ οἱ σκώληκες ἐγγίνονται τοῖς ὥχοις καὶ
τοῖς λαθύροις καὶ τοῖς πISOῖς καὶ αἱ κάμπαι τοῖς ἐρεβίν-
θοις ὅταν οἱ μὲν ἀνυγρανθῶσι καὶ μεταξὺ ἐγγίνωνται
θερμημερίαι· τῶν δὲ ἐρεβίνθων ὅταν ἡ ἄλμη κατακλυσθῇ
καὶ ἀναγλυκανθῶσι· πανταχοῦ γὰρ ἡ φύσις ζωογονεῖ
μιξαμένη πως τῇ ὑγρότητι τὸ θερμὸν καθάπερ ὕλην οὐ-
σαν τὴν ὑγρότητα τῷ θερμῷ πρὸς τὴν σῆψιν. ὁ καὶ ἐπὶ 4
τῶν πυρῶν συμβαίνει κατὰ τοὺς σκώληκας· γίνονται
γὰρ ἐν ταῖς ῥίζαις ὅταν νότια πλείω μετὰ τοὺς σπόρους
ἐπιγένηται· τότε γὰρ ἀνυγραινομένης τῆς ῥίζης καὶ τοῦ
ἀέρος ὄντος θερμοῦ ζωοποιεῖ πως ἡ θερμότης συσσή-
πουσα τὴν ῥίζαν, ὁ δὲ γενόμενος εὐθύς κατεσθίει. πέ-
φυκε γὰρ ἐκ τῶν αὐτῶν ἐκάστοις ἢ γένεσις καὶ ἡ τροφή.
ἕτερος δ' ὅταν ἀποχυθῆναι διὰ τὸν αὐχμὸν μὴ δύνηται

τὸ ἐγκατακλειόμενον ὑγρὸν ὑπὸ τοῦ θερμοῦ σήψεως γι-
 νομένης ἐξωποιοίησεν, εἰθ' ὁμοίως ἢ τροφή διὰ τοῦ αὐ-
 5 τοῦ. ταὐτὸ δ' ἔοικε τοῦτο καὶ ἐπὶ τῶν μηλέων καὶ ὄλως
 ἐπὶ τῶν δένδρων συμβαίνειν ὅσα σκωληκοῦται διψή-
 σαντα· διὰ γὰρ τὸ ὀλίγον εἶναι τὸ ὑγρὸν καὶ μένειν ἐν
 τῷ δένδρῳ θερμαινόμενον σῆψιν ἐποίησεν ἐξ ὧν ὁ σκώ-
 ληξ. σημεῖον δὲ ὅταν ἄφθονος ἢ τροφή γίνηται· τότε
 γὰρ καὶ ἡ ἐπιρροή πρὸς τὰ ἄνω διαδίδεται καὶ πλείων
 οὕσα κατακρατεῖ καὶ οὐ σήπεται. παραπλήσιον δὲ τὸ
 συμβαίνον ἐστὶ καὶ τῇ ἀμπέλῳ· καὶ γὰρ ἐν ταύτῃ τοῖς
 νοτίοις οἱ ἵπες γίνονται μᾶλλον ἅτε διυγραινόμενης καὶ
 τοῦ ἀέρος γονεύοντος· εἴτ' εὐθὺς ἐξεσθίουσι τὸ ὁμο-
 6 γενές. ὥσανύτως δὲ καὶ ἐπὶ τῶν ἐλαῶν αἱ κάμπαι καὶ
 ἐφ' ὧν ἄλλα ἐγγίνεται ζῶα περὶ τὴν βλάστησιν ἢ τὴν
 ἄνθησιν ἢ καὶ ὕστερον· πάντα γὰρ ἐκ παραπλησίας αἰ-
 τίας ἐστὶ συνιστάμενα. τῇ δ' ἀμπέλῳ μάλιστα τοῦτο
 συμβαίνει δι' ὅτι φύσει ὑγρὸν ἐστὶ καὶ ἡ ὑγρότης αὐτῆς
 ἄχυλος καὶ ὑδατώδης· εὐπαθεστάτη γὰρ ἡ τοιαύτη.
 ἐνιαχοῦ δὲ οὐ γίνονται τὸ ὅλον ἵπες ὅταν εὐπνοὺς τε
 καὶ μὴ ἐνυγρὸς μὴδ' εὐτροφὸς ὁ τόπος ὑπάρχῃ. καὶ περὶ
 μὲν νοσημάτων ἐν τοῖς ὕστερον ἐπὶ πλέον ρητέον.

CAP. XXIII. Σπείρειν δὲ κελεύουσιν οἱ μὲν πρὸ 2H
 πλειάδος· ξηρὰν γὰρ ἀνικμόν τε οὕσαν διαφυλάττειν τὸ
 σπέρμα τὴν γῆν. οἱ δ' ἅμα πλειάσι δυομέναις ὥσπερ
 καὶ Κλειδήμος· ἐπιγίνεσθαι γὰρ ὕδατα τὰ πολλὰ τῇ
 ἐβδόμῃ μετὰ τὴν δύσιν. ἄριστον δὲ ἴσως καὶ ἀσφαλέ-
 στατον εἰς ὀργῶσαν τὴν γῆν ἐμβληθῆναι εὐλαβούμενον
 ὅπως μὴτ' ἐμβληθῇ πηλῷ μὴθ' [εἰς] ἡμιβρεχῇ καὶ ἡμί-
 ειλον ἢν δὴ καλοῦσί τινες ἀμφίεργον. ἡ μὲν γὰρ ὑγρὰ
 καὶ πηλώδης διαχεῖ καὶ ἐκγαλακτοῖ καὶ ἂν ξηρανθῇ συν-
 αλείφει καὶ οὐ διαδίδωσιν, ἡ δὲ ἡμιβρεχῆς κατασῆπει·
 τοσοῦτον γὰρ ἔχει τὸ θερμὸν καὶ τὸ ὑγρὸν ὥστε κινήσαι

μὲν μὴ ἐκβιάσασθαι δὲ μὴδ' ἐκβλαστειν. καὶ χειρίστος 2
 οὗτος τῶν σπόρων. ὁ γὰρ ἐν ξηρᾷ σπόρος γινόμενος καθ'
 ὥραν ἔτους οὐκ ἀπόλλυσι τὸ σπέρμα· τοὺς δὲ περὶ τρο-
 πὰς σπόρους Κλειδήμος φησιν ἐπισφαλεῖς εἶναι· διεράν
 γὰρ οὕσαν καὶ βαρεῖαν τὴν γῆν ἀτμιδῶδη γίνεσθαι καὶ
 εἰκέναι ἐρίοις κακῶς ἐξαμμένοις· ἔτι δ' οὐ δύνασθαι
 τὰς ἀτμίδας ἔλκειν οὐδὲ διαπέμπειν ἅτε θερμὸν οὐκ
 ἔχουσαν ἱκανὸν καὶ ἐπαλείφειν ἔλαττον. ἀλλὰ τὰ ὅψια
 δεῖ σπείρειν ὑπὸ τροπὰς. συμφέρει δὲ σπειρομένοις καὶ 3
 σπαρεῖσιν εὐδίας ἐπιγίνεσθαι πλείους ἡμέρας ὅπως δια-
 βλαστῶσι, μετὰ δὲ ταῦτα ψύχῃ βόρεια καὶ μέτρια λεπτὰ
 χειμῶνος ἰσχυρῶς ἐρριζωμένων ἤδη καὶ ταρρουμένων·
 ἀνθέξουσιν γὰρ μᾶλλον· ἐπεὶ πιλούμενά γε βελτίω καὶ
 ἐγκαρπότερα. τῆς γὰρ ῥίζας ἰσχυούσης ἢ τε τροφῇ πλείων
 καὶ ἢ αὐξήσις μετὰ ταῦτα θάττον· τὰ γὰρ εὐθύς ἀνα-
 τρέχοντα λεπτά καὶ ἀσθενῇ γίνεται καὶ ἅμα πρὸ τῆς
 ὥρας κυλίσκόμενα καὶ ἀποχεόμενα φθείρεται. τὸ γὰρ
 ὅλον ἢ πάρωρος εὐτροφία σφαλερὰ δι' ὃ καὶ ἐπιτέμνου-
 σιν οἱ δὲ κείρουσιν. ἀγαθὸν δὲ καὶ ἡ χιὼν ὅτι ἀναξ- 4
 μοῖ καὶ μανοῖ τὴν γῆν καὶ τροφήν τε παρέχει καὶ ἐγκα-
 τακλείουσα τὸ θερμὸν αὖξει τε καὶ ἰσχύειν ποιεῖ τὴν
 ῥίζαν. ἢ καὶ τὸ ἀπορούμενον οὐκ ἀφανὲς διὰ τί αἱ ψυ-
 χεῖναι χῶραι καὶ αἱ θερμαὶ σιτοφόροι καθάπερ ἡ Θράκη
 καὶ ὁ Πόντος καὶ ἡ Λιβύη καὶ ἡ Αἴγυπτος. πρὸς γὰρ τοῖς
 ἄλλοις ποιεῖ τι ὁ χειμὼν καὶ τὰ καύματα καθάπερ ἐν
 ταῖς ἐργασίαις ἐλέχθη τῆς γῆς. οὐδὲν δὲ ἔλαττον ἀλλὰ
 πάντων μέγιστον ὁ περιέχων ἀὴρ πρὸς εὐκαιρίας ὑδά-
 των καὶ βίας χειμῶνων καὶ πνευμάτων. ὅποια γὰρ ἂν
 ἢ ταῦτα καὶ τὰ σπέρματα οὕτως ἐκτελεῖται ὃ καὶ ἡ πα-
 ροιμία καλῶς „ἔτος φέρει οὔτι ἄρουρα.“ μέγα δὲ καὶ ἡ 5
 θέσις τῆς χώρας ἢ πρὸς τὰ πνεύματα καὶ τὸν ἥλιον ὥσπερ
 καὶ ἐπὶ τῶν δένδρων ἐλέχθη· πολλὰ γὰρ οὕσαι λεπταὶ

καὶ φαῦλαι τελέσφοροι γίνονται διὰ τὸ πρὸς ταῦτα κείσθαι καλῶς. ὥς δ' ἀπλῶς εἶπεν ἡ ἀγαθὴ γῶρα καὶ χειμῶνων δεῖται πολλῶν· ἂν γὰρ εὐδαίαι καὶ τὰ νότια ἐνισχύωσι λοχαίους ποιοῦσιν ὥς ἐπὶ τὸ πολὺ καὶ ἐρυσιβώδεις. ὁ δὲ χειμῶν πιλώσας καὶ καρκινώσας τὰς ρίζας σύμμετρον εἰς τὸ ἕαρ ποιεῖ τὸ μέγεθος ὅλως δὲ καὶ τὴν χώραν ἂν εἰργασμένην λάβῃ μανοῖ. διὰ ταύτην δὲ τὴν αἰτίαν καὶ εἰς τὸ ἕαρ αἱ ἀυξήσεις ταχεῖαι γίνονται καὶ ἐκφύσεις καὶ τελειώσεις ὥστε δοκεῖν μὴ κατὰ λόγον ἀπολείπεσθαι τῶν ἐν ταῖς ἀλειναῖς ἀλλὰ καὶ προτερεῖν ὥσπερ καὶ τὰ περὶ Ἑλλήσποντον. ἰσχυρὰς γὰρ τῆς ὁρμῆς γενομένης διὰ τὸν ἀθροισμὸν καὶ τοῦ ἀέρος ὑπηρετοῦντος ταχεῖαι καὶ αἱ ἐπιδόσεις καὶ αἱ τελειώσεις γίνονται. ταῦτα μὲν οὖν ἐν ταῖς τῆς γῶρας διαφοραῖς ἐστι.

- CAP. XXIV. Τὰ δὲ σπέρματα καθάπερ ἐπὶ τῶν δένδρων ἐκ τῶν ὁμοίων ἢ τῶν χειρόνων ληπτέον ὅπως δὴ μηδεμία μεταβολὴ ἢ ἐπὶ τὸ βέλτιον γίνηται. καίτοι φασὶν ἐκ τῆς ἀγαθῆς ἰσχυρότερα εἶναι δι' ὃ καὶ ἐπὶ δύο ἔτη διαμένειν τὴν δύναμιν. εἰ δὲ τοῦτο ἀληθὲς ὁμοίον ἂν εἴη καὶ τὸ ἐπὶ τῶν φυτευμάτων τὸ τὰ κάλλιστα καὶ ἰσχυρότατα λαμβάνειν ὥστ' ἀμφοτέρως ἂν ἔχοι λόγον.
- 2 χρὴ δὲ καὶ ταῖς τοῦ ἀέρος ἀνωμαλίαις προσέχειν. οὔτε γὰρ τὰ ἐκ τῶν εὐέλων καὶ πρωτίνων εἰς τοὺς ὀψίους καὶ διαχειμέρους οὔτε τὰ ἐκ τούτων εἰς ἐκείνους ἀρμόττει. τὰ μὲν γὰρ προτερεῖν δοκεῖ τὰ δ' ὑστερεῖν ὥστε τὰ μὲν ὑπὸ χειμῶνος τὰ δ' ὑπ' αὐχμῶν ἀπόλλυται καὶ ἀνυδρίας· ὅψια γὰρ ὄντα βραδέως τε κυτσκεται καὶ ἀποτίκει δι' ὃ καὶ ὑστερεῖ. ταὐτὸ δὲ τοῦτο συμβαίνει καὶ ἐπὶ τῶν σπερμάτων ὅσαπερ εὐβλαστεῖ καὶ ταχὺ παραγί-
- 3 νεται καθάπερ τὰ τριμηνιαῖα. σπαρέντα γὰρ πρῶτα προτερεῖ καιρῶν εἰ μὴ τι τοιοῦτον ὥστε προλαβεῖν τοὺς χει-

μῶνας πρὸς τὴν ῥίζωσιν ὥσπερ καὶ τὸν κύαμον διὰ τοῦτο
 πρωῒσποροῦσι καὶ ἅμα διὰ τὸ φιλεῖν ἀνθοῦντα βρέχε-
 σθαι καὶ ἀπανθεῖν πολὺν χρόνον· ὁψὲ γὰρ σπειρόμενος
 οὐκ ἂν βρέχοιτο. τὸ δὲ ὕδωρ ἐν τῷ ἀνθεῖν τούτῳ μὲν
 συμφέρει διὰ τὴν μανότητα, τῷ σίτῳ δὲ ἀσύμφορον διὰ
 τὴν λεχθεῖσαν πρότερον αἰτίαν, τοῖς δὲ ἄλλοις χεδρο-
 ποῖς ἀβλαβὲς πλὴν ἐρεβίνθῳ, τοῦτον δὲ ἀπολλύει· κατα-
 πλυθείσης γὰρ τῆς ἄλμης ὥσπερ συμφύτου τινὸς στερό-
 μενος σφακελίζει τε καὶ ὑπὸ καμπῶν κατεσθίεται· ζωο-
 γονεῖται γὰρ ὥσπερ εἴρηται. βραχέντος δὲ οἴῳ τοῦ 4
 σπέρματος ἥττον δοκεῖ νοσεῖν, ὅπερ οὐκ ἄλογον ἔχοντά
 τινα δριμύτητα· διατηροῦσι γὰρ αὐταί. τὸ γὰρ ὅλον ἐάν
 τις ἀλλοιώσας μεταβάλῃ τὸ σπέρμα καθάπερ πρότερον
 ἐλέχθη μεταβάλλειν καὶ τὰ φυτὰ καὶ τοὺς καρποὺς οὐκ
 ἄλογον· οἷα γὰρ ἡ ἀρχὴ τοιαῦτα καὶ τὰ ἀπὸ τῆς ἀρχῆς.
 ἔτι δ' ὁρῶμεν ὅτι καὶ ταῖς τροφαῖς ἀλλοιούμενα μετα-
 βάλλει καὶ ὅλα γένη τῶν δένδρων ὥσπερ ἐξ ἀγρίων ἡμερα
 γινόμενα καὶ ἐκ μελάνων λευκά· καὶ κατὰ τοὺς καρποὺς
 ὁμοίως ὥστε καὶ πρὶν πεσεῖν αὐτὸ ποιόν τι γινόμενον
 οὐκ ἄτοπον ἀλλοιοῦν καὶ τὴν ῥίζαν εὐθύς καὶ τὸν καυ-
 λὸν καὶ τὸν καρπὸν. ἀπηνθηκότος δ' οὐ συμφέρει κατὰ
 μικρὸν ἐφύειν οὐδ' ἥλιον ἐπιλαμβάνειν ἀλλὰ ψύχῃ γί-
 νεσθαι καὶ ἐπινεφεῖν ὅπως μὴ ἐπικαθήμενον τὸ ὕδωρ
 ἐπιλαβὼν ὁ ἥλιος ἐρυσιβώσῃ σῆψιν ποιήσας. δι' ὃ καὶ αἱ
 δροσοβόλοι χῶραι καὶ ἐγκοῖλοι καὶ ἀπνεύματοι μάλιστα
 ἐρυσιβώδεις.

ΘΕΟΦΡΑΣΤΟΥ ΠΕΡΙ ΦΥΤΩΝ ΑΙΤΙΩΝ ΤΟ Δ

CAP. I. Ἐπειδὴ πλείους αἱ γενέσεις τῶν φυτῶν
 τούτων δὲ κοινοτάτη πάσιν ἢ ἀπὸ σπέρματός ἐστιν ὅσα
 ἔχει σπέρμα καὶ καρπὸν ἀπορήσειεν ἂν τις διὰ τὴν ποτε
 οὐκ ἀνὰ λόγον ἢ ἰσχύς ἐκάστω ἐστὶ τῶν σπερμάτων ἀλλ'
 ἀσθενεστέρα τῶν ἰσχυροτέρων οἷον τὰ τῶν δένδρων τῶν
 ἐπετείων. ἀμφοτέρως γὰρ φαίνεται τὸ ὁμολογούμενον·
 καὶ εἰ ἀπὸ τῶν ἀσθενεστέρων ἰσχυρότερα [τὰ] γινόμενα·
 τὰ γὰρ σπέρματα γεννᾷ τὰ δένδρα· τῆς δὲ ἀσθενείας
 καὶ τῆς ἰσχύος ἐκεῖνα σημεῖα· τὰ μὲν γὰρ ἐπέτεια ὅταν
 σπαρῇ διαμένει τὰ αὐτὰ καὶ ἑξομοιοῖ τοὺς καρπούς τὰ
 δὲ τῶν δένδρων μεταβάλλει καὶ χεῖρω ποιεῖ, καὶ τὰ μὲν
 ταχεῖαν ἀποδίδωσι τὴν τελείωσιν τὰ δὲ χρόνιον καὶ βρα-
 2 δειαν. καὶ ἀνάπαλιν δὲ λαμβανομένων· ἰσχυρότερα γὰρ
 ὄντα τὰ δένδρα βραδύτερον ἐκπέττει τοὺς καρπούς. ἔτι
 δὲ τὰ μὲν ἐν κελύφεσι δερματικοῖς καὶ ξυλώδεσιν· τὰ
 δ' αὐτὰ πάλιν ἐν περικαρπίοις σαρκώδεσιν οἷον τὸ τῆς
 ἐλάας καὶ τὸ τῆς κοκκυμηλέας καὶ τὰ τῆς ἀπίου καὶ ἀμ-
 πέλου καὶ μηλέας· ἕνια δ' ἐν ξυλώδεσιν ἅμα καὶ σαρκώ-
 δεσιν καὶ ὅλως ὅσα κάρνον ἐντὸς ἔχει τῆς σαρκός. τὰ
 δὲ τοῦ σίτου γυμνὰ καὶ μάλιστα τοῦ πυροῦ καὶ τῆς κρι-
 θῆς, εἰ δὲ μὴ χιτῶσί γε περιέχεται λεπτοῖς. αἰεὶ δὲ τὸ
 ἀσθενέστερον ἢ φύσις εἰς πλείω τίθεται φυλακὴν. αἰ
 3 μὲν οὖν ἀπορίαι σχεδὸν τοιαῦται. δεῖ δὲ λαβεῖν πρὸς
 αὐτάς ἀρχὴν τήνδε, τὸ σπέρμα μὴ μόνον ἔχειν δύναμιν
 τοῦ ποιεῖν ἀλλὰ καὶ τοῦ πάσχειν, ὅπερ καὶ κατὰ πάντων
 τῶν τῆς φύσεως ἀληθές, καὶ κατ' αὐτὴν δὲ τὴν γένεσιν
 ἀμφοῖν εἶναι τὴν ἐνέργειαν καὶ τρόπον τινὰ οὐχ ἥττον
 τοῦ πάσχειν· τότε γὰρ καὶ ἡ ἐν τοῖς σπέρμασι κινεῖται
 δύναμις οἷον διαθερμαινομένων. δι' ὃ καὶ οὐ πάντα

βλαστάνει κατὰ τὴν αὐτὴν αἰτίαν ἀλλ' ὅταν ἡ οἰκεία
 τοῦ αἵματος κατὰσχῃ κράσις. ὑποκειμένου δὲ τούτου φα-
 νερόν ὥς οὐκ ἰσχύος ἀλλ' ἀσθενείας μᾶλλον ἢ ταχυ-
 βλαστία· τὸ γὰρ ἀσθενὲς εὐπαθέστερον. δι' ὃ καὶ τὰ
 εὐπαθέστερα ἐπέτει ταχυβλαστώτερα καὶ ἅμα τὸ κοινὸν
 αὐτοῖς ὥσπερ ἕτερον εἰς τὸ παθεῖν. ὃ δ' αὐτὸς λόγος 4
 καὶ περὶ τῆς τελειώσεως τὰ ἀσθενέστερα ῥᾶρον ἐκτελεώ-
 σασθαι καὶ τῷ περιέχοντι καὶ ταῖς ἐν αὐτοῖς ἀρχαῖς. ὃ
 καὶ περὶ ζώων ἐστίν· αἰεὶ γὰρ τὰ ἰσχυρότερα χρονιωτέ-
 ρας ὥς ἐπὶ πᾶν ποιεῖται καὶ τὰς κυήσεις καὶ τὰς τροφάς.
 ἅμα δ' (ὥσπερ ἐάν) τὰ μὲν αὐτοῦ τοῦ (χειμῶνος) σπέρ-
 ματος γεννητικὰ σώματα (οὐ δὲ) μικρὰ ὑπόκειται, τὰ δὲ
 ἐν ὄγκοις μελίσσιν οἱ καταναλίσκουσι καὶ ἀντισπῶσιν
 εἰς ἑαυτοὺς τὰς τροφάς ὥστε τὰ μὲν ὀλιγόκαρπα τὰ δὲ
 ὀλως ἄκαρπα ποιεῖν ὥς ἐπὶ τῶν ζώων συμβαίνει τῶν ἐκ-
 παχυνομένων καὶ εὐτροφουμένων. τοῦ μὲν οὖν θᾶττον 5
 ἐκτελεοῦν οὐχ ἡ ἰσχύς ἀλλὰ ταῦτα τὰ αἰτία, δι' ὃ καὶ
 πολυγονιώτερα. καίτοι τάχ' ἂν τις ἀντίποι περὶ τοῦ
 πλήθους φάσκων πλείω τὰ ἀπὸ τῶν δένδρων εἶναι.
 πολλὰ γὰρ ἕκαστον ἔχειν τῶν περικαρπίων τὸ δὲ δέν-
 δρον ἅφ' ἑνὸς γεγενῆσθαι σπέρματος. ἀλλὰ ταῦτα μὲν
 ἐλαφρότερα καὶ οἷον ἀπηρτημένα ἂν φανείη. τὸ δὲ μὴ δύ-
 νασθαι τηρεῖν τὰ γένη μηδ' ἐξομοιοῦν ἐν ἀμφοῖν ἂν ἔχοι
 τὸ αἰτιον, καὶ τῷ πλείω χρόνον τὰ κατὰ γῆς μᾶλλον κα-
 τακρατεῖσθαι καὶ τῷ τοὺς σωματικοὺς ὄγκους ἀντισπᾶν.
 ὃ γοῦν καὶ τῆς ἀκαρπίας αἰτιον καὶ τῆς κακοκαρπίας 6
 εὐλόγως, φανερόν δὲ μάλιστα ἐκ τῶν ἀμυγδαλῶν εἴπερ
 ἀφαιρουμένης τῆς ὑγρότητος καὶ τῆς εὐτροφίας μετα-
 βάλλουσι. τὰ δ' ἐπέτεια βραχύν τινα χρόνον ἐν τῇ γῇ
 γίνεται καὶ ὀλίγην ἔλκει τροφήν δι' ὃ καὶ οὐκ ἐξίσταται
 μιᾷ σπορᾷ τῶν γενῶν, ἀλλ' εἰ τῇ τρίτῃ, τότε γὰρ ποιεῖ-
 ται τὴν μεταβολήν· ὥστ' ὅπερ ἐκείνοις διὰ τὸ πλήθος

τῆς τροφῆς εὐθύς τοῦτο τοῖς σπέρμασι χρονισθεῖσι κατὰ λόγον· πλὴν ὅτι τὰ μὲν εἰς τὸ χειρόν ἀεὶ μεταβάλλει τὰ δὲ καὶ ἐπὶ τὸ βέλτιον ἐὰν ἡ χώρα τοιάδε καὶ ὁ ἀήρ· ἀλλὰ
 7 δὴ τοῦτο μὲν ἕτερον. εἰς ἄλλο δ' ἐξίσταται γένος μάλιστα τῶν σπερμάτων τὰ ἰσχυρότερα καθάπερ ὁ πυρὸς καὶ ἡ κριθή· μόνα γὰρ ἐξαιροῦνται· μᾶλλον δ' ὁ πυρὸς ἰσχυρότερον ὄν. ὥστε καὶ τοῦτο ὁμολογούμενον τῷ πλείῳ τροφήν ἔλκειν. ὁ γὰρ θέρμος ὥσπερ ἄπεπτόν τι τὸ ὅλον.

CAP. II. Τὰ μὲν οὖν κατὰ τὴν βλάστησιν ἐν τούτοις ἂν εἴη. πρὸς δὲ τὴν ἕξω διαμονὴν φυλαττομένων ἄλλοις μὲν ἄλλως συμβαίνει κατὰ τοὺς χρόνους. οὐ μὴν· ἀλλ' οὐδ' ἄλογον ἔνια προτερεῖν τῶν δενδρικῶν εἰς τὴν φθορὰν οἶον ὅσα ἐν περικαρπίοις ἐστὶ σαρκώδεσιν (οἶον) ὅταν χωρισθῇ καὶ σαπῇ· γυμνούμενα γὰρ ἀναξηραίνεται καὶ θνήσκει· τὰ δὲ ἐν δερματικοῖς καὶ μὴ χωριζόμενα· καὶ γὰρ ὑγρότερα καὶ παρεισδέχεται τὸν ἀέρα. μάλιστα δὲ διαμένει τὰ ἐν ξυλώδεσι καὶ τούτων ὅσα πυκνὸν τε τὸ κέλυφος ἔχει καὶ αὐτὰ λιπαρὰ καθάπερ τὰ κάρνα τὰ ἡρακλεωτικά, πλὴν ἐκπικροῦται· τὰ δ' ἀμύγδαλα ἐλάττω χρόνον· ἐλάχιστον δὲ τὰ βασιλικά μένει, μανότατον γὰρ τὸ πέριξ καὶ ἥκιστα συμφυές. διαμένει δὲ καὶ τὸ τῆς ἐλάας καὶ εἴ τι ἄλλο τοιοῦτον· τῶν δ' ἐν σαρκώδεσι περικαρπίοις χρονιώτατον τὸ τοῦ φοίνικος
 2 αἶτε ξηρότατον ὄν καὶ πυκνόν. τὰ μὲν οὖν τῶν δένδρων διὰ ταύτας τὰς αἰτίας τὰ μὲν μᾶλλον τὰ δ' ἥττον διαμένει. σχεδὸν δὲ καὶ τὰ τῶν σιτωδῶν διὰ παραπλησίας αἰτίας. ἢ γὰρ τῷ περιέχεσθαι πλείοσι χιτῶσιν ἢ διαμονὴ καθάπερ ὁ κέγγρος, ἢ τῷ λίπος ἔχειν ὥσπερ τὸ σήσαμον ἢ τῷ δριμύτητά τινα καὶ πικρότητα χυλοῦ καθάπερ ὁ θέρμος καὶ ὁ ἐρέβινθος καὶ ὁ ὄροβος· μόνα γὰρ δὴ καὶ οὐ ξωοῦται τῶν χεδροπῶν ὁ θέρμος καὶ ὁ ἐρέβιν-

θος· ἀλλ' ὃ γε ἐρέβινθος μέλας γίνεται διαφθειρόμενος. ὁ δὲ πυρὸς μᾶλλον τῆς κριθῆς καὶ τῶν χεδροπῶν διὰ τὸ θερμότερον εἶναι καὶ χιτῶνας ἔχειν πλείους· ἡ γὰρ (αὖ) κριθὴ καθάπερ γυμνόν. τὰ δὲ χεδροπὰ παχέα μὲν τοῖς κελύφεσιν ἀλλὰ μανὰ καὶ γλυκύτητά τινα ἔχοντα φαίνεται· οὐχ ἥττον δ' αἰτία ταῦτα τῆς φθορᾶς. δι' ὃ καὶ ὁ κύαμος καὶ ὁ ὠχρος τάχιστα κόπτεται. τάχα δ' ἁλθ-
θέστερον εἶπεῖν ὡς κατὰ τὰς χώρας· ἐν Ἀπολλωνίᾳ γοῦν τῇ περὶ τὸν Ἴόνιον πολλά φασιν ἔτη διαμένειν τοὺς κυά-
μους, πολλά δὲ καὶ περὶ Κύζικον. ἀλλὰ περὶ μὲν τῆς τούτων διαμονῆς καὶ τὸ ὅλον τῆς φύσεως τάχ' ἂν ἐν τοῖς ὕστερον ἐπὶ πλεον ῥηθῇ· πρὸς δὲ τὰ τῶν δένδρων συγκρινόμενα ταύτας ἔχει τὰς διαφοράς.

3H CAP. III. Ἐν δὲ τοῖς τῶν λαχανωδῶν τὰ μὲν ἄλλα τὴν ἑξομοίωσιν ἀποδίδωσι, ῥάφανος δὲ καὶ μαλάχη δοκεῖ παραλλάττειν καὶ δενδρικώτερα· τὰς δ' ἐκφύσεις πλεον ἀλλήλων ἔτι ταῦτα παραλλάττει τῶν σιτηρῶν. τὰ μὲν γὰρ τριταῖα διαβλαστάνει καθάπερ ὠκιμον σίκκος κολοκύντη, τὰ δὲ πεμπταῖα ἢ ἑκταῖα, τὰ δὲ πεντεκαίδεκαταῖα καθάπερ πρᾶσον, τὸ δὲ σέλινον τεσσαρακοσταῖον ἐνι-
αχοῦ δὲ πεντηκοσταῖον, δυσφυσέστατον γὰρ τοῦτο πάντων. δυσφύες δὲ καὶ τὸ κορίαννον, οὐ γὰρ βλαστάνει μὴ βρεχθὲν, αἰτία δ' ἡ σκληρότης, ὥςπερ γὰρ ξυλῶδές ἐστι τὸ περιέχον. ἡ δὲ τῶν τευτλίων ἀνωμαλία τῷ τὰ μὲν 2 ὕστερον μηνὶ ἐκβλαστάνειν τὰ δὲ δυοῖν τὰ δὲ πλείοσι τὰ δὲ καὶ ἐνιαυτῷ σημαίνειν ἔοικε τῶν σπερμάτων αὐτῶν ἀτεραμνότητά τινα πρὸς τὴν βλάστησιν. τὰ δὲ θερινὰ σπειρόμενα δῆλον ὡς δι' ἀσθένειαν· δι' ὃ ταχύ τε παραγίνεται καὶ ταύτην τὴν ὥραν φύεται φέρειν οὐ δυ-
νάμενα τὸν χειμῶνα, τὰ μὲν ὄντα ξηρὰ καθάπερ καὶ τὸ ὠκιμον τὰ δ' ὑγρὰ καὶ ψυχρὰ καθάπερ ὁ σίκκος καὶ ἡ ἀνδράχνη. θαυμαστὸν δ' ἂν δόξειε τὸ τοῦ ἀβροτόνου

- μάλιστα δι' ὅτι θερμὸν ὄν τὴν ἀλέαν διώκει· αἰτία δὲ ἡ
 ἀσθένεια· πρὸς ἅμφω γὰρ ἀσθενεῖ καὶ πρὸς τοὺς χει-
 3 μῶνας καὶ πρὸς τὰ καύματα. τὸ δ' ὅλον οὐ ποιεῖ ἡ θερ-
 μότης μάλιστα εὐβλαστεῖν εἴπερ θερμὰ τὰ θριμέα· καὶ
 γὰρ τὸ πράσσον καὶ τὸ γήτειον καὶ ἐτι μᾶλλον ἡ θύμβρα
 καὶ ἡ ὀρίγανος δυσβλαστῇ· δεῖ γὰρ ἔχειν τινὰ ὑγρότητα
 καὶ οὐχ ἥττον ἀλλὰ μᾶλλον ἴσως εὐκρασίαν τὸ εὐβλαστὲς
 πρὸς τὸ ποιεῖν καὶ πάσχειν. ὅλως δ' ὥς ἐν γένει λαβεῖν
 ξηρότατα τῶν σπερμάτων τὰ στεφανωματικά καὶ τὰ τῶν
 λαχάνων ὅθεν καὶ τάχιστα τὰς ἰκμάδας ἔλκει· δι' ὃ καὶ
 4 κρεμαννύουσιν αὐτὰ καὶ οὐ φαίνουσι τὰ οἰκήματα οὐδ'
 ὕδωρ εἰσφέρουσιν ὅλως. ἡ δὲ διαμονὴ θησανριζομένων
 πρὸς τε τοὺς σπόρους καὶ πρὸς τὰς ἄλλας χρείας παρα-
 πλησία καὶ τοῖς σιτηροῖς, γόνιμα μὲν εἰς τετραετίαν μά-
 λιστα χρήσιμα δὲ πρὸς τὰλλα πλείω χρόνον ὥσπερ ὁ σίτος
 εἰς τροφήν. καὶ τοῦτο δὲ καὶ κατὰ λόγον ὥσπερ καὶ τοῖς
 ζώοις πρῶτον ἀπολιπεῖν τὴν τῆς γονῆς [δύναμιν]. καὶ
 γὰρ ἐν τούτοις ἡ ἀρχὴ τοῦ γεννᾶν ὅπερ ἂν τις ὥς σπέρμα
 θεῖη τὸ δὲ λοιπὸν ὥς τροφήν καὶ ὕλην προσηρητημένην·
 ἀλλὰ τὸ ὅλον καλεῖται σπέρμα δι' ὃ καὶ ζῆν αὐτὰ φασι
 καὶ μὴ ζῆν ὅταν διαμένη ταύτῃ ἢ φθαρῇ καθάπερ καὶ
 τὰ ὡά· συμβαίνει δὲ (καὶ) τοῦτο καὶ τοῖς βαλανώδεσι
 καὶ τοῖς ἄλλοις. εἰς βλάστησιν δὲ τὰ ἕνα τῶν νέων οὐκ
 ἄλογον εἶναι βελτίω, ξυνεστηκότα τε καὶ οἷον αὐτὰ αὐ-
 τῶν ὄντα μᾶλλον. πρόσεστι γάρ τις καὶ τούτων πέψις
 ἀποπνεύσαντος τοῦ ἁλλοτρίου· χρονιζομένου δὲ πάλιν
 5 γῆρας καὶ φθίσις. περὶ δὲ τοῦ ἐκκαυλεῖν τάχιστα μὲν
 τὰ ἀπὸ τῶν ἀκμαζόντων ὥς ἰσχυροτάτων, τελέωσις γάρ
 τις ἡ ἐκκαύλσις εἴπερ ὁ καρπὸς ὥς τέλος, οὐκ ἄλογον.
 δευτέρα δὲ ἡ ἐκ τῶν παλαιοτέρων, καὶ γὰρ ἐκ τούτων
 οἷον καθαρωτέρα τις καὶ πλείων ἡ δύναμις. ἐν δὲ τοῖς
 νέοις ἀναμεμιγμένη καὶ τὸ πλέον εἰς τὴν τροφήν ἄγουσα

καθάπερ ἐν τοῖς ἄλλοις· αἰεὶ γὰρ ὀψιαίτερα τὰ πολύ-
 τροφα· δι' ὃ καὶ εἰ μὴ τὰ ἀπὸ τῶν ἀκμαζόντων ἐκκαυλεῖ
 πρῶτα ἀλλὰ τὰ ἀπὸ τῶν παλαιότερων οὐκ ἄλογον. περὶ 6
 οὗ δὴ καὶ ἀντιλέγουσί τινες. ἐκκαυλεῖν γάρ φασι τὰ
 ἀσθενέστερα μᾶλλον ὥσπερ ἐπὶ τῶν λαχάνων. αἰτιον δὲ
 ὅτι εὐπαθέστερά τε καὶ ἐλάττω τροφήν ἔχοντα τελειοῖ
 τὸ δὲ ἐκκαυλεῖν ὥσπερ τελείωσις, δι' ὃ καὶ τῶν δένδρων
 τὰ πρεσβύτερα θάττον πέττει καὶ μᾶλλον τοὺς καρπούς,
 τὰ δὲ ἐν ἀκμῇ πλείους μὲν καὶ καλλίους ἔχει βραδύτε-
 ρον δέ. φαίνεται δ' οὖν εἰ τοῦτο ἀληθὲς ὅτι ταχυγονώ-
 τερα τὰ παλαιότερα. μεμύχθαι γάρ τις ἐν τοῖς σπέρμασι
 δοκεῖ οἶον ὕλη καὶ τροφή ταῖς ἀρχαῖς ἣν δεῖ προκατειρ-
 γάσθαι πρότερον ἢ εἰς τὴν βλάστησιν ἐλθεῖν. εἴη δ' ἂν 7
 κακεῖνο λέγειν πρὸς γε τὸ ἐκκαυλεῖν ὡς ἥττον φίζουμέ-
 νων τῶν παλαιῶν εἰς δὲ τὸ ἄνω μᾶλλον φερομένων τα-
 χεῖαν ποιεῖ τὴν τελείωσιν ὥσπερ σχεδὸν καὶ ἐπὶ τῶν
 ὀλιγοχρόνιων πάντων ἐστὶ καθάπερ καὶ ἐπὶ τῶν τριμή-
 νων λέγεται. τοὺς δὲ χρόνους δῆλον ὅτι καὶ τὰς ἀκμάς
 κατὰ τὰς φύσεις ἐκάστων ληπτέον. ἀλλὰ γὰρ ταῦτα μὲν
 ὁμοιότητά τινα ἔχει. τὰ δ' ἴδια καθ' ἕκαστον γένος αὐτὰ
 καθ' ἑαυτὰ λέγουσιν ἐπὶ πλέον. φητέον δὲ τοῖς τῶν δέν-
 δρων καὶ πρὸς αὐτὰ καὶ πρὸς τὰ ἄλλα θεωροῦσιν.

4H CAP. IV. Ἄτοπον δ' ἂν δόξειε καὶ ἅμα θαυμαστὸν
 εἰ ἀπὸ τῶν ἀτελῶν ἔνια γεννᾷ καὶ ταῦτα δένδρων φύ-
 σεως μεγάλης οὕτως οἶον ἰτέας καὶ πετελέας· ἀτελες γὰρ
 τὸ ὠμόν. ἄρ' οὖν εἶπερ τοῦτ' ἀληθὲς διαιρετέον τὴν τε-
 λειότητα τὴν τε πρὸς ἡμᾶς καὶ τὴν πρὸς γένεσιν. ἡ μὲν
 γὰρ πρὸς τροφήν ἢ δὲ πρὸς δύναμιν τοῦ γεννᾶν· ἔνια
 δὲ ἄτροφα γεννητικὰ δὲ, τὰ δ' ἰσως ἀνάπαλιν. τάχα δ'
 ἐκείνη πρὸς γε τὰ νῦν ἢ διαίρεσις ὅτι τὴν πέψιν τιθέ-
 μεθα χρώμασι καὶ χυλοῖς καὶ πυκνότητι καὶ τοῖς τοιού-
 τοις· ἐπεὶ τό γ' ἐδάδιμον ὑπάρχει καὶ τοῖς τῆς πετελέας

καὶ ἄλλοις· ἀλλ' οὐ τοῦτο κύριον ἀλλὰ τὸ γεννᾶν· ἔκα-
 στον γὰρ τῷ ἔργῳ κρίνεται. καὶ ταῦτα μὲν ὡς πρὸς
 2 ὑπόθεσιν. ἐκεῖνο δὲ ἀτοπώτατον εἰ τελοῦμενα γένους· ἡ
 τινὸς ἄγονα γίνεται τὸ ὅλον καίτοι ἀπὸ σπέρματος γινο-
 μένου τοῦ δένδρου καθάπερ ἐπὶ τῆς κυπαρίττου. τὸ γὰρ
 ἄρρεν γένος ὅλως ἄγονον πολλά δὲ καὶ τῶν θηλειῶν.
 ἐπεὶ τό γε μὴ καρποφορεῖν ἔνια τῶν ὁμογενῶν ἦττον
 ἄτοπον. καὶ πάλιν ἐπὶ τῶν σπερμάτων αὐτὸ πηρωθὲν
 ἄγονον, ἀλλ' ἴσως τοῦτό γε καὶ ἀναγκαῖον. τὸ δὲ μηδὲν
 ὅλως γόνιμον ὥσπερ ἐλέγχει τὴν φύσιν ὅτι ποιεῖ μᾶτην,
 3 ὃ καὶ ἡμῖν ὑπεναντίον πρὸς τὰ πρότερον. καὶ τὰ μὲν
 τῆς πτελέας ἀμφισβητούμενα καὶ τῆς ἰτέας. ὃ δ' ἐρινεὸς
 ὁμολογουμένως γεννᾷ καὶ ἄπεπτον εἰς τὴν ἡμετέραν τρο-
 φήν. γεννᾷ δὲ καὶ τὸ θύμου ἄνθος καὶ ἄλλων ἃ πρὸς
 τὴν ἡμετέραν αἰσθησιν ἀφανῆ τὸ δ' ἄνθος μόνον φανε-
 ρόν. ἀλλὰ τὸ μὲν τῶν δένδρων τινῶν ἔτι καὶ ἄλλας ἴσως
 ἀπορίας ἔχει. καὶ γὰρ τὸ περὶ τοὺς φοινίκας ἄτοπον καὶ
 λόγον δεόμενον, καὶ τὸ οὕτως ἀμενηνὰ τινῶν εἶναι τὰ
 4 σπέρματα καθάπερ καὶ τῆς κυπαρίττου. τὰ γὰρ τοιαῦτα
 δίδωσιν τινα ἔννοιαν καὶ ὑπὲρ τοῦ μὴ ἔχειν ἔνια τροφήν
 πρὸς ἑαυτοῖς· πλὴν ἴσως ἄλλοις ἄλλη καὶ ὕλη καὶ τροφή
 καὶ ἱκανόν τισιν ἂν ἔχη τὸ διατηρήσον. ὑπὲρ δὲ τῶν
 σιτηρῶν καὶ ὅλως τῶν ἐπετείων αἱ μὲν τοιαῦται διαφο-
 ραὶ ῥᾶν οἶον αἱ κατὰ τὰς βλαστήσεις καὶ τελειώσεις καὶ
 5 τὰ λοιπὰ πάθη τὰ συμβαίνοντα τοῖς τοιοῦτοις. περὶ δὲ ἡ
 τῆς ἐξαλλαγῆς εἰς ἕτερον γένος ὥσπερ ἐκ πυρῶν εἰς αἰ-
 ρας καὶ εἰ δὴ πάλιν τῶν αἰρῶν εἰς πυρούς καὶ τῶν ξειῶν
 εἰς βρόμον ἄτοπον αὐτῷ τε τῷ συμβαίνοντι καὶ τῷ ἰδίῳ·
 μόνον γὰρ δὴ ταῦτα μεταβάλλει τῶν σπερμάτων φυσι-
 κῶς· ὃ γὰρ ἐκ τῆς τίφης καὶ τῆς ξειᾶς πυρὸς παρασκευή-
 πως καὶ τέχνη καθάπερ οἱ τὰ σπέρματα προβρέχοντες
 6 εἰς τὴν γλύκανσιν. ἄτοπον δὲ πρὸς τῷ μόνον καὶ ὅτι

ἰσχυρότερα δοκοῦντα τῶν χεδροπῶν εἶναι· τὸ γὰρ
 ἄσθενες εὐφθαρτότερον, φθορὰ δέ τις ἢ ἐκστασις· καὶ
 μᾶλλον πυρὸς εἰ κριθῆς ἰσχυρότερον. ἔτι δὲ τὰ μὲν
 ἰσχυρότερα εἰς τὸ ἄσθενέστερον μεταβάλλειν· ἢ δὲ
 αἶρα καὶ πυροῦ καὶ κριθῆς ἰσχυρότερον ὥσθ' ἅμα συμ-
 βαίνει καὶ τὸ παρὰ φύσιν τοῦ κατὰ φύσιν ἰσχυρότερον.
 ἢ δὲ διαφθορὰ καὶ ἢ μεταβολὴ δυοῖν θάτερον ἢ ἐν τοῖς 7
 σπέρμασιν ἢ ἐν τῇ χλόῃ. σπέρματος μὲν οὖν γαλάκτω-
 σις, σῆψις, ὅλως διάχυσις ὧν οὐδὲν φύσιμον. ἢ δὲ χλόη
 ῥιζωθέντων ἤδη, τὰς δὲ ῥίζας μεταβάλλειν ἄτοπον. ὅθεν
 δὴ τοῖς τοιούτοις παραπεπεισμένοι τινὲς ὡς ἀλόγοις
 ὅλως οὐδὲ γίνεσθαι φασιν τὴν ἐκστασιν ἄλλ' ἐπομβρίαῖς
 φύεσθαι καὶ συνίστασθαι τὴν αἶραν ὃ καὶ καθ' αὐτὴν
 φαίνεται ποιούσα μὴ σπαρέντων πυρῶν ἢ κριθῶν ἐν
 ταῖς ἐπομβροτάταις χώραις. αἱ μὲν οὖν ἐναντιώσεις αὐ- 8
 ται δοκοῦσιν ἐλέγχεσθαι τοῖς ἔργοις· πολλοὶ γὰρ ὥς
 φασι σπείραντες πυροὺς ἢ κριθὰς ἐθέρισαν αἶρας. τὴν
 δὲ ἐκστασιν καὶ τὴν μεταβολὴν θελή τις ἂν ἀμποτέρως
 γίνεσθαι καὶ τοῦ σπέρματος ἀλλοιουμένου καὶ τῶν ῥι-
 ζῶν· ἢ γὰρ ἐν τῇ χλόῃ μεταβολὴ δι' ἐκείνας· συμφύεις
 δ' οὐσας οὐκ ἄλογον συμπάσχειν. ἐπεὶ τό γε σπέρμα
 διαφθαρὲν οὐ φύσιμον ὅλως ἦν· (τοῦτο μὲν κοινόν·)
 οὐδὲ γὰρ ῥίζαι φθαρεῖσαι τρέφουσιν ἄν. τὴν δὲ τοῦ σπέρ- 9
 ματος φθορὰν οὐδεμίαν τῶν εἰρημένων ὑποληπτέον,
 σῆψιν ἢ γαλάκτωσιν, ἀλλ' ἑτέραν ἢ γίνεται διὰ πλῆ-
 θος τῆς τροφῆς ἐκτηκομένων· αὕτη δὲ τὸ μὲν ὅλον
 οὐκ ἀπόλλυσι μεθίστησι δὲ εἰς ἕτερον ἐπικρατοῦσα
 πῶς τῆς ἀρχῆς. τὸ δὲ συμβαῖνον ὅμοιον τρόπον τινα
 καὶ ἐπὶ τῶν ζώων ὡς κατ' ἀναλογίαν ἂν τὸ θῆλυ κρα-
 τήσῃ τοῦ ἄρρενος ἢ καὶ ἔτι μείζων ἐναλλαγὴ γένη-
 ται πρὸς τὸ παρὰ φύσιν. δεῖ γὰρ δὴ τὴν γῆν ὥσπερ τὸ 10
 θῆλυ νοῆσαι καὶ τὸ ἀνάλογον οὕτω λαμβάνειν. ὅταν οὖν

- ἐκ ταύτης ἡ τροφή πλείων γίνηται διὰ τὰς ἐπομβρίας τότε τὴν ἑκστασιν συμβαίνειν οὐ φθείρουσαν μὲν ὅλως τὴν γεννητικὴν δύναμιν ἐξαλλοιοῦσαν δ' εἰς ἑτέραν. εὐζώου δὲ τῆς φύσεως οὕσης, εὐζωότερα γὰρ πολὺ τῆς τῶν ζώων, εὐλογον καὶ διαμένειν μᾶλλον ταύτην. ἐπεὶ καὶ ἄνευ σπερματικῆς ἀρχῆς αὐτόματα πολλὰ συνίσταται καὶ τῶν ἐλατιόνων καὶ τῶν μειζόνων φυτῶν. ὅθεν
- 11 καὶ τοῦτο ἂν εἴη φανερόν ἐἴ τις ἀκολουθήσει τῇ ἀναλογίᾳ δι' ὅτι τῇ τῶν σπερμάτων ἀλλοιωῶσει καὶ οὐ τῇ τῆς χλόης μεταβολῇ· καὶ γὰρ ἐπὶ τῶν ζώων οὕτω γίνονται. καὶ ἅμα δὴ τότε ἀσθενέστατον ὅταν ἐν μεταβολῇ τυγχάνῃ τῇ κατὰ τὴν βλάστησιν, ἥδη δ' ἐκβεβλαστηκὸς καὶ ἐρριζωμένον ὥσπερ γέγονε. τούτου δὲ καὶ μείωσις εἰς αὐξῆσιν καὶ τροφήν ἢ καὶ τὴν ὅλην φθορὰν οὐκ εἰς μεταβολήν. ἔτι δὲ καὶ φασιν οἱ ἔμπειροι φανερόν εὐθὺς εἶναι τὸ φύλλον ἀνατέλλον τῆς αἵρας λιπαρώτερον ὄν καὶ ποιωδέστερον καὶ στενότερον καὶ οὐχ ὕστερον τοι-
- 12 οὔτον γινόμενον. ἐκ μὲν οὖν τούτων δόξειεν ἂν τοῖς σπέρμασιν. οὐ μὴν οὐδὲ θάτερον ἀδύνατον οὐδ' ἄλογον ὥστε ἐν τῇ χλόῃ μεταβάλλειν ἀλλοιουμένων τῶν ῥιζῶν· τοῦτο γὰρ ἀνάγκη συμβαίνειν εἴπερ ἅπαν ἀπὸ τῆς ἀρχῆς ἑτέρας ἕτερον. φαίνεται δὲ τοῦτο καὶ ἐφ' ἑτέρων συμβαίνειν ὥσπερ τῶν δένδρων ὅσα μεταβάλλει ταῖς θεραπεύαις τοὺς καρποὺς ἐξ ὀξέων καὶ πικρῶν εἰς γλυ-
- 13 κεῖς καὶ ποτίμους ἢ ἐκ πολυπυρρήνων εἰς ἀπυρρήνους. ἢ δ' αἰτία τῆς μεταβολῆς ὁμοίως καὶ ταύτης πλήθει τροφῆς ὅταν ἐπομβρίαι γίνωνται καὶ ὥς γε δὴ τινὲς φασι μάλιστα τοῦ ἥρος ἔαν ἥλιοι συνεπιλάμψωσιν ὥς ἐξ ἀμφοῖν γινομένης τῆς μεταστάσεως. ἐνιαχοῦ γὰρ ἐν τισι τόποις ἐλώδεσιν ὅλως τοῦτο συμβαίνει καὶ τό τε φύλλον μεταβάλλει ὥστε πᾶσιν εἶναι φανερόν. ἔαν δὲ ὕδατα ἑαρινὰ μὴ γίνηται πολὺ γίνεσθαι πυρῶν πλῆθος. ὥστε

τοῦτο μὲν οὐδ' ἐτέρως ἄλογον. εἰ δὲ καὶ ἀμφοτέρως συμβαίνει τάχ' ἂν οὐδ' ἄτοπον εἶη διαφορὰν τινα συν-
αιτίαν εἶναι καὶ τῶν ἐδαφῶν καὶ τοῦ ἀέρος· ἐπεὶ καὶ
σπαρέντων εὐθὺ μεγάλη βλάβη πολυῦδριαν ἐπιγίνε-
σθαι. συμβαίνει γὰρ ἀσθενεστέρας εἶναι τὰς ρίζας, τὸ
δ' ἀσθενὲς εὐπαθέστερον. ἡ μὲν οὖν ἐξαλλαγὴ διὰ τοῦτ'
ἂν εἶη.

CAP. V. Τὸ δὲ μόνον ταῦτα πάσχειν ἐτι δ' ἰσχυρό-
τατα δοκοῦντ' εἶναι, καὶ γὰρ ἡ ξειὰ ἰσχυρὸν, μιᾷ τινι
λύοιτ' ἂν αἰτία καὶ τῇ αὐτῇ· διὰ γὰρ τὸ ἰσχυρότατα καὶ
πολυρριζότατα εἶναι πλείστην ἔχοντα τροφήν καὶ μάλι-
στα πάσχοντα ὑπομένει τὰ δ' ἄλλα φθείρεται τελέως.
ἐτι δ' ἡ ὥρα καθ' ἣν ὁ σπόρος ἐπομβροτέρα καὶ πλείω
χρόνον ἐν τῇ γῇ γίνεται, τὰ δὲ πρὸς τὸ ἔαρ καὶ διαγε-
λῶντος ἤδη τοῦ ἀέρος ἐν εὐκρασίᾳ μᾶλλον καὶ εὐθὺς εἰς
τὴν βλάστησιν ἢ ἀναδρομή· δι' ὃ καὶ οὐδ' ἕτερον οὐδὲν 2
ἐκ τῆς διαφθορᾶς αὐτῶν ἂν ποτε διαφθαρῇ γίνεται. τὸ
μὲν γὰρ εἰς αἶραν ἀξιοῦν ἄτοπον· εἰς γὰρ τὸ σύνεγγυς
καὶ ὁμογενές πως αἰ μεταβολαί· τὸ δὲ μηδὲ εἰς ἕτερον
μηδὲν εἰς ἀσθένειαν ἀνακτέον ὥς ὅλως φθειρομένων·
ἀλλὰ τοῖς ὁμοιοπύροις ἂν εἶη καὶ ὁμοιοκρίτοις μᾶλλον
εἰς αἶραν. τούτων δὲ τὰ μὲν ὅλως οὐχ ὑπομένει διὰ τὴν
ἀσθένειαν ὥσπερ ἡ τίφη τὰ δὲ εἰς τὸ σύνεγγυς μᾶλλον
μεταβάλλει καθάπερ ἡ ξειὰ πρὸς τὸν βρόμον. ὁ δὲ πυρὸς 3
εἰς τίφην οὐ μεταβάλλει καὶ ξειὰν ἐξαμβλούμενος ὅτι
πλείων ἢ τροφή καὶ ἰσχυροτέρα δι' ἣν συμμένει. τοι-
αύτη δ' οὐσα οὐκ ἂν ἐκθηλύνειεν ἀλλ' εἰς τὸ σφοδρότε-
ρον ἀγάγοι καὶ ὅλως ἐκστήσειε τοῦ γένους. ἐπεὶ μᾶλλον
ἂν τις εὐλόγως θανμάσειεν ὅτι οὐκ εἰς τὸν ἄγριον πυ-
ρὸν ὥσπερ καὶ ἄλλα. τυγχάνει δὲ καὶ τούτου παραπλη-
σία τις ἢ αἰτία· μετακινεῖ γὰρ ἀπλῶς ἡ φύσις. ἄτοπον 4
δὲ καὶ λόγου δεόμενον εἶ. καὶ τὸ λίγον ἐξαιροῦται· με-

γάλη γὰρ ἡ διάστασις· εἰ μὴ ἄρα καὶ τοῦτο τῆς τροφῆς
ὄγκῳ· φιλεῖ γοῦν χώραν ἀγαθὴν ὥστ' ἐκ τῆς ὑπερβολῆς
ἡ ἔκστασις. ὁ δὲ θερμὸς ἰσχυρὸς ὦν καὶ πρῶτος σπει-
ρόμενος οὐδὲ εἰς ἓν μεταβάλλει διὰ τὴν ἄγαν ἰσχύν·
ἐπικρατεῖ γάρ· δεῖ δὲ τὸ μέλλον μεταβάλλειν μὴ ἀπαθὲς
εἶναι μῆτ' ἄγαν εὐπαθές· τὸ μὲν γὰρ οὐ μετακινεῖται
5 τὸ δ' ὅλως ἀσθενὲς ὃν φθείρεται καθάπερ ἐλέχθη. σκε-
πτέον δὲ καὶ εἰ τι τῶν ἄλλων σπερμάτων ἢ τῶν ἀργίων
ἢ τῶν ἡμέρων δέχεται τὴν τοιαύτην ἀλλοίωσιν. καὶ περὶ
μὲν αἰρῶν ἀρκεῖτω τὰ εἰρημένα. τὰς γὰρ ἐν αὐτοῖς τοῖς
γένεσι τῶν πυρῶν μεταβολὰς, οἷον εἰ ἐκ τοιῶνδε τοιοῖδε
γίνονται, καὶ κριθαὶ καὶ τᾶλλα ὡς αὐτὸς οὐκέτι ζητοῦ-
μεν οὐδὲ τοῦτ' ἔχει τι θαυμαστόν. ἡ γὰρ ὥρα καὶ αἱ
τροφαι καὶ ὁ ἄηρ καθάπερ εἴρηται ποιοῦσι τὰς ἀλλοιω-
6 σεις ὁμοίως ζώων καὶ φυτῶν· ὁ καὶ πρὸς τὴν ἔκστασιν
ὅλως τοῦ γένους χρῆναί φαμεν μετενεγκεῖν, ποιᾶν τινα
καὶ ποσὴν ποιήσαντες τὴν τροφήν· ἐπεὶ καὶ τῶν δέν-
δρων καὶ ὅλως τῶν φυτῶν αἱ ἐν ταῖς ἱστορίαις εἰρημέ-
ναι μεταβολαὶ διὰ ταύτας γίνονται τὰς αἰτίας ὥσπερ ἐν
τοῖς πρότερον ἐλέχθη· τῶν μὲν ἀτροφούντων ἐν μὴ οἰ-
κείαις τροφαῖς καὶ θεραπείαις· ὥσπερ τὸ σισύμβριον
ὅταν εἰς μίνθαν· ἀπόλλυται γὰρ τὸ δριμύ τῆς ὀσμῆς καὶ
οἷον ἀποθηλύνεται, διὰ τὴν τροφήν δὲ καὶ ἀργίαν ἢ
ἀπαργίωσις· ἔνια δ' ὅλως καὶ ἀπόλλυσιν ὥσπερ τὴν μίν-
7 θαν καταπνιγομένων τῶν ριζῶν ὑφ' αὐτῶν. ἡ δὲ λεύκη
τὸ μὲν ὅλον οὐ πόρρω τῆς αἰγείρου καὶ τῇ ὅλῃ μορφῇ
καὶ τοῖς φύλλοις· ἀπογηράσκουσιν δὲ ἑξομοιουῖσθαι τῷ
καταξηραίνεσθαι καὶ μᾶλλον ἀτροφεῖν οὐκ ἄλογον.
ἀλλὰ περὶ μὲν τούτων ἐν ἄλλοις διὰ πλειόνων εἴρηται,
καὶ ὅτι δὲ καὶ περὶ τὰ ζῶα κατὰ μὲν τὰς γενέσεις τοιοῦ-
τόν τι συμβαίνει, τελεσθεῖσιν δὲ τῶν νεοσσιῶν οὐκέτι,
πλὴν εἰ τις τὰς κατὰ τὰς ὀρνίθας ἀλλοιώσεις ἅμα ταῖς

ῥοαῖς γινομένης λέγοι. φαίνονται δὲ αὐταί γε πάθεσι
μᾶλλον ὅμοιαι σωματικοῖς ἢ μεταβολαῖς.

7 H CAP. VI. Τῶν δὲ ἄλλων τῶν περὶ τὰ σπέρματα μά-
λιστα ἄπορον εἶπερ ἀληθὲς τὸ παρὰ μέρος καὶ μὴ ἅμα
γεννᾶν ἔνια καθάπερ ἐπὶ τε τοῦ αἰγίλωπος λέγεται καὶ
τοῦ λωτοῦ καὶ τοῦ βολβοῦ. τοῦτο δ' οἱ μὲν φασιν εἶναι
ψεῦδος ἀλλ' ἀπὸ τῆς ῥιζῆς βλαστάνειν τῷ ὕστερον ἔτει
ἢ ἀπὸ τοῦ σπέρματος ὑπολαμβάνουσιν· οἱ δ' ὥς ἀληθὲς
διατείνονται σημεῖα φέροντες ἄλλα τε καὶ ὅτι ἀπολλύν-
τες τὸν αἰγίλωπα διετῇ τὸν ἀργὸν ποιοῦσι ὅπως ἀμφο-
τερα τὰ σπέρματα ἐκβλαστήσῃ καὶ ἐπινεμηθῇ τε καὶ ἐκ-
θερισθῇ τὸ ὅλον ὁ καρπός. ἔχει δὲ τινα καὶ ἄλλως ἀπο- 2
ρίαν ἢ παρ' ἔτος βλάστησις καὶ εἶπερ συνεχὲς ὃν καὶ
διέκρουν ὥςπερ φαίνεται καὶ ἅμα πίπτον τὸ μὲν ἀλλοι-
οῦται καὶ διαβλαστάνει τὸ δ' ἀπαθὲς διαμένει πάντα
τὸν ἐνιαυτόν· ὅσῳ γὰρ ἀσθενέστερον τὸ ἔλαττον ὃ δὴ
φασι διαμένειν τοσούτῳ καὶ εὐπαθέστερον ἐχρῆν εἶναι
καὶ εἰς τὴν διαβλάστησιν καὶ εἰς τὴν ὅλην φθοράν. ἀνάγ-
κη δὲ δῆλον ὅτι καὶ ὅταν ἐκβλαστήσῃ θάτερον χωρίζε-
σθαι· μὴ γὰρ χωρισθὲν καὶ εἰ μὴ γίνεται συμπαθὲς,
ἀλλ' ἐξαιρουμένων γε τῶν ῥιζῶν συναίροιτ' ἂν, πολλὰ-
κις δὲ τοῦτο δρῶσιν οἱ γεωργοὶ καὶ οὗ φασι φθείρειν.
τὸ δὲ διαρκεῖν ἀπαθὲς ἐν τῇ γῇ μέχρι μὲν τῆς οἰκείας 3
ῥοας εἰς τὴν ἐκφυσιν εὐλογόν τε καὶ ἐπὶ πολλῶν γινό-
μενον· τὸ δ' ὅλον ἐνιαυτόν ἐπισχεῖν ἤδη θαυμασιώτε-
ρον. ἀλλὰ μὴν καὶ τὸ μὲν τέλεον τὸ δὲ ἀτελὲς αὐτῶν εἶ-
ναι τελεοῦσθαι δὲ παρ' ἐνιαυτόν ἄλογον· οὔτε γὰρ
ἀσθενὲς ἀλλ' ἰσχυρόν ὁ αἰγίλωψ ὥστε ἐκτελεοῦν δύνα-
σθαι πλείω καὶ ἔνια δὴ καὶ τῶν ἀσθενεστέρων τοῦτο
δρᾶ· ἢ τε αὖτε τελέωσις ἢ κατὰ φύσιν οἰκαιοτάτη τάχα δὲ
καὶ μόνη· τροφήν γὰρ τότε λαμβάνει τὴν αὐτοῦ διὰ δὲ
τῆς τροφῆς ἢ αὐξῆς καὶ τὸ τέλεον, χωρισθὲν δὲ ἤτοι φθεί-

ρεται πάμπαν ἢ ἀναυξὲς καὶ ἀνεπίδοτον ἔσται. πολυ-
 χίτωνι δ' εἶναι καὶ τῷ βρόμῳ καὶ τῇ ξειᾷ συμβέβηκεν
 4 ὥστ' ἐχρῆν καὶ ταῦτα διαμένειν ἀπαθῆ. τὰ μὲν οὖν
 ἀντιβαίνοντα σχεδὸν ταῦτ' ἐστίν. οὐ μὴν ἀλλ' εἰ δεῖ
 λέγειν τὴν αἰτίαν ἐκείνην ἃν τις ἴσως μάλιστα εἰποι τὴν
 φάσκουσαν μὴ τελεοῦσθαι ἄμφω πρὸς τὸ φύσιμα ποιεῖν,
 ἀλλ' ὅμοιον τι ξυμβαίνειν καὶ τῶν ὠτοκόων καὶ τῶν
 σκωληκοτόκων τισί· τὰ γὰρ ὡς ἀποτικτόμενα τρέφεται
 καὶ ἐκτελεοῦται τὰ μὲν ἐν τῷ ὕδατι καὶ τῇ θαλάττῃ τὰ
 δὲ ἐν τῇ γῇ καὶ τῷ ἄερι καὶ ταῦτα δεχόμενα ζωοποιεῖ,
 5 τὰ δὲ φύσαντα καὶ ἐκτεκόντα ἐξαδυνατεῖ. φαίνεται δὲ
 τοῦτό γε καὶ ἄλλως ἀληθὲς ὡς οὐκ εὐθύς ἀλοηθέντα τὰ
 σπέρματα βελτίω τῶν χρονισθέντων οὐδὲ τὰ νεὰ τῶν
 ἔνων ὥσπερ εἵπομεν ἀλλὰ δεῖ τινα λαβεῖν ἐν ἑαυτοῖς οἷον
 πέψιν καὶ δύναμιν ἀποπνεύσαντος τοῦ ἀλλοτρίου. τί
 οὖν ἴσως ἃν τις φαίη κωλύει καὶ ἐπὶ τῶν ἀπορουμένων
 τοιοῦτόν τι συμβαίνειν ὥστε καὶ τελέωσιν λαμβάνειν καὶ
 δύναμιν ἐκπεττόμενά πως τῇ θερμότητι τῇ τε ἐν ἑαυτοῖς
 6 καὶ τῇ περιεχούσῃ. ἢ τοῦτο παράλογον ὡς μᾶλλον ἐν τῇ
 γῇ κατακλειομένη ἢ θερμότης ἐκπέττει τὴν τροφήν τὴν
 ἐν τῷ σπέρματι καὶ τελεοῖ τῆς ἐν τῷ ἄερι, καὶ ταῦτα πε-
 φυκότων ἐν τούτῳ τελεοῦσθαι καὶ ἅμα λαμβανόντων
 τροφήν οὐκ ὠμὴν ἀλλὰ πρόπεπονημένην ὑπὸ τοῦ καυ-
 7 λοῦ καὶ τῶν ριζῶν; ἔτι δὲ τῶν μὲν ὠνών μία τις ἢ πέψις
 καὶ τελέωσις ἀπάντων, εἰδ' ὑπὸ τῶν ἔξω· συμβαίνει
 γὰρ ὥσπερ τὸ μὲν κατὰ φύσιν τὸ δὲ παρὰ φύσιν· καὶ
 ταῦτ' ἰσχύοντος ἔτι τοῦ φυτοῦ καὶ οὐ περιλαμβανομέ-
 νου τῇ ὥρᾳ πρὸς τὴν πέψιν. πλὴν εἰ τις λέγοι ὅτι προεκ-
 πηδᾷ τὰ σπέρματα πρὶν τελειωθῆναι διὰ τὸ τὴν φύσιν
 ἔχειν ἀσθενῆ. συμβαίνει μὲν δὴ τοῦτο καὶ πολὺ προτε-
 ρεῖ τῶν κριθῶν ὥστε κενὸν ἐστάναι τὸν κάλαμον· τοῦτό
 τε οὖν εἰς τὴν οὐσίαν ἀνακτέον καὶ τὸ συνεκτρέφεσθαι

δὲ καὶ τελειοῦσθαι τοῖς περιέχουσιν οὐκ ἄλογον. ἐπεὶ
 τό γε διαμένειν ἀπαθὲς ἄλλως τε καὶ ἐν χιτῶσι τοσοῦ-
 τοῖς ἦττον θαυμαστόν. πολλὰ γοῦν φαίνεται καθάπερ
 ἐλέχθη καὶ τῶν ἄλλων μᾶλλον δὲ πάντα διατηρούμενα
 πρὸς τὴν οἰκείαν ὥραν. ἐκεῖνο γὰρ ἔτι θαυμασιώτερον
 ὅπερ εἴρηται περὶ τῶν τευτλίων ὅτι οὐ μόνον ἐνὶ μηνὶ
 καὶ δυοῖν καὶ τρισὶν ὕστερον ἀλλ' ἐνιαυτῷ διαβλαστά-
 νει τινα καὶ ταῦτα βρεχομένου καὶ κηπευομένου τοῦ
 τόπου. ἔστι δὲ καὶ τὸ τοῦ λωτοῦ σπέρμα τοιοῦτον ἢ τό 8
 γε περιέχον τὸν καρπὸν διὰ τὸ μὴ εὐχώριστον εἶναι
 μηδ' ὁμοίως ἀφαδρύνεσθαι. τὸ δὲ τοῦ βολβοῦ καὶ τῷ
 μεγέθει διάφορον, σκεπτέον δὲ ὑπὲρ αὐτοῦ. εἰ δ' οὖν
 οὕτως ἐνία δυσφυῇ τῶν σπερμάτων ὥστε πολλοῖς ὕστε-
 ρον χρόνοις ἀνατέλλειν δῆλον ὅτι ταῦτα πέττεται καὶ τε-
 λειοῦται πρὸς τὴν βλάστησιν ἐν τῇ γῇ δι' ὃ καὶ αὕτη τις
 ἂν εἴη συνεργοῦσα πίστις. ἀντιβαίνει δ' αὐτῇ τὸ καὶ
 πρότερον λεχθὲν ὅτι καὶ τελειοῦται τινα κατὰ τὴν πρὸς-
 φυσιν ἃ καὶ σπειρόμενα διαβλαστάνει παραχρῆμα. μετ- 9
 ζον δ' ἔτι καὶ τῶν περὶ τὰ σπέρματα καὶ τοὺς καρποὺς
 ἀπορημάτων οὐχ ὑποπίπτον δὲ ὑπὸ τὴν αἰτίαν ταύτην
 τὸ περὶ τὸν λωτὸν συμβαῖνον· τοῦτο δὲ ἐστὶ δένδρον
 παρόμοιον ἔχον τὸν καρπὸν τῷ λωτῷ· καὶ τὸ περὶ τὸν
 τιθύμαλλον τὸν μυρτίτην καλούμενον· τοῦτο δ' οὐ δέν-
 δρον ἀλλὰ θάμνος ἐπιγειόκαυλος· ἀμφοτέρω γὰρ ταῦτά
 φασὶ παρὰ μέρος φέρειν ἐξ ἐκατέρων τῶν βλαστῶν ὥστ'
 ἀνάγκη τὸν μερισμὸν τῶν δυνάμεων ἐν ταῖς ῥίζαις ποι-
 εῖν. ἀλλὰ περὶ μὲν τούτων ἐπισκεπτέον.

8 H

CAP. VII. Τῶν δὲ σιτηρῶν σπερμάτων εἴτινες δια-
 φοραὶ κατὰ τὴν ἐκφυσιν ἢ τοὺς καρποὺς ἢ τὴν ἄλλην
 οὐσίαν δεῖ πειραῖσθαι λέγειν. οἶον ὅτι πυρὸς μὲν καὶ
 κριθῇ καὶ τὰ ὅμοια πρωῒσπορεῖται, χεδροπά δὲ πρὸς τὸ
 ἔαρ πλὴν κυάμου καὶ θέρμον. τοῦτο γὰρ ποιοῦσιν ὅτι

- τὰ μὲν σιτώδη ριζωθῆναι δεῖ πρὸς τὸ μὴ μονόκαυλα γίνεσθαι τῆς ἀναφορᾶς εὐθὺς ἄνω γινομένης. ριζοῦται δὲ κατεχόμενα καὶ πιλούμενα τοῖς χειμῶσιν ὥστε πολλὰς
- 2 ἀρχὰς λαμβάνειν τῆς βλάστης. τὰ δὲ χεδροπὰ μονόρριζά τε καὶ ἰσχυρόρριζα καὶ εὐθύς τὴν ὁρμὴν ἄνω ποιούμενα πρὸςφόρως ἔχει τῇ ὥρᾳ· τὸ γὰρ πολὺ τῆς φύσεως ἐν τῷ ἄερί. τὸν δὲ κύαμον πρῶτισποροῦσιν ὥσπερ εἴρηται διὰ τὴν ἀσθένειαν ὅπως ριζωθεὶς ἐν ταῖς εὐδαίαις ἀντέχῃ τοῖς χειμῶσι, τὸν δ' αὖ θέρμον εὐθύς ἀπὸ τῆς ἄλλω δι' ὅτι μὴ καταβληθεὶς ἔτι θερμῆς οὕσης τῆς γῆς κακοβλαστῆς γίνεται. τούτου δ' αἴτιον ὅτι ἀτέραμον φύσει καὶ ὥσπερ ἄπεπτον· δηλοῖ δ' ἡ πικρότης δι' ὅτι πολλῆς δεῖται θερμότητος. ἐὰν μὲν οὖν πρὸςλάβῃ τὴν ἐκ τῆς χώρας δύνα-
- 3 ται κατεργασθῆναι καὶ εὐβλαστεῖν, εἰ δὲ μὴ κακοβλαστεῖ καὶ παρόμοιον τὸ ξυμβαῖνον ὥσπερ εἰ τις ὀλίγη πυρὶ τὸ ἰσχυρότατον κρέας ὀπτᾶν ἐπιχειροίῃ. διὰ τοῦτο δ' ἔοικεν οὐδὲ τὴν ἀγαθὴν χώραν φιλεῖν ἀλλὰ τὴν ὑφαμμον· εὐθερμαντοτέρα γὰρ αὕτη καὶ οἷον εὐκατεργαστοτέρα. καὶ κρύπτεσθαι οὐκ ἐθέλει κατὰ βάθους ἀλλ' ἐπιπολῆς ὅπως μᾶλλον ἀπολάβῃ τῆς θερμότητος τῆς ἀπὸ τοῦ ἀέρος καὶ μετέωρος ὧν ἐκβλαστάνῃ καὶ
- 4 καθίῃ τὴν ρίζαν. καὶ τὰ μὲν τοιαῦτα σχεδὸν ὥσπερ γεωργικά· τὰ δὲ αὖ τῆς φύσεως οἷον ὅτι τῶν μὲν χεδροπῶν ἐκ τοῦ αὐτοῦ μέρους ἢ τε ρίζα καὶ ὁ καυλὸς ἐκβλαστάνει καὶ τὸ μὲν εὐθύς ἄνω τὸ δὲ κάτω νεύει καὶ ὀρμᾷ, πυροῦ δὲ καὶ κριθῆς καὶ ὅλως τῶν σιτωδῶν ἐξ ἑκατέρων τῶν ἁκρῶν, ἀπὸ μὲν τοῦ παχέος ἢ πρὸς τῷ στάχυϊ προσπέφυκεν ἢ ρίζα ἀπὸ δὲ τοῦ λεπτοῦ ὅθεν ὁ ἀθήρ ὁ καυλὸς ὡς ὃν ἑκάτερον ἀνὰ λόγον τὸ μὲν ἀπὸ τοῦ ἄνω τὸ δὲ ἀπὸ τοῦ κάτω, καὶ γὰρ ἡ ρίζα καὶ ὁ καυλὸς οὕτω.
- 5 τὴν δ' αἰτίαν εὐθύς ἐν τῇ φύσει ληπτέον ὅτι τὰ μὲν χεδροπὰ δίθυρα ὄντα μίαν τινὰ καὶ τὴν αὐτὴν ἀρχὴν ἀμ-

φοῖν ἔχει κατὰ τὸ ἄκρον ὃ καὶ φαίνεται πρὸς πεφυκὸς ὥσπερ ἐξωθεν ἢ καὶ συνάπτουσι πρὸς τὸν λόβον. ἅτε γὰρ ἐναγγειόσπερμα ὄντα ταύτην μὲν ἐξ ἀνάγκης ἔχει, τρέφεσθαι γὰρ ἄλλως οὐκ ἦν, τὴν δ' ἐκ τοῦ ἐτέρου μέρους ἀδύνατον συνεχῇ τ' ἀλλήλοις ὄντα καὶ περιεχόμενα τῷ λοβῷ· τὸ δ' εἶναι τοιαῦτα τῆς οὐσίας. ὥστε τούτων 6 μὲν εἰκότως ἢ φύσις εἰς ταὐτὸ τὰς ἀρχὰς ἔθηκε, τῶν δὲ σιτωδῶν καθ' αὐτά τε πεφυκόντων καὶ περιεχομένων ἐτι δ' ὥσπερ εὐθέων πως ὄντων τὴν μορφὴν ἐχώρισε τὴν ἐκφυσιν ἀπὸ μιᾶς μὲν ἀρχῆς ἀμφοτέρως ποιήσασα συνεχοῦς δέ τις οὕσης καὶ διηκούσης ἐφ' ἐκάτερον τῶν ἄκρων ὥσπερ καὶ κατὰ τὴν βλάστησιν φανερὰ διατείνουσα κατὰ τὴν ἐντομήν. τοῦ μὲν οὖν μὴ ὁμοίως ἔχειν ταύτην ὑποληπτέον τὴν αἰτίαν· ἐκεῖνο δ' ὁμοίως ἐν ἀμ- 7 φοῖν ἔστιν ὥστε τὴν τῆς ῥίζης φύσιν ἀπὸ τοῦ αὐτοῦ κατὰ τὴν ἐν τῷ στάχυϊ καὶ τῷ λοβῷ γίνεσθαι πρὸς φυσιν ἀφ' οὗ ἀμφοτέρων αἰ τροφαί, τοῦ μὲν καλάμου καὶ τῆς πρώτης βλάστης ἢ ῥίζα τῶν δὲ καρπῶν ἢ πρὸς φυσις ἢ τε πρὸς τὸν λοβὸν καὶ πρὸς τὸν στάχυν. πίπτοι δὲ τῶν καρυωδῶν καὶ βαλανωδῶν. καὶ τὰ μὲν περὶ τὴν ἐκφυσιν οὕτως ἂν τις διέλοι.

^{9H} CAΡ. VIII. Τὴν δὲ ταχυβλαστίαν τοῖς χεδροποῖς ἀποδοίη τις ἂν διὰ τὴν ὥραν ὅτι μαλακωτέρα καὶ γονιμωτέρα τῆς χειμερινῆς· ἀλλὰ μᾶλλον τούτου αἰτιάσασθαι ἂν τις τὴν ἀσθενείαν δι' ἣν καὶ σπείρονται πρὸς τὸ ἔαρ καὶ διαβλαστάνουσι θᾶττον· τὸ γὰρ ἀσθενέστερον ὥσπερ πολλάκις ἐλέγομεν εὐπαθέστερον. τάχα δὲ καὶ τῆς πολυκαρπίας, πολυχούστερα γὰρ δὴ τὰ χεδροπὰ, τὴν αὐτὴν ἢ παραπλησίαν, καὶ τοῦ θᾶττον δὲ ἐκτελεοῦν καὶ μὴ καρπιζέσθαι τὴν γῆν ἀλλὰ νειὸν ποιεῖν· ἅπαντα γὰρ ταῦτα ἢ τὰ τοιαῦτα συμβαίνει σχεδὸν ὡς ἀπλῶς εἰπεῖν διὰ τὴν ἀσθενείαν. καὶ γὰρ ἐκθρέψαι καὶ τελειῶσαι ῥᾶον 2

τὸ ἀσθενέστερον ὥστε καὶ πολυκαρπεῖν καὶ τὴν γῆν ἥ-
τον καρπιζέσθαι καὶ τὴν ἐκφυσιν δὲ τὴν πρώτην ῥάω
καὶ θάττω ποιεῖσθαι. πλὴν εἴ τι κωλύεται διὰ τὴν ἰσχὺν
τοῦ περιέχοντος ὥσπερ ὁ κύαμος· αἰτία γὰρ τοῦτω τῆς
δυσφυΐας ἡ τοῦ κελύφους παχύτης· ἐὰν δὲ καὶ ἐφύσῃ
σπαρέντι δυσφυέστερον ἔτι καθάπερ ἐδαφιζομένης τῆς
γῆς. ἐν δὲ τοῖς σιτηροῖς καὶ ταῦθ' ὁμολογούμενα πρὸς
τε τὴν χρονιότητα τῆς πέψεως καὶ πρὸς τὸν καρπισμὸν
τῆς γῆς οἷον ἢ τε πολυρριζία καὶ ἡ γλίσχρότης τῶν καρ-
πῶν· βραδέως γὰρ τὰ γλίσχρα καὶ καθαρὰ καὶ ἐν τοῖς
3 δένδροις πεπαίνεται. δι' ὃ καὶ πυροὶ κριθῶν ὀψιαίτε-
ροι καὶ ὀλιγοχούστεροι· καὶ αἱ ῥίζαι δὲ τῶν σιτηρῶν
πολλὰ καὶ κατὰ βάθους οὔσαι καρπίζονται μᾶλλον τὸ
ἐδαφος, τῶν δὲ χεδροπῶν ὃ τε καρπὸς γεωδέστερος καὶ
ἡ ῥίζα μία καὶ ἐπιπολῆς καὶ ἡ σπορὰ μανή. πάντα δὲ
ταῦτα συνεργεῖ καὶ πρὸς πλῆθος καρποῦ καὶ πρὸς κου-
φότητα τῆς γῆς καὶ τὸ [μὴ] ὁμοίως καρπιζέσθαι πρὸς
ταχύτητα πέψεως. ἅπαντα γὰρ ἡ δύναμις ἄνω φερομένη
καὶ οὐκ ἀντισπώσης τῆς ῥίζης πλῆθος ἀποδίδωσι καὶ
συνεργοῦντος τοῦ ἀέρος ἐκπέττει ραδίως. ἐπεὶ ὧν τε
πλείων ἡ ῥίζα καὶ κατὰ βάθους καὶ οἱ καρποὶ ξυλώδεις
τάχιστα ἐκκαρπίζεται τὰ ἐδάφη καθάπερ ὁ ἐρέβινθος δι'
ὃ καὶ μόνος οὐ ποιεῖ νειὸν οὐδ' ἐστὶ τῆς τυχούσης χῶ-
4 ρας ἄλλ' ἀγαθῆς. ἄλογον δὲ ἐπὶ τούτου φαίνεται τὸ
ταχὺ τελειοῦσθαι εἴπερ ἐν τετταράκοντα ἡμέραις ἢ μι-
κρῷ πλείοσι τέλειος. αἰτίαν δ' ἂν τις ὑπολάβοι τὴν
ἰσχὺν ἢ δύναται τῶν τε ἄλλων κρατεῖν καὶ πρὸς τοῦτο
διαρκεῖν εἴπερ καὶ ὕδατος ἐλαχίστου δεῖται πρὸς τὸ δια-
βλαστεῖν μόνον εἰτα αὐτὸς αὐτὸν ἐκτρέφει, εἰ μὴ ἄρα τι
καὶ ἡ ἄλμη πρὸς τὴν τελείωσιν συμβάλλεται καταξηραί-
νουσα καὶ ἐξηκμάζουσα τὴν ὑγρότητα τὴν πλείω τῆς συμ-
μέτρου. φαίνεται δὲ συνεργεῖν πως τῇ γενέσει καὶ οἱ-

κεῖον εἶναι· σημεῖον δ' ὅτι καὶ οἱ πρὸς τῇ θαλάττῃ βελ-
 τούς γίνονται καὶ ὅτι καταπλυθείσης τῆς ἄλμης ἀπόλ-
 λυται καὶ ἐκξωοῦται· δι' ἣν δ' αἰτίαν μόνον τοῦτο σκε-
 πτέον εἰ μὴ ἄρα τῆς οὐσίας. μόνον δ' ἀπὸ τῶν ριζῶν 5
 ἀποφύεται τῷ ὕστερον ἔτει πυρὸς καὶ κριθῇ καὶ αὐτοε-
 τεις δὲ καὶ ἀπὸ τῶν εἰς κράστιν σπαρέντων ἑτέρου κα-
 λάμου παραβλαστάνοντος· αἴτιον δ' ὅτι μόνοις ὕπεστι
 πληθὺς ριζῶν καὶ δύναιμις, τὰ χεδροπὰ δὲ μονόρριζα
 καὶ ξυλώδη καὶ ἐπιπολῆς. ὥσαύτως δὲ καὶ ἐπὶ τῶν κα-
 ταπατουμένων ὑπὸ τῶν στρατοπέδων ὥστε μηδὲν εἶναι
 δῆλον. ἐξ ἀπάντων δὲ οἱ στάχυνες μικροὶ καὶ ἀτελεῖς ἄτε
 καλιμβλαστεῖς ὄντες.

¶ CAP. IX. Περὶ δὲ τοῦ εἶναι βαρύτερα τὰ χεδροπὰ
 πρὸς τὰς τροφὰς ἢ τὸν σίτον ἡμῖν καίπερ ἐλάττω χρόνον
 ἐν τῇ γῇ γινόμενα — δοκεῖ δὲ καὶ πρὸς κουφότητα δια-
 φέρειν τοῦτο, δι' ὃ καὶ τῶν πυρῶν οἱ τριμήνηνοι κουφό-
 τατοι καὶ τῶν κριθῶν ὁμοίως ὥς ἐλάττονος ἐνυπάρχον-
 τος τοῦ γεώδους διὰ τὴν βραχύτητα τοῦ χρόνου —, τοῖς
 δὲ ἄλλοις ζώοις καὶ προςφιλῇ καὶ ἄλυπα ταῦτ' εἶναι ἃ
 χαλεπώτατα ἡμῖν καὶ πάλιν ἃ ἡμῖν εὐκατέργαστα ταῦτ'
 ἐκείνοις χαλεπώτατα καίπερ ἰσχυροτέροις οὖσι. πολλὰ
 γοῦν ἀπόλλυται χορτασθέντα πυρῶν· καίτοι τὸ γεῶ-
 δες ἐλάχιστον ἔχουσι. πρὸς δὲ ταύτας τὰς ἀπορίας καὶ 2
 εἴ τις ἄλλη παραπλησία ταύταις καθόλου μὲν καὶ κοινὴν
 τήνδε λαβεῖν χρὴ τὴν ἀρχὴν ὥς οὐ πᾶσι ταῦτὰ πρόσφορα
 κατὰ τὰς τροφὰς ἀλλ' ἐκάστοις κατὰ τὰς ἰδίας φύσεις.
 ὅπερ ἐν πολλοῖς μὲν φανερόν ἐκ πλείστης δ' ἀποφάν-
 σεως ὥς εἰπεῖν τῶν γε γνωρίμων τὸ περὶ τὰς ἐλάφους
 αἰ τοὺς ἔχεις ἐσθίουσιν ὑφ' ὧν τὰ ἄλλα θνήσκουσι πολὺ
 μεῖζω καὶ ἰσχυρότερα τὴν φύσιν ὄντα· καὶ ἐπ' ἄλλων δὲ
 τό γε τοιοῦτόν ἐστι ὥστ' ἀναιρεῖσθαι ταῖς πληγαῖς ὑφ'
 ὧν οὐδὲν ἄνθρωποι πάσχουσι καθάπερ οἱ ὄφεις ὑπὸ

- 3 τῶν σκορπίων. ὑποκειμένου δ' οὖν τούτου καὶ ἰ-
λων γεωδεδετέρῃ τροφῇ χρωμένων οὐκ ἄλογον
μᾶλλον αὐτοῖς ἀρμόττειν, ταύτην δ' ἁλλοτριωτέ-
ναι καὶ ἀπρόςφορον καὶ διὰ τὴν γλνκύντητα καὶ τ-
νὴν πλείῳ προσενεγκαμένων ῥήγνυσθαι. τοῦτο ἰ-
καθόλου καὶ κοινόν. ἴδιον δ' ὅτι καὶ συμβαίνει ἰ-
λλίᾳ ἐκπνευματοῦσθαι ἢ πᾶσιν ἢ τοῖς ἔχουσιν
φυσῶδες γὰρ καὶ οὐκ εὐκατέργαστον ὁ πυρὸς ἄ-
ἔτι δ' ἦντον τὸ ἄχυρον· μέγα δὲ καὶ τὸ ἀσύνηθε-
τὰ γὰρ ξένα κἂν ἢ κοῦφα διαταράττει πληθὺς
- 4 νοντα. διὰ δὲ ταύτας τὰς αἰτίας ὥς ἀπλῶς εἰπ-
ἁλόγως μὲν ἔχει δοκεῖ δὲ τῇ παραλλαγῇ· ὥς δὲ (ἰ-
εἰπεῖν τύπῳ πρὸς βαρύτητα καὶ κουφότητα τρο-
ῆμιν καὶ τοῖς ἄλλοις τῆς κατὰ φύσιν ἐκάστοις
αἰ χῶραι καὶ ὁ ἀήρ ποιεῖ τὰς διαφοράς· τὰ μὲν
τῶν εὐέλων καὶ εὐπνων καὶ λεπτογείων κουφότη-
δ' ἐκ τῶν ψυχρῶν καὶ ἐπόμεβρων βαρύτερα διὰ τὴν
- 5 τροφὴν καὶ ἰσχυροτέραν ἔχειν. καὶ διὰ τοῦτο ἰ-
ἄλλου πυροῦ δοκεῖ τοῦ Ἀθήναζε καταπλέοντος
λικὸς ἰσχυρότατος εἶναι, τούτου δ' ἔτι βαρύτερο-
λον ὁ βοιωτίας ὥςπερ ἐν ταῖς ἱστορίαις εἴρηται·
ἢ χῶρα πλείρα καὶ ὁ ἀήρ ψυχρός. καὶ τὰ ἄλλα γε-
καρπῶν παραπλησίως ἔχει τῇ βαρύτητι. ἐν δὲ τα-
σάγγαις ὁ διαρρηγνύων ὃν εἶπαμεν ὑπερβάλλων
ὅτι τῇ βαρύτητι. ὁ δὲ ποντικὸς κουφώτατος καὶ ε-
τατος καίπερ ψυχροῦ τοῦ ἄερος ὄντος ὅτι καὶ τι-
ματα καὶ τὰ ἐδάφη κουφότερα καὶ ἢ χιῶν συνε-
- 6 μᾶλλον. ὅτι δὲ καὶ τὰ σπέρματα ῥοπὴν οὐ μικρ-
φανερὸν ἐκ τῶν τριμήνων καὶ εἰ τινες ἐν ἐλάττονι
τελειοῦνται τούτου· οὐ πολὺ γὰρ τοῦ γεώδους εἰ-
ἀλλὰ κουφοτέρῃ τῇ τροφῇ χρώμενοι κουφοτέραν ἰ-
καὶ τὴν πρόσφοράν. ἔοικε δὲ καὶ ἡ ὥρα τι συμβάλ-

πρὸς τὸ μὴ χρονίζειν. οἶον γὰρ εἰς ὀργῶσαν πίπτει τὴν γῆν καὶ παραπλήσιον τὸ συμβαίνειν ὥσπερ τὰ ἐπὶ τὸ ζέον ἐμβαλλόμενα τῶν ἐψομένων· οὐδεμίαν γὰρ οὐδὲ κάπεινα λαμβάνει μόλυνσιν. εἰ δέ τινες τῶν ὀλιγοχρο-
νίων τούτων βαρεῖς ὥσπερ φασὶ τοὺς περὶ Αἴημον ἐν-
ταῦθα τοῦ σπέρματος τὴν φύσιν αὐτοῦ κατάλοιπον αἰ-
τιᾶσθαι. καὶ περὶ μὲν τούτων ἀρκεῖ τὰ εἰρημένα.

IIIH CAP. X. Τὴν δὲ ἄνθησιν πολυχρονιωτέραν ποιοῦν-
ται τὰ χεδροπὰ τῶν σιτωδῶν ὅτι τῶν μὲν ἀσθενεῖς τὸ
ἄνθος· εἰρηται δὲ ὅτι τὰ ἀσθενέστερα πανταχοῦ θάπττον
τελευτοῦται. δι' ὃ καὶ βρέχεσθαι τὰ μὲν οὐ δύναται τὰ δὲ
καὶ ζητεῖ καὶ ὀνύναται· τάχα δὲ τοῦτο γε κατὰ συμβεβη-
κὸς ὅτι τὸ ὅλον φυτὸν εὐτραφεὶ βρεχόμενον, ὃ δὲ καρ-
πὸς δεῖται βοηθείας πρὸς τὴν τελέωσιν, μάλιστα δ' ὁ
κύαμος ὅτι μανότατον καὶ πολυανθέστατον καὶ πολυ-
καρπότατον. ὃ δὲ ἐρέβινθος ἀπόλλυται διὰ τὴν εἰρημέ-
νην αἰτίαν. ἀλλὰ περὶ μὲν τοῦ σίτου τῆς διαφθορᾶς λε-
κτέον. αἰτιάσαιτο δ' ἂν τις μάλιστα τὴν ἀσθένειαν· οὐχ 2
ὑποφέρει γὰρ ἀλλὰ φθείρεται καὶ ἀποπίπτει καθάπερ
καὶ τῶν δένδρων ἐνίων ὅτε μὲν οἶον ἐρυσιβούμενα ὅτε
δὲ ἐξυγραινόμενα λίαν. εὐλόγως δὲ καὶ ἡ ἄνθησις οὐχ
ἅμα πᾶσι τοῖς μέρεσι· κεχώρισται γὰρ ἐκτὸς τῶν λοβῶν
καὶ διὰ τὴν εὐτροφίαν· τὰ μὲν γὰρ ἥδη κύει καὶ ἀνθεῖ
τὰ δ' ἄνω προσαυξεται· δι' ὃ καὶ τὰ μὲν αὖα καὶ τέλεια
καίπερ ἐγγυτάτω τῆς τροφῆς ὄντα τὰ δ' ἐπὶ τῶν ἄκρων
χλωρά· τοῦτο δ' οὐκ ἴδιον ἀλλὰ καὶ ἐτέρων καὶ πλειό- 3
νων κοινόν· πολλὰ γὰρ ἀνθεῖ καὶ γονεύει κατὰ μέρος
καὶ ἅμα τὴν βλάστην ἀφίησι εἰς τὸ ἄνω, δι' ὃ καὶ τὰ
μὲν τέλεια τὰ δ' ἄτελῃ τὰ δὲ μέλλοντα. καὶ οὐκ ἐμποδί-
ζεται τὰ κάτω διὰ τὴν ἐπιρροὴν καὶ τὴν ἀναφορὰν τὴν
εἰς τὸ ἄνω. καθάπερ γὰρ ὑποκείμενόν τι πᾶσιν ὁ καυ-
λὸς ἐξ οὗ τὴν τροφὴν ἔχουσιν ὥσπερ ὀχετοῦ τινος. ἡ μὲν

οὖν ἀνθησις εὐλόγως χρόνιός τε καὶ ἀβλαβὴς αὐτοῖς ὑπὸ τῶν ὑδάτων· ἐν δὲ τοῖς ἄλλοις ὅταν ἀπανθήσῃ σχεδὸν ἐπισινέστερα τοῦ σίτου διὰ τὴν ἀσθενείαν καὶ μάλιστα ὁ κύαμος, ἀσθενέστερον γάρ. καὶ περὶ μὲν τῶν πρὸς ἄλληλα διαφορῶν τοσαῦτα εἰρήσθω.

CAP. XI. Περὶ δὲ τῶν ὁμογενῶν τάχα ἂν τις ἀπο-^{12H}

- ρήσειε τίποτ' οὐκ ἐν ἴσοις χρόνοις ἅπαντα τελειοῦται ἀλλ' οἱ μὲν τρίμηνοι τῶν πυρῶν οἱ δὲ δίμηνοι καὶ τῶν κριθῶν ὥσαύτως. εἰ δὲ καὶ ἐν ἐλάττονί τινες χρόνῳ πλείων ἢ διαφορὰ πρὸς τοὺς χειμοσπόρους. ὁμοίως δὲ καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων μάλιστα δὲ ἐπὶ τῶν εἰρημένων τάχα δὲ καὶ μόνων αἱ διαφοραί. καὶ τοῦτ' εὐλόγως· τὰ μὲν γὰρ ὅσπρια σπαρέντα χειμῶνος οὐκ ἂν ὑπομείναιε διὰ τὴν ἀσθενείαν πλὴν εἴ τινων ὀλίγων. ὄροβον γὰρ σπείρουσι καὶ πρῶτον ὥστε μὴ ὥρα καταλείπεται· ἢ κριθὴ δὲ καὶ ὁ πυρὸς ἀμφοτέρως καὶ ὅσα μήτηρην ἀπλὴν ἐλάττους καὶ ἀσθενεστέρους φέρει τοὺς στάχους. τοῦτο μὲν
- 2 οὖν ὡς καθόλου τῷ γένει πρὸς τὸ γένος. τὸ δὲ μὴ ἰσοχρονίους εἶναι κοινὸν καὶ ἐπὶ τῶν δένδρων· ἔστι γὰρ ἐν ἑκάστοις τὰ μὲν πρῶτα τὰ δ' ὄψια καθάπερ ἄμπελος συκῇ μηλέα ἄπιος. αἴτιον δ' ἐν ἀμφοῖν ὅτι τῆς ἰδίας φύσεως ἢ διαφορὰ τὸ δ' ὄνομα κοινὸν ὥσπερ καὶ ἐν τοῖς ζώοις ἐπὶ τῶν κινῶν, οὐδὲ γὰρ ἐκεῖνο τὸ γένος ἔν. ἢ δ' αἰτία παραπλησία καὶ διὰ τί τὰ μὲν πρῶτα τὰ δ' ὄψια. εἴτε γὰρ θερμότης εἴτε ψυχρότης εἴθ' ὅτι ποτὲ καὶ ἐν-
- 3 ταῦθ' ὁμοίως τὸ αἴτιον. καὶ καθόλου μὲν οὕτω. τοῖς δὲ σπέρμασι καὶ ἐμφανέστερον ἐκ τῶν συμβαινόντων τὸ αἴτιον. ὁ μὲν γὰρ χειμοσπορούμενος πυρὸς πολύρριζος ὢν καὶ ἐνταῦθα πρῶτον ἀποδοὺς τὴν δύναμιν ἀποδί-δωσι πλῆθος καλάμου, καὶ γὰρ πολυκάλαμος. ὁ δὲ τρίμηνος καὶ δίμηνος ὀλιγόρριζος καὶ ὀλιγοκάλαμος δι' ὅτι τὴν τε ἀναφορὰν εὐθύς ἄνω ποιεῖται καὶ τὴν τελείωσιν

ταχέαν, ῥᾶον γὰρ τὸ ἔλαττον ἀποτελεῖσθαι· δι' ὃ καὶ ὁ
 μὲν πολύχους ὁ δ' ὀλιγόχους καὶ κοῦφος. ὁ δὲ βαρὺς
 ὥσπερ ἐλέχθη πλείω τὴν τροφήν ἔλκων καὶ θολερωτέ-
 ραν ἢ δ' ἀναδρομὴ ταχέα κατὰ λόγον ἄτε καὶ μὴ χρονί-
 ζοντος ἐν ταῖς ῥύξαις δι' ὀλιγότητα. μέγα δὲ καὶ ἡ ὥρα 4
 συνεργεῖ· καὶ γὰρ ὁ πολύρριζος σπαρεῖς ἐν ταύτῃ θάτ-
 τον ἀναβλαστάνει καὶ ὀλιγοκαλαμώτερος καὶ ὁ στάχυς
 μικρὸς καὶ ὀλιγόπυρος. ὁ δὲ τρίμηνος πρωῒσπορηθεὶς
 οὐκ ἂν ὑπομένειε διὰ τὴν ἀσθένειαν. ἄτοπον δὲ καὶ
 ὑπεναντίον τὸ συμβαῖνον εἰ βαρεῖς οἱ ὀλιγοχρόνιοι κα-
 θάρπερ οἱ περὶ Αἰνὸν φασι τοὺς ἰσημερίνους. λοιπὸν γὰρ
 αἰτιᾶσθαι τὴν ἰδίαν φύσιν ἣν ὀρωμεν ἐν πλείοσι μεγά-
 λας ἔχουσιν διαφορὰς καὶ κατὰ τὴν ἔκφυσιν καὶ τελεί-
 ωσιν καὶ κατὰ τὰς ἰδίας μορφὰς οἷον μεγέθους καὶ μι-
 κρότητος καὶ σχήματος· καὶ τὸ πολυάχυρον εἶναι καὶ μὴ
 κατώφελῃ τὸ πρὸς ἡμᾶς κατὰ τροφήν καὶ σίτησιν. τάχα 5
 δὲ καὶ τὰ γένη ποιοῦσιν αἱ χῶραι ἥτοι πάντα ἢ ἕνια·
 συνεξομοιοῦσι γὰρ πῶς ἑαυταῖς ἢ διαφορὰν γενῶν ἐμ-
 ποιοῦσιν καὶ πρὸς τὸ χρήσιμον, ὥσπερ τῷ θρακίῳ πυρῷ
 τὸ πολύλοπον εἶναι καὶ ὀψιβλαστῇ· διὰ τοὺς γὰρ χει-
 μῶνας ἄμφω συμβαίνει. καὶ διὰ ταῦτα καὶ ἐν ταῖς ἄλ-
 λαις πρωῒσπορούμενος ὁ θράκιος ὁψὲ διαβλαστάνει καὶ
 ἐξάνυξεται καὶ πάλιν ὁ παρὰ τῶν ἄλλων ἐκεῖ σπειρόμενος
 ὁψὲ βλαστάνει· γέγονε γὰρ οἷον φύσις ἥδη τὸ ἔθος. οἷον 6
 ἐν τοῖς Ἐπισυνάγγαις καλουμέναις τῆς Ἀσίας οἱ διαρρη-
 γνύναι λεγόμενοι καὶ οἱ τὰ μεγέθη τοῖς πυρῆσιν ἴσοι
 χώρας ἰδιώτητι καὶ φύσει τὰς δυνάμεις ἔχουσι ταύτας
 καὶ οὐκ ἂν τηροῖεν μετενεχθέντες. ὁ γὰρ ἐπὶ τῶν ἀμ-
 πέλων λέγουσιν ὡς ὅσα χώρας εἶδη τοσαῦτα καὶ ἀμπέ-
 λων τοῦτ' ἀληθὲς καθόλου. καὶ οὐχ ἥττον ἐφ' ἐτέρων
 ἐὰν ἅμα τῇ χώρᾳ καὶ τὸν ἀέρα τις προσθῇ. διὰ τοῦτο
 γὰρ αἱ τε ἀνωμαλῖαι τῶν καρπῶν ἀπὸ τῶν αὐτῶν φυ-

- τενομένων αἱ δ' ὅλως ἀκαρπίαί μὴ φερούσης τῆς χώρας.
 7 ἐκ δυοῖν γὰρ ἢ καὶ πλειόνων ὅταν γένηται τι δύναμιν
 ἔχοντων ἀνάγκη κατὰ τὰς τούτων διαφορὰς καὶ τὸ ὅλον
 διαφέρειν, ὃ καὶ ἐπὶ τῶν ζώων συμβαίνει· καὶ γὰρ καὶ
 τῷ ἄρρενι καὶ τῷ θήλει καὶ τῇ χώρᾳ καὶ τῷ ἄερι καὶ
 ἀπλῶς ταῖς τροφαῖς λαμβάνουσι διαφορὰς ὅθεν καὶ γε-
 νῶν ιδιότητες γίνονται καὶ πολλάκις τὸ παρὰ φύσιν
 ἐγένετο κατὰ φύσιν ὅταν χρονισθῇ καὶ λάβῃ πλήθος.
 8 ἀλλὰ γὰρ τοῦτο καθόλου μὲν καὶ κοινόν. αἱ δὲ τῶν
 σπερμάτων διαφοραὶ γίνονται διὰ τὰς εἰρημένας αἰτίας·
 ἐπεὶ καὶ τοῦ θᾶττον τελειοῦσθαι παρὰ τισιν, ὥσπερ ἐν
 Αἰγύπτῳ φασὶ μὴνι πρότερον ἢ ἐν τῇ Ἑλλάδι, τὸν ἄερα
 τις ἂν αἰτιάσαιτο μαλακὸν ὄντα καὶ εὐτραφῆ· τὸ δ' ὅλον
 ἐν δυοῖν τούτοις θετέον τὰς αἰτίας ὥσπερ εἴρηται ἄερι
 καὶ ἐδάφει. τὸ γὰρ αὖ περὶ Μῆλον συμβαίνειν τῆς τελε-
 ῶσεως ὥστε τὸν ὕστατον σπεύροντα θερίζειν ἅμα τοῖς
 πρώτοις ἐπὶ τὴν χώραν ἀνοιστέον ὡς εὐτροφον, ὃ γὰρ
 9 ἀῆρ παραπλήσιος. τὸ γὰρ μὴ ἰσοχροεῖν τὰ σπέρματα
 καθάπερ καὶ τὰ ζῶα παρὰ πᾶσιν ὁποιασοῦν οὔσης τῆς
 χώρας οὐδὲν ἄτοπον. ἐκεῖνα μὲν γὰρ ἐν ἑαυτοῖς ἔχει
 τὰς ἀρχὰς τὰς κυριωτάτας τὸ δὲ σπέρμα καὶ ὅλως τὸ φυ-
 τὸν ἐν τῷ ἄερι μᾶλλον. εἰ δὲ μὴ τὴν γε πρὸς βλάστησιν
 καὶ ὅλως γένεσιν καὶ διαφθοράν. διόπερ οἶον ἂν ἢ τὸ
 ἔτος ἀκολουθεῖ καὶ τὰ τῶν καρπῶν ἐν τε τοῖς ἄλλοις καὶ
 10 ἐν τῇ πρωιότητι καὶ ὀψιότητι. σύμφωνον δὲ τρόπον τινὰ
 καὶ οὐ πόρρω τούτων καὶ τὸ μὴ κινεῖσθαι πρότερον μῆτε
 σπέρμα μῆδὲν μῆτε φυτὸν ἀλλὰ κατὰ τὴν οἰκείαν ὥραν.
 ὃ καὶ θαυμάζεται περὶ τῶν σπερμάτων ὅτι διαμένει πρὸς
 τὸ θέρος ἓνια καὶ οὐ διαφθείρεται πολλῶν ὑδάτων καὶ
 εὐδιδῶν γενομένων. ἐπεὶ τό γε μὴ διαβλαστάνειν ἥττον
 ἄλογον μὴ ἔχοντα τὴν οἰκείαν κρᾶσιν. αἰτιον δὲ τούτου
 πως ὑποληπτέον, ἐς ἀσφαλὲς τῆς φύσεως πρὸς ἅμφω τι-

θεμένης ἐν τῇ τῶν περιεχόντων ἰσχύϊ· φαίνεται γὰρ τὰ μὲν ξυλωδῇ καθάπερ τὰ ἀνθικὰ τὰ δὲ πολυχίτωνα τὰ δ' ἄλλας τοιαύτας ἔχοντα φύλακας. καὶ ταῦτα μὲν δὴ κοινὰ πως τῆς φύσεως.

13 H CAP. XII. Ὑπὲρ δὲ τῶν σπερμάτων πῶς ποτε τὰ τεράμωνα ἢ ἀτεράμωνα γίνεται πότερα διὰ τὴν χώραν ἢ διὰ τὸν ἄερα καὶ τὰς ἰδίας διαθέσεις ἢ δι' ἄλλο τι πάθος καὶ πάντα ἢ ἔνια. δοκεῖ γὰρ δὴ καὶ μάλιστα ἐπὶ τῶν κυάμων καὶ φακῶν συμβαίνειν, πολλάκις δὲ καὶ τὸ χωρίον ὅτε μὲν τεράμωνα φέρειν ὅτε δὲ ἀτεράμωνα τῆς αὐτῆς ἐργασίας τυγχάνον· καὶ τῶν συνεχῶν αὐλακος μόνον διειργούσης τὸ μὲν ἀτεράμωνα τὸ δὲ τεράμωνα· καὶ τῶν σπερμάτων ὅτε μὲν ἐκ τῶν ἀτεραμόνων τεράμωνα γίνεσθαι ὅτε δ' ἐκ τῶν τεραμόνων ἀτεράμωνα. κατὰ δὲ τὴν ἔκφυσιν καὶ βλάστησιν καὶ τὴν ἀδρότητα καὶ εὐκαρπλίαν οὐδὲν διαφέρει τὸ ἀτέραμον ὥσάν τι νενοσηκὸς ἢ πεπονηκός. ὑπὲρ δὴ τούτων ἢ εἰ ἄλλο τι συνάπτει πρὸς τὴν ἀπορίαν ταύτην πρῶτον ἐκεῖνο λεκτέον ὅτι τὸ τεράμον καὶ ἀτεράμον πρὸς τὴν πύρωσιν λέγεται καὶ διάχυσιν καὶ ὥς ἀπλῶς εἰπεῖν πρὸς τὴν τροφήν τὴν ἡμετέραν. τὸ μὲν γὰρ εὐδιάχυτον καὶ τῇ ἐψήσει ταχὺ ἀλλοιούμενον τεράμον τὸ δ' ἀδιάχυτον ἢ ἀναλλοίωτον ἢ βραδέως ἀλλοιούμενον ἀτεράμον. τοιοῦτον δ' ἐκάτερον εἰ τὸ μὲν μανὸν εἴη καὶ μαλακὸν τὸ δὲ πυκνὸν καὶ σκληρόν· οὕτω [γὰρ] ἂν τὸ μὲν δέχοιτο τὴν θερμότητα καὶ ὑγρότητα δι' ὧν ἡ διάχυσις τὸ δ' οὐ δέχοιτο ἀλλ' ἀποστέγοι τῇ πυκνότητι καὶ σκληρότητι. διηρημένου δ' οὕτω τοῦ τερά- 3 μονος καὶ ἀτεράμονος σκεπτέον παρὰ τίνος καὶ ποίας τινὰς αἰτίας ταῦτα συμβαίνει. τὸ μὲν οὖν ἀπλοῦν ἐκεῖνο καὶ [νῦν] ἀληθὲς ὃ καὶ ἐπὶ τῶν πρότερον εἰρηται δι' ὅτι παρὰ τὴν τροφήν τὰ τοιαῦτα γίνεται πάντα τῷ ποίαν τε καὶ ποσὴν εἶναι. μεθίστησι γὰρ αὕτη· συμβαίνει γὰρ τὰ

μὲν ἐν τοῖς ἀλεινοῖς καὶ διακόπροις καὶ λεπτογείοις καὶ
 ἡλιοβόλοις κούφην τε τὴν τροφὴν καὶ εὐκατέργαστον
 ἔχειν ὥστε καὶ τὰ ξυνιστάμενα μανὰ καὶ μαλακὰ γίνε-
 σθαι. διὰ τοῦτο γὰρ καὶ τὰ λήμνια τεράμονα δι' ὅτι
 τοιαῦτα τὰ ἐδάφη. τὸ γὰρ ὅλον τὴν γῆν τεράμονά τινες
 καλοῦσι τὴν τοιαύτην, ἐν δὲ τῇ τεράμονί φασι γίνεσθαι
 [τεράμονα]. τεράμονα δὲ καὶ τὰ ἐν Αἰγύπτῳ διὰ τε τὸ
 ἔδαφος καὶ διὰ τὸν ἀέρα· τὸ γὰρ θερμὸν οἰκεῖον τῇ τε-
 ραμότητι καὶ ὅλως τῇ πέψει· δι' ὃ καὶ τὰ κοπριζόμενα
 προτερεῖν φασι τῶν ἀκοπρίστων σχεδὸν εἴκοσιν ἡμέραις.
 4 τὰ μὲν οὖν ἐν τῇ ἀλεινῇ καὶ κούφῃ διὰ ταύτας τὰς αἰ-
 τίας τεράμονα τὰ δ' ἐν τῇ ψυχρᾷ καὶ πιείρῃ καὶ γλίσχρῃ
 καὶ ὥσπερ κεραμίᾳ καὶ ἔτι δὲ τῇ λειμωνίᾳ καὶ ἐφύδρῳ
 καὶ ἐλώδει πάντ' ἀτεράμονα διὰ τε τὸ πλήθος καὶ τὴν
 ἰσχὺν τῆς τροφῆς πυκνά τε καὶ βαρέα καὶ σκληρὰ τοῦ
 γεώδους τε πολλοῦ καὶ τοῦ ψυχροῦ καταμιγνυμένων· ἡ
 γὰρ δὴ πῆξις καὶ ἡ πύκνωσις ἐκ τούτων ἐξ ὧν περ καὶ ἡ
 σκληρότης. ἐν δὲ τοῖς ἐλώδεσι καὶ ἐφύδροις ἀχρεῖα τὸ
 ὅλον· οὐ γὰρ ἐνδιδοῖ βρεχόμενα δι' ὃ καὶ καταχρῶνται
 πρὸς τὰς ὕς. αἱ μὲν οὖν ἐκ τῶν ἐδαφῶν αἰτίαι σχεδὸν
 5 αὗται. ἐπεὶ δὲ καὶ τὰ ὕδατα τὰ οὐράνια καὶ ὁ ἀήρ συν-
 εργεῖ ταῖς τροφαῖς διὰ τοῦτο ταῖς γε ἐπομβρίαις ἀτε-
 ράμονα μᾶλλον γίνεται πλέονος οὔσης καὶ ἀπεπτοτέρας
 τῆς τροφῆς. σχεδὸν γὰρ τοῦτο συμβαίνει καὶ εἰ ἐκ τῆς
 τοιαύτης γῆς καὶ εἰ τοιαύτη τοῦ ἀέρος ἡ ψυχρότης ὥστε
 ἐνυδρός τις εἶναι καὶ μὴ πνευματική· πῆξιν γὰρ οὕτω
 ποιήσει καὶ πύκνωσιν. διηρημένων δ' εἰς ταῦτα τῶν
 αἰτίων οὐδὲν κωλύει καὶ τὸ αὐτὸ χωρίον ὅτε μὲν τερά-
 μονα φέρειν ὅτε δὲ ἀτεράμονα μὴ ὁμοίων ἀλλ' ἐναντίων
 γινομένων τῶν ἐκ διὸς καὶ τῶν διεργομένων αὐλακι
 τὰ μὲν τεράμονα τὰ δὲ ἀτεράμονα γίνεσθαι εἴπερ τοῦ
 6 μὲν τοιόνδε τοῦ δὲ τοιόνδε τὸ ἔδαφος. ὥσπερ γὰρ ἐν τοῖς

μεταλλοῖς ῥάβδους οὕτως κἂν τοῖς ἐργασίμοις υπολα-
 βεῖν χρὴ διατετάσθαι τὴν μὲν τοιάνδε τὴν δὲ τοιάνδε
 παρ' ἀλλήλας ὥστε τῶν αὐτῶν ἐκ τοῦ ἀέρος γινομένων
 ταῖς ἰδίαις δυνάμεσι ποιεῖν τὰς διαφορὰς, ὅτε δὲ καὶ
 τοῦ αὐτοῦ χωρίου μικρόν τι μέρος εἶναι τοιοῦτον· ὥς-
 αὐτως δὲ καὶ εἴ τις ἀέρος ἢ πνεύματος προσπέσοι τοι-
 αύτη ψυχρότης ὥστε ποιῆσαι πῆξιν ἢ καθ' ὅλον ἢ κατὰ
 μέρος. ὃ καὶ κατὰ τὴν φθορὰν συμβαίνει τῷ τὰ μὲν
 παραλλάττειν τὰ δ' ἐπιβαίνειν. καὶ εἴ τις ἐν αὐτοῖς τοῖς
 σπέρμασιν ἀνόμοια διάθεσις ὑπάρχει· τὰ γὰρ ἀσθενέ-
 στερα δῆλον ὡς εὐπαθέστερα, τὸ δ' ἀσθενὲς κἂν φύσει
 14H γίνοιτο τῷ λαμβάνειν τινὰ μεταβολὴν ἐν ἑαυτῷ. δι' ὃ 7
 καὶ τῶν ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ καυλοῦ κυάμων οὐδὲν κωλύει
 τῶν μὲν ἀτεράμονα τὸν λοβὸν εἶναι καὶ ἐν τῷ αὐτῷ λοβῷ
 καθάπερ τινὲς φασὶ εἶπερ λέγουσιν ἀληθῆ· τὸν μὲν γὰρ
 ἀσθενέστερον εἶναι τὸν δὲ ἰσχυρότερον ἐνδέχεται. τῆς
 δ' ἀσθενείας τοῦ κυάμου ἀκείνο σημείον ἂν τις λάβοι·
 μόνος γὰρ δοκεῖ μεταβάλλειν τὴν χροάν ἐκ λευκοῦ μέ-
 λας. ὅτι δὲ πῆξις τις καὶ πύκνωσις ἐστὶν ὑπὸ τοῦ ψυ- 8
 χροῦ δι' ἣν ἀτεράμονα γίνεται μαρτυρεῖ καὶ τὸ περὶ Φι-
 λίππους συμβαίνειν περὶ τοὺς κυάμους· ἐκεῖ γὰρ σφόδρα
 ψυχροὶ ἄνεμοί τινες γίνονται· ἐὰν οὖν ἐν τοῖς ἀχύροις
 μὴ ἡλοημένοι ἐν τῇ ἄλφῃ κατατεθῶσιν οὐ μεταβάλλουσιν
 ἀλλὰ τεράμονες· ὅτε μὲν γὰρ ὑπὸ τῶν ἀχύρων ὅτε δ'
 ὑπὸ τῆς πρὸς ἀλλήλους συναφῆς σκεπάζονται καὶ ἅμα
 τῇ τῆς γῆς θερμότητι· ὅταν δὲ μετέωροι ληφθῶσι τό τε
 πνεῦμα μᾶλλον ἰσχύει καὶ οὐδαμόθεν ἐχόντων σκέπην
 εἰσδύεται καὶ πῆγνυσιν· ἅμα δὲ καὶ ἀσθενέστατοι τότε
 γίνονται γυμνούμενοι πρῶτον τῶν ἀχύρων καὶ τῆς
 θερμότητος τῆς περιεχούσης. αἱ δὲ μεγάλαι μεταβολαὶ
 μάλιστα κινουῦσιν. ἐπιγενομένου δὲ χρόνου καὶ ὥσπερ 9
 ἤδη συνεστηκότων ἐὰν διεκμῶνται πάλιν μηδὲν πᾶσχειν

ὑπὸ τοῦ πνεύματος· ἰσχυρότερόν τε γὰρ ἦδη καὶ τὸ κέ-
 λυφος τὸ περιέχον. τὸ δὲ πλείω χρόνον ἔᾶν ἡλοημένους
 ὑπαιθρούς ποιεῖν ἀτεράμονα ὥσπερ τινὲς φασιν οὐκ
 ἄλογον· ἀποψύχονται γὰρ δῆλον ὅτι μᾶλλον τοῦ συμμέ-
 τρου καὶ ἅμα κατασκληρύνονται. ἀκόλουθον δὲ πως
 τούτῳ καὶ ὅτι τὸ μετὰ τὴν σπορὰν εὐθὺς ἐπιγινόμενον
 ὕδωρ ἀτεράμονας ποιεῖ· ἀσθενῇ γὰρ αὐτὸν λαβὼν ἐν τῷ
 διαβλαστάνειν ὄντα κατέψυξεν ὃ πρὸς μὲν τὴν φύσιν
 10 οὐκ ἐβλαπτε πρὸς δὲ τὴν ἔψησιν. ἐν ἑτέροις δὲ καὶ δι'
 ἄλλα τῆς δυνάμεως οὔσης οὐκ ἄλογον τὸ μὲν ὑπάρχειν
 τὸ δὲ μὴ. τό τε γὰρ ἀβλαστὲς καὶ ἄγονον ἢ καὶ δυσανξὲς
 ὅταν κακῶθῃ πρὸς τὴν γέννησιν οὐκ ἄλογον. οὐδ' ἐξ
 ἀτεραμόνων τεράμονα γίνεσθαι σπαρέντα πάλιν· ὑπὸ
 γὰρ τῶν αὐτῶν ἐναντίως διατιθεμένων ὥσπερ εἵπομεν
 οὐκ ἄλογος ἡ τεραμότης. ὥστ' εἰ ὁ ἀήρ καὶ τὰ ὕδατα
 καὶ τὰ ἐδάφη τοιαῦτα τί κωλύει καὶ τὰ σπέρματα μετα-
 11 βάλλειν. εἰ δὲ συμβαίνει τὰ μὲν τεράμονα μᾶλλον ἐν-
 δεδωκέναι τὰ δὲ ἀτεράμονα περιτετάσθαι τῷ κελύφει
 καθάπερ τινὲς φασί καὶ καταχασμωμένων τὰ μὲν μετα-
 βάλλειν τὴν χροάν τὰ δὲ μὴ καὶ τὰ ἐγγυλότερα θεριζό-
 μενα τεραμονέστερα γίνεσθαι, καὶ γὰρ τοῦτο λέγουσιν,
 οὐθὲν ἄτοπον· ἢ τε γὰρ περιτάσις σκληρότητος καὶ πῆ-
 ξεως καὶ ἀδρύνσεως οὐθὲν δὲ τούτων ἀλλότριον τοῖς
 ἀτεράμοσιν. τό τε μὴ ἄλλοιοῦσθαι καταπνεόμενα σημαί-
 νει σκληρότητά τινα καὶ ἀπάθειαν, θάτερον δὲ τούναν-
 τλον· καὶ τὸ μὴ ἐγγυλα θερίζεσθαι σκληρότητα πλέω καὶ
 12 πῆξιν· τὸ δὲ ἄγαν σκληρὸν οὐκ εὐδιάχτων. ὃ καὶ ἐπὶ
 τῆς ἄλλω φασί τινες ἂν συμβῇ γίνεσθαι ἀτεράμονα οὐκ
 ἄγαν τοῦτό γε λέγοντες πιθανόν. ἢ γὰρ ἀπὸ τοῦ ἡλίου
 ξηρότης ἀχνυλότερα μὲν ποιεῖ καὶ ἥττον ἡδέα εὐψηγτό-
 τερα δὲ οὐδὲν ἥττον ἀλλὰ μᾶλλον. τὰ γοῦν ἐρέγματα
 διηλιωθέντα θᾶττον διαχεῖται. εἰ δ' ἄρα καὶ τοῦτ' ἄλη-

θὲς οὐκ ἐναντιοῦται τοῖς πρότερον. οὐδ' εἰ παλαιούμενα γίνεται μᾶλλον ἀτεράμονα· καὶ γὰρ οὕτω ξηρότερα συμβαίνει γίνεσθαι διὰ τε τοῦ περιέχοντος καὶ ὑπὸ τῆς διεκπνοῆς τοῦ θερμοῦ ὃ συνεξάγει καὶ τὸ ὑγρόν. εὐλογον δὲ καὶ θᾶττον καὶ μᾶλλον κόπτεσθαι τὰ τεράμονα· καὶ γὰρ γλυκύτερα, ταῦτα δὲ μᾶλλον ζωοποιεῖ, καὶ πεπεμμένα, μεταβολὴ δὲ καὶ τούτων θᾶττον. καὶ ταῦτα μὲν ἂν ἔχοι τὰς εἰρημένας αἰτίας. τὸ δὲ μόνον τῶν 13 ὁσπρίων ἢ καὶ τοῦ παντὸς σίτου κύαμον καὶ φακὸν ἀτεράμονα γίνεσθαι ψεῦδος ὑποληπτέον ἀλλὰ μάλιστα διαπειρώμενοι τούτων διὰ τὴν χρεῖαν ταῦτα μόνον φαμέν ὅτι τοῖς μὲν ἀλήθοντες χρώμεθα τοῖς δ' ὅλοις· αὕτη δ' οὐ μικρὰ διαφορὰ· καὶ γὰρ ἐπ' ἐκείνων εἰ λεπτύνοντες οὐκ ἂν ὁμοίως ἐνδηλον ἦν. ἐκφαίνεται γοῦν καὶ ἐπὶ τῶν ἐρεβίνθων καὶ τῶν ἄλλων ἐψομένων ὅλων τὸ ἀτεράμον. εἰ δ' ἀτεράμονα μόνον ταῦτα οὐδὲ τοῦτ' ἄλογον· ἀσθενέστερα γὰρ ὥς εἰπεῖν, τὸ δ' ἀσθενὲς παθητικώτερον. ὃ δὲ λέγουσιν οἱ πολλοὶ ὅτι τὸ κερασφόλον ἀτεράμον γίνεσθαι μή ποτ' ἄγαν εὐηθὲς ἦ· σκληρότερος γὰρ ὁ λίθος πρὸς ὃν πολλάκις προσπίπτει τὰ σπέρματα. κἂν μὴ προσκόψῃ μηδὲ βουσίην ἀροτριᾷ τις οὐδὲν ἦττον ἀτεράμον γίνεσθαι. περὶ μὲν οὖν τούτων ἱκανῶς εἰρήσθω.

CAP. XIII. Ὅσα δὲ τῶν ὁμογενῶν μὴ ἅμα διαβλαστάνει τοῖς ἄλλοις ἀλλ' ὕστερον πολλῶ καθάπερ ἐλέχθη περὶ τοῦ τευτλίου παραπλησίᾳ τις ἢ αἰτία ταύτη καθάπερ εἰπομέν ἐστιν· ὥσπερ γὰρ πρὸς ἔψησιν καὶ ὅλως πύρωσιν ἀτεράμονα, καὶ πρὸς ἐκφυσίην οὕτω καὶ πρὸς βλάστησιν· ἢ γὰρ τοιαύτη ἀτέλειά τις τῶν σπερμάτων. ὁμοίως δὲ ἐπὶ πάντων ὧν τοῦτο συμβαίνει. περὶ μὲν οὖν τούτων ἐπισκεπτέον. περὶ δὲ τοῦ ἰσχυρότερα καὶ εὐχ- 2 λότερα γίνεσθαι καὶ νοστιμώτερα ἢ ἀνοστώτερα καὶ πρὸς τὴν σίτησιν βελτίω ἢ χείρω τὰ μὲν τοῖς τόποις διαφέρει

- καθάπερ εἴρηται τῷ ξηρότερον ποιεῖν καὶ πυκνότερον καὶ
 ξυνεστηκότα μᾶλλον οἶον τὰ ὀρεῖνὰ τῶν πεδυνῶν καὶ
 ἔτι μᾶλλον τῶν ἐπόμενων· εὐπνότερά τε γὰρ καὶ ἐν
 τροφῇ συμμετρότερα. νοστιμώτερα δ' ἐκ τῆς αὐτῆς παρὰ
 τὴν τοῦ ἀέρος κρᾶσιν· οὐ γὰρ πάντως ὅταν πλεῖστος καὶ
 ἀδρότατος γένηται καὶ νοστιμώτατος ἀλλ' ἑτέραν δεῖ
 3 διάθεσιν ἔχειν. δοκεῖ δὲ μεγάλα συμβάλλεσθαι καὶ ἡ
 σκάλσις πρὸς τὸ νοστιμώτερον ποιεῖν καὶ τὸ ἐγγυλότερον
 θερξεῖν· ἐξαναλωθέντος γὰρ παντός τοῦ ὑγροῦ καὶ
 χεῖρω πρὸς τὴν σίτησιν καὶ ἐλάττω. τὰ δ' ὅσπρια θερ-
 ροῦσιν ἐγγυλότερα καὶ πρὸς τὸ δύνασθαι συλλέγειν, ξη-
 ρανθέντα γὰρ καταρρεῖ. τὸν δὲ θερμόν ἤδη λήγοντος
 τοῦ θερμούς ἀννυγραινόμενον τοῦ ἀέρος κατὰ τὸ ἐωθινόν·
 ἂν γὰρ πρότερον θίγῃ τις ἐκπίπτει καὶ οὐκ ἔστι λαβεῖν.
 4 καὶ ταῦτα μὲν ὥς γεωργικά. τὰ δὲ τῆς φύσεως οἶον τὸ
 ἀδρύνειν τὰ πνεύματα καὶ τὸ βόρεια μᾶλλον καὶ ὅλως ἅ
 ἐκάστοις ψυχρὰ καὶ τάναντία δὴ φθείρειν καὶ ὅσα δὴ
 τοῖς ὕδασι καὶ τοῖς πνεύμασι ἀπόλλυνται τοῖς παρῶ-
 ροις, ὥς περ ἐλέχθη περὶ ἐρεβίνθων τῶν ἀνθούτων. ὁ δὲ
 κύαμος ἐὰν πνεῦμα ἐπιγένηται λαμπρόν καὶ ὁ πυρὸς καὶ
 ἡ κριθὴ καὶ ἀπηνθηκότα ὑγρά δ' ἔτι ἂν ληφθῇ· δια-
 πνεῖται γὰρ καὶ κοπτόμενα πρὸς ἄλληλα κενοῦται. τε-
 λεομένων δὲ ἐπιγινόμενον ὕδωρ ἐναντίως τὴν μὲν κρι-
 θὴν βλάπτει τὸν δὲ πυρὸν ὠφελεῖ μᾶλλον· καὶ γὰρ
 γυμνὴ καὶ τὸ ὅλον ἀσθενὴς, ὁ δὲ καὶ ἐν χιτῶσι καὶ πυκ-
 νότερον καὶ ἰσχυρότερον ὥστε τὴν μὲν ὀλίγης δεῖσθαι
 τροφῆς καὶ σχεδὸν τῆς ἀπὸ τοῦ ἀέρος μόνης τὸν δὲ πλείο-
 5 νος· ἔτι δὲ ἰσχυρότερος ὢν καὶ κατακρατεῖ καὶ συμπέ-
 τει μᾶλλον καὶ τὸ ὅλον οὐδὲ πολλὴν δέχεται διὰ τὴν
 πυκνότητα καὶ τοὺς χιτῶνας, ἡ δὲ πλείω τε ἔλκει μανὴ
 τὴν φύσιν οὕσα καὶ ταύτην οὐ καταπέττει δι' ἀσθένειαν
 καὶ ὑγρᾶς γενομένης ὁ ἥλιος ἅμα τῇ ἐπιγενομένῃ συνεξ-

ἀγει τὴν οἰκείαν ὑγρότητα συνεφελκομένην. καὶ τὰ
 πνεύματα δὲ κόπτοντα φθείρει μᾶλλον διὰ τὴν ἀσθ-
 15Η νειαν. ἀπορεῖται δὲ καὶ διὰ τί ἀδροῦ ὄντος τοῦ σίτου 6
 καὶ σχεδὸν ὥσπερ ξηροῦ ἐφυσθεῖς οὐχ ὅτι βελτίων ἀλλὰ
 καὶ χείρων γίνεται, ἐὰν δὲ θερισθεῖς εἰς θωμούς συν-
 τεθῇ ἀδρότερος καὶ βελτίων· ἐνιοὶ δὲ καὶ φαίνουσιν.
 αἷτιον δὲ ὅτι τότε μὲν ἀνυγραίνεται καὶ ὁ ἥλιος ὅταν
 ἀναλάμψῃ συνεξάγει τὴν οἰκείαν ὑγρότητα καὶ ἰσχάνει·
 ὅταν δὲ εἰς θωμούς συντεθῇ συνικμάζεται τε καὶ ἡ ἀνα-
 γομένη ἀτμὶς λεπτή καὶ πνευματώδης οὖσα παρεισδύε-
 ται καὶ ἀδρύνει τοὺς ὄγκους. ταῦτ' οὖν τοῦτο συμβαίνει 7
 καὶ ὅταν εἰς τὰ οἰκία τεθῇ χύδην, δι' ὃ καὶ τὸ ἐπίμετρον
 ποιεῖ· τὸν γὰρ ἀτμὸν τὸν ἀνιόντα λεπτὸν ὄντα δέχεται
 καὶ διὰ τοῦτο εἰς βάθος καταβάλλουσιν ὅπως πλέον ἀνίῃ·
 πάντα δὲ ταῦτα διασημαίνει καὶ ἔτι πρὸς τούτοις ἡ ἐμ-
 βαλλομένη γῆ καὶ ἄκοπον παρέχουσα καὶ ἀνοιδίσκουσα
 ὅτι δύναται τινα δι' αὐτῶν ἔλκειν τροφὴν ἄνευ τῶν ῥι-
 ζῶν, ὅθεν καὶ ἡ ὑπὸ τῶν πνευμάτων καὶ τοῦ ἀέρος οὐκ
 ἄλογος.

CAP. XIV. Τὸ δὲ τῆς ἐρυσίβης κοινὸν οὐχ ἥττον
 ἀλλὰ μᾶλλον ἄπτεται τῶν σιτωδῶν, κριθῆς δὲ μᾶλλον
 ἢ πυροῦ διὰ τε τὸ γυμνοτέρα εἶναι τὸν δ' ἐν χιτῶσι
 πλείοσι καὶ διὰ τὸ ἐγγυτέρω τοῦ στάχους ἔχειν τὸ φύλ-
 λον ὅθεν ἡ ἀπόχυσις ἐν ᾧ μένει καὶ ἡ ὑγρότης ὥστε σα-
 πεῖσα μᾶλλον ἄπτεται· καὶ ἔτι τὸν στάχυν ὀρθὸν εἶναι
 καὶ πυκνότερον· ἀπορεῖ γὰρ ἥττον δι' ὃ καὶ ἐπικύπτειν
 ξυμφέρει· καὶ ἀπολλύει τὸ συνεχὲς θᾶττον, ἐν δὲ τῷ
 μανῷ πρὸς τοῖς ἄλλοις καὶ διεκπίπτει ἡ ὑγρότης. ἡ δ'
 αὐτὴ αἰτία καὶ τῇ λευκῇ πρὸς τὰς ἄλλας, ἅπαντα γὰρ
 μάλιστα ἔχει τῶν ἄλλων. τῶν δ' ὁσπρίων μάλιστα ἐρυ- 2
 σιβᾶ κύαμος καὶ διὰ τὸ πολύφυλλος εἶναι πολλαχόθεν
 καὶ διὰ τὸ πυκνοσπορεῖσθαι καὶ διὰ τὸ τὴν ὑγρότητα

μάλισθ' ἔλκειν εἰς ἑαυτὸν διὰ τὴν μάνωσιν καὶ ἔτι διὰ τὸ
 πρὸς τῇ γῇ μάλιστα τὸν καρπὸν ἔχειν· σήπεται γὰρ μάλ-
 ιστα τὰ κάτω διὰ τὴν ἄπνοιαν. καὶ ὅλως δὲ τῶν γε-
 3 δροπῶν τὰ τοιαῦτα. ἐρυσίβη δὲ σῆψις τίς ἐστι τοῦ ἐφι-
 σταμένου ὑγροῦ, δι' ὃ πολὺ μὲν ὕσαντος οὐ γίνεται,
 καταπλύνεται γάρ· ἐὰν δὲ ψεκάδες ἢ καὶ δρόσοι πλείους
 γένωνται καὶ ὁ ἥλιος ἐπιλάβῃ καὶ ἄπνοια τότε σήπεται·
 δι' ὃ καὶ ἐν τοῖς εὐπνοῖς καὶ μετεώροις ἤττον ἐν δὲ τοῖς
 κοίλοις καὶ δροσοβόλοις μᾶλλον. καὶ πανσελήνοις δὲ
 μᾶλλον ὅτι συνεργεῖ καὶ ἡ τῆς σελήνης θερμότης καὶ
 4 ὅλως ὁ ἀῆρ ὑγρότερος. πάντων δ' ἐπικηρότατον ὁ πί-
 σος· πρὸς μὲν τὰς ἐρυσίβας ὅτι πολὺφυλλον καὶ χαμαι-
 σχιδές καὶ εὐανξές· συμπληροῖ γὰρ τὸν τόπον κἄν ἀραιὸς
 ἦ· πρὸς δὲ τὰ ψύχη καὶ τοὺς πάγους ὅτι ἀσθενόρριζον.
 σκωληκοῦται δὲ μάλιστ' ἢ μόνον πυρὸς καὶ ἐρέβινθος,
 οὐκ ἐν τοῖς αὐτοῖς δὲ ἐκάτερος, ἀλλ' ὁ μὲν ἐν τῷ καρ-
 πῷ ὁ δὲ ἐν ταῖς ῥίζαις, ἄμφω δὲ διὰ γλυκύτητα. ὁ μὲν
 ἐρέβινθος ὅταν ἢ ἄλμη περιπλυθῇ καθάπερ εἴρηται, ὁ
 5 δὲ πυρὸς ὅταν ἢ ῥίξα ὑγρανθῇ. ζωοποιεῖ δὲ σηπόμενα
 τὰ γλυκέα· γλυκύτερον γὰρ ὁ πυρὸς κριθῆς δι' ὃ καὶ
 τὸ ἄχυρον ἡδιον. ὁ δὲ σκώληξ γινόμενος ὅταν ἐξαναλώσῃ
 τὴν ἐν τῷ καλάμῳ τροφὴν αὐτὸς ἢ ὥστε ὅλον ἐξαπολλύ-
 ναι τὸν στάχυν ἢ κατὰ θάτερον μέρος. ταῦτα μὲν οὖν
 καὶ τὰ τοιαῦτα καθάπερ νοσήματος ἔχει χώραν ὧν οὐ
 χαλεπὸν τὰς αἰτίας ἰδεῖν.

CAP. XV. Περὶ δὲ τῶν θερυνῶν σπερμάτων οἶον ¹⁶¹¹
 σησάμου ἐρυσίμου κέγχρου ἐλύμων ἐπὶ τοσοῦτον μὲν εἴ-
 πεῖν ἐστι παντὶ πρόχειρον ὅτι δι' ἀσθένειαν ταύτην τὴν
 ὥραν σπείρεται καὶ διὰ τὸ ταχὺ τελεοῦν· ἢ δὲ φύσις
 αὐτῶν ποία τις ἂν εἴη σκεπτέον· οὐδὲ γὰρ γεώδης ὥσπερ
 τῶν ὀσπρίων οὔτε πάντη κούφη· τὸ γὰρ σήσαμον λιπα-
 ρὸν καὶ δεόμενον πέψεως. καὶ τοῦτο μὲν μονόρριζον ὁ

δὲ κέγχρος καὶ πολύρριζον καὶ βαθύρριζον καὶ πολυκά-
 λαμον ὥστ' εἰς ἀμφοτέρωθεν μεριζομένης τῆς τροφῆς καὶ
 τῆς δυνάμεως χρονιώτερον ἐχρῆν εἶναι. τὸ γὰρ σήσα-
 μον ἐπεὶ μονόρριζον καὶ βαθύρριζον ἄνω πᾶσαν ἀφήσι
 τὴν δύναμιν· ἀλλ' ἀντίκειται τούτῳ τὸ λιπαρόν· τὰ γὰρ
 αὐτὰ γλίσχρα πλείονος πέψεως δεῖται. ταῦτα δ' ὥσπερ
 εἴρηται πάντα πολύκαρπα. περὶ μὲν οὖν τούτων σκε- 2
 πτέον. ἐπεὶ δ' ὅλως εἶπεν τὰ μικρόκαρπα πολυκαρπώ-
 τερα καθάπερ τὰ τε νῦν εἰρημένα καὶ οἱ φρακοὶ δὴ καὶ
 ὅσα τοιαῦτα καὶ ἐπὶ πᾶσι τὰ πολυχούστατα λεγόμενα
 κύμινόν τε καὶ μήκων καὶ ὅλως δὴ τὰ λαχανώδη πάντα
 καὶ τὰ ἐναγγειόσπερμα πολύχοα τίς ἂν οὖν αἰτία τούτων
 εἴη; πότερον ὅτι τὰ μικρὰ ῥᾶον ποιῆσαι· καὶ γὰρ ζῶά
 φαμεν ἕνια τοιαῦτα καὶ μάλιστα δὴ τὰ ὠτοκόκα καὶ σκα-
 ληκοτόκα· ἢ αὕτη μὲν ἔξωθεν ἄλλην δέ τινα οἰκιοτέραν
 ζητητέον; ἐπεὶ καὶ τῇδε διαφέρει τῶν περὶ τὰ ζῶα· τῶν
 μὲν γὰρ ἐκτρέφει τὰ ὠὰ καὶ τελειοῖ καὶ ὅλως ζωογονεῖ
 τὸ περιέχον ὥσπερ καὶ ἐν τοῖς πρότερον εἴρηται. τῶν δὲ
 καρπῶν ἐν αὐτοῖς τοῖς φυτοῖς ἢ ἐκτροφὴ καὶ τελειώσεις
 ὥστε πλείονος δεῖ δυνάμεως. πρὸς δὲ θησανρισμὸν ἄρι- 3
 στα μὲν κέγχρος καὶ ἔλυμος καὶ σήσαμον καὶ θέρμος καὶ
 ἐρέβινθος, τὰ μὲν ὅτι πολυχίτωνα καὶ ξηρά, τὸ δ' ὅτι
 λιπαρά, ὁ δὲ θέρμος καὶ ὁ ἐρέβινθος ὅτι πικρότητα τινα
 ἔχουσι καὶ δριμύτητα. διατηροῦσι δ' αὐταὶ τὸ ἀπαθὲς
 ὥσπερ εἴρηται ὅθεν καὶ διαφθειρόμενα [μόνα] τῶν σι-
 τωδῶν οὐ ζωοῦται καθάπερ οὐδὲ τὰ τῶν λαχάνων·
 καὶ γὰρ ταῦτα ἄζωα καὶ ὅσα δὴ τῇ ξηρότητι ἢ τῇ δριμύ-
 τητι. συμβαίνειν γὰρ ὥσπερ ἀνάμειξιν τινα γίνεσθαι τοῦ 4
 ἔξωθεν. σηπόμενον δὲ ἕκαστον ἴδιον γεννᾷ ἐκ τῆς οἰ-
 κείας ὑγρότητος οἷον οἱ μὲν πυροὶ καὶ αἱ κριθαὶ τοὺς
 κίους ὁ δὲ κύαμος τὸν ὑπὸ τινων καλούμενον μίδα· ὡς-
 αὐτως δὲ καὶ οἱ φρακοὶ καὶ αἱ ἀφάκαι καὶ πίσοι καὶ ἄλλα.

τὸ δὲ αἷτιον κοινὸν πλειόνων· οὐ γὰρ μόνον ἐν τοῖς καρποῖς ἀλλὰ καὶ ἐν τοῖς δένδροις καὶ μετὰ ταῦτα τοῖς ξύλοις· καὶ ὅλως ὅσα τῶν ἀψύχων ζωογονεῖται διαφόρους ποιεῖ πάσας τὰς μορφὰς ὥς ἂν ἐξ ἑτέρας ὕλης.

- CAP. XVI. Ὁ δὲ κονιορτώδης σίτος θάττον σήπε-^{17H}
ται καὶ ὁ ἐν τοῖς κονιατοῖς ἢ ἀκονιάτοις οἰκήμασι διὰ τὸ
πλεῖω θερμότητα ἔχειν. καὶ γὰρ ὁ κονιορτὸς θερμὸς ἄτε
ξηρὸς ὦν καὶ τὸ κονίαμα ὅταν ἀναδέξηται τηρεῖ τὴν θερ-
μότητα· ἐπεὶ καὶ ἀθρόος καὶ κατὰ βάθους ὦν, πλείων
γὰρ ἢ θερμότης. θάττον δὲ πολὺ κόπτεται κριθὴ πυροῦ
διὰ τὸ μανότερον εἶναι καὶ γυμνότερον. τάχιστα δ' ὁ
κύαμος· θερισθεὶς γὰρ εὐθύς καὶ συντεθεὶς ἐνιαχοῦ
2 καθάπερ ἐν Θετταλίᾳ. φαίνεται δὲ κατὰ τοὺς τόπους.
παρ' ἐνίοις γὰρ ἀσηπτότατος ὥσπερ ἐν ταῖς ἱστορίαις εἴ-
ρηται περὶ Ἀπολλωνίαν καὶ περὶ Τάραντα. καὶ ἀνα-
πληροῦσθαι δέ φασι κοπέντα. τοῦτο μὲν οὖν σκεπτέον.
ἀκόπως δὲ ἔχει τάδε· θερμὸς κέγχρος αἰγίλωψ αἶρα σή-
σαμον ἐρέβινθος καὶ ὅλως τὰ δοριμέα. ὁ μὲν οὖν αἰγί-
λωψ πολυχίτων ἢ δ' αἶρα γυμνὴ δι' ὃ καὶ ἄλλη τινὶ δυ-
νάμει. τὸ δ' ὅλον ἄκοπα τὰ μὲν ξηρότητι δι' ὃ καὶ ἢ
κάχρως χρονιώτερον, τὰ δὲ ἀμιξία καὶ καθαρότητι κα-
θάπερ ὁ χόνδρος, τὰ δὲ χυμῶν φύσει καὶ δυνάμει φυ-
σικῇ καθάπερ ἐρέβινθος θερμὸς σήσαμον, τὰ δὲ τῷ πολὺ
τὸ ἀποστέγον ἔχειν ὥσπερ ὁ ὠχρος, ἅμα δὲ τοῦτό γε καὶ
ξηρὸν καὶ θερμόν. τῷ δὲ σίτῳ κοπέντι βοήθεια ταχίστη
τὸ εἰς τὴν ἄλω φέροντας ἀπικμῆσαι. καὶ τούτων μὲν
3 σχεδὸν ἐνταῦθα πον τὸ αἷτιον. ὃ δὲ παρὰ τινων ζητεῖ-
ται διὰ τί ποτε ὁ κεκομμένος σίτος καὶ παλαιὸς ὕδατος
μὲν ἐπιχεομένου θερμοῦ διαβλάστανει — ταύτην γὰρ
δὴ διάπειραν λαμβάνουσιν εἰ φύσιμος ὅταν ἐμβάλλον-
τες εἰς σκαφίον ἐπιχέωσι, — σηπόμενος δ' οὐ διαβλα-
στανει, — καίτοι ἢ σῆψις ὑπὸ θερμοῦ καὶ ἐν ὑγρῷ ἐστι

— κομιδῇ δόξειεν ἂν παρ' ὁμωνυμίαν εἶναι. διαφέρει γὰρ ἢ τε φθαρτικὴ καὶ ἡ γόνιμος θερμότης καὶ ἡ ὑγρότης δὲ ὡς αὐτως. ἔστι δ' ἡ μὲν σήπουσα ἀλλοτρία καὶ φθαρτικὴ ἡ δὲ τοῦ ὕδατος τοῦ θερμοῦ συμμετρίαν τινὰ ἔχουσα· δέεται γὰρ τοιαύτης πρὸς τὴν βλάστησιν. ἐπεὶ 4 τρόπον τινὰ παρόμοιον καὶ εἰ τις ἀποροίῃ διὰ τί ἡ θερμότης καὶ ἡ ὑγρότης καὶ ὑγείαν ἐν τοῖς σώμασι ποιοῦσι καὶ νόσον· ὁ δὲ ὡς οὐχ αἰ αὐταὶ ἀλλ' ὡς ἕτεραι καὶ ἐναντίαι. θερμὸν δ' ἐπιχέουσι διὰ τὴν ἀσθενείαν τῶν σπερμάτων ὅπως μὴ καθάπερ ἐκπαγῇ διὰ τε τὸ θᾶττον ἀποδηλοῦν· ἐπεὶ οἱ γε μὴ παντελῶς διεφθαρμένοι καὶ ἐν ψυχρῷ διαβλαστάνουσι. συμβαίνει δὲ καὶ κόπτεσθαι καὶ σήπεσθαι δι' ἀλλοτρίας θερμότητος.

ΘΕΟΦΡΑΣΤΟΥ ΠΕΡΙ ΦΥΤΩΝ ΑΙΤΙΩΝ ΤΟ Ε.

1 H CAP. I. Τῶν δ' ἐν τοῖς δένδροις καὶ φυτοῖς τὰ μὲν αὐτόματα γίνεσθαι, τὰ δὲ ἐκ παρασκευῆς καὶ θεραπέας, ἑκάτερα δὲ αὐτῶν ἔχει διαίρεσιν· τῶν γὰρ αὐτομάτων τὰ μὲν ἔστι φύσει, τὰ δὲ παρὰ φύσιν· καὶ γὰρ ἐν τοῖς φυτοῖς ὑπάρχει τι τοιοῦτον ὥσπερ καὶ ἐν τοῖς ζώοις· οἷον ἐάν τι μὴ τὸν οἰκεῖον ἐνέγκῃ βλαστὸν ἢ καρπὸν ἢ μὴ κατὰ τὴν τεταγμένην ὥραν ἢ μὴ ἐκ τῶν εἰωθότων μερῶν ἢ τι τοιοῦτον ἕτερον· ἅπαντα γὰρ ταῦτα παρὰ φύσιν· τῶν δὲ ἐκ τέχνης καὶ θεραπέας τὸ μὲν ἔστι συν-εργοῦν τῇ φύσει πρὸς εὐκαρπλίαν καὶ πληθός, τὸ δὲ εἰς ιδιότητα καὶ τὸ περιττὸν τῶν καρπῶν, οἷον τὸ ποιῆσαι βότρυν ἀγέλατον ἢ ἐκ τοῦ αὐτοῦ κλήματος μέλανα καὶ λευκὸν φέρειν ἢ καὶ ἐν αὐτῷ τῷ βότρυνι καὶ ὅσα δὴ τοι-

- 2 αὐθ' ἕτερα ποιοῦσι, πλείω γάρ ἐστιν· περὶ μὲν οὖν τῶν κατὰ φύσιν καὶ τῶν συνεργούντων τῇ φύσει πρότερον εἴρηται· περὶ δὲ τῶν παρὰ φύσιν καὶ ὅσα πρὸς τὸ περιττὸν ἤκει νῦν λεκτέον καὶ πρῶτον μὲν ὑπὲρ τῶν παρὰ φύσιν ἢ ὄντων ἢ δοκούντων· καὶ γὰρ τούτων ἐστὶ τις αἰτία καθάπερ ἐν τοῖς ζώοις· οἷον ὅσαι πάρωροι καρποτοκίαι καὶ μὴ ἐκ τῶν αὐτῶν μερῶν γίνονται· λέγω δ' οἷον εἰ ποτε συκὴ κατὰ χειμῶνα τοῦ ἡρος ὑποφαίνοντος ἤνεγκε καρπὸν καὶ ρόα καὶ ἄμπελος ἐκ τῶν ἀκρεμόνων καὶ ἐκ τοῦ στελέχους καὶ εἰ δὴ τι παραπλήσιον τουτοισί·
- 3 πρὸς δὴ ταῦτα λαβεῖν δεῖ πρῶτον ὅτι συμβαίνει τὰ τοιαῦτα τοῖς πολυκάρποις καὶ ὑγροῖς οἷον ἄμπέλῳ καὶ τοῖς εἰρημένοις· ἅπαντα γὰρ ταῦτα ὑγρὰ καὶ πολύκαρπα· ξηρῷ δ' οὐδενὶ καὶ ὀλιγοκάρπῳ. δεύτερον δὲ πρὸς τε τὰς βλαστήσεις καὶ καρποτοκίας τὰς παρῶρους ὅτι πάντων ἔχουσιν τινὰς ἀρχὰς ἐν αὐτοῖς βλαστητικὰς ἢ κλῶνες ἢ πτόρθοι ἢ ἀκρεμόνες ἢ ὅτι χρὴ καλεῖν τὰ ἐσχατεύοντα τῶν δένδρων· οὐδὲν γὰρ ἐπὶ πᾶσι κοινόν, ἀλλ' ἕνια προσηγορίας τινὰς ἔχει καθάπερ θαλία, κράδη, κλήμα·
- 4 καλοῦσι δὲ τινες καὶ κλῶνας· ὅτι δὲ ἔχουσιν ἀρχὰς τινὰς τοῦ βλαστάνειν φανερόν ἐκ τῶν καταπηγνυμένων ἃ πολυλάκεις ἀρριζώτων ὄντων τῶν κάτω μεθίησι βλαστὸν. [οἷον κλήματα καὶ κράδαι καὶ ἐλάας χάρακες] ἐνίοτε δὲ καὶ μὴ καταπαγέντα, ἀλλ' ἀφηρημένα καθάπερ τὰ τε κλήματα καὶ τὰ τῆς ἐλάας ξύλα. τρίτον δ' ὅτι συμβαίνει τὴν πάρωρον βλάστησιν γίνεσθαι χειμῶνων μαλακῶν ἢ νοτίων γενομένων· ἐκ τούτων γὰρ οὐκ ἂν δόξειεν ἄλογον εἶναι τὸ συμβαῖνον ἡθροισμένης τῆς γονίμου δυνάμεως καὶ ὑγρότητος ὅτε μὲν καθ' αὐτήν, ὅτε δὲ λειπομένης τῆς ἔμπροσθεν, ἀφ' ἧς ὁ καρπὸς ἦλθεν. ὥσπερ συμβαίνει καὶ ἐπὶ τῆς συκῆς. ὑπολειπομένης γὰρ πλείονος τῆς τοιαύτης ὑγρότητος ὅταν ἀῆρ ἐπιγένηται μαλακὸς καὶ ὑγρὸς

καὶ θερμὸς, ἐξεκαλέσατο τὴν βλάστησιν. ὅτι δὲ τοῦτο 5
 συμβαίνει φανερόν· εἰ ἐκ τούτου τοῦ μέρους ὁ καρπὸς
 ἀνίσταται ὅθεν καὶ οἱ πρόδρομοι. τάχα δὲ καὶ οἱ πρόδρο-
 μοι διὰ τὴν μαλακότητα τοῦ αἵρος προτερουῦσί τε καὶ
 πέττονται μᾶλλον· εἰ δ' ἄρα μὴ τοῦτο, ἀλλὰ τὰλλὰ γε
 πάντα διὰ τὰς αὐτὰς καὶ παραπλησίας αἰτίας ἐστὶν ἥτοι
 γενομένων τινῶν ὑπολειμμάτων ἢ καθ' αὐτὰ συνιστα-
 μένων ἀμφοῖν· οὐκ ἄλογον δὲ, οὐδ' ἕτερον· προϋπάρχει 6
 γὰρ ἡ τοῦ δένδρου πρὸς ἄμφω φύσεις ὑγρά τις οὐσα καὶ
 πρόβλαστος ὥστ' ἂν εὐδαίᾳ πλείω χρόνον ἐπιγίνωνται
 καὶ τοῦ χρώματος ποιεῖν τὴν μεταβολήν· ἐπεὶ τὸν γε
 χυλὸν οὐ δύναται πέττειν οὐδαμῶς, ἀλλ' ἡ φαντασία
 σχεδὸν γίνεται κατὰ τὴν χροάν. οἱ δ' ὀλυνθοὶ συνερ-
 γούσης ἤδη τῆς ὥρας πεπαίνονται μέχρι τινός· ἔτι δ'
 οὗτοί γε κατὰ φύσιν πῶς εἰσιν. αἲ γὰρ γίνονται τὴν
 αὐτὴν καὶ τεταγμένην ὥραν ὥσπερ καὶ ὁ τῶν διφόρων
 συκῶν λεγομένων καρπός· ἀλλ' ἐπὶ τοσοῦτον τὸ ὅμοιον 7
 ληπτέον ὅτι παραπλησία τις ἡ αἰτία πάντων ἐκ τοῦ συν-
 ιστασθαι τὴν τοιαύτην ὑγρότητα καὶ δύναμιν δι' ὃ καὶ
 ὀπισθεν τοῦ φύλλου πάντα ταῦτα γίνεται καὶ οὐχ ὥσπερ
 τὸ σῦκον ἔμπροσθεν· ἀλλ' αἰ μὲν φύουσαι τοὺς προδρό-
 μους ἀσθενέστεραὶ τυγχάνουσιν ὥστε οὐδ' ἐπιμένειν
 δύνανται τῆς βλαστήσεως γινομένης ἐκεῖσε· ὅλως δὲ πο- 8
 λυειδές τι τὸ τῶν συκῶν ἐστίν· αἰ μὲν γὰρ ὀλυνθοφόροι
 μόνον σῦκα δ' οὐ φέρουσιν οἶον αἰ τοὺς λευκοὺς ὀλύν-
 θους φέρουσαι τοὺς ἐδωδίμους. ἕτεραι δὲ φέρουσι καὶ
 σῦκα καὶ ὀλύνθους μέλανας, ἀβρώτους δὲ τούτους ἢ
 καὶ ἐδωδίμους φέρουσαι δὲ τὸν ὀλυνθον ὀπισθεν τοῦ
 θρίου· γίνονται δ' ἐν αὐτοῖς καὶ ψῆνες· αἰ δ' ὅλως οὐ
 φέρουσιν ὀλύνθους. πάλιν δὲ τοὺς προδρόμους αἰ μὲν
 φέρουσιν οἶον ἢ τε λακωνικὴ καὶ λευκομφάλιος καὶ ἔτε-
 ραι πλείους, αἰ δ' οὐ φέρουσιν· τῶν δὲ φερουσῶν οὐ

- συνεχῆς, ἀλλὰ παραλλάττουσα ἢ φορὰ κατὰ τὴν διάθε-
 σιν. ὅτε μὲν γὰρ ἤνεγκαν, ὅτε δ' οὐκ ἤνεγκαν, ἐὰν δὲ
 9 κακῶς οὐκ ἤνεγκαν. φέρουσι δὲ οὐ παρ' αὐτὸ τὸ θρόνον
 μόνον, ἀλλὰ καὶ κατωτέρω πολὺ καὶ ἐνιαί γε ἐκ τῶν
 παχέων σφόδρα· συμβαίνει δὲ ἐνίους καὶ ἐκπέττειν τι-
 νὰς τῶν ὕστερον· οὐ γὰρ ἅμα πάντας, ἀλλὰ τοὺς μὲν
 πρότερον φέρουσι, τοὺς δὲ μικρῷ πρὸ τῶν ἐρινῶν· ἐγ-
 γύτεροι δὲ οὗτοι τοῦ βλαστοῦ καὶ τῶν σύκων· ἀποπί-
 πτουσι δ' ἐκεῖνοι πρότερον καὶ ἥττον ἐκπέττονται· τὰ μὲν
 10 οὖν συμβαίνοντα ταῦτ' ἐστίν, οὐκ ἀλόγως δ' ἂν δόξειεν
 οὐδὲν. τὸ γὰρ μὴ πάσας φέρειν, ἀλλ' ὅσαι ὑγρότεραι
 καὶ ἰσχὺν ἔχουσαι εἰς τὴν ἐπίσπασιν εὐλογον· ἐκ γὰρ
 τῆς ὑπολοίπου τροφῆς ἐβλάστησεν ἡ σύστασις· ἐφελκυ-
 σαμένη δὲ πλεον οὐκ ἄλογον τὸ μὴ πᾶσαν καταπέψαι
 τότε· τό τε μὴ ἐνδελεχὲς αὐτῶν τούτων διὰ τὸ μὴ ὁμοίως
 εἶναι τὰς διαθέσεις. ἀσθενεστερώς γὰρ ἔχουσα καὶ χει-
 ρον θεραπευθεῖσα δῆλον ὡς ἐλάττω λήψεται τὴν ὑγρό-
 τητα, μὴ λαβοῦσα δὲ πλήθος, οὐδ' ὑπόλειμμα ποιήσει·
 ἐπεὶ γεωργηθεῖσα ὁμοίως καὶ τῶν ἐκ τοῦ ἀέρος συννε-
 11 γησάντων ἀποδώσει καὶ τὸ ὕστερον. ἐνίοτε δὲ ἀκκείνο
 συμβαίνει μὴ τυχούσης θεραπείας ὥστε τοὺς μὲν προ-
 δρόμους ἐνεγκεῖν, τὸν δὲ καρπὸν μὴ δύνασθαι. τοῦτο
 δ' ὅτι τὸ μὲν ὑπῆρχε προκατειργασμένον, θάτερον δ'
 ὥσπερ ἐκ καινῆς ἔδει ποιεῖν· ἀλλὰ μὴν οὐδὲ τὸ μὴ ἐκπέτ-
 τειν τοὺς ἐκ τῶν παχέων, ἀλλὰ τοὺς ἄνω μᾶλλον· ἡ γὰρ
 τροφή ἅμα καὶ ἡ θερμότης ἄνω φέρεται καὶ ὅλως ἡ τοῦ
 δένδρου ὁρμὴ πρὸς τὴν βλάστησιν· ὥσθ' ἅμα συνανα-
 φερομένου καὶ τοῦ θερμοῦ δι' ἀμφοτέρων ἡ ὑπόλειψις·
 δι' ὃ καὶ αἱ βλαστήσεις καὶ αἱ κατὰ μέρος ἀνθήσεις καὶ
 αἱ καρποτοκίαι τῶν αὐτῶν ὕστερον· ἀλλὰ περὶ μὲν τοῦ-
 12 των ἱκανῶς εἰρησθῶ. παραπλήσιον δὲ καὶ τὸ συμβαῖνον·
 καὶ ἐπὶ τῶν ἀμπέλων ἐστίν· καὶ γὰρ αὗται προβλαστά-

νουσιν ἐνίοτε συνηθροισμένης τῆς γονίμου καὶ βλαστη-
 τικῆς ἀρχῆς· ὁ δὲ τόπος ὠρισμένος αὐταῖς, ἐκ τῶν
 ὀφθαλμῶν γὰρ ἡ βλάστησις· ὅποια δ' ἂν καὶ τὰ τοῦ
 ἀέρος ἐπιγένηται καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον, οὕτω καὶ τὰ τῆς
 αὐξήσεως ἀκολουθεῖ. σχεδὸν δὲ καὶ ὅσα πρωτὶ βλαστῇ
 καὶ πρωτὶ ἀνθῇ φύσει ταὐτὸ τοῦτο πάσχει· κυλισκόμενα
 γὰρ ἐν ὥρᾳ προκαλουμένων τῶν εὐδιῶν πολλάκις ἀπο-
 τίττει πρὸ τῶν καιρῶν καὶ προάγει μέχρι οὗ ἂν ὁ ἀῆρ
 ὁμαλίσῃ· τὰς μὲν οὖν παρῶρους βλαστήσεις ἐν ταύταις
 ὑποληπτέον ταῖς αἰτίαις εἶναι.

CAP. II. Τὰς δὲ μὴ ἐκ τῶν οἰκείων μερῶν, ἀλλ'
 οἷον ἀκρεμόνων καὶ στελέχους οὐ πόρρω ταύτης ὅταν
 ἀθροισμὸς εἰς ταῦτα γένηται τῆς γονίμου δυνάμεως·
 ἀρχῆς γὰρ ἐπισυστάσης ἡ ἐπιρροή τῆς τροφῆς ἐξομοιοῦ-
 ται τῇ ὑποκειμένῃ καθάπερ ἐν τοῖς ἄλλοις. ἡ δὲ σύστα-
 σις οὐκ ἄλογος εἰ τοιαύτην τινὰ κατὰ μόριον ἔλαβε κρᾶ-
 σιν, ἀλλ' εὐλογωτέρα πολὺ τῆς ἐν ζωοῖς γινομένης οἷον
 εἰ κέρας ἐκ τοῦ στήθους ἢ τι τοιοῦτον ἕτερον· αὕτη γὰρ
 μεῖζων ἢ παραλλαγὴ τῶν ἐν τοῖς φυτοῖς ὅσῳ μᾶλλον
 ὁμοιομερῇ τὰ φυτὰ τῶν ζώων· ἐὰν δὲ δὴ καὶ προβλά- 2
 στημά τι γένηται τῇ καρπῷ ἑλαττον ἔτι τὸ ἄτοπον· ἐνί-
 οτε γὰρ καὶ φύεται κλήμα ἐκ τοῦ στελέχους ἰσχύσαντα
 δὲ καρποτοκεῖν ταῦτ' οὐκ ἄλογον. ἀλλ' ὅταν αὐτὸς ὁ
 καρπὸς ἐκ τοῦ ἀκρεμόνος ἢ τοῦ στελέχους ἀτοπώτερον
 ὥσπερ ἐπὶ τῶν ῥοῶν· αἰτίαν δὲ τὴν εἰρημένην ὑπολη-
 πτέον. αἱ δὲ τοιαῦται παραλλαγαὶ τῶν τόπων ἐλάττους
 εἰσὶν οἷον εἰ ποτε συκῇ τις ἠνεγκεν ἐκ τοῦ ὀπισθεν τοῦ
 θρίου τὸν καρπὸν· μικρὰ γὰρ ἡ μεταβολὴ καὶ ὁ τόπος
 ὅλως οὐκ ἀλλότριος τοῦ συμβαίνοντος. αἴτιον δὲ ὅτι τὴν 3
 μὲν ἐπιβλάστησιν ἀσθενῇ, τὴν δ' ἐνταῦθα συρροὴν ἰσχυ-
 ροτέραν ἔσχεν ὥστ' ὀψιαιτέρας γενομένης τῶν προδρο-
 μῶν ἐπένειμέ τε καὶ ἐξέπεψεν. φαίνεται δὲ καὶ τῇδε

- ἦττον ἄτοπον ὅτι γένος τί φασιν εἶναι τοιοῦτον ὃ δὴ καλοῦσιν ὀπισθοκάρπιον· εἰ γὰρ ὅλως τι πέφυκεν οὕτω καρποτοκεῖν τῶν ὁμογενῶν οὐκ ἄτοπον συμβῆναι ποτε καὶ τοῖς μὴ πεφυκόσι τῆς ὁμοίας διαθέσεως γενομένης.
- 4 ἐπεὶ καὶ τὸ ἐκ τῶν ἀκρεμόνων ἐνεγκεῖν τινα ὁμοιότητα ἔχει τῇ ἐν Αἰγύπτῳ συκαμίνῳ· φέρει γὰρ δὴ καὶ κείνη τὸν καρπὸν ἐκ τοῦ στελέχους, οὐκ ἐκ τῶν ἀκρεμόνων εὐβλαστής τις οὔσα καὶ εὐτονος ὥς ἔοικε πρὸς καρποτοκίαν· σημαίνει δὲ τὸ πλεονάκεις ἀπὸ τῶν αὐτῶν φέρειν ἀφαιρουμένων. οὐ πεπαίνει δὲ καλῶς μὴ ἐπικνισθέντων καὶ περιαιφθέντων ἐλαίῳ καθάπερ ἐλέχθη διὰ τὴν εὐτροφίαν καὶ τὸ πλῆθος τῆς ἐπιρροῆς· ἀφαίρεσις τε γὰρ γίνεται τῇ ἐπικνύσει καὶ τὸ ἔλαιον ἅμα διαθερμαίνον καὶ ὁ ἥλιος ἀνεωγμένων ταχεῖαν ποιεῖται τὴν πέψιν.
- 5 ἔοικε δὲ παραπλήσιον τρόπον τινὰ τὸ συμβαίνειν τοῖς κατὰ μέρος ἀνθοῦσιν ἀπὸ τῶν κάτωθεν ἀρχομένοις. ἐκείνων τε γὰρ τὰ μὲν ἰσχύοντα καὶ οἶον τετελεωμένα καὶ ἀνθεῖ καὶ καρπογονεῖ, τὰ δ' ἀσθενέστερα καὶ ἐπάνω προσαύξεται καὶ βλαστάνει καὶ αἰὲν τὸ τελεούμενον ἀνθεῖ, τὴν δὲ τῆς τροφῆς ἐπιρροὴν ἕκαστον εἰς τὴν ἑαυτοῦ φύσιν καταμερίζεται καὶ δύναμιν· καὶ τούτων ὁμοίως μὲν εἰς τὴν βλάστησιν φέρεται τι τῆς τροφῆς, ἡ δ' εἰς τὸ ἰσχυρὸν ἤδη καὶ καρπογονοῦν· ἐκεῖνο δ' οὕτω δύναται διὰ τὴν ὑγρότητα καὶ τὴν ἀτέλειαν· καὶ περὶ μὲν τούτων ἀρκεῖτω τὰ εἰρημένα.

CAP. III. Τὰς δὲ μεταβολὰς τῶν καρπῶν εἰ τινες^{3 E} ἢ ἐκ λευκῶν μέλανες ἢ ἐκ γλυκῶν ὀξεῖς ἢ ἀνάπαλιν καθάπερ φασὶν ἐπὶ τε συκῆς καὶ ἀμπέλου καὶ ῥόας τοῦτο συμβαίνειν ἐνιαχοῦ μὲν οὐδὲ θαυμαστὸν οὐδ' ὅλως ἄτοπον φαίνεται τὸ τὴν φύσιν, ὅτε μὲν οὕτως, ὅτε δὲ ἐκείνως καὶ τοῖς μέρεσιν ἀνομοίως φέρειν οἶον τὴν κάπνεον ἀμπελον καλουμένην· αὕτη γὰρ δοκεῖ τοὺς μὲν λευκοὺς

ἐνίοτε, τοὺς δὲ μέλανας καὶ ὅτε μὲν πάντας τοιούτους, ὅτε δὲ τοιούτους φέρειν. δι' ὃ καὶ οὐδ' οἱ μάντις εἰώ-
 θασι τοῦτο κρίνειν ὥς τέρας· τὸ γὰρ εἰωθὸς οὐ τέρας.
 αἰτιον δὲ τῆς παραλλαγῆς ὅτι τὸ χρῶμα τούτων τῶν βο- 2
 τρῶων οὔτε μέλαν οὔτε λευκὸν ἐστίν ἀλλὰ καπνωδές, ὅθεν
 καὶ τὴν προσηγορίαν ἔσχευ. ἐὰν οὖν μικρά τις ἐναλλαγὴ
 γένηται δοκεῖ μεταβεβληκέναι τὴν χροάν· οὐδ' ἕτερον δ'
 εἰλικρινές οὔτε τὸ μέλαν οὔτε τὸ λευκὸν ἔχει δι' ὃ καὶ ἐνίοτε
 τῶν βοτρῶων ἐτερόχροοί τινες, οἱ μὲν εἰς τὸ λευκόν, οἱ
 δ' εἰς τὸ μέλαν μᾶλλον ἀποκλίνοντες. αἰτία δ' ἡ τροφή
 καὶ ἡ διαθήσις αὐτῆς τῆς ἀμπέλου. τοῦτο μὲν οὖν ὥσπερ 3
 ἐλέχθη συγχωρεῖται τῷ μὴ θαυμαστῷ. τὸ δ' ἐπὶ τῶν
 βοτῶν εἰ μὲν ὅλων τῶν δένδρων γίνονται μεταβολαὶ παρ-
 ὅμοιον ἂν τι τὸ συμβαῖνον εἴη τοῖς περὶ Κιλικίαν καὶ
 Αἰγυπτὸν εἴπερ αὐτόματος ἡ μεταβολή. τῆς γὰρ χώρας
 τὸ πάθος καὶ ἡ δύναμις. εἰ δὲ μὴ ὅλων ἀλλὰ ποτε τοῦτο
 συνέβη τῇ τροφῇ καὶ τῇ διαθέσει τὴν αἰτίαν ἀποδοτέον
 ὥς ἐκ τοιαύτης γεγεννημένης καὶ κρατηθείσης ἐν τῇ ἀν-
 θήσει. εἰ δ' ἀνωμάλους ἤνεγκεν ἐν ταῖς ῥίξαις ἡ αἰτία
 καὶ εἰ τι μέρος ἄλλο κύριον τῷ τὰ μὲν τοιαύτην, τὰ δὲ
 τοιαύτην λαβεῖν ἢ καὶ ποιῆσαι καὶ ἀναδοῦναι τὴν τρο-
 φήν· ἅμα δὲ καὶ τὸν ἄερα συνεργεῖν τι, καὶ γὰρ ὑπὸ
 τούτων γίνονται διαφοραί. δόξειε δ' ἂν ἀτοπώτατον 4
 ἐνταῦθα εἶναι τὸ μερίζεσθαι τὰς ῥίζας· ἐνίοτε γὰρ ἐκ
 θατέρου μέρους οὐκ ἔχει τὸ δένδρον ἢ ἐλάττους, ὁ δὲ
 καρπὸς ὁμοίως πανταχόθεν ὥς ἀναμιγνυμένης δῆλον
 ὅτι πανταχοῦ τῆς τροφῆς. οὐ μὴν ἀλλ' ἴσως ἐὰν μὲν ἐκ-
 λείπωσί τινες ἀπὸ τῶν ἐτέρων ἢ τροφῇ πᾶσιν. ἐὰν δὲ
 πανταχόθεν ἔχη τῷ καθ' αὐτὴν ἐκάστην οὐ κατὰ λόγον
 ὥς ἂν τις φράσειεν εὐθυπορούντων πως τῶν πόρων·
 ἐνία γὰρ συμβαίνει καὶ ζῆν τῶν φυτῶν ἐκ θατέρου μέ-
 ρους· ἀξυανόμενα γὰρ συμπληροῦν πως τὸ ὅλον τὰ μὲν

ἐμπεριλαμβάνοντα, τῶν δὲ καὶ ἀποπιπτόντων διὰ τὸ
 αὐτὸν· εἰ δέ τις καὶ αὕτη πίστις ἐστὶν ἐκ τῶν συντιθεμέ-
 νων κλημάτων μὴ ὁμογενῶν ὅτι μίᾳ μὲν ἢ ἄμπελος,
 φέρει δ' ἐκάτερον τῶν μερῶν τὸν οἰκεῖον καρπὸν ὥς οὐ
 μίγνυμένης ἀλλ' εὐθυπορούσης τῆς τροφῆς εἴη δ' ἂν
 καὶ ταύτῃ χρῆσθαι· τοῦτο μέντοι ἥκιστα γινόμενον καὶ
 5 ἥκιστα πίστιν ἔχον ἐστίν· αἱ δ' ἄλλαι μεταβολαὶ μάλιστα
 τὰς εἰρημένους ἂν ἔχοιεν αἰτίας ὁμοίως ἐπὶ πάντων εἴτε
 χρώμασιν εἴτε χυλοῖς εἴτε ἄλλῳ τινὶ μεταβάλλουσιν. αἱ
 γὰρ τροφαὶ τὰς διαθέσεις ἀλλοιοῦσι καὶ μεθίστασιν ὅτε
 μὲν κρατούμεναι, ὅτε δὲ κρατοῦσαι καθάπερ καὶ ἐν τοῖς
 ἀπὸ τῶν σπερμάτων φνομένοις, πλὴν ἐνταῦθα ἡ ἐκστα-
 σις αἰεὶ πρὸς τὸ χειρόν, ἀλλ' ἐπὶ τῶν ἐξειργασμένων καὶ
 6 ἡμερωμένων ἔχει τὴν ὁμοίωσιν. ἀπλῶς δ' ὥςπερ ἐλέχθη
 μικρὰν τινα χρῆνὴ νομίζειν ἐν τούτοις εἶναι τὴν μεταβολὴν
 ὅπου μὴ ἡ χῶρα μεταβάλλει· τὰ δὲ τοιαῦτα χρόνῳ γίγ-
 νεται καὶ οὐκ ἐπέτεια καθάπερ οὐδὲ τὰ ἡμερούμενα καὶ
 ἀγριούμενα. μέγα δ' οὖν πρὸς πίστιν τῆς μεταβολῆς
 τῆς παρὰ τὰς χῶρας καὶ ὅτι θεραπεύει τινες τῶν ῥιζῶν
 καὶ τῆς τροφῆς ποιοῦσι μεταβολὰς, ἀλλὰ τὸ οὕτως ἐν
 βραχεὶ χρόνῳ καὶ ταχέως ἄπιστον εἰ μὴ τις ἄμφω ταῦτα
 συνδήσει καὶ τὸν χρόνον λανθάνειν καὶ τὴν μεταβολὴν
 7 εἶναι βραχεῖαν· ἐπεὶ ἐν γε τοῖς ἐπετείοις οὐκ ἄλογον
 οὐδ' ὁμοίως ἐφ' ὧν συμβαίνει θανμαστὸν εἶπερ ἄρα
 συμβαίνει καθάπερ ὅταν ἐκ πυρῶν αἶρα γένηται διὰ τε
 τὸ πολλάκις γίνεσθαι καὶ διὰ τὸ τὴν αἰτίαν οἰεσθαι πως·
 αἱ γὰρ ὑπερομβρίαι ποιοῦσιν· εἰ δὲ καὶ ἐκ τῶν αἰρῶν
 εἰς πυροὺς πάλιν ἀποκαθίσταται, τοῦτο θαυμασιώτε-
 ρον· εἴη δ' ἂν ὥςπερ ἀσθένειά τις ἢ νόσος γεγεννημένη
 τοῦ σπέρματος ἥτις ἀπολύεται μεθισταμένων ἄρα τῶν
 περὶ τὸν ἀέρα καὶ τὴν τροφήν. ἀλλὰ γὰρ ταῦτα μὲν ἐπὶ

πλέον εἴρηται συμπααραλαμβάνοντα πρὸς τὴν τῆς αἰτίας πίστιν τὰ ὁμολογούμενα.

Η CAP. IV. Τὸ δ' ἐνεγκεῖν ἄμπελόν ποτε καρπὸν ἄνευ φύλλων ὥς μὲν ὅλως εἶπειν οὐ πιθανόν, ὥς δὲ μικρᾶς τινος γενομένης βλαστήσεως καὶ ταύτης διὰ τὴν ἀσθενείαν ἀπορρυσίσης μᾶλλον πιθανόν ὥς ἐνταῦθα πλείονος καὶ σφοδροτέρας τῆς ὁρμῆς γινομένης· ὅπερ ἐπὶ γέ τινων δένδρων καὶ συμβαίνει σχεδὸν ὅταν εὐκαρπῆσωσιν ὥςπερ ἐπὶ τῆς ἀμυγδαλῆς· διὰ γὰρ τὸ πλήθος οὐδὲ φαίνεται τὰ φύλλα καὶ ἄλλα μικρὰ καὶ ἀσθενῆ γίνεται τῆς φύσεως ἐνταῦθα ὠρμηκυίας. ὥςπερ καὶ ἐν τῷ ἀνθεῖν ἢ ἄμπελος ὅταν ὀψίσῃ καὶ διατηρῇ τὸν καρπὸν ἄνευ τῶν οἰνάρων ὥςπερ καὶ ἡ συκὴ τῶν θρίων· ἰσχυ- 2 ρότεροι γὰρ ὅταν ἅπαξ συστῶσι γίνονται τῶν φύλλων, οἱ μὲν διὰ τὸν μίσχον καὶ τὴν προσάρτησιν, οἱ δὲ διὰ τὸ πιλοῦσθαι τῷ ψύχει. τῶν μὲν γὰρ φύλλων ἐξαιρεῖται τὴν ὑγρότητα καὶ τὸν ὀπὸν, τῶν δὲ καρπῶν διὰ τὸ πλήθος καὶ τὸ μᾶλλον ἔχειν θερμότητα τοῦτο μόνον δύναται συμπυκνωῶσαι καὶ πιλῶσαι. παραπλήσιον δὲ τούτῳ καὶ εἰ ποτέ τις ἐλάα τὰ μὲν φύλλα ἀπέβαλε, τὸν δὲ καρπὸν ἐξήνεγκεν. ἀσθενέστερον γὰρ ὃν μᾶλλον ὑπήκουσε τοῦ ψύχους ἢ εἴ τι πάθος εἴη ἕτερον· πεπανθεὶς μὲν γὰρ ὁ καρπὸς αὐτόματος ἀπορρεῖ, πρὸ δὲ τοῦ πεπανθῆναι μᾶλλον ἰσχύει καὶ προσήρηται. δι' ὃ καὶ ῥαβδίζουσι τὰς ἐλάας. ταῦτα μὲν οὖν καὶ ὅσα ἄλλα τοιαῦτα φυσικὰς 3 τινας ἀρχὰς τὰ μὲν ἐξ αὐτῶν, τὰ δ' ἐκ τοῦ περιέχοντος ἔχει· ἐπεὶ καὶ τὰ αὐτόματα διαβλαστάνοντα ξύλα, καθάπερ τὰ ἐλάϊνα καὶ εἴ τι ἄλλο τοιοῦτον ἅπερ εἰς τέρατα καὶ σημεῖα ἀνάγουσιν οὐκ ἔστιν ἄλογον· φύσει τε γὰρ εὖζωα καὶ βλαστητικὰ διὰ πυκνότητα καὶ τὸ ἐγγχυμον. καὶ ὅταν ἐξωθεν ἰκμάδα τινὰ λάβῃ, ταχὺ ἀναδίδωσιν, ὥς δ' ἐπὶ τὸ πολὺ κατορυττόμενα καὶ ἐν ὑγρῷ τόπῳ βλα-

- στάνει πλὴν εἴ τι κοπὲν ὕστερον μικρῷ διεβλάστησεν
 ἔχον ἐν ἑαυτῷ συνηθροισμένην τὴν γόνιμον ὑγρότητα
 ἅμα δὲ καὶ τῆς ὥρας ὑπογυίου τῆς βλαστητικῆς οὐσης.
- 4 τοῦτω δὲ ὅμοιον τρόπον τινὰ τὸ ἐπὶ τῆς σκίλλης καὶ ἐπὶ
 τῶν ἄλλων τῶν ἔξω βλαστανόντων· ὡσαύτως δὲ καὶ τὰ
 ἐκ τῶν ξύλων ἐκφυόμενα καὶ μάλιστα ἐκ τῶν ἐλατίνων
 ἃ καλοῦσιν οἱ μάντεις εἰλειθυίας· ἀνειμένου γὰρ ὄντος
 καὶ μαλακοῦ τοῦ ἀέρος ἐκφύεται μάλιστα ὁπότε ἡ ἐνυπ-
 ἀρχουσα ὑγρότης συρρυσθεῖσα καὶ ἡ ἔξωθεν προσπίπτουσα
 συνεπάγη καὶ ἐποίησεν οἶον σφαιροειδές. ὁμοίως δὲ καὶ
 ὅσα ἰδίει τῶν ξύλων· καὶ γὰρ ταῦτα νοτίου καὶ ὑγροῦ
 τοῦ ἀέρος ὄντος τουτὶ πάσχει καὶ οὐ πάντα, ἀλλ' ἐν οἷς
- 5 σημεῖα καὶ τέρατα νομίζουσιν. ὅσα δὲ ἄλλα συμβαίνει
 καὶ προφέρεται τῶν τοιούτων οἶον ὥς ποτέ φασιν ἐν
 πλατάνῳ φῦναι δάφνην ἢ ἀπλῶς περὶ τὰς ἐμβλαστήσεις
 τὰς ἐν ἀλλήλοις ἐκ λανθανούσης ἀρχῆς ὑποληπτέον γί-
 νεσθαι καθάπερ ἐλέχθη· τὸ γὰρ αὐτοῦ τοῦ δένδρου τοι-
 αύτην τινὰ γίνεσθαι σῆψιν ἢ ἀλλοίωσιν ἄλλως τε καὶ
 πολὺ διεστώσης οὐκ εὐλογον· οἱ δὲ τρόποι τοιοῦτοι·
 λέγω δὲ λανθανούσης εἰ ἐπιπέσοι σπέρμα καὶ ἔμβιον γέ-
 νοιτο σῆψιν ἔχοντος γεώδη τινὰ τοῦ δένδρου· βλαστοίη
 γὰρ ἂν οὕτως ἔτερον ἐν ἑτέρῳ· ἀλλ' ἡ τοιαύτη βλάστη-
 σις ὁμοία τῇ τῶν ξυῶν· ἢ ὥς διὰ πλειόνος ἐπὶ τῇ πλα-
 τάνῳ ἐκ τοῦ χαλκοῦ τρίποδος· μᾶλλον δ' ἀμφοτέραι τῇ
- 6 ἐκ τῆς γῆς· οὐ γὰρ οἷον τε φῦναι μὴ γεώδους τινὸς
 ἐνυπάρχοντος ὥσπερ οὐδ' ἐκ τῶν τοίχων τῶν λιθίνων
 εἰ μὴ τοιαύτη τις συρροὴ γένηται καὶ σῆψις ἐξ ἧς πέ-
 φυκε βλαστάνειν ἔτι δ' ὕστερον ἐπιρροὴν τινα λαμβάνη
 τῆς τροφῆς· οὕτω γὰρ αὐτῶν ἢ αὔξησις. ἀλλὰ τὰ μὲν
 τοιαῦτα καὶ αὐτομάτως ἢ πάντα ἢ ἔνια γίνεται, τάχα δὲ
 καὶ σπερμάτων τινῶν καταρρυσθέντων ἅμα τῇ σῆψει καὶ

συστάσει· δάφνη δὲ καὶ εἴ τι τοιούτων ἕτερον ἀπὸ τῶν
 καρπῶν· εἰ δ' ἄρα καὶ τοῦτο ἀπὸ σήψεώς τινος οὐδὲν
 διαφέρει πρὸς τὴν αἰτίαν. εἰ δέ ποτε δένδρον ἐκπεσὸν 7
 ὑπὸ χειμῶνος ἀνέστη πάλιν αὐτόματον ὥσπερ ἐν Φιλίπ-
 ποις μὲν ἰτέα, ἐν δὲ Ἀντάνδρῳ πλατάνος καὶ τῆς μὲν
 οὐδὲν ἀφηρέθη πλήν ὅσοι τῶν ἀκρεμόνων κατεκλάσθη-
 σαν ἐν τῇ πτώσει, τῆς πλατάνου δὲ ἀφηρέθη καὶ τι παρ-
 επελεκήθη τὴν δ' αἰτίαν ὑπελάμβανον ὅτι πεσοῦσα ἐπὶ
 θάτερον μέρος ἀνέσπασε πολλὴν γῆν, ἐπιγενομένου δὲ
 εἰς νύκτα τότε πνεύματος ἐναντίου καὶ μεγάλου κινή-
 σαντος αὐτὸ διὰ τὸ ἐμπίπτειν τοῖς ἀκρεμόσι ῥοπήν ἐποί-
 ησεν ἐγκείμενον τὸ μέρος καὶ κατασπάσαν ὥρθωσεν·
 οὕτω γὰρ συνέβη τῷ ἐν Φιλίπποις· τὸ δ' ἕτερον ἐκινήθη
 μὲν ὁμοίως καὶ τὴν ἀνάσπασιν εἶχε τῆς γῆς, διὰ δὲ τὴν
 περικοπήν ἀνέστη ῥῶον· ἀλλὰ γὰρ ταῦτα μὲν ἴσως ἔξω
 φυσικῆς αἰτίας ἐστίν· ὑπὲρ δὲ τῶν ἐν αὐτοῖς τοῖς φυτοῖς
 ἐκ τῶν εἰρημένων πειρατέον μετιέναι καὶ θεωρεῖν.

5 H CAP. V. Ἐπόμενα δὲ πῶς ἐστὶ τούτοις εἰπεῖν ὅσα
 δὴ διὰ τέχνης καὶ παρασκευῆς γίνεται τῶν περιττῶν
 ὑπὲρ ὧν φανερωτέρας ἂν τις ὑπολάβοι τὰς αἰτίας εἶναι
 καθάπερ καὶ εἰσίν. ἀγινάργτους μὲν γὰρ ποιοῦσι τοὺς
 βότρους ἐξαιροῦντες τὴν μήτραν, ἀφ' ἧς γίνεται τὸ γί-
 γαστον. ἐκ τοῦ αὐτοῦ δὲ κλήματος φέρειν λευκὸν καὶ
 μέλανα βότρυν ἢ ἐν αὐτῷ τῷ βότρυϊ τὰς ῥάγας τὰς μὲν
 τοιαύτας, τὰς δὲ τοιαύτας, ὅταν διελόντες συνθῶσι ἐκα-
 τέρον τὸ ἥμισυ πλήν τοῦ κάτω μέρους καὶ συνδῆσαντες
 καταπήξωσι· συμφύεται γὰρ ἀλλήλοις· σύμφυτόν μὲν 2
 γὰρ ἅπαν τὸ ζῶν τῷ ζῶντι καὶ μάλιστα τὸ ὁμογενές,
 ὅταν ἀφελκωθῇ καὶ γένηται μία τις φύσις. ἐκάτερον δὲ
 καθ' ἑαυτὸ τὴν τροφήν διτῇσιν ὥστε μὴ ἐπιμιγνυμένης
 ἀποδιδόναι τὸν οἰκεῖον καρπὸν· ὅπερ καὶ οἱ ποταμοὶ ποι-
 οῦσιν οἱ συμβάλλοντες ἀλλήλοις ὥσπερ ὁ τε Κηφισὸς ἐν

τῇ Βοιωτίᾳ καὶ ὁ Μέλας· ἐκάτερος γὰρ φεῖ τὸν αὐτοῦ πόρον. ἐνταῦθα δ' οὐδὲ συμβάλλουσιν, ἀλλὰ παρ' ἀλ-
 3 λήλας ὀχετεύονται καὶ ρέουσιν αἱ τροφαί. ταῦτό δὲ καὶ παραπλήσιον τούτῳ καὶ ὅταν τὸ αὐτὸ δένδρον παντο-
 दापाὺς φέρῃ ρόας ἢ μῆλα· τῇ σφυρᾷ γὰρ οἷον μαλάξαν-
 τες τὰς ῥάβδους ἵνα συμφύωσιν (ἢ) διὰ τὴν ἀφέλκωσιν
 συνδῆσαντες ἐφύτευσαν, εἰτα γίνεται τὸ μὲν δένδρον ἐν
 τῇ συμφύσει, διατηρεῖ δὲ ἕκαστον τὸ γένος ἕλκον καθ'
 αὐτὸ καὶ πέττον τὴν τροφήν, οὐδὲν δὲ ἄλλο ἢ τῆς συμ-
 φύσεως κοινωνοῦν. σχεδὸν δὲ καὶ παρόμοιον τούτῳ καὶ
 ἐπὶ τῶν μειζόνων γίνεται καὶ μάλιστα ἐπὶ τῶν ἀγρίων
 τῇ φύσει· περιπλακεῖσα γὰρ συκῇ καὶ εἴ τι ἄλλο τοιοῦ-
 4 τόν ἐστι συμφύεται τε καὶ ἐν ποιεῖ τὸ στέλεχος· καὶ τού-
 των τὰ μὲν ἐξεπίτηδες ποιοῦσιν, ἕνια δὲ καὶ αὐτομάτως
 λαμβάνει τοιαύτην σύμφυσιν, ὅσα προσφιλεῖ τε καὶ μὴ
 ἐναντία ἀλλήλοις· ὅταν γὰρ ἅπαξ συμπλακῇ καὶ δέξηται,
 καθάπερ φύσις τις αὕτη μία γίνεται, δι' ὃ καὶ ἀφαιρῇ
 καὶ λύῃ τις αὐαίνονται, καθάπερ καὶ τῶν μὴ ὁμογενῶν
 τὰ ὁμοπλαστῇ καὶ σύντροφῳ γενόμενα ἀλλήλοις ὥσπερ
 ἐπὶ τῆς ἀναδενδράδος ἐλέχθη καὶ τῆς συκῆς. ἐπεὶ ὅσα
 γε βλάπτει περιφυόμενα καὶ ἐμφυόμενα, καθάπερ ὁ
 κιττός, ἐκ τούτων γε οὐ γίνεται μία φύσις· αὐαίνεται
 γὰρ θάτερον. πολυφορεῖν μὲν οὖν ταῦτό διὰ ταύτας
 ὑποληπτέον τὰς αἰτίας· ὅμοιον γὰρ τρόπον τινὰ καὶ
 ὥσπερ εἴ τις ἐνοφθαλμίσει δένδρον ἐν ἀπὸ πλειόνων
 καὶ διαφόρων· ἀρχὰς γὰρ πεποίηκε καὶ φύσεις πλείους
 ἀπὸ μιᾶς οὐσίας, ἐκεῖνο δὲ ἐξ ἀρχῶν πλειόνων μίαν οὐ-
 σίαν τῇ φύσει.

CAP. VI. Τὰ δὲ τῶν καρπῶν μεγέθη τῶν κατο-
 ρυττομένων ἐν ταῖς χύτραις ὅταν κατάγωσι τοὺς ἀκρε-
 μόνας, οἷον ῥοῶν καὶ μῆλων εὐλόγως γίνεται. τό τε γὰρ
 ὑπὸ τοῦ ἡλίου καὶ τοῦ ἀέρος ἀφαιρούμενον ἢ χύτρα κα-

λύει ἀποστέγουσα καὶ ἅμα τὴν ἐκ τῆς γῆς ἔλκει νοτίδα
 δι' ἧς τρέφεται· τὴν γὰρ ἀπὸ τοῦ δένδρου ἐπιρροὴν οὐκ
 εὐλογον γίνεσθαι πάρωρον οὖσαν ἢ βραχεϊάν τινα πᾶμ-
 παν, δι' ὃ καὶ ὁ μὲν κόκκος οὐδὲν μελῶν τῆς ῥόας γί-
 νεται, τὸ δὲ σίδιον παχύτερον ὥς οὐ διικνουμένης εἰς
 ἐκείνον τῆς τροφῆς· εὐικε γὰρ ὁ οἰκείος χυλὸς τῇ φυσι-
 κῇ δυνάμει πάντων γίνεσθαι καὶ πεπαλίνεσθαι, δι' ὃ καὶ
 τὰ μῆλα χεῖρω καὶ ἀχνυλότερα γίνονται· τὸ δὲ σίδιον καὶ
 ἐκ τῶν ἔξωθεν λαμβάνει τὴν αὔξησιν ὥς ἀλλοτριώτερον
 τῆς φύσεως. ἡ δ' ὀλκὴ τῆς νοτίδος, ἐξ ἧς ἡ τροφή καὶ 2
 ἐπίδοσις οὐκ ἄλογος ὥσπερ τοῦ ἄρου καὶ ἐτέρων ὥσπερ
 πρότερον εἵπομεν. ὁμοίως δὲ τοῦτο συμβαίνει καὶ ἐν
 τοῖς λαχάνοις, ἐφ' ὧν παχύνουσι τὰς ῥίζας τῶν μὲν
 ἀφαιροῦντες τὰ φύλλα, καθάπερ τῆς ραφανίδος, ὅταν
 μάλιστα ἀκμάζωσι τοῦ χειμῶνος, καὶ κατασάττοντες τὴν
 γῆν ὥστε καὶ τὸ ὕδωρ ἀποστέγειν. ἐν γὰρ τῷ θέρει γί-
 νονται θαυμασται τῷ πάχει. τοῦ δὲ σελίνου περιορῶ- 3
 ξαντές κάτω μέχρι τῶν ῥιζῶν καχυρῶδιον περιβάλλοντες
 καὶ ἄνωθεν τὴν γῆν. αἴτιον δὲ ὅτι τὴν τροφήν ἅπασαν
 αὐταὶ λαμβάνουσιν καὶ οὐ διδόασιν εἰς τοὺς βλαστούς·
 μὴ μεριζομένης δὲ πλείων ἢ αὔξησις. ὅσα μὲν οὖν παρα-
 βλαστικά οἶον κρόμυα ῥίζας ἐτέρας ἀφίησι καὶ ἄλλα δὲ
 τῶν ἀγρίων· ἡ δὲ ραφανὶς μὴ οὖσα παραβλαστική, τρο-
 φὴν δὲ λαμβανούσα καὶ οὐ διαπέμπουσα εἰς τὸ ἄνω πα-
 χύνεται καὶ μελῶν γίνεται. τοῦ δὲ μὴ συμβαίνειν φθο-
 ρὰν καὶ σῆψιν ἢ ἐπίσαξις αἰτία τῆς γῆς ἀποστέγουσα τὸ
 ὕδωρ καὶ ὅλως πᾶν τὸ ἀλλότριον· τοῖς δὲ σελίνοις τὸ
 καχυρῶδιον θερμὸν καὶ πνικνὸν ὃν συνανέλκει μὲν τῇ
 πνικνότητι τὴν τροφήν, κατέχει δὲ καὶ οὐ διαδίδωσιν
 εἰς τὸ ἄνω καὶ ἅμα τῇ θερμότητι πέττει· πολλῆς οὖν
 τροφῆς γινομένης καὶ πεττομένης πολλὴ καὶ αὔξησις.
 παραπλήσια δὲ τούτοις καὶ τὰ περὶ τοὺς σικύους καὶ τὰς 4

κολοκύντας γινόμενα κατὰ τε τὴν ἀπαλότητα καὶ τὴν
 αὔξησιν οἷον ἐάν τις μικρὰς οὖσας κρύψῃ κατὰ τῆς γῆς·
 οὐδὲν γὰρ ἀφαιρεῖται τῆς τροφῆς, ὁ δ' ἥλιος καὶ τὰ
 πνεύματα ἀναξεραινόντα τοὺς ὄγκους ἐλάττους ποιού-
 σιν ὥσπερ καὶ τῶν δένδρων τῶν ἐν τοῖς προσηνέμοις καὶ
 εὐερίοις. ὥσάντως δὲ καὶ οἱ ἐν τοῖς ἀγγείοις τιθέμενοι
 καθάπερ ἐν νάρθηκι καὶ καλυπτῆρσιν. ἡ μὲν γὰρ τροφή
 πλείων διὰ τὸ μῆτ' ἀποπνεῖσθαι μῆτ' ἀποξηραίνεσθαι
 μηδὲν, ἡ δ' αὔξησις εἰς μῆκος καὶ διὰ τὸ εὐροεῖν τὴν
 τροφήν εὐθυποροῦσαν καὶ διὰ τὸ μηδὲν ἀντισπαῖν μηδ'
 5 ἀντιπίπτειν. ὁμοίᾳ δ' αἰτία καὶ τοῦ διαμένειν χλωροῦς
 ἐάν τις φυτεύσας περὶ φρέαρ ὅταν ὥσιν ὠρατοὶ καθεῖς
 ἀποστεγάζῃ· ἡ μὲν γὰρ ἀπὸ τοῦ ἡλίου καὶ τοῦ πνεύμα-
 τος οὐ γίνεται ξηρότης, ἅμα δὲ καὶ ἡ ἀπὸ τοῦ ὕδατος
 ἀτμὶς οἷον θάλλοντάς τε παρέχει καὶ κωλύει ξηραίνε-
 σθαι. τροφήν δὲ λαμβάνοντες διαμένουσι σωζομένων
 τῶν ριζῶν· ἔμβιοι δὲ γίνονται καὶ θεραπευόμενοι πλείω
 χρόνον δι' ὃ καὶ ἂν τις περιτεμῶν τὴν βλάστησιν ὅταν
 καρποτοκήσωσι περιστάξῃ γίνονται πάλιν ἐκ τῶν ριζῶν
 σίκυνοι καὶ πρωῒτεροι πολὺ τῶν σπειρομένων ὅτι προὔπ-
 6 ἀρχει τὸ τῶν ριζῶν. ἔτι δὲ ἡ περιστάξις ἀλέαν παρέχουσα
 θᾶττον ἀνιέναι ποιεῖ βλαστόν· μέγα γὰρ καὶ ἡ ἀλέα πρὸς
 τὸ πρωῒβλαστεῖν. σημεῖον δὲ καὶ τοῦτο φανερόν· ἐάν
 γὰρ τις χειμῶνος ἐν ταλάροις φυτεύσῃ σικύνου σπέρματα
 καὶ ἄρρη τε θερμῷ καὶ πρὸς τὸν ἥλιον ἐκφέρῃ καὶ πρὸς
 τὸ πῦρ τιθῇ καὶ ὅταν ἡ ὥρα τοῦ σπείρειν καθήκῃ σὺν
 αὐτοῖς ταλάροις φυτεύσῃ πρώτοι σφόδρα γίνονται· ταῦτα
 7 μὲν οὖν διὰ τὰς εἰρημένας αἰτίας συμβαίνει. τῷ δὲ σχή-
 ματι καὶ τῇ μορφῇ μεταβάλλει τὸ σέλινον ἐὰν σπαρὲν
 καταπατηθῇ καὶ ἐπικυλινδρωθῇ· γίνεται γὰρ οὐλὸν διὰ
 τὸ μὴ διεῖναι τὴν βλάστησιν, ἀλλὰ ἐξομοιοῦται
 γὰρ ἐν ᾧ ἂν τεθῇ ἀγγεῖον· τοῦτο δ' ὅτι ἡ τροφή κωλυο-

μένη καὶ ἀποστεγομένη τῷ περίῃ φέρεται πρὸς τὸ ἐφελ-
 κόμενον καὶ εὐδοῦν, οἷον γὰρ ὀχετεῖα τίς ἐστίν, ὥστε
 λαμβάνειν τὴν ὁμοιότητα τῷ περιέχοντι. συμβαίνει δὲ
 τρόπον τινὰ καὶ ἐπὶ τῶν ζώων τοῦτο κατὰ μικρότητα
 καὶ μέγεθος καὶ βραχύτητα καὶ μῆκος· μεμορφωμένα
 γὰρ εὐθύς ἐκεῖνα ταῦτα δ' ἅμα τῇ γενέσει μορφοῦνται·
 δι' ὃ καὶ τὸ σέλινον ὅταν μεταφυτεύηται κελεύουσιν
 ὁποσον ἂν τις βούληται ποιῆσαι τηλικούτον πάτταλον
 κατακρούειν ὥστ' ἐκπληροῦν πάντα τὸν τόπον τὴν ρίζαν.
 7B ὁμοιον δὲ τρόπον τινὰ τούτῳ καὶ ἡ τῶν ριζῶν αὐξησις 8
 ἐν τοῖς ἡμερώμασιν· εὐδοῦσαι γὰρ καὶ ἔχουσαι τροφήν
 αὖξονται μᾶλλον καὶ εἰς μῆκος καὶ εἰς πᾶχος. ποιεῖ δὲ 9
 μεγάλας καὶ τὰς ρίζας καὶ τὰς βλάστας καὶ ἐὰν πλείω τις
 εἰς ταὐτὸ σπέρματα ξυνδήσας εἰς ὀδόνιον φυτεύσῃ, δι'
 ὃ καὶ ἐπὶ τινων τοῦτο ποιοῦσι, καθάπερ ἐπὶ τοῦ πρά-
 σου καὶ σελίνου καὶ ἐτέρων· ἰσχύει γὰρ τὰ πλείω δῆλον
 ὅτι μᾶλλον καὶ ἐξ ἀπάντων γίνεται μία τις φύσις. ἔνια
 δὲ κατὰ τὴν τῆς σπορᾶς ὥραν λαμβάνει μορφήν ἁλλοίαν,
 οἷον ἡ γογγυλὶς ἂν εὐθύς τις ἐπὶ τῆς ἄλλω φυτεύσῃ πλα-
 τεῖα γίνεται· οὕτω δ' ἦττον ριζοῦται καὶ διευρύνεται
 μᾶλλον. ὅσα δ' ἐν σκίνῳ φυτεύουσιν ἢ σκίλλῃ πάντα τῆς 10
 εὐβλαστίας ἔνεκα καὶ εὐτροφίας φυτεύουσιν· ἔχει γὰρ
 τινα ἄμφω θερμότητα καὶ ὑγρότητα καὶ γίνεται καθά-
 περ ἐμφυτεῖα τις. ὁμοίως δὲ καὶ εἴ τι ἕτερον ἐν ἑτέρῳ
 καθάπερ τὸ πῆγανον ἐν σικκῇ, δοκεῖ γὰρ δὴ κάλλιστον
 γίνεσθαι. φυτεύεται δὲ παρὰ τὸν φλοιὸν παραπηγνύ-
 μενον καὶ τῇ γῇ κατακρύπτεται· καὶ ξυμβαίνει δὲ τὸν
 ὀπὸν ἅμα τῇ τροφῇ καὶ θερμότητι καὶ βοήθειάν τινα
 ἔχειν εὐκαιρον ὥσπερ καὶ τὴν τέφραν παραπαττομένην
 εἰτ' οὖν πρὸς τὸ μὴ σκωληκοῦσθαι τὰς ρίζας εἴτε καὶ
 πρὸς τὸ τρέφεσθαι ἄλμῃ· ἔχει γὰρ τινα ὁμοίαν θερμό-
 τητα. μέγεθος δὲ γίνεται φακῶν καὶ ἐρεβίνθων τῶν μὲν 11

ἂν ἐν βολίτῳ φυτεύηται τὸ σπέρμα· συντρέχει γὰρ τῇ
 θερμότητι καὶ ξηρότητι· τῶν δ' ἐρεβίνθων ἑὴν μετὰ
 τῶν κελύφων βρεχθέντες· ἑλαττον γὰρ τὸ ἀποσηπόμε-
 νον καὶ ἢ τροφῇ πλείων ἢ πρώτη· πρῶτοι δὲ ἂν ἅμα τοῖς
 ἄλλοις σπαρῶσι· καὶ ταῦτα μὲν δὴ τι θαυμαστὸν ἔχει
 καὶ ἔνια δοκεῖ καὶ παρὰ φύσιν. αἱ δὲ τοιαῦται μεταβο-
 12 λαι καὶ αὐτόματοι γίνονται καὶ τέχνη καὶ κατὰ φύσιν·
 οἶον ἐπὶ τίφης καὶ ξειᾶς περιπλαττομένοις πυροῖς, ὥσπερ
 καὶ ὅσα τῶν σπερμάτων ἢ ἐν λίτρῳ προβρεχόμενα τερα-
 μονέστερα ἢ ἐν μέλιτι καὶ γάλακτι γλυκύτερα γίνεται·
 πέφυκε γὰρ οἶον ἂν σπαρῇ τοιοῦτον καὶ γεννᾶν· σπεί-
 ρεται δὲ διηλλοιωμένον καὶ μεταβεβηκός· ἐν ἀμφοῖν δέ
 πως ἢ ἐν ἅπασι συμβαίνει μετακινεῖσθαι τὴν ἀρχὴν,
 ἐνθα μὲν κατὰ τὸ ποιὸν, ἐνθα δὲ καθάπερ ταῖς τίφαις
 καὶ ξειαῖς καὶ τῷ μορίον τι μὴ ἔχειν ὅπερ ἐξ ἀρχῆς μὲν
 περιαιρεθὲν οὐκ ἀδυνατεῖ γεννᾶν· πλεονάκεις δὲ τοῦτο
 παθοῦσα καὶ ὥσπερ τελέως γυμνωθεῖσα καὶ παθητικω-
 τέρα γινομένη τῷ τε ποιῷ μεταβάλλει καὶ τὸ πλήθος οὐκ
 13 ἴσχει τοῦ ἀχύρου· συμβαίνει δὲ καὶ ἐν ἄλλοις μορίων
 τινῶν ἀφαιρουμένων ποιεῖν τινα διαφορὰν ὥσπερ ταῖς
 ἀμπέλοις ὅταν ἢ μήτρα τοῦ κλήματος ξυσθῇ τοὺς βότρυς
 ἀγιγάρτους εἶναι· καὶ πίστιν ταῦτα παράσχοιτ' ἂν ἴσως
 τοῖς ἀφ' ἐκάστου τῶν μερῶν λέγουσιν ἀπιέναι σπέρμα·
 λύσις δ' ἢ περ εἴρηται καὶ ἐπὶ τῶν ζώων.

CAP. VII. Αἱ μὲν οὖν τούτων μεταβολαὶ διὰ τὰς ^{8H}
 εἰρημένους αἰτίας· ἢ δὲ τοῦ σισυμβρίου εἰς μίνδαν ὥσπερ
 ἐναντία δι' ἀργίαν γινομένη· συμβαίνει γὰρ ὅταν μὴ τις
 ἐξεργάζεται μηδ' ἀποδιδῷ τὴν οἰκείαν θεραπειάν ὀξυ-
 σθαι μᾶλλον εἰς τὸ κάτω, ὀξυούμενον δὲ καὶ τὴν δύνα-
 μιν ἐκείσε τρέπον πᾶσαν ἀσθενέστερον ἄνωθεν γίνεσθαι
 καὶ τὴν θριμύτητα ἀποβάλλειν τῆς ὁσμῆς ὥστε ἐξ ἀμφο-
 τέρων ἢ ὁμοιότης τῆς τε βλάστης καὶ τῆς ὁσμῆς· τῆς γὰρ

δριμύτητος ἀφαιρουμένης ἢ κατάλοιπος ὁσμὴ μαλακὴ
 τις οὕσα καὶ ἀνειμένη προσεμφερῆς τῇ μίνθῃ γίνεται
 δι' ὃ μεταφυτεύειν κελεύουσι πολλάκις ὅπως τοῦτο μὴ
 συμβαίνει· καὶ τοῦ μὲν σισυμβρίου τοιαύτην τὴν αἰτίαν
 ὑποληπτέον. τὸ δ' ὥκιμον τὸ ἐν ἡλίῳ πολλάκις κείμε- 2
 νον ἀφερπυλλοῦται διὰ τὸ καταξηραίνεσθαι μᾶλλον· καὶ
 γὰρ τὸ φύλλον ἐλαττον γίνεται καὶ ἡ ὁσμὴ δριμυτέρα
 τῶν ξηρῶν· ἐλάττων γὰρ καὶ ἡ τροφή· δεῖ δὲ τὰς μετα-
 βολὰς τοιαύτας ὑπολαμβάνειν ὥς ἂν ὁμοιότητά τινα ἐχού-
 σας οὐχ ὥς τελείας [ὥσπερ καὶ ἡ ἐξαιγειρουμένη λεύκη].
 ἡ δὲ λεύκη πλατυφυλλότερόν τε τῆς αἰγείρου καὶ λειο-
 φλοιοότερον καὶ τὸ ὅλον εὐτροφώτερον· ἀπογηράσκουσιν
 δὲ καὶ ἐλάττονι τροφῇ χρωμένην οὐκ ἄλογον καὶ τὸ
 φύλλον στενότερον καὶ τὸν φλοιὸν τραχύτερον ἔχειν καὶ
 εἴ τι ἄλλο συνακολουθεῖ τοῖς μὴ ὁμοίως εὐτρόφοις. τὸ 3
 δ' ὅλον οὐκ ἄγαν ἴσως τὸ συμβαῖνον θαυμαστὸν τῷ τε
 εἰς τὸ σύνεγγυς καὶ τὸ ὁμοίον πως μεταβάλλειν καὶ ἔτι
 τῷ ὄρῳ καὶ ἐπὶ γε τῶν ζώων γινομένης τοιαύτας τινας
 μεταβολὰς τὰς μὲν κατὰ τὴν γέννησιν οἷον ἐπ' ἄλλων
 καὶ ἐπὶ τῶν καλουμένων ψυχῶν· ἐκ κάμπης γὰρ χρυ-
 σαλλίς, εἰτα ἐκ ταύτης ἡ ψυχὴ· τοῦτο δὲ πλὴν τῶν ψυχῶν
 ἐκ' οὐδενὸς συμβαίνει. τῶν δὲ καὶ τετελειωμένων ἥδη
 κατὰ τὰ πάθη καὶ τὰς διαθέσεις τοῦ σώματος, αἱ γίνον-
 ται διὰ τὰς ἐπετείους ὥρας ὥσπερ ταῖς ὄρνισιν· ἐπὶ τού-
 των γὰρ μάλιστα καὶ λέγεται καὶ ἐνδηλος τῶν χρωμάτων
 μεταβολὴ καὶ τῶν ὅλων σωμάτων ὥστε δοκεῖν ἐτέρους
 εἶναι. ταῦτα μὲν οὖν ὥσπερ εἴρηται φυσικῶς ὑπολη-
 πτέον· τὰ δ' ἐξ ἀρχῆς λελεγμένα μᾶλλον κατὰ φύσιν.

9H

CAP. VIII. Ἀκόλουθα δὲ πως τοῖς εἰρημένοις καὶ
 ὥσπερ ἐσχάτης θεωρίας περὶ νοσημάτων καὶ φθορᾶς εἰ-
 πεῖν ἀμφοτέρων μετέχοντα καὶ τῶν κατὰ φύσιν καὶ τῶν
 παρὰ φύσιν. φθοραὶ μὲν γὰρ εὐθύς αἱ μὲν οὕτως, αἱ

- δ' ἐκείνως λέγονται, νόσοι δὲ τῇ μὲν ὅλως δόξαιεν ἂν εἶναι παρὰ φύσιν, ἔκβασις γὰρ τις αἰεὶ καὶ σύγχυσις τοῦ κατὰ φύσιν ἢ νόσος, τῷ δ' εἰσθάναι καὶ πολλάκις συμβαίνειν κατὰ φύσιν λέγομεν ὁμοίως ἔν τε ζώοις καὶ φυτοῖς, αὐτὰ ταῦτα διαιροῦντες τὰ βίαια πάθη καὶ φανερώως ἀπὸ τῶν ἔξωθεν αἰτιῶν, οἷον τραυμάτων καὶ πληγῶν· τὰ γὰρ ὑπὸ ψύχους ἢ καύματος ἢ τινος ἐτέρου συμβαίνοντα τῶν ἐν τῷ ἄερι παθημάτων οὐ λέγομεν παρὰ φύσιν· καίτοι βίαιά γέ πως καὶ ταῦτα καὶ ἀπὸ τῶν ἔξωθεν ἐστίν· ἀλλὰ γὰρ τοῦτο μὲν οὗτ' ἰδίον ἐστὶν ἐπὶ τῶν φυτῶν ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τῶν ζώων οὔτε διάφορον
- 2 πρὸς ὃ νῦν ζητοῦμεν· τῶν δὲ νόσων ἀρχαὶ καθάπερ τοῖς ζώοις ἢ ἀπ' αὐτῶν ἢ ἀπὸ τῶν ἔξωθεν καὶ ἡ φθορὰ ἢ ὅλως ἢ εἰς καρπογονίαν. ἀπ' αὐτῶν μὲν ὅταν ἡ πληθὸς ἢ ἐνδεια τῆς τροφῆς ἢ ποιότητος, ἀπὸ δὲ τῶν ἔξωθεν ὅταν ἡ χειμῶνες ὑπερβάλλοντες ἢ καύματα ἢ ἐπομβρίαι ἢ ἄλλη τις δυσκρασία τοῦ ἀέρος· ἐτι δὲ ὅσα διὰ πληγὴν ἢ ἔλκωσιν ἐκ σκαπάνης ἢ ἐκτομῆς ἢ διακαθάρσεως ἢ ἑξ ἄλλης τοιαύτης αἰτίας· ὧν γ' εἶναι καὶ ἀπὸ τοῦ δαίμονος συμβαίνουσι καθάπερ ἡ χαλασοκοπία· εἰ δὲ καὶ ἡ ἐνδεια καὶ ἡ ὑπερβολὴ τῆς τροφῆς τῶν ἔξωθεν ὥς τινὲς
- 3 φασιν οὐδὲν ἂν διαφέρει. πάντα δὲ ἰσχύει μᾶλλον τὰ ἀπὸ τοῦ ἀέρος ἐν τοῖς ἀσθενῶς διακειμένοις· τὰς γὰρ ὑπερβολὰς ἥττον δύνανται φέρειν. ἀσθενεστάτῃ δὲ διάθεσις μελλόντων τε καὶ ἀρχομένων βλαστάνειν καὶ πάλιν μετὰ τὴν καρποτοκίαν ὥσπερ ἐξηραμμένων· τότε γὰρ ἐν μεγίστῃ μεταβολῇ· δι' ὃ καὶ τὰ ἄγρια μάλιστα πονεῖ πρὸ τῆς βλαστήσεως ἢ ὑπ' αὐτὴν τὴν βλάστησιν ὅταν χαλασοκοπηθῇ ἢ πνεύματα ἐπιγένηται ψυχρὰ σφόδρα ἢ θερμά. κρατεῖται γὰρ ταῖς ὑπερβολαῖς. οἱ δ' ὥρατοι χειμῶνες ὠφελοῦσι καὶ τὰ ἄγρια καὶ τὰ ἡμερα· καὶ γὰρ ἰσχύουν τοιοῦσι καὶ τῇ πιλήσει καὶ πυκνώσει καὶ εὐβλαστίαν.

10H

CAP. IX. Ταῦτα μὲν οὖν ἀμφοῖν κοινά. νοσήματα

δὲ τῶν ἀγρίων οὐ λέγεται, τῶν δ' ἡμέρων λέγεται πλείω,
 τάχα δὲ καὶ ἔστι διὰ τὴν ἀσθενείαν ὧν τὰ μὲν ἀνώνυμα,
 τὰ δὲ ὀνόμασμένα, καθάπερ ἡ ψώρα καὶ ὁ σφακελισμὸς
 καὶ ἀστροβλήτα καὶ σκωληκόβροτα γίνεσθαι. ἀστρο-
 βλήτα μὲν οὖν μάλιστα γίνεται τὰ φυτὰ καὶ οἱ μόσχοι
 διὰ τὴν ἀσθενείαν. συμβαίνει δὲ τὸ πάθος ὅταν ἡ γῆ
 ξηρανθῇ καὶ μὴ ἔχωσιν ἔλκειν ὑγρότητα, δι' ὃ καὶ ὑπὸ
 τὸ ἄστρον πλείστα· τὰ δὲ πρεσβύτερα διὰ τὴν ἰσχὺν 2
 ἀντέχει τε μᾶλλον καὶ ἔλκει πόρρωθεν, ἔτι δ' ὑγρότης
 ἢ οἰκεία πιότερα καὶ λιπαρώτερα καὶ πρωϊκαρπότερα τῶν
 νέων καὶ ὅσα ἂν προδείξωσιν πάντ' ἐκφέρουσιν· ὅλως
 δὲ πᾶσαν μεταβολὴν ἥττον δύναται τὰ ἀσθενέστερα φέ-
 ρειν, ὑπὸ δὲ τὸ ἄστρον καὶ διυγραίνεται πως μᾶλλον
 τὰ δένδρα, καθάπερ πρότερον ἐλέχθη, δι' ὃ καὶ ἡ ἐπι-
 βλάστησις· ἡ μὲν οὖν ἀστροβολία διὰ ταῦτα συμβαίνει
 καὶ ἔτι διὰ τὰς πληγὰς τὰς ἔξωθεν καὶ τὰς ἐλκώσεις·
 ἀσθενέστερα γὰρ διὰ ταῦτα γίνεται καὶ ἐπὶ πλεον αὐ-
 τῶν αἱ δυνάμεις διίκνουνται· σκωληκοῦται δὲ μᾶλλον 3
 τὰ πρεσβύτερα. συμβαίνει δὲ δοκεῖ καὶ τοῦτο τὸ πάθος
 ἢ διὰ τὰς ἐλκώσεις τῶν περισκαπτομένων ἢ ὅταν ἐκδι-
 ψήσῃ διὰ τοὺς αὐχμούς· ἐκ μὲν γὰρ τῆς πληγῆς σήπεται,
 ἀλλοιούμενα δὲ τῇ σήψει ζωογονεῖ καθάπερ καὶ τὰ ἄλλα·
 ἐκ δὲ τοῦ διψῆσαι διὰ τὸ ἔλαττον ἔχειν τοῦ συμμέτρου
 τὸ ὑγρόν· οἷον γὰρ ἐκστασις γίνεται τις ἐκ φύσεως, ἐν
 δὲ τῇ ἐκστάσει μεταβολὴ καὶ ἀλλοίωσις, ἐν δὲ τῇ μετα-
 βολῇ διὰ τὴν σήψιν ἡ ζωογονία. συμβαίνει δὲ τοῦτο καὶ
 ἐν ταῖς ἀφαναινομέναις· ἐνισχύει γὰρ τότε τὸ θερμόν.
 σκωληκοῦνται δὲ μάλισθ' αἱ μηλέαι δι' ὃ καὶ τοῖς ἐμ-
 11H πύροις φαῦλαι· ταχὺ γὰρ αἱ ῥίζαι ξηραίνονται. κοινό- 4
 τατα δὲ φαίνεται τῶν νοσημάτων εἶναι τοῦτό τε καὶ ἡ
 ἀστροβολησία. πάντα γὰρ ὡς εἰπεῖν σκώληκα ἴσχει πλήν

- τὰ μὲν πλείους καὶ θᾶττον ἀπόλλυται, καθάπερ μηλέα
 συκῇ ἄπιος, τὰ δ' ἐλάττους καὶ βραδύτερον. ἥμισυ δὲ
 σκωληκοῦται τὰ δριμέα οὐχ ὅτι ἄσηπτα μόνον, ἀλλ' ὅτι
 καὶ ἡ δριμύτης κωλύει ζωογονεῖν· σημεῖον δὲ τὸ τῆς
 δάφνης· αὕτη μὲν γὰρ σήπεται ταχέως, σκωληκοῦται δ'
 οὐχ ὁμοίως· ἐπεὶ διὰ τοῦτο οὐδ' ἐρίνεος ὁμοίως τῇ συ-
 5 κῇ· δριμύτερος γὰρ ὁ ὁπός. ὅλως γὰρ τὰ γλυκέα σήπε-
 ται θᾶττον, εὐμετάβλητος γὰρ ὁ χυλὸς ἀσθενέστερος ὢν,
 δι' ὃ καὶ αἱ μηλέαι καὶ αἱ ῥόαι μᾶλλον αἱ γλυκεῖαι τῶν
 ὀξειῶν· πάντων δὲ αἱ ἥριναι μᾶλλον διὰ τὴν ἀσθένειαν
 τοῦ τε χυλοῦ καὶ τῆς ὅλης φύσεως. ἐν σχίνῳ δὲ φυτευό-
 μενα πάνθ' ἥττον σκωληκόβρωτα διὰ τε τὴν θερμότητα
 καὶ τὴν ὁσμήν. ταῦτα μὲν οὖν τὰ νοσήματα συμβαίνει
 6 διὰ τὰς ῥηθιέσας αἰτίας. οἴονται δέ τινες καὶ τὸν σφα-
 κελισμὸν ἀπὸ τῶν πληγῶν καὶ τῶν ἐξωθεν γίνεσθαι
 τραυμάτων καθάπερ καὶ ἐπὶ τῶν ζώων· μετενεχθῆναι
 γὰρ τοῦνομα κατὰ τὴν ὁμοιότητα τοῦ πάθους. οὐ μὲν
 ἔοικεν ἀληθὲς οὐδὲ τοῦτ' ἐπὶ πάντων εἶπερ ὁ ἐρέβινθος
 ἀπόλλυται σφακελίσας ὅταν ἀνθοῦσιν ὕδωρ ἐπιγινόμε-
 νον ἀποκλύσῃ τὴν ἄλμην· τὸ γὰρ ἔφαλμα οἶον σφακε-
 λίξειν ἐστίν· φαίνεται δὲ καὶ ἄλλα χωρὶς πληγῆς πάσχειν
 7 τοῦτο τὸ πάθος. ἐνιοὶ δὲ καὶ τὸ ἀστροβολεῖσθαι σφακε-
 λίξειν καλοῦσι· τοῦτο μὲν οὖν τάχ' ἂν ὀνόματος εἴη
 διαφορά· δι' ὑπερβολὴν γὰρ καὶ ἐνδειαν τροφῆς καὶ
 οὕτως ἀπόλλυται τὰ δένδρα, τάχα δὲ μᾶλλον δι' ἀπε-
 ψίαν καὶ τὴν ἐξωθεν δύναμιν οἶον ὅταν μετὰ τὴν καρ-
 ποτοκίαν λεπτῆς οὔσης ἔτι τῆς ὑγρότητος διὰ τὴν ἀσθέ-
 νειαν ἐπιγένηται πάγος ἰσχυρός· ἀποθνήσκει γὰρ κατα-
 ψυχόμενα· τὸ γὰρ ὀρρωδὲς καὶ λεπτὸν ψυχρόν, τὸ δὲ
 παχὺ καὶ ὥσπερ πλὴν θερμόν. αὕτη μὲν οὖν εἴτε διὰ
 πληθὸς εἴτε δι' ἀπεψίαν εἴτε δι' ἄμφω καὶ ἔτι ἀσθένειαν
 8 ἢ φθορά· δι' ἐνδειαν δὲ κατ' ἄλλον τε τρόπον καὶ ὅταν^{12H}

αἱ ῥίζαι μετέωροι γένωνται καὶ ἐπιφανεῖς· οὐ γὰρ δύ-
 νανται παρέχειν ἱκμάδα διὰ τὸν ἥλιον ὥστε συγκάεται
 καὶ παχύνεται μᾶλλον τοῦ δέοντος ὁ ὅπος, ἐκ τούτου δὲ
 νόσος καὶ φθορά. παραπλήσιον δὲ τὸ συμβαῖνον· καὶ
 ὅταν ἐξανχυῶσι δι' ἀνδρίαν, οὐδὲ γὰρ τότε διαδιδόα-
 σιν. βοήθεια δὲ καὶ φυλάκη πρὸς τὰς ἐνδείας τὸ κινεῖν
 αἶμα καὶ ὁμαλίζειν τὴν γῆν· οὕτω γὰρ τοῦ θέρους ἔλξει
 τινὰ ἱκμάδα καὶ τοῦ χειμῶνος ἐνυπάρξει μᾶλλον τὸ θερ-
 μόν, ὃ διαδίδωσι τὴν τροφήν. ἐξ ὑπερβολῆς δὲ διὰ τὴν 9
 ἐπομβρίαν. τότε γὰρ διὰ τὴν ἀτροφίαν — ἀτροφεῖ γὰρ
 τὸ μὴ κρατοῦν μηδὲ πέττον — ἐκλευκαίνεται τε καὶ
 ἀπόλλυται τὰ δένδρα, καθάπερ ὁ σίτος· ἐνίοτε δὲ οὐκ
 ἀπόλλυται μὲν, εἰς δὲ τὴν καρπογονίαν νοσοῦσιν· ἀκαρ-
 पेῖ γὰρ τὸ μὴ πέττον μηδὲ κρατοῦν. τῇ δὲ συκῇ καὶ νό-
 σημά τι συμβαίνει περὶ τὰς ῥίζας, ὃ καλοῦσι λοπαῖν· τοῦτο
 δ' ὅλον μάδισις τίς ἐστι τῶν ῥιζῶν καὶ [τῶν] μικρὸν ἐπά-
 νω διὰ τὴν πολυϋδρίαν. ἐξ ὑπερβολῆς δὲ καὶ τὸ τραγᾶν 10
 τῆς ἀμπέλου καὶ ὅσοις ἄλλοις ἀκαρπεῖν συμβαίνει διὰ
 τὴν εὐβλάστηαν· οὐ δύνανται γὰρ οὐδὲ ταῦτ' ἐκπέττειν,
 ἀλλ' εἰς τὴν βλάστησιν ἡ ὁρμὴ τρέπεται, καθάπερ ἐπι-
 σπωμένη διὰ τὸ πλῆθος. ὥς ἐπὶ πολὺ δὲ ἐκ τῶν τοιού-
 των συμβαίνει συκῇ μὲν ψωριᾶν, ἐλάᾳ δὲ λειχηνιᾶν, ἀμ-
 πέλω δὲ ρεῖν ὥσπερ καὶ Κλειδήμους φησιν· λεπτός γὰρ
 ὁ καρπὸς ἄκεπτος ὢν καὶ ῥοώδης. ἡ βοήθεια δ' ἐν θυεῖν 11
 ἐν τετῷ παραιρεῖσθαι τὴν εὐτροφίαν ὥσπερ καὶ τὰς ἀμυγ-
 δαλαῖς καὶ τὰς ῥόας τινὲς κολάζουσι καὶ ἐν τῷ δύναιν
 τινὰ προστιθέναι τῷ δένδρῳ καὶ ἰσχύν. τοῦτο γὰρ αἱ τε
 διακόψεις ποιοῦσι τῆς συκῆς, ὅταν ἄρχηται βλαστάνειν,
 ὅπως μὴ παλίσκιος οὕσα παχύνη τὸν ὅπον καὶ αἱ ἀποψι-
 λώσεις τῶν ἀμπέλων καὶ ἀποκνίσσεις τῶν οἰνάρων τῶν
 μεγίστων παρ' ὅλον τὸ θέρος ὥς τινες κελεύουσιν· καὶ
 αἱ περικαθάρσεις δὲ τῶν ἀνωτάτων ῥιζῶν καὶ τὰ κλή-

ματα ἐπιβαλλόμενα καὶ ἀποκατάρυνγες καθιέμεναι· καὶ
 ἡ σκαπάνη βοηθεῖ γενομένη καιρία γυμνοῦσα τὰς ῥίζας,
 ὅπως ἐθισθῶσι πνεύματι καὶ ψύχει, καθάπερ ἐνιοὶ κε-
 λεύουσιν πάγον εὐλαβουμένους καὶ μετὰ ταῦτα δὲ τὴν
 κατεργασίαν ἀποδιδόναι. πάντα γὰρ ταῦτα τῆς τροφῆς
 ἀφαιρεῖ καὶ συνάξει τὴν δύναμιν. ἐναντίως δὲ τοῖς
 ἐξησθενηκόσι διὰ τὴν ἐνδειαν ἡ κατεργασία καὶ ἡ ἄλλη
 θεράπεια τὴν τε δύναμιν ἅμα καὶ τὴν εὐτροφίαν ἀπο-
 12 δίδωσιν. τὴν δὲ ψώραν οἴονται τινες γίνεσθαι καὶ ἄλ-^{13B}
 λως οἷον ὅταν ὕδωρ ἐπὶ Πλειάδι γένηται μὴ πολὺ· τότε
 γὰρ ἀναξυμοῦται τὰ ἀναθερμαινόμενα καὶ δίεισιν ἔξω
 καθάπερ τὰ ἐξανθήματα· ἐὰν δὲ πολὺ γένηται, ἀπο-
 κλύζεται τὰ αἷτια, τάχα δὲ καὶ διαδίδωσιν εἰς τὰ ἐντὸς
 καὶ παύει· συμβαίνει δὲ τότε καὶ τὰ ἐρινὰ καὶ τοὺς ὀλύν-
 θους ἀπορρεῖν· διέκνεται γὰρ εἰς ταῦτα ἡ ὑγρότης· τῆς
 13 μὲν οὖν ψώρας ταῦτ' αἷτια τῇ συκῇ λέγουσιν· τῇ δὲ ἀμ-
 πέλω τοῦ τραγᾶν, ὅταν ἡ ὑπὸ πνεύματος βλαστοκοπηθῇ,
 ἡ ὅταν τῇ ἐργασίᾳ συμπάθῃ, ἡ τρίτον ὅταν ὑπὲρ τμη-
 θῇ· συμβαίνει γὰρ πλείω τὸν ἀθροισμὸν γινόμενον
 μᾶλλον εἰς τὴν βλάστησιν σφοδρότερος ὁρμᾶν, ὥστε μὴ
 δύνασθαι καρπογονεῖν. τοῦ δὲ ῥυάδα γίνεσθαι δύο αἷ-
 τια ἡ ὅταν ἐπινιφθῇ κατὰ τὴν ἀπάνθησιν ἡ ὅταν κρείτ-
 τωθῇ· τοῦτο δ' εἰ ἀληθὲς ἔοικε κατὰ μὲν τὴν ἀπάνθη-
 σιν ὑγρότερος ὢν ὁ ἀῆρ ὥσπερ ἀπερυσσιβοῦν, ἡ δὲ κρείτ-
 τωσις οἷον ἀντισπᾶν καὶ μεθιστάναι τὴν τροφήν, ὥστε
 ἐξ ἀμφοτέρων εὐλογον ἀπορρεῖν τὰς ῥάγας καὶ τὰς ἐπι-
 μενούσας μικρὰς εἶναι. ἡ δ' ἄμβλωσις τῶν ὀφθαλμῶν
 ὅταν ριγῶσι ταύτὸν καὶ παραπλήσιόν ἐστιν, ὅπερ ἐπὶ
 τῶν ἀγρίων προβλαστάνειν ἀρχομένων ἐὰν ἐπιγένηται
 χειμῶν. πάσχει δὲ τοῦτο καὶ ἡ πρὸ ὥρας ἄνθησις· ἐπ'
 ἀσθενεῖ γὰρ πνεύσας ἄνεμος ψυχρὸς ἀπέκλινεν. ταῦτα
 μὲν οὖν τῶν δένδρων αὐτῶν ἐστὶ νοσήματα καὶ πάθη.

CAP. X. Τὰ δὲ τῶν καρπῶν οἶον τῶν μὲν βοτρύων
 ὁ καλούμενος κράμβος· τοῦτο δ' ὅμοιον τῇ ἐρυσίβῃ· γί-
 νεται γὰρ ὅταν ἐπούσης ὑγρότητος μετὰ τὰς ψεκάδας
 ἐπικαύση σφοδρτέρως ὁ ἥλιος, ὅπερ συμβαίνει καὶ ἐπὶ
 τῶν οἰνάρων. μηλέας δὲ καὶ ἐλάας καὶ συκῆς καὶ σκω-
 ληκοῦνται οἱ καρποί. καὶ τὰς μὲν μηλέας καὶ συκᾶς ἀεὶ
 διαφθείρουσιν οἱ σκώληκες· τὰς δὲ ἐλάας, ἐὰν μὲν ὑπὸ
 τὸ δέρμα γένωνται, διαφθείρουσιν· ἐξεσθίουσι γάρ·
 ἐὰν δ' ἐν τῷ ἔσω τὸν πυρῆνα διαφάγωσιν, ὠφελοῦσιν·
 ἐντὸς γὰρ ὄντες οὐχ ἄπτονται τῆς σαρκός. κωλύονται
 δ' ὑπὸ τῷ δέρματι εἶναι ὕδατος ἐπ' ἀρκτούργῳ γενομέ-
 νου· καταψυχόμενοι γὰρ φεύγουσιν. νοσεῖ δὲ πολλάκις
 καὶ τὰ σῦκα καὶ οἱ ἄλλοι καρποί. τὸ δ' αἴτιον, ὡς ἀπλῶς 2
 εἶπεν, ἐν δυοῖν· ἡ γὰρ ἀπ' αὐτοῦ τοῦ δένδρου καὶ τῆς
 τούτου διαθέσεως ὥσπερ ὅταν ἐν ταῖς ἀμυγδαλαῖς ἡ
 ὑγρότης κομμιδῶδης ὑπογένηται, ἡ ἀπὸ τῶν κατὰ τὸν
 αἶρα ξυμβαίνόντων· τῇ δ' οὖν ἐλάᾳ καὶ τὸ ἀράχνιον ἐμ-
 φύεται δι' ὑγρασίαν τινὰ τοῦ αἵρος τοῦ περὶ αὐτάς, ὃ
 καὶ διαφθείρει τὸν καρπὸν. ἡ δὲ ἐκ τοῦ ἐνου βλάστησις
 ὑδάτων ἐπιγινόμενων γίνεται, δι' ἣν ἀποβάλλει τὸν καρ-
 πὸν ἐνταῦθα τῆς τροφῆς ρεούσης, ἅτε μὴ ἰσχύοντος τοῦ
 καρποῦ, τῆς δ' ὑγρότητος ἡθροισμένης τῆς βλα-
 14B στήσεως. χείριστον δ' ἐὰν ἀνθούσαις ἐφύση καὶ ἐλάαις
 καὶ ἀμπέλοις καὶ τοῖς ἄλλοις· ἀπορρεῖ γὰρ τὰ ἄνθη καὶ
 οἱ καρποὶ δι' ἀσθένειαν. ἐνιαχοῦ δὲ ἴδια πάθη συμ- 3
 βαίνει, καθάπερ ἐν Μιλήτῳ καὶ Τάραντι περὶ τὰς ἐλάας.
 ἐν Μιλήτῳ μὲν γὰρ, ὅταν περὶ τὸ ἀνθεῖν ᾧσι, νοτίου
 αἵρος ὄντος καὶ εὐδιεινοῦ κάμπαι γενόμεναι κατεσθίου-
 σιν αἱ μὲν τὰ φύλλα, αἱ δὲ τὰ ἄνθη ἔτεραι οὔσαι τῷ
 γένει. βοηθεῖ δὲ πρὸς ταῦτα, ἐὰν ἐπιγένηται καῦμα·
 διαρρηγνυνται γάρ. ἐν Τάραντι δὲ περὶ τὴν ἄνθησιν
 ὅτε μὲν ἀπερυσιβοῦνται διὰ τὴν ἄπνοιαν, ὅτε δὲ πνεῦμά

τι πνεόν ἐκ τῆς θαλάττης ὁμιχλῶδες καὶ παχὺ πρὸς
ἐν τοῖς ἄνθεσιν ἀπόλλυται τὰ ἄνθη τῇ ἄλμῃ· διὰ τὰ
καλλίστων ὄντων καὶ μεγίστων τῶν δένδρων ἐλάχι
4 παρ' αὐτοῖς ὁ καρπός. ὅλως δὲ ἕκαστοι τῶν τόπων ἰ
ἐχουσι κῆρας, οἱ μὲν ἐκ τοῦ ἐδάφους, οἱ δ' ἐκ τοῦ αἰ
οἱ δ' ἐξ ἀμφοῖν. ἐκείνη δὲ αἰτία κοινὴ πᾶσιν ἢ ἀπὸ
πνευμάτων κατὰ τὰς χώρας ἐκάστας, ὅσα θερμοῦ
θέρους πνεῖ καὶ τοῦ ἥρος ψυχρὰ σφόδρα τῶν δένδ
ἄρτι βλαστανόντων καὶ ὑπὸ τὴν ἄνθησιν· τὸ γὰρ
ἀληθές καὶ ἐπὶ τούτων, ὅτι δι' ὑπερβολὴν καὶ ἐνδ
5 τροφῆς καὶ καύματος καὶ ψύχους νοσοῦσιν· ἔτι δ' ἂ
κατὰ καιρὸν τὰ πνεύματα καὶ τὰ ὕδατα οὐράνια γέν
συμβαίνει γὰρ ὅτε μὲν ἀποβάλλειν γενομένων ἢ μὴ
νομένων ὑδάτων, ὥσπερ τὰς συκᾶς, ὅτε δὲ χεῖρους
νεσθαι σηπομένους καὶ καταπνιγομένους ἢ πάλιν ἰ
ξηραινομένους παρὰ τὸ δέον. ἐπεὶ καὶ καύματα ἐνι
βότρυν καὶ ἐλάαν ἀποκάει καὶ ἄλλους καρπούς· τῶ
σκωλήκων πολλοὶ διαφέρουσι μὲν ταῖς μορφαῖς οὐ
ἀλλ' ἐκείνη μείζων ἢ διαφορὰ τὸ μὴ δύνασθαι τ
ἐτέρου δένδρου καὶ καρποῦ μετατεθέντα ἐν ἐτέρῳ γ
σώζεσθαι· τοῦτο δ' εὐλογον· ἐκάστω γὰρ ἐκ τῆς οἰκ
ῆς ἢ τροφῆς· πλὴν ἰδίου τὸ περὶ τὸν κεράστην κα
μενον ξυμβαίνει· τοῦτον γὰρ φασι καὶ ἐν τῇ ἐλάᾳ γ
σθαι καὶ εἰς τὴν συκὴν ἐντίκτειν· ἔχει δὲ ἡ συκὴ κ
ἐαυτῆς σκωλήκας καὶ τοὺς ἐντικτομένους τρέφει, π
δ' εἰς κεράστην ἀποκαθίστανται· φθέγγονται οἷον τ
μόν· περὶ μὲν οὖν νοσημάτων ἱκανῶς εἰρήσθω.

CAP. XI. Περὶ δὲ φθορᾶς ἀπλῶς τῶν δένδ
ἐκεῖνο πρῶτον δεῖ διελεῖν ὅτι εἰσὶν αἱ μὲν κατὰ φ
[αἱ δὲ παρὰ φύσιν]. κατὰ φύσιν μὲν αἱ γῆρας καὶ
ἀσθενείαν ἀνάνσεις ὥσπερ ἀποπνεούτων καὶ ἀπομα
νομένων αὐτομάτων· παρὰ φύσιν δὲ αἱ ἀπὸ τῶν ἐξω

τούτων δὲ αἱ μὲν βιαίότεραι φαίνονται καθάπερ ἂν
 κοπὲν ἢ πληγὲν, αἱ δ' ἦττον αἱ διὰ χειμῶνας ἢ πνεύ-
 ματα, πασῶν δ' ἥκιστ' αἱ διὰ νόσον ὥσπερ ἐπὶ τῶν
 ζώων· ἐγγρουνίζουσι γὰρ αὐταὶ μάλιστα δι' ὃ καὶ οὐδὲ
 φαίνονται παρὰ φύσιν ὁμοίως ἐν τε ζώοις καὶ φυτοῖς
 εἰπερ ἐκείνη τῆς φύσεως ἢ ἐκλειψις. ἔστι δέ τις καὶ 2
 ἑτέρα ἢ διὰ τὴν εὐκαρπίαν καὶ πολυκαρπίαν· ταῦτα μὲν
 οὖν, ὥσπερ ἐλέχθη, φύσει βραχύβια ἐξαναλισκομένης
 ἐνταῦθα τῆς οὐσίας, ὅσα πολυκαρπήσαντα ἀφαναίνεται
 καθάπερ ἐλέχθη· συμβαίνει γὰρ τοῦτο πλεόσιν· ἐπεὶ
 καὶ ἐλάαι αἱ νέαι δοκοῦσι φθείρεσθαι δι' εὐκαρπίαν ὅτι
 οὐπω τετελεσμέναι τὴν τῆς αὐξήσεως τροφήν ἐξαναλί-
 σκουσιν εἰς τοὺς καρπούς· ταύτην δ' οὐ τῶν κατὰ φύ-
 σιν ἂν τις θείη τὴν φθορὰν οὐδ' ὥς ἀπὸ τῶν ἔξωθεν
 καὶ βιαιῶς, ἀλλ' ὥς ἀπ' αὐτῶν διὰ τὴν ἐπὶ πλεόν ὁρμὴν
 τοῦ συμμέτρου πρὸς τὸν καρπὸν ἢ συναίτιώς πως καὶ
 ὁ ἄλλος καὶ ἡ τοῦ ὅλου κατάστασις· εὐκαρπία γὰρ γίνεται
 τοιαύτη διὰ τὴν τοῦ ἀέρος εὐκρασίαν· ταύτην μὲν οὖν
 εἴτε κατὰ φύσιν εἴτε παρὰ φύσιν εἴτε καὶ μέσσην τινὰ 3
 χρὴ λέγειν οὐδὲν διαφέρει. τάχα δὲ καὶ γένει τινὶ δέν-
 δρων ἐνταῦθα κατὰ φύσιν αὐτομάτως τε γινόμεναι καὶ οὐ
 κακουμένοις, ἀλλ' εὐθενουσί, οἷον τῆς πεύκης ὅταν αἱ
 ῥίζαι θαλάσσι· πάσχουσι μὲν γὰρ τοῦτο δι' εὐτροφίαν
 καὶ ὑπερβολὴν, ἅμα δὲ τῇ θαλάσσει τὴν τροφήν οὐ διεί-
 σαι φθείρονται. καὶ ἔοικε παραπλήσιον τὸ συμβαῖνον
 καὶ ἐπὶ τῶν ζώων, ὅταν ὑπερπαχυνθῶσιν· οὐ δυνά-
 μενα γὰρ ἔλκειν τὴν πνοὴν οὐδ' ὅλως τῷ πνεύματι χρῆ-
 σθαι διὰ τὴν σύμφραξιν καὶ τὴν πύκνωσιν ἐκείνῃ τε
 ἀποπνίγονται καὶ αἱ πεῦκαι δι' ὃ καὶ οὐ κακῶς οἱ ὀρεί-
 τυποι τοῦνομα τέθεινται· φασὶ γὰρ ἀποπνίγεσθαι τὴν
 πεύκην διὰ τὴν πιότητα· πάντα γὰρ ὥς ἔοικε δεῖται
 πνεύματός τινος ἢ μανώσεως ἢ πόρων. τὰς μὲν οὖν τοι-

αύτας μᾶλλον ἂν τις θείῃ φυσικὰς ἐκείνας δὲ ὅπο
δεῖ προσαγορεύειν μηδὲν διαφερέτω καθάπερ ἑλέ-

CAP. XII. Περὶ δὲ τῶν κατὰ φύσιν λεκτέον ἐπ
αἱ κατὰ φύσιν ἀπλατ τινές εἰσι καὶ φανεραί. τοῦ
σχεδὸν ἐν δυοῖν αἱ αἰτίαι τῶν κατὰ τὸν ἄερα γινο
ὑπερβολῇ ψύχους τε καὶ καύματος· αἱ γὰρ δι' ἐ
τροφῆς οἶον ἢ λειψυδρίαν ἢ χῶρας κακίαν ἕτερον
ἔχουσι καὶ φανεραὶ ἐκ τῶν εἰρημένων. αἱ μὲν οὖ
καύματος ἐλάττους ἂν μὴ τις αὐχμὸς ὑπερβάλλων
ται, καὶ οὗτος δὲ μᾶλλον τᾶλλ' ἀπόλλυσιν ἢ τὰ δι
ταῦτα δ' ἂν συνεχῆς γίνηται καὶ πλείω χρόνον
οἷα δὴ τὰ ἐπέτεια καύματα γίνεταί κατὰ τὸν οἰκεῖο
ρὸν οἶον ὑπὸ κύνα ἀπόλλυται τὰ φυτὰ ἀστροβολο
καὶ ἐὰν ἄρα τι τύχη πεπηρωμένον ἢ ἀσθενές· οὐ
2 ταῦτ' ὑπομένει. ὑπὸ δὲ τοῦ χειμῶνος πλείω κα
πλείους τρόπους, ὅτε μὲν γὰρ αἱ αἰθρίαι καὶ
σφοδρότητες ἐκπηγνύουσιν, ὅτε δ' ἄνεμοι ψυχροὶ
σαντες ἀπέκασαν· ἐνίοτε δὲ καὶ ἀπνοίας οὔσης
τρίας πνοῆς, οὐ καθαροῦ δὲ τοῦ ἀέρος, ἀλλὰ θο
καὶ ἐπινεφοῦς. καὶ σχεδὸν οὕτως ἢ γε τῶν δένδρε
νεται πῆξις ἐάν τε αἰθριὸς ἐάν τε μὴ ὁ οὐρανὸς ᾗ.
ται δὲ περὶ μὲν Ἀρκαδίαν καὶ Εὐβοίαν αἰθρία
πνεύματος, περὶ δὲ Θετταλίαν καὶ τούτους τοὺς
ἀπνοίας καὶ ἐπινεφοῦς, οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ πνευμάτα
των συμβαίνει τὸ πάθος, ὅτανπερ τὰ ὄρη λάβῃ
τὰ περικείμενα καθ' ἐκάστους τόπους· ἀφ' ἐκάστο
αἱ ἀπόπνοιαὶ καὶ τὸ ψύχος τὸ ἀποκάον, ὅτε δὲ νη
3 οὔσης εἰςδυόμενος ὁ ἀήρ. ὃ δὲ λέγουσιν, ὡς ἦττι
νεται περὶ Εὐβοίαν καὶ τὴν Βοιωτίαν, ὅταν ἡ ὁρ
νία λίμνη πληρωθῇ, τάχ' ἂν τις ἀμφοτέρως λάβ
ὡς κατὰ συμβεβηκός, ὅτι ἐπομβρα συμβαίνει τότε
λον εἶναι τὰ ἔτη καὶ χιόνα μὴ πίπτειν καὶ ὡς ὑδ

στέραν τὴν ἀναθυμίασιν γινομένην διὰ τὸ ἀπὸ πλεονος·
 ἡ τοιαύτη δ' ἦττον ψυχρὰ καὶ κακοποιός· καὶ φανερόν
 ἐν τισι τόποις γέγονεν· ἀλειυνότεροι γὰρ γεγένηται λι-
 μνωθέντων τῶν πλησίον· πνεῖ δὲ τὰ πνεύματα τὰ ἀπο- 4
 καίοντα περὶ γε τοὺς κατὰ τὴν Ἑλλάδα τόπους ἀπὸ δυ-
 σμῶν ὥσπερ ὁ Ὀλυμπίας ὁ ποιῶν ἄλλοθι τε καὶ ἐν Χαλ-
 κίδι τὸν καλούμενον καυθμόν· ἐν Θετταλίᾳ γὰρ ἀμφο-
 τέρωθεν πνέοντες ἐκπηγνύουσιν· ἡ δ' ὥρα τῆς πνοῆς
 μάλιστα πῶς περὶ τροπᾶς ὑπὸ τὰς τετταράκοντα· τότε
 γὰρ καὶ ὁ ἀῆρ ὅλως ψυχρότατος. τὰ μὲν οὖν γινόμενα
 ταῦτ' ἐστίν, ἡ δ' αἰτία σχεδὸν ὡς καθόλου γε εἴπειν
 φανερά· τὸ γὰρ θερμὸν ἐξελαυνόμενον ὑπὸ τοῦ ψύχους
 συνεξάγει καὶ τὸ ὑγρὸν ὥστε διαπνεῖσθαι. συμβαίνει δὲ 5
 τοῦθ' ὡς ἐπὶ τὸ πλεον ἐν τοῖς ὑπὲρ γῆν, τὰ δὲ κατώ-
 τατα περὶ τὰς ρίζας ἀπαθῆ, πολλάκις δὲ καὶ αὐτοῦ τι
 τοῦ στελέχους· οὐ μὲν ἄλλ' ἐνίοτε διῴκνυται καὶ πρὸς
 τὰς ρίζας ὥσθ' ὅλως ἐξαναΐνειν τὸ δένδρον· ἀπλῶς γὰρ
 ἄνωθεν ἡ ἀρχὴ καὶ ἡ παρείδουσιν τοῦ ψύχους εἶτ' ἀπὸ
 τούτων ὥσπερ ὀχετῶν τινῶν καταβαίνει πρὸς τὰ κάτω
 δι' ὃ καὶ παρ' οἷς συμβαίνει τὸ πάθος κατακρύπτουσι
 τὰς ἀμπέλους καὶ τὰς σνκᾶς θαμνώδεις ποιοῦσιν· οὐδὲν
 δὲ δεῖ πολλῆς γῆς, ἀλλὰ μετρία τις ἐποῦσα δύναται δια-
 τηρεῖν· ἐνιοὶ δὲ μόνον παρὰ τὰ ἄκρα τῶν κλημάτων καὶ 6
 τὰς κράδας αὐτὰς καθάπερ ἐν τε τῷ Πόντῳ καὶ περὶ
 Μήδειαν οἶον ἐμφράττοντες τὰς ἀρχάς· ἐὰν γὰρ ταῦτα
 συγκλεισθῇ καίπερ τάλλα ὄντα γυμνὰ οὐδὲν πάσχουσι
 διὰ τὸ μὴ ἔχειν εἰσοδόν· διῴκνυται γὰρ ἀπὸ τῶν ἄνω
 πρὸς τὰ κάτω καὶ τὰς ρίζας· ἡ δ' ἰδιότης ἰσχυρὰ καθά-
 περ ὕψ' ἡλίου καὶ χρόνου πολλοῦ διὰ τὴν σφοδρότητα
 καὶ τὴν ἰσχὺν τοῦ ψύχους· ἐξάγει γὰρ μᾶλλον καὶ ἄτρο-
 ώτερον τὸ ὑγρὸν ἅμα τῷ θερμῷ. τὸ δὲ πονεῖν μάλιστα 7
 τῶν τόπων ὅσοι κοῖλοι καὶ ἀνλῶνές εἰσι καὶ ὅσοι περὶ

τοὺς ποταμοὺς καὶ ὅλως τοὺς ἀπνευστοτάτους οὐκ ἄλο-
 γον. ἴσταται γὰρ μάλιστα ἐνταῦθα φερόμενον τὸ πνεῦμα
 καὶ πλείστον διατρίβει χρόνον ὥστε καὶ μάλιστα ἀπερ-
 γάζεται. καὶ γὰρ ὅπου μὴ διὰ πνεύματα τὸ πάθος, ἀλλὰ
 διὰ παρουσίαν καὶ στάσιν τινὰ τοῦ ἀέρος γίνεται καθά-
 περ ἐν Μακεδονίᾳ τε καὶ Θετταλίᾳ ἐνιαχοῦ καὶ περὶ Φι-
 λίππους ἐνταῦθ' οἱ κοῖλοι τόποι μάλιστα πονοῦσιν· ἐφε-
 στηκὼς γὰρ ὁ ἀήρ πῆγνυται καὶ πῆγνυσιν καὶ τὸ ὅλον
 πλείω χρόνον ἐργάζεται. κατὰ δὲ τοὺς ὑπίλους οὐδὲ γί-
 νεται πῆξις ὅλως ὥσπερ ἡ τοῦ ὕδατος ἢ πνεύματος· κω-
 8 λύει γὰρ ἡ κίνησις. ἀλλ' ἐκεῖνο θαυμαστὸν καὶ λόγον¹⁷⁸
 δεόμενον ὅτι οὐ τὰ ἀσθενέστατα μάλιστα πονεῖν εἰώθεν,
 ἀλλ' ἐνίοτε τὰ ἰσχυρὰ μᾶλλον· ἐλάαν γὰρ καὶ συκῆν οὐ-
 δὲν ἄλογον ἀποκαυθῆναι· τῆς μὲν γὰρ μετέωροι, τῆς δὲ
 μανυαὶ αἱ ῥίζαι, ὥστε καὶ ἄνωθεν τὸ ψύχος διικνεῖσθαι·
 καὶ ἡ ἄμπελος δὲ ἔχει τινὰ αἰτίαν ἐκ τῆς φύσεως καὶ ἐκ
 τῆς ἐλκώσεως τῆς περὶ τὴν τομὴν· ἀλλὰ τὸ τὸν κότινον
 μᾶλλον πονῆσαι τῆς ἐλάας ἄτοπον καὶ τὸ τὴν ῥόαν μηδὲν
 παθεῖν ἀσθενῇ πρὸς τοὺς χειμῶνας οὐσαν· ἐκπῆγνυ-
 9 σθαι γὰρ τάχιστα δοκεῖ. καὶ γὰρ εἰ διαφέρουσιν αἱ ἐκ-
 πῆξεις αἱ ὑπὸ τῶν πάγων καὶ τῶν πνευμάτων ὅλως οὐκ
 ἄλογον ἀμφοτέρων τὰ ἀσθενέστατα μάλιστα ὑπακούειν,
 εἰ μὴ ἄρα τὸ αὐτὸ γίνεται καὶ ἐνταῦθα τῷ πρότερον εἰ-
 ρημένῳ· μᾶλλον γὰρ ἐφίσταται καὶ ἐμμένει τοῖς πυκνοῖς
 ἢ τοῖς μανοῖς, τὰ δὲ μανὰ διτῆσιν ὃ καὶ τοῦ μὴ ἐκπῆγνυ-
 σθαι τὰς μηλέας αἰτιον ἢ ἡττόν γ' ἐτέρων ἀσθενεῖς οὐ-
 σας ὥσπερ καὶ περὶ Θετταλίαν· τῇ γὰρ μανότητι διτῆσιν
 καὶ οὐκ ἀποστρέγει· τὸ δὲ μὴ χρονιζόμενον μηδὲ ἀθρόον
 οὐδ' ἐργατικόν, ὥσπερ οὐδ' ἐν τοῖς κεραυνοῖς. δεῖ δὲ
 δυοῖν θάτερον ἢ μὴ δέχεσθαι, καθάπερ τὰ πυκνὰ καὶ
 ἰσχυρὰ, τοιοῦτον γὰρ ἡ ἄπιος καὶ τὰ ἄγρια δὲ καὶ τὰ
 ἄκαρπα ἐτι μᾶλλον οἶον πτελέα ὁστρῦή, ἢ δεξάμενον

διέναι καὶ μὴ κατέχειν. ὑπὲρ μὲν οὖν τούτων ἐνταῦθα
 πρὸς τὸ αἷτιον. ἡ δὲ τοῦ πνεύματος φορὰ, καθ' ὃν ἂν 10
 γένηται τόπον, ἐπέκλυσεν οἷον ποταμός τις ῥυεῖς, ὥσπερ
 ἐν τοῖς λοιμοῖς δι' ὃ καὶ τὰ ἀπτόμενα καὶ τὰ σύνεγγυς
 ἀπαθῇ πολλάκις, ἐνίοτε δ' οὕτως εἰς ἀκριβὲς διήλθεν,
 ὥστε τῶν ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ κλήματος ὀφθαλμῶν οἱ μὲν
 ὕμεις, οἱ δὲ πεπηγότες εἰσὶν· πολλάκις δὲ κεκρυμμένης
 ὑπὸ χιόνος ὅλης τῆς ἀμπέλου, γίνεται γὰρ τοῦτο ἐν τοῖς
 ψυχροῖς τόποις, ἐὰν λάβῃ γυμνὰ τὰ ἄκρα κλήματα, ταῦτα
 ἀπέκλυσσε καὶ ἀπὸ τούτων διαδίδωσι πρὸς τὰς ῥίζας....
 ὥστ' ἐνίοτε ξηρὴν· περὶ δὲ τὸν Πόντον ὑπὸ τῶν πνευμά- 11
 των ἐκπηξίς γίνεται, ὅταν αἰθρίας οὔσης [λεπίδες] κατα-
 φέρονται· ταῦτα δὲ ἐστὶ πλατέα ἄττα φερόμενα μὲν
 φανερά, πεσόντα δ' οὐ διαμένει· δηλὸν δὲ ὅτι πῆξις τις
 τῆς ὑγρότητος ἐν τῷ αἵρι, καθάπερ τῆς πάχνης· ὅταν
 οὖν τοιοῦτος ὁ ἀῆρ προσπίπτων ὑπὸ τοῦ πνεύματος ἡ
 καὶ ταῦτα συγκαταφέρεται, κατὰ λόγον ἡ ἐκπηξίς γίνε-
 ται. τὰ δὲ πνεύματα τοῖς μὲν ψυχροῖς φύσει τῶν τόπων,
 ὥσπερ ἐγγῶρι' ἄτ' ἂν εἴη, καθάπερ ἐν τῷ Πόντῳ καὶ
 τῇ Θράκῃ, τοῖς δ' ἁλεινοτέροις ἐκ τῶν ἔξωθεν ἡ ἐπι-
 φορὰ, καθάπερ ἐν Εὐβοίᾳ· δηλοῖ δὲ καὶ ἡ φύσις, ὥς
 οὐκ αὐτόθεν καὶ οὐκ ἐκ στασίμου τινὸς καὶ ὅλου πνεύ-
 ματος, ἀλλ' ἡ ἂν τοῦτο τύχη, ῥυέν· οὐδὲ γὰρ ἂν ἦν
 ἀκέραια τὰ πλησίον· τῶν μὲν οὖν πνευμάτων καὶ αὕτη
 τις ιδιότης.

1 CAP. XIII. Ὁ δὲ τῆς γῆς πάρος χαλεπώτατος, ὅταν
 περιβεβροθρωμένα καὶ γυμνὰ λάβῃ τὰ δένδρα, μάλιστα
 δὲ ἐὰν καὶ ὕδωρ ἐνεστηκός· ἐὰν γὰρ διαμένη πλείω χρό-
 νον, ἐξέπηξεν εἰς ἀσθενεῖς τε καὶ γυμνάς τὰς ῥίζας εἰς-
 θυόμενος· ἐπεὶ καὶ ὅλως ἂν διειργασμένην λάβῃ τὴν
 γῆν, χαλεπώτερος· μανῆς γὰρ οὔσης, ἐρικνεῖται μάλ-
 λον· ἀπαθέστεραι δὲ, ἐὰν κεκορισμένη τύχη· θεορμῇ

γὰρ ἡ κόπρος οὐσα βοηθεῖ· εὐλόγως δὲ καὶ χιόνος πι-
 σουσης καὶ ἐὰν ἀναξυμωμένης τῆς γῆς ἐπιγένηται ψύχη
 καὶ πάχνη καὶ πάγος ἐκπήγνυσιν· καὶ διαδύεται διὰ
 2 τὴν μαυνότητα καὶ αὐτὴν τὴν γῆν πήγνυσιν. ὁ δὲ τῆς
 γῆς πάγος ὀλεθριώτερος τοῖς δένδροις· ἄπτεται γὰρ μάλ-
 λον τῶν ριζῶν· ὁ δὲ τοῦ ὕδατος καὶ ἥττον· χαλεπώτε-
 ρος δὲ καὶ οὗτος ἀκακείνος, ὅταν ἀνέη καὶ πάλιν ἐπιπη-
 γνύηται καὶ τοῦτο ποιῇ πολλάκις· ἐξαιρεῖται γὰρ τὴν
 δύναμιν· ὁ δὲ συνεχῆς ἐγκατακλείδας τὸ θερμὸν οὐχ
 ὁμοίως πλὴν ἐὰν ὑπερβάλλῃ τῷ χρόνῳ· καὶ χαλεπώτε-
 ρος δ' ὅλως ὁ κάτωθεν πάγος ταῖς μὴ εὐγείοις μηδὲ πυ-
 κναῖς μηδ' ἐνίκμοις· οὐδὲ γὰρ ὁμοίως θερμαίνει, καὶ
 3 διαδύεται δὲ πορρωτέρω καὶ ἄπτεται τῆς ρίζης. συμβαί-
 νει δὲ τὰς μὲν τῶν βλαστῶν ἐκπήξεις καὶ ἀπλῶς τῶν
 ἄνω πολλάκις γίνεσθαι, τὰς δὲ τῶν ριζῶν καὶ ὅλων τῶν
 δένδρων ὀλιγάκις καὶ παρ' ὀλίγοις· αἷτιον δὲ τὸ ἔχειν
 προβολὴν καὶ οἶον ἀποστεγασμα τοῦ ψύχους τὴν γῆν,
 εἰς ἣν καὶ συνελαύνεται τὸ θερμὸν· ἐνίοτε δ' οὐκ ἀπόλ-
 λυται οὐδὲ τὰ ἄνω, ἀλλὰ μᾶλλον ἐπικάεται. καὶ ταῦτ'
 οὐκ εὐθὺς ἀφαιρεῖν δεῖ· πολλάκις γὰρ ἅμα τῇ ὥρᾳ διε-
 βλάστησε καὶ αὐτὰ τὰ φύλλα δοκοῦντα αὐτὰ εἶναι πάλιν
 4 ὑγράνθη καὶ ἐγένετο χλωρά. δι' ὃ καὶ οὐκ ἄτοπον, εἰ τι
 συνέβη τοιοῦτον, ὥστε ἐλάας ἀνανθείσης καὶ αὐτῆς καὶ
 τῶν φύλλων πάλιν ἀναβλαστῆσαι· οὐ γὰρ ἦν αὐανσις,
 ἀλλὰ φαινομένη τις ξηρότητι καὶ τῇ ἄλλῃ χροῖᾳ, πρὸς δὲ
 τὴν ἀρχὴν οὔτε τὴν τῶν φύλλων διῆκεν, ἐτι δὲ ἥττον
 τῶν βλαστῶν καὶ τῶν ἀκρεμόνων. ὁμοίως δὲ καὶ ἐπ'
 ἄλλων τινῶν τοῦτο ξυμβαίνει, μάλιστα δ' εἰκὸς ὧν τὸ
 φύλλον σαρκῶδες καὶ αὐτὰ τῇ φύσει θερμά· τὰ γὰρ
 ἀσθενῆ καὶ λεπτὰ τοῦτ' οὐ πάσχει, καθάπερ τὰ τῶν
 μυρρίνων, ἀλλὰ καὶ τάχιστα ἀποκάεται· λεπτὰ γὰρ καὶ
 αὐτὰ τὰ κλωνία καὶ ἀπαλὰ τῇ φύσει καὶ ὅλον τὸ δένδρον

οὐ θερμὸν, δι' ὃ καὶ ἐκπῆγνυται τάχιστα· ἡ γὰρ αὐ-
 δάφνη, καίπερ οὕσα μανή, καὶ διαμένει διὰ τὸ θερμὸν,
 ἡ δὲ φόα καὶ ἡ συκῇ μαναί τε καὶ ὑγραὶ καὶ οὐχ ὁμοίως
 ἠθερμαί· ταχεῖα δὲ ἡ ἐκ τῶν ἐκπῆγνυμένων ἀναβλάστη- 5
 σις, ὅτι συμβαίνει τὴν ῥίζαν ἰσχυρὰν γίνεσθαι καὶ πλήρη
 συνηθροισμένης τῆς ἔνης τροφῆς ἣν οὐ διέδωκεν, ἔτι δὲ
 τὴν πρότερον οὐ πολλὴν καὶ ἰσχυρὰν διανενομένην τότε
 εὐλογον ἀναλίσκεσθαι, ὥστ' εὐλόγως καὶ ἡ αὔξησις τα-
 χεῖα καὶ ἡ καρποτοκία. τοῦτο μὲν οὖν ὁμολογουμένως
 γίνεται παρὰ πᾶσιν. ὃ δὲ τινες θαυμάζουσιν, ὅτι ἡ μὲν 6
 χιὼν οὐκ ἐκπῆγνυσιν, ἡ δὲ πάχνη μετριωτέρα τῆς χιό-
 νος οὕσα, οὐδὲν ἄτοπον· πρῶτον μὲν ὅτι ἡ μὲν οὐκ
 ἐπιμένει, ἀλλ' ἀποτῆκεται ἀπὸ τῶν κλημάτων καὶ τῶν
 βλαστῶν, ἡ δὲ πάχνη ταῦτ' ἀποκεί· ἔπειτα καὶ ἡ διά-
 θεσις αὐτῇ τοῦ κλήματος· ἡ μὲν γὰρ ἀβλαστοῦς, ἡ δὲ
 βεβλαστηκότος ἄρτι πίπτει ὅτε ἀσθενέστατον ἐνίοτε δὲ
 ἀνοιδουῖντος πρὸς τὴν βλάστησιν ὅτε οὐχ ἦττον ὥς εἴ-
 πεῖν ἐπὶ κληρον ἐπὶ πᾶσι διϋγραινόμενου ἤδη καὶ μανου-
 μένου· ἔτι καὶ λεπτοτέρα τῆς χιόνος, ὥστε δι' ἅμφω
 σφοδροτέρα τὴν πῆξιν εἶναι. ἡ δὲ χιὼν ὅλως οὐδ' ἂν 7
 ἐπιμένειεν ἐπὶ τοῖς κλήμασι μὴ κατακρυπτομένης ὅλης.
 ὅταν δὲ τοῦτο πάθῃ, σκεπάζει τῷ ἐπιμένειν ἐγκατακλεί-
 ονσα τὴν θερμότητα καὶ ἀποστέγουσα τὴν ἔξω, καθάπερ
 καὶ τὴν γῆν· τὸ δ' ὅλον καὶ τμητικωτέρα δοκεῖ ἡ πάχνη
 τῆς χιόνος εἶναι, δι' ὃ καὶ τὰς νεοὺς οἴονται τινες βελ-
 τίους ταύτην ποιεῖν· διαχεῖν γὰρ τὰς βώλους διαδυ-
 μένην καὶ δάκνουσαν τῷ συνεστάναι μᾶλλον· λεπτοτέρα
 δ' ἐστὶ τῆς χιόνος ὅτι ἡ μὲν ἐκ νέφους καὶ οἶον ἀφρός
 τις ἐμπεριειληφυῖα πνεῦμα, ἡ δ' αὐτῇ καθ' αὐτὴν συνε-
 στηκυῖα καὶ ἐκ λεπτοτέρου τινὸς ἀέρος καὶ ὑγροῦ· τού-
 των μὲν οὖν ταύτας ὑποληπτέον τὰς αἰτίας.

1. CAP. XIV. Αἱ δ' ἐκπῆξεις ὅλως πότερον διὰ τὴν

- παχύτητα τοῦ ἀέρος ἢ διὰ τὴν λεπτότητα γίνονται καὶ εἰ δι' ἄμφω, διὰ πρότερον μᾶλλον, ἀπορήσειεν ἂν τις· εἰ μὲν γὰρ οὐδὲ τοῦ ἀέρος γίνεται πῆξις, ὅταν μὴ αἰθριος ὁ ἀήρ, μηδ' ἂν τοῦ παχέος δόξειεν· ὁ γὰρ αἰθριος λεπτότερος, ἅμα δὲ καὶ διαδυτικώτερος ὁ λεπτός, ἢ δ' ἐκ πῆξις εἰςδυομένου τοῦ τέμνοντος, ἔτι δ' εὐψυχότερος καὶ εὐπαθέστερος ὅλως ὁ λεπτός· διὰ τοῦτο γὰρ καὶ τὰ ὕδατα προθερμανθέντα ψύχεται καὶ πήγνυται θάττον
- 2 ὅτι λεπτύνεται τῇ θερμότητι. συνεπιμαρτυρεῖν δὲ καὶ οἱ τόποι δοκοῦσιν οἱ ἐναίθριοι λεγόμενοι· πλείω γὰρ ἐκπύγνυται καὶ πλεονάκεις ἐν τούτοις ἐνιαχοῦ μὲν καὶ μικρὸν πάνυ διεχόντων, ὥσπερ ἐν Κορίνθῳ τὸ Κράνιον καὶ τὸ Ὀλύμπιον. σκληρὰ γὰρ αἱ αἰθρίαι σφόδρα περὶ τὸ Κράνιον, ὥστε καὶ τοῖς φυτοῖς καὶ τῇ αἰσθήσει θῆλον εἶναι. ἐνιαχοῦ δὲ καὶ ἐπὶ πλείονι διαστήματι. καὶ ὅλως οἱ πρότερον οὐκ ἐκπύγνυντες τόποι παχέος ὄντος τοῦ ἀέρος νῦν ἐκπύγνυνσι, καθάπερ οἱ περὶ Λάρισσαν τὴν ἐν Θετταλίᾳ· τότε μὲν γὰρ ἐνεστηκότος ὕδατος πολλοῦ καὶ λελιμνωμένου τοῦ πεδίου παχὺς ὁ ἀήρ ἦν καὶ ἡ χώρα θερμοτέρα· τούτου δ' ἐξαχθέντος καὶ ἐνίστασθαι κωλυθέντος ἢ τε χώρα ψυχροτέρα γέγονε καὶ [αἱ] ἐκπῆξις πλείους· σημεῖον δὲ λέγουσιν, ὅτι τότε μὲν ἦσαν
- 3 ἐλάαι καὶ ἄλλοθι καὶ ἐν αὐτῷ τῷ ἄστει μεγάλαι καὶ καλαὶ νῦν δὲ οὐδαμοῦ, καὶ αἱ ἄμπελοι τότε μὲν οὐκ ἐξεπύγνυντο νῦν δὲ πολλαί. ὅτι δὲ τὸ ὕδωρ οὐκ αἰεὶ ψυχροτέρας ποιεῖ, ἀλλ' ὅπερ καὶ τὸ πρότερον ἐλέχθη σημεῖον τὸ περὶ Αἶνον γενόμενον· αὕτη γὰρ ἀλσεινοτέρα δοκεῖ νῦν γεγονέναι πλησιαίτερον ὄντος τοῦ Ἑβρου ταύτῃ μὲν οὖν δόξειεν ἂν ὁ λεπτός ἀήρ πηκτικώτερος εἶναι· τῇ δὲ πάλιν ὁ παχύτερος· ἀκίνητότερος γὰρ, ὁ δ'
- 4 εὐκίνητος εὐπηκτότερος· ἔτι δὲ αἱ στύγες ἐν τοῖς τοιούτοις γίνονται τόποις, αἵπερ μάλιστα εἰσδύονται εἰς τὰ

σώματα· φυλάξασθαι γὰρ οὐκ ἔστιν οὐδ' ἐν τοῖς στρώ-
 μασι κατακείμενον· ἐπιβεβαιοὶ δὲ καὶ τὸ ἐν τοῖς ὄρεσιν
 ἦττον, ἢ ἐν τοῖς πεδίοις ἐκπηξιν γίνεσθαι· λεπτότερος
 γὰρ ὁ ἀήρ καὶ εὐκίνητος. οἱ δὲ καθ' ἕκαστα τόποι
 καὶ ἐπὶ τούτων πίστιν ἔχουσι· τῆς τε γὰρ Θετταλίας
 περὶ Κίθρον μάλισθ' ὥς εἰπεῖν ἐκπηξίς ἐστιν· ὁ δὲ τόπος
 κοῖλος καὶ ἐφυδρος· ἐν τε Φιλίπποις πρότερον μὲν μάλ- 5
 λον ἐξεπήγνυντο, νῦν δ' ἐπεὶ καταποθεῖς ἐξήρανται τὸ
 πλεῖστον ἢ τε χώρα πᾶσα κάτεργος γέγονεν ἦττον πολὺ·
 καίτοι λεπτότερος ὁ ἀήρ δι' ἄμφω καὶ διὰ τὸ ἀνεξηράν-
 θαι τὸ ὕδωρ καὶ διὰ τὸ κατειργάσθαι τὴν χώραν· ἡ γὰρ
 ἀργὸς ψυχρότερα καὶ παχύτερον ἔχει τὸν ἀέρα διὰ τὸ
 ὑλώδης εἶναι καὶ μήτε τὸν ἥλιον ὁμοίως διεικνεῖσθαι
 μήτε τὰ πνεύματα διαπνεῖν ἅμα δὲ καὶ αὐτὴν ἔχειν ὑδά-
 των συρροὰς καὶ συστάσεις πλείους· ὃ καὶ περὶ τὰς 6
 Κρηνίδας ἦν τῶν Θρακῶν κατοικούντων. ἅπαν γὰρ τὸ
 πεδῖον δένδρων πλήρες ἦν καὶ ὑδάτων· ὁπότε νῦν
 μᾶλλον πρότερον ἐκπήγνυσιν ἐξηραμμένων τῶν ὑδάτων
 οὐ τὴν λεπτότητα τοῦ ἀέρος αἰτιατέον ὥς τινὲς φασιν.
 αἱ μὲν οὖν αἰτίαι ὑπὲρ ἑκατέρου καὶ τοιαῦταί τινες.
 Ἰσως δ' ἀμφοτέρων γινομένων ἐκπήξεων, τοῦτο γὰρ
 φανερόν ἐκ τῶν εἰρημένων, διαφέρει καὶ τόπος τόπου
 [καὶ ἀήρ ἀέρος] τῷ μᾶλλον παχύνεσθαι καὶ λεπτύνεσθαι·
 ὁ γὰρ ὑδατώδης καὶ θολερὸς οὐχ ὁμοίως ἐργατικός· οὐδ'
 αὖ πάλιν ὁ λεπτὸς, καὶ γὰρ εὐκίνητος καὶ οὐκ ἔμμονος·
 ἡ πῆξις δὲ δεῖται χρόνου, ἔτι δὲ καὶ τὰ ἐπιγινόμενα δεῖ 7
 ποτ' ἄττα εἶναι καὶ τὴν ὅλην κατάστασιν καὶ εἴ τι ἄλλο
 τῶν ἐξωθεν· εἰ γὰρ αἱ μεταβολαὶ ταχέει πρὸς τὰς ἀνέ-
 σεις, κωλύουσιν ἂν αἱ πῆξεις. ὥς δ' ἀπλῶς εἰπεῖν εὐ-
 παθέστερος μὲν εἰς τὸ πάσχειν ὁ λεπτὸς· ὅταν μέντοι
 καταψυχθῇ ὁ παχύτερος ψυχρότερος, ὥσπερ καὶ θερμό-
 τερος· ἔμμονος γὰρ μᾶλλον ἢ θερμότης καὶ ἡ ψυχρότης

ὥσπερ καὶ ἐν τοῖς ἄλλοις τοῖς σωματωδεστέροις. δι'
 ὃ καὶ εἴ που μὴ ὕδατῳδης, ἀλλ' ἅμα τῷ πάχει ξη-
 ρὸς οὐκ ἄλογον εἰ μᾶλλον ἐκπηκτικός. ἀλλὰ γὰρ περὶ
 8 μὲν τούτων ἱκανῶς εἰρήσθω. ἡ δὲ τοῦ καύματος ὑπερ-²¹⁸
 βολὴ τὰ μὲν φυτὰ καὶ τὰ παντελῶς νέα φθείρει
 διὰ τὴν ἀσθενείαν, ὥσπερ καὶ τὰ ἐπέτεια, τὰ δ' ἐρριζω-
 μένα καὶ ἔχοντα μέγεθος οὐ φθείρει διὰ τὸ μὴ δύνασθαι
 διαδύεσθαι μηδὲ ὁμοίως διηγγάνειν τῆς ἀρχῆς, ἀλλ' εἴπερ
 τοὺς βλαστοὺς καὶ τοὺς καρποὺς ἐπικαίει. καὶ τὸ ὅλον
 ἴσως ἄλλοτριώτερον τῇ φύσει τὸ ψυχρόν· ἐπεὶ ὥς γ'
 ἀπλῶς εἰπεῖν ἐπὶ πάντων γίνεται ἡ φθορὰ ταῖς ὑπερβο-
 9 λαῖς ὅσα συνεργεῖ πρὸς τὸ ξηρὸν· καὶ γὰρ χώρα τις ἄφο-
 ρος ἢ μὲν διὰ λιπαρότητα, ἢ δὲ διὰ λεπτότητα καὶ ἀήρ
 κωλύει περισκελῆς ὢν ἐφ' ἐκάτερα καὶ ὕδατος ἔνδεια
 καὶ πληθὺς· φθείρει γὰρ καὶ τὸ στάσιμον, ἐὰν ὑπεραίρη
 τὸ μέγεθος τοῦ δένδρου, καθάπερ ἐν ταῖς ἐπομβρίαις
 καὶ τοῖς λιμνουμένοις τόποις, ὃ καὶ περὶ Φενεὸν ξυνέ-
 βαινε· ὅπου δ' ἀπορροή γίνεται καὶ ἔξη βάθος διαφέ-
 ρουσι μᾶλλον· βοηθεῖ γὰρ ἡ κίνησις καὶ τῷ ἱκανὸν αἰεὶ
 τὸ πρὸςπίπτον εἶναι· τούτων μὲν οὖν ταύτας ὑποληπτέον
 τὰς αἰτίας.

CAP. XV. Λοιπὸν δ' ἐστὶν εἰπεῖν περὶ τε τῶν βι-
 αίων παθῶν καὶ εἴ τις ἄλλη μὴ ὑπὸ τοῦ ἀέρος καὶ τῶν
 τῆς φύσεως ἄλλ' ὑφ' ἡμῶν γίνεται· καθάπερ ἢ τε διὰ
 τὸν περιφλοισμὸν καὶ διὰ τὴν ἔλκωσιν τῶν φυτῶν καὶ
 ὅσα παραβαλλόμενα παρὰ τὰς ῥίζας ἀναίνει, καθάπερ
 τὰ τῶν κυάμων κελύφη καὶ εἴ τι ἄλλο τοιοῦτον ἕτερον.
 καὶ πρῶτον ὑπὲρ τῶν κυάμων λέγωμεν· φθείρει γὰρ
 τὰ τῶν κυάμων κελύφη περιβαλλόμενα ταῖς ῥίζαις καὶ
 τοῖς βλαστοῖς οὐ πάντα, ἀλλὰ τὰ ἄρτι ἀναφυόμενα, ταῦτα
 γὰρ ἀσθενέστερα· φθείρει δὲ ὅτι τῇ σκληρότητι καὶ τῇ
 2 ξηρότητι ἀφαιρεῖται τὴν τροφὴν τὴν μὲν ἔλκοντα αὐτὰ,

τὴν δ' ἀποστέγοντα· μὴ τρεφόμενα γὰρ φθείρεται. καὶ
 ταῦτα καὶ εἴ τι τοιοῦτον ἕτερον ὥσπερ ἐναντία πρὸς τὴν
 βλάστησιν ὄντα φθείρει· ἐνια δὲ καὶ τῶν οἰκείων καὶ
 συνεργούντων, ἐὰν πλείω συνενεχθῇ τῶν συμμέτρων
 ἢ ἰσχυρότερα ἢ μὴ κατὰ καιρὸν ὅλον ἢ κόπρος ἢ συνεχῶς
 ἢ πλείων ἢ ἰσχυροτέρα παραβαλλομένη καθάπερ ἡ σκυ-
 τοδεψικὴ· πάντα γὰρ ὡς εἰπεῖν αὕτη δοκεῖ φθείρειν
 ἄκρατος οὐσα ἢ μὴ καλῶς κραθεῖσα· καὶ ὅσαι δὲ θερμαί
 καὶ ξηραὶ καὶ ἰσχυραὶ τὸ ὅλον καὶ μὴ οἰκείται πρὸς ἑκα- 3
 στον. εἰσὶ γὰρ ὥσπερ εἰπομεν αἱ πρὸς τὰς φυτείας ἀρ-
 μόττουσαι καὶ οὐχ ὥσπερ τὸ ὕδωρ πᾶσι κοινόν· ἀλλὰ
 τοῦτο ἐνίοτε τῷ πλήθει διαφθείρει σῆπον τὰς ῥίζας καὶ
 λίαν ἐκμεθύσκον· ἐὰν δὲ δὴ νέα τύχη καὶ μὴ ἄγαν ὄντα
 φίλυδρα καθάπερ ἡ κυπάριστος καὶ τᾶλλα τὰ ξηρὰ καὶ
 μᾶλλον. καὶ ἐὰν δὴ τις μὴ κατὰ καιρὸν ἢ τούτοις ἢ τῇ
 διακαθάρσει ἢ τῇ σκαπάνῃ χρῆσθται· πάντα γὰρ συναί-
 τια γίνεται φθορᾶς· ὁ δὲ καιρὸς καὶ πρὸς αὐτὰ καὶ πρὸς
 τὰ ἐπιγινόμενα παρὰ τοῦ θεοῦ κατὰ τὰς ὥρας. αὐταὶ
 μὲν ἐν τοῖς οἰκείοις αἱ φθοραὶ δι' ὑπερβολὴν ἢ δι' ἑλ-
 4 πειψιν τροφῆς ἢ ἀκαιρίαν ἔργων. αἱ δ' ἀπὸ τῶν παρα-
 φυτευομένων ἢ παραβλαστανόντων αὐτομάτων τῷ ἀφ-
 αιρῆσθαι τὰς τροφὰς θᾶπτον δ' ἐὰν ἰσχυρότερα καὶ
 πλείω, καθάπερ τὰ ἄγρια καὶ ὅσα δὴ πολύρριζα καὶ πο-
 λύτροφα καὶ ἐπισχλίζοντα καὶ περιπλεκόμενα καὶ κατα-
 πνίγοντα καὶ ἐμφυόμενα, καθάπερ ὁ κιττός. ἐπεὶ καὶ ἡ
 ἰξία δοκεῖ καὶ ὅλως τὰ ἐμβλαστάνοντα φθείρειν· ὁ δὲ
 κύτισος καὶ τὸ ἄλιμον τῇ τε πολυτροφίᾳ καὶ τῇ ἁλμυ-
 ρίδι τῇ περὶ αὐτά· ἰσχυρότερον δὲ τὸ ἄλιμον διὰ τὸ
 πλείω ἔχειν. φθοραὶ δὲ καὶ ἄλλοις ὑπ' ἄλλων εἰσὶν ἰδίαὶ 5
 καθάπερ ἐν τοῖς ἐλάττοσιν· καὶ γὰρ ἡ ὀροβάγχη καλου-
 μένη φθείρει τὸν ὄροβον τῷ περιπλέκεσθαι καὶ κατα-
 λαμβάνειν καὶ τὸ λειμόδωρον τὸ βούκερας εὐθύς τῇ

ρίζη παραφυόμενον καὶ ἄλλα δ' ἄλλων. καὶ ὅσα δὴ συγγεννᾶται καθ' ἕναστον σπέρμα οἶον αἶρα καὶ αἰγίλωφ καὶ πυροῖς καὶ κριθαῖς καὶ ἀπαρίνη φακοῖς καὶ ἑτερα ὃ' ἑτέροις· ἅπαντα δὲ τῷ τὰς τροφὰς ἀφαιρεῖσθαι τὰς τε ἐκ τῆς γῆς καὶ τὰς ἀπὸ τοῦ ἡλίου καὶ τοῦ ἀέρος. καὶ τούτων μὲν σχεδὸν φανεραὶ τινες αἱ αἰτίαι. ἡ δ' ὑπὸ τοῦ ἐλαίου καὶ τῆς πίττης καὶ τοῦ στέατος — καὶ γὰρ ταῦτα φθείρει καὶ μάλιστα τὰ φυτὰ τὰ νέα· καὶ οὐκ ἔωσιν ἄπτεσθαι καὶ περιπλέκουσιν — ἐν ἐκείναις ἐστὶ ταῖς αἰτίαις, ὅτι θερμὰ καὶ λεπτὰ τὴν φύσιν ὄντα διαδύεται τε πόρρω καὶ πυκνοῖ καὶ ἐπικαίει τὸν φλοιόν· σημεῖον δ' ὅτι σκληρύνεται καὶ ἀφίσταται· πονήσαντος δὲ καὶ ἀποσκληρυνθέντος καὶ τούτου καὶ τοῦ ἐντὸς οὐ δύναται διέναι ἡ τροφή· τοῦ δ' ἐπικαίειν καὶ διαδύεσθαι πόρρω καὶ κείνῳ σημεῖον· οἱ γὰρ ἡμεροῦντες τοῦ θέρους ἐπὶ τὰ ὑπολείμματα τῶν ριζῶν ἔλαιον ἢ πίτταν ἐπιχέουσιν ἢ τῷ στέατι ἀλείφουσιν, ὥστε ὅλως ξηραίνουσι καὶ μάλισθ' ἢ πίττα διὰ τὸ ἰσχυροτάτη εἶναι.

CAP. XVI. Λοιπαὶ δὲ τῶν φθορῶν αἱ βίαιοι λεγόμεναι· αὗται δὲ γίνονται πληγῇ ἢ περριαιρέσει τινῶν ἢ κολούσει ἢ τὸ ὅλον ἀφαιρέσει. ἔνια μὲν γὰρ ἐλκούμενα βαθυτέρον ἀπόλλυται διὰ τὴν ξηρότητα καὶ ἀσθένειαν· ὁ δὲ φοῖνιξ καὶ τιτρωσκόμενος εἰς τὸν ἐγκέφαλον, ἐν τούτῳ γὰρ ἡ ζωὴ καὶ ἡ βλάστησις· ὅταν οὖν ἀναξηρανθῇ ἢ τὸ ὅλον ἀλλοιωθῇ, παρειαπιδότος ἀέρος τε καὶ ἀλλοτρίου θερμοῦ διαφθείρεται καὶ διαφθειρόμενος διτῇσιν εἰς τὰ κάτω· τούτου μὲν οὖν καὶ ἰδία τις ἡ φύσις ὥστε καὶ ἐμφανὲς εἶναι τὸ κύριον τοῦ ξῆν. ἔνια δ' οὐ πρὸς πληγὴν ἀπαθῇ μόνον, ἀλλὰ καὶ ξύλων ἐξαιρουμένων ἐκ τοῦ στελέχους οἶον ὅσα φύσει καὶ εὐβλαστῇ καὶ ὑγρᾷ, καθάπερ πετελέα πλάτανος, τὰ πολλὰ τῶν παρύδρων· ἡ δὲ πεύκη καὶ δαυδοκοπουμένη σώζεται· μέγα δὲ ταύτη

καὶ ἡ λιπαρότης. ἅπαντα δὲ ταῦτα καὶ τᾶλλα μέγεθος
 ἔχοντα ὑπομένει δι' ὃ καὶ ἐκσηπόμενα σώζεται καὶ ξῆ.
 ἐπεὶ καὶ τὴν πεύκην γ' οὐ νέαν δαδουργοῦσι, ἀλλ' ὅταν
 ἐν ἀκμῇ καὶ πορρωτέρω γένηται· νέα γὰρ οὐκ ἔχει διὰ
 τὸ μὴ πέττειν μηδὲ συναθροίζειν τὸ ὑγρὸν ἀλλ' εἰς τὴν
 βλάστησιν καὶ τὸ μῆκος καταναλίσκειν· ἅμα γὰρ τῇ εἰς
 βάθος αὐξῇ καὶ ἡ τοιαύτη διάθεσις καὶ δύνανμις ἔοικεν
 ἀκολουθεῖν. ὅσα δὲ καὶ τετραμμένα καὶ κολαζόμενα βέλ- 3
 τίω γίνεταί καὶ καρπιμώτερα δῆλον καὶ ταῦθ' ὑπομέ-
 νειν. πληγὴν μὲν οὖν καὶ διαίρεσιν τὰ τοιαῦτα δέχεται·
 σχίσιν δὲ τοῦ στελέχους πρὸς τοῦτοις ἄμπελος καὶ συκῇ
 καὶ ῥόα καὶ μηλέα, τὰ δὲ ἄλλα ἀπόλλυται· ὅσα γὰρ αὐ-
 πληγέντα καὶ σχισθέντα συμμύει πάλιν καὶ συμφύεται
 ταῦθ' ὥσπερ ὑγιασθέντα ξῆ καὶ οὐχ ὥσπερ ἐκεῖνα διε-
 σχισμένα· τῆς δ' ὑπομονῆς αἰτίον ἡ ὑγρότης καὶ ἡ φύσει
 μανότης· τροφὴν τε γὰρ ἱκανὴν λαμβάνουσι καὶ οὐκ
 ἀναξηθαίνεταί διὰ τὴν σχίσιν, ὑπὸ δὲ τοῦ ψύχους οὐδὲν
 πάσχουσιν. εἰ δ' οὕτω δεῖ λαβεῖν τὴν σχίσιν ὥστε ἀνέ- 4
 χεσθαι μὲν ἂ μόνον δοκεῖ τῶν ἡμέρων τοῦτο δύνασθαι
 συκῇ, ἄμπελος, ἐλάα, ἀμυγδαλῇ διὰ τὸ συμμύειν τά-
 χιστα . . . δι' ὃ καὶ δύσσχιστα τῷ κολλώδη τὴν ὑπό-
 στασιν ἔχειν· καὶ γὰρ ὁ ὀπὸς καὶ τὸ τῆς ἐλάας τοιοῦτο
 καὶ πᾶν τὸ λιπαρὸν, τὸ δὲ τῆς ἀμπέλου ξύλον αὐτὸ τοι-
 οῦτον· σημειὸν δὲ ὅτι καὶ σχιζόμενα τὰ κλήματα καὶ τῆς
 ἐντεριώνης ἐξαιρουμένης τάχα συμφύεται· καὶ τούτου
 γε μᾶλλον ὁ κάλαμος, καὶ γὰρ συνέρχεται αὐτόματος·
 φασὶ δὲ καὶ τὴν ἄπιον σχιζεσθαι· περὶ μὲν οὖν τούτων
 σκεπτέον.

ΜΗ CΑΡ. XVII. Ἡ δὲ τοῦ φλοιοῦ περιαίρεσις κοινὴ
 πάντων ἢ τῶν πλείστων ἐστὶ φθορὰ, περὶ ἧς εἰρηται
 πρότερον. εἴτε γὰρ ἐν τοῖς κυρίοις ἐστὶ τοῦ ξῆν εἴτε καὶ
 ἀπὸ τούτων πυκνουμένων διίγνεται πρὸς τὸ ὄλον εὖ-

- λογον και οὕτως. ἡ δὲ μήτρα μέχρι μὲν τινος ἔξαιρου-
 μένη· οὐ φθείρει, δι' ὅλον δὲ φθείρει καθάπερ οἱ περὶ
 Ἀρκαδίαν φασὶν καὶ πεύκην καὶ ἐλάτην καὶ ἄλλ' ὅτι ἂν
 οὐκ ἄλογος δ' οὐδὲ ταύτης ἡ αἰτία· καὶ ταυτ' εἴη τῶν
 εἰρημένων· ὑγρότατον γὰρ δοκεῖ καὶ ὥσπερ μάλιστα εἰ-
 2 ναι ζωτικόν. σημείον δ' ὅτι καὶ τὰ ξύλα τὰ ἐμμητρα
 διαστρέφεται κατειργασμένα ἤδη μέχρι οὐ ἂν τελέως
 ἀναξηρανθῇ, δι' ὃ καὶ ἐνσχιστα καὶ οὐκ ἐμμητρα ποι-
 οῦσι τὰ τῆς ἐλάτης καὶ τῆς πεύκης· ταύτης δ' οὖν μέχρι
 μὲν τινος ἔξαιρουμένης οὐκ ἄτοπον διαμένειν τὸ δένδρον
 ὥσπερ καὶ τοῦ φλοιοῦ μέχρι τινὸς ἀφαιρουμένου, τελέως
 δ' ἔξαιρεθείσης ἀναλυσθαι καθάπερ ἀρχῆς τινος ἢ καὶ
 3 οἰκείας ὑγρότητος συμφύτου στερούμενον. περὶ δὲ τῆς
 ἐπικοπῆς καὶ τῆς κολούσεως ἐν ὀλίγοις ἢ σκέψις· ὀλίγα
 γὰρ τὰ φθειρόμενα κατὰ μὲν τὴν ἐπικοπὴν, ἐλάτη,
 πεύκη, πίτυς, φοῖνιξ, ἐνιοὶ δὲ καὶ κέδρον καὶ κυπάρι-
 τὸν φασιν· καλοῦσι δ' ἐπικοπὴν, ὅταν ἀφαιρεθείσης
 τῆς κόμης ἐπικόψῃ τις τὸ ἄκρον· οὐκ ἄλόγως δ' ἂν δό-
 ξειε φθείρεσθαι ξηρὰ τε τῇ φύσει καὶ εὐθυπορώτατα
 μὲν, μονόρριζα δ' ὄντα. καὶ γὰρ αἱ ἐλκώσεις πόνον παρ-
 4 ἔχουσι καὶ εὐπαθέστερα ποιοῦσιν εἰς τὸ διῴκνεισθαι
 καὶ τὸ καῦμα καὶ τὸ ψύχος ἄλλως τε καὶ πανταχόθεν οὖ-
 σαι καὶ διὰ τὴν ὀρθότητα καὶ διὰ τὴν εὐθυπορίαν ταχὺ
 διῴκνεται καὶ πρὸς τὰς ῥίζας, ὥστε πολλαχόθεν ἢ φθορὰ
 5 φύσει δὲ ἀπαράβλαστα πάντα καὶ διὰ τὴν ξηρότητα τῶν
 ῥιζῶν καὶ διὰ τὴν εἰς τὸ ἄνω φορὰν καὶ ἔτι τῷ μονόρ-
 ριζα εἶναι καὶ τῷ βαθυτέρας ἔχειν. οὐδαμοῦ γὰρ οὐδὲν
 περιττὸν οὐδὲ παροχετευόμενον ἐκπίπτει τῆς τροφῆς
 ὥστε μὴ εἶναι βλαστήσεως ἀρχήν· ὅταν οὖν πάντα ταῦθ'
 ὑπάρχῃ πᾶσι σχεδὸν ἀναγκαῖον τὴν φθορὰν εἶναι τε-
 5 λείαν· αἱ δὲ κολούσεις φθείρουσιν ὅλως ὀλίγα· μόνον
 γὰρ μάλιστα τὸ τῆς ἀμπέλου φυτὸν ἀπόλλυται καὶ εἰ τι

ἕτερον ἀπαλὸν καὶ ἀσθενὲς καὶ εὐθύπορον· ταῦτα γὰρ
 αἰτία τοῖς τοιούτοις τῆς φθορᾶς· χεῖρω δὲ ποιούσι πλείω·
 καὶ γὰρ ἡ ἀμυγδαλὴ πικρὰ γίνεται καὶ ἡ ῥόα σκληρο-
 τέρα καὶ ἕτερ' ἅττα μεταβάλλει· τὸ δ' αἰτιον εἰρηται
 πρότερον ὅτι τῆς ἀρχῆς ἀλλοιουμένης συναλλοιοῦται καὶ
 κατὸ τέλος· χαλεπαὶ δὲ καὶ αἱ ἐπιβοσκήσεις ὅτι συνεπι- 6
 κάουσιν ἅμα τῇ τομῇ καὶ ἀφαιρέσει δι' ὃ καὶ ὁ πόνος
 πλείων. ἰδιον δὲ τὸ περὶ τὸν φοῖνικα καὶ τὴν πίτυν·
 ὅταν γὰρ τι κολουσθῇ ταῦτ' οὐκ ἀπόλλυται μὲν, ἄκαρπα
 δὲ γίνεται· τὴν δ' αἰτίαν παραπλησίαν ὑποληπτέον εἶναι
 τοῖς πρότερον ὅτι τῆς ἀρχῆς ἀλλοιουμένης καὶ ἀσθενε-
 στέρας γινομένης ἀφαιρεῖται [τι] τῆς δυνάμεως καὶ μά-
 λιστα τὸ ἔσχατον καὶ τελεώτατον ὁ καρπός. ἅμα δὲ καὶ
 ἡ μὲν βλάστησις ὑπάρχει καὶ ὥσπερ ἤδη γέγονεν, ἐκεῖ-
 νον δὲ δεῖ γίνεσθαι· τὸ δ' ἐν γενέσει καὶ μέλλον εἶναι
 τοῦ ὄντος ἀσθενέστερον· ἐπὶ τούτων δὲ μάλιστ' ἡ μό-
 νων ὅτι ὀλιγόκαρπα καὶ βραδύκαρπα κατὰ γε τὴν παρ'
 ἡμῖν φυτείαν· ἐν δὲ ταῖς οἰκείαις χώραις ἴσως οὐκ ἀκαρ-
 πεῖ οὐδὲ θαυμασιὸν εἰ μὴ ἀκαρπεῖ ταῦθ' ἐκεῖ κολουό-
 μενα. τὰ δὲ τῆς ἀρχῆς ὅτι μεγάλα πολλαχόθεν μὲν φα- 7
 νερόν· εἰ δὲ μὴ καὶ ἐκ τῶν βλαστήσεων ὅταν κακωθῶσιν
 ἐν ἄλλοις τε καὶ οὐχ ἥκιστα ἐν τῇ ἀμπέλῳ· κατεδεσθεῖσα
 γὰρ ὑπὸ τῶν κτηνῶν οὐκέτι δύναται βλαστάνειν, ἀλλ'
 αὐτὴ ἡ τῆς βλαστήσεως ἐπιρροὴ παύεται καὶ ἀποσβέννυ-
 ται, ὃ φαίνεται ὥσπερ τυφλουμένη καὶ πηρουμένη πως·
 ἰσχυρόν δὲ ἐν ἅπασιν ἡ ἀρχὴ καὶ ἀσθενὲς οὐ τὸν αὐτὸν
 δὲ τρόπον· ἐπεὶ ὅτι γε βλαστητικὸν ἄμπελος καὶ αἱ εἰς
 τὸν ὕστερον χρόνον ἐπιβλαστήσεις μὴνύουσιν.

CAP. XVIII. Φθοραὶ δὲ καὶ τῶν σπερμάτων εἰσὶ
 τινες τῶν μὴ κατὰ φύσιν σπειρομένων ὁμοίως τῶν τε
 δενδρικῶν καὶ τῶν σιτηρῶν καὶ τῶν ἄλλων· ὧν καὶ χρό-
 νοι τινὲς εἰσιν ὠρισμένοι· πάντα γὰρ ζῆ μέχρι τινὸς εἰς

- ἀπόλλυται· ξῆν δὲ λέγω δυνάμει· φθείρονται δὲ φυσι-
 κῶς ἀποξηραίνόμενα καὶ ὥσπερ διαπνεούσης ἅμα τῆς
 θερμότητος καὶ ὑγρότητος· αἱ δὲ ἄλλαι πᾶσαι παρὰ
 φύσιν οἷον ὅσα θηριοῦνται καὶ ἀνυγραίνεται καὶ ἄλλως
 2 πῶς ἐξίσταται· δι' ὃ καὶ τὰ μὲν πολύλοπα καὶ πολυχί-
 τωνα καὶ λιπαρὰ καὶ δριμέα καὶ πικρὰ καὶ ὀστῶδη καὶ
 ξηρὰ πάντα πολυχρόνια· τὰ δ' ἄλλα ταχὺ ἐξίσταται· τὰ
 μὲν γὰρ ὑπ' ἀλλήλων θερμαίνόμενα καθάπερ ὁ σίτος
 καὶ τὰ χεδροπὰ, τὰ δ' ὑπὸ τοῦ ἀέρος καὶ τῶν ἐξωθεν
 ὑγραίνόμενα καθάπερ τὰ τῶν λαχάνων καὶ τῶν στεφα-
 νωμάτων· οἷον γὰρ μαδᾶ καὶ εἰς διαβλάστησιν ὀρμᾶται·
 ζωοῦνται δὲ θᾶττον καὶ φθείρεται τῶν χεδροπῶν τὰ τε-
 ράμονα· γλυκύτερα γὰρ ἐν τούτῳ δὲ ἡ ζωοποιεῖα καὶ
 ἅμα θᾶττον ἐξίσταται δι' ἀσθένειάν τε καὶ διὰ τὸ ὥσπερ
 3 ἐν πέρατι εἶναι· καὶ τοῦ σίτου δὲ ὡσαύτως ὁ γλυκύτερος.
 μέγα δ' οἱ τόποι διαφέρουσιν εἰς φυλακὴν εἰάν ᾧσι ξη-
 ροὶ καὶ ψυχροί· διαμένουσι γὰρ πλείω χρόνον ὥσπερ ἐν
 τε Μηδείᾳ καὶ Παφλαγονίᾳ καὶ τούτων ἐν τοῖς ὑψηλο-
 τάτοις χωρίοις ὡσαύτως δὲ καὶ εἶπου ἄλλοθι τοιοῦτον·
 ἀμφοτέρω γὰρ ἐξείργονται τὰ διαφθείροντα τό τε θερ-
 μὸν καὶ τὸ ὑγρόν· ἐπεὶ καὶ ἡ διαπαττομένη γῆ τοῦτο
 4 ποιεῖ, ξηραίνει τε καὶ ψύχει. τῶν δὲ δενδρικῶν ὅσα μὲν
 μαλακὰ καὶ σαρκώδη καθάπερ ἡ ἀμυγδαλὴ καὶ τὸ κά-
 ρυον καὶ ἡ βάλανος τοῖς περιέχουσι σώζεται, τὰ δὲ ξη-
 ρὰ καὶ ξυλῶδη καθάπερ τὸ γίγαρτον καὶ τὰ τοιαῦτα
 καὶ ἐαυτοῖς. ὥς δ' ἀπλῶς εἰπεῖν πάντα πολυχρονιώ-
 τερα διὰ τὸ περιέχον· ἐπεὶ καὶ τὸ γίγαρτον καὶ ἡ κεγ-
 χραμὶς καὶ τὰ ἄλλα τὰ τοιαῦτα πολλῷ μᾶλλον ἀπο-
 ξηραίνεται γυμνούμενα. μάλιστα δὲ διαμένει τῶν τοι-
 ούτων ὅσα πυρῇ περιέχεται, καθάπερ τὸ τῆς ἐλάας
 καὶ εἴ τι ξυλῶδες ἢ ὀστῶδες τυγχάνει, καθάπερ τὸ τοῦ
 φοίνικος καὶ ὁ κνήκος καὶ τᾶλλα τὰ κνηκώδη· πυκνὰ

γὰρ πάντα καὶ προβολὴν ἔχοντα· τὸ δὲ σπέρμα τὸ ἐντος
ὅτε μὲν κεχωρισμένον τι καὶ φανερόν, ὅτε δὲ ἀχώριστον
καὶ ἀφανὲς, ὥςπερ τὸ τῶν φοινίκων.

ΘΕΟΦΡΑΣΤΟΥ ΠΕΡΙ ΦΥΤΩΝ ΑΙΤΙΩΝ ΤΟ Ζ.

CAP. I. Περὶ δὲ χυλῶν καὶ ὁσμῶν, ἐπειδὴ καὶ ταῦτα
τῶν φυτῶν οἰκεία, πειρατέον ὁμοίως ἀποδοῦναι τοῖς πρό-
τερον τὰ τε συμβαίνοντα περὶ ἕκαστον εἶδος καὶ διὰ τίνας
αἰτίας. ἡ μὲν οὖν φύσις ποῖα τις ἑκατέρου τοῦ γένους
ἐν ἄλλοις ἀφώρισται καὶ ὅτι μικτά πως ἄμφω κατὰ λό-
γον ἐστὶ. χυμὸς μὲν ἢ τοῦ ξηροῦ καὶ γεώδους τῷ ὑγρῷ
ἐναπόμειξις ἢ ἢ τοῦ ξηροῦ διὰ τοῦ ὑγροῦ διήθησις ὑπὸ
θερμοῦ· διαφέρει δ' ἴσως οὐδὲν. ὁσμὴ δὲ τοῦ ἐν χυμῷ
ξηροῦ ἐν τῷ διαφανεῖ· τοῦτο γὰρ κοινὸν ἀέρος καὶ ὕδα-
τος. καὶ σχεδὸν τὸ αὐτὸ πάθος ἐστὶ χυμοῦ τε καὶ ὁσμῆς
οὐκ ἐν τοῖς αὐτοῖς δὲ ἑκάτερον. ταῦτα μὲν οὖν οὕτω
κείσθω κατὰ τὸν εἰρημένον ἀφορισμόν. τὰ δ' εἶδη τῶν 2
χυμῶν ὥς μὲν εἰς ἀριθμὸν ἀποδοῦναι ῥάδιον οἶον γλυ-
κὺς λιπαρὸς αὐστηρὸς στρυφνὸς δριμύς ἀλμυρὸς πικρὸς
ὀξύς. ὥς δὲ κατὰ τὴν οὐσίαν ἑκάστου χαλεπώτερον.
αὐτὸ γὰρ τοῦτο πρῶτον ἔχει τινὰ σκέψιν πότερον (γὰρ)
τοῖς πάθεσι τοῖς κατὰ τὰς αἰσθήσεις ἀποδοτέον ἢ ὥςπερ
Δημόκριτος τοῖς σχήμασιν ἐξ ὧν ἕκαστοι· εἰ μὴ ἄρα καὶ
ταῦτα συνάπτει πως εἰς τὰς δυνάμεις ἀκείνων λέγεται
χάριν· ἢ καὶ εἰ τις ἄλλος τρόπος ἐστὶ παρὰ τούτους. λέ- 3
γω δὲ τοῖς πάθεσι τοῖς κατὰ τὰς αἰσθήσεις οἶον εἰ τις
ἀποδοίη γλυκὺν μὲν τὸν διακριτικὸν τῆς ἐν τῇ γλώττῃ

- 1 συμφύτου ὑγρότητος ἢ χυμὸν λεαντικὸν ἢ λεπτὸν ἢ
 λείον· στρυφνὸν δὲ τὸν ξηραντικὸν ἢ πηκτικὸν ἢ ῥέμα
 ταύτης· δριμύν δὲ τὸν πηκτικὸν ἢ δηκτικὸν ἢ ἐκκριτι-
 κὸν τῆς ἐν τῇ συμφύτῳ ὑγρότητι θερμότητος εἰς τὸν ἄνω
 τόπον ἢ ἀπλῶς χυμὸν καυτικὸν ἢ θερμαντικόν· ἄλμυρόν
 δὲ τὸν δηκτικὸν καὶ ξηραντικόν· πικρὸν δὲ τὸν φθαρτικὸν
 τῆς ὑγρότητος ἢ τηκτικὸν ἢ δηκτικὸν ἢ ἀπλῶς τραχὺν ἢ
 μάλιστα τραχὺν· αὐστηρὸν δὲ τὸν ρυπτικὸν τῆς αἰσθή-
 σεως ἢ τῆς ὑγρότητος τῆς ἐν αὐτῇ ἢ τῆς ἐπιπολῆς ὑγρό-
 τητος δηκτικὸν ἢ πηκτικὸν ἢ ξηραντικὸν ἢ ἀπλῶς στρυφ-
 4 νότητά τινα ἡρεμαίαν καὶ μαλακὴν. ἢ πάλιν ὡς Πλά-
 των καθόλου τὰς διαφορὰς τῶν δυνάμεων ἀποδίδωσι
 τῷ συγκρίνειν καὶ διακρίνειν κεχρημένος τραχύτητι καὶ
 λειότητι καθ' ἑκάστας δὲ διαιρεῖ τοῖς εἶδεσιν. ὅσα μὲν
 οὖν κάει τὰ φλέβια καὶ ἀποξηραίνει τραχύνοντα στρυφ-
 νά· αὐστηρά δὲ τὰ τούτων ρυπτικώτερα καὶ πᾶν τὸ
 περὶ τὴν γλώτταν ἀποπλύνοντα· ὅσα δὲ ρύπτει πέρα
 μὲν τοῦ μετρίου ὥστε καὶ ἀποτήκειν αὐτῆς τι τῆς φύ-
 σεως οἶον ἢ τῶν νιτρῶν δύναμις πικρά· τὰ δὲ ὑποδέ-
 στερα τούτων καὶ ἐπὶ τὸ μέτριον τῇ φύσει χρώμενα
 ἄλνκᾳ ἄνευ πικρότητος τραχείας καὶ φίλα μᾶλλον ἤμην.
 5 τὰ δὲ τῇ τοῦ στόματος θερμότητι κοινωνήσαντα καὶ
 λεαινόμενα καὶ συνεκπυρούμενα καὶ πάλιν ἀντικείμενα
 φερόμενα δ' ὑπὸ κουφότητος ἄνω πρὸς τὰς τῆς κεφαλῆς
 αἰσθήσεις καὶ τέμνοντα δριμέα· τὰ δὲ προλελεπτυσμένα
 ὑπὸ σηπεδόνης εἰς δὲ τὰς στενὰς φλέβας εἰσδύόμενα καὶ
 ἀνακνυόμενα καὶ ἀναξυμοῦντα καὶ ἀφρίζειν ποιοῦντα
 καὶ ἔλκειν ὀξεά. τὸ δὲ σύμπασι τοῖς περὶ ταῦτα πάθος
 ἐναντίον οἰκείον ἐστὶ τῆς γλυκύτητος· ὅταν γὰρ λεαίνῃ
 ἐπαλείφον τὰ τραχυνθέντα καθιστᾷ δὲ καὶ συνάγῃ τὰ
 παρὰ φύσιν κεχυμένα τὰ δ' αὖ συνεστώτα διαχαλᾷ καὶ
 ἄπανθ' ὅτι μάλιστα ἰδρὺν κατὰ φύσιν, γλυκύ. οὗτος

ἡμὲν οὖν ὁ τρόπος ταῖς δυνάμεσι ἀφορίζει. Δημόκριτος 6
 δὲ σχῆμα περιτιθεὶς ἐκάστω γλυκὺν μὲν τὸν στρογγύλον
 καὶ εὐμεγέθη ποιεῖ· στρυφνὸν δὲ τὸν μεγαλόσχημον
 τραχὺν τε καὶ πολυγώνιον καὶ ἀπεριφερῆ· ὀξὺν δὲ κατὰ
 τοῦνομα τὸν ὀξὺν τῷ ὄγκῳ καὶ γωνοειδῆ καὶ κάμπυλον
 καὶ λεπτὸν καὶ ἀπεριφερῆ· θριμὺν δὲ τὸν περιφερῆ καὶ
 λεπτὸν καὶ γωνοειδῆ καὶ κάμπυλον· ἀλμυρὸν δὲ τὸν
 γωνοειδῆ καὶ εὐμεγέθη καὶ σκολιὸν καὶ ἰσοσκελῆ· πι-
 κρὸν δὲ τὸν περιφερῆ καὶ λεῖον ἔχοντα σκολιότητα μέ-
 γεθος δὲ μικρόν· λιπαρὸν δὲ τὸν λεπτὸν καὶ στρογγύ-
 λον καὶ μικρόν. οἱ μὲν οὖν τρόποι τοσοῦτον διαφέ-
 ρουσι.

CAP. II. Τάχα δ' ἂν δόξειεν ὥσπερ ἐλέχθη καὶ
 οὗτος ἐκείνων εἶναι χάριν· αὐτῶν γὰρ τῶν δυνάμεων
 [ὁ] οὕτως ἀποδιδόνς οἴεται τὰς αἰτίας ἀποδιδόναι δι' ἃς
 ὁ μὲν στύφει καὶ ξηραίνει καὶ πηγνυσιν ὁ δὲ λεαίνει καὶ
 ὀμαλύνει καὶ καθίστησιν ὁ δὲ ἐκκρίνει καὶ διαχεῖ καὶ
 ἄλλο τι τοιοῦτο δοῖα. πλὴν ἴσως ἐκεῖνα ἂν τις ἐπιζητή-
 σεις παρὰ τούτων ὥστε καὶ τὸ ὑποκειμένον ἀποδιδό-
 ναι ποιόν τι· δεῖ γὰρ εἰδέναι μὴ μόνον τὸ ποιοῦν
 ἀλλὰ καὶ τὸ πάσχον ἄλλως τ' εἰ καὶ μὴ πᾶσιν ὁ αὐ-
 τὸς ὁμοίως φαίνεται καθάπερ φησὶν. οὐθὲν γὰρ κω-
 λυεῖ τὸν ἡμῖν γλυκὺν ἑτέροις τισὶ τῶν ζώων εἶναι
 πικρὸν καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων δὲ ὁμοίως. δῆλον γὰρ ὡς ἐν 2
 τῷ αἰσθητηρίῳ τίς ἐστὶν ἑτέρα διάθεσις. ἐπεὶ τό γε τοῦ
 χυμοῦ σχῆμα ταὐτὸ καὶ ἐν ἄλλῳ ὅμοιον οὐ ταὐτὸ δύνα-
 σθαι πανταχοῦ ποιεῖν. εἰ δὲ τοῦτο ἀληθὲς δεῖ τι ἀνο-
 μοιότητος εἶναι τῶν ὑποκειμένων δι' ὃ δὴ καὶ λεκτέον
 ὑπὲρ αὐτῶν. ἅμα δὲ κακεῖνο φανερόν ὡς οὐ μία τις
 δύναμις τοῦ αὐτοῦ σχήματος εἴ γε ἀναντία ἐφύκε ποι-
 εῖν ἐν ἄλλῳ καὶ ἄλλῳ· τὸ μὲν γὰρ μὴ πάντα πρὸς τὴν
 αὐτοῦ δύναμιν ἄγειν οὐχ ὁμοίως ἄτοπον ὥσπερ οὐδὲ τὸ

πῦρ κάειν. εἰ δὲ καὶ ἐναντίως ἐνια διατίθεται τοῦτο πλείονος λόγου δεῖται. καίτοι κάκεινον δεῖ τινα λέγειν
 3 αἰτίαν. ἐπὶ γοῦν τοῦ πυρὸς ὅσα μὴ δύναται κάειν ἢ τὸ ὕδωρ ὑγραίνειν ἐστὶ τις αἰτία καὶ λόγος· εἰ δὲ καὶ τοῦ-
 ναντίον ἐκάτερον ἐποίει μᾶλλον ἢν εἶδετο καὶ πλειόνων·
 τούτοις μὲν οὖν ὑπὲρ ἀπάντων τούτων λεκτέον· τοῖς δὲ
 κατὰ τὰς δυνάμεις ἐκεῖνο μόνον ἀναγκαῖον ποῖόν τι τῶν
 αἰσθητηρίων ἕκαστον. δεῖ γὰρ εἶδέναι καὶ τὴν τούτων
 φύσιν καὶ διάθεσιν ἐπέπερ οὐχ ὅτιοῦν μῶριον αἰσθητι-
 κόν, ἴσως δὲ καὶ ὅταν ἐκ πλειόνων ἔν τι γένηται τὴν ἐκ
 θατέρον δύναμιν καὶ οὐσίαν οὐ δεῖ λανθάνειν. ἄτοπον
 δὲ κάκεινο τοῖς τὰ σχήματα λέγουσιν ἢ τῶν ὁμοίων δια-
 φορὰ κατὰ μικρότητα καὶ μέγεθος εἰς τὸ μὴ τὴν αὐτὴν
 4 ἔχειν δύναμιν. οὐ γὰρ ἐπὶ τῆς μορφῆς ἀλλὰ τῶν ὄγκων
 αἱ δυνάμεις . . . οὓς εἰς μὲν τὸ διαβιάσασθαι καὶ ἀπλῶς
 τὸ μᾶλλον καὶ τὸ ἥττον τάχ' ἢν τις ἀποδοίῃ εἰς δὲ τὸ μὴ
 ταῦτὸ δύνασθαι μηδὲ ποιεῖν οὐκ εὐλογον· ἐπεὶ ἐν τοῖς
 σχήμασιν αἱ δυνάμεις· εἰ γὰρ ὁμοιοσχήματα ταῦτόν ἢν
 εἴη τὸ ὑπάρχον ὥσπερ καὶ ἐν τοῖς ἄλλοις. τὸ γὰρ τρί-
 γωνον τὸ ποδιαῖον καὶ τὸ μυριόπουον ὁμοίως δυσὶν ὀφ-
 θαῖς καὶ τὸ τετράγωνον τέτταρσιν ὀρθαῖς. καὶ ταῦτα
 μὲν καὶ κατὰ τὸ ποσὸν διάφορα· τὰ δὲ λόγῳ μὲν ὄντα
 τὰ αὐτὰ οἷον ἢ ἀσυμμετρία τῆς διαμέτρου τὸ δὲ ποσὸν
 διάφορον· ὥστ' εἰ ἐκ τούτων ἢ ἀπὸ τούτων ἐγίνετο τὸ
 μὲν ποσὸν διάφορον ἢν ἦν τῷ δ' εἶδει ἀδιάφορον. ἀλλὰ
 γὰρ αἱ μὲν κατὰ τὰ σχήματα καὶ τὰς μορφὰς δυνάμεις
 πλείω καὶ περὶ πλειόνων ἔχουσιν ἀπορίαν.

CAP. III. Ὅτι δ' ἐναπομίξει πως ὁ χυμὸς καὶ ἡ³¹
 ὁδμὴ καὶ ἐκ τῶνδε φανερόν· οὐδὲν γὰρ φαίνεται τῶν
 ἀπλῶν ἔχειν χυμὸν οὐδ' ὁδμὴν ἐὰν μὴ λάβῃ μίξιν οἷον
 ὁ ἀήρ ἢ πῦρ ἢ ὕδωρ· ἄχυμον γὰρ καὶ τὸ ὕδωρ καθ'
 αὐτό, δι' ὃ καὶ οἱ παλαιοὶ φασὶ δι' οἷας ἢν γῆς ῥέῃ τοι-

οὔτον καὶ εἶναι. καὶ ἡ θάλαττα δὲ καὶ τὰ νιτρῶδη καὶ
σαρκᾶ καὶ ὀξεία τῶν ὑδάτων ἔχει τινὰ μίξιν ὧν ἐνίοις
καὶ ἡ ὁσμὴ μάλιστα δὲ τῇ θαλάττῃ συνακολουθεῖ. γῇ δὲ
καὶ λίθος ἄχυμα πλὴν ἐάν τινα τοιαύτην λάβῃ μίξιν.
καίτοι φαίνεται γε ταῦτα μᾶλλον ἔχειν οἷον ὅσαι θ' ἁλ- 2
μώδεις καὶ ὅσαι καὶ ὡς ἡ τέφρα πικραὶ καὶ ἐνὶαι γλυ-
κεῖται δοκοῦσιν εἶναι ὥσπερ καὶ ἡ ἄργιλος. ἅμα δὲ καὶ
οὐκ ἄλογον εἶπερ τῇ τοῦ γεώδους ἐναπομίξει γίνεται
χυμός. τὰ δὲ δὴ μεταλλεύόμενα καὶ λίθων ἐνὶα γένη καὶ
ὁσμάς ἔχει πρὸς τοῖς χυμοῖς. ἅπαντα δ' οὖν ταῦτα μίξει
τινὶ καὶ ἀλλοιωῶσι ἐγγυμα φαίνεται καὶ ὁσμώδη. καὶ γὰρ
ἡ τέφρα διὰ τὴν κατάκαυσιν ἐξαλλοιουμένη καὶ ὅσα πυ-
ροῦται λαμβάνει τινὰ χυμὸν τὰ μὲν ἀπλᾶ τὰ δὲ μιγνύ-
μενα τοῖς ὑγροῖς. ἡ μὲν οὖν φύσις ὅτι τοιαύτη καὶ πρό-
τερον εἴρηται καὶ νῦν. ἐπεὶ δ' ἐν τρισὶν οἱ χυμοὶ — φυ- 3
τοῖς τε γὰρ καὶ ζώοις εἰσὶ τινες καὶ ὁσμαι καὶ χυμοὶ κατὰ
τὰς κράσεις, ἐτι δ' ἐν τοῖς κατὰ τέχνης παρασκευῇν τινα
μιγνυμένοις ἢ καὶ αὐτομάτως ἀλλοιουμένοις ὅτε μὲν ἐπὶ
τὸ βέλτιον ὅτε δ' ἐπὶ τὸ χεῖρον ὥσπερ τῶν σηπομένων —
τὸ μὲν ὑπὲρ ἀπάντων τούτων εἰπεῖν κοινότερόν τε καὶ
καθόλου μᾶλλον ἐστὶν ὑπὲρ δὲ τῶν φυσικῶν πρῶτον
λεκτέον, ἀρχὴ γὰρ ἐν ἅπασιν ἡ φύσις, καὶ τούτων ὅσοι
κατὰ τε τὰ ἀπλᾶ φαίνονται καὶ ὅλως τὰ ἄψυχα καὶ ὅσοι
κατὰ τὰ φυτὰ καὶ τοὺς καρπούς. καὶ γὰρ ταῦτα πρότερόν
ἂν τις τιθεῖτο τῶν ζώων ἅμα δὲ καὶ ἡμῖν ἡ σκέψις ὑπὲρ
τούτων οἷον συνεχῆς οὕσα τοῖς πρότερον. οἱ μὲν οὖν ἐν 4
τῇ γῇ ξυνιστάμενοι χυμοὶ τῶν ὑγρῶν, οὗτοι γὰρ ἐμφα-
νέστατοι, λέγω δ' οἷον ὀξεῖς καὶ [ἀλμυροὶ] γινόμενοι
μὲν δῆλον ὅτι διὰ τὰς αὐτάς πως ἢ παραπλησίως ἀνάγ-
κας δι' αὖς καὶ ἐν τοῖς φυτοῖς, οὐ μὴν οὕτε ἴσοι τὸ πλῆ-
θος οὐδ' ὅμοιοι τούτοις ἀλλὰ θολερώτεροι διὰ τὸ μὴ τὴν
αὐτὴν πέψιν μῆδ' ὁμοίαν ἔχειν. τὸ δὲ πλῆθος οὐ συμ-

βλητοί. πολλοὶ γὰρ οἱ τῶν καρπῶν καὶ ἀνόμοιοι χυμοὶ
καὶ οὐδαμῶς ἐνιοί γε ἐμφαινόμενοι τοῖς ἐκ τῆς γῆς οἶον
5 ὁ αὐστηρὸς καὶ θριμύς καὶ ἄλλοι δὲ πλείους. εἰ μὴ τις
λέγοι τῇ μίξει καὶ τῇ κράσει τῶν ἄλλων γίνεσθαι τού-
τους τοῖς δὲ γένεσιν εἶναι τοὺς αὐτούς· οὕτω δ' ἂν εἴησαν
ἄπειροι, ἄπειροι γὰρ οἱ λόγοι τῶν μίξεων. καὶ ἔτι δὲ κατὰ
τὸ μᾶλλον καὶ ἥττον αἱ διαφοραὶ δι' ὃ καὶ οἱ ὁμογενεῖς
πλείους οἶον αὐστηροὶ λιπαροὶ πικροὶ γλυκεῖς ὅθεν καὶ
οἱ παλαιοὶ τῶν φυσιολόγων ἀπείρους ἐτίθεντο τοὺς χυ-
μοὺς ὥσπερ καὶ Μενέστρω· ὅποια γὰρ ἂν τις ἡ μίξις καὶ
ἡ πέψις γένηται τοῦ ὑγροῦ ἐμφύτου τοιοῦτον εἶναι καὶ
τὸν χυμόν. οὐ μὲν ἀλλὰ βέλτιόν γε οἱ ὠρισμένους λέ-
γοντες ἐκ τούτων δ' ἤδη κατὰ τὰς μίξεις ποιοῦντες τὰς
διαφοράς. ἴδιος γοῦν τῶν ἐκ τῆς γῆς ὁ ἄλμυρός· οὐδ'
ἐνὸς γὰρ καρποῦ τοιοῦτος ἀλλ' εἶπερ φύλλον καὶ καν-
λοῦ καὶ κελύφους. ἀλλὰ περὶ μὲν τούτου τὴν αἰτίαν
ὕστερον λεκτέον.

CAP. IV. Αἱ δὲ ἰδέαι τῶν χυμῶν ἐπὶ δοκοῦσιν εἰ-⁴ H
ναι καθάπερ καὶ τῶν ὁσμῶν καὶ τῶν χρωμάτων, τοῦτο
δὲ ἂν τις τὸν ἄλμυρόν οὐχ ἕτερον τιθῇ τοῦ πικροῦ κα-
θάπερ καὶ τὸ φαιδὸν τοῦ μέλανος· ἐὰν δὲ χωρίξῃ συμ-
βαίνει τοῦτον ὄγδοον εἶναι. γλυκὺς γὰρ καὶ λιπαρὸς καὶ
πικρὸς καὶ αὐστηρὸς καὶ θριμύς καὶ ὀξύς καὶ στρυφνὸς
ἀριθμοῦνται· προστίθεται δὲ καὶ ὁ ἄλμυρός ὄγδοος. οἴ-
ονται δὲ τινες καὶ τὸν οἰνώδη δεῖν. ἐν τε γὰρ τοῖς καρ-
ποῖς ὑπάρχει πλειοσι καὶ ἐκ τῆς γῆς ἀναπιδύει τις ἐν-
αχοῦ τοιοῦτος χυμός· ἔτι δ' οὐδ' ὥσπερ ὁ γαλακτώδης
εἰς τὸν γλυκὺν ἂν τεθείη — καὶ γὰρ οὗτος ἐν ἐνίοις ὥς
εἶδος ἂν τι τιθοῖτο τοῦ γλυκέος — οὕτω τὸν οἰνώδη τῶν
ἄλλων τινὲ προσνεῖμαι ῥάδιον ἀλλ' ἰδίαι τις ἡ φύσις καθ'
αὐτὴν ἐπιδεχομένη καὶ τὸ γλυκὺ καὶ τὸ στρυφνὸν καὶ
2 αὐστηρόν. ἀλλὰ γὰρ τοῦτο μὲν οὐκ ἂν ἴσως διαφέρει

πρὸς τὴν τῶν ἄλλων θεωρίαν. ὁ δὲ ἀριθμὸς ὁ τῶν ἑπτὰ
 καιριώτατος καὶ φυσικώτατος. πότερον δὲ τοὺς μὲν
 ὥσπερ ἀρχὰς τοὺς δὲ ὡς στερήσεις δεῖ λέγειν οἷον τὸν
 μὲν γλυκὺν καὶ λιπαρὸν καὶ ὅσοι σύστοιχοι τούτοις ἀρ-
 χὰς, ἐκ τούτων γὰρ αἱ γενέσεις καὶ αἱ τροφαί, τοὺς δ'
 ἄλλους στερήσεις, ἢ πάντας φυσικούς; ἔοικε γὰρ εἰ μὲν
 εἰς τὸ ἄριστον δεῖ τάττειν τὴν φύσιν ἐν τούτοις εἶναι
 μόνον, ἅμα δὲ καὶ τὸ τῆς τροφῆς καὶ γενέσεως ἀληθι-
 νόν. οὐδὲν γὰρ ὡς εἶπεν οὔτε τρέφεσθαι δοκεῖ διὰ τῶν
 ἐτέρων οὔτε γίνεσθαι. εἰ δ' εἰς τὸ πλεονα εἶδη εἶναι
 ἐκεῖνοί γε μᾶλλον ἢ οὐχ ἦττον κατὰ φύσιν, ὀλίγοι γὰρ
 ἐν τούτῳ τῷ μέρει. σχεδὸν δέ τι παρόμοιον ἐστὶ τὸ ζη- 3
 τούμενον καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων ζώων πρὸς τὸν ἄνθρωπον
 πότερα κατὰ φύσιν ἢ κατὰ στέρησιν τᾶλλα. καθάπερ
 γὰρ καὶ τούτων ἰδιαί τινες αἱ οὐσαὶ καὶ τῶν φυτῶν
 ὁμοίως. εἰ οὖν ἢ μὲν στέρησις ἐν ἀτελείᾳ τινὶ καὶ ἐνδείᾳ
 ταῦτα δὲ καὶ γεννᾷ καὶ ἐκτρέφει τὰ ὅμοια καὶ ἰσχυρότερα
 πολὺ τῶν ἐτέρων οὐκ ἂν εἴησαν κατὰ στέρησιν. ἔτι δὲ
 ἐν γε τοῖς φυτοῖς ἅμα συμβαίνει μὴ τελεοκαρπεῖν καὶ
 ἦττον εἶναι πικρὰ τὰ ἐν τούτῳ τῷ γένει, καθάπερ ἐπὶ
 τοῦ κενταυρίου καὶ ἁψινθίου καὶ τῶν τοιούτων, ὡς ἐκείσε
 τῆς φύσεως φερομένης καὶ τὴν γλυκύτητα καθάπερ ἀπε-
 ψίαν τινὰ οὐσαν ἢ ἔλλειψιν πέψεως. ἀεὶ γὰρ ἢ φύσις 4
 ἐξομοιοῦν ἐθέλει τῷ ὑποκειμένῳ τοῦτο καὶ ἐν τοῖς ζώοις
 καὶ ἐν τοῖς φυτοῖς. ποιεῖται γὰρ καὶ τροφή γίνεται πᾶ-
 σιν ὅταν κρατηθῇ τὸ λαμβανόμενον. εἰ δὲ δὴ καὶ ἐνια
 τρέφεται διεφθαρμένοις τισὶν ὥσπερ καὶ τῶν ζώων ὧν
 καὶ ἡ γένεσις ἐκ τούτων οὐδ' ἂν ἢ τῆς τροφῆς ἱκανὴ πί-
 στις εἴη πρὸς τὸ κατὰ φύσιν οὐδ' ἂν ἢ πρώτη σύστασις
 ἀλλ' ἐκάστοις μεμερισμένοι κατὰ τὰς μίξεις. ἐπεὶ οὐδ' 5
 οἱ γλυκεῖς χυμοὶ τρόφιμοι πάντες ἡμῖν ἀλλ' οἱ μὲν ἐκ-
 στατικοὶ καθάπερ ἢ ὁμοία τῷ σκολύμῳ ῥίζα καὶ ἄλλαι

τινές, οἱ δ' ὑπνωτικοὶ πλείους δὲ διδόμενοι καὶ θανα-
 τηφόροι καθάπερ ὁ μανδραγόρας ἐνιοὶ δὲ ὁμολογουμέ-
 νως ἐπιθάνονται· πολλοὶ γὰρ ἤδη καὶ πολλαχοῦ ῥίξας
 φαγόντες ἄς ἡγνύουν γλυκείας τε τῇ γεύσει καὶ ἡδέϊας
 ἀπέθανον καὶ ἄλλα τοιαῦτα πλείω τυγχάνει τὰ μὲν βλά-
 πτοντα τὰ δὲ καὶ ὅλως ἀναιροῦντα τῶν κατὰ τὴν προς-
 6 φορὰν ἡδέων ἢ ἀλύπων. ἔνια δὲ πάλιν ὠφελοῦντα τῶν
 ἀηδῶν καὶ πικρῶν οἶον καὶ τὰ ἄρτι λεχθέντα κενταύ-
 ριον καὶ ἀψίνθιον καὶ ὅσα δὴ φαρμακωδεστέρους ἐτι-
 τοὺς χυμοὺς ἔχει· πολλὰ γὰρ καὶ τούτων ὀνύνησι. τῶν
 δὲ καὶ ὅλως ὁ χυμὸς ἄτροφος ὢν ὥσπερ εἰ ἡδυσμα τῆς
 τροφῆς ἐστὶν οἶον ὁ ἄλμυρὸς καὶ ὀξύς· οὐδὲ γὰρ δυνά-
 μεθα κρατεῖν ἀκράτου καθάπερ οὐδὲ τῶν ἀλῶν ἔνια
 ζῶων δι' ὃ καὶ τούτοις παρέχουμεν τοὺς ἄλας. ἔνια δὲ
 καὶ αὐτὰ ἑαυτοῖς εὐρίσκει τὰ πρόσφορα πρὸς τὴν τοιαύ-
 την ἐπικουρίαν ὥσπερ καὶ οἱ ὀρνίθες ἤδη. καὶ φανερόν
 εἶν δόξειεν ὥς οὐκ ἐστὶν ἀπλῶς μεμερισμένα τὸ μὲν
 ὥσπερ φυσικόν τὸ δ' ὥς ἐν στερήσει καὶ παρὰ φύσιν.
 ἀλλὰ καὶ τὸ ἡμῖν ἄτροφον ἐτέροις τρόφιμον καὶ τὸ ἄλ-
 λοις τρόφιμον ἄλλοις ἄτροφον. ὥς γὰρ εἰ αἱ φύσεις
 ἔχασιν κατὰ τὰς κράσεις οὕτως καὶ αἱ τροφαὶ καθ' ἑκα-
 στον ἀρμόσουσιν. ὁμοίως δὲ καὶ αἱ ἡδοναὶ καὶ αἱ λύπαι
 καὶ ἡ βοήθειαι πρὸς τὰ πάθη καὶ τὰς διαθέσεις ὃ καὶ
 φανερὰ ποιοῦντα πολλὰ τῶν ζῶων ἐστὶν οὐ πρὸς τὰ
 συμβαίνοντα πάθη μόνον αὐτομάτως ἀλλὰ καὶ κατ' αὐ-
 τὰς τὰς ἐδωδὰς ὅταν ἄλλο φάγωσιν ἕτερον ἐπεσθίοντα
 καθάπερ οἱ ἔχεις τὸ πῆγανον ὅταν τὸ σκόρδον.

CAP. V. Ἐχει δὲ καὶ κατὰ τὰς ὁσμάς ὁμοίως· ἄλλαι
 γὰρ ἄλλοις ἐναντίαι καὶ οὐ πρόσφοροι καὶ οὐ μόνον εἰς
 τὸ μὴ δεῖσθαι μηδὲ ζητεῖν ἀλλ' ὑπὸ τῶν ἡδίστων ἡμῖν
 ἀναιρεῖσθαι καθάπερ οἱ γύπες ὑπὸ τῶν μύρων καὶ οἱ
 κύνθαροι ὑπὸ τῶν ῥόδων. πολεμοῦσι δὲ δὴ σφόδρα καὶ

ἡ αἱ μέλιται τοῖς μεμυρισμένοις. ὅλως μὲν γὰρ ἡ οὐδὲν
 ἢ βραχύ τι πάμπαν ἐστὶν ἐν τοῖς ἄλλοις ζώοις τὸ τὴν
 εὐωδίαν δῖσκον αὐτῆς χάριν, ἀλλ' εἶπερ κατὰ συμβε-
 βηκὸς ὣν ἡ τροφή τοιαύτη· πρὸς ταύτην γὰρ ἦν ἡ ἐπι-
 θυμία καὶ ταύτης. εἰ δ' ἄρα καὶ τοιοῦτόν ἐστι ἡμῖν γε 2
 οὐ σαφές. ἐπεὶ καὶ τὴν πάρδαλιν τοῖς μὲν ἄλλοις ἡδύ-
 φασιν ὅξιν δι' ὃ καὶ θηρεύειν αὐτὴν κατακειμένην καὶ
 ταύτην προσαγομένην, ἡμῖν δ' οὐδεμίαν εὐωδίαν ἐμφαί-
 νει· εἰ μὴ κάκεῖνο ἀληθὲς ὥσπερ ἐστὶν ἀληθὲς ὅτι χει-
 ρίστην ἔχομεν πάντων τὴν ὄσφρησιν. καὶ διὰ τοῦτο ὡς
 εἶπεῖν πολλοὶ λανθάνουσιν ἂν ἡμᾶς ὁσμαι καὶ τὰ ἡδέα
 καὶ τὰ λυπηρὰ τὰ κατὰ ταύτας. ὃ δ' ἂν τῷ δόξειεν ἄτο- 3
 πον εἶναι τὸ τὰ ἄλλα ζῶα σαφεστέραν ἔχοντα μὴδ' αἰ-
 σθάνεσθαι μὴδὲ κρίνειν τὰς εὐωδίας οὐκ ἔστιν ἄτοπον.
 τάχα μὲν γὰρ καὶ αἰσθάνονται πρὸς δὲ τὴν φύσιν αὐτῶν
 οὐχ ἀρμόττουσιν ἀλλὰ καὶ ἐναντίαι καθάπερ ἐπὶ τῶν
 γυνῶν ἐλέχθη καὶ ὡς τὰ ἔντομα πάντα ὑπὸ τοῦ ἐλαίου
 βαρύνεται· φεύγει γὰρ αὐτὰ τὴν ὁσμήν. ἑτέρα δ' ὑφ'
 ἑτέρας τινὸς ἰσως. ἄλογον δ' ἐνταῦθα δόξειεν ἂν συμ-
 βαίνειν πρὸς ἐκείνην τὴν ὑπόθεσιν εἰ ὁ λιπαρὸς τοῦ
 γλυκέος εἶδος ἕνια δὲ προσφιλέστατα τῷ γλυκεῖ καθάπερ
 οἱ κυλῖπες . . . οὐδὲν γὰρ τῶν οἰκείων φθαρτικὸν εἰ μὴ
 ταῖς ὑπερβολαῖς. ἀλλὰ τούτου μὲν τὴν αἰτίαν ἐν τῇ δρι- 4
 μύτητι ληπτέον ὥσπερ καὶ τῆς ὀριγάνου καὶ τῶν τοιού-
 των· ἅπαντα γὰρ φεύγει. τὸ δὲ μὴ αἰσθάνεσθαι καθά-
 περ λέγουσιν οὐ σαφές ἡμῖν· εἰ μὴ ἄρα καὶ τοὺς πό-
 ρους ἐνταῦθα ἂν τις αἰτιάσαιτο καθάπερ ἕνιοι τῶν φυ-
 σικῶν τῷ ἢ ἀρμόττειν ἢ μὴ· δι' ὃ καὶ διαιροῦσι τοῖς
 μεγέθεσι τὰ μὲν μικρὰ φάσκοντες τῶν τοιῶνδε αἰσθά-
 νεσθαι τὰ δὲ μείζω τῶν τοιῶνδε μᾶλλον οὐχ ἱκανὴν οὐδ'
 οἰκείαν ἰσως διαίρεσιν διαιροῦντες. οὐδ' ἐν τοῖς πόροις
 ἡ αἰσθησις ἀλλὰ μᾶλλον πρὸς τὴν διάθεσιν καὶ τὴν κρᾶ-

σιν τό τε πάθος ἀποδοίη καὶ τὴν ἀπάθειαν ἐν οἷς τὸ
 5 ἡδὺ καὶ τὸ λυπηρόν. ὅπερ συμβαίνει καὶ ἐπὶ τῶν ἀν-
 θρώπων· οὐ γὰρ πᾶσιν αἱ αὐταὶ προσφιλεῖς ἀλλὰ μᾶλ-
 λον ἐν ταῖς κακώδεσι καὶ βαρείαις ὧν ἐνιαί γε κοιναὶ
 πᾶσιν οἶον αἱ ἐκ τινων ἐκπνέουσai χασμάτων καὶ ἄν-
 τρων θανατηφόροι τοῖς προσπελάζουσιν. εἰ δ' ἄρα καὶ
 αὐταὶ τοῖς ἀναπνευστικοῖς μόνον ἀλλὰ τοῦτό γε φανε-
 ρὸν ὥσπερ ἐπὶ τῶν χυμῶν ὅτι καὶ ὅσμαι τινες ἐκάστοις
 εἰσὶν οἰκείται καὶ ὅτι τὸ εὐῶδες τὸ μὴ κατὰ τὴν τροφήν
 ὀλίγοις ἢ οὐδενὶ προσφιλές· εἰ δὲ δῆ τι καὶ συμφέρον
 ἀδηλότερόν ἐστιν. ἀλλὰ γὰρ ταῦτα μὲν ἐπὶ πλείον εἰρη-
 ται τῶν ὑποκειμένων, ὅθεν δὲ ὁ λόγος ἐκείσε ἐπανιτέον.
 6 ἐκάστου τῶν χυμῶν καὶ τῶν ὁσμῶν ἐστὶ τις φύσις ὥσπερ
 καὶ τῶν ζώων ἢ πρὸς ἐκάστην διάθεσιν ἀρμόττει καὶ
 κρᾶσιν. οὐ μὴν ἀλλ' ὥστε καθόλου καὶ κοινῶς εἰπεῖν
 οἱ γλυκεῖς καὶ οἱ κατὰ ταύτην τὴν συστοιχίαν τροφιμώ-
 τεροι καὶ μᾶλλον εἰσι κατὰ φύσιν· ἐναντίωμα δὲ τι τάχα
 δ' οὐκ ἀκόλουθον ἔσται τὸ ἀνάλογον, ὅτι χυμὸς μὲν
 ἅπασι προσφιλέης ὁ γλυκὺς ὁσμὴν δὲ οὐκ ἔστιν οὕτω λα-
 βεῖν, οὕτω γε τῷ γένει λαμβάνοντας εἰ μὴ τις ἄρα λαν-
 θάνει διὰ τὴν ἡμετέραν ἀσθενείαν τῆς αἰσθήσεως. ἴσως
 δ' οὐδὲ τὸ περὶ τοῦ γλυκέος εἰρημένον ἀπλῶς ἀληθές.
 ὑπὲρ μὲν οὖν τούτων ἀρκείτω τὰ εἰρημένα.

CAP. VI. Τῶν δὲ φυτῶν μᾶλλον δὲ πάντων ἐν οἷς
 οἱ χυμοὶ διὰ τί μὲν ἐκαστὰ τούτους ἔχει λέγω δ' οἶον
 γλυκεῖς ἢ πικροὺς ἢ λιπαροὺς τὴν πρώτην αἰτιατέον
 σύστασιν ὑπὲρ ἧς οἱ μὲν τοῖς σχήμασι διορίζοντες ὥσπερ
 Δημόκριτος οἰοῦνται λέγειν τινὰς αἰτίας ὁμοίως δὲ καὶ
 εἴ τις κατ' αὐτὴν ἔχει τὸν ἴδιον ἀποδοῦναι περὶ ἐκά-
 στου λόγον· οἱ δὲ κατὰ πέψιν καὶ ἀπεψίαν διαιροῦντες
 τὰ γλυκέα καὶ τὰ πικρὰ καὶ τὰ ἄλλα τάχ' ἂν δόξειαν κω-
 λύειν τὰ μικρῷ πρότερον ἡμῖν εἰρημένα· πέψει γὰρ

πρότερόν τινι φαίνεται πάντ' ἑξομοιοῦσθαι καὶ τοῖς φυ-
 τοῖς καὶ τοῖς ζώοις. ἀλλὰ τούτοις ὁμοίως λεκτέον ὅτι
 καὶ οἱ γλυκεῖς καὶ οἱ ἀπλῶς τροφίμοι χυμοὶ καὶ αἱ ὀσμαι
 αἱ εὐώδεις πέσει τινὲ γίνονται καὶ κατεργασία καὶ ὅτι
 μᾶλλον ὥς τῷ γένει λαβεῖν πεπεμμένα τῶν ἀπέπτων
 ἐκατέρων πεττομένων κατὰ τὴν οἰκείαν πέψιν. ὕπερ μὲν
 17 οὖν τούτων ἐν τοῖς ἐπομένοις ἔσται φανερώτερον. τῶν 3
 δ' ἄλλων ἐκεῖνο δεῖ λαβεῖν πρῶτον ὃ κοινόν ἐστι τῆς
 τῶν φυτῶν οὐσίας. πάντα γὰρ ἐν τῇ γενέσει τῶν χυμῶν
 μεταβάλλει κατὰ τὴν πέψιν ἐξ ἄλλων εἰς ἄλλους χυμοὺς
 ὥς μὲν ἀπλῶς εἰπεῖν ἐκ τῶν στερητικῶν εἰς τοῦς κατ'
 εἶδος οἶον ἐκ πικρῶν καὶ στρυφνῶν εἰς γλυκεῖς καὶ λι-
 παροὺς καὶ εἰ τις ἄλλος ὁμόστοιχος· ὥς δὲ καθ' ἕκαστον
 ὥς ἂν ἡ διάκρισις ἔχη τῆς φύσεως, καὶ τὰ μὲν εἰς πλεί-
 ους τὰ δ' εἰς ἐλάττους· τὰ μὲν γὰρ ἐκ τοῦ πικροῦ κα-
 θάπερ ἐλάα συνεκβαίνουσα πρὸς τὸ στρυφνόν. τὰ δ' ἐκ
 τοῦ στρυφνοῦ καθάπερ ἄπιοι καὶ τᾶλλα· καὶ γὰρ τὰ
 ὀξέα πρότερον στρυφνά· τὰ δ' ἐκ τοῦ στρυφνοῦ πρῶ-
 τον εἰς τὸν ὀξὺν εἴτ' ἐκ τοῦ ὀξέος εἰς τὸν γλυκὺν ὥσπερ 4
 βότρυς. ὥς γὰρ ὅλως εἰπεῖν πλείστας ἀλλοιώσεις οὗτος
 λαμβάνει καὶ ὅλως οἱ οἰνώδεις χυλοί. τὸ μὲν γὰρ πρῶ-
 τον ὥσπερ ὕδατῶδης γίνεται μετὰ δὲ ταῦτα στρυφνὸς
 εἴτ' ὀξὺς εἴτ' ἔσχατον γλυκύς. ὡσαύτως δὲ καὶ τὸ συκά-
 μινον· ἐκ στρυφνοῦ γὰρ ὀξὺ καὶ ἐξ ὀξέος γλυκὺ καὶ ἐπ'
 ἄλλων δὲ τοῦτο συμβαίνει· τῆς γὰρ οἰνώδους γλυκύτη-
 τος ἐγγυτάτω κεῖται τὸ ὀξύ. δι' ὃ καὶ οἱ ἀποροῦντες δι'
 ὅτι τὸ συκάμινον ἐρυθρόν ὃν ὀξύτερόν ἐστιν ἢ λευκὸν
 ἐγγυτέρω τῆς πέψεως ὃν οὐκ ὀρθῶς ἀποροῦσι· τότε γὰρ
 οἶον γένεσις ἐστὶν αὐτοῦ τοῦ οἰκείου χυμοῦ. λευκοῦ δ'
 ὄντος ἢ στρυφνότης πλέον ἀπηρητημένη καὶ κοινοτέρα.
 διὰ τοῦτο γὰρ καὶ ἐνταῦθα ὅταν ἡ ξηρότερόν ἐστιν· ἐρυ-
 θραινόμενον δὲ ἐξυγραίνεται καθάπερ ἐγγυλον γινόμε-

- 5 νον. ὅλως γὰρ πᾶν τὸ περικάρπιον ξηρὸν [ὄν] τὸ πρῶτον ἀνυγραίνεται καὶ ἔστι γένεσις αὕτη τῶν χυλῶν ἐπιρρέοντος καὶ ὥσπερ διηθουμένου πλειονος αἰ τοῦ ὑγροῦ καὶ αἰ συναύξοντος ἢ καὶ στρυφνὰ τὰ πολλὰ κατ' ἀρχὰς οὐκ ἀλόγως ἄτε καὶ ξηρὰ ὄντα. ξηρότατα δὲ δοκεῖ τῶν ὑγρῶν ὧν ὁπάδης ἢ ὑγρότης ὥσπερ τῆς συκῆς κατὰ τὸ πάχος. τούτοις μὲν οὖν ὥσπερ ὑλικοί τινὲς εἰσι οἱ κατὰ τὰς στερήσεις ἐξ ὧν ἢ μετάβασις εἰς τὴν πέψιν, τοῖς δ' οἶον οὐσία ταῦτα καὶ τέλη· πολλοὶ γὰρ καὶ πικροὶ καὶ στρυφνοὶ κατὰ φύσιν καὶ ὀξεῖς ὧν ἐξ ἀρχῆς ἦττον ἐγγυ-
- 6 μος ἢ ὑγρότης. ἅπαντες δὲ πῶς ἐμφαίνουσιν οἱ καρποὶ⁸¹ καὶ τὸν τοῦ φυτοῦ χυλὸν ὅπερ ἰσως ἀναγκαῖον ἐξ ἐκείνου γενομένους. ὥμοι μὲν ὄντες μᾶλλον πεπαινωμένοι δ' ἦττον ἄτε καὶ τῆς ἐκκρίσεως αἰ καθαρωτέρας γινόμενης. καὶ τῶν μὲν τοιαύτη τις σύστασις. ἐνίων δ' ὥσπερ ἄχυμος ἢ πρώτη καὶ ὑδατώδης οἶον τῶν σιτωδῶν ὥσπερ πυροῦ καὶ κριθῆς καὶ τῶν ὁμοίων. ὧν δὴ καὶ ἡ τελέωσις εὐθύς ἐκ ταύτης λαμβάνουσα πλείους μεταβολάς. οὐ γὰρ οὐδ' ἡ γλυκύτης πόρρω ταύτης ὥστε μὴ δεῖσθαι πλειόνων. δι' ὃ καὶ φαίνεται διττὴ τις ἡ γένεσις εἶναι τῶν χυμῶν ἑκατέρα κατὰ τὰς ὑποκειμένας φύσεις· ἡ μὲν γὰρ ἐξ ἀπέπτων καὶ πλειόνων μεταβάλλουσα πρὸς τὴν τελέωσιν ἢ δὲ ὥσπερ ἄχυμος καὶ αἰδὴς ἐν ἀπλῇ τινι γενέσει καὶ ἀλλοιωσεὶ διὰ τὴν ὑποκειμένην φύσιν· ὧν ἑκάτερον ὡς ἀπλῶς εἰπεῖν τὸ μὲν ἐν τοῖς ἐπετείοις μᾶλλον τὸ δ' ἐν τοῖς δένδροις ἐστὶν ὡς πλειονος δεομέ-
- 8 νων πέψεως. τάχα δ' ἀληθέστερον ἐκείνως ἀποδοῦναι καὶ μὴ ἐπετείοις καὶ δένδροις ἀλλ' ὅλως τῇ κράσει διορίζοντας· ὅποια γὰρ ἂν τις αὕτη τυγχάνῃ αἰ μεταβολαὶ συνακολουθήσουσι κατὰ λόγον· ἐπεὶ καὶ ἡ ἀμυγδάλῃ τὸ πρῶτον ὑδατώδης ἕως ἂν ἡ χλωρὰ ξηραίνομένη δὲ λίπος λαμβάνει· καὶ ἄλλα δὲ τινα τῶν καρπωδῶν· ὧν καὶ τὰ

κελύφη στρυφνὰ τῶν δὲ καὶ ὀξέα καθάπερ τῶν ἀμυγδα-
λῶν ὥς ἐνταῦθα παντὸς ἐκκρινομένου τοῦ περιττωμα-
τικοῦ καὶ γαστρικοῦ. ἡ δ' οὖν φύσις ἔοικεν ὥσπερ ἐκ 9
μεμιγμένων τινῶν χυμῶν ἐκκρίνειν τῇ πέψει τὸν ἀπλουῶν
ἢ καὶ δόξειεν ἂν ἐναντίως ἢ ἐπὶ τῶν ἄλλων. ἐν μὲν γὰρ
τοῖς ἄλλοις ἐκ μίξεως ἢ γένεσις ἐνταῦθα δ' ὥσπερ ἐξ
ἀφαιρέσεως καὶ χωρισμοῦ, καὶ ἐνθα μὲν ἐκ τῶν ἀρχῶν
ἐνθα δ' αὐτῆς τῆς ἀρχῆς· ἀρχὴ γὰρ τὸ γλυκὺ, τούτου δ'
ἡ πέψις ὥς ἀπλῶς εἶπεν. ἀλλὰ ταῦτα μὲν ἴσως ἄλλην 10
τινὰ ἔχει θεωρίαν. ἔπειτα κάκεινο ἄτοπον εἰ οἱ χυμοὶ
πάντες ἐκ τοῦ πικροῦ καὶ γλυκέος μιγνυμένων ὥσπερ ἐκ
τῶν στοιχείων τὰ σώματα. πάλιν δ' αὐτῷ ἑτερον εἰ ἐκ
μὲν τούτων μηδὲν ταῦτα δὲ ἐκ τῶν ἄλλων· οὐ γὰρ ἀρ-
χῶν ἡ τοιαύτη φύσις· εἰ μὴ ἄρα πλεοναχῶς αἱ ἀρχαὶ καὶ
κατὰ πλείους τρόπους ὅπερ ἔοικεν ὥσπερ κατὰ συστοι-
χίαν ἐνίων λεγομένων. ἀλλ' οὖν δὴ τούτων μὲν περί-
λόγος ἕτερος.

Η CAP. VII. Αἱ δὲ γενέσεις τῶν χυμῶν ἐν τοῖς εἰρη-
μένοις τρόποις ἢ ἐκ τοῦ εἶδους εἰς εἶδος ἢ ἐκ τῶν ἐναν-
τίων εἰς τοὺς ἐναντίους ἀλλοιούμενων. κοινὴ δ' ἡ ὕλη
πάντων τὸ ὑγρὸν· ἀλλοιοῖ δὲ καὶ ποιεῖ τὸ θερμὸν τὸ ἐν
αὐτῷ καὶ τὸ τοῦ ἡλίου. τοῦτο γὰρ ὥσπερ εἴρηται μά-
λιστα τῶν φυτῶν οἰκεῖον οὐχ ὥσπερ τῶν ζώων τὸ ἐν αὐ-
τοῖς· ἐπεὶ μεταβολαί γε καὶ ἀλλοιώσεις καὶ ἐν ἐκείνοις
εἰσὶ τῶν χυλῶν. Δημοκρίτῳ μὲν γε πῶς ποτε ἐξ ἀλλή- 2
λων ἢ γένεσις ἀπορήσειεν ἂν τις. ἀνάγκη γὰρ ἢ τὰ
σχήματα μεταρρυσθμίζεσθαι καὶ ἐκ σκαληνῶν καὶ ὀξύ-
γωνίων περιφερῇ γίνεσθαι, ἢ πάντων ἐνυπαρχόντων
τῶν τε τοῦ στρυφνοῦ καὶ ὀξέος καὶ γλυκέος τὰ μὲν ἐκ-
κρίνεσθαι τὰ τῶν πρότερον αἰεὶ θάτερα δὲ ὑπομένειν τα-
οἰκεῖα καθ' ἕκαστον, ἢ τρίτον τὰ μὲν ἐξιέναι τὰ δ' ἐπεισ-
ιέναι. ἐπεὶ δ' ἀδύνατον μετασχηματίζεσθαι, τὸ γὰρ ἄτο-

μον ἀπαθὲς, λοιπὸν τὰ μὲν εἰσιέναι τὰ δ' ἐξιέναι ἢ τὰ
 μὲν ὑπομένειν τὰ δ' ἐξιέναι. ἄμφω δὲ καὶ ταῦτα ἄλογα
 προσapoδοῦναι γὰρ δεῖ καὶ τί τὸ ἐργαζόμενον ταῦτα καὶ
 ποιοῦν. ἀλλὰ γὰρ τούτου μὲν ὑπὲρ πλειόνων ἴσως ὁ
 λόγος· ἀπάντων γὰρ οὕτω ποιεῖ τὰς γενέσεις οἶον οὐ-
 3 σίας ποσοῦ ποιότητος. τῶν δ' ἄλλων ἢ ὑπὸ τοῦ θερμοῦ
 πέψις γινομένη τὰ μὲν ἐκκρίνει καὶ διατμύζει τὰ δὲ πα-
 χύνει καὶ συνίστησι τὰ δὲ λεπτύνει τὰ δ' ὥς ἀπλῶς εἴ-
 πεῖν ἄλλοιοι καθάπερ καὶ ἐν τοῖς πυρουμένοις. ὅλως δὲ
 τοῦτο ληπτέον ὅτι πάντες ἐνυπάρχουσιν οἱ χυμοὶ δυνά-
 μει προσιούσης δὲ μεταβολῆς τότε γίνεσθαι καὶ εἶναι
 κατ' ἐνέργειαν· πεφθέντων δ' οἱ μὲν εὐθύς φανεροὶ τῇ
 αἰσθήσει καθάπερ ὁ γλυκὺς καὶ ὁ λιπαρός· καὶ γὰρ ἀπο-
 πιεζόμενος οὗτός γε ἐξ ἐνίων ρεῖ καὶ χωρισμὸς ἐκ γε τῶν
 4 πλείστων οὕτως αὐτοῦ. οἱ δ' οὐχ ὁμοίως ἐνδηλοὶ κα-
 θάπερ ὁ οἰνώδης ἐν τῷ μύρτῳ· ἐτι δ' ἦττον ὁ λιπαρός·
 ἔχει γὰρ καὶ τοιοῦτον ὃς ἐφίσταται τῷ οἴνῳ σακκίζομένῳ
 καὶ ἀφαιροῦσιν αὐτὸν καὶ κάουσιν ἐπὶ τῶν λύχνων.
 ἀκρατέστεροι δὲ πάντες γίνονται χωρισθέντες τῶν πε-
 ρικαρπίων καὶ ὅσοι δὲ χρονίζονται μᾶλλον. τότε γὰρ ἢ
 τε τοῦ ὑδατώδους ἀποπνοῇ καὶ ἢ τοῦ γεώδους ὑπόστα-
 σις καὶ τὸ ὅλον ἢ τοῦ θερμοῦ τοῦ ἐν αὐτῷ δύναμις· ἐπεὶ
 καὶ ἀφαιρεθέντων τῶν καρπῶν ἐν αὐτοῖς τοῦτοις ἄλλοι-
 οῦνται καὶ τὰ γε κάρυα καὶ ὅσα γε τοῦτον τὸν τρόπον
 ἐλαιώδη χρονιζόμενα μᾶλλον ἐξελαιοῦται διὰ τὰς εἰρη-
 5 μένας αἰτίας. ἢ καὶ φανερόν ὥςπερ ἐλέχθη δι' ὅτι δυ-
 νάμει πάντες ἐνυπάρχουσι τὰς δ' ἐνεργείας αἱ ἄλλοιω-
 σεις ποιοῦσιν. εἰσὶ δ' ὥςπερ ἐν αὐτοῖς τοῖς περικαρπίοις
 ὠρισμένοι μεταβολαὶ χωρισθέντων ὁμοίως εἰς τε τοὺς
 κατὰ τὰς πέψεις καὶ εἰς τοὺς κατὰ τὰς φθοράς. μάλιστα ¹⁰¹
 δὲ τοῦτ' ἐνδηλον ἐπὶ τοῦ οἴνου· καὶ γὰρ παριστάμενος
 καὶ ἐξιστάμενος καὶ οἶον γηράσκων ἐν ὠρισμένοις τισὶ

μεταβάλλει χυμοῖς· ἀλλοιωθεὶς γὰρ ὁ μὲν ὥσπερ κατὰ φύσιν ὁ παλαιούμενος ἐκπεπικρωται. τοῦτο δὲ συμβαίνει δι' ὅτι τὸ πότιμον ὁ ἀήρ ἐξάγει καὶ τὸ περιέχον· ἀπιόντος γὰρ τούτου καταλείπεται τὸ γεῶδες καὶ πικρὸν. ὁ δ' ὥσπερ βίᾳ καὶ παρὰ φύσιν εἰς τὸ ὀξύ, τοῦτο γὰρ ἐναντίον. ἔχει δὲ καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων παραπλησίως. συμβαίνει δὲ τῷ οἴνῳ τὴν ἐκστατικὴν ταύτην ποιεῖσθαι 6 φθορὰν ἐξ οὐπερ καὶ ἡ φυσικὴ γένεσις· ἐκ γὰρ τοῦ ὀξέος καὶ εἰς τὸ ὀξύ καθάπερ εἰς τὴν ὕλην ἀναλυόμενον μεταβάλλει. καὶ ἀποκαθίστασθαι πάλιν συμβαίνει μὲν ὡς αὐτως σπανίως δὲ καὶ μάλισθ' ὅταν ἡ θαλαττωθῇ ἢ ἐπὶ τῆς τοῦ ἄστρου ἐπιτολῆς παρακινήσῃ· καὶ γὰρ τότε παραπλησίον τὸ πάθος ἂν μὴ γένηται σφοδρὰν· ἀλλ' ὑπὲρ μὲν τῶν τοιούτων ἐν τοῖς ἐπομένοις οἰκειότερον ἐπελθεῖν. ἡ δὲ φθορὰ καὶ ἡ ἀλλοίωσις ἐν τεταγμένοις πά- 7 θεσιν· ἐπεὶ καὶ τὸ μὲν διαφθειρόμενον ἐξυγραινεται πολλάκις δὲ ἐξοξύνεται γηράσκον δὲ καὶ χρονιζόμενον ἀποξηραίνεται καταλειπομένου καὶ ἐνταῦθα τοῦ γεώδους. ὅλως δ' αἱ φθοραὶ πάντων ἢ καταμίξει τοῦ ἀλοτρίου ἢ ἐκλείψει τοῦ οἰκείου διὰ χρόνον. αἱ δὲ καταμίξεις ὅτε μὲν τῶν ἕξω τινῶν μιχθέντων ὅτε δὲ τῶν αὐτοῦ νοσήσαντος τινος καὶ πλεονάσαντος. τάχα δ' ἀληθέστερον εἰπεῖν ὅτι κινηθέντος τινὸς καὶ διαφθαρέντος ὑπὸ τῶν ἐκτός. οὕτως γὰρ καὶ ἡ τῶν περικαρπίων φθορὰ 8 καὶ αὐτῶν τῶν ὑγρῶν οἶον οἴνου γάλακτος. οὐδὲν δ' ἥττον τεταγμένη καὶ ἐπὶ τούτων ἢ μετάβασις· ἐναντία γὰρ πᾶσιν, αἱ δὲ ἐναντιότητες πλείους· ὥστε τοῦτο μὲν φανερόν. ἡ δὲ πέψις πάντων τῶν καρπῶν γίνεται μὲν ὑπὸ τοῦ θερμοῦ καθάπερ εἴρηται δοκεῖ δὲ τῶν ὀψικάρπων ὑπὸ τοῦ ψύχους διὰ τὴν ὥραν. πέττει γὰρ ὥσπερ αἰεὶ λέγομεν τὸ θερμὸν ἀντιπεριεστώμενον.

Ἡ CΑΡ. VIII. "Ἴδιον δ' ἐπὶ τῆς ἐλάας τὸ συμβαῖνον

- εἴπερ ἀληθές· λέγουσι γὰρ ὥς οὐδὲν πλεῖον ἴσχει τοῦ-
 λαιον μετ' Ἀρκτοῦρον ἢ ὅσον λαμβάνει τοῦ Θέρους·
 ἅμα δὲ καὶ ὁ πυρὴν τότε γίνεται σκληρὸς μεθ' ὃν οὐ-
 κέτι δύνανται τὸ ὑγρὸν ἐξελαιῶν. ὥστ' εἰ μὲν τῷ φυ-
 σικῷ δεῖ πάθει καὶ συμπτώματι τὸν ὄρον λαμβάνειν τῷ
 πυρῇνι ληπτέον, εἰ δὲ τῇ ὥρᾳ τῇ τοῦ ἄστρου δύσει.
 τάχα δ' ἄμφω συμβαίνει διὰ τὴν αὐτὴν αἰτίαν τοῦ μὲν
 2 οἶον πεττομένου . . . διαμφισβητοῦσι δέ τινες τῷ εἰ-
 κότι προσάγοντες ὥς ἄτοπον τὸ μὴδὲν πληθύνεσθαι τῆς
 τροφῆς καὶ ὑδάτων ἐπιγινομένων καὶ τῇ αἰσθήσει· φα-
 νερόν γὰρ εἶναι καὶ τῇ πιείρᾳ· λευκὰς γὰρ τριβομένας
 ἔλαττον ἀφιέναι· πασῶν γὰρ ἄριστα ρεῖν τὰς ἐσχάτας
 συλλεγομένας καὶ κεχρυσμασμένας τε μάλιστα καὶ τετε-
 λεωμένας· διὰ γὰρ τὴν τελέωσιν καὶ διὰ τὸ κεχρυσμασθαι
 τοῦ ὑδατῶδους ἀφηρημένου τὸ λοιπὸν ἐκπέττεσθαι μάλ-
 3 λον· ὁ μὲν οὖν λόγος ὁ ἀντιλεγόμενος οὗτος. ἐνδέχεσθαι
 δὲ δοκεῖ καὶ φαίνεσθαι πλεον διὰ τὸ ὑδατῶδες καὶ τὴν
 ἀμόργην· ἐπεὶ ὅτι γε ἔχουσι τὸ ἐλαιον πρὸ τοῦ μελαν-
 θῆναι φανερόν καὶ ὅτι καθαρώτερον καὶ λευκότερον· ἐκ
 γὰρ τῶν φανλίων ὠμῶν τὸ λευκόν· τὸ δ' ἐμφαίνειν τινα
 πικρότητα τῶν λευκῶν θλιβομένων οὐδὲν ἄτοπον εἰ
 ὕστερον ἐκπεφθεῖσα παύεται. τοῦτο γὰρ οὐκ ὀλιγότητος
 καὶ πλήθους σημείον ἀλλ' ὅτι συναπολαύει τι τοῦ πέριξ
 ὁ χυλὸς ὥσπερ καὶ τῶν ἀγγείων. ὅτι δὲ οὐκ ἀναμένει
 τὴν τοῦ περικαρπίου πέψιν φανερόν· ρεῖ γὰρ ἐκ τῶν
 λευκῶν. ὥστε οὐδὲ δυνάμει καὶ ἐνεργείᾳ διαιρεῖν ἐστίν
 4 ὅτι τὴν ὕλην ἐξ ἧς μέλλει πρότερον ἔχει. τίς οὖν αἰ-
 τία καὶ τίς ὁ τρόπος εἴπερ ἀληθές ἢ ἀπλῶς ἢ ὥς βραχεῖ
 τινι πλεον; ἀμφοτέρω γὰρ ἄλογα μεῖζον δὲ θάτερον. ἢ
 πρῶτον μὲν οὐχ ἡ αὐτὴ πέψις τοῦ τε χυλοῦ καὶ τοῦ πε-
 ρικαρπίου πρὸς ἐδώδην· τὸ μὲν γὰρ δεῖ προσφιλέες εἶναι
 τῇ γεύσει τοῦτο δ' ἐν ἀλλοιώσει τοῦ γεώδους, ὥς δ'

ἐνιοί φασι σήψει, καὶ γὰρ ἡ δρυπεπὴς ἐν σήψει· τὸ δ'
 ἔλαιον αὐτῇ τῇ τοῦ χυλοῦ μεταβολῇ· τοῦτο δ' ὅσῳ χα-
 λεπώτερον οὐκ ἄλογον ὑπὸ τοῦ πλείονος θερμοῦ δημι-
 ουργεῖσθαι καὶ εὐθὺς ἀναπομίκτην χυλῷ τῷ γεώδει καὶ
 ὕδατῷδει. πρὸς Ἀρκτοῦρον μὲν οὖν ἄμφω ταῦτ' ἐστίν· 5
 καὶ γὰρ ἡ ὥρα θερμότερα καὶ ὁ χυλὸς ἀμιγέστερος. μετ'
 Ἀρκτοῦρον δ' ἐναντίως· αὖξεται γὰρ ἡ σὰρξ τότε καὶ
 τελεοῦται. ὅτι δ' οὐκ ἐν πλήθει τροφῆς οὐδ' ἐν εὐσαρ-
 κίᾳ τῶν ἐλαῶν τὸ τοῦ ἐλαίου πλήθος ἐκ πολλῶν φανε-
 ρόν· αἷ τε γὰρ ἐπομβρίαι ποιοῦσιν ἐλαττον αἷ τ' ἀρδό-
 μεναι χεῖρον φέουσιν· ὦν δὲ ἡ σὰρξ πολλή· ὁ δὲ πυρὴν
 μικρὸς ὀλιγοέλειοι καθάπερ ἡ φαυλλὰι ὥς ἐνταῦθα τῆς
 φύσεως κεκμηκυίας. οὐδὲ δὴ ἐν τοῖς ψυχροῖς ἴσχουσιν 6
 12B ἀλλὰ σάρκα πολλήν. ὁ καὶ ἀποροῦσιν διὰ τί ἡ μὲν ἄμ-
 πελος ἐν τοῖς χειμεριωτάτοις [ἔχει] χυλὸν ἢ ἐλάα δ' οὐ.
 αἷτιον δὲ τό τε νῦν εἰρημένον ὅτι εἰς τὴν σάρκα ἡ δύνά-
 μεις τοῦ βότρυος δ' ὁ χυλὸς ἐν αὐτῇ τῇ σαρκὶ καὶ ἔτι
 πρότερον ἴσως καὶ κυριώτερον ὅτι ἡ θερμότης ἡ ποι-
 οῦσα τοῦλαιον ἀσθενής· ἥρι μὲν γὰρ οὐ γίνεται, τὸ δὲ
 θέρος οὐ καλὸν ἀλλὰ τὸ μετόπωρον, οὐκέτι [δὲ] δύναται
 ἐν τούτῳ κατακρατεῖν ὁ ἥλιος, ὁ καὶ σημεῖον ἂν τις λά-
 βοι διὰ τί τοῦ θέρους γίνεται· τὸν μὲν γὰρ οἰνώδη καὶ
 ὕδατῷδη χυλὸν δύναται τὸ ψύχος ἐκπέττειν τὸν ἐλαιώδη
 δ' ἀδύνατον. τὰ ὕδατα δὲ τὰ ἐκ διὸς γινόμενα καὶ τὰ 7
 ἐκ τῶν ὀχετῶν ἄρδοντα τὴν σάρκα πληθύνει καθάπερ
 εἴρηται τὸ δ' ἔλαιον ἄμικτον ὥσπερ καὶ ὅταν τοῦ περι-
 καρπίου χωρισθῇ. ἐν Αἰγύπτῳ δὲ τὸ μὲν τῶν αἰγυπτίων
 καλουμένων ἐλαῶν γένος τῶν πολυσάρκων τε καὶ μεγά-
 λων ἀνέλαιόν ἐστι θάτερον δ' ἐλαιῶδες· πολλὰ γὰρ εἶδη
 ὥσπερ ἐν ταῖς ἱστορίαις εἴρηται. περὶ μὲν οὖν τῆς τοῦ
 ἐλαίου γενέσεως τοιαύτην τιν' ὑποληπτέον τὴν αἰτίαν.
 περὶ δὲ τῶν ἄλλων τῶν λιπαρῶν περὶ τούτου συμφωνεῖ-

8 ται ἐκ πάντων. εἰ δ' ἔνια κατ' ἄλλην ὥραν διαιρετέον ἢ τὰς φύσεις ἐκάστων ἢ ποῖόν τι τὸ λιπαρὸν ἢ τὸν τρόπον τῆς γενέσεως· πλὴν [εἰ] χρονιζόμενα καθάπερ τὰ καρυώδη· ταῦτα γὰρ δύνανται μὲν ἔχει καθάπερ ἐλέχθη τὴν δ' ἐνέργειαν ὁ χρόνος ἀποδίδωσι τοῦ μὲν ὑδατώδους ἀπορινομένου τοῦ λιπαροῦ δὲ ξυνισταμένου καὶ πεττομένου. τῶν δὲ καὶ κομιδῇ ξηρά τις ἢ λιπαρότης εἰ μὴ ἄρα καὶ ἀντιπεριστάμενον τὸ θερμὸν ἐν τισιν ἐνδέχεται ταὐτὸ τοῦτο ποιεῖν.

CAP. IX. Ἀπάντων δ' ὅσα χυμὸν ἔχει τὰ μὲν εὐθὺ καὶ ὁσμώδη τυγχάνει τὰ δὲ πολλὰ συνεμφαίνει τινὰ γενομένοις ὁσμὴν ἔνια δὲ καὶ θλιβόμενα μόνον καὶ κινούμενα. καὶ πάλιν τὰ ὁσμώδη διαμασσωμένοις καὶ γενομένοις χυμὸν σύνεγγυς τῶν αἰσθήσεων κειμένων. ἀλλὰ τρόπον τινὰ καὶ τῶν αἰσθητῶν, ἢ καὶ οὐ κακῶς ἂν δόξειε λέγεσθαι τὸ κατὰ τοὺς χυλοὺς τελεῖν τὰς ὁσμάς· αὕτη γὰρ εἰς ἐκεῖνον φέρει τὴν δόξαν ὥς ἐχόντων τινὰ συγγένειαν καὶ ἀπὸ ταύτου πῶς γινομένων. αὖ δὲ καὶ
 2 δεῖ διελεῖν εἰ τι ἐκάτερον ἢ πῶς ταὐτὸ διαφερόν. οὐ^{13H} μὴν ἴσως κατὰ γε τὰς προσηγορίας ἀποδοθῆσονται πᾶσαι· πικρὰν γὰρ ὀδμὴν καὶ ἀλμυρὰν καὶ λιπαρὰν καὶ στρυφνὴν οὐκ ἂν ἐθέλοις λέγειν· οὐδὲ γὰρ οἱ χυμοὶ πάντες κατὰ τὰς ὁσμάς. ἀλλ' οὐδὲν ἥττον ἐστὶ πῶς κατὰλληλα καὶ συνακολουθεῖ καὶ θατέρω θάτερον. ἐκάστου δὲ τῶν χυμῶν ἰδέαι πλείους οἶον γλυκέος πικροῦ τῶν ἄλλων· καὶ γὰρ μελιτώδης καὶ οἰνώδης καὶ γαλακτώδης καὶ ὑδατώδης ἐστίν, τάχα δὲ καὶ τῷ μᾶλλον καὶ ἥττον διαφερόντων κυριωτάτως δὲ τῇ καταμῖξει τῶν ὑποκειμένων· ὁμοίως δὲ καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων. ταῦτα μὲν
 3 οὖν σχεδὸν συμφωνοῦσι πάντες. ἢ δὲ τῇ γεύσει τῶν ὁσμῶν αἰσθησις οὐκ ἄλογος ἥπερ μάλιστα ἐνδηλὸς ἐπὶ τῶν εὐστόμων λεγομένων τῶν τε λαχανηρῶν ὥςπερ ἀνή-

θου μαράθου μύριδος. ἐνίων δ' οὐδ' ἐχόντων ὅλως ὀσμήν καὶ ἔτι μᾶλλον ἐπὶ τῶν ξηρῶν ἀόσμων δὲ τελέως οἶον φακοῦ κνίκου τῶν τοιούτων· διαθραυνόμενα γὰρ ἅμα τῇ μασήσει καὶ διαθερμαινόμενα ποιεῖ τινα ἀτμὸν ὃς ἀναπέμπεται λεπτὸς ὦν διὰ τῶν πόρων εἰς τὴν ὄσφρησιν· ἐμφαίνεται δὲ καὶ τινων διαμασσωμένων χυμός. ὥς 4 ἐπὶ πᾶν δὲ τὰ γ' εὖοσμα πάντα πικρά· τούτου μὲν οὖν τὴν αἰτίαν ὕστερον λεκτέον. ἔοικε δὲ δυοῖν ὄντοι ἐναντίων οἶον τοῦ τε γλυκέος καὶ πικροῦ τὸ μὲν οἶον εὐχυλίας ἀρχὴ τὸ δ' εὖοσμίας εἶναι καὶ τρόπον τινα μᾶλλον τὸ πικρὸν τῆς εὖοσμίας. εὖοσμον γὰρ ἔργον λαβεῖν μὴ πικρὸν εὐχυμα δὲ πολλὰ καὶ μὴ γλυκέα. σχεδὸν δὲ ταῦτα καὶ ὁσμῶδη κατὰ τὴν γεῦσιν καὶ τὴν πρόσφοραν ἢ δὲ γλυκύτης σπανίως καὶ ἥκιστα εὖοσμον ὥς οὐ μὴ γινυμένων ἅμα τοῦ γλυκέος καὶ εὖοσμον· καίτοι ἄμφω γε διὰ πέψεως. ἀλλὰ περὶ μὲν τούτων ὕστερον.

14H. CAP. X. Ἐπεὶ δ' οἱ χυμοὶ πλείους ἀπορρήσειεν ἂν τις διὰ τί ποτ' οἱ μὲν ἄλλοι πάντες ἐν τοῖς φυτοῖς καὶ καρποῖς γίνονται, καὶ γὰρ πικρὸς καὶ δριμύς καὶ ὀξύς, 2 ὁ δ' ἄλμυρός οὐκέτι· οὐδὲν γὰρ τῶν φνομένων ἀλυσκὸν ὥστε καὶ ἐν ἑαυτῷ τοιοῦτον ἔχειν τὸν χυλὸν. ἀλλ' ἐν τοῖς περὶ τὰ ἔξω γίνεται τις ἄλμυρος οἶον καὶ τοῖς ἐρεβίνθοις, αὐτοὶ δὲ γλυκεῖς. αἴτιον δ' ὅτι ἄτροφον καὶ ὥσπερ ἀγέννητον τὸ ἄλμυρόν. σημεῖον δ' ὅτι οὐδὲ φύεται οὐδὲν ὥς εἰπεῖν ἐν ταῖς τοιαύταις χώραις· διεσθίει γὰρ καὶ ἐξαιρεῖται τὰς δυνάμεις ὥστε κωλύειν τὴν σύστασιν. ὃ 2 δὲ καὶ τοῖς ἄλλοις τούτου αἴτιον εὐλογον μὴδὲ καθ' αὐτὸ γενναῖον· ἐπεὶ καὶ τὰ ἐν τῇ θαλάττῃ φνόμενα γλυκύτητί τινι καὶ ἑτέροις χυμοῖς φύεται καὶ συνίσταται καθάπερ ἰχθυὺς καὶ τᾶλλα ζῶα τὰ ἐν αὐτῇ. καθόλου μὲν οὖν τοιαύτη τις ἢ αἰτία· δεῖ γὰρ ἐξ οὗ τι μέλλει γίνεσθαι μεταβλητικὸν εἶναι· τὸ δ' ἄλμυρόν ἀσαπὲς καὶ

ἀμετάβλητον δι' ὅπερ οὔτε φύεται οὐδὲν ἐξ αὐτοῦ οὔτε
 3 αὐτοτελὲς οὐδέν. ὅλως δὲ ἐν τοῖς καθ' ἕκαστα καὶ ἐν
 τοῖς παρακολουθοῦσι καὶ τὰ τοιαῦτα δόξειεν ἂν συμφω-
 νεῖν· οἷον ὅτι ὁ ἥλιος καὶ τὸ ἐν ἐκάστω θερμὸν ἔλκει τὸ
 κουφότατον καὶ τὸ τροφιμώτατον· τὸ δ' ἄλμυρὸν βαρὺ
 φύσει καὶ ἄτροφον ἔπειτα ἀσαπὲς καὶ ἀναλλοίωτον· κα-
 ταλειπόμενον οὖν καὶ οὐ συνελκόμενον ὑπὸ τῶν ριζῶν
 οὐκ ἀναμίγνυται τοῖς φυτοῖς· ἐτι δ' ἐπέλεπερ ἀπερίττω
 τον τὸ φυτὸν οὐδ' ἐπισπᾶσθαι καὶ ἔλκειν εἰκὸς τὸ ἄτρο-
 φον· ἔδει γὰρ καὶ ἐκκρισὶν τινα γίνεσθαι . . . καὶ διὰ
 τοῦτο ἥμιστά τε ὑπὸ τοῦ ἡλίου ἀνάγεσθαι καὶ ἐπιπολά-
 ζειν. πανταχοῦ γὰρ πλατέα καὶ μεγάλα τοῖς ὕδροις ἐπι-
 φέρεσθαι ἀσύμπλεκτα δὲ καὶ ἄκολλα διὰ τὸ μηδὲν ἔχειν
 σκαληνὲς ἀλλὰ γωνοειδῆ τε εἶναι καὶ πολυκαμπῆ. ταῦτα
 μὲν εἰ κωλύει πρὸς τὴν τῶν φυτῶν κατάμειξιν ἔξεστι
 4 σκοπεῖν. πρὸς δὲ τὰ πρότερον εἰρημένα ζητήσεien ἂν
 τις περὶ τὰ καθόλου λεχθέντα διὰ τί ποτε ἐνίοις ἐγγί-
 νεται γε καὶ πόθεν ἢ ἄλμυρις. εἰ μὲν γὰρ ἐν αὐτοῖς
 ὑπάρχει δῆλον ὡς οἰκτεῖον ἂν τι τῆς τροφῆς εἴη καὶ τῆς
 φύσεως· εἰ δ' ἔξωθεν ἐπιγίνεται (καὶ) τοῦτο μὲν ἦττον
 ἐκεῖνο δ' ἂν τις ὁμοίως ἀπορήσειε πόθεν καὶ ὑπό τινος·
 ἀνάγκη γὰρ ἐκ τοῦ ἀέρος ἢ ἐκ τῆς ἀτμίδος τῆς ἀναφερο-
 μένης ἢ κατὰ τὰς ρίζας ἔλκυσθὲν ἐξανθεῖν οἷον περὶ-
 τωμά τι. φαίνεται δ' ἡ ἄλμη καὶ ὅλως τὸ ἄλμῶδες ἐπι-
 5 πολάζειν. εἰ μὲν οὖν οὕτω φανερόν ὅτι ἔλκοιεν ἂν εἰ δ'
 ἐκείνως ἄτοπον διὰ τί μόνον ἐπικαθίζει τοῖντοῖς οἷον περ
 ἐρεβίνθῳ καὶ ἀλίμφῳ καὶ τοῖς τοιούτοις. ὅσα γὰρ ἄλμῃ
 νοσηματικῶς ὥσπερ ἡ ῥοδωνία καὶ ἄλλ' ἄττα περὶ τοῦ-
 των ἕτερος λόγος, τῷ δ' ἐρεβίνθῳ καὶ οἰκτεῖον φαίνεται
 καὶ χρῆσιμον· ἀποπλυθέντων γοῦν ὅταν ἀνθοῦσιν ἐφύση
 καὶ ἄρτι συνισταμένοις ἀπόλλυνται καὶ διαφθείρονται
 σφακελίσαντες ὥστε πρὸς σωτηρίαν ἢ φύσις ἐπάγοιτ' ἂν

τὰ τοιαῦτα [ὥς] συγγενῇ. φαίνεται δὲ καὶ ὅλως τινὰ 6
 ἔχειν τοιοῦτον χυλὸν ἐν τε τοῖς φύλλοις καὶ τοῖς κλωσίν
 ὅς καὶ ἀποπλυθέντων ὅλως ἐνδηλὸς ἐστὶ κατὰ τὴν γεῦ-
 σιν οὐ μόνον ἐν τούτοις ἀλλὰ καὶ ἐν αὐτῷ τῷ καρπῷ.
 δῆλον δὲ τοῦτο ἐν τῇ γεύσει γίνεται ἂν τις ἐπὶ τὴν
 γλῶτταν ἐπιθῇ μὴ διαμασησάμενος ὅλως· ἐν τῷ κελύ-
 φει γὰρ ἢ ἀλμυρὶς οὐκ ἐν τῷ ἐντὸς ἢ καὶ συνδιατηρεῖ
 πρὸς τὸ ἄκοπον εἶναι. καὶ φαίνεται τὴν αὐτὴν ἔχειν
 τάξιν ἥπερ καὶ πεφυκός· καὶ γὰρ ἐν ἀμφοῖν ἔξω καὶ 7
 ὥσπερ φυλακῆς χάριν· χλωροῦ μὲν οὖν ὄντος ἐν τῷ
 καυλῷ καὶ λοβῷ καθάπερ εἴρηται. ξηραίνονμένου δὲ καὶ
 τὸ κέλυσος λαμβάνει τοιοῦτον χυλὸν ὥσπερ ἐκκρινόμε-
 νον ἀπὸ τοῦ ἐντός· ἔξω γὰρ ἀφίστασθαι τὰ τοιαῦτα εὐ-
 λογον ὥς ἂν ἀλλότρια καθάπερ καὶ ἐν τοῖς σικύοις ἢ ἐν
 τῷ χνοὶ πικρότης, καὶ ὥς ἐν Καρίᾳ φασὶν ἄπιόν τιν'
 ἔχειν χνοῦν ἀλμώδη θαυμαστῶς ὥστε ἂν μὴ ἀποπλύνῃ
 τις μὴ δύνασθαι ἐσθίειν. οὐδὲν δὲ ἄτοπον οὐδ' εἰ πλείω
 τοιαῦτ' ἐστίν. ἐπεὶ οὐδὲ τοῦτο πόρρω τῶν εἰρημένων
 οἶον τὸ ταῖς βαλάνοις ἐπὶ τῶν ἄκρων τὴν πικρίαν εἶναι
 [καὶ] τοῖς βολβοῖς ἐν τῇ καλουμένῃ κορυφῇ καὶ τοῖς
 σκόφοις τὴν δριμύτητα ἐν τῷ διήκοντι τῆς γελγίδος·
 πλὴν ταῦτα μὲν ὥς καθ' ὁμοιότητά τινα εἰρήσθω. ὅτι 8
 δὲ φαίνεται φυσικόν τι καὶ συγγενὲς ἐκείθεν δῆλον·
 ὅπου γὰρ ἂν σπαρῇ καὶ φνῇ πανταχοῦ λαμβάνει τὴν
 ἀλμυρίδα καὶ μὴ τὸ ἔδαφος ἢ τοιοῦτον· ἐπεὶ καὶ τὰ γ'
 ἐν τοῖς ἀλμώδεσι φυόμενα (τὸ) ἔχειν ἀλμυρίδα τινὰ οὐκ
 ἄλογον ὥσπερ ἄλλα τε καὶ τὸ ἄλιμον, ἐνια δὲ καὶ εὐχ-
 λότερα καὶ βελτίω γίνεσθαι καθάπερ τὴν ράφανον· ἐξε-
 σθίει γὰρ αὕτη τὴν δριμύτητα καὶ τὴν πικρότητα τὴν
 ἐνυπάρχουσαν ἅμα δὲ καὶ εὐμέριστόν τινα ποιεῖ παραι-
 ρουμένη τὴν ὑγρότητα τὴν πλείω· δεινοὶ γὰρ οἱ ἄλλες
 ἀφελεῖν· ἐμφανὲς δὲ τοῦτο καὶ ὁμῆς οὕσης· πίπτουσιν 9

γὰρ ἐπὶ τὴν γῆν ἐνια θραύεσθαι φασιν. ὅταν οὖν τοιαύτη καὶ οὕτως ἔχουσα παραδοθῇ τῷ πυρὶ κατὰ λόγον ἤδη τοῦ χυλοῦ εἶναι γλυκεῖαν καὶ ἀπαλὴν. ἐπεὶ καὶ οἱ τὸ λίτρον ἐμβάλλοντες τοῦτο βούλονται ποιεῖν ἀλλ' ἐξ ὀλίγου ποιοῦσιν, ἡ δὲ φύσις ἐκ πολλοῦ καὶ κατὰ μικρὸν ποιήσασα τοιαύτην ἀπέδωκεν. ὅθεν οὐδὲ τοῦτο ἄλογον τὸ περὶ τροπᾶς καὶ περὶ τὸ ἄστρον ἐνιαχοῦ καὶ ὅλως τοῦ θέρους εἶναι βελτίω καθάπερ ἐν Ἑρετρίᾳ· τότε γὰρ μᾶλλον ἡ ἀλμυρὸς ἐργάζεται καὶ κρατεῖ αὐτὴ μὲν οὐσα πλείων τῆς δ' ὑγρότητος ἐλάττονος γινομένης ἐν ἐκείνῃ.

10 κατὰ λόγον δὲ καὶ τὸ ἐν Αἰγύπτῳ καὶ τὸ ἐν ἄπασιν τοῖς τοιούτοις τόποις εἶναι χρηστήν. ἀλλὰ γὰρ ταῦτα μὲν ἴσως ἐπὶ πλεόν εἴρηται. ἡ δ' ἀλμυρὸς εἰδ' ὑπὸ τῶν φιζῶν ἔλκεται εἰδ' ὑπὸ τῆς τοῦ ἡλίου θερμότητος ἀναφέρεται κατ' ἀμφοτέρους τοὺς τρόπους οὐκ ἂν ἀκίνητον ἀπὸ τῆς γῆς εἴη περὶ οὐπερ ἦν ὁ ἐξ ἀρχῆς λόγος. ἀλλὰ περὶ μὲν τούτων ἄλλως.

CAP. XI. Ἐκεῖνο δ' ὡς οἰκεῖον τῶν χυλῶν πειρα¹⁵¹
σθαι δεῖ διαιρεῖν οἷον ποῖον μᾶλλον καθ' ἕκαστον γένος ἢ τὸ ξηρὸν ἢ τὸ ὑγρὸν, ὥσπερ ὁ ὀξύς ὑγροῦ δοκεῖ μᾶλλον καὶ ὁ αὐστηρὸς ὁ δὲ δριμύς ξηροῦ καὶ ὁ γλυκύς· παχυνόμενα δ' οὖν τὰ ὑγρά γλυκύτερα. ὁ δὲ πικρός... τάχα δὲ οὐθέν ἂν ταῦτα διαφέρει γινομένων γε πάντων

2 ἐξ ἀμφοῖν εἰ μὴ αὐτῶν τούτων θάτερον μᾶλλον ὑλικόν. οὕτω δὲ πάντες ἀπὸ τοῦ αὐτοῦ καὶ εἰσιν ὥσπερ ἐλέχθη πάντες ἐν ξηροῖς. ἀλλὰ τοὺς μὲν ἀποχωρίζομεν αὐτῶν καθάπερ τοῦ βότρυος καὶ τῆς ἐλάας· τοῦτο δὲ (οὐ) πρὸς τὴν χρεῖαν ὀρῶντες. ἐνίους δὲ καὶ ὕδωρ ἐπιχέοντες λαμβάνουσιν ὥσπερ τοὺς ἀπὸ τῶν ἀπροδρῦν καὶ σύκων· τοὺς δὲ καὶ ἐξίσταντες τῆς φύσεως καὶ ὑποσήμεντες εἰς χυλοὺς ἄγουσι ποτίμους οἶον ὡς οἱ τοὺς οἶκους ποιοῦντες ἐκ τῶν κριθῶν καὶ τῶν πυρῶν καὶ τὸ ἐν Αἰγύπτῳ

καλούμενον ζῦθος. ἀπάντων δὲ τούτων αἱ μὲν ἀρχαὶ
καὶ [αἱ] δυνάμεις φυσικαὶ τὰ δὲ γινόμενα τέχνης μᾶλ-
λον καὶ συνέσεως. ἀλλὰ περὶ μὲν τῶν ἀπὸ διανοίας καὶ
τέχνης γινομένων αὐτὰ καθ' αὐτὰ δεῖ θεωρεῖν, τῶν δὲ
φυσικῶν χυλῶν τὰ πάθη καὶ τὰς γενέσεις ἐκ τῶν εἰρη-
μένων θεωρητέον. ὑποκειμένων δ' οὖν καὶ δεδειγμέ- 3
νων τούτων ἀπορήσειεν ἂν τις διὰ τί ποτ' οὐκ ἐν τοῖς
αὐτοῖς μέρεσιν ἢ εὐχυμία καὶ ἢ εὐοσμία γίνεται πᾶσιν
ἀλλὰ τοῖς μὲν ἐν τοῖς ἄνω τοῖς δὲ ἐν τοῖς κάτω καὶ περὶ
τὰς ῥίζας. καὶ οὐδὲ τῶν ἄνω πάντων ἐν τοῖς αὐτοῖς
ἀλλὰ τῶν μὲν ἐν τοῖς περικαρπίοις τῶν δὲ ἐν τοῖς φύλ-
λοις τῶν δὲ ἐν τοῖς ἄνθεσι καὶ τοῖς κλωσίν, καὶ μᾶλλον
αἱ ὁσμαι τῶν χυμῶν· ἐπεὶ καὶ ἐν τοῖς φλοιοῖς ἐνίων·
ἐπὶ δὲ τῶν εὐόσμων ὅλως ἤκισθ' ὥς εἰπεῖν εὐοσμα τὰ
ἄνθη καθάπερ ἐρπύλλου σισυμβρίου ἐλενίου· καίτοι 4
κατὰ λόγον ἦν ὃ καὶ τοῖς ἄλλοις εὐοσμότατον ἀόσμοις
οὔσι τοῦτο καὶ ἐν τοῖς εὐόσμοις εὐωδέστατον εἶναι. θαν-
μαστὸν δὲ καὶ τὸ ἐνίων τὸ μὲν ἄνθος ἡδιστον ὄζειν
τῶν δ' ἄλλων μορίων ὅλως μὴδὲν ὥσπερ ἐπὶ τῶν ἰων
καὶ τῶν ῥόδων. ἔχει δὲ καὶ τὸ πρῶτον λεχθὲν ἀπορίαν
ὅσων ἐν ταῖς ῥίζαις ἢ εὐχυμία καὶ ἢ εὐοσμία τυγχάνει·
ἅμφω μὲν γὰρ ταῦτα πέψει γίνεται. τὸ δὲ πλείστην ἔχον
καὶ ἀεὶ καινὴν τροφὴν ἀφ' οὗ τοῖς ἄλλοις ἢ διάδοσις
ἤκιστ' εὐλογον εἰς πέψιν ἤκειν ἢ εὐχυλίας ἢ εὐοσμίας
ὥς οὐδὲ τῶν ζώων αἱ κοιλίαι. περὶ δὲ τούτων καὶ τῶν 5
τοιούτων ἀρχῇ χρωμένους τῇ πολλάκις εἰρημένῃ δι' ὅτι
πέψει τινὶ ταῦτα γίνεται τὸ μετὰ τοῦτο δεῖ λαβεῖν ἐπὶ
τοῦ τευτλίου λεχθὲν τὸ πρῶτον ὅτι αἱ ῥίζαι ὥς κοιλίαι
τοῖς φύτοις εἰσι πάντως διὰ τὸ τὴν τροφὴν ἀλλοιοῦσθαι
πῶς ἐν αὐταῖς. εἰ δὲ μὴ τοῦτό τις θεῖη ἀλλ' ἐκεῖνό γε
φανερὸν ὥς οὐκ ἔχουσιν οὐδὲν περὶ ττωμα δύναμιν δὲ
ἔχουσιν· εἰς τὸ πέπτω. τοιαύτας δ' οὔσας οὐδὲν κωλύει

- εὐχυμίαν καὶ εὐοσμίαν ἔχειν ὅσαι κρᾶσιν εἰλήφασι τοι-
 αύτην. ἐπεὶ καὶ ἐν ταῖς τῶν ζώων κοιλλαῖς περιττώματα
 ἔχουσιν ὁμως ὕπεστιν ὑγρότης εὐχυλία τις οὐσα καὶ πέ-
 ψις ὡς μάλιστα τῆς τοιαύτης ἀλλοιώσεως ἐνταῦθα γινο-
 6 μένης. καὶ ἐπὶ τῶν δένδρων ὅσα πύονα τυγχάνει καθά-
 περ ἡ πεύκη· πᾶσα γὰρ ἐνδαδος ταῖς ῥίζαις ὥσπερ ἐλέχθη
 καὶ πρότερον· αἴτιον δ' ὅπερ ἐπὶ τῶν ζώων ὅτι τὸ διαθερ-
 μαινόμενον αἶλ καὶ πεττόμενον καθαρώτατον ὄν πρὸς-
 ἴξει καὶ ἀθροισζόμενον καὶ πυκνωθὲν ἐποίησέ τινα πύ-
 οντα. τὸ δὲ ἴον εἰς τὰ ἄνω μέρη τροφή γίνεται τοῖς ὑπὲρ
 γῆς οὐ διὰ τῆς πύοτης ταύτης ἀλλ' ἔχον τινὰς ἐτέρους
 πόρους· ἐπεὶ πάντων γε θαδωθέντων ἀπόλλυται τὰ δέν-
 δρα καθάπερ ἐλέχθη συμπνιγόμενα καὶ οὐδεμίαν ἔχοντα
 7 δίοδον τῷ πνεύματι. τοῦτο δὲ συμβαίνει καὶ ἐπὶ τῶν
 ζώων ὅσα διαπικνύονται· ξυμφορᾷτονται γὰρ οἱ πόροι διὰ
 τὴν πυκνότητα τῆς πιμελῆς ὥστε μὴ διέναι εἰς τέλος τὴν
 πνοήν· οἷς μὲν οὖν μὴ ἐνεστιν ὅλως λιπαρότης καὶ πύ-
 οτης ἢ αὕτη μὴ πολλὴ μηδὲ σωματώδης τούτοις οὐ γίνε-
 ται τοιαύτη πᾶχυνσις· οἷς δ' ἐνεστι γίνεται κατισχυού-
 8 σης τῆς θερμότητος. παρόμοιον δὲ τούτῳ καὶ τὸ περὶ ^{16H}
 τὴν οὐλότητα τῶν ξύλων ἐστίν· οὐλότερα γὰρ αἶε τὰ
 μὲν ἐν τοῖς στελέχεσιν τῶν ἄνω, τούτων δὲ αὐτῶν τὰ
 κάτω καθάπερ καὶ πυκνότερα καὶ παχύτερα. συμβαίνει
 δὲ τοῦτο διὰ τὸ μᾶλλον καταλύειν καὶ ξυνίστασθαι τὴν
 τροφήν ὥσπερ ὅλως καὶ ἡ εἰς βάθος αὔξησις· ἡ δ' εἰς τὸ
 ἄνω διιούσα πρὸς τὴν βλάστην καὶ τὸ μῆκος ἐστίν. ἐφε-
 σταμένης οὖν καὶ ὥσπερ εἰλουμένης ἐνταῦθα καὶ ἡ πυ-
 κνότης καὶ ἡ οὐλότης γίνεται τῶν ξύλων, ἐκείνη δὲ αἶε
 διέται πρὸς τὸ πύρον. δι' ὃ καὶ οὐκ ἐν τοῖς νέοις ἐστὶν
 οὐλότης ἄτε καὶ ἐκ' αὔξησιν ὠρμηκώτων ἀλλ' ὅταν στῇ
 9 τὰ τοῦ μήκους ὥσπερ ἐπὶ τῶν ζώων. ἡ αὐτὴ δὲ καὶ σύν-
 εγγυς αἰτία καὶ διὰ τί δᾶδα καὶ πίτταν καὶ φητίνην ὅλως

οὐκ ἔχει τὰ νέα· καταναλίσκονται γὰρ ἡ τροφή πᾶσα πρὸς
τὴν αὐξησιν καὶ καρπογονίαν· ὕστερον γὰρ ἐκδαδούνται
καὶ ὅλως τὴν τοιαύτην ὑγρότητα [μετὰ] τὴν καρπογο-
νίαν λαμβάνουσιν ὥστε γε καὶ πλήθος εἶπεν· τότε γὰρ
οἶον περὶ ττωμα γίνεται τοῦτο φυσικὸν ἀφηρημένης μὲν
τῆς εἰς τὸ μήκος ὀρμῆς, ἰσχυόντων δὲ μᾶλλον τῶν ριζῶν
καὶ τοῦ ὅλου δένδρου. τοῦτο μὲν οὖν διὰ τὸ συγγενὲς
τῆς αἰτίας ἔλαβε τὴν χώραν ταύτην. ἡ δ' εὐχυμία καὶ ἡ 10
γλυκύτης καὶ ἡ εὐοσμία ἐνίων ριζῶν ἄνευ τῶν ἄλλων
μερῶν διὰ τὴν εἰρημένην αἰτίαν γίνεται. φανερόν δὲ καὶ
ἐπὶ τῶν ἐλαττόνων ἐστὶν οἶον ποιωδῶν καὶ λαχανωδῶν
καὶ ἐνίων ὑληματικῶν ὧν αἱ μὲν ρίζαι γλυσκται τὰ δὲ
ὑπὲρ γῆς οὐχ ὁμοία, λέγω δ' οἶον ἀρωστίδος κυπεύρου
τευτλίου σελίνου ἱκποσελίνου τῶν ἐν ταῖς λίμναις καὶ
τῶν ἐν τοῖς ποταμοῖς τούτων φνομένων ἐδωδίμων· αἱ
μὲν γὰρ ρίζαι γλυσκται πολλῶν καὶ ἐδωδίμοι καὶ οἱ καν-
λοι τὰ φύλλα δ' οὔ. τὸ δ' αἰτιον ἐπὶ πάντων τῶν τοι-
ούτων ἐν δυσίν. ἡ γὰρ ὑγρότερα καὶ ὑδατωδέστερα κα- 11
θάπερ ἐπὶ τοῦ τευτλίου καὶ τῶν λιμναίων· ἅμα γὰρ
ὑδατώδη καὶ λεπτὰ καὶ οὐκ ἔχει πέσιν μὴ ἔχοντα δ'
οὐδὲ χυλὸν ἐνδηλον εἰς ἡδονήν, ἡ δὲ ρίζα καὶ ὁ καυλὸς
ἔχουσιν. ἡ πάλιν διὰ ξηρότητα τῶν ἄνω καθάπερ ἡ
ἀρωστικὴ καὶ ἀπλῶς πάντα τὰ καλαμώδη· ξηρὰ γὰρ τὰ
ἐπάνω τὰ κάτω δ' ἐνυγρὰ· χυλὸς δὲ οὔτε ἐν ξηρότητι
οὔτε ἐν ὑγρότητι πλήθει δι' ὃ καὶ τῆς ἀρωστίδος καὶ
τοῦ σισυριγχείου καὶ τῶν ἄλλων τῶν τοιούτων αἱ μὲν
ρίζαι γλυσκται τὰ δ' ἄνω ξηρὰ καὶ οὐχ ἡδέα καθάπερ
ἄχυλα. ταὐτὸ δὲ καὶ ἐπὶ τῶν σελίνων καὶ ἱκποσελίνων·
αἱ μὲν γὰρ ρίζαι σαρκώδεις καὶ εὐστομοὶ τὰ δὲ φύλλα
ξηρότερα καὶ ὥσπερ δριμύτερα· καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων ὁμοί-
ως. ἅπαντα δ' ὡς εἶπεν ἐν ταύταις ταῖς αἰτίαις ἐστὶ, δι' 12
ὃ καὶ ὅπου πλείων εὐτροφία καὶ τὰ ἄνω τῶν φύσει ξη-

- ρῶν ἐδώδιμα καθάπερ ἐν Αἰγύπτῳ τοῦ καλάμου τοῦ ἐν
 τοῖς ἔλεσιν· ἔχει μὲν γάρ τινα γλυκύτητα καὶ ἄλλος ἐπὶ
 τῶν ἄκρῶν ἀλλ' ἐπὶ βραχὺ πάντως ἐκείνος δὲ διὰ τὴν
 εὐτροφίαν ἀπαλός τε ἐπὶ πλείον ἐστι καὶ γλυκύς. ἔχουσι
 δὲ καὶ αἱ ῥίζαι τὴν γλυκύτητα μέχρι οὗ ἂν ξηρανθῶσι
 ἀναξηρανθεῖσαι δὲ οὐκέτι· τὸ γὰρ ξηρὸν οὔτε ἐδώδιμον
 13 οὔτ' ἐργχυμον δι' ὃ καὶ τῶν καυλῶν ἀκμή τις. ἡ δ' ὁσμὴ^{17B}
 σχεδὸν ἀνάπαλιν ἐπὶ γε τούτων· χλωραὶ μὲν γὰρ οὐκ
 ὄξουσιν ἢ οὐχ ὁμοίως ἀποξηρανθεῖσαι δ' ὄξουσιν ὥσπερ
 καὶ τῆς ἱριδος καὶ ἡ τῶν καλάμων δὲ καὶ σχολίνων καὶ
 ἀπλῶς τῶν ἐνύγρων. ἐπεὶ καὶ τὸ κύπειρον καίπερ ὁσμῶ-
 δες ὄν καὶ μὴ ξηρὸν ὄν ἦττον ὄξει πρόσφατον. ἀκμή δέ
 τις καὶ τούτων ὥστ' ἀπομαραινόμενα μᾶλλον ἀοσμότερα
 14 γίνεσθαι. ἀλλὰ τοῦτο μὲν ὥσπερ σύμφωνον οἱ δὲ χυμοὶ
 καὶ ἐν τοῖς ἄλλοις ὁμοίως ἔχουσι τὰς δυνάμεις. ἐνίων
 γὰρ ἐν ταῖς ῥίζαις μάλιστα εἰσι καθάπερ τῶν δοριμέων
 οἶον σκόρδων κρομύων ῥαφανίδων ὥσαύτως δὲ καὶ τῶν
 φαρμακωδῶν· ἅπασαι δὲ καὶ αὗται σαρκώδεις οὐ μὴν
 ἀλλὰ διαμένουσιν αἱ δυνάμεις τῶν φαρμακωδῶν ἀπο-
 ξηραίνομένων μέχρι τινὸς, εἰτ' ἀκμάζουσιν· ἐπεὶ τὸ ὅλον
 γ' ἰσχυρότεροι ξηρανθεῖσαι διὰ τὸ ἀφηρηθῆναι τὸ ὕδα-
 τῶδες· οὕτω γὰρ καὶ οἱ γ' ὅποιοι πάντες χρήσιμοι καὶ σω-
 ματωθέντες· ἡ δὲ σωματώσις ἐκκρινομένου τοῦ ὕδατῶ-
 δους, δι' ὃ καὶ παρασκευάζουσιν αὐτοὺς τὰ μὲν ἐργχυλί-
 ζοντες καὶ ξηραίνοντες τὰ δ' ἐντέμνοντες ὅπως ὁ ἥλιος
 καὶ ὁ ἄηρ πῆξῃ καθάπερ τὰς ρητίνας καὶ ὅσα ἄλλα τοι-
 αῦτα καὶ τὸν λιβανωτὸν καὶ τὴν σμύρναν καὶ τὸν ὀπὸν
 15 τοῦ σιλφίου. ἔστι δὲ (καὶ) τῶν μὲν καὶ ἄνω καὶ ἐν ταῖς
 ῥίζαις ἡ ἐντομὴ καθάπερ φαρμακωδῶν τέ τινων καὶ τοῦ
 σιλφίου· καὶ γὰρ ἡ ῥίζα καὶ ὁ καυλὸς ἐντέμνεται καὶ
 ἐκατέρωθεν ὁ ὁπός· τῶν δὲ μεμερισμένη τῶν μὲν ἐν ταῖς
 ῥίζαις τῶν δὲ ἐν τοῖς καυλοῖς ὡς ἂν ἔχουσιν ἐκάτερα τῆς

φύσεως· ἐὰν μὲν τὰς ῥίζας εὐχυλοτέρας ταύτας ἐὰν δὲ τὰ ἄνω τοὺς καυλοὺς· ἐπεὶ ὧν γε ξηραὶ καὶ ξυλώδεις οὐκ ὀπίζουσιν. ὁμοίως δὲ καὶ τῶν αὐτομάτως ἐπιπηγνυμένων δακρύων οἶον ἐπὶ τε τῆς σκίνου καὶ ἀκάνθαις τισὶ καὶ ἐπὶ τῶν δένδρων διαδίδωσι ὥσπερ ἀμυγδαλῇ καὶ ἡ ἄρρην ἐλάτῃ καὶ τέρμινθος· τούτων δὲ καὶ τὰ μὲν καὶ εὐστομα καὶ εὐώδη τὰ δ' ἄχυμα καὶ ἄοσμα καθάπερ τὸ κόμμι τὸ τῆς ἀκάνθης τῆς ἐν Αἰγύπτῳ. καλοῦσι δὲ 16 τὰ μὲν ὀπούς τὰ δὲ δάκρυα, κοινότερον δὲ ὀπός, διαφέρει δὲ ἴσως οὐδέν· ἐπεὶ τό γε κοινότατον ἀνωδύμως λεγόμενον ἢ ὑγρότης ἢ οἰκεία καθ' ἕκαστον πέψιν ἔχουσα. διὰ δὲ τὸ σωματωδεστέρας εἶναι καὶ γλίσχρας τὰς δ' ὑδατώδεις ἀγλίσχρους τῶν μὲν γίνεται πῆξις τῶν δ' οὐ. πρὸς ἐνίας δὲ καὶ παρεμβάλλουσι τι τοῦ πῆξαι καὶ συλλέγειν.

18H CAP. XII. Ὅτι δὲ τὰ μὲν ἐν ταῖς ῥίζαις τὰ δ' ἐν τοῖς καυλοῖς τὰς δυνάμεις ἔχει ταύτας ἐκείνην χρὴ τὴν αἰτίαν ὑπολαβεῖν τὴν μικροῦ πρότερον λεχθεῖσαν ὥς ἡ φύσις ἐκατέρων σύμμετρος εἰς τὴν δύναμιν ἐνθα μὲν ὑγρὸν ἱκανὸν ἐνθα δὲ ἔλαττον ἔχουσα καὶ ξηρὸν ὡσανύτως, ἔτι δ' ὥς ἡ οὐσία μᾶλλον ἐφ' ἑκάτερα ῥέπει. καὶ γὰρ ἐπὶ τῆς αὐξήσεως καὶ τοῦ μεγέθους τοῦτ' ἐστὶ· τὰ μὲν ἐν τοῖς ἄνω τὰ δ' ἐν ταῖς ῥίζαις ἔχει μᾶλλον. οἱ μὲν γὰρ σίκνοι καὶ κολοκύνται καὶ ἄλλ' ἅττα πλείω τὰ ἄνω μείζω ῥίζαν δὲ μικρὰν ἔχουσι, σκίλλα δὲ καὶ βολβὸς καὶ ἀπλῶς τὰ κεφαλόρριζα τὰ μὲν ἄνω λεπτὰ καὶ ἀσθενῆ τὰς δὲ ῥίζας μεγάλας καὶ σαρκώδεις. οἷς δ' ἐνυπάρχει 2 δριμύτης ἢ καὶ ἄλλη τις τοιαύτη δύναμις ἐν ταῖς ῥίζαις γίνεται μᾶλλον ὥσπερ τοῖς κρομύοις καὶ τοῖς σκόρδοις καὶ ταῖς σκίλλαις· τοῦτο δ' εὐλόγως ἐνταῦθα τῆς φύσεως ὠρμηκυίας μᾶλλον· ἀκολουθοῦσι γὰρ ταύτῃ καὶ αἱ δυνάμεις ὃ καὶ ἐπὶ τῶν φαρμακωδῶν ἐστὶ σχεδὸν τῶν

- πλείστων. αἱ γὰρ ῥίζαι φαρμακωδέστεραι καὶ μᾶλλον
 ἔχουσι τὴν δύναμιν· ἡ δ' αἰτία ἐν δυοῖν ἐκείνοις ἅπερ
 εἴρηται τῷ τε μὴ κάθυγρον καὶ τῷ μὴ κατάξηρον γίνεσθαι.
 τὰ μὲν γὰρ οὐκ ἔχει πέψιν διὰ τὸ πλήθος τὰ δ' (οἶον)
 ὕλην εἰς τὴν πέψιν διὰ ξηρότητα. πέψις δὲ ἐκάστων ἐστὶν
- 3 ὥςπερ εἴρηται πρὸς τὴν οἰκείαν φύσιν καὶ δύναμιν. ὅτι
 μὲν οὖν ὥςπερ ἐναντίως τῶν μὲν ἄνω τῶν δὲ κάτω συμ-
 βαίνει τοὺς χυμοὺς καὶ τὰς ὁσμάς καὶ ἀπλῶς τὰς τοιαύ-
 τας δυνάμεις ἐκ τῶν εἰρημένων δεῖ θεωρεῖν. ὅτι δ' οὐκ
 ἐν τοῖς αὐτοῖς μέρεσι τοῖς ἄνω πᾶσιν οὐθ' οἱ χυμοὶ τυγ-
 χάνουσιν οὐθ' αἱ ὁσμαι σχεδὸν οὐ πόρρω τῶν εἰρημέ-
 νων αἰτιῶν ἐστὶν· ὥς μὲν γὰρ ἀπλῶς εἰπεῖν ἔχει τιν'
 ὁμοιότητα καὶ κατὰ τοὺς χυμοὺς καὶ κατὰ τὰς ὁσμάς ἕκα-
- 4 στον τῶν μερῶν διαφέρει δὲ τῷ μᾶλλον καὶ ἥττον. ἐμ-
 φανὲς δὲ τοῦτο μάλιστα ἐπὶ τῶν ἀκρατεστέρων ταῖς
 ὁσμαῖς καὶ τοῖς χυμοῖς οἶον ἐλάτης πεύκης κυπαρίττου
 πίτυος ἔτι δὲ τῶν ἡμέρων συκῆς. ἐν δὲ τοῖς ὑδαρεστέ-
 ροις οὐχ ὁμοίως ἀλλ' ἐν τούτοις διαφέρουσιν ὥστε τὰ
 μὲν ἐγγυμα τὰ δὲ ἄχυμα καὶ δύσχυμα καὶ εὖοσμα τὰ δ'
 ἄοσμα γίνονται. καὶ διαφέροντα δὲ ταῖς ὁσμαῖς καὶ τοῖς
 χυμοῖς ὥςπερ τῆς ἀμπέλου τό τε οἶναρον καὶ ὁ βότρυς.
 καὶ ἀπλῶς δὲ πάντων καὶ τῶν φύλλων καὶ τῶν καρπῶν.
- 5 αἰτίον δ' ὅτι τὸ μὲν ἄπεπτον τὸ δὲ πεπεμμένον, τάχα δὲ
 μᾶλλον ὅτι οὐδ' ἐκ τῆς αὐτῆς ὕλης ἐκάτερον ἀλλὰ τὸ μὲν
 ὥςπερ ἐκ καθαράς τινος καὶ εἰλικρινοῦς τὰ δ' ἐκ περιτ-
 τωματικῆς. εἰσὶ δ' ἐκ βλοσυρωτέρας καὶ σωματωδεστέ-
 ρας οἱ βλαστοὶ καὶ ἀκρεμόνες καὶ ὁ ὅλος ὄγκος, ὥστ'
 ἀνομοίων οὐσῶν ἀνόμοιον καὶ τὸ τέλος ἐκάστου πρὸς
 τὴν ἰδίαν φύσιν ὥςπερ ἐν τοῖς ζώοις· ἴσως δ' ἀνάπαλιν,
 ἐπεὶ καὶ τὸ τέλος ἐκάστου ἰδίου καὶ ἡ ὕλη διάφορος, ὥς
 δὲ ἀπλῶς εἰπεῖν πάντων πρὸς τὴν ὑποκειμένην φύσιν.
- 6 ἐπεὶ δ' αὐταὶ διάφοροι καὶ κατὰ χυμοὺς καὶ ἀχυμίας καὶ

ὁσμᾶς καὶ ἀοσμίας ἢ δ' ἀναφορὰ πρὸς τὴν ἡμετέραν αἰ-
 σθησιν ἐν ταύτῃ παραλλαγή γίνεται τῶν μερῶν· οὐδὲν
 γὰρ κωλύει τὴν μὲν ἐν τοῖς φύλλοις κρᾶσιν ἐνίοτε σύμ-
 μετρον εἶναι τῇ γεύσει τὴν δ' ἐν τοῖς καρποῖς ἀσύμμε-
 τρον καὶ σφουδροτέραν ἢ κατὰ στρυφνότητα καὶ αὐστη-
 ρίαν ἢ κατὰ πικρότητα καὶ ἄλλην τινὰ διάθεσιν. ὅπερ
 φανερόν καὶ ἐπὶ τῶν λαχάνων ἐστί· τὰ μὲν γὰρ φύλλα
 σύμμετρα καὶ προςφιλῇ τὰ δὲ σπέρματα δριμέα καὶ πι-
 κρότερα καὶ ὅλον ἰσχυρότερα πρὸς τὴν αἰσθησιν ὥστε
 σχεδὸν ἀνάπαλιν ἔχειν καὶ ἐπὶ τῶν δένδρων καὶ ἐπὶ τοῦ 7
 σίτου· τῶν μὲν γὰρ οἱ καρποὶ χρήσιμοι τὰ δὲ φύλλα
 ἀχρεῖα τῶν δὲ ταῦτα μόνον χρήσιμα τὰ δὲ ἄλλα ὥς ἂν
 ἐν φαρμάκου λόγῳ. ὅπερ οὖν ἐπὶ τούτων οὐδὲν κωλύει
 [εἰ] καὶ ἐπὶ τῆς φιλύρας καὶ ἐπ' ἄλλων δένδρων τινῶν
 ὁ μὲν καρπὸς ἄβρωτος τὸ δὲ φύλλον γλυκὺ καὶ βρωτόν·
 ἐκεῖνος μὲν γὰρ τὸ ἄκρατον ἔχων καὶ καθαρὸν τῆς φύ-
 σεως, εἴτε ξηρὸς ὢν ἄγαν καὶ ξυλώδης εἴτ' αὐστηρὸς
 καὶ πικρὸς ἢ κακώδης ἢ καὶ ἄλλην τινὰ ἔχων δυσχέρειαν
 ἄβρωτος γίνεται, τὸ δὲ φύλλον ὑγρότερον ὂν καὶ ἡμᾶ
 κεκραμένον ἔχει τινὰ συμμετρίαν. ὃ καὶ ἐπὶ τοῦ σιλ- 8
 φίου καὶ ἄλλων δριμέων ἐστίν· ἡδὺ γὰρ τὸ φύλλον αὐ-
 τοῦ καὶ ὁ καρπὸς ἀπαλὸς ὢν διὰ τὴν ὑπάρχουσαν ὑγρό-
 τητα· σύμμετρος γὰρ ἢ δριμύτης γίνεται κραθεῖσα τῷ
 ὕδατῷ καὶ ποιεῖ τινὰ χυμὸν, ἀποξηραινομένου δὲ
 19B σφουδροτέρα, καὶ ἡ τοῦ σπέρματος δ' ἐτι μᾶλλον. ὅλως 9
 δ' ἐν πολλοῖς τοῦτ' ἐστίν ὥστε χλωρὰ μὲν ὄντα βρωτὰ
 γίνεσθαι καὶ ἔχειν τινὰ χυμὸν διὰ τὸ ἀναμεμίχθαι τῷ
 ὕδατῷ, καταξηραινόμενα δὲ καὶ λυόμενης τῆς κρᾶ-
 σεως ἄβρωτα· καὶ γὰρ οἱ τῶν ἀμπέλων βλαστοὶ τοιοῦτοι
 καὶ οἱ τῶν ἀσφαράγων ἐτι δὲ ἄλλων τινῶν ἀκανθωδῶν
 ὄντων καὶ τῶν χεδροπῶν ἐνίων οἷον ὄχρων κυάμων καὶ
 ἀπλῶς ὅσα γλυκύτητά τινα ἔχει. σχεδὸν δ' ἐστὶ κοινὸν

τοῦτο ἐπὶ πάντων ὧν στρυφνότεροι καὶ δριμύτεροι καὶ
 πικρότεροι καθ' αὐτούς οἱ χυλοὶ· κεραννύμενοι γὰρ ὑπὸ
 τῆς φύσεως τῷ ὕδατῷ βελτίστους καὶ γλυκυτέρους ποι-
 οῦσι τοὺς χυλοὺς, ὅπερ καὶ ἐπὶ τῶν μύρτων γίνεται καὶ
 10 τῶν ῥοῶν. εἰ δέ τις τῶν δένδρων καὶ ὅλως τῶν ὑλη-
 μάτων τοιαύτη φύσις ἐστὶν ὥστε τοὺς μὲν καρποὺς ἀμύ-
 κτους ποιεῖν ἔχοντας τὴν οἰκείαν δύναμιν καθαρὰν τὰ
 δὲ φύλλα καὶ ἄλλο τι τῶν μορίων μικτὰ τούτων οὐδὲν
 κωλύει καθάπερ εἴρηται τὰ μὲν φύλλα βρωτὰ τὸν δὲ
 καρπὸν ἄβρωτον εἶναι. παραπλήσιον δέ τι τούτοις καὶ
 ἐπὶ τῶν ῥιζῶν τῶν ἐδωδίων ἐστὶν ὧν τὰ μὲν φύλλα
 σχεδὸν ἄβρωτα διὰ τὸ ξηρὰ εἶναι καὶ ἀκανθώδη οἱ δὲ
 11 καυλοὶ ἐδωδιμοὶ αὐταὶ δὲ αἱ ῥίζαι καὶ ἡδεῖαι. τῶν δ'
 ἀνάπαλιν τὰ μὲν ἄλλα βρωτὰ καὶ ἔχοντα τιν' ἡδονὴν αἱ
 ῥίζαι δὲ ἄβρωτοι διὰ τὸ ξυλῶδες ἢ πικρὸν ἢ ὅλως δύς-
 χυμον ἢ ἄχυμον· διαφορὰ δὲ οὐ μικρὰ καὶ διὰ τὰς φύ-
 σεῖς τῶν ζώων· τὰ μὲν γὰρ ἡμῖν ἄχυμα τοῖς ἄλλοις ἐγ-
 χυμα φαίνεται διὰ τὴν ἰσχὺν καὶ τὴν κατεργασίαν· [ἄλλα
 δὲ] ἄλλοις ἀκελύνων προσφιλεῖ καὶ κατὰ τοὺς χυμοὺς καὶ
 12 κατὰ τὰς διαθέσεις. χαίρει γὰρ τὰ μὲν τοῖς ἀπαλοῖς τὰ
 δὲ τοῖς ξηροῖς μᾶλλον, ἔνια δὲ καὶ ἀνάπαλιν ἀπαλὰ μὲν
 ὄντα ἄβρωτα ξηραίνόμενα δὲ ἐδωδιμα διὰ τὸ συνεκπέτ-
 τεσθαι καὶ ἐκκρίνεσθαι τὸ πικρὸν ὑπὸ τοῦ ἡλίου καθά-
 περ τὸ σήσαμον καὶ τὸ ἐρύσιμον· τούτων γὰρ χλωρῶν
 ὄντων οὐδὲν ἄπτεσθαι δοκεῖ ζῶον διὰ τὴν πικρότητα
 καὶ δυσχυμίαν, ξηρανθέντων δὲ μᾶλλον, οἱ δὲ δὴ καρποὶ
 καὶ ἡδεῖς. ἀλλὰ δὴ τούτων μὲν τοιαῦταί τινες αἱ αἰτίαι.

CAP. XIII. Περὶ δὲ δὴ τῶν καρπῶν τῶν τροφίμων
 δῆλον ὅτι ῥάων ὁ λόγος· οὗτοι γὰρ καθарοὶ καὶ εἰλικρι-
 νεῖς οἷον ἐξηθημένοι πως ὑπὸ τῆς φύσεως ὥστε πλείοσι
 καὶ μᾶλλον ἀρμόττειν. ἀλλ' ἐπὶ τῶν φαρμακωδῶν καὶ 201
 ὅλως [τῶν] κατὰ τὰς δυνάμεις θεωρητέον· καὶ γὰρ ἐν

τούτοις οὐθ' αἱ αὐταὶ δυνάμεις οὐτ' ἴσαι πάντων εὐθὺς
 ἀπὸ τῶν ριζῶν ἀρχομένοις· οὐδὲ δὴ τῶν ἄνω πᾶσιν οἶον
 φύλλοις καὶ κλωσὶ καὶ καρποῖς. καὶ τὸ μὲν τῷ μᾶλλον
 καὶ ἥττον διάφορον ἔχει τιν' εὐλογίαν τὸ δ' ὅλως ἕνια
 μηδὲ δύνασθαι ποιεῖν ὥσπερ τὰ τῶν ριζῶν [τὰ] σπέρ-
 ματα καὶ τοὺς καυλοὺς ἢ πάλιν τὰ τῶν φύλλων τοὺς
 καρποὺς καὶ τὰς ρίζας μᾶλλον ἢν τις θανμάσειε. τὰς δ' 2
 αἰτίας καὶ τούτων ἐν τοῖς εἰρημένοις ἀνασκεπτέον. ἐκά-
 στον γὰρ ἰδίᾳ κρᾶσις οὐσα καὶ φύσις διαφόρους ποιεῖ
 καὶ τὰς δυνάμεις ὥστε τὰ μὲν συντήκειν καὶ διακρίνειν
 τὰ δὲ μῆ, καὶ τὰ μὲν μᾶλλον τὰ δ' ἥττον καὶ θερμαίνειν
 καὶ πέττειν καὶ ψύχειν καὶ ξηραίνειν καὶ τᾶλλα ὡσαύ-
 τως. τὸ δὲ δὴ μάλιστα τοὺς καρποὺς εἶναι τοιούτους
 οὐκ ἄλογον εἶπερ μηδ' ἢ ὅλη φύσις ὁμοία ρίζης τε καὶ
 καρποῦ καὶ τῶν ἄλλων μορίων ἀλλὰ τὰ μὲν ὅλως ἄπε-
 πτα τὰ δὲ πεπεμμένα καὶ ὅλως ἐκ πλειόνων σύνθετα δι'
 ὃ καὶ τοῖς χυλοῖς καὶ ταῖς δυνάμεσιν ἕτερα. τοῦτο γὰρ 3
 καὶ ἐπὶ τῶν ἀγρίων καὶ τῶν ἡμέρων ὁρῶμεν, ὧν αἱ ρί-
 ζαι πικραὶ καὶ ὁπώδεις τούτων τοὺς καρποὺς γλυκεῖς
 ὄντας ὥς ἂν ἐξ ἀπέπτου τινὸς πεπεμμένους ὄντας· ταύ-
 τὸν δὲ καὶ ἐν ταῖς τῶν φαρμάκων δυνάμεσιν ὑποληπτέον
 συμβαίνειν ὥστ' οὐκ ἄλογον εἰς ἕνια μὲν τὰς ρίζας ἰσχύ-
 ει μᾶλλον εἰς ἕνια δὲ τῶν λοιπῶν τι μερῶν. ἐπεὶ καὶ
 ρίζαι ριζῶν ἐν τοῖς ὁμογενέσι καὶ σπέρματα σπερμάτων
 καὶ τᾶλλα μέρη πολὺ διαφέρουσιν ἰσχύϊ διὰ τὸν ἀέρα
 ἐκάστης χώρας, ὥσπερ καὶ ὁ σῖτος καὶ οἱ ἄλλοι καρποὶ
 τῇ βαρύτητι καὶ κουφότητι διὰ τὰς τροφάς. καὶ διὰ τοῦτο 4
 φάρμακα φαρμάκων ἀμείνω κατὰ τοὺς τόπους οὐ μα-
 κρὰν ἀπέχοντας· οἶον ὁ ἐκ τῆς Οἴτης ἐλλέβορος τοῦ ἐν
 τῷ Παρνασῷ· δοκεῖ γὰρ ἰσχυρότερος εἶναι οὗτος καὶ οὐχ
 ἀρμόττειν εἰς τὴν χρεῖαν. ἢ δὲ ἰσχύς ἐκ παραπλησίας τι-
 νὸς αἰτίας γίνεται καὶ ἐπὶ τῶν καρπῶν· καὶ γὰρ ἐνταῦθα

σκληρότητί τε τοῦ ἀέρος καὶ πλήθει τῆς τροφῆς βαρεῖς
 γίνονται διὰ τὸ πολὺν τὸ γεῶδες ἔχειν ὥσπερ οἱ ἐν τῇ
 5 Βοιωτίᾳ· κακεὶ διὰ τὰς ὁμοίας αἰτίας. ἄλλη δὲ πρὸς ἄλ-
 λην δύναμιν οἰκεία χώρα καθάπερ ἐπὶ τῶν καρπῶν·
 ἔναι γὰρ οὐδὲ ἐκπέπτουσιν ὅλως τὰς φαρμακώδεις δυ-
 νάμεις· ἐπεὶ πολλαχοῦ καὶ μέλας ἐλλέβορος ἐστὶ καὶ ἄλλαι
 τῶν ῥιζῶν ἄλλ' ἀμβλεῖται καὶ ἀδύνατοί τινες. ἥ καὶ δό-
 ξειεν ἂν ψυχροῦ τινος ἀέρος ἅμα καὶ εὖπνου δεῖσθαι καὶ
 ἔτι τροφῆς συμμέτρου· φαίνεται δ' οὖν ἐν τοῖς ὄρεσι
 πλεῖστα φάρμακα γίνεσθαι καὶ ἐν τοῖς ὑψηλοτάτοις καὶ
 μεγίστοις μάλιστα. καὶ περὶ μὲν τούτων ἱκανῶς εἰρήσθω.

CAP. XIV. Περὶ δὲ τῶν ὁδμῶν ἐπειδὴ καὶ αὐταὶ²¹¹¹
 κατὰ μέρη γίνονται τὰς αὐτὰς καὶ παραπλησίως αἰτίας
 ὑποληπτέον· ἡ γὰρ πέψις τοῖς μὲν ἐν τῷ ἄνθρῳ μᾶλλον
 τοῖς δὲ καὶ ἐν τῷ καρπῷ τοῖς δὲ καὶ ἐν τοῖς φύλλοις καὶ
 ἐν τοῖς κλωσὶ γίνεται. τοῖς μὲν ἐν τοῖς ὑδαρεσί καὶ
 ὥσπερ ἐν τοῖς ἀχύλοις ἢ δριμέσιν. ἐν τοῖς ἄνθρῳ οἶον
 ῥόδῳ κρόκῳ καὶ τοῖς τοιούτοις. ὅσα δὲ αὐτῶν μὴ εὐχυλα
 καὶ ἐν ταῖς ὁσμαῖς ἐμφαίνει τινὰ βαρύτητα καθάπερ τὸ
 2 κρῖνον καὶ τὸ λείριον καὶ τὰ παραπλήσια τούτοις. ἔνια
 δ' ὅλως οὐδ' εὐοσμίαν ἀλλὰ βαρύτητα ἔχει κατὰ τὴν
 ὁσφορησιν καὶ φανερόν ὥς ἀπὸ τοῦ χυλοῦ πως γίνεται·
 καὶ οὐκ ἔστιν ἀπηρητημένον τὸ τῆς ὁσμῆς. ὅσα γὰρ ὑδαρῇ
 καὶ ἄχυμα καὶ ἄοσμα ὥς ἐπὶ πᾶν· ἐν δυσι γὰρ τούτοις
 ὥς εἰπεῖν ἢ ἄοσμία τῷ τε τὸν χυλὸν ὑδαρῇ τιν' ἔχειν
 φύσει καὶ τὸ πολὺν τὸ ὑδατῶδες. τὸ μὲν γὰρ ὥσπερ ἄμι-
 κτον τὰ δ' ὑπὸ τοῦ πλήθους ἀφανίζεται δι' ὃ τρόπον
 τινὰ καὶ τοῦθ' ὥσπερ ἄμικτον· ἐν μίξει δέ τι καὶ τὸ
 τῆς ὁσμῆς. ὅσα δὲ ἐν τροφῇ πλεονεῖ καὶ βλοσυρωτέρα
 καθάπερ τὰ λιμναῖα ταῦτα καὶ τὰς ὁσμάς ἔχει παραπλη-
 3 σίας βαρείας τινὰς καὶ θολεράς. ἐπεὶ οὖν τῶν μὲν ἐν
 ταῖς ῥίζαις ἢ τοιαύτῃ μίξις καὶ συμμετρία τῶν δ' ἐν τοῖς

κλωσὶ καὶ τοῖς φύλλοις τῶν δ' ἐν τοῖς καρποῖς πλείστων
 δ' ἐν τοῖς ἀνθασιν εὐλόγως εὖοσμα ταῦθ' ἐκάστων. καὶ
 διὰ τοῦτ' ἐν τοῖς δένδροις τὰ ἐλάττω τῶν ἀνθῶν εὖοσμα
 καὶ ἦττον ἐν τοῖς ἄλλοις καὶ τὸ γεῶδες πλέον καὶ ἡ ὑγρό-
 της. εἰ δὲ μὴ ζητητέον αἰτίαν. ἴσως μὲν οὖν καθόλου
 καὶ ἀπλῶς εἴρηται. εἰ δὲ καθ' ἕκαστον δεῖ σκοπεῖν τὰς
 εἰρημένας συμμετρίας οὐκ ἂν δόξαιεν ἀλόγως ἐν τῷ ἄν-
 θει τοῖς πλείστοις· ἐνταῦθα γὰρ οἶον πρώτη καὶ ἐλαφρο-
 τάτη πέψις [τοῦ ὑγροῦ] ἀποξηραίνονμένου θ' ἅμα καὶ
 μεταβάλλοντος· ὅταν δ' εἰς τὸν καρπὸν ἔλθῃ πλείονος 4
 τῆς ὑγρότητος οὔσης οὐκέτι διαμένει τὸ τῆς ὁσμῆς ἐφ'
 ὧν μὴ φύσει τοιοῦτος ὁ χυλός. ὥς δ' ἐπὶ τὸ πᾶν ἐν τε
 τῶν οἰνωδῶν τισι καρπῶν ἡ εὐοσμία, τοιοῦτο γὰρ καὶ
 τὸ μῆλον καὶ τὸ ἄπιον καὶ τὸ μέσπιλον· καὶ τῶν εὐστό-
 μων διὰ θριμύτητός τινος οἶον κεδρίδος τε καὶ τερμίν-
 θου καὶ τῶν τοιούτων· καὶ τῶν λιπαρῶν ὥσπερ ὃ τε τῆς
 ἐλάτης καὶ τῆς πεύκης καὶ τῆς πίττυος καὶ τῆς δάφνης.
 Η τῶν δὲ γλυκέων οὐδεὶς ὥς εἴπειν ἢ ἐπὶ μικρὸν· ἐπεὶ καὶ 5
 τὰ μῆλα τὰ γλυκέα πάντων ἥμιστα εὖοσμα καὶ ὅσῳ ἂν
 γλυκύτερα ἦττον· ἅμα δὲ καὶ ταῦτ' ἔχει πως οἰνώδη
 τὸν χυλόν· αἰτιον δ' ὅτι παχύτερος καὶ γεωδέστερος ὁ
 γλυκὺς χυλὸς ἄλλως τε καὶ ἐν τῷ περικαρπίῳ μεμιγμέ-
 νος. ἡ δὲ ὁσμὴ λεπτοτέρου καὶ ξηροτέρου καὶ διαπνεο-
 μένων μᾶλλον ἐστὶν ὑπὲρ ὧν καὶ ὕστερον διασαφητέον.
 ἀλλ' ὥς ἐπὶ κεφαλαίων ἐν τούτοις τοῖς γένεσιν ἡ εὐο- 6
 σμία. τῶν δὲ φύλλων καὶ κλωνῶν καὶ ὅλως τῶν δένδρων
 καὶ ὑλημάτων ἐν οἷς καὶ θριμύτης τις ὑπάρχει καὶ λι-
 παρότης ὥσπερ ἀμέλει καὶ οἱ προειρημένοι καρποὶ καὶ
 ἐπὶ τῶν οἰνωδῶν ἐνίων· ὁ γὰρ τοῦ μυρρίνου καρπὸς
 εὐώδης, εὖοσμος δὲ καὶ αὐτὴ καὶ εἰ τις ἄλλη τοιαύτην
 ἔχει θριμύτητα εἴτε λιπαροῦ τινος εἴτ' οἰνώδους εἴτε
 καὶ ἄλλου χυλοῦ κατὰ τοὺς καρπούς. ὁμοίως δὲ καὶ 7

ἐπὶ τῶν στεφανωμάτων οἶον ἐρπύλλου σισυμβρίου καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων, καὶ ἐπὶ λαχάνων οἶον πηγάνου σελίνου μίνθης τό τε ξηρὸν καὶ θριμὺ καὶ στυπτικόν πως ἐνδηλον οὐκ ἐπὶ τοῖς καρποῖς οὐδ' ἐν τοῖς ἄλλοις ἐχόντων τὴν ὑγρότητα τοιαύτην. ἐν ἅπασιν δ' ἐνυπάρχει καὶ τοῖς τοῖς κατὰ τὸν διωρισμὸν τοῖς εὐώδεσιν ὥστε τὸ ἐγγυ-
8 λον ξηρῷ ἀπομεινύμενον ἐμφαίνειν τινὰ δύναμιν. εὐοσμότερα δὲ καὶ ἡδίω καὶ ὅλα καὶ κατὰ μέρος ἐν τοῖς εὐπνοῖς καὶ ξηροῖς τόποις ἀφηρημένου τοῦ ὑδατῶδους καὶ τοῦ καταλοιποῦ πεπεμμένου μᾶλλον. ὥς γὰρ ἀπλῶς εἰπεῖν ἢ ξηρότης οἰκειότερα ταῖς ὁσμαῖς καὶ μᾶλλον ἐνταῦθα ἀποκλίνει πάντα· σημεῖον δὲ καὶ τὸ ἐν ταῖς θερμότεραις χώραις πλείω γίνεσθαι καὶ μᾶλλον τὰ εὖοσμα· πεπεμμένα γὰρ δῆλον ὅτι μᾶλλον· καὶ ἔνια ξηραίνόμενα ὄξει, χλωρὰ δ' οὐκ ὄξει καθάπερ ὁ κάλαμος καὶ ὁ σχο-
νος, τὰ δὲ καὶ μᾶλλον ὄξει ξηρανθέντα καθάπερ ἱρίς καὶ ὁ μελίλωτος· οὗτος δὲ καὶ οἶνω ῥανθεὶς εὐοσμότερος.
9 οὐ μὴν πάνθ' οὕτως ἀλλ' ἔνια καὶ ἀνάπαλιν· ἃ δεῖ δια-
ρεῖν· ἀπλῆ δέ τις ἢ διαίρεσις· τῶν μὲν γὰρ ἀσθενεῖς αἱ ὁσμαι· τοιαῦτα δὲ ὥς ἐπὶ πᾶν τὰ ἄνθη μάλιστα· ταῦτα μὲν εὐοσμότερα χλωρὰ καὶ πρόσφατα χρονιζόμενα δὲ ἀμβλύνεται διὰ τὴν ἀποπνοήν· ὧν δ' ἰσχυρότεραι, τοιαῦτα δὲ ὅσα γεωδέστερα καὶ ἐν γεωδεστέροις καὶ οὐ μέ-
μικταί τις ὑδατῶδης δύναμις, ταῦτ' ἀποξηραίνόμενα καὶ παλαιούμενα μέχρι τινός, ὥς καὶ τὰ μῆλα τὰ κυδῶ-
νια καὶ ὅσα τῶν στεφανωματικῶν θριμέας ἔχει τὰς ὁσμάς οἶον τὸ ἀβρότονον μάλιστα καὶ τὸ ἀμάρακον καὶ ὁ κρό-
10 κος· ἅμα γὰρ ἀποπνεῖται τε τὸ ὑδατῶδες καὶ ἡ τῆς τρο-
φῆς ἐπιρροή παύεται καὶ ὥσπερ πέψιν ἐν ἑαυτοῖς ἐνιά γε λαμβάνει καὶ ἀφαιρεθέντα ἀπὸ τῶν φυτῶν εὐωδέ-
στερα καθάπερ τὰ μῆλα καὶ ἄλλ' ἄττα. συμβαίνει δὲ καὶ τῶν ποιωδῶν ἔνια χλωρὰ μὲν ὄντα μὴ ὄξειν διὰ τὴν

ὑγρότητα ξηρανθέντα δὲ καθάπερ ἄλλα τε καὶ τὸ βού-
 κρας. ἐπεὶ καὶ ὁ οἶνος τότε μάλιστα παρίσταται καὶ
 ὁσμὴν λαμβάνει ὅταν ἀποκριθῇ τὸ ὕδατῶδες αὐτοῦ. τὰ
 μὲν οὖν τοιαῦτα πάντα παλαιούμενα εὐοσμότερα. τὰ δ' 11
 ἄσθενῇ ταχὺ διαπνέεται καθάπερ τὰ ἰα· καὶ τὰ γε λευκὰ
 πικρὰ καὶ κακῶδη παλαιούμενα καὶ οὐχ ὥσπερ τὰ φόδα
 διατηρεῖ τὴν εὐοσμίαν ἀποξηραίνόμενα μέχρι οὗ ἂν ἐκλί-
 πῃ· πλὴν τὰ μὲν χλωρὰ καὶ πόρρωθεν ὄξει ταῦτα δ' οὐ·
 τὸ δ' αἰτιον ὅτι κατέσκληκέ πως ἔλλειλοιπότος τοῦ οἴ-
 κειον θερμοῦ καὶ οὐ δίδωσιν ἀποπνοήν· ἐπεὶ πρὸς γε
 τὰς χρεῖας οἱ μυρεθοὶ καὶ ταῦτα ἀποξηραίνουσι μέχρι
 τινὸς ὅπως ἄκρατον καταλίπωσι τὴν ὁσμὴν. ὁ δὲ μελί-
 λωτος καὶ εἰς πλείω χρόνον εὐοσμος διαμένει. οὐ μὲν 12
 ἄλλ' ἐνιά γε τῶν εὐωδῶν ἄγαν καταξηραίνόμενα χεῖρους
 ἰσχει τὰς ὁσμάς τῷ δριμυτέρας εἶναι καὶ σκληροτέρας·
 ἔστι γὰρ τις ὥσπερ καὶ οἶνου καὶ ἀπλῶς χυλοῦ σκληρό-
 της καὶ ἰσχυρὸς οὕτω καὶ ὁσμῶν δ' καὶ τῶν ἀγρίων ἐνία
 ὁμογενῇ δοκεῖ πρὸς τὰ ἡμέρα πεπονθέναι καθάπερ ἐρ-
 πυλλος καὶ τὸ σισύμβριον καὶ τῶν λαχανωδῶν μάλιστα
 τὸ πῆγανον· σκληραὶ γὰρ αἱ ὁσμαι καὶ ἀγλυκεῖς, αἱ δὲ
 τῶν ἡμέρων ἔχουσί τινα ἅμα τῷ ὑφειμένῳ γλυκύτητα
 καὶ εὐμένειαν. ἔστι γὰρ ὥσπερ ἐν χυμοῖς καὶ ἐν ὁσμαῖς
 γλυκύτης. σχεδὸν δὲ καὶ αἱ ἄλλαι προσηγορίαι τῶν εἰ-
 δῶν ὡς οὐ πόρρω τῆς φύσεως ἐκατέρας οὔσης.

CAP. XV. Ἀλλὰ γὰρ ποταὶ μὲν τινες ὁσμαι χρόνιοι
 καὶ ποταὶ ξηραινομένων εὐοσμότεραι καὶ τὰλλα τὰ τού-
 τοις ὅμοια διὰ τῶν εἰρημένων θεωρεῖσθω· καὶ γὰρ ὅσα
 μὴ εἴρηται ῥάδιον ἐκ τούτων συνιδεῖν. ὅσα δὲ μὴ κατὰ
 μέρος εὐοσμα ἄλλ' ὅλα τυγχάνει περὶ τούτων ἀπορή-
 σειεν ἂν τις ὃ καὶ πρότερον ἐλέχθη, διὰ τί τὸ ἄνθος οὐκ
 εὐοσμον αὐτῶν ἢ οὐ κατὰ λόγον. ἔδει γὰρ καὶ τοῖς ἄλ-
 λοις μὴ οὖσιν εὐόσμοις τούτοις μάλιστα διὰ τὸ προὔπαρ-

- 2 χειν τὴν φύσιν. αἷτιον δὲ φαίνεται δι' ὅτι πέψις τις ἡ ἄνθησις τὸ δὲ πεπτόμενον ἐν μεταβολῇ τοῦ ὑπάρχοντος. ὅσα μὲν οὖν αὐτὰ μὴ ὁσμώδη τούτων πεπτομένων τῶν χυλῶν λαμβάνει τινὰ τὸ ἄνθος εὐοσμίαν ἐπέειπερ ἡ πέψις ἐν μεταβολῇ· ὅσα δ' εὐοσμα τούτων διὰ τὴν μεταβολὴν ἀναγκαῖον ἐξαλλάττειν τὴν ὁσμὴν· ὁσμωδῶν δὲ ὄντων ἥττον εὐοσμον ἔσται τὸ ἄνθος. αὕτη γὰρ ἡ ἐξαλλαγὴ ἔοικεν ὥσπερ ἐξάτμισις τις εἶναι τῆς προὑπαρχούσης ὁσμῆς καὶ δυνάμεως, δι' ὃ καὶ ἥττόν φασιν ὄξειν τότε. τοῦτο μὲν οὖν εἰ γίνεται σκεπτέον· φέρει γάρ
- 3 τινὰ πίστιν. φαίνεται δὲ παρόμοιον συμβαίνειν ὥσπερ ἐπὶ τῶν χυλῶν τῶν τοιούτων τῶν ἐν τέλει καὶ πεπεμμένων πρὸς τοὺς ἀπέπτους ὅταν πυρῶνται καὶ ἡλιῶνται· μεταβολῆς γὰρ γινομένης οἱ μὲν εἰς τὸ βέλτιον οἱ δὲ εἰς τὸ χεῖρον μεταβάλλουσι· τοὺς μὲν γὰρ πέττει τοὺς δ' οἶον ἐξίστησι τὸ θερμόν· ἀνάγκη γὰρ ὅταν ἐν τῷ τέλει γίνηται τὴν μεταβολὴν εἶναι πρὸς τὸ χεῖρον, ὃ δὴ καὶ ἐνταῦθα φαίνεται συμβαίνειν μαλακωτέρας τῆς ὁσμῆς γινομένης· οἶον γὰρ ἄνεσις τις γίνεται τῆς ἀκράτου. ἅμα δὲ καὶ διυγραινέσθαι συμβαίνει ξηρόν ὃν φύσει κατὰ
- 4 τὴν ἄνθησιν· ὧν γένεσις οὐκ ἄνευ τούτων καὶ ταύτη γίνοιτό τις ἄνεσις· εἰ δὲ μὴ ὑγρότης ἀλλ' οἶον γλυκύτης ἐγγίνεται πρὸς τὴν τοῦ καρποῦ γένεσιν· ἅπαντα γὰρ ἐκ γλυκέος γεννᾶται δι' ὃ καὶ τὰ πολλὰ τῶν ἀνθῶν ἐστὶ γλυκέα. καὶ τοῦτο κατὰ λόγον ἐκλελυμένην τε καὶ θηλυτέραν εἶναι τὴν ὁσμὴν οἶον ἐπιγλυκαίνουσαν ἀφηρημένης τῆς ἀκράτου δριμύτητος. τούτων μὲν οὖν τοιαύτην τινὰ αἰτίαν ὑποληπτέον.

CAP. XVI. Διὰ τί δ' οἱ ἄγριοι καρποὶ τῶν ἡμέρων ^{μη} εὐοσμότεροι τῶν ὁμογενῶν οἶον μῆλὰ τε καὶ ἀχράδες καὶ οὐὰ καὶ μέσπιλα καὶ τᾶλλα καὶ αὐτῶν δὲ τῶν μῆλων ἐν τε τοῖς ἀγρίοις καὶ τοῖς ἡμέροις τὰ στρυφνότατα εὐο-

σμότερα — καίτοι διὰ πέψιν γινομένης τῆς ὀσμῆς προσῆ-
 κεν εὐοσμειν τὰ μάλιστα πεπεμμένα — περὶ δὲ τούτων
 ἔστι μὲν ἀπλῶς εἰπεῖν ὅτι τὰ ἄγρια ὥς σκληρότερα εὐο-
 σμότερα καθάπερ ἐν τοῖς ἄλλοις. ἔστι δὲ καὶ οἰκιοτέρως
 εἰ τις δύναιτο διελεῖν τὰς πέψεις τὴν τε τοῦ χυλοῦ καὶ
 τὴν τῆς ὀσμῆς ἐν τίνι ἑκατέρα γίνεται· φαίνεται γὰρ
 τινα ἔχειν διαφορὰν εἰθ' ἐτέρων ὄντων εἴτε τοῦ αὐτοῦ
 μεταβάλλοντος. τοῦτο μὲν οὖν καθόλου διαίρεσιν ἔχει, 2
 πρὸς δὲ τὸ νῦν ἱκανὸν τοσοῦτον ὅπερ καὶ φανερόν ὅτι
 ἡ μὲν γλυκύτης καὶ ὅλως ἡ εὐστομία παχύνσει τῶν χυ-
 λῶν δι' ὃ καὶ γηράσκοντες οἱ καρποὶ καὶ ἡλιούμενοι
 πάντες γλυκύτεροι· παχύνονται γὰρ ἀφαιρουμένου τοῦ
 ὑδατώδους. ἡ δὲ τῶν ὀσμῶν ἐν προτέρᾳ τινὶ καὶ ἀτε-
 λεστέρᾳ πέψει. σημεῖον δὲ καὶ ὅτι αὐτὰ τὰ εὐώδη κα-
 θάπερ ἄπιοι καὶ μῆλα καὶ τὰ ἄλλα μᾶλλον εὐοσμα γίνε-
 ται μὴ τελέως ἐκπεπανθέντα. καίτοι τότε τοῦ χυλοῦ
 μάλιστα πέψις. καὶ ἔοικε ἐν ταῖς προτέραις μεταβολαῖς 3
 τῶν χυλῶν, πλείους γὰρ, εὐοσμία γίνεσθαι καθάπερ
 ἅμα πνευματική τις οὐσα καὶ οὕτω τοῦ χυλοῦ τὴν οἰ-
 κείαν ἔχοντος φύσιν· ὅταν δ' εἰς ταύτην ἐπέλθῃ παχυν-
 θεῖς καὶ πεφθεῖς τὰ μὲν τῆς ὀσμῆς ἐλάττω τὴν δὲ γλυ-
 κύτητα τὴν οἰκείαν καὶ ὅλως τὴν τῇ αἰσθήσει πρὸςφο-
 ρον λαμβάνει. τὰ μὲν οὖν ἄγρια μέχρι τῆς προτέρας
 προϊόντα καὶ τὴν εὐωδίαν ἔχει κατὰ λόγον. τὰ δὲ ἡμερα
 τελεούμενα τῇ πέψει καὶ εὐτροφοῦντα διὰ τὴν κατεργα-
 σίαν μεταβάλλει τοὺς χυλοὺς εἰς γλυκύτητα καὶ εὐστο-
 μίαν. ἅμα δὲ καὶ τὴν ὑγρότητα καὶ τὴν ξηρότητα καὶ 4
 τὴν πολυτροφίαν καὶ τὴν ὀλιγοτροφίαν καὶ τὴν εὐπνοίαν
 εἰκός τι συμβάλλεσθαι πρὸς τὰς ὀσμάς εἴπερ ὅλως καὶ
 τὰ ξηρὰ καὶ ἐν ξηροῖς καὶ ὀλιγότροφα καὶ ἐν εὐπνοῖς
 εὐοσμότερα· μίγνυμένη γὰρ ἡ πλείων ὑγρότης ἀμβλύνει
 τὴν ὀσμὴν· δι' ὃ καὶ ἐν τοῖς παλισκίους καὶ ἐφύδρους

οὐκ εὖοσμα καὶ μάλιστα δὴ τῇ παχύνσει καθάπερ εἰρη-
 5 ται λαμβάνει τὴν μεταβολήν. ὥς δ' ἀπλῶς εἶπεῖν καὶ
 ξηρότερα τὰ ἄγρια καὶ ὀλιγοτροφώτερα καὶ ἐν εὐπνοίᾳ
 μᾶλλον καὶ ἐν ἡλιώσει καὶ ἐτι λεπτοχυλότερα καὶ οὐχ
 ὁμοίως τὸν χυλὸν ἀναμεμιγμένον ἔχοντα τῇ σαρκὶ τοῖς
 ἡμέροις· ἅπαντα δὴ ταῦτα συμβάλλεται πρὸς εὖοσμίαν.
 ἰδεῖν δὲ τοῦτ' ἔστι καὶ ἐπὶ τῶν οἴνων· οἱ μὲν γὰρ γλυ-
 κεῖς ὅλως ἄοσμοι καὶ οἱ μαλακοί, τῶν δὲ ἄλλων οἱ λε-
 6 πτοὶ μᾶλλον εὐώδεις καὶ θᾶττον τῶν πιόνων παριστάμε-
 νοι καὶ παχέων· ἐτι δὲ ἅμα τῇ εὖοσμίᾳ συμβαίνει καθά-
 περ χωρισμὸν τινα γίνεσθαι τοῦ ὑγροῦ καὶ τοῦ γεώδους
 ὑφισταμένης τῆς τρυγὸς καὶ πρὸς τούτοις ἀποπνοὴν τοῦ
 ὑδατώδους ὥστε διὰ πάντων εἶναι τὴν εὐωδίαν λεπτό-
 τητός τε καὶ χωρισμοῦ καὶ διαπνοῆς· ἐπεὶ καὶ αὐτοῦ τοῦ
 κεραμίου τὸ πρὸς τῇ τρυγὶ ἦττον εὖοσμον. ἡ δ' αὐτὴ
 αἰτία καὶ τοῦ θᾶττον παρίστασθαι τοὺς ἡθητικoὺς τῶν
 οἴνων· λεπτότεροι γὰρ καὶ ὥσπερ εὐθύς ἄμικτοι· συνε-
 πιμαρτυρεῖ δὲ καὶ τὸ ἐκ τῶν λεπτοτέρων καὶ εὐείλων
 καὶ εὐπνόων εὐωδεστέρους γίνεσθαι καὶ ἐκ τῶν πρε-
 σβυτέρων ἢ νεωτέρων· ἐτι δ' ὅσοι πολύοσμοι καὶ ἰσχυροί
 ταῖς ὀσμαῖς οὐκ ἔχουσιν ἐν τῇ γεύσει τὸ μαλακὸν ὥς οὐκ
 οὔσης ἅμα τῆς τε κατὰ τὸν χυλὸν εὐστομίας καὶ πολυο-
 7 σμίας καὶ ἰσχύος. ὅπερ καὶ ἐπὶ τῶν μύρων καὶ ἐπὶ τῶν
 θυμιαμάτων καὶ ἐπὶ τῶν στεφανωμάτων καὶ ἐπὶ τῶν ἄλ-
 λων τῶν εὐόσμων συμβαίνει· πάντα γὰρ πικρὰ καὶ δύς-
 χυμα τὰ τοιαῦτα καθάπερ αἱ ἀμυγδαλαί. καὶ οἱ ὄρεινοι
 δὲ τῶν οἴνων ὀσμὴν μὲν ἔχουσιν ἐνιοὶ σκληροὶ δὲ καὶ
 οὐκ εὐχυλοὶ. ἐξ ἀπάντων οὖν τούτων δῆλον ὥς ἕτερον
 τὸ τὴν εὖοσμίαν ποιοῦν. ἐὰν οὖν συμμετρίαν τινὰ λάβῃ
 τῆς κράσεως ἡδιστον τὸ ἐξ ἀμφοῖν ἄλλως τε καὶ ὧν κατὰ
 τὴν γεῦσιν ἡ ἀπόλαυσις. ἐπεὶ καὶ τῶν ἐν ταύτῃ ἀγρίων
 τινῶν ἐφάμεν λυπεῖν τὸ δριμύ καὶ ἄκρατον ὥσπερ ἐρκεύλ-

λου καὶ ἀβροτόνου καὶ πηγάνου· μιθδείσης δὲ ὑγρό-
 τητος συμφύτου μᾶλλον εὐστομον γίνεται εὐχυλοτέρων
 γινομένων· ἐὰν δὲ ὑπεραίρη θάτερον ἐπιζητούμεν τὸ
 ἐλλείπον· ἅμα γάρ πως ἢ ἀπόλαυσις ἐν τοῖς τοιούτοις
 τῶν γευστῶν ὁσμῶν καὶ χυλῶν. χρὴ δὲ πειραῖσθαι καθ- 8
 ὅλου διαιρεῖν ὥσπερ εἵπομεν εἰ ἐν τῷ χυλῷ μὲν ἡ εὐ-
 στομία καὶ ἡ γλυκύτης ἀπὸ τοῦ χυλοῦ δὲ ἡ ὁσμὴ ποῖος
 ἐκάτερος καὶ πῶς ἔχων. ἐκεῖνο δ' οὖν φανερόν ἐκ τῶν
 εἰρημένων ὅπερ ἐξ ἀρχῆς ἡπορήθη διὰ τί οἱ ἄγριοι τῶν
 καρπῶν εὐοσμότεροι. φαίνεται δὲ ἀκείνο συμφωνεῖν
 ὥστε ἐν τοῖς ἀτέλεσι καὶ τοῖς στερητικοῖς χυλοῖς μᾶλλον
 εἶναι τὴν εὐοσμίαν εἰ γε τὰ μὲν πικρὰ τὰ δὲ δριμύα τὰ
 δ' αὐστηρὰ τὰ δὲ στρυφνὰ τὰ δὲ ἄλλας ἔχοντα δυσχε-
 ρείας. οὐκ ἀλόγως δ' ἴσως· ἡ ἀποπνοὴ γάρ τις μᾶλλον
 ἀπὸ τούτων ὥστ' ἐὰν μὲν εὐκρατα λάβῃ σύμμετρον εἶναι
 πρὸς τὴν ὀσφρησιν ἐὰν δὲ ὑπερβάλλοντα δυσχερῆ καὶ βα-
 ρεῖαν ἦδη. καὶ οὐκ ἂν δόξειεν ἐν στερήσει τοιοῦτον εἶναι
 γένος ἀλλ' ἑτέραν τινα φύσιν ἔχειν εἰ γε ἐνια ποιητικὰ
 τῶν ἄκρων. ἡ μὲν οὖν εὐοσμία διὰ τοῦτο ἐν τοῖς μὴ γλυ-
 κέσι καὶ δυσχύλοις μᾶλλον ὥς εἰπεῖν. τῶν δ' ὁσμῶν ἡ μὲν
 ἰσχυρὸς ἐκάστων δῆλον ὅτι κατὰ τὴν ὑποκειμένην φύσιν.

ΣΗ CΑΡ. XVII. Οὐ μὲν ἀλλ' ἐνιά γε τῶν ἀνθέων ἐξ
 ἀποστάσεως ἢ πλησίον ἐλθοῦσιν εὐοσμότερα καθάπερ
 καὶ τὰ ἱα δοκεῖ. τὸ δ' αἷτιον ὅτι πρὸς μὲν τὰ πόρρω
 καθαρὰ φέρεται καὶ ἀμιγῆς ἡ ὁσμὴ πλησίον δ' ὄντων
 ὅτι συναπορρεῖ τινα καὶ ἀπὸ τῶν ἄλλων μορίων ἅπερ
 οὐ διίκνεῖται πρὸς τὰ πόρρω διὰ τὸ γεωδέστερα καὶ πα-
 χύτερα εἶναι. καθόλου γὰρ ταῖς μὲν ἀσθενέσι τῶν ὁσμῶν
 ἡ ἀμιξία τῶν δ' ἰσχυροτέρων ἐνίαις αἱ μίξεις αἱ οἰκείαι
 χρησιμώτεραι καθάπερ τοῖς χυλοῖς οἶον καὶ τῇ σμύρνῃ·
 δοκεῖ γὰρ ἁμεινον θυμιάσθαι καταβραχείσα μελικράτῳ 2
 ἢ γλυκεῖ· μαλακωτέρα γὰρ ὁσμὴ κεραννυμένη καὶ γλυ-

- οὐκ εὖοσμα καὶ μάλιστα δὴ τῇ παχύνσει καθάπερ εἰρη-
 5 ται λαμβάνει τὴν μεταβολήν. ὥς δ' ἀπλῶς εἰπεῖν καὶ
 ξηρότερα τὰ ἄγρια καὶ ὀλιγοτροφώτερα καὶ ἐν εὐπνοίᾳ
 μᾶλλον καὶ ἐν ἡλιώσει καὶ ἔτι λεπτοχυλότερα καὶ οὐχ
 ὁμοίως τὸν χυλὸν ἀναμεμιγμένον ἔχοντα τῇ σαρκὶ τοῖς
 ἡμέροις· ἅπαντα δὴ ταῦτα συμβάλλεται πρὸς εὖοσμίαν.
 ἰδεῖν δὲ τοῦτ' ἔστι καὶ ἐπὶ τῶν οἴνων· οἱ μὲν γὰρ γλυ-
 κεῖς ὅλως ἄοσμοι καὶ οἱ μαλακοί, τῶν δὲ ἄλλων οἱ λε-
 6 πτοὶ μᾶλλον εὐώδεις καὶ θᾶττον τῶν πιόνων παριστάμε-
 νοι καὶ παχέων· ἔτι δὲ ἅμα τῇ εὖοσμίᾳ συμβαίνει καθά-
 περ χωρισμὸν τινα γίνεσθαι τοῦ ὑγροῦ καὶ τοῦ γεώδους
 ὑφισταμένης τῆς τρυγὸς καὶ πρὸς τούτοις ἀποπνοὴν τοῦ
 ὑδατώδους ὥστε διὰ πάντων εἶναι τὴν εὐωδίαν λεπτό-
 τητός τε καὶ χωρισμοῦ καὶ διαπνοῆς· ἐπεὶ καὶ αὐτοῦ τοῦ
 κεραμίου τὸ πρὸς τῇ τρυγὶ ἦττον εὖοσμον. ἡ δ' αὐτὴ
 αἰτία καὶ τοῦ θᾶττον παρίστασθαι τοὺς ἡθητικoὺς τῶν
 οἴνων· λεπτότεροι γὰρ καὶ ὥσπερ εὐθύς ἄμικτοι. συνε-
 7 πιμαρτυρεῖ δὲ καὶ τὸ ἐκ τῶν λεπτοτέρων καὶ εὐείλων
 καὶ εὐπνόων εὐωδεστέρους γίνεσθαι καὶ ἐκ τῶν πρε-
 σβυτέρων ἢ νεωτέρων· ἔτι δ' ὅσοι πολύοσμοι καὶ ἰσχυροὶ
 ταῖς ὀσμαῖς οὐκ ἔχουσιν ἐν τῇ γεύσει τὸ μαλακὸν ὥς οὐκ
 οὔσης ἅμα τῆς τε κατὰ τὸν χυλὸν εὐστομίας καὶ πολυο-
 7 σμίας καὶ ἰσχύος. ὅπερ καὶ ἐπὶ τῶν μύρων καὶ ἐπὶ τῶν
 θυμιαμάτων καὶ ἐπὶ τῶν στεφανωμάτων καὶ ἐπὶ τῶν ἄλ-
 λων τῶν εὐόσμων συμβαίνει· πάντα γὰρ πικρὰ καὶ δύς-
 χυμα τὰ τοιαῦτα καθάπερ αἱ ἀμυγδάλαι. καὶ οἱ ὄρεινοι
 δὲ τῶν οἴνων ὀσμὴν μὲν ἔχουσιν ἐνιοὶ σκληροὶ δὲ καὶ
 οὐκ εὐχυλοὶ. ἐξ ἀπάντων οὖν τούτων δῆλον ὥς ἕτερον
 τὸ τὴν εὖοσμίαν ποιοῦν. ἐὰν οὖν συμμετρίαν τινὰ λάβῃ
 τῆς κράσεως ἡδιστον τὸ ἐξ ἀμφοῖν ἄλλως τε καὶ ὅταν κατὰ
 τὴν γεῦσιν ἡ ἀπόλαυσις. ἐπεὶ καὶ τῶν ἐν ταύτῃ ἀγρίων
 τινῶν ἐφαμεν λυπεῖν τὸ δριμύ καὶ ἄκρατον ὥσπερ ἐρπύλ-

λου καὶ ἀβροτόνου καὶ πηγάνου· μιχθείσης δὲ ὑγρό-
 τητος συμφύτου μᾶλλον εὐστομον γίνεται εὐχυλοτέρων
 γινομένων· ἐὰν δὲ ὑπεραίρη θάτερον ἐπιζητούμεν τὸ
 ἐλλείπον· ἅμα γάρ πως ἢ ἀπόλαυσις ἐν τοῖς τοιούτοις
 τῶν γευστῶν ὁσμῶν καὶ χυλῶν. ἤδη δὲ πειραῖσθαι καθ- 8
 ὅλου διαιρεῖν ὥσπερ εἰπομεν εἰ ἐν τῷ χυλῷ μὲν ἢ εὐ-
 στομία καὶ ἢ γλυκύτης ἀπὸ τοῦ χυλοῦ δὲ ἢ ὁσμὴ ποῖος
 ἐκάτερος καὶ πῶς ἔχων. ἐκεῖνο δ' οὖν φανερόν ἐκ τῶν
 εἰρημένων ὅπερ ἐξ ἀρχῆς ἠπορήθη διὰ τί οἱ ἄγριοι τῶν
 καρπῶν εὐοσμότεροι. φαίνεται δὲ ἀκείνο συμφωνεῖν
 ὥστε ἐν τοῖς ἀτέλεσι καὶ τοῖς στερητικοῖς χυλοῖς μᾶλλον
 εἶναι τὴν εὐοσμίαν εἰ γε τὰ μὲν πικρὰ τὰ δὲ δριμύα τὰ
 δ' αὐστηρὰ τὰ δὲ στρυφνὰ τὰ δὲ ἄλλας ἔχοντα δυσχε-
 ρείας. οὐκ ἀλόγως δ' ἴσως· ἢ ἀποπνοὴ γάρ τις μᾶλλον
 ἀπὸ τούτων ὥστ' ἐὰν μὲν εὐκρατα λάβῃ σύμμετρον εἶναι
 πρὸς τὴν ὁσφρησιν ἐὰν δὲ ὑπερβάλλοντα δυσχερῆ καὶ βα-
 ρείαν ἦδη. καὶ οὐκ ἂν δόξειεν ἐν στερήσει τοιοῦτον εἶναι
 γένος ἄλλ' ἑτέραν τινα φύσιν ἔχειν εἰ γε ἔνια ποιητικά
 τῶν ἄκρων. ἢ μὲν οὖν εὐοσμία διὰ τοῦτο ἐν τοῖς μὴ γλυ-
 κέσι καὶ δυσχύλοις μᾶλλον ὥς εἶπεν. τῶν δ' ὁσμῶν ἢ μὲν
 ἰσχυρὸς ἐκάστων δῆλον ὅτι κατὰ τὴν ὑποκειμένην φύσιν.

ЖН CAP. XVII. Οὐ μὲν ἄλλ' ἐνιά γε τῶν ἀνθέων ἐξ
 ἀποστάσεως ἢ πλησίον ἐλθοῦσιν εὐοσμότερα καθάπερ
 καὶ τὰ ἱα δοκεῖ. τὸ δ' αἰτιον ὅτι πρὸς μὲν τὰ πόρρω
 καθαρὰ φέρεται καὶ ἀμιγῆς ἢ ὁσμὴ πλησίον δ' ὄντων
 ὅτι συναπορρεῖ τινα καὶ ἀπὸ τῶν ἄλλων μορίων ἅπερ
 οὐ διίκνυται πρὸς τὰ πόρρω διὰ τὸ γεωδέστερα καὶ πα-
 χύτερα εἶναι. καθόλου γὰρ ταῖς μὲν ἀσθενέσι τῶν ὁσμῶν
 ἢ ἀμικρία τῶν δ' ἰσχυροτέρων ἐνίαις αἱ μίξεις αἱ οἰκείται
 χρησιμώτεραι καθάπερ τοῖς χυλοῖς οἶον καὶ τῇ σμύρνῃ·
 δοκεῖ γὰρ ἄμεινον θυμιασθαι καταβραχέισα μελικράτῳ 2
 ἢ γλυκεῖ· μαλακωτέρα γὰρ ὁσμὴ κεραννυμένη καὶ γλυ-

- κντέρα γίνεται. ταὐτὸ δὲ τοῦτο συμβαίνει καὶ ἐπὶ τῶν
 χυλῶν. ἐνιοὶ γὰρ δέονται μίξεως πρὸς εὐστομίαν. ὥς
 δ' ἀπλῶς εἰπεῖν ἔωθεν καὶ ὀσμαὶ πλείσται καὶ ἀκρατέ-
 3 στεραι, προσιούσης δὲ τῆς μεσημβρίας ἦττον, μεσημ-
 βρίας δ' ἥκιστα διὰ τὸ ἀναξηραίνειν τὸν ἥλιον. ὥς δ' ἐν
 ταῖς τῆς ἡμέρας ὥραις ὁμοίως καὶ ἐν ταῖς τοῦ ἐνιαυτοῦ
 κατὰ λόγον πλὴν εἴ τινων ὀσμαὶ καὶ πεπάνσεις κατ' ἄλ-
 λην ὥραν ἢ εἴ τινων αἱ κράσεις τοῦ ἀέρος σύμμετροι
 πρὸς τὰς ὀσμάς, ὅπερ καὶ καθ' ἐσπέραν ἐστὶν ἐπὶ τῆς
 ἐσπερίδος καλουμένης· αὕτη γὰρ τῆς νυκτὸς ὄξει μᾶλ-
 λον. κατὰ δὲ τὰς ἡλικίας οὐκ ἐν ταῖς ἄκραις ἀλλ' ἐν ταῖς
 ἀκμαῖς εὐοσμότερα μικρόν τε παρεγκλίνοντα τὴν ἀκμὴν.
 4 οὐ γὰρ ἴσως ἢ αὕτη χυλοῦ καὶ ὀσμῆς πέψις. τὸ μὲν γὰρ
 νέον ἅτε πλείω τροφὴν ἐπισπώμενον οὐ πέττει τὸ δὲ γε-
 γηρακὸς ἐξασθενεῖ δι' ἐνδειαν θερμότητος. οὐ μὲν ἀλλὰ
 ταῦτά γε εὐοσμότερα τῶν νέων· ἐλάττων γὰρ ἡ ὑγρότης
 ὥστ' ἐπικρατεῖ μᾶλλον ὥσπερ καὶ τὰ ἐν ταῖς χώραις ταῖς
 λεπτογείοις. ὥς δ' ἀπλῶς εἰπεῖν τὰ ἐν τῇ ἀκμῇ καὶ πρὸς
 εὐχυλίαν ἄριστα καὶ πρὸς εὐοσμίαν ὧν ἑκατέροις ἐν-
 5 ταῦθα τὸ τέλος. ἐν δὲ τοῖς ψύχεσι καὶ πάροις ἀμβλύτε-
 ροὶ καὶ οἱ χυλοὶ καὶ αἱ ὀσμαὶ διὰ τὴν πῆξιν· πεπηγότα
 γὰρ οὐ διαδίδωσιν. ἅμα δὲ καὶ ἀφανίζεται πῶς ὑπὸ τοῦ
 ψύχους κατακρατοῦντος μᾶλλον ἀκείνα καὶ ἡ αἰσθησις·
 ἀμφοτέρα γὰρ ἐξίστησιν ἐκείνα δὲ μᾶλλον. ἐπεὶ καὶ τῶν
 καρπῶν ἐξαιρεῖται τὴν γλυκύτητα διατμίζον τῇ πῆξει
 καὶ ἐξαεροῦν. ὥσαύτως δὲ καὶ ἡ τῶν καυμάτων ὑπερ-
 βολὴ τοὺς χυλοὺς λυμαίνεται· τὰ μὲν γὰρ κατακάει τὰ
 δὲ οὐ πέττει τὰ δ' ὥσπερ σήπει καὶ διυγραίνει καθάπερ
 καὶ ἐπὶ τῶν συκῶν ἐλέχθη· τὰς δ' ὀσμάς ἴσως ἐνίων
 6 μᾶλλον διατηρεῖ. τάχα δὲ καὶ ποιεῖ τὰς γε ἐν τοῖς ξη-
 ροῖς γινομένας, ἀκρατοὶ γὰρ αὐταί. πολλὰς δὲ καὶ φθεί-
 ρει· τὰς δ' ἐν τοῖς καρποῖς ἐγγχυλοτέρας καὶ μεμιγμένας

τινὰς εἶναι μὴ πεπαινομένων δὲ καλῶς οὐ γίνεσθαι. τὸ
 δ' ὅλον ἐν συμμετρίᾳ τινὶ τὴν μίξιν ὑπάρχειν καὶ ἐμ-
 φαίνεσθαι πῶς τὴν τοῦ ξηροῦ φύσιν ἐν ταῖς ὁσμάσι.
 τοῦτο γὰρ τὸ τὰς ὁσμάς ποιοῦν ἢ πάντων ἢ τινων· ὅπερ
 φανερόν· εὐθὺ καὶ ἐπὶ τῆς γῆς ἐστὶν ἐν τοῖς τοιοῦτοις
 ὑέτοις. διακεκαυμένης γὰρ ἐν τῷ θέρει τὸ θερμόν πῶς
 καὶ τὸ ὕδωρ ποιεῖ τὴν εὐωδίαν. ταῦτα δὲ ποιεῖ καὶ ἐν 7
 ἄλλοις. καὶ γὰρ τὸ περὶ τὴν ἱριν λεγόμενον ὡς ὅπου ἂν
 κατάσχη ποιεῖ τὰ δένδρα καὶ τὸν τόπον εὐώδη τοιοῦτόν
 ἐστι· ποιεῖ γὰρ οὐ πάντως ἀλλ' ἐὰν ὕλη τις ἢ νεόκαν-
 τος οὐδ' ἴσως καθ' αὐτὴν ἀλλὰ τρόπον τινὰ κατὰ συμ-
 βεβηκός· ἐφύει γὰρ ὅπου ἂν ἐπιστῇ· πεπυρωμένης γὰρ
 τῆς ὕλης ἢ κατὰμειξιν ποιεῖ τινα ἀτμίδα καὶ εὐωδίαν·
 οὐδὲ γὰρ οὐδὲ γίνεται πλῆθος ὕδατος ἀλλ' ὥς ἐπὶ τὸ
 πολὺ ψεκὰς ὥστε συμμετρίαν εἶναι πρὸς τὴν θερμότητα
 καὶ ξηρότητα. δεῖ δὲ καὶ αὐτὴν τὴν ὕλην ποιεῖν τινα
 προὑπάρχειν, οὐ γὰρ ἐν πάσῃ καὶ πάντως. ὅλως δὲ καὶ 8
 ἐν ἄλλοις ἢ πύρωσις καὶ ἢ κατὰμειξιν τῶν πεπυρωμένων
 ποιεῖ τινὰς εὐωδίας καὶ τὸ ὅλον ὁσμάς ἐὰν ἔχη τὸ σύμ-
 μετρον. ἐπεὶ καὶ τὰ θυμιάματα ταῦτα πυρωθέντα ἀνέει
 εὐωδίας μαλακῇ δὲ καὶ οὐ κατακαιούσῃ· τὸ γὰρ σύμ-
 9 μετρον οὕτω πρὸς ὁσμὴν ἐκείνως δὲ φθορά. πάρεγγυς δὲ
 καὶ ταῦτό πῶς τούτῳ εἰ ἔστι μὲν τῶν δένδρων καὶ ὅλως
 τῶν ὑλημάτων εὖοςμα πολλὰ ζῶον δὲ οὐδὲν εἰ μὴ τὴν
 πάρδαλιν φασι καθάπερ ἐλέχθη τοῖς θηρίοις. τὰ μὲν
 γὰρ θερμὰ καὶ ξηρὰ τὴν φύσιν ὥστε λεπτοτέρα καὶ κα-
 θαρωτέρα τις ἢ αὐτῶν ἀποπνοή, τὰ δ' ἐν ὑγρότητι πλεί-
 ονι καὶ ὑλωδεστέρα δι' ὃ καὶ ἢ ἀποπνοή τοιαύτη καὶ
 ὅλως ἢ τροφή τῶν μὲν ἀπλῇ καὶ ἀπερίττωτος τῶν δὲ
 ποικίλῃ καὶ περιττωματικῇ. συμβάλλεται δέ τι καὶ τοῦτο 10
 πρὸς εὖοσμίαν ὅταν ἢ φύσις ἅμα προὑπάρχη ποιὰ τις,
 ἀρχὴ γὰρ αὕτη καὶ πρῶτον· ἐπεὶ οὐδὲ τὰ δένδρα πάντα

σκληρότητί τε τοῦ ἀέρος καὶ πλήθει τῆς τροφῆς βαρεῖς
 γίνονται διὰ τὸ πολὺν τὸ γεῶδες ἔχειν ὥσπερ οἱ ἐν τῇ
 5 Βοιωτίᾳ· κακεὶ διὰ τὰς ὁμοίας αἰτίας. ἄλλη δὲ πρὸς ἄλ-
 λην δύναμιν οἰκεία χώρα καθάπερ ἐπὶ τῶν καρπῶν·
 ἔναι γὰρ οὐδὲ ἐκπέττουσιν ὅλως τὰς φαρμακώδεις δυ-
 νάμεις· ἐπεὶ πολλαχοῦ καὶ μέλας ἐλλέβορός ἐστι καὶ ἄλλαι
 τῶν ῥιζῶν ἄλλ' ἀμβλεῖται καὶ ἀδύνατοί τινες. ἥ καὶ δό-
 ξειεν ἂν ψυχροῦ τινος ἀέρος ἅμα καὶ εὖπνου δεῖσθαι καὶ
 ἔτι τροφῆς συμμέτρου· φαίνεται δ' οὖν ἐν τοῖς ὄρεσι
 πλεῖστα φάρμακα γίνεσθαι καὶ ἐν τοῖς ὑψηλοτάτοις καὶ
 μεγίστοις μάλιστα. καὶ περὶ μὲν τούτων ἱκανῶς εἰρήσθω.

CAP. XIV. Περὶ δὲ τῶν ὁδμῶν ἐπειδὴ καὶ αὐταὶ²¹¹
 κατὰ μέρη γίνονται τὰς αὐτὰς καὶ παραπλήσιας αἰτίας
 ὑποληπτέον· ἡ γὰρ πέψις τοῖς μὲν ἐν τῷ ἄνθρῳ μᾶλλον
 τοῖς δὲ καὶ ἐν τῷ καρπῷ τοῖς δὲ καὶ ἐν τοῖς φύλλοις καὶ
 ἐν τοῖς κλωσὶ γίνεται. τοῖς μὲν ἐν τοῖς ὑδαρεσί καὶ
 ὥσπερ ἐν τοῖς ἀχύλοις ἢ δριμέσιν. ἐν τοῖς ἄνδρῃσι οἶον
 ῥόδῳ κρόκῳ καὶ τοῖς τοιούτοις. ὅσα δὲ αὐτῶν μὴ εὐχυλα
 καὶ ἐν ταῖς ὁσμαῖς ἐμφαίνει τινὰ βαρύτητα καθάπερ τὸ
 2 κρόνον καὶ τὸ λείριον καὶ τὰ παραπλήσια τούτοις. ἔνια
 δ' ὅλως οὐδ' εὐοσμίαν ἀλλὰ βαρύτητα ἔχει κατὰ τὴν
 ὁσφορησιν καὶ φανερόν ὥς ἀπὸ τοῦ χυλοῦ πως γίνεται·
 καὶ οὐκ ἔστιν ἀπηρητημένον τὸ τῆς ὁσμῆς. ὅσα γὰρ ὑδαρῇ
 καὶ ἄχυμα καὶ ἄοσμα ὥς ἐπὶ πᾶν· ἐν δυσὶ γὰρ τούτοις
 ὥς εἰπεῖν ἢ ἄοσμία τῷ τε τὸν χυλὸν ὑδαρῇ τιν' ἔχειν
 φύσει καὶ τὸ πολὺν τὸ ὑδατῶδες. τὸ μὲν γὰρ ὥσπερ ἄμι-
 κτον τὰ δ' ὑπὸ τοῦ πλήθους ἀφανίζεται δι' ὃ τρόπον
 τινὰ καὶ τοῦθ' ὥσπερ ἄμικτον· ἐν μίξει δέ τι καὶ τὸ
 τῆς ὁσμῆς. ὅσα δὲ ἐν τροφῇ πλείονι καὶ βλοσυρωτέρῳ
 καθάπερ τὰ λιμναῖα ταῦτα καὶ τὰς ὁσμάς ἔχει παραπλη-
 3 σίας βαρείας τινὰς καὶ θολεράς. ἐπεὶ οὖν τῶν μὲν ἐν
 ταῖς ῥίζαις ἢ τοιαύτῃ μίξει καὶ συμμετρία τῶν δ' ἐν τοῖς

κλωσὶ καὶ τοῖς φύλλοις τῶν δ' ἐν τοῖς καρποῖς πλείστων
 δ' ἐν τοῖς ἀνθῆσιν εὐλόγως εὖοςμα ταῦθ' ἐκάστων. καὶ
 διὰ τοῦτ' ἐν τοῖς δένδροις τὰ ἐλάττω τῶν ἀνθῶν εὖοςμα
 καὶ ἥττον ἐν τοῖς ἄλλοις καὶ τὸ γεῶδες πλέον καὶ ἡ ὑγρό-
 τῆς. εἰ δὲ μὴ ζητητέον αἰτίαν. ἴσως μὲν οὖν καθόλου
 καὶ ἀπλῶς εἴρηται. εἰ δὲ καθ' ἕκαστον δεῖ σκοπεῖν τὰς
 εἰρημένας συμμετρίας οὐκ ἂν δόξαιεν ἀλόγως ἐν τῷ ἄν-
 θει τοῖς πλείστοις· ἐνταῦθα γὰρ οἶον πρώτη καὶ ἐλαφρο-
 τάτη πέψις [τοῦ ὑγροῦ] ἀποξηραίνονμένου θ' ἅμα καὶ
 μεταβάλλοντος· ὅταν δ' εἰς τὸν καρπὸν ἔλθῃ πλείονος 4
 τῆς ὑγρότητας οὔσης οὐκέτι διαμένει τὸ τῆς ὁσμῆς ἐφ'
 ὧν μὴ φύσει τοιοῦτος ὁ χυλός. ὥς δ' ἐπὶ τὸ πᾶν ἐν τε
 τῶν οἰνωδῶν τισι καρπῶν ἡ εὖοςμία, τοιοῦτο γὰρ καὶ
 τὸ μῆλον καὶ τὸ ἄπιον καὶ τὸ μέσπilon· καὶ τῶν εὐστό-
 μων διὰ δριμύτητός τινος οἶον κεδρίδος τε καὶ τερμίν-
 θου καὶ τῶν τοιούτων· καὶ τῶν λιπαρῶν ὥσπερ ὃ τε τῆς
 ἐλάτης καὶ τῆς πεύκης καὶ τῆς πίντος καὶ τῆς δάφνης.
 2H τῶν δὲ γλυκέων οὐδεὶς ὥς εἰπεῖν ἢ ἐπὶ μικρὸν· ἐπεὶ καὶ 5
 τὰ μῆλα τὰ γλυκέα πάντων ἥκιστα εὖοςμα καὶ ὅσῳ ἂν
 γλυκύτερα ἥττον· ἅμα δὲ καὶ ταῦτ' ἔχει πως οἰνώδη
 τὸν χυλόν· αἰτιον δ' ὅτι παχύτερος καὶ γεωδέστερος ὁ
 γλυκὺς χυλὸς ἄλλως τε καὶ ἐν τῷ περικαρπίῳ μεμιγμέ-
 νος. ἡ δὲ ὁσμὴ λεπτοτέρου καὶ ξηροτέρου καὶ διαπνεο-
 μένων μᾶλλον ἐστὶν ὑπὲρ ὧν καὶ ὕστερον διασαφητέον.
 ἀλλ' ὥς ἐπὶ κεφαλαίων ἐν τούτοις τοῖς γένεσιν ἡ εὖο- 6
 σμία. τῶν δὲ φύλλων καὶ κλωνῶν καὶ ὅλως τῶν δένδρων
 καὶ ὑλημάτων ἐν οἷς καὶ δριμύτης τις ὑπάρχει καὶ λι-
 παρότης ὥσπερ ἀμέλει καὶ οἱ προειρημένοι καρποὶ καὶ
 ἐπὶ τῶν οἰνωδῶν ἐνίων· ὁ γὰρ τοῦ μυρρίνου καρπὸς
 εὐώδης, εὖοςμος δὲ καὶ αὐτὴ καὶ εἰ τις ἄλλη τοιαύτην
 ἔχει δριμύτητα εἴτε λιπαροῦ τινος εἴτ' οἰνώδους εἴτε
 καὶ ἄλλου χυλοῦ κατὰ τοὺς καρπούς. ὁμοίως δὲ καὶ 7

ἐπὶ τῶν στεφανωμάτων οἶον ἐρπύλλου σισυμβρίου καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων, καὶ ἐπὶ λαχάνων οἶον πηγάνου σελίνου μίνθης τό τε ξηρὸν καὶ θριμὺ καὶ στυπτικόν πως ἐνδηλον οὐκ ἐπὶ τοῖς καρποῖς οὐδ' ἐν τοῖς ἄλλοις ἐχόντων τὴν ὑγρότητα τοιαύτην. ἐν ἅπασιν δ' ἐνυπάρχει καὶ τοῖς τὸ κατὰ τὸν διωρισμὸν τοῖς εὐώδεσιν ὥστε τὸ ἐγγυ-
8 λον ξηρῷ ἀπομιγνύμενον ἐμφαίνειν τινὰ δύναμιν. εὐοσμότερα δὲ καὶ ἡδίω καὶ ὅλα καὶ κατὰ μέρος ἐν τοῖς εὐπνοῖς καὶ ξηροῖς τόποις ἀφρηγμένον τοῦ ὑδατῶδους καὶ τοῦ καταλοιποῦ πεπεμμένου μᾶλλον. ὥς γὰρ ἀπλῶς εἰπεῖν ἢ ξηρότης οἰκειότερα ταῖς ὁσμαῖς καὶ μᾶλλον ἐνταῦθα ἀποκλίνει πάντα· σημεῖον δὲ καὶ τὸ ἐν ταῖς θερμότεραις χώραις πλείω γίνεσθαι καὶ μᾶλλον τὰ εὖοσμα· πεπεμμένα γὰρ δῆλον ὅτι μᾶλλον· καὶ ἐνία ξηραίνόμενα ὄξει, χλωρὰ δ' οὐκ ὄξει καθάπερ ὁ κάλαμος καὶ ὁ σχοῖνος, τὰ δὲ καὶ μᾶλλον ὄξει ξηραίνθέντα καθάπερ ἱρίς καὶ ὁ μελίλιωτος· οὗτος δὲ καὶ οἶνω ῥανθελὶς εὐοσμότερος.
9 οὐ μὴν πάνθ' οὕτως ἀλλ' ἐνία καὶ ἀνάπαλιν· ἃ δει διαίρειν· ἀπλῇ δέ τις ἢ διαίρεσις· τῶν μὲν γὰρ ἀσθενεῖς αἱ ὁσμαι· τοιαῦτα δὲ ὥς ἐπὶ πᾶν τὰ ἄνθη μάλιστα· ταῦτα μὲν εὐοσμότερα χλωρὰ καὶ πρόσφατα χρονιζόμενα δὲ ἀμβλύνεται διὰ τὴν ἀποπνοήν· ὧν δ' ἰσχυρότεραι, τοιαῦτα δὲ ὅσα γεωδέστερα καὶ ἐν γεωδεστέροις καὶ οὐ μέμικται τις ὑδατῶδης δύναμις, ταῦτ' ἀποξηραίνόμενα καὶ παλαιούμενα μέχρι τινός, ὥς καὶ τὰ μῆλα τὰ κυδῶνια καὶ ὅσα τῶν στεφανωματικῶν θριμέας ἔχει τὰς ὁσμάς οἶον τὸ ἀβρότονον μάλιστα καὶ τὸ ἀμάρακον καὶ ὁ κρό-
10 κος· ἅμα γὰρ ἀποπνεῖται τε τὸ ὑδατῶδες καὶ ἡ τῆς τροφῆς ἐπιρροή παύεται καὶ ὥσπερ πέψιν ἐν ἑαυτοῖς ἐνία γε λαμβάνει καὶ ἀφαιρεθέντα ἀπὸ τῶν φυτῶν εὐωδέστερα καθάπερ τὰ μῆλα καὶ ἄλλ' ἄττα. συμβαίνει δὲ καὶ τῶν ποιωδῶν ἐνία χλωρὰ μὲν ὄντα μὴ ὄξειν διὰ τὴν

ὑγρότητα ξηρανθέντα δὲ καθάπερ ἄλλα τε καὶ τὸ βοῦ-
 κρας. ἐπεὶ καὶ ὁ οἶνος τότε μάλιστα παρίσταται καὶ
 ὁσμήν λαμβάνει ὅταν ἀποκριθῇ τὸ ὕδατῶδες αὐτοῦ. τὰ
 11 μὲν οὖν τοιαῦτα πάντα παλαιούμενα εὐοσμότερα. τὰ δ'
 ἀσθενῇ ταχὺ διαπνέεται καθάπερ τὰ ἰα· καὶ τὰ γε λευκὰ
 πικρὰ καὶ κακῶδη παλαιούμενα καὶ οὐχ ὥσπερ τὰ ῥόδα
 διατηρεῖ τὴν εὐοσμίαν ἀποξηραινόμενα μέχρι οὗ ἂν ἐκλί-
 πῃ· πλὴν τὰ μὲν χλωρὰ καὶ πόρρωθεν ὄξει ταῦτα δ' οὐ·
 τὸ δ' αἴτιον ὅτι κατέσκληκέ πως ἑλλελοιπότος τοῦ οἶ-
 κείου θερμοῦ καὶ οὐ δίδωσιν ἀποπνοήν· ἐπεὶ πρὸς γε
 τὰς χρεῖας οἱ μυρεψοὶ καὶ ταῦτα ἀποξηραίνουσι μέχρι
 τινὸς ὅπως ἄκρατον καταλίπωσι τὴν ὁσμήν. ὁ δὲ μελί-
 λωτος καὶ εἰς πλείω χρόνον εὐοσμος διαμένει. οὐ μὴν 12
 ἀλλ' ἐνὶ ἅ γε τῶν εὐωδῶν ἄγαν καταξηραίνόμενα χεῖρους
 ἰσχει τὰς ὁσμὰς τῷ θριμυτέρας εἶναι καὶ σκληροτέρας·
 ἔστι γὰρ τις ὥσπερ καὶ οἶνου καὶ ἀπλῶς χυλοῦ σκληρό-
 της καὶ ἰσχύς οὕτω καὶ ὁσμῶν ὃ καὶ τῶν ἀγρίων ἐνία
 ὁμογενῇ δοκεῖ πρὸς τὰ ἡμέρα πεπονθέναι καθάπερ ἑρ-
 πυλλος καὶ τὸ σισύμβριον καὶ τῶν λαχανωδῶν μάλιστα
 τὸ πῆγανον· σκληραὶ γὰρ αἱ ὁσμαι καὶ ἀγλυκεῖς, αἱ δὲ
 τῶν ἡμέρων ἔχουσιν τινα ἅμα τῷ ὑφειμένῳ γλυκύτητα
 καὶ εὐμένειαν. ἔστι γὰρ ὥσπερ ἐν χυμοῖς καὶ ἐν ὁσμαῖς
 γλυκύτης. σχεδὸν δὲ καὶ αἱ ἄλλαι προσηγοραίαι τῶν εἰ-
 δῶν ὥς οὐ πόρρω τῆς φύσεως ἐκατέρας οὔσης.

CAP. XV. Ἀλλὰ γὰρ ποταὶ μὲν τινες ὁσμαι χρόνιοι
 καὶ ποταὶ ξηραίνομένων εὐοσμότεραι καὶ τὰλλα τὰ τού-
 τοις ὅμοια διὰ τῶν εἰρημένων θεωρεῖσθαι· καὶ γὰρ ὅσα
 μὴ εἰρηται ῥάδιον ἐκ τούτων συνιδεῖν. ὅσα δὲ μὴ κατὰ
 μέρος εὐοσμα ἀλλ' ὅλα τυγχάνει περὶ τούτων ἀπορη-
 σειν ἂν τις ὃ καὶ πρότερον ἐλέχθη, διὰ τί τὸ ἄνθος οὐκ
 εὐοσμον αὐτῶν ἢ οὐ κατὰ λόγον. ἔδει γὰρ καὶ τοῖς ἄλ-
 λοις μὴ οὕσιν εὐόσμοις τούτοις μάλιστα διὰ τὸ προὔπαρ-

- 2 χειν τὴν φύσιν. αἷτιον δὲ φαίνεται δι' ὅτι πέψις τις ἢ ἄνθησις τὸ δὲ πεπτόμενον ἐν μεταβολῇ τοῦ ὑπάρχοντος. ὅσα μὲν οὖν αὐτὰ μὴ ὁσμώδη τούτων πεπτομένων τῶν χυλῶν λαμβάνει τινὰ τὸ ἄνθος εὐοσμίαν ἐπέιπερ ἢ πέψις ἐν μεταβολῇ. ὅσα δ' εὐοσμα τούτων διὰ τὴν μεταβολὴν ἀναγκαῖον ἐξαλλάττειν τὴν ὁσμὴν. ὁσμωδῶν δὲ ὄντων ἥττον εὐοσμον ἔσται τὸ ἄνθος. αὕτη γὰρ ἢ ἐξαλλαγὴ ἔοικεν ὥσπερ ἐξάτμισις τις εἶναι τῆς προὑπαρχούσης ὁσμῆς καὶ δυνάμεως, δι' ὃ καὶ ἥττόν φασιν ὄξειν τότε. τοῦτο μὲν οὖν εἰ γίνεται σκεπτέον. φέρει γάρ
- 3 τινα πίστιν. φαίνεται δὲ παρόμοιον συμβαίνειν ὥσπερ ἐπὶ τῶν χυλῶν τῶν τοιούτων τῶν ἐν τέλει καὶ πεπεμμένων πρὸς τοὺς ἀπέπτους ὅταν πυρῶνται καὶ ἡλιῶνται. μεταβολῆς γὰρ γινομένης οἱ μὲν εἰς τὸ βέλτιον οἱ δὲ εἰς τὸ χεῖρον μεταβάλλουσι. τοὺς μὲν γὰρ πέττει τοὺς δ' οἶον ἐξίστησι τὸ θερμόν. ἀνάγκη γὰρ ὅταν ἐν τῷ τέλει γίνηται τὴν μεταβολὴν εἶναι πρὸς τὸ χεῖρον, ὃ δὴ καὶ ἐνταῦθα φαίνεται συμβαίνειν μαλακωτέρας τῆς ὁσμῆς γινομένης. οἶον γὰρ ἄνεσις τις γίνεται τῆς ἀκράτου. ἅμα δὲ καὶ διυγραινέσθαι συμβαίνει ξηρόν ὃν φύσει κατὰ
- 4 τὴν ἄνθησιν. ὧν γένεσις οὐκ ἄνευ τούτων καὶ ταύτη γίνοιτό τις ἄνεσις. εἰ δὲ μὴ ὑγρότης ἀλλ' οἶον γλυκύτης ἐγγίνεται πρὸς τὴν τοῦ καρποῦ γένεσιν. ἅπαντα γὰρ ἐκ γλυκέος γεννᾶται δι' ὃ καὶ τὰ πολλὰ τῶν ἀνθῶν ἐστὶ γλυκέα. καὶ τοῦτο κατὰ λόγον ἐκλελυμένην τε καὶ θηλυτέραν εἶναι τὴν ὁσμὴν οἶον ἐπιγλυκαίνουσαν ἀφρημένης τῆς ἀκράτου δριμύτητος. τούτων μὲν οὖν τοιαύτην τινὰ αἰτίαν ὑποληπτέον.

CAP. XVI. Διὰ τί δ' οἱ ἄγριοι καρποὶ τῶν ἡμέρων ^{24H} εὐοσμότεροι τῶν ὁμογενῶν οἶον μῆλά τε καὶ ἀχράδες καὶ οὐα καὶ μέσπιλα καὶ τᾶλλα καὶ αὐτῶν δὲ τῶν μῆλων ἐν τε τοῖς ἀγρίοις καὶ τοῖς ἡμέροις τὰ στρυφνότατα εὐο-

σμότατα — καίτοι διὰ πέψιν γινομένης τῆς ὀσμῆς προσῆ-
 κεν εὐοσμειν τὰ μάλιστα πεπεμμένα — περὶ δὴ τούτων
 ἔστι μὲν ἀπλῶς εἰπεῖν ὅτι τὰ ἄγρια ὥς σκληρότερα εὐο-
 σμότερα καθάπερ ἐν τοῖς ἄλλοις. ἔστι δὲ καὶ οἰκιοτέρως
 εἰ τις δύναιτο διελεῖν τὰς πέψεις τὴν τε τοῦ χυλοῦ καὶ
 τὴν τῆς ὀσμῆς ἐν τίνι ἑκατέρα γίνεται· φαίνεται γάρ
 τινα ἔχειν διαφορὰν εἰθ' ἑτέρων ὄντων εἴτε τοῦ αὐτοῦ
 μεταβάλλοντος. τοῦτο μὲν οὖν καθόλου διαίρεσιν ἔχει, 2
 πρὸς δὲ τὸ νῦν ἱκανὸν τοσοῦτον ὅπερ καὶ φανερόν ὅτι
 ἡ μὲν γλυκύτης καὶ ὅλως ἡ εὐστομία παχύνσει τῶν χυ-
 λῶν δι' ὃ καὶ γηράσκοντες οἱ καρποὶ καὶ ἡλιούμενοι
 πάντες γλυκύτεροι· παχύνονται γὰρ ἀφαιρουμένου τοῦ
 ὑδατωδους. ἡ δὲ τῶν ὀσμῶν ἐν προτέρᾳ τινὶ καὶ ἀτε-
 λιστέρᾳ πέψει. σημειον δὲ καὶ ὅτι αὐτὰ τὰ εὐώδη κα-
 θάπερ ἄνιοι καὶ μῆλα καὶ τὰ ἄλλα μᾶλλον εὐοσμα γίνε-
 ται μὴ τελέως ἐκπεπανθέντα. καίτοι τότε τοῦ χυλοῦ
 μάλιστα πέψις. καὶ ἔοικε ἐν ταῖς προτέραις μεταβολαῖς 3
 τῶν χυλῶν, πλείους γὰρ, εὐοσμία γίνεσθαι καθάπερ
 ἅμα πνευματική τις οὐσα καὶ οὐπω τοῦ χυλοῦ τὴν οἰ-
 κείαν ἔχοντος φύσιν· ὅταν δ' εἰς ταύτην ἐπέλθῃ παχυν-
 θεῖς καὶ πεφθεῖς τὰ μὲν τῆς ὀσμῆς ἐλάττω τὴν δὲ γλυ-
 κύτητα τὴν οἰκείαν καὶ ὅλως τὴν τῇ αἰσθήσει πρὸςφο-
 ρον λαμβάνει. τὰ μὲν οὖν ἄγρια μέχρι τῆς προτέρας
 προϊόντα καὶ τὴν εὐωδίαν ἔχει κατὰ λόγον. τὰ δὲ ἡμερα
 τελεούμενα τῇ πέψει καὶ εὐτροφοῦντα διὰ τὴν κατεργα-
 σίαν μεταβάλλει τοὺς χυλοὺς εἰς γλυκύτητα καὶ εὐστο-
 μίαν. ἅμα δὲ καὶ τὴν ὑγρότητα καὶ τὴν ξηρότητα καὶ 4
 τὴν πολυτροφίαν καὶ τὴν ὀλιγοτροφίαν καὶ τὴν εὐπνοιαν
 εἰκός τι συμβάλλεσθαι πρὸς τὰς ὀσμάς εἴπερ ὅλως καὶ
 τὰ ξηρὰ καὶ ἐν ξηροῖς καὶ ὀλιγότροφα καὶ ἐν εὐπνοις
 εὐοσμότερα· μὴ γὰρ ἡ πλείων ὑγρότης ἀμβλύνει
 τὴν ὀσμὴν· δι' ὃ καὶ ἐν τοῖς παλισκίοις καὶ ἐφύδροις

οὐκ εὖοσμα καὶ μάλιστα δὴ τῇ παχύνσει καθάπερ εἰρη-
 5 ται λαμβάνει τὴν μεταβολήν. ὥς δ' ἀπλῶς εἰπεῖν καὶ
 ξηρότερα τὰ ἄγρια καὶ ὀλιγοτροφώτερα καὶ ἐν εὐπνοίᾳ
 μᾶλλον καὶ ἐν ἡλιώσει καὶ ἐτι λεπτοχυλότερα καὶ οὐχ
 ὁμοίως τὸν χυλὸν ἀναμεμιγμένον ἔχοντα τῇ σαρκὶ τοῖς
 ἡμέροις· ἅπαντα δὴ ταῦτα συμβάλλεται πρὸς εὖοσμίαν.
 ἰδεῖν δὲ τοῦτ' ἔστι καὶ ἐπὶ τῶν οἴνων· οἱ μὲν γὰρ γλυ-
 κεῖς ὄλως ἄοσμοι καὶ οἱ μαλακοί, τῶν δὲ ἄλλων οἱ λε-
 6 πτοὶ μᾶλλον εὐώδεις καὶ θᾶττον τῶν πιόνων παριστάμε-
 νοι καὶ παχέων· ἐτι δὲ ἅμα τῇ εὖοσμίᾳ συμβαίνει καθά-
 περ χωρισμὸν τινα γίνεσθαι τοῦ ὑγροῦ καὶ τοῦ γεώδους
 ὑφισταμένης τῆς τρυγὸς καὶ πρὸς τούτοις ἀποπνοὴν τοῦ
 ὑδατώδους ὥστε διὰ πάντων εἶναι τὴν εὐωδίαν λεπτό-
 τητός τε καὶ χωρισμοῦ καὶ διαπνοῆς· ἐπεὶ καὶ αὐτοῦ τοῦ
 κεραμίου τὸ πρὸς τῇ τρυγὶ ἦττον εὖοσμον. ἡ δ' αὐτὴ
 αἰτία καὶ τοῦ θᾶττον παρίστασθαι τοὺς ἡθητικoὺς τῶν
 οἴνων· λεπτότεροι γὰρ καὶ ὥσπερ εὐθύς ἄμικτοι. συνε-
 πιμαρτυρεῖ δὲ καὶ τὸ ἐκ τῶν λεπτοτέρων καὶ εὐείλων
 καὶ εὐπνόων εὐωδεστέρους γίνεσθαι καὶ ἐκ τῶν πρε-
 σβυτέρων ἢ νεωτέρων· ἐτι δ' ὅσοι πολύοσμοι καὶ ἰσχυροὶ
 ταῖς ὀσμαῖς οὐκ ἔχουσιν ἐν τῇ γεύσει τὸ μαλακὸν ὥς οὐκ
 οὔσης ἅμα τῆς τε κατὰ τὸν χυλὸν εὐστομίας καὶ πολυο-
 7 σμίας καὶ ἰσχύος. ὅπερ καὶ ἐπὶ τῶν μύρων καὶ ἐπὶ τῶν
 θυμιαμάτων καὶ ἐπὶ τῶν στεφανωμάτων καὶ ἐπὶ τῶν ἄλ-
 λων τῶν εὖόσμων συμβαίνει· πάντα γὰρ πικρὰ καὶ δύς-
 χυμα τὰ τοιαῦτα καθάπερ αἱ ἀμυγδάλαι. καὶ οἱ ὄρεινοι
 δὲ τῶν οἴνων ὀσμὴν μὲν ἔχουσιν ἐνιοὶ σκληροὶ δὲ καὶ
 οὐκ εὐχυλοὶ. ἐξ ἀπάντων οὖν τούτων δῆλον ὥς ἕτερον
 τὸ τὴν εὖοσμίαν ποιοῦν. ἐὰν οὖν συμμετρίαν τινὰ λάβῃ
 τῆς κράσεως ἡδιστον τὸ ἐξ ἀμφοῖν ἄλλως τε καὶ ὅταν κατὰ
 τὴν γεῦσιν ἢ ἀπόλαυσις. ἐπεὶ καὶ τῶν ἐν ταύτῃ ἀγρίων
 τινῶν ἐφαμεν λυπεῖν τὸ δριμύ καὶ ἄκρατον ὥσπερ ἐρπύλ-

λου καὶ ἀβροτόνου καὶ πηγάνου· मिथείσης δὲ ὑγρό-
 τητος συμφύτου μᾶλλον εὐστομον γίνεται εὐχυλοτέρων
 γινομένων· ἐὰν δὲ ὑπεραίρῃ θάτερον ἐπιζητούμεν τὸ
 ἐλλείπον· ἅμα γάρ πως ἢ ἀπόλαυσις ἐν τοῖς τοιούτοις
 τῶν γευστῶν ὁσμῶν καὶ χυλῶν. ἤδη δὲ πειρᾶσθαι καθ- 8
 ὅλου διαιρεῖν ὥσπερ εἴπομεν εἰ ἐν τῷ χυλῷ μὲν ἢ εὐ-
 στομία καὶ ἡ γλυκύτης ἀπὸ τοῦ χυλοῦ δὲ ἡ ὁσμὴ ποῖος
 ἐκάτερος καὶ πῶς ἔχων. ἐκεῖνο δ' οὖν φανερόν ἐκ τῶν
 εἰρημένων ὅπερ ἐξ ἀρχῆς ἡπορήθη διὰ τί οἱ ἄγριοι τῶν
 καρπῶν εὐοσμότεροι. φαίνεται δὲ ἀκείνο συμφωνεῖν
 ὥστε ἐν τοῖς ἀτέλεσι καὶ τοῖς στερητικοῖς χυλοῖς μᾶλλον
 εἶναι τὴν εὐοσμίαν εἰ γε τὰ μὲν πικρὰ τὰ δὲ δριμύα τὰ
 δ' αὐστηρὰ τὰ δὲ στρυφνὰ τὰ δὲ ἄλλας ἔχοντα δυσχε-
 ρείας. οὐκ ἀλόγως δ' ἴσως· ἡ ἀποπνοὴ γάρ τις μᾶλλον
 ἀπὸ τούτων ὥστ' ἐὰν μὲν εὐκρατα λάβῃ σύμμετρον εἶναι
 πρὸς τὴν ὁσφρησιν ἐὰν δὲ ὑπερβάλλοντα δυσχερῇ καὶ βα-
 ρεῖαν ἦδη. καὶ οὐκ ἂν δόξειεν ἐν στερεῇσει τοιοῦτον εἶναι
 γένος ἄλλ' ἐτέραν τινα φύσιν ἔχειν εἰ γε ἔνια ποιητικά
 τῶν ἄκρων. ἡ μὲν οὖν εὐοσμία διὰ τοῦτο ἐν τοῖς μὴ γλυ-
 κέσι καὶ δυσχύλοις μᾶλλον ὥς εἶπεν. τῶν δ' ὁσμῶν ἡ μὲν
 ἰσχυρὴ ἐκάστων δῆλον ὅτι κατὰ τὴν ὑποκειμένην φύσιν.

ΣΗ CAP. XVII. Οὐ μὲν ἄλλ' ἐνία γε τῶν ἀνθέων ἐξ
 ἀποστάσεως ἢ πλησίον ἐλθοῦσιν εὐοσμότερα καθάπερ
 καὶ τὰ ἱα δοκεῖ. τὸ δ' αἰτιον ὅτι πρὸς μὲν τὰ πόρρω
 καθαρὰ φέρεται καὶ ἀμιγῆς ἡ ὁσμὴ πλησίον δ' ὄντων
 ὅτι συναπορρεῖ τινα καὶ ἀπὸ τῶν ἄλλων μορίων ἅπερ
 οὐ διίκνυται πρὸς τὰ πόρρω διὰ τὸ γεωδέστερα καὶ πα-
 χύτερα εἶναι. καθόλου γὰρ ταῖς μὲν ἀσθενέσι τῶν ὁσμῶν
 ἡ ἀμιξία τῶν δ' ἰσχυροτέρων ἐνίαις αἱ μίξεις αἱ οἰκτεῖται
 χρησιμώτεραι καθάπερ τοῖς χυλοῖς οἶον καὶ τῇ σμύρνῃ·
 δοκεῖ γὰρ ἁμεινον θυμιασθαι καταβραχεῖσα μελικράτῳ 2
 ἢ γλυκεῖ· μαλακωτέρα γὰρ ὁσμὴ κεραννυμένη καὶ γλυ-

- κντέρα γίνεται. ταὐτὸ δὲ τοῦτο συμβαίνει καὶ ἐπὶ τῶν
 χυλῶν. ἐνιοι γὰρ δέονται μίξεως πρὸς εὐστομίαν. ὥς
 δ' ἀπλῶς εἰπεῖν ἔωθεν καὶ ὀσμαι πλεῖσται καὶ ἀκρατέ-
 στεραι, προσιούσης δὲ τῆς μεσημβρίας ἦττον, μεσημ-
 3 βρίας δ' ἥκιστα διὰ τὸ ἀναξηραίνειν τὸν ἥλιον. ὥς δ' ἐν
 ταῖς τῆς ἡμέρας ὥραις ὁμοίως καὶ ἐν ταῖς τοῦ ἐνιαυτοῦ
 κατὰ λόγον πλὴν εἰ τινων ὀσμαι καὶ πεπάνσεις κατ' ἄλ-
 λην ὥραν ἢ εἰ τινων αἱ κράσεις τοῦ ἀέρος σύμμετροι
 πρὸς τὰς ὀσμάς, ὅπερ καὶ καθ' ἐσπέραν ἐστὶν ἐπὶ τῆς
 ἐσπερίδος καλουμένης· αὕτη γὰρ τῆς νυκτὸς ὄξει μάλ-
 λον. κατὰ δὲ τὰς ἡλικίας οὐκ ἐν ταῖς ἄκραις ἀλλ' ἐν ταῖς
 ἀκμαῖς εὐοσμότερα μικρόν τε παρεγκλίνοντα τὴν ἀκμὴν.
 4 οὐ γὰρ ἴσως ἢ αὐτὴ χυλοῦ καὶ ὀσμῆς πέψις. τὸ μὲν γὰρ
 νέον αἶτε πλείω τροφήν ἐπισπώμενον οὐ πέττει τὸ δὲ γε-
 γηρακὸς ἐξασθενεῖ δι' ἐνδειαν θερμότητος. οὐ μὲν ἀλλὰ
 ταῦτά γε εὐοσμότερα τῶν νέων· ἐλάττων γὰρ ἡ ὑγρότης
 ὥστ' ἐπικρατεῖ μᾶλλον ὥσπερ καὶ τὰ ἐν ταῖς χώραις ταῖς
 λεπτογείοις. ὥς δ' ἀπλῶς εἰπεῖν τὰ ἐν τῇ ἀκμῇ καὶ πρὸς
 εὐχυλίαν ἄριστα καὶ πρὸς εὐοσμίαν ὧν ἑκατέροις ἐν-
 5 ταῦθα τὸ τέλος. ἐν δὲ τοῖς ψύχεσι καὶ πάροις ἀμβλύτε-
 ροι καὶ οἱ χυλοὶ καὶ αἱ ὀσμαι διὰ τὴν πῆξιν· πεπηγότα
 γὰρ οὐ διαδίδωσιν. ἅμα δὲ καὶ ἀφανίζεται πως ὑπὸ τοῦ
 ψύχους κατακρατοῦντος μᾶλλον ἀκείνα καὶ ἡ αἰσθησις·
 ἀμφοτέρω γὰρ ἐξίστησιν ἐκεῖνα δὲ μᾶλλον. ἐπεὶ καὶ τῶν
 καρπῶν ἐξαίρεται τὴν γλυκύτητα διατμίζον τῇ πῆξει
 καὶ ἐξαεροῦν. ὥσανύτως δὲ καὶ ἡ τῶν καυμάτων ὑπερ-
 βολὴ τοὺς χυλοὺς λυμαίνεται· τὰ μὲν γὰρ κατακάει τὰ
 δὲ οὐ πέττει τὰ δ' ὥσπερ σήπει καὶ δινγγραίνει καθάπερ
 καὶ ἐπὶ τῶν σνκῶν ἐλέχθη· τὰς δ' ὀσμάς ἴσως ἐνίων
 6 μᾶλλον διατηρεῖ. τάχα δὲ καὶ ποιεῖ τὰς γε ἐν τοῖς ξη-
 ροῖς γινομένας, ἄκρατοι γὰρ αὐταί. πολλὰς δὲ καὶ φθεί-
 ρει· τὰς δ' ἐν τοῖς καρποῖς ἐγχυλοτέρας καὶ μεμιγμένας

τινὰς εἶναι μὴ πεπαινομένων δὲ καλῶς οὐ γίνεσθαι. τὸ
 δ' ὅλον ἐν συμμετρίᾳ τινὶ τὴν μῆξιν ὑπάρχειν καὶ ἐμ-
 φαίνεσθαι πως τὴν τοῦ ξηροῦ φύσιν ἐν ταῖς ὁσμάσι.
 τοῦτο γὰρ τὸ τὰς ὁσμάς ποιοῦν ἢ πάντων ἢ τινων· ὅπερ
 φανερόν ἐστὶ καὶ ἐπὶ τῆς γῆς ἐστὶν ἐν τοῖς τοιοῦτοις
 ὑετοῖς. διακκεκαυμένης γὰρ ἐν τῷ θέρει τὸ θερμόν πως
 καὶ τὸ ὕδωρ ποιεῖ τὴν εὐωδίαν. ταῦτα δὲ ποιεῖ καὶ ἐν 7
 ἄλλοις. καὶ γὰρ τὸ περὶ τὴν ἱριν λεγόμενον ὡς ὅπου ἂν
 κατὰσχῃ ποιεῖ τὰ δένδρα καὶ τὸν τόπον εὐώδη τοιοῦτόν
 ἐστὶ· ποιεῖ γὰρ οὐ πάντως ἀλλ' ἐὰν ὕλη τις ἢ νεόκαν-
 τος οὐδ' ἴσως καθ' αὐτὴν ἀλλὰ τρόπον τινὰ κατὰ συμ-
 βεβηκός· ἐφύει γὰρ ὅπου ἂν ἐπιστῇ· πεπυρωμένης γὰρ
 τῆς ὕλης ἢ κατὰμιξις ποιεῖ τινα ἀτμίδα καὶ εὐωδίαν·
 οὐδὲ γὰρ οὐδὲ γίνεται πλῆθος ὕδατος ἀλλ' ὡς ἐπὶ τὸ
 πολὺ ψεκὰς ὥστε συμμετρίαν εἶναι πρὸς τὴν θερμότητα
 καὶ ξηρότητα. δεῖ δὲ καὶ αὐτὴν τὴν ὕλην ποιάν τινα
 προὑπάρχειν, οὐ γὰρ ἐν πάσῃ καὶ πάντως. ὅλως δὲ καὶ 8
 ἐν ἄλλοις ἢ πύρωσις καὶ ἢ κατὰμιξις τῶν πεπυρωμένων
 ποιεῖ τινὰς εὐωδίας καὶ τὸ ὅλον ὁσμάς ἐὰν ἔχῃ τὸ σύμ-
 μετρον. ἐπεὶ καὶ τὰ θυμιάματα ταῦτα πυρωθέντα ἀνίει
 εὐωδίας μαλακῇ δὲ καὶ οὐ κατακαιούσῃ· τὸ γὰρ σύμ-
 26H μετρον οὕτω πρὸς ὁσμὴν ἐκείνως δὲ φθορά. πάρεγγυς δὲ 9
 καὶ ταυτό πως τούτῳ εἰ ἔστι μὲν τῶν δένδρων καὶ ὅλως
 τῶν ὕλημάτων εὖοςμα πολλὰ ζῶον δὲ οὐδὲν εἰ μὴ τὴν
 κάρδαλιν φασὶ καθάπερ ἐλέχθη τοῖς θηρίοις. τὰ μὲν
 γὰρ θερμὰ καὶ ξηρὰ τὴν φύσιν ὥστε λεπτοτέρα καὶ κα-
 θαρωτέρα τις ἢ αὐτῶν ἀποπνοή, τὰ δ' ἐν ὑγρότητι πλει-
 ονι καὶ ὑλωδεστέρα δι' ὃ καὶ ἢ ἀποπνοή τοιαύτη καὶ
 ὅλως ἢ τροφή τῶν μὲν ἀπλῇ καὶ ἀπερίττωτος τῶν δὲ
 ποικίλῃ καὶ περιττωματικῇ. συμβάλλεται δέ τι καὶ τοῦτο 10
 πρὸς εὐοσμίαν ὅταν ἢ φύσις ἅμα προὑπάρχῃ ποιά τις,
 ἀρχὴ γὰρ αὕτη καὶ πρῶτον· ἐπεὶ οὐδὲ τὰ δένδρα πάντα

- εὐώδη διὰ τὸ μὴ τὰς ὁμοίας ἔχειν κράσεις. τάχα δὲ καὶ ἡμῖν οὐκ ἐνδηλον ἐκ τῶν ζώων τὸ εὖοσμον διὰ τὸ χειρίστην εἶναι τὴν ὄσφορησιν· ἐπεὶ τὰ γ' ἄλλα καὶ πόρρωθεν αἰσθάνεται καὶ τὸ σύνεγγυς ἀκριβέστερον· ἢ καὶ τὰ μὲν ἴσως αὐτοῖς εὐώδη τὰ δὲ καὶ ἀηδῆ πάντα φαίνεται καθάπερ καὶ ἡμῖν ἕτερα ἐτέρων μᾶλλον ἔνια δὲ καὶ ὅλως
- 11 φεύγομεν. ἀλλ' ἐκεῖνο ἄτοπον ὃ καὶ πρότερον εἰπομεν εἰ τὸ ἡμῖν κακῶδες καὶ ἄοσμον ἐκεῖνοις εὖοσμον γίνεται· τάχα δ' οὐκ ἄτοπον. ὁρῶμεν δ' οὖν τοῦτο καὶ ἐφ' ἐτέροις συμβαῖνον οἷον ἐν αὐταῖς εὐθὺ ταῖς τροφαῖς ὧν μάλιστα' ἂν τις αἰτιάσαιτο τὰς κράσεις ἀνωμαλεῖς γε οὕσας. ἐπεὶ τὰ γε σχήματα Δημοκρίτου καθάπερ ἐλέχθη τεταγμένα ἔχοντα τὰς μορφὰς τεταγμένα καὶ τὰ πάθη καὶ . . .
- 12 ἐχρῆν ποιεῖν. ἀλλὰ ταῦτα μὲν οὕτω λεκτέον. ὃ δὲ καὶ μικρῷ πρότερον ἐλέχθη καὶ νῦν πάλιν εἰπομεν ὅτι καὶ ἡ εὖοσμία καὶ ἡ εὐχυμία ζητεῖ τινα καὶ χώρας καὶ ἀέρος ποιότητα καὶ τροφῆς. δεῖ γὰρ μήτε ὑπερβάλλειν μήτ' ἐλλείπειν μήτε ἀλλοτρίαν εἶναι τοῖς ὑποκειμένοις τὴν τροφήν ὥς τὸ μὲν πλῆθος κωλύει τὴν πέψιν τὸ δ' ἐνδεὲς οἶον ὕλην οὐκ ἔχει τὸ δὲ μὴ οἰκεῖον οὐ ποιεῖ τὸ τῆς φύσεως. τοῦτο δὲ μάλιστα ἐν τῷ ποιόν τι τὸ ἑδάφος εἶναι καὶ τὸν ἀέρα καὶ τὴν θερμότητα τοῦ ἡλίου· ταῦτα γὰρ ἐστὶ τὰ τὰς τροφὰς καὶ τὰς πέψεις οἷας δεῖ ποιοῦντα. πρὸς ἑτέρους δὲ καρποὺς καὶ χυλοὺς ἑτέρα καὶ διάφο-
- 13 ρος. ὅτι δὲ ἀληθὲς τὸ λεγόμενον ἐκ πολλῶν φανερόν. ἄλλα γὰρ ἐν ἄλλῃ χώρα καὶ εὖοσμα καὶ εὐχυλα καὶ ἀρπιμα καὶ ἄκαρπα καὶ βλαστητικὰ καὶ ἀβλαστη. καὶ γὰρ ἂν ταῦθ' ὑπὸ τὴν αἰτίαν τὴν αὐτὴν πίπτοι περὶ ὧν οὐδὲν ἕτερον ἂν τις αἰτιάσαιτο παρὰ τὴν ἐκ τοῦ ἀέρος κράσιν καὶ τὴν ἐκ τοῦ ἑδάφους τροφήν. καὶ γὰρ τὰ κωλύοντα καὶ αὐξοντα ταῦτα καὶ τὰ τὴν πέψιν ποιοῦντα καὶ εὐχυλίαν. ἐπεὶ δὲ καὶ αἱ ὁσμαι καὶ οἱ χυλοὶ πολυειδεῖς

διὰ τοῦτ' οὐ μίᾳ κρᾶσις οὐδὲ μίᾳ τροφῇ πᾶσι πρόσφορος
ἀλλ' ἐκάστοις ἢ πρὸς τὴν ἰδίαν φύσιν.

27 H

CAP. XVIII. Ὅθεν καὶ ταύτης τῆς ἀπορίας λύσις
διὰ τί ποτε μᾶλλον ὄντων εὐόσμων τῶν θερμῶν τόπων
οὐχ ἅπαντα ἐν ἅπασιν τοῖς θερμοῖς τὰ εὖοςμα, ἐτι δὲ
μᾶλλον διὰ τί ποτε τὰ μὲν παρὰ τοῖς ἄλλοις ἄοσμα παρὰ
τούτοις εὖοςμα καθάπερ κάλαμος καὶ σχοῖνος ἐν Συρίᾳ,
τὰ δὲ παρὰ τοῖς ἄλλοις εὖοςμα παρ' ἐκείνοις οὐδὲν μᾶλλον
ὥς δὲ τινὲς φασὶ καὶ ἦττον· καίτοι κατὰ λόγον καὶ ταῦ-
τα μᾶλλον· ὑπὸ γὰρ τὴν λεχθεῖσαν αἰτίαν ἅπαντα ταῦτ'
ἐστίν. ἢ γὰρ ἀνωμαλία τοῦ ἀέρος καὶ τῆς τροφῆς ἐτέρων
ὄντων τῶν εἰδῶν ἄλλη πρὸς ἄλλους ἀρμόττει. διὰ τοῦτο 2
γὰρ καὶ αὐτῆς τῆς Συρίας βραχὺς τις τόπος καὶ τοῦ κα-
λάμου καὶ τοῦ σχοίνου. καὶ πάλιν τὸ ὀποβάλαμον καὶ
τῶν ἄλλων τῶν τὰς εὐοσμίας ποιούντων πρὸς μὲν τὴν
οἰκείαν ... πρὸς δὲ τὰ παρὰ τοῖς ἄλλοις εὐώδη παραπλη-
σίαν ἢ χεῖρω κρᾶσιν ἔχει. καθάπερ συμβαίνει καὶ ἐπὶ
καρπῶν· οὐ γὰρ ἴσης πάντα δεῖ θερμότητος οὐδ' ὁμοίας
ἀλλὰ τὰ μὲν πλείονος τὰ δὲ ἐλάττονος καὶ μαλακωτέρας
ὥςπερ καὶ ἐπὶ τῶν ἐψομένων καὶ ὅλως τῶν κατὰ τὰς
τέχνας γινομένων. ἐνιαχοῦ δὲ καὶ τοῖς καθ' ἕκαστα εὖ- 3
δηλον· ἐν Αἰγύπτῳ γὰρ χεῖριστα τὰ ἄνθη καὶ τὰ στεφα-
νώμαθ' ὥς εἰπεῖν ὅτι ὁ ἀῆρ ὀμιχλώδης καὶ δροσοβόλος.
ἐν δὲ ταῖς τοιαύταις χώραις οὐ γίνεται τὸ ὅλον εὐωδία
διὰ τὸ μὴ γίνεσθαι πέψιν ἀλλὰ μᾶλλον ἐν ταῖς καταξή-
ροις, ἐν ταύτῃ γὰρ ἐκπέττουσιν· ἐπεὶ τὰ περὶ Κυρήνην
διὰ ταῦτα εὖοςμα τὰ τ' ἄλλα καὶ μάλιστα τὸ ρόδον καὶ
ὁ κρόκος. ἢ γὰρ χώρα λεπτή καὶ ξηρὰ καὶ οὐκ ἄγαν
θερμὴ καθαρῷ δὲ τῷ ἀέρι καὶ ἀνύδρῳ. πρὸς εὐωδίαν δὲ
αἱ τοιαῦται τροφαὶ συμμετροῦνται· τὸ δὲ ρόδον καὶ ὁ
κρόκος ὀλιγότροφα δι' ὃ καὶ τῶν ἄλλων εὐοσμότερα.
θαυμασιώτερον δ' ἐν Αἰγύπτῳ τὸ περὶ τὰς μυρρίνας ὅτι 4

- τῶν ἄλλων ὄντων ἀόσμων ὑπερβάλλουσιν αὐται τῇ εὐ-
 οσμίᾳ· καὶ γὰρ ἡ ξηρότης καὶ ἡ θερμότης οὐχ ἦττον ἀλλὰ
 μᾶλλον ἐν τισιν ὑπάρχει τῶν λοιπῶν καὶ τὰ ἄλλα δὲ
 σχεδὸν τὰ κατὰ τὴν αἰσθησιν. ἔστι μὲν δὴ καὶ τι γένος
 ἴσως ὃ μεταφυτευόμενον εἰς ἐτέρας χώρας οἶον Κύπρον
 Ρόδον Κνίδον ἐμφαίνει τι τῆς δυνάμεως· οὐθὲν μέντοι
 τῶν αὐτῶν ἀλλὰ καὶ πλατυφυλλοτέρᾳ γίνεται, λεπτή
 γὰρ ἐκείνη, καὶ τὴν εὐωδίαν οὐκ ἐγγὺς πρὸς ἐκείνην.
 5 οὐ μὲν ἀλλὰ τό γε πλεῖστον ἐν τῇ χώρᾳ τὸ αἰτιον καὶ
 τὴν ιδιότητα ποιεῖ πρὸς τὰ ἄλλα τὴν θανατοζομένην. τὸ
 γὰρ αὐτὸ πάλιν μικρόκαρπον εἶναι μῆτε λευκὴν ἀλλὰ μέ-
 λαιναν οὐχ ὑπεναντίον πρὸς τὴν εὐωδίαν· ἄμφω γὰρ ἡ
 ξηρότης· αἰτιῶνται δὲ ὥς μικρόμυρτον διὰ τὸ μὴ γίνε-
 σθαι τὸ οὐράνιον ὕδωρ ὥς ἐπιξητοῦντα τὸν καρπὸν, τὰς
 6 δὲ δρόσους οὐ βοηθεῖν. τοῦτο μὲν οὖν καὶ εἴ τι τοιοῦτον
 ἕτερον ᾧ συμβαίνει δυνάμεις ἰδίας ἔχειν παρὰ τὰ ἄλλα
 κατὰ τόπους ἐνίοις ἰδιωτέρων δεῖται λόγων. ὁ γὰρ κοι-
 νὸς ὅτι πολλὰς ἀνωμαλίας αἱ χῶραι φέρουσιν ἀληθῆς
 μὲν προσαπαιτεῖ δὲ καὶ τὰς οἰκείας δυνάμεις καὶ διαφο-
 ράς. ἔοικεν οὖν ὁμοίως καὶ τὸ ἐν Κιλικίᾳ περὶ τὰς ῥόας.
 συμβαῖνον· ὥς γὰρ ἐκεῖ περὶ τὸν χυλὸν ἐνταῦθα περὶ
 7 τὴν ὀσμὴν ἡ δύναμις καὶ ἡ ιδιότης. ἐκεῖ μὲν οὖν αἰτιά-
 σαιτ' ἂν τις τὴν τοῦ ποταμοῦ γειτνιάσιν τε καὶ φύσιν·
 ἡ γὰρ ῥόα φιλυδρον καὶ μεταβάλλειν φασὶν ἐξ ὀξέος εἰς
 γλυκὺν ἔαν ἐξη πολυῦδρίαν ὥστ' εἰ διαρρέων ὁ ποταμὸς
 ἅμα τῷ πλήθει καὶ τῇ ποιότητι ποιεῖ τοιαύτην μετα-
 βολὴν οὐδὲν ἄτοπον. ἐνταῦθα δὲ πειραῖσθαι γέ τινα δεῖ
 ζητεῖν αἰτίαν ἥτις οἰκεία πρὸς τὴν εὐοσμίαν· ἔοικε δὲ
 μάλιστα τοιαύτῃ τις εἶναι συντιθεμένων εἰς ταὐτὸ πάν-
 των οἶον τοῦ τε κοινοῦ καὶ τοῦ ἰδίου γένους τῆς μυρρί-
 8 νης καὶ τοῦ ἐδάφους καὶ τοῦ ἀέρος. αὐτό γε τὸ φυτὸν
 ὅλως ξηρὸν καὶ τὸ γένος τοῦτο μᾶλλον τῶν ἄλλων. δη-

λοιτ δὲ ἡ στενοφυλλία καὶ ἡ μικροκαρπία καὶ ἡ χροά τοῦ
 καρποῦ, πάντα γὰρ ταῦτα ξηρότητος. τὸ δὲ ξηρόν ὀλί-
 γον ὑγρὸν ἔχει τὸ δ' ὀλίγον εὐπεπτον ἢ εὐωδία δ' ἐν
 πέψει τῇ πρὸς ὄσφρησιν αὕτη δ' ἀγλυκῆς καὶ οὐκ εὐχ- 9
 λος. ἀπὸ μὲν οὖν τοῦ φυτοῦ ταῦτα προϋπάρχοντα ἀπὸ
 δὲ τοῦ ἐδάφους καὶ τοῦ ἀέρος ὅτι τὸ μὲν ξηρόν ὁ δ' ἀήρ
 μαλακὸς ἄμφω δὲ ταῦτ' εἰς πέσιν τὸ μὲν τῷ συνέσειν ὁ
 δὲ τῷ καθυγραίνειν. ἐπεὶ καὶ ἐνταῦθα αἱ ἄγριαί τε τῶν
 ἡμέρων εὐοσμότεραι καὶ αἱ ἐν προσείλοις τῶν ἐν παλι-
 σκίοις καὶ μάλισθ' αἱ πρὸς μεσημβρίαν. ἅπασαι δ' αὗται
 τροφήν ἐλάττω καὶ τὸ πέττον πλέον ἔχουσιν δι' ὃ καὶ
 οὐδ' εὐαυξεῖς εἰς μῆκος ἀλλὰ θαμνωδέστεραι. καὶ γὰρ
 πάχος λαμβάνουσι καὶ σγίζονται μᾶλλον διὰ τὸ πολλὰς
 λαμβάνειν ἀρχὰς πέττοντος τοῦ θερμοῦ καὶ μερίζονται
 πανταχῇ· τῶν δ' ἐν τοῖς παλισκίοις εἰς ἓν μόνον ἢ ὁρμῇ
 δι' ὃ καὶ μήκη μὲν αἱ ῥάβδοι μᾶλλον λαμβάνουσι πάχη
 δ' οὐ, καὶ ἐκ τούτων αἱ βακτηρίαι καθάπερ ἄλλοθι τε
 καὶ ἐν Σκιάθῳ. κοινὸν δὲ τοῦτο ἴσως ἐπὶ πάντων τῶν 10
 δένδρων ἐστί. λοιπὸν δ' οὖν εἰπεῖν διὰ τί ταῦτα οὐκ
 εὐώδη· τούτων δ' αἰτιατέον δρόσον τὴν πρόσκειλον. αὕτη
 δὴ πολλὴ πίπτουσα καθυγραίνει τὰ μὲν ἄνθη καὶ ὑγρό-
 τερα τὴν φύσιν ὄντα μᾶλλον τὰ δὲ ἄμικτα καὶ ξηρὰ ἐλατ-
 τόν καὶ ἀσθενέστερον, δι' ὃ καὶ κρατεῖται μᾶλλον ἀπὸ
 τῆς αὐτῆς ὑγρότητος. ὁ δὲ μύρρινος ... σημείον δὲ καὶ
 τὸ εἰρημένον ὑπὲρ αὐτοῦ· μικροκαρπος γὰρ εἶναι δοκεῖ
 διὰ τὸ μὴ λαμβάνειν τὸ κατὰ κεφαλῆς ὕδωρ ἱκανόν.
 ὥστε τοῦ μὲν μυρρίνου διὰ τούτων πειρατέον ἀναζητεῖν
 αἰτίας. τῶν δ' ἐν τοῖς ψυχροῖς εὐόδμων τὴν θερ- 11
 μότητα τὴν ἐν τῇ γῇ νομιστέον εἶναι· πανταχοῦ γὰρ τὸ
 θερμὸν τὸ πέττον ἄλλοτε μὲν ἐκτὸς προσπίπτον ὅτε δὲ
 κατακλειόμενον ὥσπερ καὶ ἐν τῇ τῆς ὁπώρας πεπάνσει·
 παραπλήσιον γὰρ τὸ συμβαίνειν· ἀντιπερισταμένη γὰρ

ἡ θερμότης εἰς τὴν γῆν καὶ συνελαυνομένη πέττει. δεῖ δὲ καὶ τὴν γῆν μῆτε πηλώδη μῆτε πίειραν εἶναι μῆτε γλίσχραν· διὰ γὰρ τὴν ὑγρότητα καὶ τὴν γλίσχρότητα οὐχ ὁμοίως ἐργάζεται τὸ θερμὸν, ἀλλὰ χρή τοιαύτην ὥστε μῆτε τὸ ἐκ τοῦ ἀέρος δέχεσθαι ψυχρὸν τό τε ἐν
 12 αὐτῇ θερμὸν ἀποστέγειν καὶ θηρεῖν. διὰ τοῦτο γὰρ καὶ ἐν τῇ Ἰλλυρίδι βελτίων ἡ ἱρις ἢ ἐν Μακεδονίᾳ, ἐν δὲ τῇ Θράκῃ καὶ ταῖς ἐτι ψυχροτέrais ἅμα καὶ ἀπεκτοτέrais ὅλως ἄοσμος· καὶ γὰρ ἡ γῆ πίειρα καὶ ἡ ὑγρότης πολλή καὶ ὁ χειμὼν ἔκτοπος· ἐν δὲ ταῖς ἀλειναῖς καὶ λεπταῖς διὰ τὴν μαλακότητα τοῦ ἀέρος ἄοδμος· οὐχ ἴση γὰρ ἡ ἀντιπερίστασις. ἐξ ἁμφοῖν δὲ ζητητέον ὥσπερ καὶ ἐν τοῖς ὑπὲρ γῆς εὐόδοις καὶ ἐκ τοῦ ἐδάφους καὶ ἐκ τοῦ ἀέρος τὰς δυνάμεις τὰς εἰς τὴν πέψιν συνεργούσας. ὑπὲρ μὲν οὖν τούτων ἱκανῶς εἰρήσθω.

CAP. XIX. Τὰς δ' ὁσμάς ἤδη τὰς ἀπ' ἀλλήλων οἱ καρποὶ μὲν οὐχ ἔλκουσιν οὐδ' ὅλως οὐδὲν τῶν ἐν τοῖς φυτοῖς μορίων ὥστε γε καὶ ποιεῖν τι δῆλον. ὥστε καὶ παραφυτεύομέν γ' ἔνια τῶν δριμέων οἷον σκόρδα καὶ κρόμυα τοῖς στεφανώμασι· φασὶ γὰρ ὠφελεῖν εἰς εὐωδίαν. τοῦτο δ' εἶπερ ἀληθὲς δυοῖν θάτερον αἰτιάσαιτ' ἂν τις ὡς τὸ κακῶδες ἀφαιρουμένων. ἕκαστον γὰρ δὴ τρέφεται τῷ οἰκείῳ καὶ ἔλκει τὸ συγγενὲς, ἀφαιρεθέντος δὲ τοῦ ἁλλοτρίου καθαρώτερον καὶ εὐωδέστερον τὸ λοιπόν· ἢ ὡς καταξηραινόντων τὸν τόπον διὰ τὴν θερμότητα καὶ πολυτροφίαν· ἐν δὲ τοῖς ξηροῖς ἅπαντα εὐοδμότερα. τοῦτο μὲν οὖν ὡς ἂν καθ' ὑπόθεσιν εἰρήσθω.
 2 οἱ δὲ χυλοὶ χωρισθέντες ἔλκουσι, καὶ μάλιστα τό τε ἔλαιον καὶ ὁ οἶνος. ὃ δὴ καὶ ἄλογον φαίνεται τί δὴ ποτε τὸ μὲν ὕδωρ καὶ λεπτομερὲς ὃν τοῦτο καὶ ἄοδμον καὶ ἄχυνμον καὶ ὅλως ὃν διειδὲς οὐ δέχεται τὰ δὲ καὶ ἔργχυμα καὶ ὀδμώδη καὶ παχύτερα δέχεται ὃ δὲ οἶνος καὶ μὴ ἐμβαλ-

λομένων ἀλλὰ πλησίον ὄντων· ἔλκει γὰρ τῷ ἔχειν τινὰ
 θερμότητα ἐν ἑαυτῷ· τοῦτο γὰρ τὸ ἔλκον, τὸ δ' ὕδωρ
 ἥκιστα ἔχει, φύσει γὰρ ψυχρόν. δεῖ δὲ τὸ δεξιόμενόν τε 3
 ἅμα καὶ διατηρηῆσον μὴ οὕτω λεπτόν τι ὥς στεγνὸν καὶ
 φυλακτικόν τι εἶναι· τὸ μὲν γὰρ διῆσιν ὥσπερ ἡθμός
 οὐκ ἔχον ᾧ στέγει· τὸ δὲ σωματωδέστερον καὶ πυκνότε-
 ρον εἰς τε τὸ δέξασθαι καὶ τηρεῖν εὐφυὲς πρὸς ἅμφω
 συμμετρίαν ἔχον, ἅπερ ἀμφοτέρω τῷ ὀλῶ καὶ τῷ ἐλαίῳ
 συμβέβηκε. καὶ οἱ μυρεψοὶ δὲ τὰς ὀσμάς εἰς τὸ ἔλαιον
 τίθενται· καὶ γὰρ ἄλλως ἀρμόττον πρὸς τὴν χρεῖαν καὶ
 ἅμα δύναται μάλιστα θησαυρίζειν διὰ τὴν ἀμεταβλησίαν·
 τὸ δὲ ὕδωρ εὐθύς διαπνεῖ καὶ ὥσπερ ἐκκλύνει καὶ διῖσθη-
 σιν. ἡ δὲ λεπτότης ὥσπερ εἶπομεν οὐ χρήσιμος, ἐπεὶ
 οὐδ' ὁ ἀήρ δύναται κατέχειν ἀλλὰ διαπέμψαι μόνον.
 τῶν δὲ ξηρῶν μάλιστα μὲν ὅσα μανὰ καὶ ἄοσμα καὶ 4
 ἄχυλα καθάπερ ἔρια καὶ τὰ ἱμάτια καὶ εἰ τι ἄλλο τοιοῦ-
 τον· οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ ὅσα χυλοὺς ἔχει καὶ ὀσμάς ὥσπερ
 καὶ τὸ μῆλον· καὶ γὰρ τοῦτο δέχεται καὶ ἔλκει τὰς ἐκ τῶν
 χυλῶν ὀσμάς· ἐγγυλον γὰρ αὐτὸ μᾶλλον· χορὴ γὰρ ὥς
 ἀπλῶς εἰπεῖν μήτε κατάξηρον εἶναι τὸ δεξιόμενον ὥσπερ
 τέφραν ἢ ἄμμον μήτε κάθυγον· τὸ μὲν γὰρ διὸν οὐχ
 ἄπτεται ἐν τῷ δὲ διαχεῖται καὶ ἐκκλύζεται. διὰ τοῦτο 5
 γὰρ καὶ τὰ ἔχνη τῶν λαγῶν εὐσημότερα ψεκασθέντα μα-
 λακῶς ὑπ' αὐτὴν τὴν κυνηγίαν· ἐμμένει γὰρ μᾶλλον διὰ
 τὸ σφοδρῶς ἀπερείδεσθαι καὶ εἰς βᾶθος καὶ οὐχ ὥσπερ
 ξηρὰς οὐσῆς ἐπιπολῆς οὐδ' αὖ πηλώδους ὥσπερ ἐφ'
 ὕδατι καὶ νότῳ. ἐναντία γὰρ καὶ τὰ πνεύματα καὶ τὰ
 ὕδατα καὶ ἀπόλλυσιν ἅμφω τὰς ὀσμάς. ἀλλὰ δεῖ καθά-
 περ τὰ ἀπομάγματα τῶν δακτυλίων μέσῃ τινὰ κρᾶσιν
 ἔχειν. καὶ περὶ μὲν τούτων ἄλκις.

CAP. XX. Ἐπεὶ δὲ τὰ μὲν ἡμέρα τὰ δ' ἄγρια τῶν
 ἀόσμων οὐκ ἀκολουθεῖ κατὰ τὸ γένος ἀλλ' ἐνθα μὲν

- εὖοσμον τὸ ἡμερον καθάπερ τὸ ῥόδον ἐνθα δὲ τὸ ἄγριον ὥσπερ Ἴον τὸ μέλαν καὶ ὁ κρόκος. ὁ δὲ ἔρπυλλος καὶ τὸ ἐλένιον θριμύτερα καθάπερ καὶ τῶν λαχανωδῶν τὸ πήγανον. αἷτιον δὲ ὥς μὲν εἰπεῖν καθόλου τὸ καὶ πρότερον λεχθὲν ὅτι τὴν συμμετρίαν ἐκάτερα λαμβάνει δι' ἐκατέρου τῆς ὑγρότητος καὶ ξηρότητος ἐξ ὧν αἰ ὅσμαι.
- 2 ὥς δὲ καθ' ἕκαστα φανερόν ἐπισκοποῦσι. τὸ μὲν γὰρ Ἴον τό γε μέλαν καὶ ὁ κρόκος οὔτε πολλῆς δεῖται τροφῆς ἐξ αὐτῶν θ' ἱκανήν . . . κεφαλόρριζα γὰρ ὥστ' ἐν τοῖς ἡμέροις ἢ πλείων ἀπεπτοτέρα. διὰ τοῦτο γὰρ καὶ τοῖς μὲν τέφραν περιβάλλουσι τοῖς δ' ἐπιπάττουσι. τὸ δὲ ῥόδον καὶ ὁ ἔρπυλλος καὶ ὅσα ὅμοια τούτοις ἄγρια μὲν ὄντα ξηρότερα τοῦ συμμετρου γίνεται δι' ὃ τὸ μὲν ῥόδον ἀσθενὲς οἷόν τι ἄοδμον καὶ ἀνικμον ὄν· οὐδὲ γὰρ τὸ Ἴον τὸ λευκὸν ἐν ταῖς ἄγαν ξηραῖς καὶ λεπταῖς εὖοσμον οὐδ' ὅπου θερμὸς σφόδρα καὶ ἔμπυρος ὁ ἀήρ· ἀναξηραίνει
- 3 γὰρ. ὁ δ' ἔρπυλλος καὶ τὸ ἐλένιον καὶ τὰλλα τὰ τοιαῦτα διὰ τὴν ξηρότητα θριμείας ἄγαν ἰσχει καὶ σκληρὰς τὰς ὁδμὰς ἡμερούμενα δὲ μαλακωτέρας. ἢ δὲ συμμετρία δι' ὅτι καὶ πέψιν ποιεῖ φανερόν. ἐπεὶ καὶ τῶν εὐωδῶν ὁσμαι πρὸς τῇ τοῦ ἐδάφους καὶ τὴν τοῦ ἀέρος εὐκρασίαν ἀπαιτοῦσιν ὥστ' ἀναμίγνυσθαι μήτε κωλύεσθαι μήθ'
- 4 ὑφ' ἐνός. ἔοικε γὰρ τοιοῦτόν τι συμβαίνειν καὶ περὶ τὰ ἔχνη τῶν λαγῶν ὧν καὶ ἀρτίως ἐμνήσθημεν. οὔτε γὰρ θέρους εὖοσμα οὔτε χειμῶνος οὔτε ἥρος ἀλλὰ μάλιστα τοῦ φθινοπώρου. χειμῶνος μὲν γὰρ ὑγρὰ θέρους δ' αὖ ξηρανθέντα δι' ὃ καὶ μεσημβρίας χεῖριστα· τοῦ δ' ἥρος αἰ τῶν ἀνθῶν ὅσμαι παρENOχλοῦσι· τὸ δὲ μετόπωρον σύμμετρον ἔχει πρὸς ἅπαντα τὴν κρᾶσιν. περὶ μὲν οὖν ὁσμῶν καὶ χυλῶν τῶν ἐν τοῖς φυτοῖς καὶ καρποῖς ἐκ τούτων θεωρητέον. ὅσα δ' ἤδη κατὰ τὰς μῆξεις καὶ τὰ πάθη πρὸς ἄλληλα καὶ τὰς δυνάμεις ταῦτα καθ' αὐτὰ λεκτέον.

INDEX NOMINUM.

- Ἀβδηρίτις* 3, 1, 5.
Ἀγαμέμνων 4, 13, 2.
Ἀδράμουντα 9, 4, 2.
Ἀδρία 4, 5, 2, 6.
Ἀθῆναι 3, 18, 6, 4, 13, 2, 6, 2, 4.
 6, 3, 3, 6, 7, 2, 8, 2, 10, 8, 4, 5.
 8, 8, 2, C. 3, 17, 7, 4, 9, 5.
Ἀθηναῖοι 9, 20, 5.
Ἔλγα Euboeae 9, 20, 5.
Ἀλγύπτιοι 4, 8, 10, 9, 20, 5.
Ἀλγυπτος 1, 1, 7, 1, 6, 11, 1, 14, 2.
 2, 2, 7, 10, 2, 3, 2, 2, 6, 2.
 7—9, 3, 1, 5, 3, 3, 5, 3, 5, 4.
 4, 2, 1, 4, 5, 4, 7, 2, 4, 8, 2.
 14, 4, 10, 2, 4, 12, 4, 6, 3, 1.
 6, 8, 5, 8, 1, 6, 8, 2, 7, 8, 6, 6.
 8, 7, 4, 9, 15, 1, C. 1, 9, 2.
 1, 11, 5, 1, 17, 9, 2, 9, 8, 2.
 13, 4, 2, 14, 2, 3, 3, 3, 3, 23, 4.
 4, 11, 8, 4, 12, 3, 5, 3, 3, 6.
 8, 7, 6, 10, 10, 6, 11, 2, 6,
 11, 15, 6, 18, 3, 4.
Αἰθιοπία 2, 6, 10, 9, 15, 2, C. 3,
 3, 3.
Αἶμος 4, 5, 7, C. 2, 9, 2.
Αἴνεια 4, 14, 3, 8, 4, 4.
Αἰνιανική (ὕλη) 5, 2, 1.
Αἶνος 4, 11, 4.
Ἀκανθος C. 3, 15, 5.
Αἰολεῖς 3, 8, 5.
Ἀκσίονης Indiae 4, 4, 4, 4, 11, 13.
Ἀκοναι pagus in Mariandynis 9,
 16, 4.
Ἀκτὴ Peloponnesi 8, 2, 11.
Ἀλέξανδρος 4, 4, 1, 5, 4, 7, 3.
Ἀλεξιάς discipulus Thrasyae 9, 16, 8.
Ἀλωπεκόννησος 1, 6, 13.
Ἀμισός 4, 5, 5.
Ἀμμων 4, 2, 1, 4, 3, 5, 5, 3, 7.
Ἀντανδρος 4, 16, 2, 5, 6, 1, C.
 5, 4, 7.
Ἀντιγενίδης tibicen 4, 11, 4.
Ἀντίγονος 4, 8, 4, 0, 4, 8.
Ἀντικύρα 9, 9, 2.
Ἀντιλίβανος 9, 7, 1.
Ἀπολλωνία ad ionicum sinum 8, 11,
 3, C. 4, 2, 2, C. 4, 16, 2.
Ἀραβες 9, 4, 2, 8, 9, 20, 5.
Ἀραβία 2, 6, 5, 4, 4, 14, 4, 7, 1.
 8, 5, 4, 7, 9, 4, 10, 9, 7, 2.
Ἀραβικὸς κόλπος 4, 7, 7.
Ἀρία χώρα 4, 4, 12.
Ἀρκάδες 1, 9, 3, 3, 16, 3, 9, 15, 4.
 C. 2, 17, 1.
Ἀρκαδία 2, 7, 7, 3, 1, 2, 3, 4, 5.
 3, 6, 5, 3, 7, 1, 3, 9, 4, 8, 3,
 10, 2, 3, 12, 4, 3, 13, 7, 3,
 16, 2, 4, 1, 2, 4, 5, 2, 4, 13,
 2, 4, 16, 4, 5, 2, 1, 5, 4, 6,
 6, 2, 4, 9, 15, 4, 9, 18, 10,
 9, 20, 2, C. 15, 2, 2, 5, 17, 1.
Ἀρμένιοι 9, 20, 5.
Ἀρπαλος 4, 4, 1.
Ἀρχιππος archon 4, 14, 11.
Ἀσία 4, 4, 1, 4, 5, 5, 8, 4, 5, 9,
 1, 3, 9, 3, 4, 9, 7, 3, C. 4,
 11, 6.
Ἀττική 9, 20, 3.
Ἀχαΐα 8, 4, 4, 9, 15, 8, 9, 18,
 11, 9, 20, 2.
Ἀχαΐς τῆς Πελοποννήσου 9, 1, 3.
Βαβυλῶν 2, 2, 2, 8, 2, 6, 2, 4, 6.
 7, 3, 3, 5, 4, 4, 1, 8, 6, 6.
 8, 7, 4, 8, 11, 7, C. 1, 2, 1,
 8, 3, 7, 2, 17, 3.
Βαβυλώνιοι C. 3, 17, 4.
Βαγώας 2, 6, 7.

- Βάκτροι* 4, 4, 7. 8, 4, 5. 8, 6, 6. *Εὐφράτης* 4, 8, 10. C. 2, 19, 1.
Βοηδρία Boeotiae 4, 11, 9. *Ἐφεσος* 5, 4, 2.
Βοιωτία 2, 3, 3. 8, 4, 8. 9, 10, 3.
C. 5, 5, 2. 5, 12, 3. 6, 13, 4. *Ζάκυνθος* 9, 16, 4.
Βοιωτοὶ 9, 13, 1. 9, 20, 5. *Ζεὺς* 1, 9, 5.

Γεδρωσία 4, 4, 13. *Ἥλεία* 3, 3, 6. 3, 9, 4. 3, 16, 3.
Γοργύναια 1, 9, 5. *Ηλείων* ἡ 1, 6, 13.

Δάμασκος 3, 15, 3. *Ἥλιος* 9, 5, 2.
Δαρείος 2, 2, 7. *Ἡπειρος* 2, 2, 6.
Δελφοὶ 4, 13, 2. *Ἡρακλέους στήλαι* 4, 6, 4.
Δῆλος 4, 13, 2. *Ἡρακλεία ἡ Τραχινία* 4, 15, 2. ἡ
Δημήτριος 5, 2, 4. 5, 8, 1. *ἐν Πόντῳ* 9, 16, 4. Tyrrhenica
Διομήδους ἱερὸν ἐν Ἀδρία 4, 5, 6. 9, 16, 6. Arcadiae 9, 18, 10.
Διόνυσος 4, 4, 1. ὁ πρεσβύτερος *Ἡρώος κόλπος* 4, 7, 2. 9, 4, 4.
4, 5, 6. *Ἡρώων πόλις* 9, 4, 9.
Δίος Macedoniae 1, 13, 11. *Ἡσίοδος* 3, 7, 6. 8, 1, 2. 9, 19, 2.
Δωριεῖς 3, 16, 3.

Ἔβρος C. 5, 14, 3. *Θάλαττα ἡ παρ' ἡμῶν* 1, 4, 2. ἡ
Ἐλάτεια 8, 8, 2. *περὶ ἡμᾶς* 4, 6, 1. ἡ ἔσω 4, 6,
Ἑλένη 9, 15, 1. 4. ἡ ἔξω 1, 13, 1. 4, 6, 1. 4,
Ἐλεφαντίνη 1, 3, 5. 1, 9, 5. 7, 8. ἡ περὶ *Ἡρακλέους στήλας*
Ἐλικῶν 9, 10, 3. 4, 6, 4. 4, 7, 1.
Ἑλλάς 2, 2, 10. 3, 3, 5. 4, 4, 1. *Θάσος* 9, 18, 11.
5. 5, 2, 1. 6, 4, 10. 8, 1, 7. *Θεσπία* 9, 18, 10.
8, 2, 7. 8, 11, 6. 9, 6, 2. 9. *Θεσπρωτὶς* 4, 10, 2.
15, 1, 4. C. 1, 2, 1. 4, 11, 8. *Θετταλία* 3, 5, 4. 4, 14, 13. 8, 7,
5, 12, 4. 4. 8, 9, 1. 8, 10, 4. 9, 15, 4.

Ἕλληνες 4, 4, 4. 5. 10. 9, 20, 5. C. 4, 16, 2. 5, 12, 2. 4, 7, 9,
Ἑλλήσποντος 8, 2, 10. 3, 23, 5. 5, 14, 2, 4.
Ἑλπήνωρ 5, 8, 3. *Θετταλοὶ* 8, 7, 4. 3, 20, 8.
Ἐπισύναγγαι regio Asiae C. 4, 11, 6. *Θέτταλος Pisistrati filius* 2, 3, 3.
Ἑρετρία C. 6, 10, 9. *Θράκη* 1, 16, 13. 4, 5, 2. 5. 4,
Ἑρυθρὰ θάλασσα 1, 4, 2. 2, 6, 5. 14, 13. 6, 7, 2. 9, 7, 4. 9,
4, 7, 1. C. 2, 5, 5. 13, 4. 9, 15, 3. C. 2, 5, 1. 3,

Εὐβοία 4, 5, 4. 4, 14, 11. 5, 2, 1. 23, 4. 5, 12, 11. 5, 14, 6. 6,
8, 4, 4. 8, 8, 5. 8, 10, 4. 8. 18, 12.
11, 7. 9, 10, 3. 9, 15, 4. 9. *Θηβαϊκὸς νόμος* 4, 2, 8.
20, 6. C. 5, 12, 2. 11. *Θηβαῖοι* 9, 20, 5.

Εὐβοεῖς C. 2, 17, 1. *Θηβαῖς* 2, 10.
Εὐδημος φαρμακοπώλης 9, 17, 2. *Θρασύας Μαντινεὺς* 9, 16, 8. 9,
Χίος 9, 17, 3. 17, 1, 2.

Εὐεσπερίδες νῆσοι 4, 3, 2. 6, 3, 1, 3.
3. 8, 6, 6. *Ἰδαία ὄρη ἐν Κρήτῃ* 3, 2, 6. 4,

Εὐρώπη 1, 9, 5. 4, 5, 5. 9, 7, 3. *Ἰδη* 3, 3, 4. 3, 5, 1. 3, 7, 2. 3,
8, 7. 3, 9, 3. 5. 3, 10, 2. 3,

11, 2. 4. 3, 12, 3. 5. 3, 14, 1.
3, 15, 3. 3, 17, 3. 4. 6. 4, 5, 4.
9, 2, 5. 7. Τρωάς 3, 11, 2. ἐν
Ἀσίᾳ 4, 5, 5.
Ἰλιον 4, 13, 2.
Ἰλλυριοί 4, 5, 2. C. 6, 18, 12. Ἰλ-
λύριοι 9, 7, 4.
Ἰλου μνήμα 4, 13, 2.
Ἰνδικὴ χώρα 4, 4, 4. 11.
Ἰνδοί 4, 4, 1. 5. 14. 4, 7, 3. 8. 7,
13, 8. 9, 7, 2. 9, 15, 2. C.
3, 3, 3.
Ἰσδός magus 9, 18, 8.
Ἰόνιος πόλις 8, 11, 3. C. 4, 2, 2.
Ἰσπίας campus Boeotiae 4, 11, 8.
Ἰσός 7, 4, 9.
Ἰταλία 2, 8, 1. 4, 5, 5. 6.
Ἰωνες 4, 2, 4.
Ἰωνία 4, 2, 4.

Καρπη δξεία in Boeotia 4, 11, 8.
Κάρηθος Euboeae 8, 8, 5.
Κακπαδοσία 8, 2, 9. 8, 11, 5.
Καρμανία 4, 7, 5.
Καρυστία 8, 4, 4.
Καρχηδών 4, 3, 2.
Κάρναι Arcadiae 4, 13, 2.
Κεῖοι 9, 16, 9.
Καρυνία Achaiae 9, 18, 11.
Κήρινθος in Euboea 8, 11, 7.
Κήφισος 4, 11, 8. 9. C. 5, 5, 2.
Κίθρον Thessaliae 5, 14, 4.
Κιλικία 2, 2, 7. 10. 3, 2, 6. 4,
5, 5. 4, 8, 8. 8, 2, 9. C. 1, 9,
2. 2, 13, 4. 2, 14, 2. 5, 3, 3.
6, 18, 6.
Κίλικες 9, 20, 5.
Κίνδριον mons Cretae 3, 3, 4.
Κισκαῖον 5, 8, 3.
Κίρκη 5, 8, 3. 9, 15, 1.
Κισσός C. 6, 18, 9.
Κιτίβαινα 9, 4, 2.
Κλειτορία 9, 15, 6.
Κνίδος 4, 2, 4. C. 6, 18, 4.
Κόπτος Arabiae 4, 7, 1.
Κορινθία 2, 8, 1.
Κόρινθος C. 3, 20, 5. 5, 14, 2.

Κρανιον regio Corinthi C. 5, 14, 2.
Κρηνίδες in Thracia C. 5, 14, 6.
Κρήτη 1, 9, 5. 2, 2, 2. 2, 6, 9.
11. 3, 1, 5. 3, 2, 6. 3, 3, 3.
4. 4, 1, 3. 4, 2, 3. 4, 5, 2. 4,
6, 5. 7, 4, 9. 9, 1, 3. 9, 13, 1.
9, 16, 1—4. C. 1, 2, 2.
Κύκλος 8, 11, 3. C. 4, 2, 2.
Κυλλήνη 3, 2, 5. 4, 1, 3. 9, 15, 7.
Κύπρος 1, 9, 5. 2, 6, 7. 8. 5, 7,
1. 5, 8, 1. C. 6, 18, 4.
Κυρηναῖοι 6, 3, 3.
Κυρήνη 1, 6, 13. 3, 1, 6. 6, 3,
7. 6, 6, 5. 8, 6, 6. C. 6, 18,
3. — ἡναία 4, 2, 1. 4, 3, 3. 5,
3, 7.
Κύρνος 3, 15, 5.
Κύτωρα 3, 15, 5.

Λακεδαιμόνων 3, 16, 3.
Λακωνική 4, 5, 2. 8, 4, 5. 9, 15,
4. 9, 15, 8. C. 3, 3, 4.
Λάμψακος 1, 6, 13.
Λαπαία 2, 6, 9.
Λάρισσα Thessaliae C. 5, 14, 2.
Λατίνη 5, 8, 1.
Λάτινοι 5, 8, 3.
Λεβαδία 4, 11, 8.
Λεσβος 3, 9, 5. 3, 18, 13.
Λευκά ὄρη in Creta 4, 1, 3.
Λήλαντος in Euboea 8, 8, 5. 8,
10, 4.
Λήμνος C. 4, 9, 6.
Λίβανος 9, 7, 1.
Λιβία 2, 6, 2. 4, 3, 1—5. 6, 3,
3. 8, 10, 4. C. 1, 5, 1. 3, 17,
2. 3, 23, 4.
Λιβύες 4, 3, 6. 9, 1, 7.
Λιπάρα 1, 11, 2. 3, 17, 2.
Λυκείον 1, 7, 1.
Λυκία 4, 5, 2.
Λωτοφαγία 4, 3, 2.
Λωτοφαγοί 4, 3, 1—3.

Μαγνησία 4, 5, 4.
Μαιώτις 9, 13, 2.
Μακεδόνες 8, 4, 5.

- Μακεδονία* 3, 3, 1. 4. 8. 3, 4, 1.
 3, 5, 4. 3, 8, 7. 3, 9, 2. 6. 3.
 10, 2. 3, 11, 4. 3, 12, 2. 3.
 15, 3. 4, 5, 4. 5. 5, 2, 1. 8.
 9, 1. 9, 2, 3. 9, 3, 3. C. 1,
 13, 11. 5, 12, 7. 6, 18, 12.
Μάμαλι 9, 4, 2.
Μαραθῶν 9, 13, 1.
Μαριανδυνοί 9, 16, 4.
Μέγαρα 2, 7, 5. 5, 2, 4.
Μεγαρεῖς C. 3, 16, 3. 3, 20, 4.
Μεγαρίς 2, 8, 1. 8, 2, 11.
Μέλας 4, 4, 8. 9. C. 5, 5, 2.
Μέμφις 1, 9, 5. 4, 2, 11, 12. 8, 2, 7.
Μεσσηνία in Sicilia 8, 2, 8.
Μεταδίδες 9, 20, 5.
Μηδία 4, 4, 1—3. 8, 11, 6. 9, 1,
 3. 9, 7, 2. C. 5, 12, 6. 5, 18, 3.
Μῆλος 8, 2, 8. 4, 11, 8.
Μηρός mons Indiae 4, 4, 1.
Μίλητος 4, 14, 9. C. 5, 10, 3.
Μιτυληναίων αἰγίαλον 1, 6, 13.
Μουσαῖος 9, 19, 2.
Μύλαι in Sicilia 8, 2, 8.
- Νασαμωνική* 4, 2, 1.
Νεῖλος 4, 8, 2. C. 3, 3, 3.
Νέσσος in Abderitide 3, 1, 5.
Νικόδωρος archon 1, 19, 5.
- Οἶτη* 4, 5, 2. 9, 10, 2. C. 6, 13, 4.
Ὀλυμπία 4, 13, 2.
Ὀλυμπίας ventus 4, 14, 11. C. 5,
 12, 4.
Ὀλύμπιον prope Corinthum C. 5,
 14, 2.
Ὀλύμπος 1, 9, 3. 3, 11, 2—5. 4,
 5, 3. 5, 7, 7. *περικτός* 3, 2, 5.
 4, 5, 4. *μακεδονικός* 3, 15, 5.
μύσιος 3, 2, 5. 4, 5, 4. 5.
Ὀλυνθία C. 1, 20, 4.
Ὀλυνθος 8, 11, 7.
Ὀμηρος ὁ ποιητής 3, 1, 3. 9, 15,
 1. 7.
Ὀπούς 1, 7, 3.
Ὀρδύνης mons Lesbi 3, 18, 13.
Ὀρχόμενος 4, 10, 1. 4, 12, 4.
- Ἰμνη Ὀρχομενία* 9, 13, 1. C.
 5, 12, 3.
Ὅσσα 4, 5, 2.
Ὀφείλλος 4, 2, 3.
- Πάγγαιος* 6, 6, 4.
Πάνδειος ἀνδριαντοποιός 9, 13, 4.
Παντικάπαιον in Ponto 4, 5, 3. 4,
 14, 13.
Πάρνησος 3, 2, 5. 4, 5, 2. 5, 2,
 1. 6, 3, 7. 9, 15, 4. 8. 9, 16,
 3. C. 6, 13, 4.
Παφλαγονία C. 5, 18, 3.
Πατραϊκή 9, 15, 8. 9, 20, 2.
Πειραιεύς 6, 3, 2.
Πείσαγγαι C. 4, 9, 5.
Πεισιστρατος 2, 3, 3.
Πελεκανία in Boeotia 4, 11, 8.
Πελοπόννησος 8, 2, 11. 9, 1, 3.
Περσίς 4, 4, 2. 3. 4, 7, 5.
Πέρσαι 4, 2, 7.
Πέτρα Cappadociae 8, 11, 5.
Πήλιον 4, 5, 2. 4. 9, 15, 4.
Πίναρος 2, 2, 7. C. 1, 9, 2.
Πίσσατοι in Asia 8, 4, 5.
Πλοάδες νῆσοι in Iacu Orchomenio
 4, 12, 4.
Πόντος 4, 5, 2. 3. 4, 14, 13. 5,
 2, 1. 9, 16, 4. 9, 17, 4. C.
 3, 23, 4. 5, 12, 6. 11.
Προβατία in Boeotia 4, 11, 8.
Προποντις 4, 5, 4.
Πυρά ad Oetam 9, 10, 2.
Πύρρα 9, 18, 10.
Πυρραία ὄρη in Lesbo 3, 9, 5. C.
 2, 6, 4.
- Ῥήγιον* 4, 5, 6.
Ῥόδος 2, 6, 3. 3, 3, 5. 4, 2, 4. 4,
 5, 2. C. 2, 3, 7. 6, 18, 4.
Ῥύνδακος 5, 2, 1.
Ῥωμαῖοι 5, 8, 2.
- Σάβα* 9, 4, 2.
Σαβαῖοι 9, 4, 5.
Σάλαμις 8, 2, 11.
Σαύρον κρήνη in Creta 3, 3, 4.

DEX AUCTORUM A THEOPHRASTO LAUDATORUM. 255

2, 6, 11. 6, 4, 10. 8, 2,
 1, 4, 4. 8, 6, 3. 6.
 6, 7, 2.
 Ἰδης archon 6, 3, 3.
 η 4, 5, 5.
 ικη χάρα 4, 5, 3.
 λ 9, 13, 2. 9, 15, 2.
 in Cilicia 2, 2, 7.
 9, 15, 7. 9, 16, 8.
 ρα 3, 11, 1. 4, 16, 3.]
 σν 4, 9, 1.
 ς 1, 9, 5.
 ὄσαι C. 3, 20, 5.
 1, 11, 4. 2, 6, 2. 5. 7. 8.
 6. 3, 15, 3. 4, 2, 4. 4.
 14. 4, 5, 5. 4, 8, 4. 8. 5.
 5, 8, 1. 6, 3, 7. 8, 6, 3.
 7. 9, 2, 2. 9, 6, 1. 9, 7,
 9, 2. 9, 11, 1. C. 2, 3, 7.
 2. 3, 20, 5. 6, 18, 1. 2.
 2, 6, 5. 9, 20, 5. C. 3,
 6, 3, 3.
 4, 14, 9. C. 2, 7, 5. 4,
 5, 10, 3.
 α in Creta 3, 3, 4.
 2, 2, 2.
 8, 2, 9.
 13, 4. 9, 15, 6.
 ιον 4, 5, 2. 9, 15, 4. 8. 9,
 in Asia min. 1, 6, 13.
 4, 5, 4.
 η 4, 8, 8.

Τροίηνία 9, 18, 11.
 Τύλος ins. in mari rubro C. 2, 5, 5.
 in sinu arabico 4, 7, 7. 5, 4, 7.
 Τυρρηνία 3, 17, 1. 9, 15, 1.
 Τυρρηνοὶ 9, 16, 6.

Τμητὸς 6, 7, 2.

Φάλακραι ad Idam 3, 17, 6.
 Φάλκος in Megaride 2, 8, 1. 8,
 2, 11.
 Φάρος insula Lotophagorum 4, 3, 2.
 Φένεος in Arcadia 3, 1, 2. 5, 4, 6.
 9, 15, 7. C. 5, 14, 9.
 Φίλιπποι 2, 2, 7. 4, 14, 12. 4,
 16, 2. 3. 6, 6, 4. 8, 8, 7. C.
 5, 4, 7. 5, 12, 7. 5, 14, 5.
 Φοινίκη 2, 7, 2. 5, 7, 1.
 Φρύγες 9, 20, 5.
 Φρύγια ὄρη 4, 5, 2.
 Φωκίς 8, 1, 7.
 Φωκίς 8, 8, 2. C. 2, 15, 2.

Χαιρώνεια 4, 11, 3.
 Χαλκίς ins. Rhodiorum 8, 2, 9.
 Χαλκιδική 4, 8, 8.
 Χαλκίς Euboea 4, 14, 11. C. 5,
 12, 4.
 Χερρόνησος Ἀράβων 9, 4, 2.
 Χερρόνησος Ταυρικῇ 7, 13, 8.
 Χῖοι C. 2, 15, 2.
 Χύτραι regio Boeotiae 4, 11, 8.
 Ψωφίς 9, 15, 7.

X AUCTORUM A THEOPHRASTO LAUDATORUM.

ὄρας 3, 1, 4. C. 1, 5, 2.
 ὄδης 4, 16, 6.
 Θένης C. 2, 5, 5.
 ἰων 2, 7, 2. 2, 7, 3. C. 3,
 .

Ἀριστόφιλος 9, 18, 4.
 Δημόκριτος C. 1, 8, 2. 2, 11, 7.
 6, 1, 2. 6, 1, 6. 6, 6, 1. 6,
 10, 3. 6, 17, 11.

- Διογένης 3, 1, 4.
 Ἐμπεδοκλῆς C. 1, 7, 1. 1, 12, 5.
 1, 13, 2. 1, 21, 5.
 Ἴππων 1, 3, 5. 3, 2, 2.
 Κλείδημος 3, 1, 4. C. 1, 9, 3. 3,
 23, 2. 5, 9, 10.
 Μενέστωρ 1, 2, 3. 5, 9, 6. C. 1,
 17, 3. 1, 21, 6. 2, 4, 3.
 Πλάτων 6, 1, 4.
 Σάτυρος 3, 12, 4.
 Χαιρήμων 5, 9, 5.
 Χαρτοδόρας 2, 7, 4.

INDEX RERUM ET VERBORUM.

- Ἄβλαβῆς C. 4, 10, 3.
 ἄβλαστεῖν C. 1, 20, 5.
 ἄβλαστῆς 2, 2, 8. 8, 11, 7. 9. —
 C. 1, 10, 6. 2, 4, 1. 6, 17, 13.
 γῆ C. 2, 6, 2. τὸ ἄβλαστές C.
 4, 12, 10.
 ἄβλάστητος C. 1, 3, 2.
 ἄβλαστος 1, 2, 5.
 ἄβοήθητος 9, 16, 6.
 ἄβροτόνον δριμύ C. 6, 16, 7.
 αἰφύλλον 1, 9, 4. citius e se-
 mine 6, 7, 3. 4. e surculo C. 1,
 4, 2. inter coronarias 6, 1, 1. ξυ-
 λῶδες C. 1, 4, 3. — C. 4, 3, 2.
 — ἄβροτόνῳ ὅμοιον 6, 3, 6.
 ἄβρωτος καρπός 3, 12, 2. ὄλζα
 7, 9, 4. — 5, 1, 2. 7, 12, 2.
 ἀγαθὸς πρὸς 1, 10, 4. 4, 3, 7.
 cum dativo 9, 9, 5. cum genitivo
 9, 11, 1. 9, 20, 4.
 ἀγαλμα e ligno cedri, cupressi,
 loti, buxi et oleae 5, 3, 7. ἰδίει
 5, 9, 8.
 ἀγγεῖδιον 9, 6, 4.
 ἀγγεῖον 4, 12, 2. 1, 11, 1. C.
 5, 6, 4.
 ἀγέννητος 6, 10, 1.
 ἀγεωργησία C. 2, 15, 1.
 ἀγεώργητος C. 1, 16, 2. 2, 11, 3.
 ἀγήρως 3, 13, 4.
 ἀγίλατος βότρυς C. 1, 21, 2.
 5, 1, 1. 5, 5, 1. 5, 6, 13.
 ἄγκυρα instrumentum putationis
 C. 3, 2, 2.
 ἀγλισχρος ὄγκροτης C. 6, 11, 16.
 ἀγλυκῆς δαμῆ C. 6, 14, 12. 6,
 18, 8.
 ἄγνῶμα προσαγνοεῖν 9, 4, 8.
 ἄγνος arborescit 1, 3, 2. inter
 frutices 1, 14, 2. ἀκρόκαπρος
 ibd. — 3, 12, 1. 2. 4, 10, 2. 9,
 5, 1.
 ἀγνώδες φύλλον 3, 18, 4.
 ἀγνώριστος 1, 2, 3.
 ἀγόνατος 4, 8, 7.
 ἄγονεῖν 9, 18, 3.
 ἄγονος σπέρματα 1, 11, 1. ἄνθη
 1, 13, 4. δένδρον 2, 3, 4. τοῖς
 περικαρπίοις 4, 13, 1. χειμῶν
 6, 8, 4. ἀπὸ τῆς ὄλζης 7, 4, 8.
 ὕδατα ἄγονα φυτῶν C. 2, 5, 1.
 γῆ C. 2, 6, 2. — 8, 11, 5. C. 4,
 4, 2. 4, 12, 10.
 ἀγριέλαιος e nucleo olivae 2,
 2, 5.
 ἄγριος. ἀπλῶς ἄγρια 1, 8, 2. τῇ
 φύσει 3, 2, 1. C. 5, 5, 3. ἄγρια
 et ἡμερα in eodem genere 1, 8, 2.
 signa ἀγρίων 3, 15, 1. Compa-
 rantur ἡμερα et ἄγρια 3, 2, 1.—4.
 C. 1, 15, 3. 1, 16, 2. sunt fer-
 tiliora 1, 4, 1, πυκνότερα et ὀξω-
 δέστερα 1, 8, 2, ἰσχυρότερα 2,
 2, 6, εὐοσμότερα 2, 16, 1, μακρο-
 βιώτερα 4, 13, 1. C. 2, 11, 3,
 φιλόφυχα καὶ ὄρεινα μᾶλλον
 3, 2, 4. ψυχρά C. 1, 16, 7. 8.
 αὐτόματα γενέσεις 3, 1, 4. ἀπὸ

σπέρματος καὶ ἀπὸ ῥίζης 2, 1, 1.
 πᾶν καὶ ἡμέρον καὶ ἄγριον 3, 2,
 2. ἡμερὰ δένδρα ἐξ ἀγρίων 3,
 24, 4. μεταβάλλει θεραπεία 2,
 2, 6. ἐξημερῶνται τροφῇ καὶ ἐπι-
 μελείᾳ 2, 2, 9. 11. maxime ἄγρια
 quae cultum recusant 3, 2, 1. ἀνώ-
 νυμα τὰ πλείστα 1, 14, 4. ἄκαρπα
 et κάρπιμα 2, 10, 1. ἄρρεν καὶ
 θῆλυ 1, 14, 4. — 1, 3, 5. 6. 1,
 14, 3. 1, 11, 2. 3, 8, 1. C. 1,
 10, 6. 1, 16, 5. 6. 10. 13. 1,
 18, 3. 2, 3, 6. 2, 18, 1. 5, 8,
 3. 5, 12, 9. 5, 15, 4. 6, 13, 3.
 6, 16; 4. 6, 18, 9. 6, 20, 1. —
 ἄγρια ὕλη 1, 9, 2. δένδρα 3, 1,
 1. καρποὶ C. 6, 16, 1. λάχανα
 7, 6, 1. δάφνη 1, 9, 3. δρύς
 1, 5, 2. πίτυς 1, 9, 3.
 ἄγριοῦτος 3, 2, 4.
 ἄγριοῦσθαι 5, 8, 2. C. 5, 3, 6.
 ἄγρωστις ῥίζαι γονατώδεις 1, 6,
 7. 10. καυλὸς ἀσθενῆς τὰ κάτω
 μεγάλη 1, 6, 10. φύεται ἐν ναυ-
 λῶν κατακοπέντων 2, 2, 1. —
 δυσώλεθρος 4, 10, 5. 6. 4, 11,
 13. 9, 13, 6. 9, 18, 2. ῥίζα
 γλυκεῖα C. 6, 11, 10.
 ἄγρώσκει similis planta marina
 4, 6, 6.
 ἄγχουσα ἐπιγειόφυλλον 7, 8, 3.
 radix rubra 7, 9, 3.
 ἄγειν εἰς ἐνιαυτὸν 9, 16, 6. τὰς
 ὥρας C. 1, 20, 4. πρὸς τὴν αὐ-
 τοῦ δύνανται C. 6, 2, 2.
 ἀγρὸν πνεῖν 9, 18, 11.
 ἀγρογῆ cultus 1, 3, 2. 3. 5. 1, 9, 1.
 C. 3, 13, 4, 3, 14, 2.
 ἀγώνιος φύλλον 3, 14, 2. 3,
 18, 11.
 ἄδαδος 5, 1, 5.
 ἀδελαντον αἰφύλλον 7, 10, 4.
 genera 7, 14, 1.
 ἀδελφθρος καρπὸς 3, 10, 5.
 ἀδιάφρακτος 8, 5, 2. — ὡς 6,
 5, 3.
 ἀδιάφορος C. 6, 2, 4.

THEOPH. II.

ἀδιάχυτος C. 4, 12, 2.
 ἀδύκιμος 9, 17, 1.
 ἀδράφαξ species singula 7, 4,
 1. inter λαχανώδη 1, 14, 2. radix
 7, 2, 6. 8. σπέρματα φυλλώδη
 7, 3, 2. ἐμφλοιοσπέρματον ibd.
 ἀρόκαρπος καὶ πλαγιόκαρπος
 1, 14, 2. 7, 3, 4. — 3, 10, 5. 7,
 1, 2.
 ἀρόος καρπὸς 3, 10, 5. 2, 4, 2.
 2, 6, 4. 3, 18, 6. 7, 4, 3. 8,
 4, 5. 8, 7, 4. 8, 11, 7. C. 4,
 13, 6.
 ἀρότης 7, 4, 11. C. 4, 12, 1.
 ἀρύνειν 2, 2, 4. 4, 11, 3. 6,
 2, 6. 7, 1, 7. 7, 3, 3. 8, 2, 6,
 8, 4, 4. 8, 6, 6. 8, 10, 3. 8,
 11, 4. 9, 11, 9. 9, 14, 4. C.
 3, 21, 1. 4, 13, 4, 6.
 ἄρυνσι C. 2, 12, 1. 4, 12, 11.
 ἀδυναμία 9, 18, 4.
 ἀδυνατεῖν 9, 18, 6. C. 5, 6, 12.
 ἀδωνίδος κῆποι 6, 7, 3. C. 1,
 12, 2.
 ἀειβλάστης C. 1, 11, 6.
 ἀειβλάστησις C. 1, 11, 6.
 ἀειδής C. 6, 6, 7. — ὡς C. 2, 4,
 11.
 ἀείζων inter ποιώδη 1, 10, 4.
 σαρκόφυλλον ibd. 7, 15, 1.
 ἀείκαρπα C. 1, 22, 4.
 ἀειφυλλία C. 2, 17, 2.
 ἀειφυλλια quae sint 1, 9, 3. στε-
 νοφυλλότερα 1, 9, 4. παρὰ τὸν
 τόπον ibd. ἡ ἀποβολὴ καὶ αὐ-
 ανσις κατὰ μέρος 1, 9, 7. ὀψι-
 καρπότητα C. 1, 22, 4. — 1, 3,
 5. 1, 4, 2. 1, 14, 3. 3, 2, 1.
 3, 3, 3. 3, 17, 1. 6, 6, 2. 7,
 10, 5. 9, 6, 1. C. 1, 10, 7. 1,
 11, 6. 1, 13, 2. 1, 17, 6. 1, 21,
 7. 2, 17, 2. 2, 18, 1. 2, 19, 2.
 ἄζωος C. 4, 15, 3.
 ἀήρ τὰ τοῦ ἀέρος 8, 3, 5. C. 3,
 2, 4. 3, 21, 3. 5, 1, 12. τὰ ἐν
 τῷ ἀέρι παθήματα C. 5, 8, 1.
 ἐκάστης χώρας C. 6, 13, 3. τρέφει

- καὶ αὖξει C. 3, 4, 2. ἄ. οἰκίους διατελεῖ τὰ τῆς φύσεως C. 2, 3, 7. συνεργεῖ ταῖς τροφαῖς C. 4, 12, 5. συγκαταφέρει σπέρματα 3, 1, 4. C. 1, 5, 2. — ἀέρος ἀνωμαλῆαι C. 3, 24, 2. διάθεσις C. 2, 3, 3. δυσκρασία C. 5, 8, 2. κατάστασις 8, 8, 6. 2, 8, 1. κατὰψυξις C. 1, 13, 7. κρᾶσις 8, 7, 6. 4, 15, 3. C. 1, 13, 2. 1, 14, 1. 1, 20, 4. 2, 3, 8. 3, 3, 3. 3, 21, 5. 4, 1, 3. 4, 13, 2. 6, 17, 3. 13. μεταβολή 6, 8, 6. C. 1, 17, 4. πύκνωσις C. 1, 13, 7. σκληρότης C. 6, 13, 4. φύσις C. 2, 14, 2. ψυχρότης C. 2, 3, 7. 4, 12, 5. — ἀήρ ἀνιμμένος C. 5, 4, 4. διαγελών C. 4, 5, 1. ἐφεστηκώς C. 5, 12, 7. μεταβάλλων C. 6, 17, 4. ὁ ἐξωθεν C. 3, 9, 6. ὁ γονεύων 8, 10, 5. ὁ περιέχων 8, 7, 6. C. 3, 22, 3. 3, 23, 4. ἄνδρος C. 6, 18, 3. ἀγέλιαντος C. 2, 12, 4. δροσοβολός C. 6, 18, 3. ἔμπυρος C. 1, 13, 5. 6, 20, 2. ἐπινεφής C. 2, 8, 4. 5, 12, 2. ἐρωδής C. 3, 2, 6. εὐβλαστής C. 1, 12, 7. εὐδιενός C. 1, 11, 5. εὐκραής C. 1, 11, 6. 2, 3, 3. εὐκρατος C. 1, 13, 11. 1, 18, 5. εὐμενής C. 2, 1, 6. 3, 4, 4. εὐπνους 1, 13, 8. εὐτραφής C. 4, 11, 8. εὐτροφος C. 2, 1, 5. 2, 8, 1. θολερός C. 5, 12, 2. κατὰξηρος C. 3, 22, 3. κάτομβρος ibd. μαλακός 6, 8, 1. C. 1, 11, 3. 2, 1, 3. 2, 3, 6. 4, 11, 8. ὀμιχλώδης C. 6, 18, 3. παχὺς C. 5, 14, 2. περισσευής C. 5, 14, 8. σκληρός C. 1, 11, 5. ὄγρός C. 2, 3, 6. 2, 8, 1. χειμῆριος C. 1, 11, 5. — 5, 12, 1. 5, 14, 1. 5, 15, 1. 6, 19, 3. ἀθεραπενυσία 2, 2, 12. ἀθέριτος σῖτος 8, 11, 4. ἀθερώδης στάχυς 7, 11, 2. ἀθήρ C. 4, 7, 4. ἀθησαύριστος 6, 4, 11. ἀθλητής 8, 4, 4. ἀθραγένη 5, 9, 6. ἀθρεῖν C. 1, 22, 6. ἀθρόος ἀθρόα φέται 7, 13, 4. ἄνθησις 8, 2, 5. — 8, 3, 3. C. 1, 12, 4. 3, 2, 7. 3, 5, 4. αἰγείρος arbor humidicola silvestris sterilis 3, 1, 1. 3, 4, 2. 3, 6, 1. 3, 3, 4. C. 1, 1, 3. εὐχως C. 1, 3, 5. μονοειδής 3, 13, 3. φλοιός σαρκώδης 1, 2, 7. 1, 5, 2. ὄρεινὴ καὶ πεδινὴ 3, 3, 1. ἔλειον 5, 9, 5. ἐν Κορήτη κάρπιμος 2, 2, 10. 3, 3, 4. — 4, 1, 1. 4, 7, 4. 4, 13, 2. C. 4, 5, 7. 5, 7, 2. αἰγίλωψ γένος θρόος 3, 8, 2. 6. αἰγίλωψ gramen. 8, 7, 1. 7, 13, 5. 8, 8, 3. 8, 9, 2. 8, 11, 8. σπέρματα γεννᾷ παρὰ μέρος C. 4, 6, 1. — C. 4, 16, 2. 5, 15, 5. αἰγίλινος 2, 8, 3. αἰγίλινος 3, 9, 3. 7. εὐχως, ἐνθαδον ibd. 5, 1, 9. αἰδοῖα 9, 18, 2. 9. αἰδοιῶδης σχέσις 3, 7, 4. -δες in seminibus 8, 2, 1. αἰθρία 4, 14, 13. C. 1, 9, 5. 5, 12, 2. 11. σκληραῖ C. 5, 14, 2. αἰμασία 6, 7, 8. αἰματώδης χυλός 6, 4, 6. 9, 1, 1. αἰμόδωρον 8, 8, 5. ἄινος ξύλα 1, 5, 3. φύλλα 8, 3, 1. αἶρα gramen. φλοιός μονόλοπος 1, 5, 2. ὀρύξή ὅμοιον 4, 4, 10. μεταβάλλει εἰς πυρὸν 2, 4, 1. 8, 8, 3. C. 4, 4, 5. 5, 3, 6. — 8, 4, 6. 8, 7, 1. C. 2, 16, 3. 4, 16, 2. 4, 4, 11. 4, 5, 2. 5, 5, 15, 5. αἶριον 9, 16, 6. αἰρώδης πυρὸς 8, 4, 6. αἰσθησις opp. λόγος C. 1, 21, 4. 6, 9, 1. 6, 12, 6.

αἰσθητήριον C. 6, 2, 2.
 αἰσθητικός C. 6, 2, 3.
 αἰσθητός C. 6, 9, 1.
 αἰτία αἰ ἐπάνω καὶ προτερῶν C.
 1, 4, 6. φυσική C. 5, 4, 7. οὐ-
 κεία C. 6, 18, 7. -ας γένος C. 1,
 18, 1. 1, 21, 5. 6, 11, 12. 2,
 11, 9.
 αἰτιασθαι C. 3, 7, 4. 4, 11, 8.
 6, 7, 13. 6, 19, 1.
 ἀκάρτος C. 1, 15, 1.
 ἀκάλυφτος 7, 7, 2.
 ἀκαιρία ἔργων C. 5, 15, 3.
 ἀκαμπής 3, 10, 4. 3, 11, 1.
 ἀκανθα ἢ ἀ. πᾶσιν ὥσπερ φύλ-
 λον 1, 10, 6.
 ἀκανθα ἀκανθα ἀπλῶς 6, 1, 3.
 ἀκανθαί 4, 6, 10. τινὲς C. 6,
 11, 15. — 9, 18, 1.
 ἀ. διψᾶς in Arabia 4, 7, 1.
 ἀ. βασιλική C. 1, 10, 5.
 ἀ. αἰγυπτία δάκρυον ἀφίησι
 4, 2, 1. 9, 1, 2. C. 6, 11,
 5. Descr. 4, 2, 8.
 ἀ. ἰνδική δάκρυον ἀφίησι 9,
 1, 2. 4, 4, 12.
 ἀ. ἡ ἕξιν καλουμένην 9, 1, 2.
 ἀ. ἀφύλλος in Gedrosia 4, 4,
 13.
 ἀ. λευκή τρίτος in Ariana 4,
 4, 12.
 ἀ. ἀτρακτύλις 9, 1, 1.
 ἀκανθικός 6, 1, 3. -ῆ φύσις
 ὀφθαλμικός 6, 4, 6. λαχανώδης
 7, 7, 3.
 ἀκανθοῦσθαι 7, 6, 2.
 ἀκανθοφόρος 3, 18, 2.
 ἀκανθώδης γένος 1, 10, 6.
 φύσις 6, 3, 7. πρόσφυς 4, 3,
 11. φύλλον 9, 4, 3. 9, 11, 9.
 ὄλως 6, 4, 1. ἔχινος 3, 10, 1.
 δένδρα 3, 3, 2. — 3, 11, 5. 3,
 16, 2. 6, 1, 2. 9, 4, 7. C. 6,
 12, 9.
 ἀκανίζειν 6, 4, 8.
 ἀκανικός 4, 6, 10.
 ἀκανος inter ὑλήματα, φυλλά-

κανθον 1, 10, 6. 6, 1, 3. 6,
 4, 3. τὸ ἄνθος ἐπ' αὐτῶν τῶν
 σπερμάτων 1, 13, 3.
 ἀκανος σπερματικός 6, 4, 9.
 ἀκανῶδες γένος 6, 4, 3. -ης
 κῆσις 6, 4, 8. τὰ ἀκανώδη
 καθ' ἑκαστον ἔχει τὸ ἄνθος 1,
 13, 3. 6, 4, 11. 6, 6, 6.
 ἀκάρδιον ξύλον 3, 12, 1.
 ἀκαρπεῖν 3, 3, 4. C. 1, 17, 9.
 1, 20, 5. 2, 16, 8. 5, 9, 9.
 ἀκαρπία ὅλως C. 4, 11, 6. unde
 C. 1, 16, 5. διὰ πῆρσιν 4,
 14, 8.
 ἀκαρπος opp. κάριμα 1, 14, 3.
 τὰ δοκοῦντα ἀ. 3, 1, 2. 3, 4,
 2. τῶν ὁμογενῶν C. 1, 5, 5.
 τὰ ἄρρενα τῶν ὁμογενῶν 3, 3,
 7. γένεσις C. 1, 5, 3. διὰ πλή-
 θος τροφῆς C. 1, 9, 1. unde
 ἀ. fiant C. 2, 10, 1. μακροβιώ-
 τερα C. 2, 11, 1. — 1, 3, 5. 1,
 4, 2. 2, 2, 8. 3, 3, 6. C. 1,
 12, 2. 1, 13, 8. 1, 18, 3. 1,
 21, 5. 2, 3, 7. 3, 7, 4. 3, 11,
 1. 5, 12, 9.
 ἀκάρπτος γῆ C. 3, 13, 3.
 ἀκατασκεύαστος 9, 16, 6.
 ἀκέραιος C. 5, 12, 11.
 ἀκέλυφος C. 1, 17, 8.
 ἀκέφαλος 7, 4, 10.
 ἀκιδῶδες σπερματίον 4, 12, 2.
 ἀκίνητος C. 6, 10, 10.
 ἀκλαστός C. 1, 15, 1.
 ἄκλων 6, 6, 2.
 ἀκμάζειν 4, 6, 4. 4, 13, 6. 5,
 1, 4. 7, 3, 4. 9, 15, 4.
 ἀκμαῖα ἔργα C. 3, 16, 2.
 ἀκμή 1, 7, 2. 5, 1, 3. 7, 3, 4.
 C. 4, 3, 7. 6, 11, 13. 6, 17,
 3. βλαστήσεως 2, 19, 2.
 ἀκνιστος? C. 2, 4, 6.
 ἀκόλλος C. 6, 10, 3.
 ἀπολουθεῖν 1, 2, 2. C. 4, 11,
 9. 5, 1, 12. 5, 16, 2. 6, 20, 1.
 ἀκόλουθος 8, 5, 3. C. 6, 5, 6.
 3, 9, 1.

- ἀκόννη 9, 20, 4.
 ἀκονίατος 8, 11, 1. C. 4, 16, 1.
 ἀκόνιτον 9, 16, 4. ἀχρηστον
 τοῖς μὴ ἐπισταμένοις 9, 16, 7.
 ἄκοπος σίτος etc. 4, 4, 2. C. 4,
 13, 7. 4, 16, 2. 6, 10, 6.
 ἀκόριστος C. 4, 12, 3.
 ἄκορος 8, 6, 4. 8, 7, 7.
 ἄκορνα φυλλάκανθον 1, 10, 6.
 6, 4, 3. Descr. 6, 4, 6.
 ἄκος 2, 8, 4. C. 3, 6, 4.
 ἄκρασία C. 3, 2, 5.
 ἄκρατος C. 6, 4, 6. 6, 12, 7.
 6, 17, 6. — οἶνος 9, 8, 6. 9,
 11, 5.
 ἀκρεμονικὸς 4, 6, 8. 7, 1, 8.
 7, 8, 3. C. 2, 12, 2.
 ἀκρεμὼν 1, 10, 7. 1, 12, 3. 1,
 14, 2. 4, 6, 8. C. 5, 1, 3. —
 ἔχουσι ἐν ἑαυτοῖς ἀρχὰς ζωτι-
 κὰς C. 1, 12, 9. γένεσις ἀπὸ
 αὐτῶν 2, 1, 1. 2. φύτεία ἀπὸ αὐ-
 τῶν C. 1, 1, 3. καρπὸς ἐξ αὐτῶν C. 5,
 1, 2. e qua materie fiunt C. 6,
 12, 5.
 ἀκριβεία C. 3, 20, 5.
 ἀκριβής C. 5, 12, 10.
 ἀκριβολογεῖσθαι 1, 3, 5. 1,
 4, 3.
 ἀκρόβλαστος 1, 14, 2.
 ἀκρόδρυα 4, 4, 8. 11. C. 3, 6,
 7. 6, 11, 2. — οἰς ὑπαρτεῖται
 οἰκειόταται 2, 5, 7.
 ἀκρόκαρπα 1, 14, 2. 3, 18, 12.
 7, 3, 4. 8, 3, 4.
 ἄκρος C. 6, 16, 8. 6, 17, 3.
 ἀκροσχιδής 3, 11, 1.
 ἀκροφυής 9, 5, 1.
 ἀκρόφυλλος 1, 14, 2.
 ἀκτέος? πρωτῆλαστον 3, 4, 2.
 ἀκτὴ inter ἀκαρπα et φύλνδρα C.
 1, 1, 3. Describ. 3, 13, 4. αὐξὸς
 1, 5, 4. μήτρα 1, 6, 1. ὀλίγους
 ἔχει ὄζους 1, 8, 1, 4, 13, 2.
 ἀκτινον ξύλον 5, 3, 3.
 ἀκνίλος fructus φελλόδρυος et
 πρίνου 3, 16, 3.
- ἄλεια C. 1, 12, 6. 2, 11, 8. 2,
 19, 3. 3, 6, 5. 4, 3, 2. 5,
 6, 6.
 ἄλεινός 4, 5, 2. 8, 8, 1. 9,
 7, 3. C. 3, 23, 5. 4, 12, 3.
 5, 12, 3. 11. 5, 14, 3. 6, 18,
 12.
 ἄλειμμα ἰδρωτικὸν 9, 20, 2.
 ἄλεξητήριον 7, 13, 4.
 ἄλεξιφάρμακα 9, 15, 7. 9,
 19, 2.
 ἄλς ἄλς οἱ παραβαλλόμενοι τοῖς
 φοίνεξιν C. 3, 17, 1. 6, 4, 6.
 6, 10, 8.
 ἄλγηθεν 4, 12, 13.
 ἄλθαια 9, 15, 5. 9, 18, 1.
 ἄλιμον enecat cytisum 4, 16, 5.
 C. 5, 15, 4. 6, 10, 5.
 ἄλίπεδα 7, 15, 2.
 ἄλιπής 9, 1, 3.
 ἄλίσκεσθαι morbo 4, 14, 4.
 ἄλλοιολος genus quercus 3, 8,
 2. 5, 1, 2.
 ἄλκυνονίδες C. 1, 7, 5.
 ἀλλήλων κατ' ἀλλήλους 3, 12, 1.
 παρ' ἀλλήλα 4, 3, 1.
 ἄλλοιός 1, 3, 2. 1, 6, 8. μορφῇ
 C. 5, 6, 9.
 ἄλλοιοῦν 8, 7, 4. 9, 16, 2. C.
 1, 9, 3. 2, 16, 3. 3, 17, 6.
 4, 4, 8. 4, 12, 11. 5, 9, 3.
 5, 16, 1. 6, 7, 1. 5. — οὐσθαι
 διὰ θεραπείας C. 2, 14, 1. αὐ-
 τομάτως C. 6, 3, 3. τροφαῖς
 C. 3, 24, 4. σπέρματα 3, 24, 4.
 ἀλλοιώσις C. 1, 1, 2. 1, 5, 2
 5. 1, 7, 5. 2, 9, 14. 2, 14
 2. 5. 4, 4. 11. 4, 5, 5. 5, 4, 5
 5, 9, 3. 6, 3, 2. 6, 6, 7. 6
 7, 5. 6, 8, 4. — εις ποιοῦσι ὥρα
 τροφαὶ καὶ ἀήρ C. 4, 5, 5.
 ἀλλότριος —ως 9, 8, 6. τροφῇ
 C. 4, 9, 2. τόπος 5, 2, 2. —ιοι
 τῷ ζῶντι τὸ μὴ ζῶν 1, 4, 5. —
 C. 2, 5, 4. 3, 1, 2. 3, 18, 3
 4, 3, 4. 4, 6, 5. 4, 16, 3. 5, 6, 1
 5, 14, 8. 6, 7, 7. 6, 17, 12. 6, 19, 1

ἀλμᾶν, quod vocabulum non est in Lexicis 7, 5, 4. 8, 10, 1. C. 6, 10, 4.

ἄλμη 4, 6, 10. 5, 4, 3. 6, 4, 10. 8, 6, 5. C. 2, 7, 5. 3, 17, 2. 3, 22, 3. 3, 24, 3. 4, 8, 4. 4, 14, 4. 5, 6, 10. 5, 9, 6. 5, 10, 3. 6, 10, 4.

ἀλμυρὶς 4, 3, 5. C. 2, 5, 2. 2, 6, 3. 3, 6, 3. 5, 15, 4. 6, 10, 1. 4, 10.

ἀλμυρὸς 4, 7, 6. C. 2, 5, 1. 6, 3, 5. 6, 10, 1. — γῆ C. 2, 4, 12. χυμὸς 6, 1, 3. 6.

ἀλμυρῶδης C. 3, 17, 2.

ἀλμώδης 8, 7, 6. C. 2, 16, 8. 3, 6, 3. 3, 17, 2. 6, 3, 2. 6, 10, 4.

ἀλοᾶν C. 4, 6, 5. 4, 12, 8. 9.

ἀλογία C. 1, 13, 4.

ἀλόπιστα ξύλα 5, 3, 3.

ἀλσίγη 9, 13, 3.

ἀλσώδης 3, 4, 2. 3, 1, 1. 3, 2, 4. C. 2, 7, 3. 2, 11, 1.

ἀλυνκός 4, 3, 5. C. 2, 5, 3. 6, 1, 4. 6, 10, 1. — ὕδωρ 7, 5, 1.

ἀλυνκότης C. 2, 5, 4. 3, 17, 8.

ἀλυνκώδης 9, 11, 2.

ἀλυνπία 2, 4, 2.

ἄλφειτον 8, 8, 2. 8, 11, 3. 9, 9, 1.

ἀλφὸς 9, 9, 4. 9, 12, 2.

ἀλωπέκουρος σταχυώδης 7, 11, 2.

ἄλως area 3, 1, 3. 8, 11, 7. 9, 3, 1. C. 4, 12, 11. 4, 16, 2. 5, 6, 9.

ἄμαξικά τὰ 5, 7, 6.

ἄμαξοπηγία 5, 7, 6. 3, 10, 1.

ἄμαρακος inter coronarias 6, 1, 1. 6, 7, 4. ὁ φρύγιος 6, 8, 3. inter aromata 9, 7, 3. ὁ χλωρός C. 1, 4, 1. ἄμαρακον ἀέφυλλον 1, 9, 4.

ἄμυρὸς 6, 2. 5. 8. ἄνθος 6, 7, 1.

ἄμυροῦσθαι 9, 14, 3.

ἄμᾶν 9, 11, 7. 9.

ἄμβλοῦσθαι 4, 14, 6.

ἀμβλωπῆς C. 3, 15, 2.

ἄμβλωσις C. 5, 9, 13.

ἄμενηνὸς φύλλον 3, 9, 1. 4, 12, 2. σπέγμα C. 1, 5, 4. 1, 10, 1. 4, 4, 3. κλήμα C. 3, 14, 5.

ἄμεταβλησία C. 6, 19, 3.

ἄμετάβλητος C. 6, 10, 2.

ἄμειγῆς C. 6, 17, 1.

ἄμητος πυροῦ 3, 4, 4.

ἄμιξία C. 4, 16, 2. 6, 17, 1.

ἄμισχος φύλλα 1, 2, 7. 3, 7, 5.

ἄμυδῆς γῆ 4, 8, 12. C. 2, 4, 1.

ἄμόργη ἐλαίου C. 1, 19, 3. 6, 8, 3.

ἄμπελος φλοιὸς 1, 5, 2. μήτρα 1, 6, 1. ξύλον γλισχρόν 5, 3, 4.

ῥίξαι 1, 6, 3. 5. κλήματα 1, 8, 5.

ἔλιξ propria vitis 1, 2, 2. βλα-

στός C. 6, 12, 9. ὀφθαλμοὶ 1, 8,

5. φύλλα 1, 10, 4. 5. 7. 9.

ἄνθος 1, 13, 1. 3. fructus 1,

11, 4. ὕγρότης 1, 12, 2. C. 3,

22, 6. ῥεῖ C. 5, 9, 10. χυλὸς

1, 21, 1. φιλνῆρον 2, 7, 1. πολ-

λῆς τροφῆς δεῖται C. 2, 4, 4.

3, 11, 4. πρωῒβλαστος 1, 15, 1.

πρωῒκαρπος 1, 17, 1. εὐτραφῆς

3, 5, 4. duratio 4, 13, 4. χώρα

πεδινηὴ οἰκειοτάτη 2, 5, 7. ἐκ

τῶν νέων βλαστῶν φέρει καρ-

πὸν 1, 14, 1. scandit C. 2, 18,

2. ὀσφραντικόν C. 2, 18, 4.

ἄμπέλου φυτό C. 2, 15, 1. 2,

18, 1. 5, 17, 5. ἀπὸ τῶν κλη-

μάτων βλαστάνει 2, 1, 3. C. 1,

3, 1. 1, 12, 9. ἐκ καρποῦ

χείρων 2, 2, 4. C. 1, 9, 1. τὰ

φυτεντήρια qualia esse oporteat

2, 5, 3. C. 3, 11, 5. προμύ-

σχεύουσι τὰ φυτὰ 2, 5, 3. ἐνοφ-

θαλμισμὸς C. 1, 6, 8. φυτενο-

μένη παρὰ φύσιν ἄκαρπος 2, 5,

7. διακάθαρσις 2, 7, 2. C. 3,

13. uva maturescente non est

tangenda 2, 7, 5. κλάσεις C. 2,

14, 4. τομὴ C. 3, 5, 5. 3, 7, 7.

interserunt hordeum C. 3, 10, 3.

- cultura vitis C. 3, 11. *ἀγίλατος*
 quomodo fiat C. 5, 6, 13. *μετα-*
βολαὶ ὡς τέρατα 2, 3, 1. *καρ-*
ποί ποτε ἐκ στελέχους 2, 3, 3.
καρπὸς ἀνευ φύλλων 2, 3, 3.
 C. 5, 4, 1. *mutat colorem fru-*
ctus 2, 3, 2. C. 5, 3, 1. *morbi*
 4, 14, 2, 6. *τραγᾶ* 2, 7, 6. C. 1,
 5, 5. 1, 17, 10. 5, 9, 10. *μαι-*
νομένη C. 1, 11, 3. 1, 18, 4.
laurus et raphanus infesta 4, 16,
 6. C. 2, 18, 4. *figus et olea*
infesta C. 3, 10, 6. *δσα γῆς εἶδη*
τοσαῦτα καὶ ἀμπέλων 2, 5, 7.
 C. 4, 11, 6. *genera secundum*
τομήν C. 3, 2, 3. *γένος μὴ τε-*
λεοκαρποῦν 1, 13, 4. *πρωτό-*
τομος 4, 14, 6. *πρωῖα εἰ ὄψια*
 C. 1, 18, 1. 4, 11, 2. *ἀφονταῖος*
 C. 3, 15, 5. *κάπνεος* 2, 3, 2.
 C. 5, 3, 1. *κανθάρεως καλου-*
μένη C. 2, 15, 5. *λευκή* C. 1,
 20, 5. 3, 11, 1. *in Indiae mon-*
tanis 4, 4, 11. *in Tmolo et Olympo*
Mysio 4, 5, 4. *in insula Tylo* 4,
 7, 8. *Singularis in Ida* 3, 17, 4.
 1, 9, 1. 3, 15, 3. 3, 17, 3. 4,
 14, 13. 4, 15, 1. 5, 4, 1. 5,
 9, 5. 6. 9, 13, 5. 9, 18, 11.
 9, 1. 6. C. 1, 3, 1. 1, 11, 6.
 1, 17, 4. 9. 2, 2, 1. 2. 2, 4,
 7. 2, 7, 4. 2, 8, 1. 3. 2, 10,
 3. 2, 11, 1. 2, 15, 3. 3, 5, 3.
 3, 6, 6. 8. 3, 7, 3. 3, 8, 1.
 3, 9, 5. 3, 22, 5. 4, 7, 2. 5,
 1, 2. 12. 5, 12, 5. 8. 5, 14,
 3. 5, 16, 3. 5, 17, 7. 6, 8,
 6. 6, 12, 4.
ἀμπέλου ἀγρίας ῥίζα 9, 14, 1.
 9, 20, 6.
ἄμπελς marina 4, 6, 2. 9.
ἀμπελοφόρος γῆ C. 2, 4, 4.
ἀμπελουργεῖν C. 3, 7, 5. 3,
 14, 1. 3, 15, 1.
ἀμπελουργία C. 3, 14, 2. 3,
 15, 1.
ἀμπελουργοὶ C. 2, 4, 8.
ἀμπελὼν 9, 10, 3.
ἄμπωτις 4, 7, 4. C. 2, 5, 2.
ἀμυγδαλὴ ῥίζα 1, 6, 3. *ἀνθος*
φυλλῶδες 1, 13, 1. *ἐνίων ἐπέ-*
ρυθρον *ibid.* *προανθεῖ τῶν φύλ-*
λων 7, 13, 7. C. 1, 14, 4. *πρωί-*
βλαστει 1, 9, 6. *χυλὸς καρποῦ*
ἐλαώδης 1, 12, 1. *ἀποβάλλει*
τὸν καρπὸν πρὸ τοῦ πέφυ 2,
 8, 1. *καρπὸν φέρει ἐκ τῶν*
ἐνων βλαστῶν 1, 14, 1. *προφαί-*
νει καρπὸν πολὺν C. 2, 11, 11.
εὐβλαστῆς C. 1, 10, 2. *πάμπαν*
ἀπαθῆς 4, 14, 12. *χαλεπή* C. 3,
 10, 6. *cultura* C. 3, 18, 2. *ἐνοφ-*
θαλμίζουσιν C. 1, 9, 1. *βλα-*
στάνει φυτευομένη 2, 1, 3. *e se-*
mine peior 2, 2, 5. C. 1, 9, 1.
ἀπαγοιούται 2, 2, 9. *θεραπεία*
μεταβάλλει 2, 2, 11. — *ἦν κολά-*
ξειν 2, 7, 6. C. 1, 17, 10. 2, 14, 1.
 4, 5, 9, 11. *stercore suillo ex amara*
fit dulcis 2, 7, 7. C. 3, 9, 3. *mu-*
tatio C. 3, 17, 6. *germinatio* 8,
 2, 2. *fundit lacrymam* 9, 1, 2.
 5. — 3, 11, 4. 3, 12, 1. 5. 4,
 4, 7. 5, 9, 5. 9, 19, 1. C. 1,
 3, 2. 1, 17, 9. 1, 20, 5. 1,
 22, 7. 2, 9, 3. 2, 11, 10. 2,
 15, 1. 2, 16, 8. 3, 6, 8. 3,
 10, 2. 4, 1, 6. 5, 4, 1. 5, 10, 2.
 5, 16, 4. 5, 17, 4. 5, 18, 4.
 6, 11, 15.
ἀμυγδαλὴ τὸ σπέρμα εὐθὺ μετὰ
τὸ περιέχον 1, 11, 1. *περιεχο-*
μένη κεύφει ἐκλώδει 1, 11, 3.
 C. 6, 16, 7. 6, 6, 8.
ἀμυγδαλον C. 4, 2, 1.
ἀμυγδαλώδης καρπὸς 4, 2, 5.
ἄμφανξις *in ἐλάτῃ* 3, 7, 1. 3, 9, 8,
ἀμφίβια 1, 4, 3.
ἀμφίδοξος 1, 22, 2.
ἀμφίεργος γῆ 3, 23, 1.
ἀμφίκαρπα 1, 16, 12.
ἀμφίφωνα 3, 7, 1.
ἄμωμον 9, 7, 2.
ἀναβάπτειν 3, 13, 6.

- ἀναβιώσκεισθαι 4, 3, 11. 4, 14, 12. 4, 16, 2.
 ἀναβλαστάνειν 2, 3, 3. 3, 1, 6. 3, 17, 3. 4, 2. 8. 4, 14, 13. 7, 10, 1. C. 4, 11, 4. 5, 13, 4.
 ἀναβλάστησις 8, 1, 6. C. 5, 13, 5.
 ἀναγκαῖον τὸ 1, 4, 3. — ὡς 4, 4, 1.
 ἀναγκη C. 2, 6, 1. 2, 10, 2. 2, 11, 7. 2, 13, 5. 6, 3, 4.
 ἀναγλυκαίνεσθαι C. 3, 22, 3.
 ἀνάγειν εἰς ὄψος 1, 3, 2. πρὸς τὴν φύσιν 1, 5, 5. πρὸς ἀρχὰς C. 1, 21, 4. εἰς οὐσίαν C. 4, 6, 6. εἰς τέρατα καὶ σημεία C. 5, 4, 3. — C. 4, 5, 2.
 ἀναγωγή C. 3, 7, 4.
 ἀναδάκνειν C. 3, 17, 4.
 ἀναδεδραῖς C. 1, 10, 4. 3, 10, 8. 5, 5, 4.
 ἀναθεύειν 9, 13, 3. 9, 18, 8. 9, 20, 4.
 ἀνάδηξις C. 3, 17, 5.
 ἀναθιδόναι 8, 1, 6. C. 5, 3, 3.
 ἀνάδοσις ὑδάτων C. 1, 13, 6. — ἀθρόα δένδρων C. 2, 1, 4.
 ἀναδρομή C. 4, 5, 1. 4, 11, 3.
 ἀναζητεῖν C. 6, 18, 11.
 ἀναζυμοῦν C. 2, 1, 3. 3, 23, 4. 5, 9, 12. 5, 13. 1. 6, 1, 5.
 ἀναθεραπεύειν βλαστούς 4, 13, 3.
 ἀναθερμαίνεσθαι 5, 6, 3. C. 5, 9, 12.
 ἀναθεωρεῖν 1, 5, 1. 8, 6, 2.
 ἀναθυμιάσις C. 5, 12, 3.
 ἀνακαθαίρειν 1, 3, 3. 1, 9, 1.
 ἀνάκανθος ἐχθρὸς 3, 10, 1. τοῖς φύλλοις 6, 5, 2. — 3, 12, 9. 6, 1, 2.
 ἀνάκλασις φύλλων 1, 10, 2.
 ἀνακολυμβᾶν 4, 6, 5.
 ἀνακομίζεσθαι C. 2, 4, 6.
 ἀνακνῶν C. 6, 1, 5.
 ἀναλαμβάνειν 5, 2, 2.
 ἀναλάμπειν C. 4, 13, 6.
 ἀναλίσκειν 2, 6, 8.
 ἀναλλοίωτος C. 4, 12, 2. 6, 10, 3.
 ἀναλογία 1, 1, 4. 1, 1, 11. 4, 1, 4. C. 1, 16, 4. 5. 4, 4, 9, 11.
 ἀναμάχεσθαι C. 3, 2, 5.
 ἀνάμιξις C. 4, 15, 4.
 ἀνανθής 1, 3, 5. 1, 14, 3. 3, 2, 1. 3, 12, 4. 7, 7, 4. C. 2, 19, 1. οὐδείς χρόνος ἄ. 6, 8, 4.
 ἀναξηραίνειν 6, 3, 6. 9, 7, 1. 4. C. 5, 14, 5. 5, 16, 1. 5, 17, 2.
 ἀναξηράνσις 3, 1, 3.
 ἀνάπαλιν 2, 6, 12. 5, 6, 1. 7, 4, 9. 8, 3, 51. C. 2, 9, 4.
 ἀναπιδύειν C. 6, 4, 1.
 ἀναπίνειν C. 3, 6, 1.
 ἀναπληροῦσθαι C. 4, 16, 2.
 ἀναπληρώσις 9, 2, 6.
 ἀνάπλους 4, 7, 3.
 ἀνάπνυειν 5, 9, 6.
 ἀναπνευστικὸς C. 6, 5, 5.
 ἀναπνοή 7, 5, 6. ἀπο θαλάττης 6, 2, 4.
 ἀναπόμικτος χυλὸς C. 6, 8, 4.
 ἀνασκάπτειν 3, 18, 5. C. 1, 15, 1.
 ἀνάστημα στελέχους 2, 6, 19. σπιθαμιαῖον 9, 9, 5.
 ἀναστομοῦν C. 2, 5, 4.
 ἀναστόμωσις C. 3, 17, 6.
 ἀνατέλλειν ὅλη 3. 1, 6. φύλλα 7, 13, 5. C. 4, 4, 10. κύαμος 8, 1, 6. σίλφιον C. 1, 5, 7. σπέρμα C. 4, 6, 8.
 ἀνατιθέναι 8, 4, 6.
 ἀνατολαί 9, 15, 2.
 ἀνατομή 1, 1, 4.
 ἀνατρέπειν ἀρούρας 8, 9, 1.
 ἀνατρέφειν ὑποζύγια C. 2, 17, 6.
 ἀνατρέχειν πρὸς βλάστησιν C. 1, 12, 3. σπέρματα C. 3, 23, 3.
 ἀνανξής ἡ ξηρότης C. 1, 8, 4. — C. 4, 6, 3. H. 3, 5, 2.
 ἀναφέρειν πρὸς τὸ τέλος C. 3, 2, 3. ἐπὶ τὴν χώραν C. 3, 21, 3.
 ἀναφορά 1, 1, 4. 11. C. 4, 7, 1. 4, 10, 3. 6, 12, 6.

ἀναφύειν 2, 2, 9. 3, 1, 2. 8, 2, 3. 8, 6, 1. C. 5, 15, 1.

ἀναφυρεῖν 9, 12, 1.

ἀναχωρεῖν χώρα ἀναχωρη-
κυῖα 9, 7, 4.

ἀνθηρα 7, 15, 1. C. 3, 15, 4.

ἀνδράχλη arbuscula, describ.

3, 16, 5. φλοιορραγῆς 1, 5,

2, 4, 15, 2. ἀέλφυλλον 1, 9,

3, 8. ἰδία ὀρεινῶν 3, 3, 1.

cum domestica germinat. 3, 4, 2.

bis fructificat 3, 4, 4. ὀφίκαρ-

πος 3, 4, 6. 3, 6, 1. βραχύρ-

ριζον 7, 2, 9. usus ligni 5, 7,

6. — 4, 4, 2. 4, 7, 5. 4, 15,

1. 7, 1, 2. 9, 4, 3.

ἀνδράχνη oleracea C. 1, 10, 4.

4, 3, 2.

ἀνδριαντοποιὸς 9, 13, 4.

ἀνδρομήκης φοῖνιξ 2, 6, 7.

ἀνέλαιος C. 2, 3, 8.

ἀνεμωνὴ ἐπιγειόφυλλον 7, 8, 3.

hieme floret 1, 10, 2. — 6, 8,

1. 7, 7, 3. 7, 10, 2.

ἀνεμώδης C. 3, 12, 3.

ἀνερεργῆς 9, 16, 9. 9, 17, 1.

ἀνεπίδοτος 7, 4, 8. C. 4, 6, 3.

ἀνερίναστος σῦκα 2, 8, 3. C.

2, 9, 12.

ἀνεσις 5, 8, 2. ἀέρος C. 2, 1, 6.

ὀσμῆς C. 6, 15, 3. — C. 5, 14, 7.

ἀνήμερος 8, 9, 2.

ἀνηθὼν λάχανον γυμνόσπερμον

1, 11, 2. ῥίζα ξυλώδης 7, 2, 8.

μονογενὲς 7, 4, 1. ὕψους εὐω-

δῖαν ἔχει 1, 12, 1. — 6, 2, 8,

7, 1, 2. 7, 6, 4. C. 6, 9, 3.

ἀννηθὼν λάχανον γυμνόσπερμον

1, 11, 2. χυλὸς καρποῦ εὐώδης

1, 12, 1.

ἀννητος inter aromata 9, 7, 3.

ἀνθεμον inter ποιώδη, τὸ ἄν-

θος ἐπ' αὐτῶν τῶν σπερμάτων

1, 13, 3. ἐπιγειόφυλλον 7, 8,

3. τὸ φυλλῶδες ἐπικαυλόφυλ-

λον 7, 8, 3. inflorescentia et

fructificatio 7, 14, 2.

ἀνθέριον ποτὲ ἐν θαλάσῃ 1,

4, 3. — ὅς 6, 2, 9. 7, 13, 2—4.

ἀνθερικῶδης καυλὸς 9, 10, 1.

ἀνθεῖν τὰ ἀνθοῦντα opp. τὰ

ἀνανθῆ 3, 2, 1. κατὰ μέρος 7,

3, 1. 7, 14, 2. 8, 2, 5. C. 4,

10, 3. 5, 2, 5.

ἀνθηδὼν et ἀνθηδονοειδῆς

species μεσπίλης 3, 12, 5.

ἀνθηήλη 4, 10, 4. 4, 11, 4.

ἀνθησις πολυχρονία χεδροπῶν

C. 4, 10, 1. ὀλιγοχρονία 6, 8,

2. ἀθρόως γίνεται 8, 2, 5.

ἀθρόα et κατὰ μέρος 8, 3, 3.

7, 9, 2, 7, 13, 2. ἀκολουθοῦσι

τὰς βλαστῆσεις 3, 4, 2. πρὸ

ῶρας C. 5, 9, 13.

ἀνθητικὰ opp. ἀνανθῆ 1, 14, 3.

ἀνθικὸς 6, 6, 2. 11. 6, 8, 2.

7, 13, 7. C. 4, 11, 10.

ἀνθινος 7, 9, 2.

ἄνθος ἐπέτειον μόριον 1, 10,

9. ἐπιγινόμενον κατ' ἐνιαυ-

τὸν 3, 7, 3. compositio 1, 10,

10. differentiae 1, 3, 1. μονό-

φυλλον διαγραφὴν ἔχον τῶν

πλειόνων 1, 13, 2. διατετηρη-

μένα 1, 13, 3. ἐπὶ τῶν καρ-

πῶν 1, 13, 3. κηριῶδες 3,

13, 3. 6. χνοῶδες, φυλλῶδες

8, 3, 3. κολοβά ibd. τὸ ἀπὸ

τοῦ ἄρρενος in palma 2, 9, 15.

διαφοραὶ in oleraceis 7, 7, 4.

τὸ στρογγύλον τὸ ὑποκάτω τοῦ

ἀνθους 7, 13, 2. δένδρων τινῶν

3, 3, 8. ἐπιμένει τῶν καρπῶν

ἀυξανομένων 1, 13, 3. oppo-

situm σπέρματι 3, 1, 3. δέν-

δρα φνόμενα ἀπὸ τῶν ἀνθῶν

3, 3, 7. συμπαρεφερόμενα τῷ

ἡλίῳ C. 2, 19, 5. πρόσφατα

εὐοσμότερα C. 6, 14, 9. ηἵστον

εὐοσμα C. 6, 15, 1. γλυκέα C.

6, 15, 4. eminens odori C. 6,

17, 1. χεῖριστα ἐν Αἰγύπτῳ C.

6, 18, 3. — C. 6, 11, 4. C. 6,

14, 3. C. 6, 20, 4.

- ἀνθοφόρος C. 1, 5, 5.
 ἀνθορακεία 3, 8, 7.
 ἀνθορακία 5, 9, 4.
 ἀνθορακεύειν 3, 8, 5, 9, 3, 1.
 ἀνθοραξ 5, 9.
 ἀνθορηνοσιδὲς ζωὸν 7, 13, 3.
 ἀνθώδης ἄνθος 1, 13, 1. οἰάνθη
 6, 6, 11.
 ἀνιέναι 5, 8, 3, 5, 5, 1, 8, 4,
 9, 5, 1, 4, 5, 4, 4, 5, 13,
 2. C. 1, 7, 5, 2, 19, 3.
 ἀνικμος C. 6, 20, 2.
 ἀνιμῶν 4, 3, 5.
 ἀνιστορεῖν C. 1, 5, 5.
 ἀνίσχειν 7, 13, 6.
 ἀνοξος 1, 8, 1, 2, 1, 9, 2, 3,
 10, 1, 3, 11, 3, 3, 13, 3, 3,
 14, 1, 3, 17, 5, 4, 1, 4.
 ἀνολίγω C. 1, 4, 4.
 ἀνοιδεῖν 7, 4, 12, 9, 8, 5.
 ἀνοιδίσκειν C. 4, 13, 7.
 ἀνομοιότης C. 6, 2, 2.
 ἀνομολογούμενον 8, 4, 5.
 ἀνόστιμος C. 3, 21, 1.
 ἀνοστος C. 4, 13, 2.
 ἀνούλον ξύλον 3, 11, 3.
 ἀνύχος 3, 8, 13.
 ἀντεστραμμένως 6, 4, 8.
 ἀντέχειν C. 4, 15, 3.
 ἀντιβάλειν C. 4, 6, 4, 8.
 ἀντιδιηρημένα τὰ 4, 13, 1.
 ἀντίθεσις C. 2, 4, 10.
 ἀντικάειν C. 6, 1, 5.
 ἀντικεῖσθαι C. 4, 15, 1.
 ἀντικόπτειν C. 1, 12, 6, 2, 1, 5.
 ἀντιλαμβάνεσθαι 4, 1, 5, 4,
 8, 8, C. 3, 5, 1, 3, 11, 5.
 ἀντιληπτικός C. 1, 6, 4.
 ἀντίληψις C. 1, 6, 2, 2, 18, 2,
 3, 6, 6.
 ἀντιπεριτίστασθαι C. 2, 9, 8,
 6, 7, 8, 6, 8, 8, 6, 18, 11.
 ἀντιπερίστασις C. 1, 12, 3, 1,
 13, 3, 5, 2, 6, 1, 2, 8, 1, 6, 18, 12.
 ἀντιπίπτειν C. 5, 6, 4.
 ἀντιπληροῦσθαι C. 1, 13, 3,
 2, 1, 2.
 ἀντίρριξον 9, 19, 2.
 ἀντισπᾶν C. 1, 15, 3, 1, 10,
 4, 2, 12, 2, 4, 3, 16, 3, 4, 1,
 4, 4, 8, 3, 5, 6, 4.
 ἀντιστατεῖν 1, 7, 1.
 ἀντωθεῖν 5, 6, 1.
 ἀνυγραίνειν C. 1, 16, 2, 1,
 19, 3, 2, 6, 1, 2, 9, 3, 4, 13,
 3, 6, 5, 18, 1, 6, 6, 5.
 ἀνύδρευτος 7, 4, 6.
 ἀνυδρία 4, 7, 1, C. 5, 9, 8.
 ἀνώλεθρος 3, 12, 2, 9, 3, 15, 4.
 ἀνωμαλῆς C. 3, 6, 5, 6, 17, 11.
 ἀνωμαλία φύλλων 6, 1, 4, με-
 ρῶν 8, 4, 1, ἀέρος C. 3, 24,
 2, καὶ τροφῆς C. 6, 18, 1, 6.
 καρπῶν C. 4, 11, 6.
 ἀνώμαλος C. 5, 3, 3.
 ἀνώνυμος 4, 4, 5, κοινῇ προς-
 ηγορία 8, 1, 1.
 ἀξίλη 9, 4, 4.
 ἄξων 5, 7, 6.
 ἄοξος 1, 5, 4, 5, 8, 1, ὅλη
 5, 2, 1. Vide ἄνοξος.
 ἀπαγριουῖσθαι τὰ ἡμέρα 2, 2,
 9, πᾶν ἐξαμελουμένον ἀπα-
 γριούται 3, 2, 2, — 8, 8, 2,
 8, 9, 3, C. 2, 15, 1.
 ἀπαγρίωσις 4, 5, 6.
 ἀπάθεια κακῶν 9, 15, 1, C.
 4, 12, 11, 6, 5, 4.
 ἀπανθεῖν 1, 13, 3, 3, 12, 2,
 3, 16, 4, 4, 10, 3, 6, 2, 3,
 7, 3, 1, 7, 4, 12, 8, 2, 5, 8,
 10, 3, C. 3, 16, 1, 3, 24, 3,
 4, 10, 3, 4, 13, 4.
 ἀπάνθησις 7, 7, 4, 8, 2, 5,
 C. 2, 2, 1.
 ἀπαθής C. 1, 22, 3, 2, 2, 1,
 3, 7, 3, 4, 5, 4, 4, 6, 2, 7,
 4, 15, 3, 5, 12, 5, 10, 5, 13,
 1, 5, 16, 2, 6, 7, 2.
 ἀπαλλαγή 9, 3, 3, 9, 16, 6, 9.
 ἀπαλλάττειν mortem afferre
 9, 15, 2, 9, 16, 5, 6.
 ἀπαλοῶν C. 4, 12, 8.
 ἀπαράβλαστος 1, 5, 1, 3, 7,

2. 7, 4, 5. 7, 8, 2. 8, 2, 3.
C. 1, 1, 3. 1, 3, 3. 5, 17, 4.
ἀπαργία ἐπιγειόφυλλον 7, 8, 3.
απαργίη περιαλλόναυλος 7, 8,
1. ἀντέχεται τῶν ἱματίων 7,
14, 2. — 8, 8, 4. 9, 19, 2.
C. 5, 15, 5.
ἀπαργενόσθαι 7, 4, 3.
ἀπαρτᾶσθαι ῥάβδοι φοίνικος
2, 6, 4. ἀπηρημένα τῶν φι-
ζῶν 3, 1, 2. γένεσις ἀπηρη-
μένη τῆς αἰσθήσεως 3, 1, 5, 8,
4, 1. C. 3, 22, 1. — ἀπηρη-
μένα C. 2, 11, 5. καὶ αὖτα C.
3, 7, 6. 2, 9, 15. 4, 1, 5, 6,
6, 4. 6, 14, 2.
ἀπάπη ἐπιγειόφυλλον 7, 8, 3.
τὸ ἄνθος ἐκπαμποῦται 6, 4, 8.
describ. 7, 11, 4. — 7, 7, 1. 3.
7, 10, 2. 3. 7, 11, 3.
ἀπαρχή 8, 2, 7.
ἀπαυδᾶν 5, 6, 1.
ἀπαφαναίνειν C. 3, 10, 7.
ἀπεικάζειν 1, 2, 5.
ἀπειρηκυῖα γῆ C. 3, 20, 3.
ἀπειρος C. 6, 3, 5.
ἀπελέκητος 3, 8, 7.
ἀπεμφερής 8, 8, 5.
ἀπεπτος 3, 15, 4. 7, 2, 4. C. 4,
7, 2. 6, 18, 12. 4, 4, 3. 4, 12,
5. 6, 6, 2. 6, 12, 5. 6, 13, 2.
ἀπέραςις C. 2, 8, 4. 2, 9, 8.
2, 11, 11. 2, 15, 4.
ἀπεργάζεσθαι C. 5, 12, 7.
ἀπερίδειν C. 6, 19, 5.
ἀπερίττωτος φυτὸν C. 6, 10, 3.
τροφῇ C. 6, 17, 9.
ἀπεριφερής C. 6, 1, 6.
ἀπερισυβοῦν C. 5, 9, 13. 5,
10, 3.
ἀπενκον ξύλον 3, 9, 5. δέν-
δρον 3, 9, 3.
ἀπηθεῖν 9, 8, 3.
ἀπῆρωτος C. 3, 5, 1.
ἀπικμᾶν C. 4, 16, 2.
ἀπιοειδῆ φύλλα 3, 10, 3.
ἀπιον C. 6, 14, 4.
ἄπιος cortex 1, 2, 7. μακρό-
ριζος C. 1, 3, 3. οὐ μονο-
στελέχης 1, 3, 3. διὰ πολλοῦ
παραβλαστάνει C. 1, 3, 5. φύλλα
1, 10, 5. σπέρματα 1, 11, 4.
5. ἄνθος 1, 13, 1. 3. καρ-
πὸς 1, 14, 1. προφαίνει καρ-
πὸν πολλὸν C. 2, 11, 11. C.
6, 16, 2. propagatio 2, 1, 2.
2, 2, 11. 2, 5, 3. cultura 2,
5, 6. 2, 7, 7. domestica est
1, 14, 4. 2, 2, 5. 3, 2, 1.
κρείττων ἐν πεδίοις 3, 3, 2. 3.
ἀποβάλλει τὸν καρπὸν 2, 8, 1.
πρωταὶ et ὀψιαὶ C. 1, 18, 3.
4, 11, 2. germinatio 3, 6, 2.
4. φωνίς C. 2, 15, 2. 5. pon-
tica 4, 5, 3. διακρῶν C. 1,
13, 9. — 1, 8, 2. 3, 10, 1. 3,
11, 5. 3, 12, 8. 3, 13, 3. 3,
14, 1. 3. 3, 18, 7. 4, 2, 5.
4, 4, 2. 4, 13, 1. 5, 3, 2. 5,
9, 8. 9, 4, 2. 9, 9, 5. C. 1,
3, 2. 1, 15, 2. 1, 22, 7. 2,
3, 6. 2, 9, 3. 2, 11, 10. 3,
2, 2. 3, 2, 8. 3, 7, 12. 5,
9, 4. 5, 12, 9. 5, 16, 4. 6,
6, 3. 6, 10, 7.
ἀπλάστως ἀυλεῖν 4, 11, 4.
ἀπληκτος? ῥίζα 9, 14, 1.
ἀπλῶς omnino 1, 1, 2. opp. κατὰ
τὸ μᾶλλον 7, 2, 5.
ἀπλοῦς οὐδὲν σχεδὸν γένος
ἀπλοῦν 1, 14, 3. ἀπλὰ τοῖς εἰδε-
σιν 6, 6, 3. 7, 11, 2. τὰ ἀπλὰ
καὶ τὰ ἄψυχα C. 6, 3, 3.
ἀπλυσία 4, 6, 10.
ἀπνεύματος τόπος C. 1, 8, 3.
χώρα C. 3, 24, 4.
ἀπνευστος 4, 14, 12. C. 5, 12, 7.
ἀπνοία C. 4, 14, 2. 5, 10, 3.
5, 12, 2.
ἀπνους 4, 1. 2. 8, 10, 2. C.
2, 9, 6.
ἀποβλάστημα 1, 20, 1.
ἀποβλητικά τῶν καρπῶν C. 2,
9, 3.

- ἀποβολή καρπῶν C. 2, 9, 3.
 ἀποβρέχειν 5, 9, 5. C. 2, 5, 5.
 ἀπόγεια πνεύματα C. 2, 3, 1.
 ἀπογεννᾶν τὸ ὅμοιον κατὰ φύσιν C. 1, 16, 12.
 ἀπογηράσκειν 1, 5, 2. 1, 8, 5. 2, 13, 7. C. 4, 5, 7. 5, 7, 2.
 ἀπογίνεσθαι C. 6, 8, 8.
 ἀπογωνιοῦσθαι φύλλα C. 2, 16, 4.
 ἀποδενδροῦσθαι 1, 3, 2. 3, 17, 2. 3, 18, 9. C. 2, 12, 4. 6.
 ἀποδέω 7, 3, 4.
 ἀποδηλώω C. 4, 16, 4.
 ἀποδιδόναι διαφοράς 1, 2, 7. καρπὸν 3, 4, 3. 4. πληθος καλάμου C. 4, 11, 3. τὸ ὅσπερον C. 5, 1, 10. τὴν αἰτίαν C. 5, 3, 3. — C. 6, 1, 1. 2. 6, 5, 4. 6, 6, 8. 6, 9, 2.
 ἀπόδοσις 1, 3, 2.
 ἀποδύεσθαι C. 4, 6, 8.
 ἀποθηλύνεσθαι 7, 4, 3. C. 4, 5, 6.
 ἀποκαθαίρειν C. 1, 17, 10.
 ἀποκοθίστασθαι πρὸς τὴν φύσιν C. 2, 15, 3. — 8, 7, 4. C. 5, 3, 7. 6, 7, 6.
 ἀποκαίειν et ἀποκάειν 2, 3, 3. 4, 14, 11. 12. C. 2, 1, 6. 2, 3, 1. 12, 2, 4. 2, 7, 5. 5, 12, 2. 8, 6, ἀποκάτωρνε C. 5, 9, 11.
 ἀπόκανυλος 7, 2, 4.
 ἀποκείσθαι 4, 3, 2.
 ἀποκηρύττειν 4, 4, 5.
 ἀποκιστῶσθαι 3, 18, 7. 8.
 ἀποκλίνειν φύλλα ἀποκεκλιμένα 6, 2, 8.
 ἀποκλύζειν 9, 13, 3. 9, 20, 4. C. 5, 9, 6. 12.
 ἀποκνίζειν 6, 8, 2.
 ἀπόκνησις C. 5, 9, 11.
 ἀπόλυνσις C. 2, 2, 3. 4. 3, 4, 3. 6, 16, 7.
 ἀπολαύειν C. 2, 4, 6. 2, 11, 7.
 ἀπολείπειν 4, 3, 2. 6, 8, 2. C. 4, 3, 4.
 ἀπόληψις ὕδατων C. 3, 21, 1.
 ἀπολιθοῦσθαι 4, 7, 1. 2.
 ἀπολοχομῶσθαι 6, 6, 6. ἀπόλυνσις mors 9, 16, 8.
 ἀπόμαγμα C. 6, 19, 5.
 ἀπομαρτύνειν C. 5, 11, 1. 6, 11, 13.
 ἀπομεγαλύνεσθαι 2, 7, 5.
 ἀπομισθούν 2, 11, 3.
 ἀπονεύειν C. 3, 22, 2.
 ἀποξηραίνειν 8, 11, 3. C. 3, 11, 6. 3, 19, 2. 5, 18, 1.
 ἀποξύνειν 1, 6, 1.
 ἀποπακπουῦσθαι 7, 11, 4.
 ἀποπνηιζόμενος κάλαμος 8, 10, 4.
 ἀποπιέζειν C. 6, 7, 3.
 ἀποπλύνειν C. 6, 10, 5.
 ἀποπνέειν 9, 16, 2. C. 5, 6, 4. 5, 11, 1.
 ἀποπνίγειν 3, 9, 5. 4, 4, 13. 8, 8, 4. C. 5, 11, 3.
 ἀποπνοή 9, 7, 2. C. 2, 15, 4. 6, 7, 3. 6, 14, 9. 11. 6, 16, 6. 8. 6, 17, 9.
 ἀπόρημα 9, 19, 4. C. 1, 12, 8. 1, 18, 3.
 ἀπορία 1, 1, 1. 1, 6, 9 et saepe.
 ἀπορροή 9, 3, 2. C. 5, 14, 9.
 ἀποσβεννύειν C. 5, 17, 7.
 ἀποσήπειν C. 5, 6, 11.
 ἀποσελείν C. 1, 20, 3.
 ἀποσημαίνειν 8, 5, 4. C. 1, 22, 3.
 ἀποσκληρύνεσθαι C. 3, 16, 2. 3, 19, 2. 5, 15, 6.
 ἀπόστασις 2, 5, 6. φυτῶν C. 3, 7, 2. 6, 17, 1. 6, 16, 8.
 ἀποσταφιδούν C. 2, 8, 3.
 ἀποστεγάζειν C. 5, 6, 5.
 ἀποστεγάσμα C. 5, 13, 3.
 ἀποστεγέειν C. 1, 12, 7. 4, 12, 2. 4, 16, 2. 5, 6, 1. 2, 5, 12, 9. 5, 13, 7. 5, 15, 2. 6, 18, 11.
 ἀποστήφειν C. 2, 8, 1.
 ἀποτελεῖσθαι C. 4, 11, 3.
 ἀποτελειοῦσθαι 7, 1, 8.

- ἀποτήκειν C. 6, 1, 4. 5, 13, 7.
 ἀποτίθασθαι 8, 11, 3.
 ἀπότομος C. 3, 14, 5.
 ἀποτίκτειν C. 1, 13, 1. 3, 24,
 2. 4, 6, 4.
 ἀποτραχύνεσθαι 6, 4, 2.
 ἀποτρίβειν 6, 7, 1.
 ἀπόφανσις C. 4, 9, 2.
 ἀποφυᾶς 1, 6, 6. 7, 2, 5. 8.
 ἀποφυλλίζειν 7, 12, 2.
 ἀποφύσις ἀκρεμονική 4, 6, 8.
 — 1, 13, 2. 6, 4, 4. 6, 5, 4.
 7, 2, 6. 9. 7, 11, 3. 7, 12,
 3. 7, 13, 3. 8, 2, 3.
 ἀποφυτεία C. 1, 4, 3.
 ἀποφυτεύειν 7, 2, 1. 2.
 ἀποφύειν 1, 6, 4. 4, 9, 2. C.
 4, 8, 5.
 ἀποχέω 4, 4, 10. 8, 2, 5. 8,
 8, 1. 8, 10, 4. C. 3, 21, 5.
 3, 22, 4. 3, 23, 3.
 ἀπύχυνσις 8, 3, 4. 8, 10, 4.
 4, 14, 1.
 ἀποψίλωσις vitis C. 5, 9, 11.
 ἀπαψύχεσθαι 4, 7, 3. C. 4,
 12, 9.
 ἄπτεσθαι C. 5, 12, 10.
 ἀπύρηνος ρύα 2, 2, 5. 7. 4,
 13, 2. φοινίκος καρπὸς 2, 6,
 6. λωτοῦ κ. C. 4, 3, 1. — 4, 8,
 12. C. 1, 9, 2. 1, 21, 2. 2,
 11, 7. 3, 9, 3. 3, 17, 7. 4, 4, 12.
 ἀραιὸς φυτόν C. 2, 4, 7. τόπος
 C. 4, 14, 4. — C. 3, 21, 3.
 ἄρακος 8, 8, 3.
 ἄρακῶδες τὸ 1, 16, 12.
 ἀράχιδνα fructus subterraneus 1,
 1, 7. 1, 16, 12.
 ἀράχινος morbus oleae 4, 14,
 10. C. 5, 10, 2.
 ἄργεμα 7, 6, 2. 9, 9, 5. 9,
 11, 10. 9, 12, 3.
 ἀργία opp. κατεργασία C. 1, 16,
 8. 4, 5, 6. 5, 7, 1.
 ἄργιλος C. 3, 20, 3. 6, 3, 2.
 ἄργιλώδης τόπος 3, 18, 5.
 ἀργὸς γῆ 3, 6, 4. — 5, 9, 8.
 6, 3, 2. 7, 4, 7. 9, 4, 10. 9,
 12, 2. C. 1, 15, 1. 3, 15, 3.
 5, 14, 5.
 ἄργυρεῖα 5, 9, 1. 2.
 ἄρδεν C. 5, 6, 6.
 ἄρδεύειν 7, 5, 2.
 ἄρην vide ἄρνες.
 ἄρῖα arbor non florens 3, 3, 8.
 ὀψιβλαστότατον 3, 4, 2. fructi-
 ficat sub hiemem 3, 4, 4. Do-
 riensibus i. q. φελλόδους 3, 16,
 3. ἄσπερες 5, 4, 2. δυνεργό-
 τατον 5, 5, 1. ξύλον σκληρό-
 τατον 5, 3, 3. carbones opti-
 mos dat 5, 9, 1. — 3, 17, 1.
 4, 7, 2. 5, 1, 2.
 ἄριθμεῖν 4, 8, 2.
 ἄριστολογία 9, 13, 3. 9, 14,
 1. 9, 15, 5. 9, 20, 4.
 ἄρκενθος ἡ arbor ἀργία ἀεί-
 φυλλος 1, 9, 3. 3, 3, 3. ὄρεινῇ
 3, 3, 1. non florens 3, 3, 8.
 duae species ibd. καρπὸν ἐχὺ
 ἐπὶ δύο ἔτη 3, 3, 8. ὀψίααρ-
 πον 3, 4, 1. 6. ἐνιαντοφορεῖ
 ibd. 3, 4, 5. similis κέδρω 3,
 12, 3. lacrymam fundit 9, 1,
 2. usus 5, 7, 2. 6. — 4, 1,
 3. C. 1, 11, 8. 1, 21, 6.
 ἄρκτος 4, 5, 1. 2. 9, 15, 2.
 ἄρκτουρος μετ' ἄ. 1, 19, 7. 1,
 14, 1. 9, 8, 2. C. 1, 13, 3.
 5. 6, 8, 1. — ἐπ' ἄ. 3, 5, 4.
 C. 1, 6, 3. — C. 3, 4, 1. 5,
 10, 1. 6, 8, 4.
 ἄρμόττειν C. 1, 6, 1. 3, 24, 2.
 ἄρνες parvae frumentorum spicae
 e calamis conculcatis 8, 7, 5.
 ἀρνώγλωσσαν ἐπιγιόφυλλον
 7, 8, 3. diu floret 7, 10, 3. 7,
 11, 2.
 ἄρον ὄλξα σαρκώδης 1, 16, 6. 7.
 ἐδάδιμος 7, 12, 1. δύο γένη
 ὄλῳν ἔχει 1, 6, 8. folium 7,
 13, 1. caret caule 7, 13, 2.
 cultura 1, 6, 10. κεφαλόρριζον 7,
 2, 1. — 1, 10, 10. C. 5, 6, 2.

ος γῆ C. 3, 2, 2.
 ἄροτοι τρεῖς *olerum* sa-
 7, 1, 2. ἥρινοι 8, 1, 5.
 1 8, 1, 1. 8, 9, 3. 8,
 δύο παντὸς αἵτου ἥρι-
 αι χειμερινός 8, 4, 6.
 8, 6, 1. — 7, 13, 6.
 2.
 ἄν 8, 6, 3. C. 4, 12, 13.
 0. 3, 20, 5.
 6, 4, 5. C. 3, 23, 4.
 7 7, 6, 1. 7, 7, 1. 9,
 6 ξύλον 5, 3, 7. C. 1,
 γονεῖν 9, 18, 5.
 κοινή τις διαφορὰ ἀρ-
 και θηλειῶν 3, 9, 3. τὰ
 εὐωδέστερα 1, 8, 2. θερ-
 ει ἥττον κάρπιμα C. 1,
plerumque sunt ἐν τοῖς
 1, 14, 4. τῶν ὁμογε-
 καρπα 3, 3, 7. 3, 12, 7.
 3. 3, 8, 1. 3, 18, 5.
 5, 4, 1. ἀ. φοῖνιξ 2, 6, 6.
 C. 3, 5, 4.
 τοις C. 3, 7, 3. 5, 1, 4.
 5 C. 1, 7, 2.
 τία 9, 11, 2.
 αστῆς C. 2, 1, 7. 2, 3, 1.
 λῆς conj. 2, 5, 5.
 e loti seminibus 4, 8, 11.
 τέρα 1, 8, 4. 7, 13, 7.
 11, 2. τῆς προσφύσεως
 5. 2, 6, 1. τῆς βλά-
 C. 4, 7, 1. βλαστητικαι
 1, 3. τῶν φύλλων C. 5,
 αι ῥίζαι ἀρχαί τινες
 ἐνδρῶν C. 2, 14, 3. in
 4, 7, 4. 8, 2, 1. 8, 5,
 4, 4, 10. τοῦ γεννᾶν
 3, 4. κυριώταται C. 4,
 γόνιμος C. 1, 15, 1.
 C. 1, 2, 3. 1, 3, 3. 1,
 1, 12, 9. εὐκολωτέρα
 4, 4. ἐλάττων 1, 4, 6.
 in rebus natura habeat

τὰς ἀρχὰς C. 1, 6, 12. ἡ ἀ.
 ἀσθενῆς C. 2, 16, 4. ἀπολου-
 θεῖ ταῖς ἀ. τὰ ἄλλα C. 2, 14,
 3, οἷα ἡ ἀ. τοιαῦτα καὶ τὰ
 ἀπὸ τῆς ἀρχῆς C. 3, 24, 4.
 τῆς ἀρχῆς ἀλλοιουμένης ἀλ-
 λουοῦνται καὶ τὸ τέλος C. 5, 17,
 5. ἀρχαὶ καὶ δυνάμεις C. 6,
 11, 2. ἀρχὴ ἡ φύσις C. 6, 17,
 10. φυνσικαὶ C. 5, 4, 3. λαν-
 θάνουσα C. 5, 4, 5. μετακι-
 νεῖται C. 5, 9, 12. opp. στέ-
 ρησις C. 6, 4, 2. — 4, 13, 4.
 C. 1, 1, 1. 1, 4, 4. 1, 11, 3.
 1, 21, 4. 2, 3, 5. 2, 16, 3.
 3, 2, 7. 3, 17, 7. 4, 1, 4. 4,
 4, 4, 12. 5, 17, 2. 5, 17, 7,
 6, 6, 10. 6, 18, 9.
 ἀρώματα *enumerantur* 9, 7, 3.
 6, 8, 5. 9, 7, 2.
 ἀσαπῆς ξύλον 3, 12, 3. 5. ἄλλο
 ἐν ἄλλῳ 5, 4, 3. 3, 8, 4. 3,
 17, 5. 5, 3, 7. C. 6, 10, 3.
 ἄσαρκον φύλλον 3, 11, 1.
 ἀσαφής 6, 1, 4.
 ἄσημος C. 3, 16, 3.
 ἄσηπτος 4, 2, 8. 5, 4, 7. 6,
 3, 2. C. 3, 15, 1. 4, 1, 6, 1.
 ἀσθενῆς τὸ ἀσθενὲς εὐκίνητον
 C. 2, 11, 6. εὐπαθέστερον C.
 4, 1, 3. εὐφρατότερον C. 4,
 6, 6. ἥττον μεταβολὴν φέρει
 C. 5, 9, 2. θάττον τελειοῦ-
 νται C. 4, 10, 1. θάττον ὑπα-
 κούει τῷ ἄερι C. 2, 11, 7. τὸ
 ἀ. ἡ φύσις εἰς πλείω τίθεται
 φυλακὴν C. 4, 1. 2. ἀσθε-
 νέστερον τοῦ ὄντος τὸ ἐν γε-
 νέσει C. 5, 17, 6. — C. 4, 4,
 12. 4, 8, 1. 2. 4, 12, 6. 5, 12, 1.
 ἀσθενόρριζος C. 4, 14, 4.
 ἄσθμα 9, 13, 2.
 ἄσινῆς 3, 10, 2. 4, 2, 1. 7,
 12, 3. C. 3, 10, 6.
 ἀσκληπιεῖον πάνανκας 9, 11, 2.
 ἀσπάλαθος *inter ἀρώματα* 9,
 7, 3.

- ἄσπερμος 7, 4, 4.
 ἄσπορος 8, 11, 9.
 ἄσπρις γένος δρυός 3, 8, 7.
 ἄσταφίς 9, 12, 1.
 ἀστελέχης 1, 3, 1.
 ἀστέρεισκος 4, 11, 2.
 ἀστοιχος 8, 4, 2.
 ἀστραβῆς 3, 9, 3. 5, 1, 11. 5,
 2, 1. 5, 5, 2. C. 2, 9, 1.
 ἀστροβλήτος 4, 14, 7. C. 5, 9, 1.
 ἀστροβολεῖσθαι 4, 14, 2. C.
 5, 9, 7. 5, 12, 1.
 ἀστροβολησία C. 5, 9, 4.
 ἀστροβολία C. 5, 9, 2.
 ἄστρον sidus caniculae. ὑπὸ τὸ
 ἄ. 9, 6, 2. C. 1, 21, 1. 1, 13,
 4. ἅμα τοῖς ἄ. C. 1, 11, 7.
 — 7, 5, 4. 7, 15, 1. C. 2, 17,
 3. 3, 3, 4. 5, 9, 1. 6, 7, 6.
 6, 8, 1. 6, 10, 9.
 ἀσύμβλητος 7, 6, 4.
 ἀσυμμετρία C. 1, 1, 3. 3, 22,
 3. 6, 2, 4.
 ἀσύμμετρος 5, 9, 7. C. 6,
 12, 6.
 ἀσύμπλεκτος C. 6, 10, 3.
 ἀσύμφωνος 8, 8, 1. C. 1, 13,
 4. 1, 22, 4.
 ἀσυνήθεια 9, 17, 2.
 ἀσυνήθης 9, 4, 3.
 ἀσφαλῆς C. 4, 11, 10.
 ἀσφαράγία 6, 4, 2.
 ἀσφάραγος ἀκανθώδης ὅλως
 6, 4, 1. folia spiniformia 1, 10,
 6. 6, 1, 3. Describ. 6, 4, 2.
 C. 6, 12, 9.
 ἀσφόδελος inter βολβώδη 1, 10,
 7. ῥίζα σαρκώδης 1, 6, 7. βα-
 λανώδης 7, 9, 4. ἐδωδιμος 7,
 12, 1. folia 7, 13, 1. 2. fru-
 ctus 7, 13, 2. 9, 9, 6.
 ἀσφοδελώδης φύλλον 6, 6, 9.
 ἀσχιδὲς φύλλον 3, 10, 1. 3,
 17, 6.
 ἄσχιον ὑπόγειον 1, 6, 9.
 ἀταξία περὶ τοὺς καρπούς 2,
 3, 3.
- ἀτέλεια C. 4, 13, 1. 5, 2, 5.
 6, 4, 3.
 ἀτελῆς καρπὸς 7, 10, 4. χυλὸς
 C. 6, 16, 8. ἐνια γεννᾷ ἀπὸ
 τῶν ἀτελῶν C. 4, 4, 1. — C.
 1, 4, 6. 2, 9, 14. 4, 6, 3. 4, 10, 3.
 ἀτέραμνος 2, 4, 2.
 ἀτεραμνότης σπερμάτων C. 4,
 3, 2.
 ἀτεράμων 8, 8, 6. C. 4, 7, 2.
 4, 12, 1. γίνεται διὰ πῆξιν καὶ
 πύκνωσιν τοῦ ψυχροῦ C. 4,
 12, 8.
 ἀτριδῶδης C. 3, 23, 2.
 ἀτμίζειν C. 2, 4, 11.
 ἀτμὶς C. 3, 23, 2. 4, 13, 6. 5,
 6, 5. 6, 10, 4. 6, 17, 7.
 ἀτμός C. 4, 13, 7.
 ἀτμώδης C. 3, 16, 4.
 ἄτομος C. 6, 7, 2. 6, 9, 3.
 ἄτοπος 2, 2, 3. 2, 4, 4.
 ἄτρακτος 3, 16, 4.
 ἀτρακτυλλὶς ἀκανθώδης 6, 4, 3.
 folia rubro colore tingunt unde
 φόνος vocatur 6, 4, 6. 9, 1, 1.
 ἀτραφῆς C. 2, 6, 4.
 ἀτροφος C. 2, 5, 1. 4. 2, 6, 4.
 6, 10, 1.
 ἀτροφεῖν 8, 6, 7. C. 4, 5, 6.
 ἀτροφία C. 2, 6, 3. 5, 9, 9.
 ἀττέλεβος 2, 3, 3.
 αὐαίνειν 3, 7, 1. C. 5, 13, 4.
 αὐανσις 1, 2, 4. 1, 9, 7. C.
 5, 11, 1. 5, 13, 4.
 αὐδρία 8, 6, 6.
 αὐλαξ 8, 7. C. 4, 12, 1. 5.
 αὐλητικὸς κέλαμος 4, 11, 9.
 αὐλῶν τόποι κοῖλοι 4, 14, 12.
 C. 5, 12, 7. in Syria ubi φοι-
 νῶντα 2, 6, 5. 9, 6, 1.
 αὐλωνίσκος 9, 7, 1.
 αὐξη C. 4, 6, 3. 5, 16, 2.
 αὐξησις ἀτακτος ἐι ὠρισμένη 3,
 6, 2.
 αὐξητικὸς 1, 9, 1.
 αὐός τὰ αὐα nocent 2, 7, 2. ῥίζαι
 C. 3, 8, 1. C. 3, 7.

6, 6. C. 2, 3, 1.
 ία C. 6, 12, 6.
 ός C. 6, 1, 3. 6, 16, 8.
 ότης 7, 9, 5.
 εἶν 4, 13, 5. 8, 6, 1.
 ής C. 3, 18, 1.
 ις 3, 7, 1. 7, 13, 5. 8.
 . 4, 8, 5. -εσι C. 3, 12, 1.
 ν C. 5, 12, 11.
 τος γένεσις 2, 1, 1. 3,
 2, 4, 4. βλάστησις 6, 6,
 ις 1, 16, 13. το α. μη-
 ν φύσιν C. 2, 7, 1. ἀπό
 . 4, 13, 3. πολλά ἀντό-
 ννίσταται C. 4, 4, 10. —
 . 3, 13, 4. 4, 8, 8. 13.
 C. 1, 7, 7, 3. 9, 1, 5. 9.
 C. 1, 1, 2. 1, 4, 1. 1,
 1, 16, 10. 12. 1, 20, 3.
 . 2, 9, 14. 2, 16, 1. 2,
 3, 1, 1. 5, 1, 1. 5, 3,
 4, 2. 5, 4, 6. 6, 3, 3.
 ής C. 6, 10, 2.
 ής γένεσις C. 3, 1, 6. —
 , 1.
 ητελον 7, 4, 10.
 . 4, 10, 7. — μᾶν 8, 10, 4.
 ός 9, 11, 10. C. 3, 12,
 3, 13, 1.
 4, 10, 7. 6, 7, 6. 6,
 8, 1, 7. 8, 6, 7. 8, 8,
 2, 5. C. 5, 12, 1.
 ης 6, 7, 3. 8, 7, 6. C.
 . 3, 10, 1. 3, 11, 1.
 νεσθαι C. 4, 7, 8.
 σις τῶν αὐτῶν 2, 7, 1.
 πρὸς τὴν α. C. 3, 13, 1.
 ἐξ α. 4, 16, 5. — C. 1,
 2, 14, 1. 2, 15, 4. 3,
 3, 11, 2. 3, 19, 2. 5,
 5, 16, 1. 6, 6, 9.
 8, 1, 4. 8, 5, 3. 8, 8,
 11, 1. C. 4, 15, 4.
 ἄγριον ἀείφυλλον 1, 9,
 3, 3. ὄρεινόν 3, 3, 1.
 ctus dat 3, 4, 4. usus
 . 7, 7.

ἀφαναίνειν 3, 18, 9. 10. 4, 3,
 11. 8, 10, 3. C. 2, 10, 2. 5,
 9, 3.
 ἄφειδος εἰλειθυίας 5, 9, 8.
 ἀφελκοῦν 9, 1, 5. 9, 2, 1. C.
 1, 15, 1.
 ἀφελκωσις C. 5, 5, 3.
 ἀφερπυλλοῦσθαι C. 5, 7, 2.
 ἀφεψις 9, 2, 5.
 ἀφία 7, 7, 3.
 ἀφλεβος ξύλον 1, 5, 3. φύλλον
 3, 3, 1.
 ἀφλοιοος δόξα 7, 9, 4. 7, 12, 3.
 ἀφορία 9, 2, 4.
 ἀφορίζεῖν 1, 1, 1. 1, 8, 2. 5,
 7, 1. C. 3, 3, 2.
 ἀφορισμὸς ἀρχῆς 7, 10, 4. τύ-
 πω ληπτέον 1, 3, 5. — 9, 2, 5.
 C. 3, 14, 2.
 ἄφορος 4, 16, 2. C. 3, 14, 6.
 ἀφορίζεῖν C. 6, 1, 5.
 ἀφοροδίσιαι 9, 8, 8.
 ἀφυλλα 1, 14, 3.
 ἀφυλλάκανθος 6, 4, 8.
 ἀφυλλανθὲς ἐπιγειόκανλον 7,
 8, 3.
 ἀφυνταῖος vitis C. 3, 15, 5.
 ἀχιέλμαντος C. 2, 12, 4.
 ἀχιλλήτης κριθῆ 8, 10, 2 -εῖαι
 κρ. 8, 4, 2.
 ἀχλὺς 7, 6, 2.
 ἄχολος 9, 15, 1.
 ἀχράς ἀγρία ἄπιος 1, 8, 2. 1, 4,
 1. 1, 14, 4. 3, 2, 1. e semine
 ἄπιον 2, 2, 5. non abit in ἄπιον
 2, 2, 12. ὄρεινόν καὶ πεδινόν 3,
 3, 2. βελτίων ἐν πεδίῳ 3, 3, 2.
 3. ὕστερον βλαστάνει ἄπιον 3,
 4, 2. fructus non perficit 1, 9, 7.
 genus quoddam autumnno fructi-
 ficat 3, 4, 4. ὀψίακρον C. 1,
 17, 7. πτορθάκανθος 6, 1, 3.
 — 3, 6, 1. 3, 11, 5. 3, 12, 8.
 3, 14, 2. 3, 18, 7. 4, 13, 1.
 5, 5, 1. C. 1, 22, 7. 2, 3, 6.
 2, 8, 2. 6, 16, 1.
 ἄχρους 3, 11, 5. 6, 6, 6.

ἄχυλος C. 4, 12, 12. 6, 11, 11.
6, 14, 1. 6, 19, 4.
ἄχυνμία 6, 12, 6.
ἄχυνμος 6, 3, 1. 6, 6, 6. 6, 12, 4.
ἄχύνωψ 7, 11, 2.
ἄχυρον 4, 4, 9. 8, 4, 1. C. 4,
9, 3. 4, 12, 8. 4, 14, 5. 5,
6, 12.

ἄψανστος 5, 5, 6.
ἀψίνθιον χυλὸς καρποῦ πικρὸς
1, 12, 1. 4, 5, 1. 7, 9, 4. 9,
17, 4. C. 3, 1, 3. 6, 4, 3.
ἄψυχα σώματα 9, 18, 1. C. 4,
15, 4. 6, 3, 3.
ἀώριος ὕδατα C. 2, 2, 1.
ἄωρος 5, 1, 1. 9, 10, 3.

B.

βάθος κατὰ βάθους 1, 6, 3. 9.
12. 3, 6, 4. 3, 10, 4. 3, 12,
9. 3, 15, 9. 4, 7, 6. 6, 5, 1.
6, 7, 4. 7, 2, 5. C. 3, 8, 1.
1, 18, 1. 2, 9, 1. εἰς βάθος
αὐξήσεις 1, 9, 1. C. 5, 16, 2.
6, 11, 8. 4, 7, 3. 4, 13, 7.
5, 17, 4.
βαθυνάγη loca 3, 11, 4.
βαθύνγειον χωρίον 4, 11, 9. C.
1, 18, 1. -γεως C. 2, 4, 10.
βαθύνεσθαι λίμνη 4, 11, 3.
βαθύρριζος 1, 6, 4. 1, 7, 2.
2, 5, 2. 3, 6, 4. πρὶνος 3, 6,
4. 3, 16, 1. 8, 2, 3. C. 2,
7, 1.
βαθύς γῆ C. 1, 18, 1.
βαθύσματα λίμνης 4, 11, 8.
βακτηρία 1, 3, 2. 5, 4, 8. 5,
7, 7. C. 6, 18, 9.
βαλανηρὸς σπέρματα 1, 11, 3.
καρπὸς 3, 17, 1.
βάλανος σπέρμα περιεχόμενον
κελύφεισι δερματικοῖς 1, 11, 3.
διαφέρουσι 3, 8, 3. ἐκ κορύνης
3, 8, 6. germinatio 8, 2, 2. ὀψί-
καρπον C. 1, 17, 7. — C. 1, 19,
2. 2, 8, 2. 2, 17, 8. 5, 18, 4.
6, 10, 7.
βάλανος πρίνον 3, 16, 1. 3. —
quercus marinae 4, 6, 9.
βάλανος αἰγυπτία describ. 4, 2,
1. 6.
βαλανώδης καρπὸς 3, 10, 1. 3,
16, 1. radix 7, 9, 4. τὰ βαλα-
νώδη? C. 4, 3, 4. — C. 4, 7, 7.

βάλσαμον 9, 1, 2. 6. 9, 4, 1.
describ. 9, 6. inter aromata 9,
7, 3.
βάπτειν. 4, 6, 5.
βαρὺς digestu difficilis 8, 4, 4. 5.
C. 4, 9, 1.
βαρύτης τροφῆς C. 4, 9, 4. 5.
σίτου C. 6, 13, 3. ὕμης C. 6,
14, 1. κατὰ τὴν ὄσφρησιν C. 6,
14, 2.
βασιλική ἁκανθα C. 1, 10, 5. —
ὄν κάρνον C. 4, 2, 1.
βάτος ἀκανθώδης 1, 5, 3. φύλλα
1, 10, 6. 7. πορθάκανθος 6,
1, 3. species 3, 18, 4. — 3, 18,
3. 3, 18, 12. 4, 8, 1.
βαφή 4, 6, 5. 8. 5, 3, 3. C. 1,
22, 6.
βέρεθρον 3, 1, 2. 5, 4, 6.
βῆξ 3, 18, 3. 9, 13, 2. 9, 18, 1.
9, 20, 3.
βία χειμῶνων C. 3, 23, 4.
βιαῖος φθορά C. 5, 11, 1.
βίβλια e papyro 4, 8, 4.
βιώσιμος 9, 12, 1.
βλάστη C. 1, 6, 3. 1, 12, 7. 2,
4, 3. 2, 15, 4. 4, 10, 3. 6,
11, 8.
βλάστημα ἐπέτειον 1, 1, 9. τε-
φλὸν C. 3, 2, 8. νέα ἀφορώτερα
C. 3, 14, 6.
βλάστησις μετ' ἄρκτουρον 1, 14,
1. ἥρινῃ 3, 4, 1. 3, 5, 4. συν-
εχῆς ei διαλείπουσα 3, 5, 1.
τρεις ὁμαλ βλαστήσεις 3, 5, 1.
φυλλική 3, 5, 5. ἀτακτος, ὠρι-

βραδύκαρπος 5, 17, 6.
 βραχύβιος 4, 13, 1. C. 5, 11, 2,
 βραχυβιότης 4, 13. C. 2, 11, 4.
 βραχυρεξία C. 3, 7, 2.
 βραχυστελέχης 1, 5, 1. 4, 6,
 10.
 βραχυτομείν vitem C. 3, 14, 2.
 βραχύτομος C. 3, 2, 3.
 βρέχειν C. 3, 8, 4. 3, 11, 6.
 βρόμος πολυλοπον 8, 4, 1. 8,
 9, 2. πολυχίτων C. 4, 6, 3. ξειᾶς
 εἰς βρόμον ἐξαλλαγή C. 4, 4, 5.
 — C. 4, 5, 2.
 βροχή 9, 6, 3.

βρύον pars annua 1, 1. 2. δρυὸς
 3, 3, 8. μέλλας 3, 11, 4. ἑλάας
 9, 18, 5. arborum 3, 7, 3. —
 1, 2, 1. 4, 11, 12.
 βρύον θαλάττιον 4, 6, 2. describ.
 4, 6, 6.
 βρυοφόρος δάφνη 2, 11, 4.
 βρύτον τὸ ἀπὸ τῶν κριδῶν 4,
 8, 12.
 βρωτός 9, 7, 5. C. 6, 12, 8. 9.
 βύρσα 9, 5, 3.
 βυρσοδεψικὴ κόπρος C. 3,
 9, 3.
 βῶλος C. 5, 13, 7.

Γ.

Γᾶζα 8, 11, 6.
 γάλα σιλφίου 6, 3, 4.
 γαλακτοποιεῖν 9, 15, 4.
 γαλακτοῦσθαι σπέρματα C. 1,
 7, 3.
 γαλακτώδης χυμὸς C. 6. 4, 1.
 6. 9, 2.
 γαλακτώσεις C. 4, 4, 7.
 γαλέαγρα 5, 7, 6.
 γαλεὸς 7, 14, 3.
 γάμβρη? inter φρύγανα 1, 3, 1.
 γανώδης solum 6, 5, 4,
 γειτνιάζω 4, 8, 8.
 γειτνιάσεις 6, 18, 7.
 γελγιδοῦσθαι 7, 4, 11.
 γελγίς 7, 4, 11. 12. 1, 4, 5. C.
 6, 10, 7.
 γένσεις γενέσεις plantarum 1, 1,
 1. C. 1, 1, 1. C. 1, 21, 3. C.
 4, 1, 1. modi 2, 1, 1. ἀπλῇ 3,
 1, 1. C. 6, 6, 7. φρυσική 2, 1,
 1. C. 6, 7, 6. αὐτόμαται 3, 1,
 4. C. 1, 5, 1. C. 3, 6, 7. κοι-
 νοτάτη ἀπὸ σπέρματος C. 1, 4.
 1. C. 4, 1, 1. καὶ ἀπὸ παρα-
 σπάδος 2, 1, 3. 3, 1, 1. σπερ-
 ματικὴ C. 1, 2, 1. 3, 1, 1. αὐ-
 τοφυῆς C. 1, 10, 6. C. 3, 1,
 6. πρώτῃ C. 1, 12, 1. 3. ἐν
 ἄλλοις C. 1, 6, 1. ἐν τοῖς ἐναν-

τίοις C. 1, 22, 6. γ. καὶ τροφή
 ἐκ τῶν αὐτῶν C. 3, 22, 4. τὸ
 ἐν γενέσει ἀσθενὲς C. 5, 17, 6.
 χυμῶν 6, 6, 3. 7. ζώων C. 1,
 5, 2. καρπῶν φοίνικος C. 1, 10,
 2. ἀμπέλου C. 3, 15, 3. — 1,
 13, 4. C. 1, 1, 3. 4, 1, 3. 6, 4, 2.
 γενικός χωρισμός 1, 4, 2.
 γεννᾶν ἢ φύσις γεννᾶ C. 1, 22,
 2. 3. ἐν τι τὸ γεννῶν C. 1, 12,
 5. τὸ γ. κύριον C. 4, 4, 1. ἀπὸ
 τῶν ἀτελῶν C. 4, 4, 1.
 γενναία ἄμπελος 2, 2, 4.
 γεννητικὸς C. 1, 2, 3. 4, 4, 1.
 γέννησις C. 1, 22, 3. — 4, 12,
 10. 5, 7, 3.
 γένος ἄλλοιόν 1, 6, 8. ἡμερον,
 ἄγριον 2, 2, 4. ὁμώνυμον 2,
 6, 11. γένῃ ὅλα 6, 1, 2. 8,
 3, 1. 8, 4, 1. 2. 8, 8, 3.
 μέγιστα 8, 1, 1. τὰ διηρημένα
 τῶν γενῶν 8, 3, 1. κοινὸν καὶ
 ἴδιον C. 6, 18, 7. τὰ ὁμογενῆ
 καθ' ἕκαστον γένος 8, 3, 1. γ.
 καθ' ἕκαστον C. 6, 11, 1. δια-
 τηρεῖν τὸ γ. C. 1, 9, 3. τὸ γ.
 μεταβάλλει C. 1, 9, 1. τοῦ γ.
 ἐξίστασθαι 2, 2, 4.
 γερᾶνδρουν 2, 7, 2. 3, 12, 9.
 3, 13, 4. 5, 9, 1.

ις τὰ ἀκμάζοντα δένδρα 4,
 seminum C. 4, 9, 1. τροφῆς
 , 12, 4. φῶσις C. 4, 15, 1.
 ς C. 5, 4, 5. ἐναπόμιξις C.
 2. — C. 6, 1, 1. 6, 6, 8.
 3. 5. 6, 13, 4. 6, 14, 3.
 7, 1.
 ούμενα τὰ, θᾶττον γη-
 ει τῶν ἀγεωργήτων C. 2,
 3. 2, 14, 1. 5, 1, 10.
 γία quid efficiat 1, 15, 4.
 στήσιν ἐξημεροῦσα τὰ δεν-
 καὶ τοὺς καρποὺς C. 2, 14,
 λῆθος τροφῆς καὶ ποιότητα
 κσκευάζει C. 3, 1, 3. ψιλῇ
 , 10, 1. -ίαν οὐ δεχόμενα
 , 1, 1. — C. 1, 16, 2. 12.
 1. 3, 17, 5.
 ικὰ opp. τὰ τῆς φύσεως
 , 13, 3.
 : διαφοραὶ 3, 2, 5. ἀρίστη
 4, 3. 9. τεραμῶν C. 4, 12,
 ῆς κουφότης C. 4, 8, 3. πα-
 C. 5, 13, 1. δεῖ τὴν γῆν
 ερ τὸ θῆλν νοῆσαι C. 4, 4,
 — C. 3, 20, 3. 6. 6, 12, 6.
 ον εἶξα 7, 2, 2. 7, 9, 14.
 ος 1, 6, 9. 7, 1, 8. 7, 2,
 αρκὸς 7, 1, 7. σπέρμα 7,
 φύλνδρον 7, 5, 1. — 7, 1,
 6. 7, 5, 3. 7, 12, 3. 9,
 3.
 ς κοινή τις φθορὰ πᾶσιν
 , 3. C. 4, 3, 4.
 ον inter λαχανώδη, κοιλό-
 ον 1, 10, 8. ἀνέφαλον, ἐπι-
 πται 7, 4, 10. νεφαλή 4, 12,
 υβλάστεις C. 4, 3, 3.
 τον 1, 11, 6. C. 1, 19, 2.
 4. — γίνεται ἀπὸ τῆς μῆ-
 C. 3, 14, 6. 5, 5, 1.
 τώδης 3, 17, 6.
 ος σφένδαμνος πεδεινή 3,
 3, 11, 2.
 ος radices 3, 17, 5. ligna
 4. solum 6, 5, 4. τὸ γλ.
 ονος πέψεως δεῖται C. 4,

15, 1. — 3, 11, 5. 3, 14, 1.
 3, 15, 2. 4. 3, 17, 5. 5, 3, 6.
 5, 6, 2. 6, 2, 2. 7, 5, 3. C.
 4, 8, 2.
 γλισχροῦτης ἀντιληπτικῇ 1, 6, 4.
 — C. 4, 8, 2. 6, 18, 11.
 γλίχεσθαι 1, 1, 4.
 γλοιώδης 5, 4, 1.
 γλυκάλνειν 7, 4, 3. C. 3, 9, 3.
 γλύκανσις C. 4, 4, 5.
 γλυκεῖα εἶξα 9, 13, 2.
 γλυκυκαρπεῖν C. 2, 3, 7.
 γλυκὺς sapor definitur C. 6, 1, 3.
 5. 6. χυμὸς πᾶσι προσφιλεῖς C.
 6, 5, 6. χυλὸς C. 6, 14, 5. ἅπαν-
 τα ἐκ τοῦ γλυκέος γεννᾶται C.
 6, 15, 4. τὰ γλυκεὰ σήπεται θᾶτ-
 τον C. 5, 9, 5.
 γλυκυσίδη 9, 8, 6.
 γλυκύστρυφνος 9, 20, 5.
 γλυκότης ἀπεψία τις 6, 4, 3.
 ἐν ὅσμαις C. 6, 14, 12. παχύν-
 σει χυλῶν C. 6, 16, 1.
 γλώττα tibiae 4, 11, 4—7.
 γόγγρος πάθος ἐλάας 1, 8, 6.
 γογγυλὶς εἶξα 1, 6, 6. 7. 7, 2,
 8. 7, 9, 4. πλαγιοκαρπος 7, 3,
 4. ἄρρην καὶ θήλειαν ἐκ τοῦ
 αὐτοῦ σπέρματος 7, 4, 3. spe-
 cies 7, 4, 3. ἀγρία 7, 6, 2. —
 7, 1, 2. 7, 2, 5. 7, 5, 3. C.
 1, 4, 1. 5, 6, 9.
 γονατοῦσθαι 8, 2, 4.
 γονατώδης εἶσαι 1, 6, 7. καν-
 λὸς 1, 5, 3. — 4, 6, 6. 4, 10,
 6. 4, 11, 13. 8, 3, 2. 9, 11, 2.
 γονεύειν 8, 10, 5. C. 1, 14, 1.
 3, 16, 2. 3, 22, 5. 4, 10, 3.
 γόνιμος ὥρα C. 3, 3, 1. σπέρ-
 ματα C. 4, 3, 4. μηδὲν ὅλως
 γόνιμον C. 4, 4, 2. — 7, 5, 2.
 8, 11, 5. 9, 18, 5. 6. C. 4,
 3, 1.
 γονῆ 8, 11, 5.
 γόνος C. 3, 15, 3.
 γόνυ καθάπερ ὄξος 1, 8, 3.
 φύλλων 3, 11, 3. στοιχεῖ τῇ

- ἐλάτη 3, 5, 3. κατὰ γόνυ 3, 11, 3.
 — 1, 8, 5. 3, 12, 5. 4, 10, 6.
 γράμματεία e ligno ἐλάτης 3,
 9, 7.
 γραμμώδης 4, 12, 2. σπέρμα
 7, 3, 2.
 γυμνάσιον 9, 20, 5.
 γυμνόκαρπα ἔνια ὄψια C. 1,
 17, 8.
 γυμνοσπέρματος 7, 3, 2, 8, 4, 1.
 γυμνόσπερμος 1, 11, 1. 8,
 3, 4.
 γυναικεία 4, 8, 6. 7, 6, 4, 9,
 9, 2. 9, 11, 10.
 γῦρος C. 3, 4, 1. 3, 6, 2. 3, 12, 1.
 γύψ C. 6, 5, 1.
 γωνιώδης 1, 13, 2.
 γωνιόφυλλος 1, 10, 5.
 γωνοειδής 1, 10, 1. 3, 13, 5.
 3, 18, 6. C. 6, 1, 6. 6, 10, 3.

Δ.

- Δαδοκοπεῖσθαι C. 5, 16, 2.
 δαδουργεῖν 4, 16, 1. C. 5,
 16, 2.
 δαδουργός 3, 9, 3.
 δαδοῦσθαι C. 5, 11, 3. 6, 11, 6.
 δαδοφορεῖν 9, 2, 8.
 δαδώδης 9, 2, 5, 7.
 δάδωσις C. 5, 11, 3.
 δαίμων C. 5, 8, 2.
 δάκετον 9, 19, 3.
 δάκνω C. 5, 12, 7.
 δάκνων natura C. 1, 4, 6. ἔν
 τισι τὸ ὕγρὸν 1, 2, 3. κρίνον
 2, 2, 1. ἵπποσελίνον 2, 2, 1.
 ἀμπέλου C. 1, 6, 8. 3, 15, 2.
 ἀμυγδαλῆς 2, 2, 11. 2, 8, 7.
 ἐπιπηγνύμενα C. 6, 11, 5. aro-
 matica 9, 7, 3. — 4, 7, 2. 7,
 6, 3. 9, 1. 9, 4, 4. 9, 6, 2,
 C. 1, 6, 9.
 δακρυροεῖν 3, 13, 2.
 δακρυώδης συρροή 6, 6, 8.
 ὑγρότης 9, 1, 2.
 δάς 3, 9, 3. 9, 2, 1. 5. C. 6, 11, 9.
 δασύνειν 2, 6, 12.
 δασύς 5, 7, 8. 5, 8, 2. 6, 4,
 5. 7, 6, 3. 8, 7, 1. 4, 4, 4.
 δαῦκον δαφνοειδὲς κροκοῦν 9,
 15, 5, 8. 9, 20, 2.
 δάφνη ἡμερον αἰφύλλον 1, 9,
 3. ῥίζαι 1, 6, 3, 4. C. 1, 3,
 3. παραβλαστάνει 4, 13, 3. ra-
 muli C. 1, 3, 2. ὄξους ὀλίγους
 ἔχει 1, 8, 1. cortex 1, 5, 2.
 lignum 5, 3, 3. 4. 5, 7, 7. C.
 2, 11, 1. C. 5, 9, 4. πλα-
 τυφύλλος 3, 11, 3. 3, 17, 3.
 3, 13, 5. λεπτοφύλλος 3, 12, 7.
 fert βότρυνον 3, 7, 3. βρύον
 3, 11, 4. δυσανξής C. 1, 8, 4.
 ἀσθενὲς C. 2, 11, 4. χυλὸς
 καρποῦ ἐλαιώδης 1, 12, 1. e
 semine pejor 2, 2, 6. colorem
 fructus mutat ibd. βλάστησις
 3, 4, 2. frigida loca fugit 4,
 5, 3. infesta viti 4, 16, 6. C.
 2, 18, 4. ἡ ἀκαρπος 3, 7, 3.
 C. 2, 11, 4. ἀργία 1, 9, 3.
 3, 3, 3. Cultura: 2, 1, 3. 2,
 5, 6. C. 1, 3, 2. loca: 4, 5,
 4. 5, 8. 3. — 3, 14, 3. 3,
 16, 4. 4, 7, 4. 5, 9, 7. 9,
 4, 2. C. 5, 4, 6. 5, 13, 4.
 δάφνη ὁμοιον folio venenato in
 Gedrosia 4, 4, 13.
 δάφνη ἀλεξανδρεία ἐπιφυλλό-
 καρπος 1, 10, 8. 3, 13, 4.
 δάφνη ποντία in mari rubro 4,
 7, 2.
 δάφνις semen lauri 1, 11, 3.
 9, 20, 1.
 δαφνοειδής φύλλον 3, 11, 3.
 9, 4, 3. 9. 3, 12, 7. 3, 15, 4.
 3, 17, 3. 9, 15, 5.
 δαφνοειδῆ in mari 4, 7, 1.
 δαφνώδης 9, 10, 1.
 δαψιλῆς 3, 9, 7. 9, 4, 5. C.
 1, 11, 6. 2, 4, 3.

δέλμη 9, 17, 3.

δενδρικός καρπός 7, 10, 4.
—κάτινα 8, 2, 2. C. 4, 2, 1. —
C. 2, 15, 5. 4, 3, 1. 5, 18, 4.

δενδρολάχανα 1, 3, 4.

δένδρον definitio 1, 3, 1. δια-
φοραί 1, 8. πᾶν & πολλὰς
ἀρχὰς ἔχει πρὸς τὴν βλάστη-
σιν καὶ καρποτοκίαν C. 1, 11,
4. οὐσία καὶ φύσις δένδρον
μάλιστα τὸ στέλεχος C. 4, 13,
4. ὄγκότης 1, 12, 3. ἄνθη 1,
13, 1. 7, 9, 2. 7, 10, 2. fru-
ctus 1, 14, 2. 1, 20, 3. C. 1, 22,
1. ἄγωνα 2, 4, 3. semina 1, 11, 2.
3, 14, 4. 1, 11, 3. βλάστησις
2, 4, 4. C. 4, 11, 2. 3, 5, 4.
C. 1, 10, 6. διαφοροῦντα 1, 14,
1. κίονα C. 6, 11, 6. θαμνω-
δες 4, 3, 4. 4, 4, 6. ἄγρια quo-
modo proveniant 3, 1, 1. —ων
ἀγριότης 3, 2, 4. φύτευσις 2,
2, 2. satio C. 3, 2, 6. cultus
C. 1, 18, 1. C. 2, 6, 1. C. 3,
12, 5. stercoratio C. 3, 9, 2.
vita et duratio C. 2, 11, 1. C.
2, 13, 3. loca idonea C. 2, 4,
8. C. 1, 18, 1. C. 2, 9, 1. δ.
αὐτὸ opp. καρπός 2, 6, 7. με-
ταβολαί 2, 3, 1. 2. C. 3, 17, 6.
C. 3, 24, 4. C. 4, 1, 1. C. 4,
4, 12. οὐ πάντα εὐώδη C. 6,
17, 10. — 1, 2, 2. 1, 8, 1. 1,
10, 6. 4, 7, 8. 8, 8, 2. C.
1, 11, 7. 2, 1, 2. 5, 1, 3. 6,
6, 7. 6, 12, 7.

δενδροῦσθαι 1, 9, 4. C. 2, 15,
2. 5. 2, 18, 2.

δενδροφόρος γῆ C. 2, 4, 2. 10.
δενδρόφυον 4, 7, 2. 3.

δένδρωσις C. 2, 15, 5.

δέρμα περικαρπίων 1, 2, 6. 1,
10, 10. olivae 4, 4, 10.

δερματικός κέλυσος 1, 11, 3.
ῥομήν 1, 11, 5. τὰ ἐκτός C. 3,
10, 2. — C. 1, 7, 3. 1, 19, 2.

δερματωδής 6, 2, 2.

δεσμή 9, 17, 1.

δεσμὸς 9, 16, 2.

δεσμός 7, 11, 3.

δεύειν 9, 9, 1. 2. 9, 11, 2.

δέχεσθαι 8, 6, 2. C. 3, 20, 5.
4, 6, 4. 5, 12, 9. 6, 19, 3.

ἡ χώρα 4, 4, 1.

δηγμός 4, 4, 5.

δηκτικός 6, 1, 3.

δήλησις 7, 13, 4.

δημήτριος καρπός C. 2, 4, 5.

δημιουργεῖν C. 1, 9, 4. 6, 8, 4.

δηξίς C. 3, 17, 6.

διαβιάζεσθαι γῆν C. 2, 17, 7.
6, 2, 4.

διαβιβρώσκειν 4, 6, 10.

διαβλαστάνειν 7, 12, 2. C. 1,
7, 3. 3, 20, 6. 4, 6, 7. 4, 8,
1. 4, 13, 1. 5, 13, 1.

διαβλάστησις C. 2, 17, 10. 4,
6, 2. 5, 18, 2.

διαγελάν ὥρα 8, 2, 4. C. 1, 12,
8. 2, 1. 4. ἀήρ C. 4, 5, 1.

διαγραφῇ 1, 13, 2. 3, 13, 1.

διάγειν 9, 13, 2.

διαδέχεσθαι 7, 10, 2.

διαδιδόναι 8, 2, 8. C. 1, 22,
6. 5, 6, 3. 5, 9, 8. 12. 5,
12, 10. 6, 11, 15. 6, 17, 5.

διάδοσις C. 2, 19, 4. 6, 11, 4.

διαδυτικός C. 5, 14, 1.

διαζωννύειν 4, 8, 10.

διαθερμαίνειν 8, 7, 7. 9, 16,
2. C. 6, 9, 3. 6, 11, 6.

διάθεσις 3, 18, 7. C. 2, 6, 1.
3, 14, 4. 4, 12, 1. 6, 4, 13,
2. 5, 1, 10. 5, 7, 3. 6, 2, 2.
6, 12, 6. ἀσθενεστάτη C. 5,
8, 3. ἀέρος C. 2, 1, 7. C. 2,
3, 3.

διαδηλύνειν C. 1, 16, 6.

διαθράνυσθαι C. 6, 9, 3.

διαίρεσις C. 5, 16, 3. — τῶν
φυτῶν 1, 4, 3. 3, 2, 1.

διαίρειν 1, 6, 9. 1, 2, 4. 8,
3, 1. C. 5, 5, 1.

διακαθαίρειν 2, 6, 5. 2, 7.

- διακάθαρσις 2, 7, 2. 4, 13, 3. C. 2, 12, 6. 3, 2, 1. 3, 7, 5. 3, 19, 1. 5, 8, 2. 5, 15, 3.
 διακαίειν C. 6, 16, 6.
 διακάνειν C. 2, 12, 4.
 διακινύειν 7, 2, 4.
 διακλινούσθαι 9, 5, 2.
 διακινύειν 3, 10, 5.
 διάκοπος χάρα C. 4, 12, 3.
 διακόπτειν 2, 5, 5. 4, 4, 2.
 διάκορος γῆ C. 2, 2, 5.
 διακοσμεῖν 4, 5, 7.
 διάκοψις C. 5, 9, 11.
 διακριβοῦν C. 3, 7, 5. 3, 20, 5.
 διακρίνειν C. 6, 13, 2.
 διάκρισις C. 6, 6, 3.
 διακριτικὸς χυμὸς C. 6, 1, 3.
 διακρούειν C. 2, 15, 4.
 διαλαμβάνειν 1, 2, 2. 6, 1, 4. 6, 5, 4. 4, 8, 7. 8, 1, 6. C. 1, 17, 3.
 διαλάμπειν 9, 3, 2.
 διαλείπειν 1, 9, 5. 8, 6, 4.
 διάλειψις φυλλικῇ 3, 18, 11. C. 1, 11, 6.
 διάληψις 3, 18, 11.
 διαλλάττειν 3, 8, 2.
 διαλλοιοῦν C. 5, 6, 12.
 διαμαρτάνειν 2, 6, 8. 9, 4, 7. C. 6, 9, 1. 3. 6, 10, 6.
 διαμένειν 1, 1, 2. 2, 4, 3. 3, 18, 10. 7, 1, 7. 8, 11, 3.
 διαμονή 7, 5, 5. 8, 11, 3. C. 1, 6, 1. 4, 3, 4. ἡ ἔξω C. 4, 2, 1. in frigidis C. 1, 22, 7.
 διαμφοριβητεῖν 3, 9, 4. C. 6, 8, 2.
 διανθῆς 1, 13, 2.
 διανοία θέλει βοηθεῖν τῇ φύσει C. 2, 1, 1. καὶ τέχνη 6, 11, 2. — C. 3, 14, 1.
 διαπάττειν 8, 11, 6. C. 5, 18, 3.
 διάπειρα C. 4, 16, 3.
 διαπειράσθαι 9, 12, 1. C. 4, 12, 12.
 διαπαιάνεσθαι C. 6, 11, 7.
 διαπλάττειν 4, 15, 2.
 διαπνεῖν C. 4, 13, 4. 5, 12, 4. 5, 18, 1. 6, 19, 3. 6, 14, 5. 11.
 διαπνοή C. 6, 16, 6.
 διαποικίλος 4, 2, 7.
 διαπολλύναι 8, 10, 3.
 διαπτύσσειν 4, 7, 8.
 διαρθεύουσθαι C. 2, 16, 4.
 διαριθμεῖσθαι 1, 1, 9. 1, 12, 1. 1, 14, 4.
 διάρχεια τροφῆς C. 1, 11, 6.
 διαρκεῖν C. 1, 16, 4. 4, 6, 3. 4, 8, 4.
 διαρκῆς C. 2, 10, 1.
 διαρκηγγνύναι 8, 4, 5. C. 4, 11, 6.
 διαρρίπτειν 6, 3, 4.
 διάρριψις 6, 3, 4.
 διάρροια 9, 20, 3.
 διασαφῆναι C. 6, 14, 5.
 διασημαίνειν 1, 1, 2. C. 4, 13, 7.
 διασήπειν 5, 7, 5.
 διάστασις γενῶν 1, 2, 4. τόπων 8, 2, 9. χρόνου 8, 2, 10. — 1, 14, 3. 7, 15, 4.
 διάστημα C. 5, 14, 2.
 διαστολή C. 3, 16, 3.
 διαστρέφειν 5, 1, 10. 11. 5, 5, 4. C. 5, 17, 2.
 διαστροφῇ 5, 1, 10.
 διασχίζειν C. 5, 16, 3.
 διατείνεσθαι 3, 18, 7. 6, 7, 1. C. 4, 6, 1.
 διατεμνόμενα opp. τὰ ὅλα 7, 4, 10.
 διατενῆς C. 2, 15, 2.
 διατηρεῖν C. 2, 17, 2. 3, 24, 4. 6, 17, 6. 6, 19, 3.
 διατίθεσθαι 4, 14, 1. C. 4, 14, 10.
 διατιτραίνειν C. 1, 17, 9.
 διατμίζειν C. 6, 7, 3. 6, 17, 5.
 διάτονος C. 2, 3, 1.
 διατορία 4, 11, 4.
 διαττᾶν 3, 18, 5. 9, 16, 9.
 διανυγῆς 3, 7, 5.
 διαφαίνειν καρπὸν 3, 16, 1.

χνῆς C. 6, 1, 1.
 ἔρειν 3, 8, 8. 4, 8, 13.
 , 2. 8, 1, 6. 8, 2, 9. 9.
 4. 9, 15, 8. C. 2, 19, 6.
 λωτιμεισθαι 4, 4, 1.
 ῥα -αὶ τῶν φυτῶν 1, 1, 1.
 ἴν 1, 2, 4. φυσικῇ 1, 3.
 τόπων 1, 4, 4. κατὰ μέ-
 1, 5, 1. κατὰ πάθη 1, 5.
 κατὰ τὰς μήτρας 1, 6, 1.
 ἕξας 1, 6, 3. φύλλων 1, 10.
 ᾠτάται 1, 11, 6. C. 3, 6.
 μεγίστη 1, 14, 4. C. 3, 21.
 κατὰ τὴν καρποτομίαν 1,
 κατὰ τὸ ἡμέρον καὶ ἄγρι-
 1, 8, 1. 1, 14, 4. θερα-
 ποιεῖ διαφορὰς 2, 5, 1.
 δένδρων κατ' εἶδος 3, 8,
 συγγενῶν 3, 9, 1. γενῶν
 εἰδῶν 6, 1, 2. καθ' ἕκα-
 6, 2, 1. C. 3, 6, 7. κοι-
 , 8, 1. C. 3, 21, 5. ὀνό-
 ς C. 5, 9, 7. ἀρρέων καὶ
 μῶν 3, 8, 1. 3, 9, 1. 3.
 3, 2, 5. χώρας 3, 2, 6.
 , 9, 3. C. 4, 11, 7.
 ῥος 3, 18, 2. 6, 3, 4. 7,
 . 9, 12, 1. C. 3, 17, 2.
 ῥάττειν διαπεφραγμένα
 βα 8, 5, 2.
 ἴεσθαι 3, 17, 2. 7, 1, 3.
 17, 7. 3, 7, 9. 3, 10, 4.
 ρις 3, 4, 8, 7. 8, 1, 6.
 τεύεσθαι 4, 1, 2.
 ρνεῖν 3, 9, 7. 9, 10, 1.
 ῖνειν 7, 13, 2.
 ῖλῃν C. 6, 1, 5.
 ἴν 3, 18, 6. 6, 4, 9. 9, 15,
 3, 3, 4, 1. 3, 23, 1. 4, 12,
 5, 13, 7. 6, 2, 1. 6, 19, 4.
 ρις C. 4, 4, 7. 4, 12, 2.
 ῆς C. 6, 19, 2.
 γειν C. 4, 12, 1. 5.
 εἰν 1, 7, 3. 2, 8, 1. C.
 1, 4.
 γεῖν C. 2, 9, 6. 7.
 ῖπτειν C. 4, 14, 1.

διεκπνοή C. 4, 12, 12.
 διένος 7, 1, 7. 7, 5, 5. 8, 11, 5.
 διεργάσεσθαι 4, 4, 3. 8, 11,
 8. C. 3, 20, 6. 5, 13, 1.
 διερός C. 3, 23, 2.
 διεσθίειν γῆν C. 3, 20, 7. 6,
 4, 10, 1.
 διετίζειν 1, 2, 2. 1, 6, 13.
 διευρύνειν C. 5, 6, 9.
 διέχειν C. 5, 14, 2.
 διηθεῖν C. 6, 6, 5.
 διήθησις C. 6, 1, 1.
 διήκειν C. 1, 20, 5. 2, 17, 9.
 4, 7, 6. 5, 13, 4. 6, 10, 7.
 διηλιοῦσθαι C. 4, 12, 12.
 διημεροῦσθαι C. 3, 20, 6.
 δίθυρα σπέρματα 8, 2, 2.
 διέναι C. 5, 5, 1. 6, 19, 3.
 διῆκμάζειν C. 3, 4, 3.
 διῆκμῃν C. 4, 12, 9.
 διῆκνεισθαι C. 3, 6, 1. 3, 20,
 4. 5, 9, 2.
 διίσταναι 5, 3, 5. C. 6, 19, 3.
 δίκαρα 3, 4, 4.
 δικαρπεῖν C. 1, 13, 9.
 δικανλεῖν 6, 6, 8.
 δίκελλα C. 3, 20, 8.
 δίκραν ῥίζαν 9, 11, 3.
 δίκροος 2, 6, 9. 4, 2, 7. 9,
 18, 5. C. 4, 6, 2.
 δίκταμνον 9, 16, 1. ἔτερος
 ὁμώνυμος 9, 16, 3.
 διμερῆ σπέρματα 8, 2, 2.
 δίμηνος πυρὸς 8, 4, 4. C. 4,
 11, 1.
 δίξοος ξύλα 5, 1, 9.
 δλοζα 1, 8, 3.
 διοίγνυσθαι 4, 7, 8.
 διοίξις C. 2, 19, 3.
 διόςανθος inter στεφανωτικά
 6, 1, 1. aestivale 6, 8, 3. in-
 odoro flore 6, 6, 2. 6, 6, 11.
 διοσβάλανος ἥμερον 3, 2, 3.
 ὄρεινόν 3, 3, 1. κυλὸς καρποῦ
 ἐλαιώδης 1, 12, 1. flos 3, 3, 8.
 germinatio 3, 4, 2. fructificatio
 3, 4, 4. ἔχει κάχρον 3, 5, 5.

- fructus ἐν ἐλίῳ ἀκανθῶδει 3,
 10, 1. φιλόψυχρον 4, 5, 1. in
 Tmolo et Olympo Mysio 4, 5, 4.
 διόςπυρος 3, 13, 3.
 διουρητικὸς οἶνος 9, 10, 3.
 διπάλαιστον 4, 11, 6.
 διστοιχία 4, 8, 6.
 δίστοιχος κριθή 8, 4, 2.
 διυγραίνειν C. 1, 13, 5. 3, 22,
 1. 5, 9, 2. 6, 17, 5.
 διφορεῖν δένδρα 3, 16, 1. 8,
 2, 10. C. 1, 13, 9. 1, 14, 1.
 2, 9, 13.
 διφόρος μηλέα 1, 14, 1. \
 διφρουργία 3, 10, 1. 5, 7, 6.
 διφυής 2, 6, 9.
 διχῆ 6, 6, 2.
 δίχρουν ἄνθος 1, 13, 1.
 διψᾶς ἄκανθα 4, 7, 1.
 διψῆν δένδρα C. 3, 22, 5.
 διωθεῖσθαι 8, 11, 8.
 διώκειν C. 1, 16, 9.
 διώρυσθαι 4, 7, 6.
 δοκός 4, 1, 2.
 δόλιχος 8, 3, 2. 8, 11, 1. scan-
 dit C. 2, 18, 3.
 δόναξ species καλάμου 4, 11, 11.
 δορκάς 4, 3, 5.
 δορκὸς γῆ C. 2, 4, 12.
 δράγμα 8, 2, 8.
 δρακοντίας πυρὸς C. 3, 21, 2.
 δρακόντιον species ἄρου 7, 12,
 2. 9, 20, 3.
 δριμύς τὰ δριμύα θερμὰ C. 4,
 3, 3. ἄσπετα 5, 9, 4. — C. 6,
 16, 7. 8. 3, 19, 2.
 δριμύτης C. 1, 16, 9. C. 6, 12,
 2. ἄκρατος C. 6, 15, 4.
 δροσερός C. 3, 6, 8.
 δροσοβόλος χώρα C. 3, 24, 4.
 ἄηρ C. 6, 18, 3. — C. 4, 14, 3.
 δρόσος in Libya 4, 3, 7. — 8,
 6, 6. C. 4, 14, 3. 6, 18, 5.
 6, 18, 10.
 δρύϊνος ξύλον 5, 3, 3. τροπὶς
 5, 7, 2. ἄνθραξ 5, 9, 3.
 δρύϊται C. 1, 2, 2.
 δρυμὸς 4, 2, 8.
 δρυοκολάπτῃς 9, 8, 6.
 δρυπεπῃς 4, 14, 10. C. 2, 8,
 2. 6, 8, 4.
 δρυπὶς ὕλημα φυλλᾶκανθον 1,
 10, 6.
 δρυς cortex 1, 2, 7. 1, 5, 2.
 τρίςλοπος 3, 5, 1. μήτρα 1,
 6, 1. 2. ῥίξαι 1, 6, 3. 4. 3,
 6, 5. φύλλα 1, 10, 6. 7. flores
 3, 3, 8. βρόνον δρύϊνον 3, 3,
 8. ἔχει κάρυν 3, 5, 5. propa-
 gatio 2, 2, 3. e semine peior
 2, 2, 6. fructus 3, 4, 4. καρ-
 ποφόρον 3, 6, 1. πλεῖστα φέ-
 ρει παρὰ τὸν καρπὸν 3, 7, 4.
 6. κηλὶς δρυὸς 1, 2, 2. ἱξία
 C. 2, 17, 1. μέλι 3, 7, 6. βλά-
 στησις 3, 4, 2. 3, 5, 1. φιλό-
 ψυχρον 4, 5, 1. κνέπες 4, 14.
 10. sero caeditur 5, 1, 2. βαρὺ
 γεῶδες 1, 5, 5. ἄσαπες 5, 4,
 2. 3. 5, 7, 5. δυσεργότατον
 5, 5, 1. οἰκοδομικὴ 5, 7, 4.
 5. ἄνθρακες 5, 9, 1. — 3, 16,
 1. 3. 4, 15, 2. 3. 5, 4, 1. 5,
 8, 3. C. 2, 9, 2. 2, 11, 13.
 2, 17, 4.
 δρυς ἄγρια 1, 5, 2. 4, 5, 3.
 ἡμέρα 3, 8, 2.
 δρυὸς γένη 3, 8, 2.
 δρυς marina 4, 6, 2. describ. 4,
 6, 7. alterum genus 4, 6, 9.
 δρύφακτον 4, 4, 4.
 δρυῶδες φύλλον 3, 16, 1.
 δύνάμεις διαφοραὶ αἱ κατὰ τὰς
 δυνάμεις φυσικώταται 8, 4, 4.
 ἀλλοιοῦσθαι κατὰ τὰς δυνά-
 μεις 9, 16, 2. τὰς δ. κρῖνο-
 μεν ἐκ τῶν συμβεβηκότων C.
 1, 21, 4. δυνάμει ξῆν C. 5,
 18, 1. ἐνυπάρχειν C. 6, 7, 3.
 ἴδια C. 6, 18, 6. C. 1, 18, 5.
 γεννητικὴ C. 4, 4, 10. γόνι-
 μος C. 5, 1, 4. 5, 2, 1. φυ-
 σικὴ 1, 6, 9. C. 5, 6, 1. ἡ
 ἔξωθεν C. 5, 9, 7. φαρμακω-

- δης 9, 17, 1. C. 3, 1, 3. C.
 6, 13, 5. ὁπῶν 9, 19, 4. C.
 1, 16, 7. θανατηφόρος 9, 16,
 4. ζιζῶν 9, 18, 1. 9, 19, 4.
 καρπῶν 9, 19, 4. C. 3, 1, 2.
 φυλλώδεις 9, 8, 1. πρὸς σί-
 τησιν 8, 4, 3. δένδρον C. 1,
 18, 5. χυλοῦ C. 1, 19, 4. ἄε-
 ρος καὶ ἡλίου C. 1, 21, 3. ἡ
 ἐν τοῖς σπέρμασι C. 4, 1, 3.
 γονῆς πρῶτον ἀπολείπει C. 4,
 3, 4. πρὸς καρπογονίαν C. 1,
 15, 4. — C. 1, 17, 1. 2, 3, 2.
 4, 3, 5. 4, 11, 7. 5, 2, 1. 6,
 1, 2. 6, 2, 2. 6, 11, 2. 6, 12, 2.
 δυσἀπόπτωτος καρπὸς C. 1,
 4, 8.
 δυσανξής 3, 6, 1. C. 1, 8, 4.
 3, 5, 4.
 δυσαύξητος C. 1, 8, 2.
 δυσφαίρετος 7, 14, 3.
 δυσβλαστὴς 8, 6, 1. C. 1, 3,
 1. 4, 3, 3.
 δυσδιαίρετος καυλὸς 7, 11, 3.
 δυσδιάπνευστος C. 1, 2, 4.
 δυσδιάτρητος C. 2, 15, 2.
 δυσειδὲς ξύλον 5, 1.
 δυσεντερία 4, 4, 5. 9, 13, 1.
 δύσεργον ξύλον 5, 1, 1. 5, 2, 3.
 δυσθανατῶν 3, 10, 3.
 δύσθλαστος 8, 4, 1.
 δύσκαπνος 5, 9, 4.
 δυσκατάπεπτος C. 1, 14, 4.
 δυσκατέργαστος 9, 16, 9. C.
 1, 14, 4. 1, 17, 6.
 δυσκόμιστος 5, 8, 1.
 δυσκρασία ἀέρος C. 5, 8, 2.
 δυσμανὲς ὕδωρ 7, 5, 2.
 δυσμορφία 1, 4, 1.
 δυσξήραντος 7, 3, 3. C. 1, 4, 3.
 διςουρία 9, 8, 2.
 δύσπεπτον σπέρμα C. 2, 17, 7.
 δυσπερικαθαίρετος φλοιὸς
 5, 1, 1.
 δύσπριστος 5, 6, 4.
 δύσριγος 6, 7, 3.
 δύσσχιστος C. 5, 16, 4.
 δυστοκεῖν 3, 10, 3.
 δυστοκία 9, 16, 1.
 δύστομον ξύλον 3, 14, 1. 5, 1, 3.
 δύστροφος C. 1, 8, 4.
 δυστροπήητος 5, 6, 3.
 δύσφθαρτος 8, 11, 9.
 δυσφυῆς 7, 1, 3. 8, 1, 5. C.
 2, 11, 10. 4, 6, 8.
 δυσφυῖα C. 4, 8, 2.
 δυσχειμερινὸς 8, 8, 1.
 δυσχειμερος C. 3, 24, 2.
 δυσχέρεια C. 6, 12, 7. 6, 16, 8.
 δύσχυλος C. 2, 5, 4. 6, 16, 8.
 δυσχυμία C. 6, 12, 12.
 δύσχυμος C. 6, 12, 4. 6, 16, 7.
 δύσῳλεθρος 3, 6, 5. 3, 12, 5.
 9, 4, 13, 5. 4, 10, 5. 4, 11,
 13. 6, 5, 4. 7, 11, 3. C. 1, 3, 3.
 δύειν 5, 1, 3. 5, 4, 8.

E.

- Ἔαρ ὥρα ζωτικωτάτη C. 1, 13,
 4. — ος φντεία κοινοτέρα C. 3,
 8, 1. 3, 11, 2. 3, 12, 2. For-
 mae ἔαρος et ἥρος promiscue le-
 guntur.
 ἑάρια 6, 8, 3.
 ἑβενος in India 4, 4, 6. βαρὺ
 1, 5, 4. 5. πυκνὸν 1, 5, 5.
 μῆτρα πυκνωτάτη 1, 6, 1. ξύ-
 λον 5, 3, 1. ἄσαπες 5, 4, 2.
 9, 20, 4.
 ἑγγαῖα 4, 6, 1. ἑγγεια C. 2, 5, 3.
 ἑγγειόφυλλος 6, 6, 7.
 ἑγγεοτόκα 1, 6, 9.
 ἑγγλύφειν 5, 2, 4.
 ἑγγράφειν 5, 1, 2.
 ἑγγώνιος 1, 10, 1. 3, 15, 4.
 ἑγγωνοειδὲς φύλλον 3, 12, 5.
 ἑγκάρδιον 3, 8, 5. 3, 9, 3. 3, 9,
 5. 3, 12, 3. 5, 1, 2. 5, 3, 2.
 ἑγκαρπος γῆ C. 2, 4, 2. ἄμ-
 πελος C. 3, 14, 3. 3, 23, 3.

- ἐγκαταμένειν 1, 3, 4.
 ἐγκαταμιγνύναι C. 3, 10, 1.
 3, 12, 2.
 ἐγκεντρίζειν ἀμυγδαλῇν 2, 2,
 5. C. 2, 14, 4.
 ἐγκέφαλος φοίνικος 2, 6, 2.
 11. 6, 4, 11. C. 1, 2, 1. 3.
 5, 16, 1.
 ἐγκλίνειν 3, 14, 2.
 ἐγκοιλαίνειν 5, 2, 4.
 ἐγκοίλια νεῶς 4, 2, 8.
 ἐγκοίλος φύλλον 7, 13, 1. ἀρχὴ
 σπερμάτων 8, 5, 4. χωρία 8,
 10. 2. τόπος C. 3, 24, 4.
 ἐγκύησις C. 1, 6, 3.
 ἐγκύμων 9, 18, 8. 11. C. 3, 2,
 8, 3, 16, 2.
 ἐγγειρίδιον 4, 3, 3.
 ἐγγλωρὸς 3, 5, 2. 3, 12, 5.
 ἐγγρονίξεσθαι C. 5, 11, 1.
 ἐγγυλίζειν C. 6, 11, 14.
 ἐγγυλος 3, 7, 2. 8, 11, 3. C.
 4, 13, 3. 6. 6, 4. 6, 17, 6.
 — καρπὸς 7, 9, 5. θεωριζόμενα
 C. 4, 12, 11.
 ἐγγυμος C. 5, 4, 3. 6, 3, 2.
 6, 6, 5. 6, 11, 12. 6, 12, 4.
 ἐγγώρια πνεύματα C. 5, 12, 11.
 ἐθαφίζειν 9, 3, 1. 9, 4, 4.
 C. 4, 8, 2.
 ἔθαφος διαφοραὶ C. 2, 4, 1.
 φᾶνλον C. 2, 7, 5. εὐγειον
 C. 2, 10, 3. -ους φύσις C.
 2, 14, 2. οἰκεῖα C. 3, 9, 5. —
 3, 16, 1. 8, 6, 2. 9, 4, 4. C.
 1, 16, 12. 2, 13, 1. 4, 11, 8.
 4, 12, 3. 5, 10, 4. 6, 10, 8.
 6, 17, 12.
 ἔθρα 9, 8, 6.
 ἔθωδιμος C. 6, 11, 10. 12. 6,
 12, 12.
 ἔθος ὥσπερ φύσις γέγονε C. 2,
 5, 5. 4, 11, 5.
 εἶδος opp. ὄλη 1, 12, 2. πλείω
 καθ' ἑκαστον γένος 1, 14, 3.
 καθ' ἑκαστον 6, 1, 2. ἕτερα
 κατὰ τὸ εἶ. C. 1, 18, 4. τὰ
 κατ εἶδος opp. τὰ στερητικά
 C. 6, 6, 3. γυλῶν 1, 12, 1.
 — 1, 3, 1. 2, 6, 9. 3, 3, 1.
 C. 6, 4, 2.
 εἰλεῖσθαι C. 6, 11, 8.
 εἰλειθυία 5, 9, 8. C. 5, 4, 4.
 εἰλετίας κάλαμος 4, 11, 13.
 εἰλικρινής C. 1, 7, 3. 5, 3,
 2, 6, 13. 1. ὄλη C. 6, 12, 5.
 εἰςλάμπειν C. 2, 7, 4.
 ἑκατοντάφυλλα ῥόδα 6, 6, 4.
 ἑκατοντάχοα 8, 7, 4.
 ἑκβαίνειν τῆς φύσεως 1, 3, 2.
 ῥῖα C. 3, 2, 7.
 ἑκβασίς C. 5, 18, 1.
 ἑκβιάζεσθαι 8, 10, 4. C. 3,
 23, 1.
 ἑκβλάστανειν ῥῖα 7, 2, 3.
 ἑκβλάστησις 7, 4, 10.
 ἑκβόσκεσθαι C. 2, 9, 11.
 ἑκγαλάνουσθαι 8, 6, 1. C. .
 3, 23, 1.
 ἑκγαλάκτωσις C. 4, 4, 7.
 ἑκδαδουσθαι C. 6, 11, 9.
 ἐκδέρειν 3, 13, 1.
 ἐκδηλοῦν C. 2, 6, 4. 2, 10, 2.
 2, 18, 4.
 ἐκδίδουσθαι C. 2, 10, 2.
 ἐκδιψῇν C. 5, 9, 3.
 ἐκδρομή C. 1, 2, 3.
 ἐκζωοῦσθαι C. 4, 8, 4.
 ἐκθαμνοῦσθαι 1, 3, 3.
 ἐκθερίζεσθαι C. 4, 6, 1.
 ἐκθερμαίνεσθαι C. 1, 3, 4.
 3, 9, 1.
 ἐκθηλύνεσθαι C. 3, 1, 3. 4,
 5, 3.
 ἐκθύεσθαι 5, 9, 8.
 ἐκκαλεῖν 9, 3, 3. C. 3, 9, 5.
 ἐκκαλεῖσθαι C. 2, 1, 3. 5, 1, 4.
 ἐκκαρπίζεισθαι C. 4, 8, 3.
 ἐκκαυλεῖν 1, 2, 2. 7, 1, 7. 7,
 3, 4. 7, 4, 3. C. 4, 3, 5.
 ἐκκαυλήσις C. 4, 3, 5.
 ἐκκληματοῦσθαι C. 3, 15, 4.
 ἐκκλίσσεσθαι C. 6, 19, 4.
 ἐκκολλάπτειν 3, 16, 4.

νειν C. 6, 7, 2. 3. 6, 12, 12.
 σεις C. 6, 6, 6. 6, 10, 3.
 τικὸς C. 6, 1, 3.
 ἀνέζεσθαι C. 7, 11, 3.
 κάλνεσθαι C. 5, 9, 9.
 κος ξύλον 3, 10, 3. ἄν-
 7, 3, 1. — 3, 18, 2. 4, 2, 4.
 3. 9, 6, 1. C. 2, 19, 2.
 ολογεῖν C. 3, 20, 5.
 ος C. 2, 4, 6.
 μοῦσθαι C. 3, 19, 1.
 ὄσκεσθαι C. 5, 15, 3.
 εσθαι 8, 11, 9. 9, 16, 1.
 ελος ἥλιος 8, 10, 3.
 οῦσθαι 1, 2, 7.
 ποῦσθαι 3, 16, 5. 6, 4, 8.
 ὕνεσθαι C. 4, 1, 4.
 εἶν 9, 2, 7. 9, 3, 4.
 αίνειν 5, 1, 1. C. 1, 16,
 16, 2.
 τειν C. 1, 11, 2. 3. 1,
 2, 4, 3. 3, 17, 7. 3,
 3.
 γνύναι 4, 14, 13. 8, 7, 5.
 10, 4, 5, 12, 2. 4. 5,
 1. 5, 14, 2. 3.
 ἄν 8, 11, 4.
 κτικὸς C. 5, 14, 7.
 ξις 4, 14, 11. 13. C. 5,
 9. 5, 13, 3. 5, 14, 1.
 οῦσθαι C. 4, 2, 1. 6,
 1.
 τειν 3, 8, 4. 3, 9, 3. 9,
 C. 5, 4, 7.
 ἵνειν C. 6, 19, 3.
 ευματουσθαι 7, 4, 11. C.
 10, 4, 9, 3.
 εῖν C. 1, 14, 1. 2
 ἥσεις φλεγμονῶν 9, 9, 3.
 οῦσθαι C. 1, 21, 7.
 ῖμα ὑδάτων C. 1, 5, 2.
 νυσθαι 3, 1, 2.
 ῖ 9, 2, 6.
 ις τριγῶν 7, 14, 1.
 κοῦσθαι C. 1, 19, 5.
 εσθαι C. 5, 16, 2.
 ρματσῶσθαι 7, 1, 7.

ἐκστασις φύσεως C. 3, 1, 6.
 φθορά τις C. 4, 4, 6. πρὸς τὸ
 χεῖρον C. 5, 3, 5. — C. 4, 4,
 7. 10. 4, 5, 4. 5, 9, 3.
 ἐκστατικὸς ῥίζα 9, 13, 4. χυ-
 μοί C. 6, 4, 4. φθορά οἴνου
 C. 6, 7, 5. — C. 6, 7, 6.
 ἐκτῆκεσθαι C. 4, 4, 9. 9, 3, 4.
 ἐκτίκτειν C. 4, 16, 4.
 ἐκτίλλειν C. 3, 16, 3.
 ἐκτομον μελαμπόδιον, nomen
 hellebori, 9, 10, 4.
 ἐκτοπίζειν 4, 3, 6.
 ἐκτοπος χειμῶν C. 6, 18, 12.
 ἐκτρέχειν 6, 8, 1. C. 2, 15, 5.
 ἐκτρέβειν 4, 11, 6.
 ἐκτρούπημα 5, 6, 3.
 ἐκφαίνειν 6, 8, 1. 7, 14, 3. C.
 1, 13, 11.
 ἐκφανῆς ῥίζα 1, 6, 8. τὰ ὕπνια
 1, 10, 2.
 ἐκφέρειν 2, 2, 7. 8, 2, 7. 8, 7,
 7. 8, 9, 1. C. 5, 9, 2.
 ἐκφύεσθαι σπέρμα C. 3, 20, 6.
 ἐκφυσις πρώτη 1, 10, 7. C. 4,
 8, 2. ἀνθους 1, 13, 3. καρποῦ
 ἐκ τοῦ στελέχους 1, 14, 2. δάβ-
 δων 4, 6, 10. ἀκρεμονικαί 7,
 8, 3. ἐκ τῶν πλαγίων C. 1, 2,
 3. — 8, 1, 5. 8, 11, 5. 8. C. 1,
 2. 6. 4, 7, 1. 5.
 ἐλλά inter ἀείφυλλα 1. 9, 3. ἡμε-
 ρος 1, 4, 4. 1, 9, 3. 3, 2, 1.
 ἀγρία 1, 8, 2. 2, 2, 5. πεδει-
 νόν 2, 5, 7. ὁμογενῆς 3, 2, 1.
 longe a mari non bene viget 6,
 2, 4. radix 1, 6, 3. 4. ὄζωδες 1,
 8, 1. ἀκρεμόνες C. 1, 3, 2. φύλλα
 6, 2, 1. 1, 10, 4. 7. στρέφει
 τὰ φύλλα 1, 10, 1. C. 2, 19,
 1. φλοιὸς C. 1, 4, 5. ξύλον 5,
 3, 3. 5, 4, 2. 1, 5, 4. 5, 4,
 4. 1, 5, 5. 1, 8, 6. ἀπὸ ξ.
 ἔμβιος 5, 9, 8. C. 1, 7, 4. 1,
 3, 3. μῆτρα 1, 6, 2. ἄνθος 1,
 3, 1. 2. 3. βρόνον 9, 18, 3. fru-
 ctus 1, 14, 1. 3. 1, 11, 1. 3. C.

- 1, 19, 2. 2, 8, 2. 1, 11, 4. 1, 12, 1. *πρωίβλαστος* C. 1, 15, 1. *μακροβίος* 5, 13, 5. 8. *δυσαν-
ξής* C. 1, 8, 4. *εὐπαθής* 4, 4, 12. *ἀσθενής καὶ ἐπίκηρος* C. 1, 20, 3. *πικρά* 5, 5, 4. *προς-
φιλής μυρρίνω* C. 3, 10, 4. *δυ-
μενης ἀμπέλω* C. 3, 10, 6. *pro-
pagatio multiplex* 2, 1, 2. 4. —
cultura: *φυτῶν* 2, 5, 4. 6. *προ-
μοσχεύεται* 2, 5, 3. 6. 2, 7, 2.
3. C. 3, 9, 3. 1, 3, 3. — *πάθη*
ἴδια C. 5, 10, 3. *λειχηνιά* C.
5, 9, 10. *κάμποι* C. 3, 22, 6.
σκώληξ in fructu 4, 14, 10. C.
5, 10, 1. *morbi* 4, 14, 3. 9. 10. —
ἀναβλαστάνει 2, 2, 3. C. 5, 13, 4.
praecisa laete viget 4, 16, 1. *με-
ταβολή εἰς κόνινον* 2, 3, 1. —
in Cyrenaica 4, 3, 1. in Aegypto
4, 2, 9. C. 6, 8, 7. *Athenis ve-
tusta* 4, 13, 2. in Indiae monta-
nis sterilis 4, 4, 11. — 1, 3, 1.
2, 2, 12. 3, 15, 4. 3, 17, 5.
4, 13, 1. 5, 5, 2. 5, 6, 1. 5,
9, 6. 7. C. 1, 19, 3. 2, 2, 1.
3. 2, 3, 6. 8. 2, 7, 3. 3, 2,
2. 3, 3, 2. 3, 4, 2. 3, 5, 5.
3, 6, 8. 3, 7, 9. 11. 3, 8, 1.
4, 1, 2. 4, 3, 1. 5, 4, 2. 5,
10, 5. 5, 11, 2. 5, 12, 8. 5,
14, 3. 5, 16, 4. 5, 18, 4. 6,
6, 3. 6, 8, 1. 5. 6. 6, 11, 2.
ἐλάα in mari rubro 4, 7, 2.
ἐλάαγνος 4, 10, 2.
ἐλαιηρός C. 2, 3, 8.
ἐλάτνον ξύλον 5, 3, 7. C. 5, 4, 3.
ἐλαιον infestum arborum radici-
bus 4, 16, 5. *φθείρει τὰ φυτὰ*
C. 5, 15, 6. *βαρύνει τὰ ἔντομα*
C. 6, 5, 3. — *ον γένεσις* C. 6,
8, 7. — C. 1, 19, 3. 5. 6, 8,
1. 6. 6, 19, 2.
ἐλαιοφόρος γῆ 8, 2, 8. C. 2,
4, 4.
ἐλαιῶδες φύλλον 9, 11, 8. —
C. 6, 7, 4. 6, 8, 7.
- ἐλάτη ἄγριον ἀέφυλλον* 1, 9, 3.
3, 3, 1. *ὄρεινόν* 3, 3, 1. *οὐ
δέχεται θεραπειάν* 1, 3, 6. *ἰ-
χυρόν* 1, 8, 3. *παλλικιον* 4, 1,
1, 3. C. 2, 7, 2. *φιλόφυχρον*
4, 5, 1. C. 2, 3, 3. *θερμόν* C.
1, 21, 6. *φύεται ἀπὸ στέμα-
τος μόνον* 2, 2, 1. 3, 1, 2. *αὐξη-
τική εἰς μῆκος* 1, 9, 1. 5, 1,
8. *ὀρθοφυής καὶ μακροστελέ-
χης* 1, 5, 1. *εἶλαι* 1, 6, 3. 4.
5. 3, 6, 4. 5. *στέλεχος* 3, 7, 1.
φλοιὸς πολύλοπος 1, 5, 2. 5,
1, 6. *ξύλον* 1, 5, 3—5. 5, 6,
2. *μήτρα* 1, 6, 1. 5, 6, 2. *ὄζοι*
1, 8, 3. 3, 5, 3. *κλῶνες* 1, 1,
8. *γόνατα* 3, 5, 3. *φύλλα περι-
νώδη* 1, 10, 5. *ἄνθος* 3, 4, 5.
1, 13, 1. *καρπὸς* 3, 4, 5. 3,
6, 1. 1, 12, 1. *βλάστησις* 3,
5, 1. 3, 9, 6. *ἀπαράβλαστον*
3, 7, 2. C. 1, 2, 2. *praecisa
perit* 3, 7, 1. 4, 16, 1. C. 5,
17, 3. *κάρους* 3, 5, 5. *ὀγρό-
της πιττάδης* 1, 12, 2. *φθίνη*
4, 16, 1. *δάκρυον* 9, 1, 8. 6,
11, 15. *λοισσον* 3, 9, 7. *ὄψις*
C. 2, 17, 1. 8. *comparatur πεύκη*
3, 9, 6. 7. 5, 1, 5. *ἄρρην καὶ
θῆλεια* 1, 8, 2. 3, 9, 6. in
Latio 5, 8, 3. *Parnaso* 1, 9, 2.
Macedonia ibid. non in Ponto 4,
5, 3. *usus* 5, 1, 2. 7. 5, 7, 1.
4. 5. — 3, 6, 2. 5, 6, 1. 5,
9, 8. C. 2, 9, 2. 2, 11, 8. 5,
17, 1. 6, 12, 3. 6, 14, 4.
ἐλάτη marina 4, 6, 2. *describ.* 4,
6, 7.
ἐλατήριον φαρμακῶδες 4, 5, 1.
9, 9, 4. 9, 14, 1. 9, 15, 5.
ἐλάτινον ξύλον 5, 3, 3. 5, 9,
8. C. 5, 4, 4.
ἐλαττον 3, 7, 2. *τὸ ἐ. ὄζον ἀπο-
τελεῖσθαι* 4, 11, 3.
ἐλαττοῦσθαι 6, 8, 5.
ἐλαφος C. 4, 9, 2.
ἐλεγεία Aeschylī 9, 15, 1.

- ἄλεια** 1, 4, 2. 1, 5, 3. 1, 8, 1. 4, 10, 1. 5, 9, 5.
ἀλειοσέλιον 7, 6, 3.
ἐλειόχρυσος 6, 8, 1. 9, 19, 3.
ἐλκισφάκος σφακός ἄγριος 6, 2, 5. **φρύγανον** 6, 1, 4.
ἐλένιον φρυγανῶδες 2, 1, 3. **στεφανωτικόν** 6, 1, 1. **ξύλω-δας** 6, 6, 3. **odoratum** 6, 6, 2. **radix** 6, 7, 4. — 6, 7, 1. C. 6, 11, 3. 6, 20, 1.
ἐλίκη ἰτέα μικρά 3, 13, 7.
ἐλικηδόν 3, 13, 1.
ἐλικτός λουλος 3, 13, 11.
ἑλίξ pars plantae 1, 2, 1. vitis 1, 2, 2. C. 2, 18, 2. arborum 3, 7, 3.
ἑλίξ genus hederæ 3, 18, 6. 7. **περιαιλλόκανυλον** 7, 8, 1.
ἐλκηθρον 5, 6, 7.
ἐλκος 9, 0, 1. 3. 9, 11, 1 — 4. 10. 9, 13, 2. 9, 18, 1. 9, 20, 4. **νεμόμενα** 9, 9, 5.
ἐλκοῦσθαι 4, 16, 1. C. 5, 16, 1.
ἐλκτικός 3, 17, 3.
ἐλκωμα 9, 2, 1.
ἐλκωσις 4, 14, 7. 4, 16, 1. C. 1, 6, 6. 1, 14, 2. 3, 7, 8. 5, 8, 2. 5, 12, 8. 5, 15, 1. 5, 17, 3.
ἐλλεβορίνη 9, 10, 2.
ἐλλέβορος φαρμακώδης in borcalibus 4, 5, 1. **μέλας** et **λευκός** 9, 10, 1. **μέλας** 9, 8, 8. 9, 10, 2. C. 6, 13, 5. **λευκός** 9, 18, 2. **fructus** 9, 9, 2. 9, 14, 4. **ubi crescat** 9, 10, 3. C. 6, 13, 4. — 6, 2, 9. 9, 8, 4. 6. 9, 15, 5. 9, 16, 6. 9, 17, 1. 3.
ἐλλεπειν opp. **ὑπερβάλλειν** C. 6, 11, 12.
ἐλλειψις C. 5, 18, 3. 6, 14, 3.
ἐλλοβόκαρπος 6, 5, 4.
ἐλλοβος 3, 14, 4. 4, 2, 8.
ἐλλοβοσπέρματα 7, 3, 2.
ἐλλοβώδης 8, 2, 5.
ἐλμῖς 9, 12, 1. 9, 18, 6.
- ἐλνμος** 4, 4, 10. 8, 1, 1. 8, 11, 1. C. 4, 15, 1.
ἐμβιος C. 1, 3, 3. 1, 4, 3. 3, 5, 3. 5, 4, 5. 5, 6, 5.
ἐμβιοῦν 3, 6, 4. 5. 6, 7, 3. C. 1, 2, 1.
ἐμβλαστώνοντα C. 5, 15, 4.
ἐμβλάστησις C. 5, 4, 3.
ἐμβοθρος 9, 3, 1.
ἐμβολή 4, 11, 8.
ἐμβύθιος 4, 2, 2.
ἐμμητρος 1, 6, 5. C. 5, 17, 2.
ἐμμονος C. 1, 6, 7. 5, 14, 7.
ἐμπεδοκαρπα C. 1, 13, 2.
ἐμπεριεία C. 2, 13, 5.
ἐμπεριέχειν 1, 11, 1.
ἐμπεριλαμβάνειν C. 5, 3, 4.
ἐμπηγνύναι 1, 8, 3.
ἐμπλάττειν 5, 6, 3.
ἐμπλέκειν 6, 8, 1.
ἐμποδίζοντα τοὺς καρπούς C. 3, 7, 6.
ἐμποιεῖν 9, 11, 10. C. 1, 22, 6. 2, 6, 3. 3, 8, 1.
ἐμπυρεύεσθαι 5, 9, 6.
ἐμπύρηνα σπέρματα 1, 11, 3.
ἐμπυρος C. 1, 8, 2. ? **τόποι** C. 2, 19, 4. 3, 6, 2. — C. 5, 9, 3. 6, 20, 2.
ἐμφαλνεσθαι C. 3, 3, 4. 6, 5, 2.
ἐμφανής 1, 2, 3. 1, 14, 4. 4, 8, 4. 8, 8, 6. C. 4, 11, 3. 6, 3, 4.
ἐμφερής 1, 1, 4. 7, 4, 6. 7, 6, 3. 8, 4, 11. 9, 4, 2. 9, 16, 1.
ἐμφλοιος 5, 1, 2.
ἐμφλοιοσπέρματα 7, 3, 2.
ἐμφράττειν C. 5, 12, 6.
ἐμφύειν 1, 10, 7. C. 2, 17, 4. 5, 15, 4.
ἐμφυντεῖα 2, 1, 4. C. 1, 6, 1. 5. 2, 17, 6. 5, 6, 10.
ἐμφυντεύεσθαι C. 1, 6, 1. 2, 14, 4.
ἐμψυχα σώματα 9, 18, 1.
ἐναγγειοσπέρματα 1, 11, 2.
ἐναγγειόσπερμα 8, 3, 4. C. 4, 7, 5. 4, 15, 2.

- ἐνάενα σπέρματα* 8, 11, 5.
ἐναίδριος τόπος C. 5, 14, 2.
ἐναιμον φάρμακον 4, 7, 2.
ἐναλλαγή C. 4, 4, 9. 5, 3, 2.
ἐναντίον τὸ C. 1, 22, 2.
ἐναντιοῦσθαι C. 1, 16, 1.
ἐναντίωσις C. 4, 4, 8.
ἐναποθνήσκειν 4, 4, 12.
ἐναπολαμβάνειν 5, 5, 6. C. 2, 1, 3. 2, 9, 8.
ἐναπόληψις C. 2, 9, 3.
ἐναπόμιξις C. 6, 1, 1. 6, 3, 1.
ἐναρμόζειν 5, 3, 5.
ἐναστρος? C. 3, 13, 1.
ἐναυρος 8, 11, 6.
ἐνδαδρος 3, 9, 3. 4, 5, 3. 5, 1, 5. 9, 2, 2. 3, 7. *δίλκεις* C. 6, 11, 6.
ἐνδαδουῖσθαι 9, 2, 7.
ἐνδεῆς τὸ C. 6, 17, 12.
ἐνδεκίηρης 5, 8, 1.
ἐνδελεχῆς C. 2, 11, 11. 5, 1, 10.
ἐνδεχόμενον τὸ 2, 1, 2. 3, 1, 1. 9, 2, 3. C. 1, 1, 2.
ἐνδηλος 3, 5, 4. C. 6, 10, 6.
ἐνδιδόναι 5, 6, 1. 4. 9, 3, 3. C. 4, 12, 4. 11.
ἐνδοσις C. 1, 15, 3.
ἐνδύεσθαι C. 2, 5, 4.
ἐνείρειν 9, 9, 1. 9, 12, 1.
ἐνέργεια 4, 1, 3. 6, 7, 3. 6, 8, 3. 8.
ἐνθεμα C. 1, 6, 7.
ἐνθρυσκον 7, 7, 1.
ἐνιαύσιος 7, 1, 7.
ἐνιαυτοφορεῖν 3, 4, 1.
ἐνικμος 3, 12, 9. 5, 6, 3. 5, 7, 4. 5, 9, 2. 7, 2, 7. C. 1, 2, 1. 3, 10, 1. 5, 13, 2.
ἐνίστασθαι 7, 10, 4. 9, 8, 2. C. 5, 13, 1. 5, 14, 2.
ἐνισχύειν C. 3, 23, 5.
ἐννεατηρῆς 4, 11, 2.
ἐννευρόκανυλα 6, 1, 4. 6, 2, 9.
ἐννοια C. 4, 4.
ἐννος καρπὸς 2, 6, 10. *βλαστὸς* C. 1, 20. — 3, 16, 1. 4, 2, 4. 5. C. 5, 10, 2. 4, 3, 4.
ἐνοφθαλμίζειν C. 1, 9, 1. 2, 14, 4. 5, 5, 4.
ἐνοφθαλμισμός 2, 1, 4. C. 1, 6. 2, 17, 6.
ἐνοχλεῖν 4, 2, 5.
ἐνσχιστος C. 5, 17, 2.
ἐντελής C. 5, 1, 10.
ἐντεριώνη 1, 2, 6. 3, 12, 1. 3, 13, 4. 3, 14, 3. 3, 15, 2. 3, 17, 5. 3, 18, 5. 5, 1, 9. C. 1, 21, 6. 5, 16, 4.
ἐντεχνος 9, 16, 8.
ἐντομα 6, 5, 3. 4.
ἐντομή 9, 1, 5. 6. C. 5, 8, 2. 6, 8, 14.
ἐνυγρα C. 1, 21, 6. 6, 11, 13.
ἐνυδρα 1, 4, 2. 1, 14, 3. 3, 10, 3. 4, 6, 1. *βραχυβιώτερα* 4, 13, 1. *πολλὰ ἀκαρπα* C. 1, 22, 4. 2, 3, 5.
ἐνυμενόςπερμα 8, 3, 4.
ἐξαγριοῦσθαι 3, 2, 3. C. 1, 9, 1.
ἐξადυνατεῖν C. 1, 16, 3. 4, 6, 4.
ἐξαερούν τὸ ὑγρὸν C. 1, 22, 5. 6, 17, 5.
ἐξαιγειροῦσθαι λεύκη C. 2, 16, 2.
ἐξαιροῦσθαι πυρὸς C. 2, 16, 2. 4, 1, 7. 4, 5, 4.
ἐξακανθοῦσθαι κανλὸς 6, 4, 2.
ἐξακριβοῦσθαι 9, 16, 6.
ἐξάλλαγή χώρας 2, 2, 10. *τῶν ἀπὸ σπέρματος* 2, 2, 11. *εἰς ἕτερον γένος* C. 4, 4, 5. 12.
ἐξάλλάττειν 4, 4, 14. 8, 8, 3. C. 6, 15, 2.
ἐξάλλοιοῦν C. 2, 15, 2. 3, 17, 7. 4, 4, 10. 6, 3, 2.
ἐξαμανροῦσθαι C. 2, 16, 4.
ἐξαμβλοῦσθαι 9, 18, 11. C. 4, 5, 3.
ἐξάμβλωσις 9, 9, 2.
ἐξαμελεῖσθαι 3, 2, 2. C. 3, 18, 7.
ἐξάμηνος 8, 2, 7.
ἐξανάλισκειν C. 4, 13, 3.
ἐξαναπληροῦν 3, 17, 1.

- ἐξανχωρεῖν* 6, 3, 3.
ἐξανεμοῦσθαι 8, 10, 3.
ἐξανθεῖν 4, 7, 2.
ἐξάνθημα C. 5, 9, 12.
ἐξαπολλύναι 8, 7, 2.
ἐξάπτειν 9, 8, 6.
ἐξασθενεῖν C. 5, 9, 11. 6, 17, 4.
ἐξάστοιχος κριθή 8, 4, 2.
ἐξατμίζεσθαι C. 1, 1, 3.
ἐξάτμισις C. 6, 15, 2.
ἐξαναλνέσθαι 7, 7, 2. C. 5, 12, 5.
ἐξαύξειν 6, 6, 6. C. 1, 22, 2. 4, 11, 5.
ἐξανχυμῶν C. 5, 9, 8.
ἐξείργειν C. 5, 18, 3.
ἐξελαίουσθαι C. 6, 7, 4. 6, 8, 1.
ἐξεργάζεσθαι 8, 6, 3. C. 5, 3, 5. 5, 7, 1.
ἐξεργασία C. 3, 1, 6.
ἐξέφρυθος 4, 6, 10.
ἐξεργυσιβοῦν C. 4, 10, 2.
ἐξέχειν 3, 10, 5.
ἐξηθεῖν C. 6, 13, 1.
ἐξημεροῦν 2, 2, 12. 2, 4, 1. 3, 15, 1. 2. C. 2, 14, 2. 3, 17, 5.
ἐξικμάζειν 1, 7, 5. 6. 5, 7, 4. 7, 5, 1. 6. C. 3, 6, 1. 4, 8, 4.
ἔξις vitis C. 3, 14, 5.
ἐξίστάναι 9, 8, 10. 9, 19, 1. C. 4, 5, 3. 6, 11, 2. 6, 15, 3. 6, 17, 5. — *ἐξίστασθαι τοῦ γένους* 2, 2, 4. C. 1, 16, 12. 1, 8, 2. *εἰς ἄλλο γένος* C. 4, 1, 7. — 6, 7, 6. 8, 7, 4. 9, 13, 4. C. 5, 18, 1.
ἐξοιδεῖν 4, 12, 2.
ἐξομοιοῦν 2, 2, 4. 7. 4, 7, 3. 7, 3, 5. C. 2, 13, 1. 4, 1, 1. 4, 5, 7. 5, 2, 1. 5, 6, 7.
ἐξομοίωσις C. 4, 3, 1.
ἐξοξύνειν C. 6, 7, 7.
ἐξορρος 1, 11, 3.
ἐξυβριλεῖν C. 2, 16, 8. 3, 1, 5. 3, 6, 8.
ἐξυγραλνέειν C. 1, 13, 6. 4, 10, 2. 6, 6, 4. 6, 7, 7.
ἔξωχρος 4, 6, 3.
ἐπάγεσθαι 1, 1, 9. C. 1, 12, 1. 6, 10, 5.
ἐπακανθίζειν 3, 10, 1. 3, 11, 3. 3, 16, 1. 4, 8, 8. 6, 4, 1. 6, 5, 2. 9, 4, 3.
ἐπαλείφειν C. 3, 23, 2.
ἐπαλλάττειν 1, 3, 2. 4, 6, 10.
ἐπαλλόκανυλος κιστός 3, 18, 9.
ἐπαμᾶσθαι 4, 13, 5.
ἐπαναλαμβάνειν 3, 7, 8.
ἐπανάστασις 3, 7, 4.
ἐπαναφορά 1, 2, 4.
ἐπανεστηκότες ὄμφαλοι 3, 7, 5.
ἐπαρκεῖν C. 3, 11, 2.
ἐπαφιέναι 8, 7, 4. 8, 11, 9. C. 2, 5, 5.
ἐπεκτείνεσθαι τῆς οἰκίας ὥρας 6, 8, 4.
ἐπεσθίειν C. 6, 4, 7.
ἐπεστραμμένα 3, 9, 3. 6. 3, 12, 3. 3, 17, 5.
ἐπεστιγμένος 3, 7, 5.
ἐπετειόκαρπα 1, 2, 2.
ἐπετειόκανυλα 6, 2, 8. 6, 3, 1. 6, 4, 2. 7, 2, 1—3. 7, 7, 2. 9, 1, 2. C. 1, 4, 2.
ἐπέτειος οὐσία 1, 1, 2. *μέρη* 1, 2, 1. 1, 10, 9. *ὄλζαι* C. 3, 8, 1. *σπέρματα* 1, 11, 2. *μεταβολή* 2, 4, 1. *natura* C. 2, 11, 1. *spontanea* C. 1, 5, 1. — 1, 2, 2. 1, 5, 2. 1, 6, 6. 1, 11, 4. 1, 13, 2. 4, 6, 4. 4, 9, 3. 6, 3, 4. 6, 5, 1. 4. 7, 7, 2. 9, 1, 2. C. 1, 10, 2. 2, 4, 2. 2, 5, 3. 4, 1, 6. 5, 3, 6. 6, 6, 7.
ἐπετειοφορεῖν C. 1, 20, 3.
ἐπετειοφόρα C. 1, 20, 3.
ἐπετειόφυλλος 7, 11, 3.
ἐπετίγη scandit 7, 8, 1.
ἐπέχειν 4, 4, 13. C. 4, 6, 3.
ἐπιβάλλεσθαι βλαστούς 3, 5, 1. — 4, 13, 5. 8, 4, 6. 9, 8, 5. C. 3, 7, 9. 5, 9, 11.

- ἐπιβάπτεσθαι 3, 7, 3.
 ἐπίβαρυν 3, 13, 6.
 ἐπιβεβαίου C. 5, 14, 4.
 ἐπιβλάστανειν 1, 9, 7. 3, 6, 3. C. 1, 11, 7. 1, 13, 3. 3, 3, 3.
 ἐπιβλάστησις κατὰ πλείους ὥρας C. 1, 13, 3. οἶον γένεσις C. 1, 12, 8. καρποτοκίας ἔνεκα C. 1, 11, 8. — 3, 6, 2. C. 1, 6, 3. 5, 2, 3. 5, 9, 2. 5, 17, 7.
 ἐπιβλαστικός C. 1, 13, 8. 10.
 ἐπιβολή C. 3, 16, 4.
 ἐπιβόσκειν 3, 6, 3.
 ἐπιβόσκησις C. 5, 17, 6.
 ἐπιβρέχειν 2, 6, 5. 5, 3, 3.
 ἐπίγειος κάλαμος 4, 11, 13. κίττος 3, 18, 6. ὕδατα C. 2, 5, 1. — 6, 2, 2.
 ἐπιγειόκανυλα 6, 4, 5. 7, 8, 1. 8, 3, 2. C. 4, 6, 9.
 ἐπιγειόφυλλα 7, 8, 3. 9, 10, 1.
 ἐπιγιγνώμενα τὰ κατ' ἐναντιόν 3, 7, 3. πνεύματα C. 2, 2, 4. — 4, 15, 3. 7, 1, 4. 8, 1, 6. 8, 10, 1. C. 5, 14, 7. 5, 15, 3.
 ἐπιγλυκαίνειν C. 6, 15, 4.
 ἐπίγλυκυν 3, 18, 9.
 ἐπίδασυν 3, 18, 5.
 ἐπιδιαλάμπειν 9, 3, 2.
 ἐπιδέχεσθαι C. 6, 4, 1.
 ἐπιδιδόναι C. 3, 11, 3.
 ἐπιδοδοξάζομενον C. 1, 5, 5.
 ἐπίδοσις 2, 12.
 ἐπίδροσος 7, 14, 1.
 ἐπίξενξις 2, 6, 1.
 ἐπίζητεῖν C. 6, 2, 1. 6, 16, 7.
 ἐπιθαλάττια 8, 2, 11.
 ἐπιθανάτος χυμός C. 6, 4, 5.
 ἐπίθετος 9, 8, 6. 8. C. 1, 19, 4.
 ἐπικαίειν 1, 8, 4. 6, 6, 6. 6, 8, 5. C. 5, 13, 3. 5, 14, 8. 5, 15, 6.
 ἐπικαθίξειν C. 6, 10, 5.
 ἐπικαρπίζεσθαι 8, 9, 3.
 ἐπικαταλαμβάνειν 2, 6, 10.
 ἐπικανυλόφυλλα 7, 8, 3.
 ἐπικείρειν 7, 4, 10. 8, 7, 4. 9, 6, 3.
 ἐπικηρος 6, 7, 3. 7, 5, 1. C. 1, 10, 4. 1, 20, 3. 2, 12, 5. 3, 22, 2. 4, 14, 4.
 ἐπικλινής C. 3, 22, 1.
 ἐπικλύζειν 4, 6, 3. C. 5, 12, 10.
 ἐπικνίξειν 4, 2, 1. C. 1, 17, 9. 2, 8, 4. 3, 14, 3. 5, 1, 4.
 ἐπικνίσις C. 5, 2, 4.
 ἐπικολλάττειν C. 1, 6, 6.
 ἐπικόλλημα 4, 3, 3.
 ἐπικοπή 4, 16, 1. C. 5, 17, 3.
 ἐπικόπτειν 1, 8, 4. 3, 7, 1. 4, 16, 1. C. 2, 15, 3. 5, 17, 3.
 ἐπικρατεῖν 8, 8, 4. τὸ ἐπικρατοῦν ἀπαθὲς C. 2, 2, 2. C. 4, 4, 9.
 ἐπικυτίσκεσθαι C. 1, 11, 1.
 ἐπικυλινδροῦσθαι C. 5, 6, 7.
 ἐπικύπτειν C. 3, 22, 1. 4, 14, 1.
 ἐπιλαμβάνειν 3, 3, 2. C. 1, 11, 3. 1, 9, 6. 1, 13, 4. 4, 14, 3.
 ἐπιλάμπειν 4, 4, 12.
 ἐπιλευκαίνειν 3, 12, 9. 3, 17, 3.
 ἐπίλευκος 3, 7, 5. 3, 14, 2. 3, 15, 2.
 ἐπίληπτος 9, 12, 5.
 ἐπιμελαίνεσθαι 3, 13, 2. 3, 15, 6.
 ἐπίμελος 3, 8, 7. 6, 5, 4.
 ἐπίμετρον C. 4, 13, 7.
 ἐπιμονή C. 2, 9, 11.
 ἐπινέμειν 8, 7, 4. C. 4, 6, 1.
 ἐπινεύειν 5, 4, 8.
 ἐπινεφεῖν C. 3, 24, 4.
 ἐπινεφής C. 5, 12, 2.
 ἐπίξανθος 3, 10, 4. 4, 2, 7. 6, 4, 6.
 ἐπιξυνδεῖν C. 2, 1, 7.
 ἐπιπάττειν C. 6, 20, 2.
 ἐπίπετρον ἀνθρώπος 7, 7, 4.
 ἐπιπηγνύναι C. 5, 13, 2. 6, 11, 15.

- ἀττειν* 9, 13, 3.
ατυς λόβος 8, 5, 3.
λάζειν 6, 10, 3, 4.
λαιος cortex 3, 15, 2. ra-
 , 6, 4. 3, 10, 2. 3, 12, 4.
 1, 3. 3, 17, 3. 6, 7, 4.
 8, 1.
λαιόρριζα 1, 6, 4. 2,
 3, 13, 3. C. 2, 7, 1. 3,
κρος 6, 4, 10.
πος C. 3, 7, 1.
ρφυρίζειν 3, 18, 2. 6,
 6, 4, 2. 7, 3, 1. 7, 9,
 , 4, 2.
ρφυρος 4, 6, 7. 7, 3, 1.
οή 9, 1, 5. 9, 2, 7. C.
 1. 1, 10, 7. 1, 7, 6. 1,
 , 2, 8, 3. 3, 11, 2. 4,
 , 5, 2, 3. 5, 17, 7. — *ἀε*
τὸ ζῶν C. 3, 13, 4.
ρρος 4, 10, 4.
υτα ὕδατα C. 3, 8, 3.
εις γῆς C. 5, 6, 3.
κρος 3, 7, 5.
ττειν 7, 2, 5.
ῆς 8, 6, 1. 9, 8, 6. C.
 2, 3, 10, 8. 4, 10, 3.
άζειν C. 2, 18, 3.
άσις C. 1, 17, 6. *τροφῆς*
 1, 10.
ᾶσθαι 9, 15, 2. C. 1, 8,
 , 9, 12. 2, 15, 6. 2, 18, 1.
είρειν 7, 1, 3. 7, 5, 4.
 17, 3. 10. 2, 18, 1.
ορά C. 2, 17, 10.
ορά 7, 1, 2.
χσις C. 2, 9, 1.
ρέφειν C. 2, 8, 3. Vide
ραμμένος.
ροφή 3, 13, 2.
υμύειν C. 1, 6, 3.
νίστασθαι C. 5, 2, 1.
ίζειν C. 5, 15, 4.
ύειν C. 2, 1, 4.
ῆσεσθαι ταῖς ὥραις 7, 10,
 . 1, 7, 5.
ἐπιτελεῖν C. 2, 12, 1.
ἐπιτέλλειν C. 3, 16, 2.
ἐπιτέμνειν 6, 6, 6. C. 3, 7,
 4. 3, 23, 3.
ἐπιτολή 1, 6, 3. 1, 13, 3. C.
 2, 19, 4.
ἐπίτομος φλοιὸς 3, 13, 1. *ξύ-*
λον 5, 1, 12.
ἐπιτραγωδεῖν 9, 8, 5.
ἐπιφανῆς ῥίζα C. 5, 9, 8.
ἐπιφορά 5, 12, 11.
ἐπιφορος C. 3, 2, 8.
ἐπιφράττειν 9, 3, 2.
ἐπιφυλλόκαρκος 1, 10, 8. 3,
 17, 4.
ἐπιφύειν 3, 12, 4. 4, 8, 9. C.
 1, 6, 3.
ἐπίφυνσις 1, 1, 2.
ἐπιχαράσσειν 6, 2, 5.
ἐπιχρόσις C. 2, 5, 4.
ἐπιχωννύναι 9, 3, 2.
ἐπιχώριος 8, 8, 1.
ἐποιδεῖν 6, 4, 2. 3, 5, 5. 3, 12, 8.
ἐποίδησις 3, 5, 5.
ἐπομβρία 3, 1, 5. 4, 11, 3.
 6, 8, 6. 8, 6, 4. 9, 2, 5. C.
 2, 1, 5. 3, 11, 4. 3, 20, 1.
 4, 4, 7. 5, 14, 9.
ἐπομβρος et ἐπόμβριος 8, 7,
 6. C. 3, 9, 5. 3, 11, 1. 3,
 20, 2. 3, 11, 5.
ἐπόμενον εἰπεῖν 6, 4, 1. 7, 1, 1.
ἐπουνλον φύλλον 3, 10, 5.
ἐποψ 2, 4, 4.
ἐπωδῆ 9, 10, 4.
ἐπωτίδες navis 5, 7, 3.
ἐργάξεσθαι 5, 9, 7. 6, 3, 2.
 8, 6, 3. 6, 7, 4. C. 5, 12, 7.
 6, 10, 9. 6, 18, 11.
ἐργασία ὀποῦ 6, 3, 3. *σπόρον*
 8, 7, 7. *πότης* 9, 2, 6. *ἑδά-*
φους C. 3, 19, 1. *κληροῖ* C.
 3, 15, 3. — 2, 5, 1. 2, 6, 5.
 5, 1, 9. 10. 5, 2, 4. C. 3, 12,
 2. 3, 20, 8. 4, 12, 1.
ἐργάσιμος 3, 8, 2. 4. 6, 3, 5.
 6, 5, 2. C. 4, 12, 6.

- ἐργατικός 5, 12, 9. 5, 14, 6.
 ἔργον 4, 4, 8.
 ἐργωδῶς 9, 16, 5.
 ἐρεβινθὸς πλαγυμόκανλος 8, 3, 2.
 morbus seminum 8, 10, 1. ἀκο-
 πος C. 4, 16, 2. grandescit C.
 5, 6, 11. — 2, 6, 6. 8, 1, 1.
 4. 8, 5, 2. 4. 8, 6, 5. 8, 7,
 2. 8, 9, 1. 8, 10, 5. 8, 11,
 2. 6. C. 3, 21, 3. 3, 22, 3. 3,
 24, 3. 4, 2, 2. 4, 8, 3. 4, 10,
 1. 4, 12, 13. 4, 13, 4. 4, 14,
 4. 4, 15, 3. 5, 9, 6. 6, 10,
 1. 5.
 ἐρεβινθῶδες φύλλον 6, 5, 3.
 ἔρεγμα C. 4, 12, 12.
 ἐρείκη 1, 14, 2. 9, 11, 11.
 ἐρεθιέδανον φρυγανῶδες 6,
 1, 4. radix rubra 7, 9, 3. de-
 scrib. 9, 13, 4. 6.
 ἐρεψιμος ὅλη 5, 3, 3.
 ἔρεψις 5, 6, 1.
 ἐρινάζειν 2, 8, 1—3. C. 2, 9,
 5. 9.
 ἐρινασμὸς βοήθεια πρὸς τὸ μὴ
 ἀποβάλλειν τὸν καρπὸν τῇ συ-
 κῇ 2, 8, 1. C. 3, 18, 1. de-
 scrib. C. 2, 9, 5.
 ἐριναστὸς C. 2, 9, 12.
 ἔρινον 2, 8, 1. 2. 3. 4, 2, 3.
 4, 14, 4. C. 2, 9, 5. 5, 1, 9.
 5, 9, 12. προαποπίπτοντα 3,
 7, 3. 3, 3, 8.
 ἐρινεὸς ἀγρία 1, 14, 4. differt
 a ficu silvestri 2, 2, 4. μετα-
 βολή, εἰς συκῇ 2, 2, 12. 2, 3,
 1. ὀρεινὸν 3, 3, 1. βλάστη-
 σις 3, 4, 2. ὁπῶδες 5, 9, 5.
 C. 1, 16, 7. ξύλον 5, 6, 2. οὐ
 δυνάμενον πέττειν C. 1, 18, 4.
 — 1, 8, 2. 4, 13, 1. 4, 14,
 4. C. 2, 9, 5. 4, 4, 3. 5, 9, 4.
 ἐρινοφόρα δένδρα in ins. Tylo
 4, 7, 7. γένος βολβοῦ 7, 13, 8.
 ἐριώδης 3, 7, 4. 7, 13, 8.
 ἔρνος 2, 1, 3. 2, 3, 3. 2, 5,
 5. C. 1, 6, 5.
 ἔρπετα 9, 11, 1. 2. 9, 20, 4.
 ἔρπυλλος ἀείφυλλον 1, 9, 4.
 φρυγανῶδες 2, 1, 3. στεφανω-
 τικὸν 6, 1, 1. totus odoratus
 6, 6, 2. ξυλώδης 6, 6, 3. e sur-
 culis provenit 2, 1, 3. C. 1, 4,
 2. δριμύς C. 6, 16, 7. scan-
 dit C. 2, 18, 2. radix 6, 7, 4.
 — 6, 7, 2. C. 3, 19, 1. 6,
 11, 3. 6, 14, 7. 12. 6, 20, 1.
 ἐρσώδης ἀήρ C. 3, 2, 6.
 ἐρυσθαίνεσθαι 3, 12, 5.
 ἐρυσθαίνειν 3, 15, 3.
 ἐρυσθησάκρδιος 3, 12, 3.
 ἐρυσίβη σαπρότης τις C. 3, 22,
 2. — 8, 10, 1. C. 3, 22, 1. 4,
 14. 5, 10, 1.
 ἐρυσιβᾶν 8, 10, 2.
 ἐρυσιβοῦν C. 2, 1, 7. 2, 2, 2.
 ἐρυσιβώδης καρπὸς C. 3, 21,
 5. — 8, 3, 2. C. 3, 22, 2. 3,
 23, 5.
 ἐρύσιμον folia 8, 3, 1. caulis
 8, 3, 2. flos 8, 3, 3. describ.
 8, 7, 3. — 8, 1, 4. 8, 6, 1.
 C. 2, 12, 1. 4, 15, 1. 6, 12, 12.
 ἐσπερίς C. 6, 17, 3.
 ἐσχάρα 5, 9, 7.
 ἐσχατεύοντα τὰ τῶν δένδρων
 C. 5, 1, 3.
 ἐτεσκριθὸς ἡ C. 3, 22, 2.
 ἐτεροσχημῶν 1, 10, 1.
 ἐτερόχροοι βότρυες C. 5, 3, 2.
 ἐτησίαι οἱ 2, 7, 5. 4, 2, 5. C.
 3, 3, 3.
 ἔτος φέρει οὐχὶ ἄρουρα C. 3, 2,
 3. 4, 11, 9.
 ἐτυμόδους 3, 8, 2.
 εὐάνθης θύμον 6, 2, 3.
 εὐαπόπτωτος C. 2, 9, 3.
 εὐανξής 1, 9, 2. 2, 2, 4. 3,
 6, 1. 3, 10, 2. 3, 11, 3. 3,
 17, 1. 8, 4, 3. C. 1, 8, 3.
 1, 13, 8. 2, 11, 9. 3, 6, 8. 9.
 3, 7, 7. 3, 10, 8. 6, 18, 9.
 εὐαφής πρὸς διαβλάστησιν C.
 2, 17, 10.

- ἵβατος 2, 6, 12.
 ἵβλαστέιν C. 1, 20, 5. 3, 7, 11. 4, 3, 3. 4, 7, 2.
 ἵβλάσσεια ἀφαιρείται τοὺς καρποὺς C. 1, 20, 5. 3, 6, 1. 3, 7, 5. 3, 17, 1. — εὐβλαστία C. 1, 20, 6. 2, 1, 2. 5, 6, 10.
 ἵβλαστῆς C. 1, 8, 1. 1, 10, 2. 1, 12, 7. 1, 13, 10. 3, 2, 6. 4, 3, 3.
 ἵβοῦκόν κάρνον 1, 11, 3. 4, 5, 4. εὐβοῦκή 5, 4, 2. C. 3, 6, 8. 9.
 ἵβροσία 1, 11, 4. C. 1, 2, 3. 2, 10, 2. 3, 7, 5.
 ἵγειος 4, 11, 1. 9. 6, 5, 2. 9, 16, 2. C. 2, 10, 3. 3, 6, 8.
 ἵγενῆς 4, 11, 9.
 ἵγονεῖν C. 1, 14, 1.
 ἵδία 7, 3, 3. 4. 8, 1, 4. 7. 8, 7, 6. C. 3, 23, 3. 5. 4, 7, 2.
 ἵδιαίρετος 7, 13, 1.
 ἵδιάχυτος C. 3, 2, 6. 4, 12, 2. 11.
 ἵδιεινός 3, 2, 5. 5, 1, 12. 9, 2, 5. C. 1, 8, 3. 1, 11, 5. 1, 13, 1. 3, 6, 8. 3, 21, 3.
 ἵδιόδος χώρα 1, 7, 1. τόπος C. 1, 12, 7. ταῖς ῥίζαις C. 2, 4, 12. 3, 4, 1. — C. 1, 10, 3. 1, 15, 4. 2, 4, 3. 2, 12, 5. 3, 5, 2. 3, 6, 5.
 ἵδοξία 9, 19, 2.
 ἵειλος 4, 1, 1. 5, 9, 2. 6, 8, 2. 7, 1, 4. 9, 2, 5. C. 3, 6, 8. 4, 9, 4.
 ἵεμῆς 9, 10, 2.
 ἵεργος 3, 9, 2. 5, 1, 1. 3, 9, 6.
 ἵετηρία 8, 8, 2.
 ἵέψητος C. 4, 12, 12.
 ἵζωμον inter ἐπίσκοπα 7, 1, 2. radix 1, 6, 6. 7, 2, 8. 7, 4, 1. 9, 4, 6. salsuginem amat C. 2, 5, 3.
 ἵζωος 4, 11, 13. 6, 6, 10. C. 1, 3, 5. 1, 6, 4. 4, 4, 10. 5, 4, 3.
 ἐϋήθης λόγος 8, 6, 2. 9, 19, 2.
 ἐϋήκοος πρὸς μεταβολήν 2, 14, 5.
 ἐϋήλιος 1, 8, 1. 4, 1, 1.
 ἐϋθένεια C. 3, 1, 6.
 ἐϋθενεῖν 1, 1, 2. 2, 5, 7. 3. 2, 4. 3, 3, 2. 3, 18, 5. 8, 8, 4. C. 2, 4, 5. 2, 16, 7. 3, 3, 3. 3, 10, 2. 3, 21, 4. 5, 11, 3.
 ἐϋθεράπευτος 9, 16, 6. C. 3, 7, 4.
 ἐϋθέρμαντος C. 4, 7, 3.
 ἐϋθετεῖν 5, 7, 4.
 ἐϋθεώρητος 1, 1, 1.
 ἐϋθύει ἐϋθύς 3, 8, 2. 9, 13, 12.
 ἐϋθύγραμμον σχῆμα 1, 12, 1.
 ἐϋθραυστος 1, 5, 4. 5.
 ἐϋθύκανυλος 6, 4, 5. 7, 8, 2.
 ἐϋθύνειν 2, 7, 7. ●
 ἐϋθυπορεῖν 1, 5, 5. C. 1, 8, 4. 5, 3, 4. 5, 6, 4.
 ἐϋθυπορία 5, 6, 2. C. 2, 11, 8. 5, 17, 3.
 ἐϋθύπορος C. 5, 17, 3.
 ἐϋθύρριζος 1, 7, 2. 3, 6, 5.
 ἐϋθύφλοιος γένος δρυός 3, 8, 2.
 ἐϋίτον ξύλον 3, 10, 1. 3, 11, 1. 3. 3, 14, 1.
 ἐϋκαιρία C. 3, 23, 4.
 ἐϋκαιρα ὕδατα 8, 7, 6.
 ἐϋκαμπῆς φλοιός 3, 10, 4.
 ἐϋκαμπτον ξύλον 1, 5, 5. 5, 6, 2.
 ἐϋκαρπεῖν 3, 12, 8. 4, 14, 14. C. 1, 20, 5. 2, 7, 4. 2, 15, 3.
 ἐϋκαρπία 2, 7, 2. C. 2, 1, 2. 2, 15, 5. 3, 1, 6. 3, 6, 6. 3, 17, 1. 5, 1, 1. 5, 11, 2.
 ἐϋκατέργαστος C. 4, 7, 3. 4. 9, 1. 4, 12, 3.
 ἐϋκήπευτος γένος στρώχνον 7, 7, 2.
 ἐϋκίνητος C. 1, 10, 2. 1, 14, 3. 1, 15, 2. 5, 14, 3. τὸ ἀσθενὲς C. 2, 11, 6.
 ἐϋκλεια 9, 19, 2.
 ἐϋκραῆς 7, 1, 4. C. 1, 11, 6. 2, 3, 3.

- εὐκρασία C. 1, 21, 5. 2, 1, 6.
 2, 7, 5. 3, 21, 1. 4, 3, 3. 4,
 5, 1. 5, 11, 2. 6, 20, 3.
 εὐκρατος καρπός 1, 4, 1. ἀήρ
 8, 1, 6. — C. 1, 13, 11. 3, 3,
 4. 3, 15, 1. 6, 16, 8.
 εὐκτέανος 3, 9, 3.
 εὐκτηθων 5, 1, 11.
 εὐκυκλον δένδρον 4, 4, 4.
 εὐλογία C. 6, 13, 1.
 εὐμελιτεῖν 6, 2, 3.
 εὐμεγέθης 3, 11, 1. 3, 12, 9.
 3, 17, 2.
 εὐμένεια C. 6, 14, 12.
 εὐμενής 1, 8, 4. 2, 1, 6. 3,
 4, 4. 2, 12, 4. 3, 10, 5.
 εὐμέριστος C. 6, 10, 8.
 εὐμετάβλητος C. 5, 9, 5.
 εὐμήκης Chor 3, 11, 3. 3, 15,
 5. 3, 17, 1.
 εὐμορφία 1, 4, 1.
 εὐνουχίας κάλαμος 4, 11, 4.
 εὐξήραντος C. 1, 2, 4. 1, 3,
 2. 1, 7, 4. 2, 4, 2.
 εὐξοος 5, 6, 4.
 εὐξύλος 4, 4, 6.
 εὐογκον φάρμακον 9, 16, 8.
 εὐοδμος 9, 7, 3. 9, 13, 1. C.
 6, 18, 11. 6, 19, 1.
 εὐοδεῖν 1, 6, 4. C. 5, 6, 7.
 εὐοσμεῖν C. 6, 16, 1.
 εὐοσμία C. 6, 9, 4. 6, 11, 3.
 6, 14, 4. 6, 16, 3. 5. 6, 17,
 4. 12.
 εὐοσμος 4, 4, 14. 9, 4, 1. 9,
 1, 3. 9, 7, 4. C. 6, 6, 2. 6,
 9, 3. 6, 11, 3. 6, 14, 3. 6,
 15, 1.
 εὐπαγής κάλαμος 4, 11, 13.
 εὐπαθής C. 2, 9, 13. 3, 22, 6.
 4, 1, 3. 4, 3, 6. 4, 5, 4. 4,
 6, 2. 5, 14, 1.
 εὐπαχής 4, 2, 6. 4, 3, 4. 4, 6, 2.
 ευπελέκητος C. 5, 6, 4.
 εὐπεπτος 4, 4, 10.
 εὐπεριείρετος φλοιός 3, 5, 3.
 5, 1, 1.
 εὐπηκτος C. 5, 14, 3.
 εὐπλήθής 4, 11, 4.
 εὐπνοια C. 6, 16, 5.
 εὐπνους τόπος C. 3, 6, 9. ἀήρ
 1, 15, 8. — 8, 11, 6. C. 2, 9,
 1. 6. 4, 9, 4. 4, 13, 2. 6, 14, 8.
 εὐπρόσφυτος C. 1, 6, 2,
 εὐπύρωτος C. 1, 22, 5.
 εὐρίζος 4, 2, 5.
 εὐροεῖν C. 5, 6, 4.
 εὐροος C. 2, 11, 7. 3, 5, 2.
 εὐρυθμον φύλλον 3, 18, 6. τῇ
 κόμῃ δένδρον 3, 12, 9.
 εὐρωτιᾶν C. 1, 6, 8.
 εὐσαρκία C. 1, 9, 2. 6, 8, 5.
 εὐσαρκος 4, 11, 4.
 εὐσημος C. 3, 8, 2. 6, 19, 5.
 εὐσηπτος 4, 2, 8. C. 2, 4, 4.
 2, 11, 1.
 εὐσηψία 8, 9, 1.
 εὐσθένεια C. 2, 1, 7. 2, 5, 2.
 2, 15, 4. 3, 2, 1.
 εὐσθενεῖν 4, 1, 1. 4, 15, 1.
 5, 2, 2. C. 1, 9, 3. 2, 1, 5.
 3, 1, 2.
 εὐσθενής 4, 1, 4.
 εὐσιτοῦντα σώματα 4, 8, 13.
 εὐσκεπής τόποι 4, 1, 1. C. 1,
 13, 11.
 εὐστομία 4, 4, 7. C. 6, 16, 2.
 8. 6, 17, 2.
 εὐστομος 2, 6, 10. 4, 3, 4. δά-
 κρυον 6, 4, 9. 7, 6, 1. ῥῆμα
 7, 9, 4. C. 6, 9, 3. 6, 11, 11.
 15. 6, 14, 4.
 εὐσύμφυτος C. 3, 7, 10.
 εὐτοκεῖν 9, 16, 1. C. 1, 14, 1.
 εὐτοκα ζωᾷ βραχύβια C. 2, 11, 4.
 εὐτομον ξύλον 3, 14, 1.
 εὐτορνον ξύλον 5, 6, 2. 3.
 εὐτονος πρὸς καρποτοκίαν C.
 5, 2, 4.
 εὐτραφεῖν C. 4, 10, 1.
 εὐτραφής 2, 7, 5. C. 1, 20, 1.
 2, 15, 6. 3, 2, 6. 3, 6, 8. 3,
 14, 3. 3, 16, 4. 3, 17, 3. ἀήρ
 C. 4, 11, 8.

- εὐτροφεῖν 8, 8, 4. C. 6, 16, 3.
 εὐτροφία 3, 9, 5. 4, 11, 4.
 5, 2, 10. C. 1, 6, 10. 3, 16, 4.
 5, 6, 10, 6, 11, 12. τὸ σαρκώδες αὐτῆς C. 3, 10, 2. πάρος C. 3, 23, 3.
 εὐτροφος χάρα C. 1, 14, 1.
 ἀήρ 2, 1, 5. 2, 8, 1. πνεύματα 2, 3, 2. γῆ 2, 4, 3. ἔδαφος 2, 10, 3. φυτό 1, 20, 3.
 — C. 3, 9, 1. 3, 10, 2.
 εὐτρογῆτος C. 3, 7, 4.
 εὐφράμακον ὄρος 9, 10, 3.
 εὐφθάρτος C. 2, 11, 4.
 εὐφορία 1, 14, 2. 9, 2, 4. C. 3, 22, 1.
 εὐφορος 8, 7, 6. ἐξ ἀφύρου C. 1, 17, 10.
 εὐφυνῆς 4, 2, 6. C. 1, 6, 4.
 εὐφυία C. 1, 2, 3.
 εὐχεύωτος 4, 14, 7.
 εὐχροία 6, 6, 4. 5. C. 2, 4, 6.
 εὐχρους 3, 9, 7. 3, 11, 2. 5. 3, 10, 1. 3, 12, 9. 5, 1, 1. 7, 3, 1.
 εὐχυλία C. 1, 9, 2. 6, 9, 4. 6, 11, 4. 6, 17, 4. 10.
 εὐχυλος 2, 6, 5. 7, 4, 4. C. 1, 20, 3. 2, 6, 1. 3, 10, 2. 4, 13, 2. 6, 10, 8. 6, 11, 15. 6, 14, 1. 6, 18, 8.
 εὐχυμία C. 6, 11, 3. 10.
 εὐχυμος C. 6, 6, 2. 6, 9, 4.
 εὐχώριστος C. 4, 6, 8.
 εὐψυχος C. 5, 14, 1.
 εὐώδης ξύλον 3, 10, 4. τὰ εὐ. in calidioribus terris sunt 4, 5, 2. C. 6, 14, 8. ῥίλαι 7, 9, 3.
 4. ῥητίνη 9, 2, 2. — 6, 6, 4.
 9, 6, 2. C. 2, 16, 1. 6, 5, 1.
 6, 14, 7. 10. 12.
 εὐωδία 7, 4, 11. 9, 7, 4. C. 2, 13, 4. 6, 5, 1. 6, 16, 3.
 6, 6, 18, 3. 8. 6, 19, 1.
 εὐώνυμον δένδρον in Lesbo 3, 18, 13.
 ἔφαλα? C. 5, 9, 6.
 ἔφαμμος γῆ C. 2, 4, 4. 3, 6, 3.
 ἑάπτεισθαι C. 3, 15, 1.
 ἑλελύειν C. 5, 1, 10.
 ἑληλῆς 9, 20, 3.
 ἑλημερον 9, 16, 6.
 ἑλικνεύεισθαι 1, 7, 7. 5, 1, 8. C. 1, 12, 7. 1, 16, 6. 2, 4, 10.
 ἑλιστάναι 5, 4, 6. C. 4, 14, 3.
 5, 12, 7. 9. 6, 7, 4. 6, 11, 8.
 ἑφοδος ποταμοῦ 3, 1, 5.
 ἑφυγχα loca 5, 1, 12.
 ἑφυνδρεύειν 2, 7, 1.
 ἑφυδρος 1, 8, 1. 3, 11, 2. 4. 3, 12, 2. 3. 3, 14, 1. 3. 3, 15, 2. 4, 1, 1.
 ἑφύειν 4, 14, 8. C. 4, 13, 6.
 5, 10, 2. 6, 10, 5. 6, 17, 7.
 ἑχέκολλον lignum 5, 6, 2.
 ἑχῖνος tegmen fructus 3, 10, 1.
 ἑχῖνος animal intestinum C. 4, 9, 3.
 ἑχίς 2, 4, 4. 9, 11, 1. C. 4, 9, 2. 6, 4, 7.
 ἑχόμενον ἔτος 7, 1, 6.
 ἑψημα 4, 4, 9.
 ἑψησις 5, 9, 1. C. 4, 12, 9. 4, 13, 1.

Z.

- Ζῆν C. 1, 4, 5. 5, 18, 1.
 ζεῖα μεταβάλλει εἰς πυρὸν 2, 4, 1. εἰς βρόμον C. 4, 4, 5. ἰσχυρὸν C. 4, 5, 1. πολυχίτων C. 4, 6, 3. — 4, 4, 10. 8, 1, 3. 8, 8, 3. 8, 9, 2. C. 5, 6, 12.
 ζεῖδωρος 9, 15, 1.
 ζέσις πλῆθον οἶνον 9, 17, 3.
- ζευγίτης κάλαμος 4, 11, 3. 5.
 ζευγοποιῖα 4, 11, 6.
 ζεῦγος in tibiis 4, 11, 4. 6.
 ζευγρικά πνεύματα 8, 7, 7. C. 2, 3, 1.
 ζεύγρος πρὸ - ρον 3, 4, 8. με-
 τὰ πνοῆς - ρον 3, 4, 8. C. 3, 13, 2. — C. 2, 3, 2.

ζεῖν 9, 17, 3. C. 4, 9, 6.
 ζυγία ὀρεινὸν 3, 3, 1. πυκνὸν
 5, 3, 3. βιάσθησις 3, 4, 2. de-
 scrib. 3, 11, 1. usus 5, 7, 6.
 — 3, 6, 1. 5, 1, 2.
 ζυγὸν 5, 7, 6.
 ζῦθος 6, 11, 2.
 ζωμὸς 4, 4, 2.
 ζωογονεῖν 7, 14, 3. 8, 11, 2.
 C. 3, 22, 3. 3, 24, 3. 4, 15,
 2. 4, 15, 5. 5, 9, 3.
 ζωογονία C. 1, 22, 2. 5, 9, 3.
 ζῶον habent ἡθῆ et πράξεις 1,
 1, 1. ἐξ ἀλλήλων καὶ ἐκ γῆς
 C. 1, 1. 2. relationes ad loca
 C. 2, 3, 4. 5. 3, 17, 3. τὰ
 ἐπὶ τῶν ζ. οὐχ ὁμοιά ἐστὶ τῶν
 ἐν φυτοῖς C. 2, 6, 2. μεταβο-
 λαὶ κατὰ τὰς ὥρας 2, 4, 4. C.
 2, 13, 5. C. 2, 16, 6. κατὰ
 τοὺς τόπους 2, 14, 4. προς-
 φιλή ἀλλήλοις καὶ σύμβια C. 2,

17, 5. τὰ ἄλλα opp.
 πος C. 4, 9, 1. — 1,
 4, 1, 4. 4, 3, 4. 4,
 4, 5, 5. 7. 4, 11, 2.
 15, 2. 5, 1, 1. 5, 2,
 7. 13. 5, 7, 3. 5, 8,
 1. 3. 6, 2, 1. 6, 3,
 3. 4. 6. 6, 5, 1. 6.
 6, 7, 1. 6, 10, 2.
 6. 6, 12, 5. 11. 6,
 ζωοποιεῖν σηπόμενα
 C. 4, 14, 5. 3, 22, 4.
 4, 12, 12.
 ζωοποιῖα C. 5, 18, 2
 ζωοποιὸς ἡ φύσις ἐν
 πομένοις C. 2, 9, 6.
 ζωοτροφεῖν C. 2, 17,
 ζωοῦσθαι C. 4, 2, 2.
 5, 18, 2.
 ζωστήρ φύκους γένος
 ζωτικὸς C. 1, 2, 3. 1
 7, 4. 1, 12, 9. 1, 13, 4

H.

Ἡδύκαρπον δένδρον 4, 4, 5.
 ἡδύοινος καρπὸς ἀμπέλου C.
 3, 15, 1.
 ἡδύοσμον 7, 7, 1.
 ἡδυσμα C. 6, 4, 6.
 ἡθητικὸς οἶνος C. 6, 16, 6.
 ἡθμὸς C. 6, 19, 3.
 ἡθος 1, 1, 1.
 ἡϊὼν 5, 8, 3.
 ἡκειν C. 5, 1, 2.
 ἡλακάτη in flore citri 1, 13, 4.
 4, 4, 2. in caule calami 2, 2, 1.
 ἡλεκτρον 9, 18, 2.
 ἡλλικὸς 2, 6, 8.
 ἡλιοβόλος C. 4, 12, 3.
 ἡλιος ἐκνέφελος 8, 10, 3. C. 3,
 3, 1. 3, 15, 3. 6, 17, 2. 3,
 24, 4. 4, 4, 13.
 ἡλιοτρόπιον herba diu florens
 7, 3, 1. 7, 9, 2. ἐπιγεύφυλ-
 λον 7, 2, 1. ἀέλφυλλον 7, 10,
 5. 7, 15, 1.

ἡλιοῦσθαι 1, 10, 3.
 1. 3, 7, 2. 3, 20, 7
 3. 6, 16, 2.
 ἡλίωσις C. 6, 16, 5.
 ἡλος morbus oleae 4, 1
 ἡμερῖς γένος δρυὸς 3,
 lae 3, 8, 6.
 ἡμεροκαλλὲς φρυγαν
 1. 6, 6, 11.
 ἡμερος τὰ ἡμερα co-
 cum silvestribus: 1, 8,
 1. 4, 13, 1. 4, 14,
 15, 3. 2, 11, 3. quae
 φυλλα 1, 9, 3. flores
 divisio 1, 14, 4. ἀπι
 2, 2, 9. πᾶν ἡμερον
 ριον, θεραπευόμενοι
 3, 2, 2. morbi 4, 14.
 ριμα μᾶλλον 7, 1, 1
 C. 1, 16, 7. ἀέρα μ
 ρον ζητεῖ C. 2, 3, 6.
 5. 6. 1, 4, 1. 1, 1

8, 1. 3, 15, 1. C. 1, 16, 2.
 10. 13. 1, 18, 3. 2, 18, 1. 3,
 1, 4. 6, 13, 3. 6, 14, 12. 6,
 16, 5. 6, 20, 1.
 ἡμεροῦν 2, 2, 6. 3, 2, 3. 4,
 5, 3. 8, 8, 2. C. 3, 1, 6. 5,
 3, 5. 6. 5, 15, 6. 6, 20, 3.
 ἡμέρωμα 1, 7, 1. C. 5, 6, 8.
 ἡμέρωσις 3, 2, 1. C. 2, 4, 3.
 ἡμιβροχῆς C. 3, 23, 1.
 ἡμιβροχος 3, 1, 6. 8, 6, 1.
 ἡμιεννης 1, 14, 1.
 ἡμίσιλος C. 3, 23, 1.
 ἡμιόλιος 8, 8, 2.
 ἡμιόνιον 9, 18, 7.

ἡμιχοαία ἀγγεῖα 9, 6, 4.
 ἡμιχοίνικον 8, 4, 5.
 ἡράκλεια ἀκανθα 4, 4, 12.
 ἡράκλεια μήκων 9, 12, 5.
 ἡράκλεια in Arcadia 9, 15, 5.
 ἡράκλειον πάνακες desc. 9, 11, 4.
 ἡρακλεωτική (καρύα) 1, 10, 6.
 3, 6, 5.
 ἡρεμαῖος C. 6, 1, 3.
 ἡρίγερων 7, 7, 1. 4. 7, 10, 2.
 C. 1, 22, 4.
 ἡρινός 3, 5, 5. 8, 6, 6. C. 1,
 13, 2. 5, 9, 5.
 ἡρύγγιον φυλλάκανθον 6, 1, 3.
 ἡσυχή 3, 14, 1.

Θ.

Θάλαττα quae gignat C. 2, 5, 2.
 odor 6, 3, 1. 6, 10, 2.

θαλαττοῦν C. 6, 7, 6.

θαλία 2, 2, 12. 2, 3, 3. 5, 1,
 3. θάλεια C. 1, 20, 3. 3, 5, 1.

θάλλειν 4, 3, 11. C. 5, 6, 5.

θαμνοειδής 3, 17, 3.

θάμνον ἰδιον Libycum 4, 2, 5.

θάμνος defin. 1, 3, 1. 4, 11, 12.

θαμνώδης 1, 5, 3. 1, 6, 2.

1, 9, 4. 1, 10, 7. 1, 14, 2.

3, 12, 1. 3, 13, 4. 3, 14, 1.

3, 15, 1. 3. 3, 17, 5. 6. 7,

2, 3. C. 6, 18, 9.

θανάσιμος radix 7, 9, 4. δῆγμα
 9, 5, 2.

θανατηφόρος ὀφίδια 9, 15, 2.

δύναμις 9, 16, 4. — 9. 13, 4.

9, 15, 2. 9, 16, 7. C. 6, 4, 5.

6, 5, 5.

θαψία describ. 9, 9, 6. ῥίζα

ἔμετικη 9, 20, 3. — 9, 8, 3. 5.

9, 9, 1. 5. 9, 11, 2.

θεός C. 5, 15, 3.

θεοαπεία ποιεῖ διαφορὰς 2, 5,

1. σῶζει τὴν φύσιν C. 2, 16, 5.

κατέχει 2, 4, 1. ἄλλοιοι C. 2,

14, 1. τὰ τῆς θεραπειᾶς C. 1,

16, 11. μὴ οὐκεία C. 4, 5, 6.

5, 7, 1. ἀρμόττονσα 3, 1, 1.

modi 2, 7, 1. 3. ζιζῶν C. 2,

14, 2. — C. 1, 16, 13. 2, 11,

3. 3, 1, 2. 3, 7, 5. 3, 17, 6.

5, 1, 1. 5, 3, 6.

θεοαπεύειν στέλεχος 2, 7, 3.

θεραπεύμενον οὐχ ἅπαν βέλ-

τιον 3, 2, 2.

θερίζειν 8, 2, 8. 9. 8, 11, 3.

C. 4, 4, 8. 4, 11, 8. 4, 13, 3.

θερινός ἄνθη 6, 8, 3. ἄροτος

7, 1, 1. τροπαί 7, 1, 2. λά-

χανα 7, 2, 9. σπέρματα C. 4,

15, 1. ὄμβρος C. 3, 3, 3. —

7, 10, 1. 8, 2, 6. 8, 3, 4. C.

4, 3, 2.

θερισμός C. 2, 17, 6.

θερμαντικὸς 6, 3, 6. 9, 15,

8. 9, 20, 1. C. 6, 1, 3.

θερμασία 8, 11, 7. C. 1, 17, 7.

θερμημερίαι 7, 1, 7. 8, 10, 5.

C. 1, 10, 4. 3, 22, 3.

θέρμος planta leguminosa, ma-

xime vivax ὥσπερ ἄγριον 8, 11,

2. 8. ὥσπερ ἄπειτον τι C. 4,

1, 7. λαγυρός C. 4, 5, 4. πρώτος

8, 1, 3. C. 4, 5, 4. οὐ δέ-

χεται θεραπείαν 1, 3, 6. 3, 2,

2. ἄκοπος 4, 1, 3. 4, 16, 2.

- satio C. 4, 7, 1. 2. germinatio 1, 7, 3. C. 2, 17, 7. semen 8, 5, 2. 4. — 8, 2, 1. 8, 7, 3. C. 2, 18, 3. 3, 1, 5. 4, 2, 2. 4, 12, 3. 4, 15, 3.
- θερμόν τὸ, τὸ γεννῶν 1, 7, 1. συμφυτον 1, 11, 1. C. 1, 1, 3. 2, 6, 1. ἀλλότριον C. 5, 16, 1. φυτὰ C. 1, 21. 1, 22, 5. τόποι C. 6, 18, 1. — C. 4, 12, 3. 5, 9, 7. 5, 12, 4. 6, 7, 1. 6, 18, 11.
- θερμότης σύμφυτος 1, 2, 4. C. 6, 18, 11. οἰκία C. 2, 6, 2. ἡ ἔσθθεν C. 2, 8, 3. ἀλλοτρία C. 3, 22, 2. κατεργαζομένη C. 2, 9, 6. σελήνης C. 3, 22, 2. 4, 14, 3. — C. 1, 16, 8. 3, 9, 1.
- θέσις 2, 5, 3. 8, 6, 2. C. 1, 11, 5. 3, 23, 5.
- θεωρεῖν 7, 15, 3. 8, 6, 2. C. 3, 2, 3.
- θεωρία 6, 6, 1. 8, 3, 4. C. 3, 1, 1. 5, 8, 1. 6, 4, 2. 6, 6, 10.
- θηλυγονεῖν 9, 18, 5.
- θηλυγόνος 9, 18, 5.
- θηλυκράνεια 1, 8, 2. 3, 3, 1. 3, 4, 2. κρανεία ὀψία 3, 4, 3. καρπὸς ἄβρωτος 3, 4, 3. 6. κράνεια θήλης 3, 12, 1. lignum 3, 4, 3.
- θηλύπετρις 9, 18, 8.
- θήλυσ Comparantur τὰ θήλεα et τὰ ἄρρενα 1, 8, 2. 2, 2, 6. 3, 9, 3. 5, 4, 1. φοῖνιξ 2, 6, 6. καρποφόρον 2, 8, 4. 3, 8, 1. 3, 12, 7. 3, 18, 5. τῇ προσόψει 4, 11, 4. τὰ θ. τῶν δένδρων C. 1, 22, 1. θηλυτέρα ὁσμὴ C. 6, 15, 4. — 1, 14, 4. C. 2, 6, 3.
- θηλυφόνον vel σκόρπιος 9, 18, 2.
- θηρίδια 2, 8, 3.
- θηρίκλειοι κύλικες 5, 3, 2.
- θηρίον 7, 5, 2. 9, 14, 3. C. 2, 18, 1.
- θηριοῦσθαι C. 1, 7, 2. 5, 8, 1.
- θησανρίζειν 2, 6, 2. 8. 4, 4, 6. 7, 13, 4. 8, 11, 1. 5. C. 2, 17, 8. 4, 3, 4. 6, 19, 3.
- θησανρισμός 8, 11, 1. 3. C. 4, 15, 3.
- θήσειον radix medicatrix 7, 12, 3.
- θολερός 3, 1, 4. C. 2, 6, 3. 4, 11, 3. 5, 14, 6. 6, 3, 4. 6, 14, 2. ἄηρ C. 5, 12, 2.
- θολοειδής 3, 9, 6.
- θορός C. 2, 9, 15.
- θράνπαλος ἐπιπολαιόρριζος 3, 6, 4. πολύρριζος ibd. in umbrosis 4, 1, 3.
- θραυστὸν ξύλον 5, 3, 6.
- θρεπτικόν C. 1, 12, 5.
- θριδακλίνη species 7, 4, 5. λαχανώδης 1, 12, 2. ἐπίσκορον 7, 1, 2. ἄγριον 7, 6, 2. καπνοσπέρματον 7, 3, 2. κανλὸς ὀπίζεται 9, 8, 2. — 1, 10, 7. 4, 6, 6. 7, 5, 4. 9, 11, 11.
- θρίδαξ 7, 2, 4. radix 7, 2, 9. 4, 5, 3. C. 2, 15, 6.
- θρίλον 2, 3, 3. C. 5, 1, 8. 5, 2, 2. 5, 4, 1.
- θριπήδεστος 3, 8, 5. 9, 14, 3.
- θρίψ 5, 4, 4. 5.
- θρυαλλίς 7, 11, 2.
- θρύορον στρυχνὸς μανικὸς 9, 11, 6.
- θρύπτεσθαι 8, 11, 3.
- θύα vel θύον in Cyrenaica, cupresso similis 5, 3, 7. ἄσαπες 5, 4, 2.
- θύεια ὀψιαίτατον 3, 4, 6. 3, 4, 2.
- θύλια ἄγριον αἰθυλλόν 1, 9, 3. 4, 1, 3.
- θύλακῶδες τὸ τῆς πετλέας 3, 7, 3.
- θύμβρα suffrutex 6, 1, 4. δριμύ 1, 12, 1. 2. C. 3, 1, 4. δυσβλαστής C. 4, 3, 3. — 6, 2, 4. 7, 1, 2. 7, 6, 1.
- θυμβρώδης ἐρφυλλός 6, 7, 5.
- θῦμα marinum 4, 7, 1.

θύμον λιδοειδές in mari rubro
4, 7, 2.
θύμον ἔχει ἄνθος non semen
3, 1, 2. *θριμνὸν* C. 3, 1, 4.
θύμος 1, 12, 2. species 6, 2,
3. semen haud conspicuum ge-
rit 6, 2, 3. C. 4, 4, 3. C. 1,
5, 3.

θυμώδης ἔρπυλλος 6, 7, 2.
θυμίαμα C. 6, 16, 7. 6, 17, 8.
θυμιασθαι 9, 4, 9. C. 6, 17, 1.
θύρωμα 3, 14, 1. 5, 5, 2.
θυσανώδης 1, 6, 4.
θυώδης 3, 15, 5.
θωμὸς 8, 11, 4. C. 4, 13, 6.

I.

Ἰασιώνη scandit C. 2, 18, 2. 3.
ἄνθος 1, 13, 2.
ιατρεία C. 3, 17, 1.
ιατρύειν 9, 16, 6.
ιδαία πεύκη 9, 2, 5.
ιδέα 1, 12, 1. 1, 14, 4. 6, 2,
7. 7, 7, 2. 7, 15, 3. 8, 5, 1.
C. 4, 11, 4.
ιδίος 3, 1, 6. 3, 17, 1. 4, 4,
2. *κατὰ γένη* 4, 14, 2. *οὐσίαι*
C. 1, 1, 1. *ἐν τοῖς ὁμογενέσι*
θαννάζεται C. 1, 20, 2. *τὰ πε-*
ριτὰ καὶ ἴδια τῶν δένδρων
opp. *τὰ κοινότερα* C. 2, 7, 1.
σηπόμενον ἕκαστον ἰδίον γεν-
νᾶ C. 4, 15, 4.
ιδιότης φύσεως C. 1, 16, 8. 3,
17, 4. *χώρας* C. 4, 11, 6. *γε-*
νῶν 4, 11, 7. *plantarum indi-*
carum 4, 4, 5. *περὶ τὸν ἄερα*
C. 1, 5, 1. 7, 15, 3. 8, 4, 3.
8, 11, 8. C. 2, 9, 15. 5, 1,
1. 6, 18, 6.
ιδεῖν ἑύλα C. 5, 4, 4. *ἀγάλ-*
ματα 5, 9, 8.
ιδρύειν C. 6, 1, 5.
ιδρωτικὸν ἄλειμμα 9, 20, 2.
ἱέραξ μεταβάλλει κατὰ τὰς ᾠρας
2, 4, 4.
ἱεροσύνη 4, 5, 3.
ικανός C. 5, 14, 9.
ικμάς 6, 4, 8. C. 3, 10, 1. 4,
3, 3. 5, 4, 3. 5, 9, 8.
ἱκμη in lacu Orchomenio 4, 10, 1.
ἱκνεῖσθαι C. 1, 13, 3.
ἱκριον 5, 6, 2.

ἰλνώδης 4, 11, 9.
ἰνδικὸς κάλκαμος 4, 11, 13.
ἰνδική σνκή descr. 1, 7, 3.
ἰνοειδής 3, 12, 7.
ἰνώδης δῖλα 7, 9, 3. 9, 18, 1.
ῥάβδοι 9, 5, 3. *φύλλον* 8, 3,
1.—3, 9, 7. 3, 12, 1. 3, 14, 3.
ἱξία cretica lacrymam fundens 9,
1, 3.
ἱξία parasitica in quercu 3, 7, 6.
3, 16, 1. C. 2, 17, 1. 6. 5,
4, 5. 5, 15, 4.
ἱξίνη ἀκανθώδης 6, 4, 3. de-
scrib. 6, 4, 9. *dat μαστίχην*
9, 1, 2.
ἱξός C. 2, 17, 8.
ἱξία C. 1, 17, 6.
ἶον 4, 7, 4. 6, 1, 2. 6, 6, 5,
C. 1, 13, 12. 6, 11, 4. 6, 14,
11. 6, 17, 1. — *τὸ μέλαν* 1,
13, 2. 6, 6, 3. 6, 8, 1. 2. C.
6, 20, 1. — *τὸ λευκὸν* 3, 18,
13. 6, 6, 3. 7. 6, 8, 2. C.
6, 20, 2.
ἶοντος ἐν ταῖς καρφαῖς 3, 3, 8.
βοτρυνῶδες ἡλίκιον σκώληξ 3, 5,
5. 6. 3, 7, 3. 3, 15, 2. 3, 18, 11.
ἶπνον in lacu Orchomenio 4, 10, 1.
ἶπνακή 9, 13, 2.
ἶπομάραθρον ἐννευρόκαυλον
6, 1, 4.
ἶππος ἑλινον ἀείφωλλον 1, 9,
4. *ἀφίγη δάκρυον* 2, 2, 1. 9,
1, 3. descr. 9, 1, 4. *ἄγριον*
7, 6, 3. — 7, 2, 6. 8. 9, 15,
5. C. 1, 4, 6. 6, 11, 10.

- ἑπποφάες* 9, 15, 6.
ἑππόφως planta spinosa 6, 5, 1.
ἑρινον μύρον 9, 9, 2.
ἑρίς planta odorata 4, 5, 2. *ῥίχα*
εὐώδης 1, 7, 3. folia 7, 13, 1.
 aestivum 6, 8, 3. inter aromata
 9, 7, 3. — C. 6, 11, 13. 6, 14, 8.
 6, 18, 12.
ἑρίς arcus pluvialis C. 6, 16, 7.
ἑς. *ἑνός* 1, 1, 11. 1, 2, 1. 1,
 2, 5. 3, 10, 3. 3, 12, 7. 3,
 17, 3.
ἑσάζειν 2, 6, 9.
ἑσημερία μετοπωρινή 6, 2, 2.
 7, 10, 4. *φθινοπωρινή* 6, 4,
 2. — 3, 4, 2. 6, 6, 9. 7, 7,
 3. C. 1, 6, 3. 3, 11, 6.
ἑσημερινός C. 4, 11, 4.
ἑσοβαθής C. 3, 4, 2.
ἑσόγειος C. 3, 7, 3.
ἑσόθενδρος 3, 1, 1.
ἑσοπαχής 3, 5, 6. 7, 2, 5.
ἑσοσκελής C. 6, 1, 6.
ἑσοχρόνιος C. 4, 11, 2.
ἑσοχρονοῖν C. 4, 11, 9.
ἑσόχρονος 9, 16, 7.
ἑστορεῖν 4, 13, 1.
ἑστορεῖν 1, 1, 1. 1, 1, 4. 1,
 4, 3. 4, 1, 5. 5, 1, 1. 6, 8,
 5. 7, 11, 1. C. 1, 5, 3. 1, 9,
 1. 2, 13, 5. 4, 5, 6. 4, 9, 4.
 4, 16, 2. 6, 8, 7.
ἑσχαιμον folium nymphaeae 9,
 13, 1.
ἑσχαιμος in Thracia 9, 15, 3.
ἑσχᾶς 9, 9, 5. describ. 6.
ἑσχάειν C. 4, 13, 6.
ἑσχᾶς 9, 13, 6.
ἑσχνα σώματα C. 2, 4, 6.
ἑσχυρός 7, 4, 2. 8, 3. 5. 8,
 4, 2. 5. 9, 1, 1. C. 6, 12, 6.
ἑσχύειν C. 6, 13, 3.
ἑσχὺς δένδρων 3, 2, 1. *σπερμά-*
των C. 4, 1, 1. *καρκῶν* 6, 13, 4.
ἑτέα φύλλον 3, 1, 1. inter
ἄκαρπα καὶ ἀλσώδη 3, 4, 2.
ἄμφιβιος 4, 10, 6. *ἔλειον* 5,
 9, 5. describ. 3, 13, 7. — 3,
 6, 1. 3, 13, 7. 3, 14, 4. 4,
 1, 1. 4, 5, 6. 4, 8, 1. 4, 10,
 1. 4, 11, 13. *lignum* 5, 3, 4.
 5, 7, 7. C. 1, 1, 3. 1, 3, 2.
 1, 5, 3.
ἔτον 1, 6, 12.
ἔφονον 6, 6, 11. 6, 8, 3. 7, 13, 7.
ἔψ 8, 10, 5. C. 3, 22, 5.
ἔψος ὀψιβλαστότατον 3, 4, 2.
ἔψους C. 6, 10, 2.
ἔχνος C. 6, 19, 5.
ἑωνία 1, 9, 4. *φρυγανῶδες ἀέ-*
φυλλον 2, 1, 3. *στεφανωτικόν*
 6, 1, 1. *μέλαινα* 6, 6, 2. *λε-*
κή 6, 8, 5. — 6, 6, 7. 11. 7,
 6, 4.

K.

- Καγχρονδίας πυρός* 8, 4, 3.
καδύτας in Syria 2, 17, 3.
καθαίρειν 6, 3, 1. 6, 3, 6.
 9, 10, 2. 4. 9, 9, 5. 9, 11, 9.
 11. 9, 12, 3.
καθεύδειν ἄνθος 4, 7, 8.
καθέψεσθαι 7, 5, 2.
καθήμενα χωρία 8, 8, 7.
καθίεσθαι C. 1, 18, 1.
καθιστάναι τὰ δένδρα C. 3, 7,
 6. 6, 2, 1.
καθίστασθαι 4, 13, 6.
καθυγραίνειν C. 1, 13, 6. C.
 6, 18, 9.
κάθυγρος 1, 4, 2. C. 1, 10, 4.
 1, 17, 4. 6, 12, 2.
καθυστερεῖν C. 1, 17, 2.
καινός C. 3, 20, 4. 5, 1, 11.
καίριος C. 3, 15, 4. 6, 4, 2.
κακοβλαστεῖν C. 4, 7, 2.
κακοβλαστής 4, 14, 1. C. 1,
 20, 6. 3, 2, 7. 4, 7, 2.
κακοκαρπία 1, 4, 1. C. 4, 1, 6.
κακοπάθεια C. 3, 7, 8.

- κακοπαθεῖν** C. 3, 4, 4. 3, 7, 10. 3, 20, 9.
κακοποιός C. 2, 6, 4. 5, 12, 3.
κακόςπερμος 7, 4, 4.
κακοτροφεῖν C. 5, 1, 2.
κακοτροφία C. 5, 2, 3.
κακουργεῖν C. 2, 11, 3.
κακοφυής 8, 11, 8.
κακούν 1, 6, 4, C. 2, 10, 2. 3, 7, 8. 4, 2, 10. 5, 11, 3. 5, 17, 7.
κάκτος 6, 4, 10.
κακώδης 4, 2, 9. 7, 9, 3. C. 6, 5, 5. 6, 14, 1Γ. 6, 17, 11. 6, 19, 1.
καλαμίνθη C. 2, 16, 4.
κάλαμος culmus frumentaceorum 8, 3, 2. 8, 4, 3. 9, 16, 2. C. 2, 12, 3. 4, 6, 7. 4, 7, 7.
κάλαμος arundo folioides 1, 5, 2.
γονατώδης 1, 5, 3. **μήτρα** 1, 5, 2. **ρίζα** 1, 6, 7. **κανλός** 1, 6, 10. **γόνατα** 1, 8, 3. 5. inter **θαμνώδη αείφυλλοι** 1, 9, 4. **γωνιόφυλλος** 1, 10, 5. 9. 6, 2, 8. inter **λοχμώδη** 4, 8, 1. **ἀμφίβιος** 4, 10, 6. genera et descriptio 4, 11. **θερμός** C. 1, 21, 6. — in Syria aromaticus 4, 8, 4. 9, 7, 1. 3. — **ίνδικός** 4, 11, 13. — 4, 9, 1. 3. C. 5, 16, 4. 6, 14, 8. 6, 18, 1.
καλαμοῦσθαι 8, 2, 4.
καλαμόφυλλος 1, 10, 5.
καλαμώδης 1, 6, 7. 10. 4, 6, 6. 4, 10, 6. 8, 3, 1. C. 6, 11, 11.
καλλικαρπεῖν 3, 15, 2. C. 1, 6, 10. 1, 9, 3. 2, 3, 7.
καλλικαρπία 1, 4, 1.
καλλίκαρπος 3, 8, 1. 5, 4, 1. C. 1, 6, 9. 1, 17, 10.
καλλίκοικκος **φόα** C. 1, 9, 2.
καλλονή **πίττης** 9, 2, 4.
καλόφυλλος 5, 3, 2.
καλυκώδης **άνθος** 3, 10, 4. **περικάρπια** **καρύον** 3, 5, 7.
- κάλυξ** 4, 10, 3. 7, 7, 1. 8, 2, 4. 8, 4, 3.
καλυπτήρ C. 5, 6, 4.
καμακίλας **σίτος** 8, 7, 4.
καμινία 5, 9, 5.
κάμινος 5, 9, 4.
κάμπη insectum. **ἐκ κάμπης γίνεται χρυσάλλης** 2, 4, 4. C. 5, 7, 3. devastant oleam Mileti 4, 14, 9. in oleribus 4, 14, 10. — 7, 5, 4. 8, 6, 5. 8, 10, 1. 5. C. 3, 22, 3. 6. 5, 10, 3.
κάμπυλος C. 6, 1, 6.
κάμψις 5, 7, 4.
κάνεον 3, 15, 2. 5, 7, 7.
κανθάρεως **ἀμπελος** C. 2, 15, 5.
κανθαρίς 8, 10, 1.
κάνθαρος 6, 5, 1.
κάπνεος **ἀμπελος** 2, 3, 2. C. 5, 3, 1.
κάπνος diversorum lignorum 5, 9, 5.
καπνώδες **χρῶμα** C. 5, 3, 2.
κάππαρις οὐ δέχεται **θεραπείαν** 1, 3, 6. 3, 2, 1. C. 1, 16, 9. spinosa 6, 1, 3. 7, 8, 1. **ἐπιγειόκανλον** 7, 8, 1. **δριμύ** C. 3, 1, 4. descriptio 6, 5, 2. — 4, 2, 6. 6, 4, 1. 7, 10, 1.
καπυρός 3, 11, 3. 3, 13, 4. 7.
κάρδαμον **μονογενές** 7, 4, 1. **χυλός** **καρπού** **δριμύς** 1, 12, 1. — 7, 1, 2. 7, 5, 5.
καρδάμωμον 9, 7, 2. 3.
καρδία 1, 2, 6. 3, 10, 2. 3, 14, 1. 3, 17, 5. 9, 2, 7. **σκληροτάτη** **μήτρα** 5, 5, 4.
καρηβαρεῖν 9, 8, 6.
καρίς 9, 16, 4.
καρκίνος 2, 8, 4. C. 2, 17, 9.
καρκινοῦσθαι **δίξαι** 1, 6, 3. C. 1, 12, 3. 3, 21, 5. 3, 23, 5.
καρνεῖος? 3, 16, 4.
καρπίζεσθαι 8, 9. C. 4, 8, 1. 3.
κάρπιμος 1, 3, 5. 2, 6, 6. 7. 3, 3, 4. C. 2, 10, 1. 5, 16, 3.
καρπίσμος **γῆς** C. 4, 8, 2.
καρπογονεῖν 9, 1, 1. C. 1, 11, 7. 3, 9, 2. 5, 2, 5. 5, 9, 13.

- καρπογονία C. 1, 5, 5. 1, 10, 2. 1, 13, 1. 3. 1, 15, 2. 1, 20, 6. 2, 11, 3. 6, 11, 9.
 καρπολογεῖσθαι C. 1, 15, 1.
 καρπός quid sit 1, 2. 1. ἐπέ-
 τειον 1, 10, 9. τέλος C. 4, 3, 5.
 τελειοτάτη φύσις 7, 9, 1. ἔσχα-
 τον καὶ τελειώτατον C. 5, 17, 6.
 compositio: 1, 10, 10. τελειώσεις
 3, 4, 3. C. 4, 15, 2. 7, 1, 7.
 πέψις 2, 2, 4. C. 2, 8, 1. C. 6,
 7, 8. ἐκ περιττώσεως φυσικῆς
 C. 2, 10, 1. situs: 1, 11, 4. 2,
 3, 3. C. 1, 17, 3. 1, 14, 1. 2.
 C. 1, 20, 1. C. 5, 2, 2. 4. quae
 pl. retineant et perficiant, quae
 non 2, 8, 1. 4. C. 1, 11, 8. C.
 2, 2, 3. μεγέθη κατορθοτομέ-
 νων C. 5, 6, 1. bonitas: 2, 2, 4.
 9, 14, 4. 2, 1, 6. C. 6, 13, 1.
 ἀναμάλια C. 4, 11, 6. παραλ-
 λαγή 3, 4, 1. 3. 2, 3, 2. μετα-
 βολαί: C. 5, 3, 1. 2, 3, 1. κατὰ
 τὰς χώρας C. 2, 13, 1. κατὰ
 τοὺς χυλοὺς 2, 13, 2. — δενδρι-
 κοί 7, 10, 4. δημητήριος C. 2,
 4, 5. φαιώδης 7, 15, 4. πυ-
 ρηνώδης C. 2, 7, 3. καρνηρός
 3, 11, 4. ἔλλοβος 3, 14, 4. 4,
 2, 4. βαλανώδης 3, 10, 1. 3,
 16, 1. ξυλώδης C. 1, 14, 4. C.
 4, 8, 3. γεώδης ibd. ξηροί C.
 1, 14, 4. λιπαροί ibd. γυμνοί
 1, 17, 1. ὕγρος ibd. ἀμικτος
 C. 6, 12, 10. τρώφιμος C. 6, 13,
 1. γόνιμος 3, 13, 7. οἰκείος
 2, 3, 3. C. 5, 1, 1. εὖσμος C.
 6, 16, 1. εὖστομος 2, 6, 10.
 ἀτελής C. 1, 11, 8. C. 3, 11, 2.
 ὑποκείμενοι 1, 12, 2. ὑποφνό-
 μενος C. 1, 11, 8. νόσοι καρ-
 πῶν 4, 14, 8. καρπὸν συνεχῶς
 ἔχοντα 3, 5, 6. τοὺς κ. ἐξομοιοῦ-
 τὰ ἀπὸ φυντετηρίων 2, 2, 4.
 ὅσα ἀπὸ καρπῶν φύεται πάντα
 χεῖρα ἢ ἐξίσταται τοῦ γένους
 2, 2, 4. καρπῶν χυμοὶ πολλοὶ
 C. 6, 3, 4. ἐμφαίνουσι τὸν τοῦ
 φρυτοῦ χυλὸν 6, 6, 6. — 6, 6, 8.
 C. 1, 12, 10. 3, 8, 4. 5, 1, 4.
 6, 13, 2. 6, 15, 4.
 καρποτοκεῖν 7, 14, 3. C. 1,
 11, 1. 1, 17, 10. 1, 20, 6. 2,
 4, 3. 5, 2, 2. 5, 6, 5. τὸ καρ-
 ποτόκησον C. 1, 15, 4.
 καρποτοκία 1, 1, 1. 1, 14, 1.
 9, 1, 6. C. 1, 11, 4. 8. 2, 1, 1.
 2. 2, 10, 1. 2, 11, 1. 3, 10, 5.
 5, 13, 5. πάρος C. 5, 1, 2.
 καρποφόρα 1, 3, 5. 1, 4, 2.
 φύλλα 1, 10, 8. sine flore 7, 9, 1.
 καρποφορεῖν 2, 6, 7. 3, 12,
 2. 4, 10, 4.
 καρποφορία C. 1, 18, 5.
 καρύα culta silvestris speciem in-
 duit 3, 2, 3. in Macedoniae mon-
 tianis 3, 3, 1. Tmolio et Olympo
 Mysio 4, 5, 4.
 καρύα εὐβοϊκὴ ἀσαπῆς 5, 4,
 1. 3. 5, 7, 7. lignum utile 5,
 6, 1. carbones 5, 9, 2. fructus
 1, 11, 3. in Euboea et circa
 Magnesium 4, 5, 4. C. 3, 10, 2.
 καρύα ἥρα κλεωτικὴ κατακο-
 πτοντες θαμνώδη ποιοῦσιν C.
 2, 12, 6. C. 3, 15, 1. 1, 3, 3.
 fert ἰούλους 3, 3, 8. 3, 7, 3.
 πρωῒ βλαστός 3, 4, 2. κάχρον
 ἔχει 3, 5, 5. describ. 3, 15, 1.
 χυλὸς καρποῦ ἐλαιώδης, 1, 12, 1.
 καρύα περσικὴ vegetatio 3, 6,
 2. folium 3, 14, 4.
 καρνηρὸς σπέρμα 1, 11, 3. καρ-
 πὸς 3, 11, 4.
 κάρνον nux. πίτνος 3, 9, 5. ἐλά-
 τνης 3, 9, 6. κοκκυμήλον 4, 2, 5.
 4, 3, 3. τιθυμῶλλον μυρτίον
 9, 11, 9. κανοφόρων C. 1, 19, 1.
 κασταναῖκόν 4, 8, 11. ἥρα κλεω-
 τικά καὶ βασιλικά C. 4, 2, 1. —
 3, 15, 2. 4, 4, 7. 8, 2, 2. C.
 1, 19, 2. 4, 1, 2. 5, 18, 4. 6, 7, 4.
 καρνώδη σπέρματα C. 1, 19, 1.
 4, 7, 7. 6, 6, 8. 6, 8, 8.

- ρίας 4, 7, 2.
 4, 4, 14. 9, 4, 2. 9, 5, 1.
 2, 3.
 ναϊκὸν vide κάρυον.
 ἄλλεσθαι C. 1, 12, 4.
 α 8, 4, 6. 8, 6, 1.
 ὄρειος 2, 8, 1.
 ορεος C. 2, 9, 6.
 ῥέχειν 5, 4, 3. C. 6, 17, 2.
 υθίλειν 5, 4, 7.
 ειν τὰ δένδρα C. 2, 9, 4.
 ματα 4, 8, 6.
 ἔχεσθαι καρπὸς 2, 6, 8.
 ἀμπτεῖν 3, 18, 8.
 αῖεν C. 6, 17, 5.
 ἄρπιον 4, 10, 3.
 ἰλνῆς C. 2, 9, 11.
 ἰύξειν C. 3, 22, 3. 3,
 3, 15, 1. C. 2, 12, 6.
 ὀπτειν 3, 15, 1.
 ὄρως χρησθαι C. 3, 9, 2.
 ιορὸς χρωμα 4, 8, 7.
 ρατειν C. 1, 16, 3. 2,
 3, 22, 5. 4, 1, 5. 4,
 6, 8, 6. 6, 17, 5.
 ρέμαστος 3, 18, 12.
 ηψις C. 2, 11, 3.
 ληλος C. 6, 9, 2. κατ'
 ους 1, 8, 3. 1, 10, 2. 3,
 3, 12, 1. 3, 18, 5.
 ἀρᾶννεσθαι 5, 9, 3.
 ἐρῖξεσθαι C. 5, 2, 5.
 ιξίς φυντῶν C. 6, 10, 3.
 ἀγκάζειν C. 1, 16, 11.
 ἀλίσκειν 2, 6, 2. C. 1,
 1, 10, 2. 3, 18, 5.
 ηρος C. 6, 12, 2. 6, 19, 4.
 ὕειν 3, 15, 2.
 ἔττειν C. 2, 11, 10.
 ἠγγνύναι 3, 1, 1. C. 5,
 1, 10, 2. 3, 18, 5.
 ἰεσις C. 2, 1, 4.
 ἰνεν 3, 1, 2. 5, 2, 2.
 14, 5.
 λασμα 9, 11, 4.
 λᾶττειν 9, 11, 1.
 καταπλεῖν σῖτος C. 4, 9, 5.
 καταπλύνεσθαι C. 4, 14, 3.
 καταπνεῖσθαι C. 4, 12, 11.
 καταπνίγειν 4, 14, 8. 8, 6, 7.
 C. 2, 18, 3. 3, 20, 9. 4, 5, 6.
 5, 10, 5. 5, 15, 4.
 κατάπνιξις 5, 9, 4.
 καταπονείν 8, 7, 5.
 καταπότιος 9, 8, 3.
 κατάποτος 9, 20, 2.
 καταριθμείν 9, 20, 4.
 καταρράπτειν 9, 5, 3.
 καταρρεῖν χεδροπά 8, 11, 3. C.
 4, 13, 3. γῇ τροφίμος C. 3,
 20, 4.
 κατάρριζα καὶ κεφαλοβαρῇ 1,
 6, 8, 10.
 κατασάττειν C. 5, 6, 3. 5,
 14, 7.
 κατασκάπτειν 4, 13, 5. 6.
 κατασκευάζεσθαι 5, 8, 2.
 κατέσκληκε C. 6, 14, 11.
 κατασκληρύνεσθαι C. 4, 12, 9.
 κατασκεπάζειν C. 9, 3, 2.
 κατασπάσματα 4, 11, 5.
 κατασταμνίλειν C. 2, 18, 4.
 κατὰστασις ἔτους 8, 7, 6. ἀέ-
 ρος 8, 8, 6. C. 2, 1, 7. τοῦ
 ὅλου C. 3, 2, 5. 5, 11, 2.
 κατασχάζειν 2, 7, 6. C. 1, 17,
 10. 2, 14, 1.
 κατατέμνειν 6, 3, 5.
 κατατομή 4, 8, 10.
 κατατραγείν 9, 11, 9.
 κατατρίβειν 6, 6, 10.
 κατατρίβειν 4, 11, 5.
 καταφάρεσθαι 4, 13, 5.
 καταφθίλειν 9, 15, 2. 9, 16, 5.
 καταχασμᾶν C. 4, 12, 11.
 καταψύχειν τὰς ῥίνας C. 1, 18,
 1. 3, 4, 2. 3, 17, 3.
 κατέδεσται ἡ ἄμπελος C. 5, 17, 7.
 κατεργασία διαθηλόνει C. 1,
 6, 6. — C. 1, 14, 3. 1, 16, 8.
 2, 4, 3. 3, 1, 5. 3, 20, 1. 7.
 3, 23, 4. 5, 9, 11. 6, 6, 2. 6,
 16, 3.

- κατεργάξουσθαι C. 4, 7, 2.
κατεργαστική δύναμις C. 1, 8, 4.
κάτεργος χώρα C. 5, 14, 5.
κατεσθίειν C. 2, 7, 5.
κατέχειν 3, 1, 5. C. 1, 5, 1, 6, 17, 7.
κατισχύειν 8, 8, 5. C. 6, 11, 7.
κάτομβρος C. 3, 22, 3.
κατόπιν 7, 13, 7.
κατόρυξίς 5, 7, 7.
κατορύττειν 5, 1, 2. 5, 4, 3. 5, 7, 5, 6.
κατωρυξ C. 5, 9, 11.
κατωφελής C. 4, 11, 4.
καυθμός 4, 14, 11. C. 5, 12, 4.
καυκαλὶς 7, 7, 1.
καυλίας ὅπως σιλφίου 6, 3, 2. 9, 1, 7.
καυλὸς ἔνεκα τοῦ σπέρματος 1, 2, 2. καθάπερ ὑποκείμενόν τι ἐξ οὗ τὴν τροφήν ἔχουσι ὥσπερ ὅχει τοῦ C. 4, 10, 3. καυλοὶ τοῦ ἀνθους 7, 13, 2. διαφοραὶ 1, 5, 3. ἀφυλλος 1, 10, 7. κατακοπέντων φύεται κύνιον etc. 2, 2, 1. 6, 6, 6. σιτῶν γονατώδης δι' ὃ καλεῖται κάλαμος 8, 3, 2. καλαμώδης 4, 6, 6. ξυλώδης 8, 3, 2. ναρθηκάδης ibd. ὀφιώδης 9, 20, 3. παλιμβλαστειὶς 7, 2, 4.
καυλώδης δένδρον C. 3, 6, 9.
καύματα ἐπέτεια C. 5, 12, 1. —ος ὑπερβολή C. 5, 14, 8. 6, 17, 5. C. 5, 10, 5. 5, 12, 1.
καύσιμα 4, 3, 2.
καυσώδης γῆ C. 3, 14, 3.
καυτικός C. 6, 1, 3.
καχυρδίον C. 5, 6, 3.
καχυροφόρος 3, 5, 7.
κάχυς 3, 5, 5. 3, 10, 4. 3, 14, 1. 5, 1, 4. C. 4, 16, 2. — κορυνώδης 3, 17, 3.
κάχυς καρπὸς λιβανωτίδος 9, 11, 10.
καχυρώδης κορύνη 3, 12, 8. ὀφθαλμός 3, 17, 3.
κεάνωνος? 4, 10, 6.
κεγχραμιδώδης σπέρμα 1, 11, 3.
κεγχραμὶς 1, 11, 6. 2, 2, 4. 2, 8, 2. 4, 2, 1. C. 5, 18, 4.
κέγχρος ἐπέτειον 1, 11, 2. φόβην habet 4, 4, 10. καυλὸς καλαμώδης 8, 3, 2. ἀνθος χυωδὲς 8, 3, 3. ἰσχυρόρριζον C. 2, 12, 3. ἀκοπος C. 4, 16, 2. — 4, 8, 10. 4, 10, 3. 8, 1, 1. 8, 2, 6. 8, 3, 4. 8, 7, 3. 8, 9, 3. 8, 11, 1. 6. 9, 18, 6. C. 2, 12, 1. 4, 2, 2. 4, 15, 1.
κεγχρώδης 8, 3, 3. 4.
κεδρία? folio ex apice spinoso 4, 10, 6.
κεδρὶς θαμνωδὲς ἀείφυλλον 1, 9, 4. χυλὸς καρποῦ εὐώδης 1, 12, 1. — C. 6, 14, 4.
κέδρος ἄγριον ἀείφυλλον 1, 9, 3. καυλὸς 1, 5, 3. φύλλα 1, 10, 4. 6. lignum 3, 10, 2. 5, 9, 8. describ. 3, 12, 3. species 9, 2, 3. radix 3, 6, 5. ἀσάπες 5, 4, 2. usus 5, 7, 1. 4. fundit lacrymam 9, 1, 2. patria Syria 4, 5, 5. 5, 8, 1. et Cilicia 3, 2, 6. — 3, 13, 7. 4, 3, 3. 4, 5, 2. C. 1, 17, 6. 1, 21, 6. 5, 4, 4. 5, 17, 3.
κεῖσθαι καλῶς πρὸς τὰ πνεύματα 8, 7, 6. C. 3, 23, 5.
κεῖρειν C. 2, 15, 6. 3, 19, 2. 3, 23, 3.
κελνυφανώδης σπέρματα C. 1, 7, 2.
κέλνυφος tegmen seminis ἐρεβίνθου 2, 4, 2. βαλάνου 3, 8, 3. tunicae bulbi C. 1, 4, 5. 6, 10, 6. — 1, 11, 3. 4, 4, 7. 4, 12, 3. 9, 16, 9. C. 1, 17, 1. 3. 4, 1, 2. 4, 2, 1. 2. 4, 8, 2. 4, 12, 9. 5, 6, 11. 5, 15, 1. 6, 6, 8.
κενοῦσθαι 7, 4, 8. 9, 14, 3. C. 1, 13, 3. 2, 1, 2. 2, 9, 11. 2, 11, 3. 4, 13, 4.

ρόν 1, 12, 1. 3, 3, 6.
9, 11, 6. C. 3, 1, 3.

ρῖς 9, 8, 7. 9, 14, 1.

9, 15, 3. 6, 4, 9.

ρόν φύλλον 3, 9, 6.

ρῖαι γένος ψηνῶν 2, 8, 2,

ρῖον 3, 17, 4.

ρῖ 5, 2, 3. 6, 4, 8.

4, 1, 2. 5, 1, 7. 5, 5, 3.

9, 15, 5.

ρῖς 5, 3, 2.

ρῖ γῆ C. 4, 12, 4. κεραμῖς

1, 1.

ρῖ C. 6, 16, 6.

κ στῆθους C. 5, 2, 1.

ρῖος C. 4, 12, 13.

ρῖ describ. 3, 13, 1. δά-

9, 1, 2. 4, 15, 1. C. 3,

ης 4, 14, 5. 5, 4, 5. 8,

C. 5, 10, 5.

ρῖ 9, 12, 3.

ρῖς μήκων 9, 12, 3.

ρῖον 1, 6, 5.

οβλήτες 3, 8, 5.

populi species 3, 14, 2.

2.

α 1, 11, 2. 1, 14, 2. 4,

•

ζα 9, 11, 2. C. 6, 14, 6.

λγῆς 8, 4, 6.

ρῖς 1, 6, 9. στελέχους

σχόλου 4, 12, 3. βολ-

7, 2, 2. μήκωνος 9, 8,

ανοειδής 9, 21, 1. ὕδωρ

εφαλῆς 4, 10, 7. C. 6,

— 7, 4, 9. 9, 11, 6.

βαρῆ 1, 6, 8. 7, 2, 8.

θλαστα 9, 20, 4.

ρῖζα 1, 14, 2. 2, 2, 1.

1. 7, 13, 4. C. 1, 4, 1.

2, 12, 2. 6, 12, 1. 6,

•

δης ρῖζα 9, 8, 4.

ρῖος 1, 2, 2. 3, 5, 2. 3,

3, 8, 6. 4, 2, 8.

•

κήλαστρον ἄγριον ἀείφυλλον
1, 9, 3. 3, 3, 1. οὐ δέχεται

θεραπείαν 1, 3, 6. sero fructi-

ficat 3, 4, 5. usus ligni 5, 7, 7.

κήλαστρος 4, 1, 3. — 5, 6, 2.

κηπεύεσθαι 7, 1, 1. 7, 2, 2.

7, 5, 6. C. 4, 6, 7.

κήποι Ἰδωνίδος 6, 7, 3. C. 1,

12, 2.

κηπουρός 7, 2, 5. 7, 5, 2.

κηπουρικὰ καὶ θύραι 7, 4, 5.

κήρ C. 5, 11, 4.

κηρόν 3, 12, 8. 4, 8, 7.

κηριῶδες ἄνθος 3, 13, 3. 6.

κηφήν 2, 8, 2.

κιβώτια 5, 7, 5. 6.

κινάμωμον descr. 9, 5, 1. 4, 4,

14. 9, 4, 2. 9, 7, 2.

κινεῖν γῆν 3, 1, 6. C. 4, 12, 8.

κινεῖσθαι μέχρι τοῦ βλατάειν

C. 1, 7, 4. κατὰ τὴν οἰκίαν

ᾠραν 4, 11, 10. — 8, 6, 4. C.

1, 7, 2. 1, 10, 7. 2, 15, 2. 3,

7, 3. 3, 17, 7.

κῖς C. 4, 15, 4.

κίσσηρρειδὲς λιθάριον 3, 7, 5.

κίσθος 6, 1, 4. descr. 6, 2, 1.

κίσσηρις 9, 17, 3.

κίττα C. 2, 17, 8.

κίττος θαμνώδες ἀείφυλλον 1,

9, 4. C. 1, 4, 3. 2, 18, 3. ar-

borescit 1, 3, 2. C. 2, 18, 2.

radices aëreae 3, 18, 10. C. 2,

18, 2. folia 1, 10, 1. 7. ἄνθος

1, 13, 1. 4. ὀψίκαρπος 3, 5, 6.

πολυειδής 3, 18, 6. θερμόν 5,

3, 4. C. 1, 21, 6. φιλόφυκρον

C. 2, 3, 3. aliis arbusculis ad-

haeret C. 1, 18, 2. 2, 17, 4.

eaque infestat 4, 16, 5. C. 2,

18, 3. 5, 5, 4. ἔμβριος C. 1, 4,

3. φύεται καταπηγνύμενος 1,

4, 3. — 2, 1, 2. 3, 10, 5. 3,

18, 1. 4, 4, 1. 5, 9, 6. 9, 18,

5. C. 1, 10, 7. 2, 7, 3. 5, 15, 4.

κίστη 3, 10, 4. 3, 13, 1. 5, 7,

5. 7.

- κηρόριον λαχανῶδες 1, 10, 7.
 folia 7, 8, 3. κατὰ μέρος ἀνθεῖ
 7, 9, 2. describ. 7, 11, 3. ἄγριον
 9, 12, 4. πικρὸν C. 2, 5, 4. —
 7, 7, 3.
 κηρόρη 7, 7, 1.
 κηχοριῶδη 7, 7, 1. 3. enume-
 rantur 7, 11, 3. — φύλλον 9, 16, 4.
 κλάδος 1, 1, 9. 1, 8, 3. 5. 1,
 10, 7. ἔχουσι ἐν ἑαυτοῖς ἀρχὰς
 ζωτικὰς C. 1, 12, 9.
 κλάσις ἀμπέλου C. 2, 14, 4. 3,
 7, 5. 3, 14, 1.
 κληῖθρα describ. 3, 14, 3. μονο-
 γενής ibd. montana et campe-
 stris 3, 3, 1. καρπὸν 3, 6, 5. ἀμ-
 φλόγιος 1, 4, 3. — 3, 4, 2. 4. 3,
 6, 1. 3, 15, 1. 4, 8, 1.
 κλήμα σικύου 1, 13, 4. — ἀμπέ-
 λου 2, 1, 3. ἔνον C. 3, 14, 4.
 πυκνόφθαλμα C. 3, 15, 3. ἐκ
 τοῦ στελέχους C. 5, 2, 2. μὴ
 ὁμογενῇ C. 5, 3, 4. πηγνύμενα
 C. 1, 12, 9. — 2, 6, 11. 3, 18,
 7. 9, 11, 9. C. 1, 3, 1. 2, 18,
 2. 3, 5, 1. 3, 11, 1. 3, 13, 3.
 3, 14, 3. 3, 15, 2. 5, 1, 1. 3.
 4. 5, 5, 1. 5, 6, 13. 5, 9, 11.
 5, 12, 6. 10. 5, 16, 4.
 κλημάτια 9, 11, 9.
 κληματὶς C. 3, 4, 3.
 κληματοῦσθαι C. 2, 10, 3.
 κληνάριον 5, 6, 4.
 κλίνειν κεκλιμένα φύλλα 3, 9, 2.
 κλίνοιον 4, 2, 5.
 κλινοπηγία 3, 10, 1. 5, 7, 6.
 κλινότροχος σφενδάμνον εἰ-
 δος 3, 11, 1.
 κλύμενον 9, 8, 5. 9, 18, 6.
 κλών 1, 1, 8. 1, 10, 2. 2, 1, 1.
 3, 2, 3. 3, 13, 5. 3, 17, 6. 9,
 10, 11. C. 5, 1, 3. 6, 10, 6.
 κλωνίον 3, 13, 5. 3, 18, 5. 4,
 3, 11. 9, 16, 1. 2. C. 5, 13, 4.
 κνέωρος describ. 6, 2, 2. 1, 10,
 4. 6, 1, 4.
 κνήκος φυλλόκωνθον 6, 1, 3.
 species 6, 4, 5. 6, 4, 3. 1, 13,
 3. C. 5, 18, 4.
 κνηκώδης 1, 11, 3. 6, 6, 6. C.
 5, 18, 4.
 κνήμη 9, 13, 5.
 κνημοπαχῆς 9, 4, 3. C. 3, 4, 3.
 κνίδιος κόκκος 9, 20, 2.
 κνίξειν 9, 15, 3. 9, 20, 4.
 κνίκος C. 6, 9, 3.
 κνίπες in ficu 2, 8, 3. 4, 14, 10.
 C. 6, 5, 3. in quercu 4, 14, 10.
 κόγχη 9, 6, 2.
 κοιλάειν 5, 4, 5.
 κοιλία 7, 4, 4.
 κοιλόφυλλος 1, 10, 8.
 κοιλόμισχος 3, 7, 4.
 κοῖλος χωρία 3, 3, 2.
 κολῶμα 3, 8, 3.
 κοινὸς C. 2, 7, 1. 3, 3, 1. 6,
 3, 3. 6, 5, 6.
 κοινωνεῖν C. 5, 5, 3.
 κότιξ καλαμόφυλλος 1, 10, 5.
 κοκκοβαφῆς 3, 7, 5.
 κόκκος πρίνου 3, 7, 2. 3, 16,
 1. 9, 11, 5. — ξόας 2, 2, 5.
 4, 10, 3. C. 5, 6, 1. — κνί-
 διος 9, 20, 2. — παράλιος 9,
 11, 7.
 κοκκυνγία? 3, 16, 6.
 κοκκυνγία 1, 11, 1. radix
 3, 6, 4. 5. C. 1, 3, 3. ἄνθος
 1, 13, 1. 3. fructus 1, 12, 1.
 C. 4, 1, 2. — 4, 2, 10.
 κοκκύνηλον 1, 10, 10. 4, 2, 3.
 κόκυνξ C. 2, 17, 9.
 κολλάζειν τὰ δένδρα ὑβρίζοντα
 2, 7, 6. C. 1, 17, 9. 2, 14, 1.
 5, 9, 11. 5, 16, 3.
 κόλασις C. 2, 4, 4. 3, 18, 2.
 κόλλησις 5, 7, 2. 4.
 κολλώδης C. 5, 16, 4.
 κολοβοάνθης 6, 5, 4. 8, 3, 3.
 κολοβὸς 5, 9, 1. ἄνθος 8, 3, 3.
 κολοβοῦν 3, 6, 3.
 κολοιτία περὶ Δίπαραν 1, 11,
 2. ἐν Ἰδῇ 3, 17, 3.

ὕντη 1, 12, 2. 1, 12, 3.
 5. 7, 1, 2—9. species
 6. C. 4, 3, 1. 5, 6, 4.
 1. κολοκύνθη C. 2, 8, 4.
 εἰν καυλοὶ 7, 2, 4. ὑπὸ
 ματος 3, 7, 1. κατὰ τὴν
 ἡν γένεσιν C. 2, 15, 1. —
 4, 3. 3, 7, 7. 3, 19, 2.
 σις C. 2, 15, 4. 3, 16,
 16, 1. 5, 17, 3.
 τέα 3, 17, 2.
 έα 3, 14, 4.
 ος φλοιὸς περιπίπτει 1,
 ἄγριον αἰφύλλον 1, 9,
 escrib. 3, 16, 4. carbones
 1. 1, 9, 3.
 ρόλινικος 2, 6, 4, 10. πα-
 ν 4, 8, 3. corona arborum
 4. C. 5, 17, 3. in bulbo
 7, 4, 7. nomen plantae 7,
 — 3, 7, 4. 3, 12, 9. C.
 2.
 3, 14, 1. 4, 2, 8. 9, 1,
 6, 11, 15.
 δώδης ὕγρότης C. 5, 10, 2.
 4, 10, 4.
 μα 4, 16, 1.
 τὸς 8, 11, 1. C. 4, 16, 1.
 ρτὸς 2, 7, 5. 2, 8, 3, 4.
 18, 1. 4, 16, 1. 3, 16, 3.
 ρτοῦν 2, 7, 5. C. 2, 9, 9.
 ρτώδης σίτος 8, 11, 1.
 16, 1.
 α describ. 6, 2, 6. 6, 1,
 10, 1.
 1, 3, 3.
 ξειν 8, 9, 1. C. 2, 18, 1.
 8. 3, 9, 1. 3, 18, 2.
 2. 4, 12, 3. 5, 13, 1.
 σις 8, 6, 3. C. 2, 4, 3.
 1. 3, 9, 1. 3, 19, 1. 3,
 .
 ὠδη ὕδατα C. 2, 6, 3.
 s genera et quae cuique
 i convenient 2, 7, 3. 4.
 us 7, 5, 1. μανοῖ τὴν
 αὶ διαθερμαίνει C. 3, 6, 1.

quando noceat C. 5, 15, 2. λο-
 φούρων 2, 7, 4. C. 3, 6, 2.
 3, 9, 5. βυρσοδεψική C. 3, 9,
 3. σκυτοδεψική C. 3, 17, 5.
 — 8, 7, 7. C. 2, 14, 2. 3, 6,
 2. 3, 9, 3. 3, 17, 3. 5, 13, 1.
 κόπρωσις 2, 7, 1.
 κοπτειν semina 8, 11, 2—5. C.
 4, 2, 2. 4, 12, 12. 4, 16, 1.
 κορίαννον λάχανον γυμνό-
 σπερμον 1, 11, 2. 7, 3, 2. δυς-
 ωνές 7, 1, 3. radix lignosa 7,
 2, 3. — 7, 1, 2. 7, 4, 1. 7,
 5, 4. C. 4, 3, 1.
 κορμός 9, 3, 1.
 κόρσιον radix loti 4, 8, 11.
 κορυμβίαις κιστὸς λευκόκαρπος
 3, 18, 6.
 κορυνῶν 4, 12, 2.
 κορύνη 3, 5, 1. 3, 8, 6. 3, 12,
 7. καρυώδης 3, 12, 8.
 κορύνησις 3, 5, 1.
 κορυνώδης κάχρυς 2, 17, 3. —
 6, 4, 2.
 κορυφή C. 3, 14, 8. 6, 10, 7.
 κόρχορος παροιμιάζόμενος διὰ
 πικρότητα 7, 7, 2.
 κορωνοποδώδη φύλλα 1, 10, 6.
 κορωνόπους ἐπιγειόφυλλον 7,
 8, 3. πικρόν C. 2, 5, 4.
 κόστος inter aromata 9, 7, 3.
 κότινος τὸ ἄγριον τῆς ἐλάας
 1, 8, 2. 1, 4, 1. 1, 14, 4. 3.
 rami 1, 8, 3. 3, 6, 2. πυκνὸν
 5, 3, 3. ἀσαπές 5, 4, 2. fru-
 ctus 2, 2, 12. μεταβάλλει 2, 3,
 1. Olympica 4, 13, 2. Mega-
 rensis 5, 2, 4. — 1, 18, 1. 1,
 8, 6. 2, 2, 12. 2, 3, 1. 3,
 15, 6. 4, 13, 1. 5, 4, 4. 5, 7,
 8. C. 1, 3, 3. 1, 6, 10. 5, 12, 8.
 κοτυληδόνες 9, 13, 6.
 κουκιοφόρον 4, 2, 7.
 κουριζομένη κυπάριττος 2, 2, 2.
 κουφίζειν 4, 16, 2.
 κοῦφος κατὰ τὴν προσφορὰν
 8, 4, 4. 8, 9, 3.

κουνότης seminum ad victum
 2, 4, 2. C. 4, 9, 4. σίτου C.
 6, 13, 3. γῆς C. 4, 8, 3.
 κοχλιακώδη χωρία 9, 9, 6.
 κοχλία morbus oleae 4, 14, 3.
 κράδη συνῆς 2, 1, 2. 2, 5, 4.
 C. 1, 3, 1. 1, 12, 9. 3, 3, 2.
 5, 1, 3. 5, 12, 6. — morbus
 πετέλας et πλατάνου 1, 8, 5.
 κράδος morbus ficus 4, 14, 4.
 κράμβος morbus uvae 5, 11, 1.
 κράνεια 1, 6, 1. 1, 8, 2. 3,
 2, 1. 3, 3, 1. 3, 4, 2. 3. 3,
 6, 1. descr. 3, 12. 1. 2. 5, 4,
 1. 5, 6, 4.
 κράνιος 4, 4, 5.
 κράνον C. 3, 1, 4. 3, 10, 2.
 κράσις ἰδία ἐκάστου φυτοῦ 1,
 12, 2. C. 6, 13, 2. σύμμετρος
 πρὸς ὥραν C. 1, 10, 1. ὥρας
 C. 1, 11, 1. καὶ σύστασις C.
 1, 11, 8. φύσεως C. 2, 3, 4.
 μέση C. 2, 4, 9. 6, 19, 5. χώ-
 ρας C. 2, 9, 7. οἰκία C. 4,
 11, 10. ἄερος 4, 4, 1. 8, 7,
 6. 4, 15, 3. C. 1, 13, 2. 1, 14,
 1. 2, 3, 8. 3, 3, 3. 3, 21, 5.
 6, 17, 3. 13. — 8, 8, 2. C. 1,
 20, 1. 2, 1, 5. 3, 2, 7. 3,
 17, 3. 5, 2, 1. 6, 3, 3. 6,
 6, 8. 6, 11, 5. 6, 12, 6. 9.
 6, 17, 10.
 κράστις 7, 5, 4. 8, 7, 5. 4,
 8, 5.
 κράταιγος 3, 15, 6.
 κραταιγόνια 3, 15, 6. 9, 18, 6.
 κρατεῖν C. 1, 8, 4. 1, 9, 1.
 1, 18, 1. 2, 4, 3. 2, 8, 3. 2,
 9, 7. 3, 16, 2. 6, 2, 4. 6, 4,
 6. 6, 10, 9.
 κραῦρος 1, 6, 2. 5, 3, 3. 5, 4, 1.
 κρανρότης 1, 5, 4.
 κρειττοῦσθαι 4, 14, 6. C. 5,
 9, 13.
 κρεῖττωσις C. 5, 9, 13.
 κρεμάστρα 3, 16, 4.
 κρηπὶς 7, 8, 3.

κρητικός κάλαμος 4, 2, 7.
 κριθή ῥίζα 1, 6, 5. 6. σπέρμα:
 ἀρχὴ προσφύσεως 1, 11, 5.
 γυμνόσπερμον 8, 4, 1. γένη:
 δίστοιχοι — ἐξάστοιχοι 8, 4, 2.
 germinatio 8, 2, 3. 8, 7, 5. ma-
 turatio 8, 2, 6, 7. tempora sa-
 tus 8, 6, 1. comparatur cum tri-
 tico: 8, 4, 1. C. 4, 8, 2. 4,
 13, 4. 4, 14, 1. 5. 4, 16, 1.
 τρέμνηνοι C. 4, 9, 1. ἐκ πυρῶν
 2, 2, 9. μεταβολή 2, 4, 1. ἴν-
 δική 4, 4, 9. 8, 4, 2. ἀχιλ-
 λεία 8, 4, 2. ἀχίλλης 8, 10,
 2. C. 3, 21, 3. 3, 22, 2. λευ-
 κή C. 4, 14, 1. vermibus infe-
 statur C. 4, 15, 5. — 3, 10, 3.
 8, 1, 1. 8, 8, 2. 8, 9, 1. 8,
 10, 3. 8, 11, 3. 9, 11, 9. 9,
 12, 4. C. 2, 12, 3. 3, 10, 3.
 3, 15, 4. 3, 21, 1. 4, 1, 2. 7.
 4, 2, 2. 4, 4, 6. 4, 5, 5. 4,
 6, 7. 4, 7, 1. 4, 11, 1. 4,
 13, 4. 5, 15, 5. 6, 6, 6.
 κριθοφόρος 8, 8, 2. C. 3, 21, 2.
 κρίκος 4, 2, 7.
 κρίνον διανθές 1, 13, 2. θε-
 ρινόν 6, 8, 3. φύεται ἀπὸ δα-
 κρύου 2, 2, 1. C. 1, 4, 6. —
 4, 8, 6. 9. 6, 6, 3. 7. C. 1,
 7, 4. 2, 2, 2. 6, 14, 1.
 κρινωνιά φύεται ἐκ καυλοῦ κο-
 πέντος 2, 2, 1. — 6, 6, 9. 9,
 1, 4. C. 1, 4, 4.
 κριοὶ ὀροβιαῖοι 8, 5, 1.
 κρόκινον ἄνθος 1, 13, 1. 3,
 4, 5.
 κροκόδειλος 4, 8, 8.
 κροκοεὶς 9, 15, 5.
 κρόκος ῥίζα σαρκώδης 1, 6, 6.
 7. βαλανώδης 7, 9, 4. ποιῶ-
 δες 1, 6, 11. species 7, 7, 4.
 flos odoratus C. 6, 14, 1. ὄρει-
 νός ἄσμος 6, 8, 3. in Cyre-
 naica 4, 4, 1. — 6, 6, 5. 7, 7,
 1. 7, 10, 2. 7, 13, 1. 2. 9,
 7, 3. C. 6, 18, 3. 6, 20, 1.

γήτειον 4, 6, 2.
 λαχανώδες 1, 10, 7.
 1, 6, 7, 9. 7, 9, 4. γέ-
 7, 4, 11. 7, 4, 10. κοι-
 λον 1, 10, 8. πολύλοπον
 6. μονόκαυλον 7, 1, 8.
 κρον 7, 3, 4. ἀπαρά-
 ν 7, 8, 2. ἀθρόα φύε-
 13, 4. παραβλαστικά C.
 1. species 7, 4, 7. — 1,
 4, 12, 3. 7, 2, 1. 3. 7,
 9, 15, 7. C. 1, 4, 5.
 1. 6, 11, 14. 6, 12, 2.
 1.
 ἀ χωρία 6, 6, 10.
 φύλλα ἑτεροσχήμονα 1,
 3, 18, 7. C. 2, 16, 4.
 η i. q. γόγγρος 1, 8, 6.
 5, 1, 9.
 insectum vitem corrodens
 7, 7.
 δυσφνέστατον 8, 1, 5.
 3, 8, 1. caulis 8, 3, 2.
 ret 7, 3, 1. semen 8, 2,
 5, 15, 1. germinatio 8,
 πρωϊσπορεῖται C. 3, 24,
 7, 2. ἐκ λευκοῦ μέλας
 12, 7. vermes C. 4, 15,
 3, 10, 2. 5. 3, 13, 3.
 3. 4, 3, 1. 8, 1, 1. 3.
 1. 8, 5, 4. 8, 6, 1. 5.
 6. 8, 9, 1. 8, 10, 5.
 2. 3. C. 2, 12, 5. 3,
 3, 21, 3. 4, 2, 2. 4,
 4, 8, 2. 4, 10, 1. 3. 4,
 7. 4, 12, 13. 4, 13, 4.
 2. 4, 16, 1. 6, 12, 9.
 αἰγύπτιος 4, 8, 7. 8.
 4, 8, 2.
 ος μηλέα 2, 2, 5. μη-
 8, 11. C. 6, 14, 9.
 14, 1. 4, 2, 4. 6, 4,
 6, 5. C. 1, 3, 4. 1, 6,
 12, 8. 1, 14, 2. 1, 20,
 2, 7. 4, 10, 2. πρὸς
 ονίαν C. 1, 13, 1.
 3, 4, 3.

κήσεις φυλλική 3, 5, 5. ἀκα-
 νώδης 6, 4, 8. C. 1, 12, 8.
 1, 13, 1. 1, 14, 1. 2. 1, 20, 2.
 κύϊξ inter βολβώδη 7, 13, 9.
 κυϊσκεσθαι C. 1, 11, 2. 1, 13,
 9. 3, 2, 8. 3, 23, 3. 3, 24,
 2. 5, 1, 12.
 κυκλάμινος radix 7, 9, 4. —
 9, 9, 1. 3. 9, 18, 2.
 κυλίκιον 5, 9, 8.
 κυλινδροῦν 2, 4, 3.
 κυλινδρῶδης λοβός 8, 5, 3.
 κύμα 1, 6, 9.
 κύμινον λάχανον γυμνόσπερ-
 μον 1, 11, 7. 7, 3, 2. πολυ-
 καρπότατον 7, 3, 3. σπέρματα
 γραμμώδη 7, 3, 2. — 8, 3, 5.
 8, 6, 1. 8, 8, 5. 8, 10, 1. 9,
 8, 8. C. 2, 12, 1. 2. 4, 15, 2.
 κυνέα βοιωτία 3, 9, 6.
 κυνηγία C. 6, 19, 5.
 κυνόροdon 4, 4, 8.
 κυνόςβατον 3, 18, 4. 9, 8, 5.
 κύνωψ 7, 7, 3.
 κυπάριττος μακροστελέχης καὶ
 ὀρθοφυῆς 1, 5, 1. αὐξητικὸν
 εἰς μήκος 1, 9, 1. φύσει ὑψη-
 λόν C. 3, 7, 4. ἡμερον ἀεί-
 φυλλον 1, 9, 3. ἄρρην καὶ θή-
 λυς 1, 8, 2. radix 1, 6, 4. 5.
 καυλός 1, 5, 3. σαρκόφυλλος
 1, 10, 4. propagatio 2, 2, 2. 6.
 C. 1, 2, 2. δυσανξής C. 1, 8,
 4. semen 2, 2, 6. C. 4, 4, 3.
 C. 1, 5, 4. C. 1, 19, 1. ξη-
 ρόν C. 5, 15, 3. οἰκία τῆς
 Κρήτης 3, 1, 6. 3, 2, 6. sin-
 gularis in Creta 2, 2, 2. C. 1,
 2, 2. in Cyrenaica 4, 4, 1. —
 4, 5, 2. 5, 3, 7. 5, 4, 1. 5,
 4, 2. C. 1, 17, 6. 2, 11, 8.
 4, 4, 2. 5, 4, 4. 5, 17, 3. 6,
 12, 3.
 κύπειρος inter λοχμώδη 4, 8, 1.
 ἀμφίβιον 4, 10, 6. radix 1, 6,
 8. 4, 10, 5. καυλός 1, 5, 3.
 ἄνοξον 1, 8, 1. γανυόφυλλον

- 1, 10, 5. *δυσώλεθρον* 4, 10, 5. *θερμόν* C. 1, 12, 6. inter aromata 9, 7, 3. C. 6, 11, 13. Forma *κύπειρον* est 8, 10, 1. 9, 7, 3 et C. 6, 11, 13. — 4, 8, 12. 4, 11, 12. C. 6, 11, 10. *κύριος τοῦ ζῆν* 4, 16, 5. C. 1, 4, 5. C. 5, 16, 1. C. 5, 17, 1. *φλοιὸς* 4, 15, 1. *ἀρχαί* C. 4, 11, 9. *κυρτόν* folium 2, 10, 5. *κυρτοῦσθαι* 7, 4, 12. *κύτινος* *ξόας* 1, 13, 5. 2, 6, 12. C. 1, 14, 4. 2, 9, 3. 9. *κυτινωδες* 4, 10, 3. *κύτισος* *θαμνωδες* 4, 4, 6. *μήτρα πυκνοτάτη* 1, 6, 1. 5, 3, 1. *aliis perniciosus* 4, 16, 5. C. 5, 15, 4. *κύτταρος* *προαποπίπτων* *πεύκης* 3, 7, 4. *πιτύνιος* 3, 3, 8. *πτελέας* 2, 8, 3. in *nymphaea* 4, 8, 7. *κυνών ἐπὶ κυνί* 3, 5, 4. C. 1, 6, 6. *ὑπὸ κ.* 9, 1, 6. C. 1, 13, 3. *περὶ κ.* C. 3, 3, 3. *μετὰ κ.* 1, 9, 5. *-ος ἐπιτολή* C. 1, 6, 3. 1, 13, 3. 5. 3, 16, 2. *κωδύα* fructus *nymphaeae* 4, 8, 7. 9. *papaveris* 9, 12, 4. *κώλυμα* C. 2, 7, 5. *κωλυτικὸς* C. 1, 17, 5. *κώμακον* inter aromata 9, 7, 2. *κώμος* 4, 11, 1. *κώνειον* 1, 5, 3. 6, 2, 9. 7, 6, 4. 9, 8, 3. 9, 15, 8. 9, 16, 8. 9. 9, 20, 1. *κῶνος* 1, 11, 3. 3, 9, 5. 6. C. 1, 19, 1. *κωνοφόρος* 1, 12, 2. 2, 2, 2. 6. 3, 9, 4. C. 1, 19, 1. *κωνοποειδῆ* *θηρία* 3, 14, 1. 3, 15, 4. *κωπή* 5, 1, 7. *κωπεών* 4, 1, 4. 5, 1, 7. *κωρυκίς* *πτελέας* 3, 14, 1. *κωρυκώδης* 3, 15, 4.

Λ.

- Λαβρῶς* *ῥεῖ* 4, 7, 1. *λαγαρός* 9, 10, 3. *λαγῶς* C. 6, 19, 5. 6, 20, 4. *λάθυρος ἐπιγειόκαυλος* 8, 3, 2. folia 8, 3, 1. *vermes* 8, 10, 5. C. 3, 22, 3. *λαίμαργα* *ζῶα* C. 1, 22, 1. *λακάρη montana et campestris* 3, 3, 1. *λάκαρα* 3, 6, 1. *λαμβάνειν* 4, 11, 4. 5, 4, 1. C. 1, 6, 4. 1, 10, 7. 2, 5, 1. 6, 5, 6. — 6, 2, 4. 6, 2, 6. *λάπαθος* inter *λαχανώδη*, *μονόριξος* 1, 6, 6. *radix carnosae* 7, 2, 8. folium 9, 11, 1. — *λάπαθον μονοριζότατον* 7, 2, 6. *ἄγριον* 7, 6, 1. *δριμύ* C. 3, 1, 4. 7, 1, 2. 7, 7, 2. *λαχανηρά* *σπέρματα* 1, 11, 3. 1, 13, 3. 6, 1, 2. 7, 1, 1. C. 2, 12, 4. 3, 19, 1. 6, 9, 3. *λαχανικά* C. 3, 19, 1. *λάχανα sunt πόαι* 1, 3, 1. *δενδροῦμενα* 1, 9, 2. *πολλὰ γυνυοσπέρματα* 1, 11, 2. *πολύκαρπα* 7, 3, 3. *σπέρματα ξηρά* C. 1, 7, 2. 4, 3, 3. 6. *μεταβάλλει* 2, 4, 3. 7, 5, 3. *radices* 3, 6, 4. 7, 2, 5. *propagatio* 7, 2, 1. *δυσήφραντα* 7, 3, 3. *φλύδρα καὶ φιλόσπρα* 7, 1, 8. C. 3, 9, 2. *πεινῶ* 7, 5, 2. *insecta infesta* 4, 4, 10. *silvestria* 7, 7, 1. — 6, 1, 2. 7, 5, 5. C. 1, 7, 2. 1, 16, 6. 2, 4, 5. 2, 6, 1. 2, 18, 1. 3, 9, 4. 4, 3, 6. 4, 15, 3. 5, 6, 2. 5, 18, 2. 6, 12, 6. 6, 14, 7. *λαχανώδη. τὸ γένος τῶν λ.* 7,

- μονόρριζα 1, 6, 6. βα-
 ιζα ibd. folia radicalia 1,
 . succus ὕδαρής 1, 12, 2.
 σπερμα 8, 3, 5. ἔνια ἀπέ-
 α C. 2, 8, 4. — 1, 3, 4.
 , 8, 1, 14, 2. C. 1, 10,
 , 5, 3. 2, 15, 6. 3, 17,
 , 3, 1. 4, 15, 2. 6, 11,
 6, 14, 12. 6, 20, 1.
 εν C. 6, 2, 1.
 κός C. 6, 1, 3.
 ῥον C. 5, 15, 5.
 νία φυλλάκανθος 6, 4, 3.
 νία ἀνεμώνη 6, 8, 1.
 νία γῆ C. 2, 4, 4. 3, 6,
 , 12, 4. viti optima C. 3,
 .
 νιλα 7, 8, 2. 7, 13, 3.
 1.
 3, 7, 1. 3, 8, 2. C. 3,
 .
 λοιός 1, 5, 2. 1, 8, 1.
 2. C. 5, 7, 2.
 υλλός 7, 4, 4.
 σθαι 9, 16, 2.
 ον ἀνθος 3, 18, 11.
 ν = νάρκισσος 6, 6, 9.
 , 13, 2. radix C. 1, 4, 1,
 mine 7, 13, 4. τὸ ἔτερον
 male 6, 8, 3. — 6, 8, 1.
 14, 1.
 ἰδης εὐωδία 8, 13, 6.
 νιᾶν ἑλία C. 5, 9, 10.
 θρία C. 5, 12, 1.
 ὀδης 4, 8, 11.
 4, 11, 6.
 4, 10, 1.
 εν 9, 2, 7.
 ες καταφερόμεναι 4, 14,
 C. 5, 12, 11.
 9, 12, 2.
 ς C. 2, 6, 4.
 βλαστα C. 3, 7, 11.
 γεια 2, 1. 6, 5, 2.
 6. C. 1, 6, 9. 1, 18, 1.
 , 2. 4, 9, 4. 4, 12, 3.
 , 4.
 λεπτόγεως 8, 2, 11. 8, 6, 6.
 8, 8, 6.
 λεπτοδερμία 3, 5, 3.
 λεπτόλινος 3, 9, 3.
 λεπτοκάλαμος 8, 9, 2.
 λεπτομερής C. 6, 19, 2.
 λεπτόρριζα 8, 2, 3.
 λεπτός loca 1, 8, 1.
 λεπτόφλοιος 1, 5, 2. C. 3, 7, 12.
 λεπτόφυλλος 3, 9, 5. 6, 2, 6.
 9, 11, 4.
 λεπτόχυλος C. 6, 16, 5.
 λεπυριώδης ἑλίξ 1, 6, 7. 4,
 6, 2. 7, 9, 4. 7, 13, 9. 9, 9, 6.
 λευκαίνειν 7, 5, 4.
 λευκάκανθα 6, 4, 3.
 λεύκη populi species, describ. 3,
 14, 2. folia 1, 10, 1. 3, 18, 7.
 C. 2, 19, 2. montana et cam-
 pestrīs 3, 3, 1. ἄκαρπος 3, 4,
 2. C. 1, 3, 5. φιλνθρος 3, 3,
 1. 3, 6, 1. 5, 9, 5. εὖζωος
 C. 1, 3, 5. ἐξαιγειροῦται C. 2,
 16, 2. 4, 5, 7. 7, 5, 2. — 4,
 1, 1. 4, 2, 3. 4, 8, 1. 2, 4,
 10, 2. 4, 13, 2. 4, 16, 3.
 λευκόγειος χώρα C. 2, 4, 4.
 λευκόλον 4, 7, 8. 6, 8, 1. 7,
 8, 3. 7, 13, 9. Vide Ἴον.
 λευκόκανυλος 7, 4, 5.
 λευκόκαρπος κντός 3, 18, 6.
 λευκομφάλιος σνκῆ 5, 1, 8.
 λευκός τὰ λευκά τῶν μελάνων
 ἀσθενέστερα C. 3, 22, 2.
 λίβανος δάκρυον 9, 1, 2. 9,
 4, 2.
 λιβανωτὶς 9, 9, 3. 9, 11, 10.
 λιβανωτός 4, 4, 14. 9, 1, 6.
 9, 4, 1. 2. 5. 9, 11, 2. 10. 9,
 20, 1. C. 6, 11, 14.
 λιβάς 2, 4, 4.
 λιθάριον 3, 7, 5.
 λιθιᾶν 7, 6, 3.
 λίθος 2, 5, 4. 9, 18, 2. ἄχυν-
 μον C. 6, 3, 1. ἐκλέγειν C. 3,
 6, 5.
 λιμναῖα 1, 5, 3. 4, 10, 1. 4,

- 11, 12. C. 6, 11, 11. 6, 14,
2. ὕδωρ C. 2, 6, 3.
λιμνοῦσθαι 5, 4, 6. C. 5, 12,
3. 5, 14, 2. 5, 14, 9.
λίνον semen 3, 18, 3. πυρινόν
9, 18, 6. ἐξαίρουται C. 2, 16,
2. 4, 5, 4. — 8, 7, 1.
λινόσπαρτον 1, 5, 2.
λίπα 9, 8, 5.
λιπαρός χυμός C. 6, 4, 1. 3. —
C. 5, 16, 4. 6, 8, 8.
λιπαρότης C. 5, 16, 2. 6, 8,
8. 6, 11, 7.
λίπος 9, 1, 3. C. 6, 6, 8. 6, 8, 8.
λιπῶδες φύλλον 3, 12, 1.
λίτρον ἐν δοῦδος 3, 7, 6. — C.
3, 17, 8. 5, 6, 12. 6, 10, 9.
λοβός ὁσπρίων 4, 6, 7. 3, 14,
4. 1, 11, 1. λεπτός 3, 11, 4.
κυλινδρώδης 8, 5, 3. — 3, 17,
2. 3, 18, 3. 6, 5, 4. 7, 11,
3. 8, 2, 1. 8, 3, 4. C. 4, 7,
5. 4, 10, 2. 4, 12, 7. 6, 10,
7. — φύλλον 3, 12, 7.
λόγος κατὰ λόγον 1, 2, 2. 1,
3, 2. 1, 6, 6. 1, 8, 3. 2, 2,
6. 9, 6, 4. παρὰ λόγον 2, 3,
3. ἀνά λ. 1, 9, 1. πιθανός
9, 4, 9. φυσικός C. 2, 1, 1.
ἐπινοητικός C. 2, 1, 1. ἰδιώ-
τερος C. 6, 18, 6. αἰτία καὶ
λ. C. 6, 1, 3. λ. ὁ τὴν αἰτίαν
ἔχων C. 3, 2, 3. λόγον δεό-
μενον C. 5, 12, 8. ἐν φαρμά-
κον λόγῳ C. 6, 12, 7. opp.
αἰσθησις C. 1, 21, 4.
λοιμός C. 5, 12, 10.
λοπάς morbus oleae 4, 14, 3.
ficus 4, 14, 5.
λοπάς animal 4, 6, 7.
λοπᾶν δένδρα 3, 5, 1. 3. 3,
13, 2. 4, 15, 3. 5, 1, 1. C.
5, 9, 9.
λοπητός 5, 1, 1. 2.
λοπίζειν 3, 13, 1. 4.
λοῦσσον ἐλάτης 3, 9, 7.
λόφουρα 2, 7, 4. 3, 10, 2. 5,
7, 6. 6, 7, 6. C. 3, 6, 1. 3,
9, 5.
λοχαία C. 3, 21, 5. 3, 23, 5.
λοχμάδη 4, 8, 1. 4, 11, 11. 13.
λυμάλινεσθαι C. 1, 9, 4. 6,
17, 5.
λυπρός 4, 15, 4. φυτόν C. 2,
4, 5. 6. χώρα 3, 20, 2.
λύρα 5, 7, 6.
λύσις ἀπορίας C. 6, 18, 1.
λυτικόν φάρμακον 9, 16, 5.
λυχνίς 6, 8, 3.
λύχνος 3, 7, 4.
λωτινὰ ξύλα 4, 2, 9. 5, 5, 6.
λωτοειδής 4, 2, 12.
λωτὸς κανυλὸς ἄσαρκος 1, 5, 3.
μήτρα 1, 6, 1. 5, 5, 4. ὀλ-
γοζον ἢ ἄνοζον 1, 8, 2. ξύ-
λον μέλαν 4, 2, 5. πυκνόν 5,
3, 1. ἄσαπες 5, 4, 2. — λω-
τὸς δένδρον παρόμοιον ἔχων
τὸν καρπὸν τῷ λωτῷ etc. C.
4, 6, 9. — 5, 8, 1.
λωτὸς herba ἐπικανυλόφυλλος 7,
8, 3. 5. 7, 13, 5. C. 4, 6, 1.
C. 4, 8, 8. εἶδη πολλά 7, 15, 3.
λωτὸς aquaticus in Aegypto 4,
8, 9. 10. C. 2, 19, 1.
λωτὸς λυβικός 4, 3, 2. 4.
λωτὸς inter aromata 9, 7, 3.
λωτοφάγοι 4, 3, 1.

M.

- Μάγια 9, 15, 7.
μαγύδαρις semen silphii 6, 3,
4. ἔτερον τοῦ σιλφίου 6, 3, 7.
1, 6, 12.
μαδάξ 4, 14, 5. C. 5, 18, 2.
μάδισις ῥιζῶν C. 5, 9, 9.
μαδωνάξ = νυμφαία 9, 13, 1.
μακρόβια 4, 13, 1. C. 2,
11. τὸ μ. ἐν τῷ ἰσχύειν C. 2,
11, 3.

- μακροβιότης 4, 13, 2. C. 2, 4, 4.
 μακρόλοβα 8, 5, 2.
 μακροόριζος 7, 11, 3.
 μακροστελέχης 1, 5, 1.
 μακροτομείν vitem C. 3, 14, 2.
 μακρότομος vitis C. 3, 2, 2.
 μαλακοπύρηνος ῥόα C. 1, 21, 2, 2, 11, 7. φοῖνιξ 2, 6, 6.
 μαλακός ἀήρ 6, 8, 1. C. 1, 11, 3, 2, 1, 3, 2, 3, 6, 4, 11, 8. — χειμῶν C. 5, 1, 14. πύρρως C. 6, 17, 8.
 μαλακόφλοιος C. 1, βγ 4.
 μαλάχη ἀποδενδρουται 1, 3, 2, 1, 9, 2. λάχανον 1, 9, 2. ἐπιγειόκαυλον 7, 8, 1. ἀγρία 9, 15, 5. folia solum sequuntur C. 2, 19, 5. — 7, 7, 2, 9, 18, 1.
 μαλίνα θάλλη 4, 8, 12.
 μάλλον cum comparativo C. 1, 6, 10, 2, 15, 6.
 μανδραγόρας 6, 2, 9, 9, 8, 8, 9, 9, 1. θανατηφόρος C. 6, 4, 5.
 μανικός στρύγχος 9, 11, 6.
 μανός 1, 8, 2, 1, 9, 1, 3, 11, 2, 5.
 μανοσπορεῖν 8, 6, 2.
 μανόσπορα C. 3, 21, 5.
 μανότης 8, 9, 1. φυτενομένων C. 3, 7, 1. εὐτροφόν τι καὶ εὐβλαστον C. 1, 8, 2.
 μανόφυλλος 6, 7, 3.
 μανοῦν 9, 14, 3. C. 3, 20, 7.
 μανώσις C. 4, 14, 2, 5, 11, 3.
 μάνταις 2, 3, 1, 2. C. 5, 3, 1.
 μάρathon λαχανον γυμνόσπερμον 1, 11, 2, 7, 3, 2. ἐννευρόκαυλον 6, 1, 4, 6, 2, 9. εὐώδες 1, 12, 2. — 9, 9, 6. C. 6, 9, 3.
 μάρathon marinum 4, 6, 3.
 μάσημα 4, 8, 4.
 μάσησις C. 6, 9, 3.
 μάσασθαι 4, 8, 4.
 μάσπετον φύλλον σιλφίου 6, 3, 1.
 μαστίχη ἀκανθική 6, 4, 9. ab ἱζίνῃ 9, 1, 2.
 μασχάλη 3, 15, 1. C. 1, 6, 4.
 μασχάλλης δάβδων 3, 17, 5.
 μεγαλόκαρπος 4, 4, 3.
 μεγαλόκαυλος 7, 6, 3.
 μεγαλόσταχυς 8, 4, 3.
 μεγαλόσχημος C. 6, 1, 6.
 μεγαλόφυλλος 7, 4, 4. C. 2, 10, 2.
 μεθιστάναι πρὸς τὸ βέλτιον C. 1, 9, 2. ἡ τροφή C. 5, 3, 5. εἰς ἔτερον C. 4, 4, 9. C. 2, 13, 2.
 μεθύσκειν 9, 9, 3.
 μέωσις C. 4, 4, 11.
 μελάγγειος χώρα 8, 7, 2.
 μελάγγεως γῆ C. 3, 21, 3, 2, 4, 12.
 μελάγκρανις species σχολίνου 4, 12, 1.
 μελαμπόδιον ἔκτομον = ἐλλέβορος 9, 10, 4.
 μελάμπυρον 8, 4, 6.
 μελάνδρον 1, 6, 2, 5, 3, 1.
 μελέννος 5, 7, 8.
 μέλη 1, 2, 7.
 μέλι 3, 15, 5.
 μελία montana et campestris 3, 3, 1. duo species 3, 11, 3. describ. ibd. radix 3, 6, 5. fruct. 3, 4, 4. caeditur 5, 1, 2. ὑγρότατον 5, 6, 4. — 3, 6, 1, 3, 17, 1, 4, 5, 3, 4, 8, 2, 5, 7, 3.
 μελίκρατον 9, 11, 2, 9, 12, 5, 9, 16, 5. C. 6, 17, 2.
 μελίλωτος 7, 15, 3. C. 6, 14, 8, 11.
 μέλιος καυλὸς καλαμώδης 8, 3, 2. ἰσχυρόριζος C. 2, 12, 3. ἄνθος χροῶδες 8, 3, 3. — 8, 1, 4, 8, 2, 6, 8, 7, 3.
 μελίσσόφυλλον suffrutex 6, 1, 4.
 μελιτηρὸς χυλὸς 3, 7, 4.
 μελιτουργὸς 6, 2, 3.
 μελιτωδὴς χυμὸς C. 6, 9, 2.

μελιτταί C. 2, 17, 9. 6, 5, 1.
μελιττοῦτα 9, 8, 7.

μέλλειν μέλλον βλαστός 4, 15,
1. C. 5, 17, 6.

μερίζειν 1, 10, 10. C. 1, 11, 3.
1, 12, 3. 5. 10. 1, 15, 2. 1,

16, 4. 3, 9, 1. 6, 4, 4. 6.
6, 11, 15. 6, 18, 9. ῥίξαι C.

5, 3, 4. τροφή C. 5, 6, 3.
μερισμός φυσικός C. 1, 12, 6.

τρεις ἐν τοῖς φντοῖς C. 1, 16,
5. C. 4, 6, 9.

μέρος 1, 1, 1—6. ἀποβαλλόμενα
1, 1, 2. μέγιστα 1, 2, 4. — ἐν

φαρμάκον μέρει C. 3, 10, 3.
βλαστήσεις ἐν μὴ οἰκείων με-

ρῶν C. 5, 2, 1. τὰ κατὰ μέ-
ρος in foliis pinnatis 3, 12, 7.

παρὰ μέρος C. 4, 6, 1. κατὰ
μέρος ἀνθεῖν 7, 3, 1. 7, 9, 2.

C. 5, 1, 11. πέττειν C. 1, 17,
3. 8. ὀδμαί C. 6, 14, 1.

μέσος ἀνὰ μέσον 1, 8, 5. 3, 7,
5. 3, 16, 3. C. 2, 5, 2. 3, 6,

1. 3, 11, 5.
μεσοσχιδής 3, 11, 1.

μεσοῦν ἥλιος C. 2, 4, 8.
μεσότης C. 3, 19, 2.

μεσπίλη describ. 3, 12, 5. spe-
cies ibd. ἀγρία 3, 15, 6. mor-

bis 4, 14, 10. — 3, 13, 1. 3. 3,
15, 6. 3, 17, 5. — μέσπιλος 4,

2, 10. μέσπιλον 4, 8, 12. C. 2,
8, 2. 6, 14, 4. 6, 16, 1.

μεσπιλώδης 3, 15, 6. ἀνθος
3, 17, 5.

μεταβαίνειν 3, 1, 5. C. 5, 6, 12.
μεταβάλλειν τὰ φντὰ μετα-

βάλλει τροφή καὶ ἐπιμελεία 2,
2, 9. θεραπεία καὶ ἀθερα-

πενσία 2, 2, 12. αὐτομάτως
2, 2, 10. σπέρματα καὶ ζωὰ

τριγωνήσαντα C. 2, 13, 3. εἰς
τὸ ὅμοιον καὶ σύνγεγνς C. 5,

7, 3. εἰς βέλτιον, χεῖρον C.
6, 15, 3. ἐξάλλαγή χώρας 2,

2, 10. σισυμβριον εἰς μίνθαν
2, 4, 1. πυρός εἰς αἶραν 2, 4,

1. καὶ κριθή 8, 7, 1. τίφη
καὶ ξειὰ εἰς πυρόν 2, 4, 1. σέ-

λινον C. 5, 6, 7. τόπους 2, 2,
10. τὸ μέλλον μ. C. 4, 5, 4.

μεταβάλλειν transitivum 2, 3, 2.
— C. 2, 13. 4, 4, 6.

μετάβασις C. 6, 7, 8.
μεταβλαστάνειν 2, 4, 4.

μεταβλητικός 6, 10, 2.
μεταβολή αὐτομάτη 2, 3, 1. C.

2, 16, 2. 5, 3, 3. 5, 6, 12.
διὰ θαλαπείας 3, 17, 6. τέχνη

C. 5, 6, 11. τῆς φύσεως C. 3,
1, 6. τῆς ὄλης φ. 2, 3, 3.

καρπῶν 2, 3, 1. C. 3, 17, 7.
5, 3, 1. κατὰ τὰς ὁσμὰς C. 2,

16. χλόης C. 4, 4, 11. χώρας
2, 4, 1: ὥρας 7, 10, 4. κατὰ

τὰς ὥρας C. 3, 2, 1. ἀέρος C.
1, 7, 5. 3, 6, 9. ἀπὸ τῶν ῥι-

ζῶν C. 2, 14, 3. τῶν ἀσθενῶν
C. 1, 7, 5. 3, 5, 2. 4, 1, 6.

φυσικαί 2, 4, 4. ζῶων ibd. τε-
λέα C. 5, 7, 2. εἰς τὸ βέλτιον.

χεῖρον C. 2, 13, 4. 3, 24, 1.
2, 15, 1. 3, 5, 2. causae 2,

13, 5. 2, 14, 2. — C. 2, 1, 7.
3, 24, 1. 4, 4, 7. 8. 4, 12, 8.

5, 3, 6. 6, 15, 2.
μεταδιώκειν 1, 2, 3.

μετακινεῖν C. 1, 16, 12. 3,
5, 2. 4, 5, 3. 5, 6, 12.

μεταλαμβάνειν 6, 8, 4.
μέταλλα 6, 3, 2. C. 4, 12, 6.

μεταλλενόμενα τὰ C. 6, 3, 2.
μεταρροθμίζειν C. 6, 7, 2.

μετάστασις ποταμῶν C. 1, 5,
2. 4, 4, 12.

μετασχηματίζειν C. 6, 7, 2.
μετασχηματισμός C. 2, 16, 4.

μετατιθέναι 3, 1, 1. C. 1, 16,
12. 3, 1, 6. 3, 7, 6.

μεταφέρειν 2, 2, 8. 7, 4, 3.
8, 2, 9. C. 4, 5, 6. 4, 11, 6.

5, 9, 6.

ἡ τέλει σώζει τὴν φύσιν
16, 5.

πεύειν 2, 2, 12. 2, 4,
6, 4. 6, 6, 6. 6, 7, 4.
3. 7, 5, 3. C. 5, 7, 1.
4.

ισμὸς φιλῶν C. 1, 3, 5.
ὁρριζος 4, 2, 4.

3, 2, 5. 3, 10, 3. 3,
 3, 13, 4. 5, 9, 7. 8,
 C. 2, 3, 6. 4, 7, 3. 4,
 4, 14, 3. 5, 9, 8. 5,

1919 à C. 1, 13, 8.

8. C. 1, 13, 4. 3, 2,
6, 20, 4.

πόα 8, 7, 7. κειρομένη
ν C. 2, 15, 6.

μηλέα s. περσική μη-
σπέρματα διεστῶτα καί
δὸν 1, 11, 4. ἄνθη γό-
αι ἄγωνα 1, 13, 4. C. 1,
1, 18, 5. describ. 4,

ἀείφυλλον 1, 9, 4. ἐναγ-
ερμον 1, 11, 2. ὑγρότης
ς 1, 12, 2. κεφαλὴ 9, 8,
8, 7. 10. 4, 10, 3. C.
2. — μ. μέλαινα 9, 11,
υ. φοῖας 9, 12, 4. — μ.
ία 9, 12, 5. — 9, 16, 8.
12. 1.

καὶ 1, 11, 2. 9, 20, 1.
οὐ 9, 8, 2.

οὐ μονοστελεχῆς 1, 3, 3.
· cortex 1, 5, 2. μήτρα

.. *δίξαι* 1, 6, 3. 4. *ῥῶσι*
 4. *φύλλα* 1, 10, 4. 5.
 1, 13, 3. *καρπὸς* 1, 14,
 4, 4. *δέφωρος* 1, 14, 1.
 13, 9. *ὀπίβλαστος* 3, 4,
αἰβλαστος C. 1, 15, 1.
ι et ὄψιαι C. 1, 18, 3.
 2. *βορχνύβιος* 4, 13, 2.
λασάναι 4, 13, 3. in
 dis 3, 3, 3. *προανθῆ* C.

1, 10, 2. vermibus infestatur C.
5, 9, 3. 5, 10, 1. — 1, 12, 2.

2, 2, 4. 5. 2, 5, 3. 6. 2, 8, 1.
3, 3, 1. 2. 4, 5, 3. 5, 3, 3.
5, 4, 1. C. 1, 3, 2. 2, 3, 6.
2, 9, 3. 3. 2, 2, 8. 3, 17, 2.

3, 22, 5. 5, 9, 5. 5, 12, 9.
5, 16, 3. — γλυκεῖα 9, 11, 5.

μηλέα ἐαρινή 2, 1, 3. 4, 13, 2.
4, 14, 7. C. 2, 11, 6. 3, 17, 7.

μηλινοειδὲς ἄνθος 6, 2, 8. 7,
3, 1. 7, 11, 4.

μήλιον ἄκθος 9, 18, 1.

$\mu\eta\lambda\omicron\nu$ 1, 11, 5. 1, 12, 1. 6,
6, 6. C. 5, 5, 3. 5, 6, 1. 6,

14, 4. 5. 10. — ἄγρια C. 2, 8,
2. 6, 16, 1. 6, 19, 4. — ἐα-
ρινόν 4, 7, 7.

μήλωθρον 3, 18, 11. φρυγανικόν 6, 1, 4.

μήναυθός in lacu Orchomenio
4, 10, 1.

μηνυκάζονται 3, 10, 2.

μῆτρα defn. 1, 2, 6. 1, 6. σαρκώδης, ξυλώδης, ὑμενώδης 1,

6, 1. exemta quid fiat 4, 16, 4.
παρεστραμμένη 5, 1, 11. γυ-

μνωθεῖσα 5, 5, 3. ἐβένου 5, 3,
1. δρυὸς ibd. — 1, 2, 1. 3,

9, 3. 3, 10, 5. 3, 16, 3. 5,
2, 2. 5, 5, 2. 4. 5. C. 3, 11,

1. 3, 14, 4. 6. 5, 5, 1.
13. 5, 17, 1.

μηχανάσθαι C. 1, 16, 2.
μίσθας vermis in κνάμω C. 4, 15, 4.

4, 15, 2. — C. 2, 10, 2. 2, 11,

10. 6, 18, 5, 10.

μικροκαρπία C. 6, 18, 8.

μικρόμυρον C. 6, 18, 5.

μικροπύρηνος C. 1, 16, 2.

μικρόσπερμος 8, 3, 5.

μικρόσταγες 8, 4, 3.

μύλαξ φύλλα 1, 10, 5, 6. descr.

3. 18. 11. flos 6. 8. 3. ὄψιον

C. 1. 17. 8.

μῆλος describ. 3, 10, 1. loca ibd.

- usus 5, 7, 6. ἄγριον αἰφνυλ-
 λον 1, 9, 3. 3, 3, 3. ὀψίβλα-
 στον 3, 4, 2. ἀνθεῖ 3, 4, 5.
 ὀψιαίτατον 3, 4, 6. 3, 6, 1.
 μιμαίκυλον fructus κομάρον 3,
 16, 4. ἄγριον C. 2, 8, 2.
 μίνθαι σισύμβριον μεταβάλλει εἰς
 μίνθαν 2, 4, 1. 6, 7, 2, C.
 2, 16, 2. 4, 5, 6. 5, 7, 1.
 βαθύρριζον C. 2, 16, 5. — C.
 6, 14, 7.
 μῆξις γῆς C. 3, 26, 3. 6, 4.
 μίσγειν C. 3, 20, 3.
 μίσιν in Cyrenaica, ὑπόγειον 1,
 16, 12. 4, 1, 3.
 μίσχος definit. 1, 2, 1. διαφο-
 ραί 1, 10, 7. ἐπέτειον 1, 10,
 9. ἰνώδης 3, 12, 7. 3, 13, 5.
 περισταχυώδης 4, 12, 2. — 1,
 11, 5. 7, 9, 1. C. 5, 4, 2.
 μίσχος instrumentum Thessalorum
 ad effodiendum agrum. C. 3, 20, 8.
 μνάσιον in Aegypto 4, 8, 2. 6.
 μόλυνσις C. 4, 9, 6. *
 μοναχοῦ 9, 10, 2.
 μονογενῆς 3, 10, 2. 3, 14, 3.
 μονοειδῆς 1, 1, 12. 3, 10, 3.
 3, 12, 3. 3, 14, 2. 6, 2, 6.
 7, 11, 2. 8, 5, 1.
 μονοκάλαμος 8, 4, 3. 4, 8,
 9, 2.
 μονόκαυλος 4, 6, 8. 6, 2, 7.
 6, 4, 4. 7. 7, 1, 8. 7, 8, 2.
 C. 4, 7, 1.
 μονόκολος 2, 15, 5.
 μονόλοπος φλοιός 1, 5, 2.
 μονόξοον lignum 5, 1, 10.
 μονόρριζος 3, 15, 6. 6, 5, 2.
 7, 2, 5. 8, 2, 3.
 μονοστελέχης 1, 5, 1. 1, 9,
 1. 2, 6, 9.
 μονόστροφος 5, 7, 6.
 μονοφυῆς φοῖνιξ 2, 6, 9. 3,
 17, 2. ῥίχα 3, 18, 5. καυλοί
 C. 2, 12, 2. — 4, 2, 7. C. 1,
 1, 3.
 μόριον 1, 1, 12. 1, 12, 3.
 μορφῇ μορφαί καὶ μόρια 1, 14,
 4. ἰδία 3, 8, 1. C. 4, 11, 4.
 4, 15, 4. opp. ὅλη 1, 12, 2.
 ὅλη 1, 12, 1. 7, 11, 2. — 1,
 1, 11. 1, 4, 1. 8, 4, 2. 8,
 5, 1. C. 2, 2, 1.
 μορφοῦν C. 5, 6, 7.
 μόρφωσις C. 3, 7, 4.
 μόσχευμα 2, 2, 5. C. 3, 11, 5.
 μόσχεύειν 2, 5, 3. C. 1, 2, 1.
 3, 5, 1. 3, 11, 5.
 μόσχος 5, 9, 1.
 μοχθηρός 9, 2, 4. C. 3, 6, 4.
 7, 4, 3.
 μοχλεύειν 2, 5, 2.
 μύα 3, 7, 5.
 μνάκανθος ἀκανθώδης 6, 5, 1.
 μνελός 1, 2, 6.
 μνθόλογος 4, 13, 2.
 μῦθος 9, 5, 2.
 μνθώδης 2, 2, 9. 9, 18, 2.
 μύκης 1, 1, 11. 1, 5, 3. 1, 6,
 5. 3, 7, 6. — ἀπολιθούμενοι
 in Arabia 4, 7, 2. — morbus
 oleae 4, 14, 3.
 μνόδοχον 5, 4, 5.
 μνξώδης 3, 12, 2.
 μνοφόνον ἐννευρόκανλον 6,
 1, 4.
 μνόφαα? 7, 11, 1.
 μυρεψός 4, 2, 6. C. 6, 14, 11.
 6, 19, 3.
 μυρίκη ἀμφίβιος 1, 4, 3. ἄγριον
 αἰφνυλλον 1, 9, 3. 3, 3, 3.
 σαρκόφυλλος 1, 10, 4. 6, 2, 2.
 ἄνθος ἐκπαμποῦται 6, 4, 8.
 lignum 5, 4, 8. — 3, 3, 1. 3,
 16, 4.
 μυρικώδης 4, 6, 7.
 μυρίζειν C. 6, 5, 1.
 μύρις C. 6, 9, 3.
 μύρον 6, 6, 5. 9, 7, 2. C. 6,
 5, 1. 6, 16, 7. ἔρινον 9, 9, 2.
 μύρρα 7, 6, 3.
 μυρρίνη mutatur e semine pro-
 pagata 2, 2, 6. fugit frigida 4,
 5, 3. odoratissima in Aegypto

5. C. 2, 13, 4. 6, 18, 4.
8, 3. C. 6, 18, 7.
νος frutescit 1, 3, 2. ἡμε-
ρίφυλλον 1, 9, 3. φύλλα
, 2, 4, 8. ἄνθος 1, 13, 3.
ος 1, 14, 1. C. 2, 8, 1.
1, 6. βλάστησις 2, 1, 4.
6. 3, 6, 2. cultura 2, 7,
C. 3, 9, 3. in montibus
ropontidem 4, 5, 4. in
5, 8, 3. in Circaeο 5, 8,
mica oleae C. 3, 10, 4.
τα ἀποκάεται C. 5, 13, 4.

— ἔμβριος ἀπὸ ξύλων C. 1, 3, 3.
detractio corticis nocet C. 1, 4, 5.
— 9, 11, 9. C. 1, 13, 10. 2,
7, 3. 2, 11, 7. 3, 5, 5. 3, 7,
1. 11. 3, 10, 5. 3, 17, 5. 7.
6, 18, 10.
μυρτίτης τιθύμαλλος 9, 11, 9.
μύρτον 1, 12, 1. 3, 12, 4. 3,
16, 4. 4, 2, 1. C. 6, 7, 3.
6, 12, 9.
μυττωτὸς 7, 4, 11.
μῶλυ 9, 15, 7.
μωλύειν 2, 2, 2.

N.

ιν 9, 7, 3.
ιαῖον ὕδωρ 2, 6, 5. 4,
8, 7, 3. C. 1, 19, 5.
5.
ώδης C. 3, 6, 3.
1, 12, 1. 7, 1, 2. ἔλλο-
τρυκτον 7, 3, 2.
ν 9, 7, 2. -ος 9, 7, 3.
aromata.
κία 6, 1, 4. 6, 2, 7.
κώδης γένος 6, 2, 7.
ς 8, 3, 2. 9, 9, 6. φρυ-
α 1, 6, 10. radices 1, 6,
- 6, 3, 7. C. 2, 12, 2.
γξ 1, 2, 7. 1, 6, 1. 2.
7. 6, 1, 4. 6, 3, 1. 9,
. 9, 16, 2. C. 5, 6, 4.
σος=λείριον 6, 6, 8. 6,
folium 7, 13, 1. κανλὸς
, 5. 7, 13, 2. 7, 13, 6. 7.
inter aromata 9, 7, 3.
γγεῖν 5, 4, 3. 7.
γρήσιμος ὕλη 4, 5, 5.
γρία 3, 10, 1. 4, 1, 2.
6, 8.
εἰμεριναι C. 3, 20, 7. τὰ
C. 6, 17, 4. νέος καρπὸς
10.
κὸς 5, 1, 11. C. 3, 14, 6.
J. 3, 20, 1. 7. 8.

νέαυσις θερινή C. 3, 20, 7.
νειὸς 8, 6, 3. 8, 7, 2. C. 4,
8, 1.
νεόβλαστος κλάδος 1, 8, 8.
νεόδορος βύρσα 9, 5, 3.
νεόκαντος ὕλη C. 6, 17, 7.
νεοσσία C. 4, 5, 7.
νεοργγς γῆ C. 3, 13, 3.
νευρόκανυλα 7, 2, 8. 7, 8, 1.
νεύειν κάτω 3, 18, 4. εἰς βύ-
θον 4, 9, 1.
νεωλκεῖν 5, 7, 2.
νεωλκία 5, 7, 2.
νέωτα εἰς ν. βλαστάνειν 7, 13,
5. φέρειν 9, 11, 9. καρπὸς
C. 3, 16, 2.
νήνεμα loca 1, 8, 1.
νηνεμία 5, 12, 2.
νηπενθὲς 9, 15, 1.
νήπιος plamae iuveniles 8, 1, 7.
νίτρον 2, 4, 2. C. 2, 5, 3. 6,
1, 4.
νιτρῶδη ὕδατα C. 2, 5, 1. 6, 3, 1.
νοσεῖν C. 5, 9, 9. 6, 7, 7.
νόσημα κατὰ γῆς 2, 7, 3. δέν-
δρων 4, 14. κατὰ τοὺς τόπους
4, 14, 3. σπερμάτων 8, 10, 1.
τῶν ἀγρίων οὐ λέγεται C. 5, 9,
1. δι' ἀσυμμετρίαν τροφῆς C.
3, 22, 3. — C. 3, 22, 1. 4, 14,
5. 5, 8.

νοσηματικῶς C. 6, 10, 4.
 νόσος *λερὰ* 9, 11, 3. *ἐκβασίς*
τοῦ κατὰ φύσιν C. 5, 8, 1. —
 C. 5, 8, 2.
 νόστιμος C. 4, 13, 2.
 νοτερός ὁπὸς 5, 9, 8.
 νοτία 7, 14, 1. — *νότια πνεῖ* C.

1, 13, 5. *νότια (πνεύματα)* 4,
 14, 9, 10.
νοτὶς ἐκ γῆς 5, 6, 1.
νυκτερινὰ ὕδατα 2, 6, 1.
νυμφαία 9, 13, 1.
νωθεσετέρα φλόξ 5, 9, 3.

Ξ.

Ξαίνειν C. 3, 23, 2.
Ξανθύνειν 3, 15, 6.
Ξενικά σπέρματα 8, 8, 1. 9,
 20, 3.
ξηραντικός C. 6, 1, 3.
ξηρασία 7, 2, 2.
ξηρόκαρπα C. 2, 8, 1.
ξηρός ξηροῦ φύσις ἐμφανίζεται
ἐν ταῖς ὁσμαις C. 6, 17, 6.
ξηρότης ἀπλή καὶ μαλακή C. 3,
 16, 4. *effectus* C. 6, 18, 5.
ξίρις 9, 8, 7.
ξιφίον 6, 8, 1.
ξιφοειδὲς φύλλον 7, 13, 1.
ξιφος = *φάσγανον* 7, 13, 1.
ξύλον *defin.* 1, 2, 6. *διαφοραὶ*
 1, 5, 3. *usus* 5, 1, 1. *quae-*
nam ad usum optima 5, 3, 4,
 1, 4. *ad flammam* 5, 9, 3. *ad*
onera ferenda 5, 6. *γένεσις ἀπὸ*

ξ. διαιρουμένων 2, 1, 1. 4.
 C. 1, 3, 1. 5, 1, 4. *αὐτόματα*
διαβλαστάνοντα C. 5, 4, 3. *ὅσα*
ἰδύει C. 5, 4, 4. *περίμητρον* 3,
 9, 3. *ἐμητρον* C. 5, 17, 2.
στρογγύλα, τετράγωνα 5, 1, 1.
 5, 5, 2. 6. *ἀσαπῇ* 5, 4, 2.
χροινώτατα 5, 4, 2. *ὁμογενῇ*
 5, 4, 8. *εὐεργα, δύσεργα* 5, 5.
ἐλκόμενα 5, 5, 2. — 2, 5, 4.
 3, 5, 3. 3, 9, 7. 3, 10, 1.
 3, 15, 6. 3, 16, 1. 2. 5, 3.
 5, 5, 6. 5, 6, 1. — 4. 5, 9, 8.
ξύλῳ δὲ κελύφῃ 1, 11, 3. C.
 1, 7, 3. *ῥίξαι* 7, 9, 3. — C.
 4, 11, 10.

ξύσμα 4, 14, 13.

ξύειν C. 5, 6, 13.

Composita cum praepositione *ξυν*
vide sub litera Σ.

Ο.

Ὀγκος ὁ ὅλος C. 1, 12, 4. 8. 6,
 12, 5. *σωματικός* C. 1, 14, 4.
 4, 1, 5. *τροφῆς* C. 4, 5, 4.
opp. μορφή C. 6, 2, 4. *ἀδρύ-*
νειν τοὺς ὄ. C. 4, 13, 6. —
 4, 10, 3. C. 4, 1, 4. 5, 6, 4.
ὀγγυή 2, 5, 6.
ὀδμή C. 6, 3, 1. 6, 9, 2. 6,
 14, 1.
ὄξος = *ἀκρεμῶν* 1, 1, 9. *διαφο-*
ραὶ 1, 8. *ἄτακτοι, τεταγμένοι*
 1, 8, 3. *τυφλοὶ* 1, 8, 4. C. 3,
 5, 1. *κατ' ἀλλήλους* 3, 6, 2.
σκληροὶ 3, 9, 7. *πυκνοὶ* 3, 9,

7. *γόνιμοι* 1, 8, 4. *ὄζω* re-
 spondet in vite *ὀφθαλμός* in ca-
 lamo *γόνυ* 1, 8, 5. *καταπίνον-*
ται 5, 2, 2. - *ους ἐμποιεῖ πνεύ-*
ματα C. 2, 9, 1. — 1, 9, 1.
 3, 9, 7. 5, 1, 6.
ὄζειν 3, 9, 3. 3, 18, 13. 9,
 19, 1.
ὄξο ὄν C. 3, 5, 1.
ὄξω δὲ δένδρα 1, 8, 1. *ὄλη* 5,
 2, 1, 2. *ὄ. ξύλα δύσεργα* 5, 5,
 1. — 1, 5, 4. 3, 8, 4. 3, 10,
 4. 3, 11, 5. 3, 12, 3. 3, 17, 3.
ὄξω τὸς 1, 3, 1.

- ὁ ἄκαρος ἐν αἰεσίνοις 2, 2, 10.
 ψυχρόν ibd. εὐθύνειν 2, 7, 7.
 κάχρυν 3, 5, 5.
 οἶη 3, 11, 3. genera et describ.
 3, 12, 7. 9. 3, 15, 4. C. 3,
 1, 4.
 ὁ θόνιον 3, 8, 6. 7, 3, 4. 9,
 12, 5. C. 5, 6, 9.
 οἰκείος τόποι 1, 9, 2. 2, 3, 3.
 3, 3, 2. χῶραι 2, 5, 7. πνεύ-
 ματα C. 2, 7, 5. χυλός C. 2,
 8, 2. τὰ οἰκεία C. 3, 1, 3. 3,
 20, 1. καὶ συνεργοῦντα 5, 15,
 2. τὸ μὴ οἰκεῖον οὐ ποιεῖ τὸ
 τῆς φύσεως C. 6, 17, 12. ἔκα-
 στον τρέφεται τῷ οἰκείῳ C. 6,
 19, 1. — οἰκείως 9, 8, 5. σκο-
 πεῖν 1, 4, 3. — C. 2, 4, 8. 6,
 5, 3. 6, 7, 7.
 οἰκίον C. 4, 13, 7.
 οἰκοδομή 3, 8, 5.
 οἰκοδομία 5, 7, 5.
 οἰνάνθη ἀγρία 5, 9, 6. — ἀν-
 θῶδες 6, 6, 11. vitis C. 3, 14,
 8. — 6, 8, 1. C. 1, 13, 12.
 οἶναρον 9, 13, 5. C. 5, 4, 1.
 5, 9, 11, 5, 10, 1. 6, 12, 4.
 οἶνος ἀρόνους ποιῶν 9, 18, 11.
 ὑπνωτικὸς ibd. μεταβάλλει χυ-
 μοῖς C. 6, 7, 5. φθορά 6, 7,
 6. ἐκ κριθῶν καὶ πυρῶν 6,
 11, 2. ὁσμήν λαμβάνει 6, 14,
 10. γλυκεῖς μαλακοὶ λεπτοὶ
 πῶνες 6, 16, 5. — C. 6, 19, 2.
 οἶνοχρῶς 9, 13, 4.
 οἶνωδης ὑγρότης 3, 13, 6. χυ-
 μός C. 6, 4, 1. χυλός C. 6, 6,
 4. καρποὶ C. 6, 14, 4. — C.
 6, 7, 3. 6, 9, 2.
 οἶνωπὸς ξύλον 3, 16, 3. 3, 18, 2.
 οἶσον 3, 18, 1. 2. — 6, 2, 2.
 οἶτον? 3, 18, 1.
 οἶωνίξεσθαι 8, 6, 2.
 ὀλιγαχοῦ 9, 10, 3.
 ὀλιγογόνος 8, 4, 4. C. 1, 22, 1.
 ὀλιγογόνατος κάλαμος 4, 11,
 10, 11.
 ὀλιγοέλαιος C. 6, 8, 5.
 ὀλίγοζος 1, 8, 2.
 ὀλιγόωνος 5, 1, 5.
 ὀλιγοκάλαμος C. 4, 11, 4.
 ὀλιγόκαρπος C. 1, 18, 4. 2.
 11, 1. 2, 11, 10. 4, 1, 4. 5,
 17, 6.
 ὀλιγόκλαδος 1, 5, 1. 3, 17, 1.
 ὀλιγόπυρος C. 4, 11, 4.
 ὀλιγόκανυλος 7, 8, 2.
 ὀλιγόσπερμος 7, 4, 4.
 ὀλιγοτρώφος C. 3, 13, 4. 3,
 21, 3. 6, 16, 4. 6, 18, 3.
 ὀλιγούδρος 6, 7, 6.
 ὀλιγόφυλλος 1, 10, 8.
 ὀλιγόχους 8, 4, 3. C. 4, 8, 2.
 4, 11, 3.
 ὀλιγοχροόνιος ἀνθησις ῥόδου
 6, 8, 2. — C. 4, 3, 7. 4, 11, 4.
 ὀλιγοχροονιότης C. 2, 12, 1.
 ὀλκᾶς 5, 7, 2.
 ὀλκή 9, 16, 8.
 ὀλμός 9, 16, 9.
 ὀλόρριζος 3, 18, 5.
 ὀλοσχερῆς 3, 18, 5.
 ὀλόσχοινος 4, 12, 1. 9, 12, 1.
 ὀλυνθάζειν in phoenice 2, 8,
 4. C. 2, 9, 15.
 ὀλυνθος an καρπός? 3, 7, 3.
 λευκοί, μέλανες C. 5, 1, 8. —
 1, 14, 1. 4, 2, 1. 4, 14, 5.
 C. 5, 1, 6. 5, 9, 12.
 ὀλυνθοφορεῖν 3, 7, 3.
 ὀλυνθοφόρος σική 5, 1, 8.
 ὀλύρα ὁμοιόπυρον 8, 1, 3. πο-
 λύλοπον 8, 4, 1. 8, 9, 2.
 ὀμαλῆς 3, 2, 1. 5, 3. 9, 3,
 1. C. 3, 13, 3.
 ὀμαλίζειν 5, 2, 3. 5, 9, 8.
 C. 5, 1, 12.
 ὀμαλύνειν 6, 2, 1.
 ὀμβρος C. 3, 3, 3. 3. 20, 4.
 ὀμβρώδης C. 3, 21, 4.
 ὀμίλια 9, 18, 3.
 ὀμιχλή C. 2, 7, 5.
 ὀμιχλώδης πνεῦμα C. 5, 10, 3.
 ἄηρ C. 6, 18, 3.

- ὁμοβλαστάνειν C. 1, 11, 1.
 ὁμοβλαστῆς C. 5, 5, 4.
 ὁμογενῆς ὁμογενῇ καὶ ἐν μιᾷ
 προσηγορία 3, 3, 6. ἄγρια καὶ
 ἡμερα 3, 2, 1. τὰ ἄρρενα τῶν
 ὁ. 3, 3, 7. τὰ ὁ. καθ' ἑκα-
 στον γένος 8, 3, 1. τῶν ὁ. τὰ
 ὁμοειδέστερα C. 1, 22, 1. τὰ
 κευχωρισμένα τῶν ὁ. C. 1, 11,
 1. τὸ ἴδιον ἐν τοῖς ὁμογενέσι
 θανυμάζεται C. 1, 20, 2. — 1,
 18, 1. 1, 9, 2. 1, 13, 3. 3,
 4, 1. 3, 8, 1. 3, 18, 1. 4,
 1, 1. 5, 1, 12. 8, 4, 1. 8,
 8, 1. C. 1, 5, 5. 1, 18, 3.
 ? 1, 20, 2. 2, 4, 8. 2, 7, 3.
 2, 10, 1. 2, 15, 3. 2, 17, 2.
 2, 19, 1. 3, 19, 3. 4, 4, 2.
 4, 11, 1. 4, 13, 1. 5, 2, 3.
 5, 5, 2. 6, 3, 5. 6, 6, 2. 6,
 14, 2. 6, 16, 1.
 ὁμοειδῆς C. 1, 4, 1. 1, 22, 1.
 3, 6, 6.
 ὁμοιοκριθῆ 3, 1, 1. 8, 9, 2.
 C. 4, 5, 2.
 ὁμοιομερῆς 1, 2, 1. μᾶλλον
 τὰ φυτότα τῶν ζώων C. 5, 2, 1.
 ὁμοιον τὸ quid possit C. 1, 22,
 2. τὸ ὁ. ἐπὶ τὸ ὁ. φέρεται 2,
 5, 4. τὰ ὁμοια ζητεῖ τὸ ὁμοιον
 2, 7, 2.
 ὁμοιοπαθῆς 5, 7, 2. C. 1, 6,
 2. 4.
 ὁμοιούπνυρα 3, 1, 1. 8, 9, 2.
 C. 4, 5, 2.
 ὁμοιοσχήματος C. 6, 2, 4.
 ὁμοιοσχημῶν 4, 2, 4. 6, 2,
 1. 7, 3, 5.
 ὁμοιοφύρος φύσις ἀμπέλων 4,
 13, 5.
 ὁμοιόφλοιος C. 1, 6, 2. 4.
 ὁμοιώσις 7, 4, 3. C. 5, 3, 5.
 ὁμοκαρπεῖν C. 1, 11, 1.
 ὁμολογούμενα τὰ C. 5, 3, 7.
 ὁμοστοιχῶν C. 6, 6, 3.
 ὁμοσχήμων βότρους 4, 2, 4.
 ὁμόχρους 9, 4, 10.
- ὁμφακώδης 3, 13, 6.
 ὁμφαλὸς 3, 7, 5.
 ὁμωνυμία 7, 15, 4. 9, 12, 5.
 C. 1, 18, 3. 4, 16, 3.
 ὁμώνυμος 2, 6, 11. 7, 15, 3.
 9, 10, 1. 9, 12, 5. 9, 16, 3.
 C. 1, 22, 1.
 ὄνησις 7, 13, 3. C. 2, 6, 1.
 ὀνινάναι C. 6, 4, 6.
 ὀνίννοι 4, 6, 8.
 ὀνοθήρας 9, 19, 1.
 ὄνομα κοινόν C. 4, 11, 2.
 ὀνόπτος ἀκανθῶδες 6, 4, 3.
 ὄνος 4, 3, 6.
 ὀνοχειλὲς 7, 10, 3.
 ὄνυξ σιδηροῦς 4, 2, 1. 9, 6, 2.
 ὄνωνις spinosa 6, 1, 3. 6, 5, 1.
 describ. 6, 5, 3.
 ὀξίνη 9, 11, 1. 9, 20, 4.
 ὀξύη describ. 3, 10, 1. flos 3,
 3, 8. radix 3, 6, 5. μονογε-
 νῆς 3, 10, 1. ἐλάτη similis ibd.
 λευκή ἐν τῷ ὄρει ibd. ἀσαπῆς
 ἐν ὕδατι 5, 4, 4. usus ligni 5,
 7, 6. in Latio 5, 8, 3. — ὀξύα
 est 5, 6, 4. — 3, 11, 5. 5, 7, 2.
 ὀξύακανθος ἄγριον αἰώνυ-
 λον 1, 9, 2. 3, 3, 1. βλάστη-
 σις 3, 4, 2. καρπὸς 3, 4, 1.
 6, 8, 3. — 4, 4, 3.
 ὀξύϊνος 5, 7, 2.
 ὀξύκεδρος 3, 12, 3.
 ὀξύνειν 4, 3, 4.
 ὀπίζειν 7, 6, 2. 9, 1, 3. 7. 9,
 8, 2. 9, 11, 8. 9, 14, 4. C.
 6, 11, 15.
 ὀπισθόκαρπος 5, 2, 3.
 ὀπισθοχειμῶν C. 2, 1, 6.
 ὀπισμός 9, 8, 2. 3.
 ὀπιτίων inter βολβώδη 7, 13, 9.
 ὀποβάλαμον 4, 4, 14. C. 6,
 18, 2.
 ὀπὸς ἐν τισιν τὸ ὑγρόν 1, 2, 3.
 σιλφίου 6, 3, 2. κενταυρίου
 9, 11, 6. συνκῆς C. 3, 3, 2. φαρ-
 μακώδεις 7, 6, 2. 9, 1, 7. δα-
 κρυώδης 9, 8, 2. αὐτόματος

- συνίσταται 9, 8, 2. οὐ πάν-
 των γεννητικός 1, 4, 6. πῆξις
 C. 2, 9, 7. δύνάμεις C. 1, 16,
 7. σωματωθέντες χρήσιμοι C.
 6, 11, 14. — 4, 2, 3. 6, 4, 7.
 7, 11, 4. 9, 1, 1. 9, 8, 1.
 9, 15, 4. C. 1, 17, 4. 1, 21,
 6. 5, 4, 2. 5, 9, 5. 8. 5, 16,
 4. 6, 11, 16.
 ὁ πάθος 4, 4, 12. 4, 14, 2. 7,
 2, 4. 7, 4, 5. 9, 1, 1. C. 2,
 15, 6. 6, 6, 5. 6, 13, 3.
 ὁ πάρα 9, 20, 3.
 ὁργᾶν C. 1, 6, 2. 3. 1, 13, 1.
 2, 17, 10. 3, 2, 6. 3, 3, 1.
 3, 4, 4. 3, 23, 1. 4, 9, 6.
 ὄργανον 5, 7, 4. 9, 3, 4.
 ὀρεινά 1, 8, 1. 3, 3, 1 — 3.
 3, 11, 5.
 ὀρείνομος αἰξ 9, 18, 3.
 ὀρείπτελέα 3, 14, 1.
 ὄρεξις 2, 7, 2.
 ὀρεοσέλινον 7, 6, 3.
 ὀρεοτύποι 3, 3, 7. 3, 12, 4.
 4, 13, 1. — ὀρείτυποι C. 5, 11, 3.
 ὀρθάκανθος 3, 18, 11.
 ὀρθίος 3, 6, 3.
 ὀρθός C. 3, 5, 4.
 ὀρθοφυής 1, 5, 1. 2, 6, 4. 3,
 8, 4. 3, 9, 5. 3, 10, 1. 2. 3,
 12, 9. 3, 13, 1. 3, 14, 2. 3.
 3, 18, 4. 4, 1, 4.
 ὀρθοφυία 2, 8, 5. C. 2, 9, 2.
 ὀρίγανον αἰφύλλον 1, 9, 4.
 fructus 1, 12, 1. — ὀρίγανος
 7, 2, 1. C. 4, 3, 3. — 7, 6,
 1. C. 6, 5, 4.
 ὀρμᾶσθαι C. 2, 10, 2. 2, 15,
 6. 3, 13, 3. 4, 5, 7.
 ὀρμὴ αὐξήσεως C. 1, 12, 8. 1,
 19, 5. πέψεως C. 3, 16, 3.
 εἰς τὸ μῆκος C. 6, 11, 9. δέν-
 δρον C. 5, 1, 11. φυσική C.
 2, 15, 2. ἐπὶ πλέον τοῦ συμ-
 μέτρου C. 5, 11, 2. ἄθροα C.
 1, 20, 1. — C. 1, 13, 9. 3, 3,
 3. 3, 23, 5. 5, 4, 1. 5, 9, 10.
 ὀρμητικός 9, 18, 10.
 ὀρμινον 8, 1, 4. 8, 7, 3.
 ὄρνις μεταβολὴ χρημάτων C.
 5, 7, 3. ἀλλοίωσις κατὰ τὰς
 ὥρας C. 4, 5, 7. C. 6, 4, 6.
 ὀροβάγχη 8, 8, 4. C. 5,
 15, 5.
 ὀροβιαῖος 8, 5, 1.
 ὄροβος πλαγιόκανυλος 8, 3, 2.
 ἀδιάφρακτος 8, 5, 2. λόβος
 στρογγύλος 8, 5, 3. enecatur
 ab orobanche C. 5, 15, 5. — 2,
 4, 2. 3, 13, 6. 7, 5, 4. 7,
 6, 3. 8, 1, 4. 8, 2, 5. 8, 8,
 4. 8, 10, 1. 8, 11, 2. 6. 9,
 20, 1. C. 2, 18, 1. 3, 10, 3.
 4, 2, 2. 4, 11, 1.
 ὀρσδάμνος 9, 16, 3.
 ὄρος 3, 2, 5. 6. 3, 3, 2. 6, 8, 6.
 ὄρεος 3, 9, 2. 9, 2, 5.
 ὄρεωδης C. 5, 9, 7.
 ὄρτυξ 7, 11, 2.
 ὀρύξα 4, 4, 10.
 ὄρχις 9, 18, 3.
 ὄρχος 4, 8, 4.
 ὄσκαλσις 2, 7, 5.
 ὀσμή βαρεία 6, 2, 6. δριμεία
 ibd. C. 6, 20, 3. ἄκρατος 6,
 6, 5. μαλακή 6, 7, 4. C. 6,
 15, 3. 5, 7, 1. θηλυτέρα C.
 6, 15, 4. ἀμιγῆς 6, 17, 1. σκλη-
 ρὰ 6, 20, 3. ἀρίστη ἡ μέση
 2, 16, 1. ἰδέαι ἑπτα 6, 4, 1.
 οἰκίαι 6, 5, 5. διὰ πέψιν γί-
 νεται 6, 16, 1. 2. — C. 5, 7,
 1. 6, 1, 1. 6, 5, 1. 6, 9,
 1. 6, 12, 3. 6, 14, 2. 8. 6,
 17, 4.
 ὀσμώνδης C. 2, 16, 1. 6, 3, 2.
 6, 9, 1. 4. 6, 15, 2.
 ὀσπρία 2, 4, 2. 4, 6, 7. 8, 1,
 1. 5. 8, 2, 8. 8, 4, 6. 8, 5,
 1. 8, 6, 5. 8, 8, 6. 8, 10, 2.
 C. 4, 11, 1. 4, 12, 13. 4, 14,
 2. 4, 15, 1. — πάντα ἔλλοβα
 8, 5, 2.
 ὀσπλιγγες 3, 18, 5.

- ὄστρακον 4, 4, 3. 4, 6, 7.
 ὄστρακόςδεγμα 4, 6, 8.
 ὄστρακώδης 1, 11, 3.
 ὄστρεύα 3, 3, 1. 3, 6, 1. 3, 10, 3. C. 5, 12, 9. = ὄστρεως descr. 3, 10, 3.
 ὄστρευῖς 1, 8, 2.
 ὄστρώδης 3, 18, 5. 5, 18, 2, 4.
 ὄσφραίνεσθαι ἄμπελος 4, 16, 4.
 ὄσφρησις C. 6, 5, 2. 6, 9, 3. 6, 14, 2. 6, 17, 10.
 ὄσφυς 9, 13, 6.
 οὔα radices 3, 6, 5. C. 2, 8, 2. 6, 16, 1.
 οὔγγον in Aegypto 1, 1, 7.
 ὑπόγειον 1, 6, 9. descr. 1, 6, 11.
 οὐλος σέλινον 2, 4, 3. 9, 4, 3. C. 5, 6, 7. — δένδρον 3, 9, 6.
 ξύλον 3, 11, 1. 2. 4, 1, 4. ῥίζα 3, 11, 1. C. 6, 11, 8. τὰ οὐλα πυκνά 5, 3, 3. 7. δύσεργα 5, 5, 1. — 3, 9, 8. 3, 17, 3.
 οὐλότης 1, 8, 6. 5, 2, 3. ξύλων C. 6, 11, 8.
 οὐλόφυλλος 7, 4, 4.
 οὐράνια τὰ 2, 4, 4. 4, 14, 8. 4, 7, 8. C. 2, 4, 4. 2, 5, 5. 3, 8, 3. 3, 11, 3.
 οὐρητικός 9, 13, 6.
 οὔριος 2, 9, 5.
 οὔρος 3, 17, 5.
 οὐσία ἐπέτειος 1, 1, 2. ὅλη 1, 14, 3. δένδρον 4, 13, 4. C. 2, 19, 6. φυτῶν 6, 6, 3. ἰδία C. 1, 1, 1. — 1, 2, 4. 7. 1, 14, 4. C. 1, 11, 4. 4, 6, 7. 4, 7, 1. 5. 4, 8, 4. 5, 5, 4. 5, 11, 2. 6, 1, 1. 6, 2, 3. 6, 4, 3. 6, 6, 5. 6, 7, 2. 6, 17, 1. ὀφθαλμία 9, 11, 10. 9, 20, 4. ὀφθαλμός ἐν ἀμπέλῳ ὡς ὄξος 1, 8, 5. οἱ ὁ. παρὰ τὰ φύλλα 3, 17, 3. — 3, 8, 6. C. 1, 6, 1. 3, 13, 3. 3, 15, 2. 5, 1, 12. 5, 9, 13. 5, 12, 10.
 ὄφεις ἄποτα 4, 3, 6. — 4, 4, 13. C. 4, 9, 2.
 ὀχετεία C. 3, 7, 6. 5, 6, 7.
 ὀχετεύεσθαι 5, 5, 2.
 ὀχετός 3, 1, 5. 7, 5, 2. 7, 6, 3. C. 5, 12, 5.
 ὀψια 8, 2, 8. 8, 4, 3. C. 1, 10, 5. 1, 17, 8. 1, 18, 3. 2, 9, 8. 3, 23, 2. 4, 11, 2.
 ὀψιανθεῖν 6, 2, 6.
 ὀψιανθής 6, 4, 4. 6, 6, 10.
 ὀψιβλαστειν 1, 9, 6. 6, 2, 6.
 ὀψιβλαστῆς 1, 14, 3. 6, 5, 4. 6, 6, 10. 7, 10, 3. C. 1, 10, 5. 1, 17, 8.
 ὀψίβλαστος 3, 4, 2. C. 1, 10, 7.
 ὀψίξειν 5, 4, 1.
 ὀψικαρπειν C. 1, 17, 9.
 ὀψικαρπία 3, 2, 1.
 ὀψικαρπος 1, 14, 3. 3, 4, 6. 5, 1, 3. C. 1, 10, 7. 1, 17, 4. 6. 2, 8, 1. 3, 7, 9. 6, 7, 8.
 ὀψιμα 8, 2, 8.
 ὀψιότης C. 1, 17, 1. 4, 11, 9.
 ὀψίσπορα 3, 1, 4. C. 2, 12, 4.
 ὀψισπορεῖν 8, 6, 5.
 ὀψίτομος C. 3, 2, 3.
 ὀψιφόρος C. 1, 17, 9.

Π.

- Παγκαρπία 9, 8, 7.
 πάγος 4, 14, 13. C. 2, 1, 2. 5, 12, 2. 5, 13, 1. 2.
 παγώδης γῆ 2, 4, 12.
 πάδος 4, 1, 3.
 παιδεία τῶν φυτῶν C. 3, 8, 4. 4, 3, 11. ἀναιρουντα 4, 14, 11. βιαῖα C. 5, 8, 1. 5, 15, 1. σωματικόν C. 4, 5, 7. φυσικόν C. 6, 8, 11. κοινὰ C. 2, 19, 6. ἰδία C. 5, 10, 3. — 8, 4, 2.

- , 10. C. 2, 13, 3. 4, 4.
 , 5, 7. 5, 3, 3. 5, 4, 2.
 , 3. 6, 1, 2. 6, 4, 7.
 ιατα τὰ ἐν τῷ ἁέρι C. 5,
 ικός C. 1, 22, 3. 4, 12,
 5, 6, 12.
 γόνον ὕδαρ 9, 18, 10.
 ια 9, 8, 6.
 η 4, 2, 10.
 ἃ τὰ C. 4, 3, 6. 7.
 οὔσθαι C. 6, 7, 5. 6,
 3.
 τιαῖος 4, 6, 4.
 λαστεῖς ναυλοὶ 7, 2, 4.
 15, 6. 4, 8, 5.
 ρος θάμνος 1, 3, 1.
 θάκανθος 6, 1, 3. 1, 5,
 arboreseit 1, 3, 2. folia
 , 6. βλάστησις 3, 4, 2.
 s 3, 4, 4. species 3, 18,
 escrib. 4, 3, 3. — 3, 11,
 18, 1. 4, 4, 1. 4, 3, 2.
 1. 4, 12, 4.
 ιος 1, 8, 1. 4, 1, 1. 5,
 5, 9, 2. 9, 2, 3. 9, 13, 6.
 στον 3, 15, 3.
 γος 9, 15, 4.
 εια 9, 15, 7.
 es e quo χαλβάνη 9, 7,
 9, 2. inter ἀρώματα 9,
 π. τὸ ἀσκληπίειον 9, 8,
 ιera 9, 11, 1. 4. — 9, 9, 1. 2.
 ηνα 8, 10, 2. C. 3, 22,
 14, 3.
 δονσα 6, 5, 1.
 s 7, 7, 1.
 σπέρματα 7, 3, 2.
 ἴδες σπέρμα 6, 4, 11.
 6.
 os in Aegypto 4, 8, 2.
 b. 4, 8, 3. 6, 3, 1.
 λαστάνειν 2, 6, 11. 3,
 4, 13, 3. 5, 1, 3. 7,
 caussa τοῦ π. explicatur
 3, 4. 2, 15, 5. 5, 15, 4.
 λίστη 1, 2, 6.
 παραβλάστημα 4, 9, 2.
 παραβλάστησις 4, 9, 3. 5, 1,
 8. 7, 1, 8. C. 1, 3, 3. 2, 11, 5.
 παραβλαστητικὰ 1, 3, 3. 1,
 5, 1. 7, 11, 3. 8, 4, 2.
 παραβλαστικὸς 7, 8, 2. C.
 5, 6, 3.
 παράγειος 4, 6, 7.
 παραγίνεσθαι 6, 6, 6. 6, 7,
 1. 7, 1, 6.
 παράδεισος 4, 4, 1. 4, 5, 6.
 5, 8, 1. 9, 6, 1. 4.
 παράδοξα C. 2, 17, 3.
 παραθριγκίζειν 3, 18, 12.
 παραιρεῖσθαι 4, 13, 5. 4,
 15, 1. 5, 5, 5. τροφήν 4, 16,
 5. C. 5, 9, 11.
 παρακαθιέναι 8, 2, 3.
 παρακανθίζειν 1, 10, 5. 6.
 8. 3, 6, 1.
 παρακαταπηγνύναι 8, 3, 2.
 παρακανθίζειν 6, 2, 8.
 παραπεντεῖν 5, 9, 4.
 παρακινεῖν 5, 5, 3. C. 6, 7, 6.
 παρακόλλημα 5, 7, 6.
 παρακολοιυθῆναι 6, 4, 8. C.
 1, 22, 4.
 παρακμάζειν 9, 4, 7. C. 1, 16, 3.
 παρακονᾶν 5, 5, 1.
 παραλιθάζειν 3, 8, 3.
 παράλιος τιθύμαλλος 9, 11, 7.
 παραλλαγή 2, 3, 2. καρπῶν
 3, 4, 1. 5. φύσεως C. 2, 7, 2.
 τόπων C. 2, 7, 5. κατὰ γένη C.
 2, 19, 6. μερῶν C. 6, 12, 2. —
 5, 1, 12. 6, 6, 5. 8, 8, 6. C.
 1, 6, 2. 1, 20, 4. 2, 3, 2. 2,
 4, 10. 4, 9, 4. 5, 3, 2.
 παράλλαξ 6, 2, 8.
 παραλλάττειν 1, 12, 3. 3, 4,
 3. 4, 9, 2. 4, 13, 3. 5, 1, 3.
 5, 1, 7. 11. 5, 6, 3. 6, 6, 5.
 7, 1, 5. 8, 11, 5. ταῖς ὥραις
 C. 1, 10, 1. οἱ χρόνοι τῆς
 φντείας C. 3, 11, 6.
 παράλογος C. 1, 3, 2. • 2, 15,
 1. 4, 6, 6.

- παραλυπεῖν C. 1, 6, 7.
 παραμίσγειν 9, 7, 2.
 παρανθῆειν 7, 11, 3. 4, 8, 2, 5.
 παραπάττειν C. 5, 6, 10.
 παραπέλθειν C. 4, 4, 7.
 παραπειρᾶσθαι 4, 16, 2.
 παραπελεκαῖν 4, 16, 2. C. 5, 4, 7.
 παραπλάγιος 4, 12, 2.
 παραποτάμια 3, 2, 4. 4, 5, 6.
 παρασημασία 3, 12, 3.
 παρασκευῇ 2, 4, 1. συνεργεῖ
 τῇ φύσει πρὸς τὸ τέλος C. 3, 1, 1. τῶν περιττῶν C. 5, 5, 1. — C. 4, 4, 5. 5, 1, 1. 6, 3, 3.
 παρασπᾶς γένεσις ἀπὸ π. 2, 1, 1. κοινοτάτη 2, 1, 3, ἀπὸ π. οὐδὲν φύεται τῶν μὴ παραβλαστανόντων 2, 5, 3. ἀπὸ π. ταχίστη γένεσις 2, 2, 4. — 3, 3, 1. 3, 12, 3. 6, 9. 6, 7, 3. 7, 2, 1. C. 1, 1, 3. 1, 3, 1. 1, 4, 2.
 παρασπειρόμενα C. 3, 10, 3.
 παραστρέφειν 5, 5, 3. — παραστραμμένον δένδρον 4, 1, 6. μήτρα 5, 1, 11.
 παράταξις C. 1, 6, 1.
 παρατείνειν C. 1, 10, 4.
 παρατέμνειν 6, 3, 2.
 παρατηρεῖν 4, 14, 14.
 παραναίνεσθαι C. 3, 7, 4.
 παραφιέναι 7, 4, 12.
 παραφνᾶς 2, 2, 4. C. 1, 2, 2.
 παραφύεσθαι 3, 6, 3. 3, 12, 1. 3, 17, 3. 6, 5, 4. 7, 2, 2. 5. 7, 7, 4. 3, 18, 9. 4, 8, 13. C. 3, 19, 3. 5, 15, 5.
 παράφνσις 7, 2, 5. C. 3, 10, 8.
 παραφντεσόμενα C. 3, 10, 3. 5, 15, 4. — εἰν C. 6, 19, 1.
 πάρδαλις C. 6, 5, 2. 6, 17, 9.
 πάρεγγυς C. 6, 17, 9.
 παρεγκλίνειν C. 6, 17, 3.
 παρεθρῆσθαι C. 4, 13, 6.
 παρείςδυσις C. 1, 7, 2. 5, 12, 5.
 παρείςπίπτειν C. 5, 16, 1.
 παρεκβαλίνειν 3, 1, 5.
 παρεκτείνειν C. 1, 13, 9. 1, 17, 9.
 παρενιαντοφόρα C. 1, 20, 3.
 παρενοχλεῖν C. 6, 20, 4.
 παρθένιον λάχανον 7, 7, 2.
 παριέναι 5, 3, 6.
 παρισόχρονος C. 1, 18, 3.
 παρίστασθαι C. 6, 7, 5. 6, 14, 10. 6, 16, 5.
 παροιμία C. 3, 23, 4.
 παροιμιάζεσθαι 7, 7, 2. 8, 7, 6.
 παροργίζεσθαι 9, 16, 6.
 παρουσία ἀέρος C. 5, 12, 7.
 παροχετεύεσθαι C. 5, 17, 4.
 παροχλεῖν ὄζει C. 5, 10, 5.
 πάρονδρα ἐδανξῇ 3, 6, 1. 3, 13, 7. 4, 13, 2. C. 2, 7, 3. 2, 11, 1. 5, 16, 2.
 πάρωρος καρποτομία C. 5, 1, 2. ἐπιρροή C. 5, 6, 1. πνεύματα C. 4, 13, 4.
 πάσχειν ὑπὸ τῶν ἐναντιῶν C. 3, 2, 1. — τὸ πάσχον C. 6, 2, 1.
 πατεῖσθαι φιλεῖ ὁ κρόκος 6, 6, 10.
 πάτος 6, 6, 10.
 πάτταλος 2, 2, 11. 2, 5, 5. 2, 7, 6. C. 1, 17, 10. 2, 14. 1. 3, 12, 1. 5, 6, 7.
 πάχνη C. 3, 20, 7. 5, 12, 11. 5, 13, 1. 6.
 παχυνάλαμος 8, 9, 3. C. 3, 21, 2.
 παχύκανυλος 6, 2, 6.
 παχύνειν 5, 13, 4. 6, 16, 2.
 παχύνσις C. 6, 11, 1. 6, 16, 2.
 παχύρριζος 3, 11, 3. 3, 13, 3.
 παχύφλοιος 1, 5, 2.
 πεδεινός et πεδινός 1, 8, 1. 2, 5, 6. 7. 3, 3, 2. 3, 11, 2. 5.
 πεδίον 3, 3, 2.
 πέξις 1, 6, 5.
 πεινῆν 8, 6, 2.
 πελάγιος 4, 6, 5.

πελεκᾶσθαι 3, 8, 7.
 πελέκησις 4, 16, 2. δένδρων
 5, 1, 9.
 πελέκητον ξύλον 5, 5, 6.
 πελεκῖνος 8, 8, 3.
 πέλιος 3, 17, 5.
 πελίωμα 9, 20, 3.
 πέλτη 4, 4, 4.
 πενταετής 2, 6, 7.
 πεντάοζος 1, 8, 3.
 πενταπετὲς ε. πεντάφυλ-
 λον 9, 13, 5.
 πεντάστοιχος κριθή 9, 4, 2.
 πεντεγκέφαλος 2, 6, 9.
 πεντηκοντάχοα 8, 7, 4.
 πέπανσις καρπῶν οὐ κατὰ τὴν
 βλάστησιν 3, 4, 1. C. 1, 14, 3.
 ἐνδεής C. 1, 13, 2. βραχύτε-
 ραι τῶν γλυκυτέρων C. 1, 17,
 3. ἀφαιρεθέντων C. 2, 8, 2.
 φυνική ibd. — C. 1, 14, 3. 1,
 16, 6.
 πεπειρὸς 3, 6, 9.
 πέπερι 9, 20, 1.
 πέρας C. 5, 18, 2.
 περδίκιον inter ποώδη, radice
 crassa 1, 6, 5.
 περιαιρεῖν φλοιὸν 3, 17, 1.
 κύκλω 4, 15, 1.
 περιαίρεσις 5, 17, 1. C. 5, 16, 1.
 περιαλείφειν 9, 3, 4.
 περιαλλόκανυλα 7, 8, 1. C.
 2, 18, 2.
 περιάπτειν C. 2, 9, 9.
 περιάπτον 9, 9, 3. 9, 19, 2.
 περιβοθροῦν C. 5, 13, 1.
 περιδεῖν C. 1, 6, 6.
 περιενίστασθαι C. 2, 10, 2.
 περιέχειν τὸ περιέχον 1, 11, 1.
 3, 4. ζωογονεῖ C. 4, 15, 2. ἀήρ
 C. 3, 17, 4. ἰσχύς τοῦ π. C.
 4, 8, 2. τὸ π. τὸν καρπὸν C.
 4, 6, 8. 5, 18, 4. — C. 1, 15,
 2. 1, 17, 7. 2, 3, 4. 3, 3,
 3. 4, 12, 12. 4, 1, 4. 4, 3,
 1. 4, 6, 7. 4, 11, 16. 5, 4,
 3. 5, 6, 7.

περιῖστασθαι ὥρα C. 2, 11, 2.
 περικαθαίρειν 4, 11, 6. 4,
 13, 5. 9, 7, 4.
 περικάθαρσις διζῶν 5, 9, 11.
 περικάειν C. 2, 3, 8.
 περικαρπίακανθος 6, 1, 8.
 6, 3, 3.
 περικάρπιον 1, 11, 5. οὐδὲν
 σχῆμα εὐθύγραμμον ἔχει 1, 12,
 1. C. 6, 6, 5. ὁ χυλὸς ἐν τοῖς
 π. κατεργασίαν λαμβάνει 1, 12,
 1. πέψις C. 6, 8, 3. καλυκώ-
 δες 3, 5, 7. σαρκώδη 1, 19,
 2. C. 4, 2, 1. δερματικά, ξυ-
 λώδη ibd. πρότερον ἢ ὁ καρ-
 πὸς καὶ τὸ σπέρμα C. 1, 21,
 1. — 1, 13, 3. C. 1, 6, 1. 1,
 7, 4. 1, 19, 1. 2. 3, 9, 4. 3,
 10, 2. 4, 1, 2. 5. 6, 8, 7.
 περικατάγνυσθαι 3, 7, 4.
 περικαταλαμβάνειν 3, 16, 1.
 4, 2, 5. 7, 10, 4. C. 2, 8, 1.
 περικατάληψις 7, 10, 3.
 περικεφαλαία morbus quercus
 3, 8, 7. 3, 13, 4.
 περικλᾶν 4, 6, 10.
 περικλείειν 4, 4, 1.
 περικόμος φυντὶα 3, 8, 4. 3,
 12, 5. 3, 17, 5.
 περικοπή 5, 4, 7.
 περικόπτειν 4, 16, 1. 5.
 περιλέπεσθαι 6, 4, 10.
 περιλαμβάνειν 3, 13, 1. C.
 1, 17, 8. 2, 10, 1. 4, 6, 7.
 περιλοπίζειν 3, 15, 2.
 περίμετρος 3, 13, 1. 3, 17, 5.
 4, 12, 4.
 περίμητρον ξύλον 3, 9, 3. 6.
 περιόδος C. 1, 13, 1.
 περιοχή C. 1, 17, 4. 1, 19, 2.
 περιπαττεῖν ἄλλας 2, 6, 2. 9,
 1, 7.
 περιπλάττειν 5, 5, 6. 9, 20, 2.
 περιπλέκειν C. 5, 5, 3. 5, 15,
 4, 6.
 περιπλύνειν C. 4, 14, 4.
 περίπλους 5, 1, 11.

περιποιεῖν 9, 3, 4.
 περιπτίσσειν 4, 4, 10. 9, 16, 9.
 περιρρεῖν 4, 8, 9.
 περιρᾶξις C. 5, 6, 6.
 περιρᾶττειν C. 5, 6, 5.
 περισκελῆς 9, 10, 4. C. 2, 3, 3. 5, 14, 8.
 περισκεπάζεσθαι 5, 4, 3.
 περισκεπῆς ὄρα τῷ ἄερί 7, 1, 4.
 περισπᾶν 1, 16, 2.
 περισταχυνῶδεις μίσχοι 4, 12, 2.
 περιστεύεσθαι C. 1, 19, 3.
 περιτάσις C. 4, 12, 11.
 περιτείνειν C. 4, 12, 11.
 περιτέμνειν 2, 4, 6.
 περιττός quod natura sua fortius est 3, 3, 3. φύλλον foliolum impar 3, 12, 7. eximius 9, 7, 2. nomen στρύχνον 9, 11, 5. τὰ π. καὶ ἴδια τῶν δένδρων C. 2, 7, 1. τὰ π. τῶν καρπῶν C. 5, 1, 1. — C. 3, 15, 4. 9, 7, 3. 9, 15, 2. C. 5, 5, 1.
 περιττωσις φυσική C. 2, 10, 1. stercus avium C. 2, 17, 5.
 περιττωμα C. 1, 19, 4. 6, 10, 4. 6, 11, 5. φυσικόν 6, 11, 9.
 περιττωματικὸς ὕλη C. 6, 12, 5. 6, 6, 8. 6, 17, 9.
 περιφέρεια φύλλον 3, 10, 5.
 περιφερῆς 1, 10, 1. 5. 3, 18, 7. 8, 3, 1.
 περιφλεῦσαι 9, 5, 3.
 περιφλοῦσμός C. 5, 15, 1.
 περιφορὰ 3, 2, 5.
 περιφύεσθαι 3, 7, 1. 4, 16, 2. 8, 11, 4.
 περιφύειν C. 5, 5, 4.
 περιφύσις 5, 2, 2.
 περιχαράσσειν 3, 12, 5. 3, 14, 1.
 περκαῖζειν βότρως 2, 7, 5. 3, 4, 4. 9, 11, 7. C. 3, 16, 3.
 περσεᾶ in Aegypto 3, 3, 5. 4, 2, 1. descr. 4, 2, 5. 8.
 περσική καρύα 3, 6, 2.

περσική μηλέα 1, 11, 4. — ὄν μῆλον 4, 4, 2.
 πέρσιον 2, 2, 10. C. 2, 3, 7.
 περυσινὸς καρπὸς 3, 5, 4. 3, 12, 4.
 πεσσός 9, 20, 4.
 πέτασος 4, 8, 7. 9.
 πευκέδανον 9, 14, 1. 9, 15, 5. 9, 20, 2.
 πεύκη ἄγριον ἀειφύλλον 1, 9, 3. 3, 3, 3. 1, 3, 6. ἡμεροῦται 3, 2, 3. μακροστελέχης καὶ ὀρθοφυῆς 1, 5, 1. C. 3, 7, 4. ὀζώδης 1, 5, 4. 1, 8, 1. ὄζοι ἐξ ἴσων 3, 5, 3. μήτρα ξυλώδης 1, 6, 1. radix 1, 6, 3. 5. 2, 5, 2. 3, 6, 4. folia 1, 10, 4. 6. flores 3, 3, 8. fert κύταρον προαποκίπτοντα 3, 7, 4. fructus 1, 12, 1. 3, 6, 1. 3, 9, 2. 1, 9, 2. βλάστησις 3, 4, 3. 3, 5, 1. ἔχει κάκρον 3, 5, 5. 5, 1, 4. provenit e semine 3, 3, 1. C. 1, 2, 2. praecisa exsiccatur 3, 7, 1. 3, 9, 5. 4, 16, 1. C. 5, 17, 3. ὄρεινῇ 3, 3, 1. φιλόφυχρον 4, 5, 1. θεομῆ C. 1, 21, 6. 1, 22, 5. εὐμηνῆς πᾶσι C. 3, 10, 5. ligni natura 1, 6, 1. 3, 9, 3. 5, 6, 2. usus 5, 7, 1. 4. 5. πιττώδης C. 1, 10, 1. 9, 1, 2. 6. 9, 2. 2. 5, 4, 2. 4, 5, 2. 3. 9, 4. 1, 12, 2. genera: ἡμερον καὶ ἄγριον 3, 9, 1. ἰδαία καὶ παραλία ibid. 9, 2, 4. ἀκαρπον γ. 3, 9, 2. 9, 2, 3. ἡ κωνοφόρος 2, 6. C. 1, 9, 1. morbi 5, 4, 4. 3, 9, 5. fert ὑφέαρ C. 2, 17, 1. 8. differt πίτυς 3, 9, 4., ἐλάτη 3, 9, 7. 4, 5, 2. non in Ponto 4, 5, 3. in Latio 5, 8, 3. — 3, 5, 3. 4, 16, 1. 5. 1, 2. 5, 6, 1. C. 1, 8, 4. 1, 17, 6. 1, 22, 5. 2, 7, 1. 5, 11, 3. 5, 16, 2. 5, 17. 1. 6, 11, 5. 6, 12, 2. 6, 14, 4.

- πεύκινος 5, 7, 2. 5, 9, 3.
 πέψις *ισχυρά* C. 1, 13, 11.
 ἄθροωτέρα C. 1, 17, 3. ὕδα-
 ρῆς C. 1, 17, 4. πρώτη καὶ ἐλα-
 φροτάτη C. 6, 14, 3. προτέρα
 καὶ ἀτελεστέρα C. 6, 16, 2.
 καθαρὰ καὶ εἰλικρινής 1, 12,
 2. ἐνδόσει ὑγρότης C. 1, 15,
 3. ἐν τῷ περικαρπίῳ C. 1, 16,
 1. αὐτοῦ τοῦ καρποῦ *ibd.* *χυ-*
λῶν C. 1, 16, 8. καὶ ὁσμῆς
 C. 6, 17, 4. 12. ὑπὸ θερμοῦ
 C. 6, 7, 3. ἡ ἀνθησις π. τις
 C. 6, 15, 2. — C. 3, 1, 2. 4,
 3, 4. 4, 4, 1. 4, 6, 5, 4,
 12, 3. 6, 3, 4. 6, 4, 3. 6,
 6, 1. 6, 12, 2. 6, 16, 1.
 πηγάνιον 1, 10, 4.
 πηγανον φρύγανον 1, 3, 1.
 μονοστελεχὲς 1, 3, 4. ἀείφυλ-
 λον 1, 9, 4. λαχανηρόν 6, 1,
 2. δριμύ C. 6, 16, 7. *salsu-*
ginem amat C. 2, 5, 3. — 2, 1,
 3. 6, 7, 3. 7, 2, 1. 2. 7, 4,
 1. 7, 5, 1. 7, 6, 1. 9, 4, 2.
 9, 6, 1. C. 1, 4, 2. 3, 17, 1.
 3, 19, 2. 5, 6, 10. 6, 4, 7.
 6, 14, 7. 6, 20, 1.
 πηγνύναι πεπηγὼς 6, 17, 5.
 C. 5, 12, 10.
 πηδᾶν ἀνθραξ 3, 8, 7. 5, 9, 1.
 πηδός? 5, 7, 6.
 πηκτικός C. 5, 14, 3. 6, 1, 3.
 πηλώδης C. 6, 19, 5.
 πημαίνεσθαι 6, 4, 5.
 πηνίον 6, 4, 5.
 πῆξις ὀπού 9, 1, 5. C. 6, 11,
 16. δένδρων C. 5, 12, 2. 6,
 17, 5.
 πηροῦν C. 1, 5, 5. 1, 14, 2.
 2, 11, 8. 3, 5, 1. 5, 12, 1.
 5, 17, 7.
 πῆρωσις 2, 4, 3. 4, 14, 8.
 πιέζειν 4, 15, 1. 5, 2, 2. C.
 2, 1, 3. 2, 10, 2.
 πίειρα γῆ C. 2, 4, 2. 3. — δᾶς
 9, 3, 1.
 πικρία C. 6, 10, 7.
 πικρὸς 7, 11, 4.
 πικρὸς *defin.* C. 6, 1, 3. τὸ
 πικρὸν ἄτροφον καὶ δύσχυλον
 C. 2, 5, 4. C. 6, 16, 8.
 πίλησις C. 2, 1, 4. 5, 8, 3.
 πιλοῦσθαι C. 1, 12, 3. 2, 3,
 3. 3, 23, 3. 5. 4, 7, 1. 5, 4, 2.
 πῖλος δρυὸς 3, 7, 4. *in nym-*
phaea 4, 8, 7.
 πινάκιον 3, 9, 7.
 πίναν σκντοτόμων 5, 5, 1. γρα-
 φόμενος 5, 7, 4.
 πίννα C. 2, 17, 8.
 πιότης 9, 1, 3. C. 6, 11, 6.
 πισὸς *leguminosa ἀδιαφρακτος* 8,
 5, 2. *legumine tereti* 8, 5, 3.
 ἐπιγειόκανυλος 8, 3, 2. — 8, 1,
 1. 4. 8, 3, 1. 8, 10, 5. C. 3,
 22, 3. 4, 14, 4. 4, 15, 4.
 πίστις 1, 9, 2. C. 1, 16, 8. 4,
 6, 8. 5, 3, 4. 6, 7. 5, 6, 13.
 5, 14, 4. 6, 4, 4. 6, 15, 2.
 πίττα εὐώδης 3, 9, 4. -αν καί-
 ει 9, 3. -ης γένεισι C. 2, 7.
 2. φθείρει τὰ φυτὰ C. 5, 15,
 6. — 9, 2, 3. 6, 11, 9.
 πιττοκαντεῖσθαι 9, 2, 2. 9,
 3, 4.
 πιττοκοπεῖσθαι 5, 4, 5.
 πιττώδης ὕδαρ 3, 1, 6. C. 1,
 5, 1. ὑγρότης 1, 12, 2. 3, 9,
 2. πιττοιδὴς κηλὶς 3, 5, 2.
 — 9, 2, 2.
 πιτύα 9, 11, 4.
 πιτυρον 8, 4, 4.
 πιτυρώδης σπέρμα 1, 5, 4.
 πίτυς ἄγριον αἰόφυλλον 1, 9, 3.
 3, 3, 3. μήτρα 1, 6, 1. φύλλα
 1, 10, 4. 6. flores 3, 3, 8. κύτ-
 ταρος πιτύινος *ibd.* βότρως 5,
 1, 4. germinatio et fructificatio
 3, 4, 5. κάχρον ἔχει 3, 5, 5.
 χυλὸς καρποῦ ἐλαιώδης 1, 12,
 7. e semine provenit 2, 2, 2.
 3, 3, 1. adustis radicibus re-
 pullulat 3, 9, 5. praecisa mo-

- ritur 4, 16, 1. C. 5, 17, 3.
 δάκρυον 9, 1, 2. carbones 5,
 9, 2. ligni usus 5, 7, 1. non
 est in Ponto 4, 5, 3. ἡ ἀγρία
 3, 3, 1. ἡ φθειροποιός 2, 2,
 6. C. 1, 9, 2. — 3, 6, 1. 3,
 9, 4. 3, 17, 1. 4, 14, 8. 5,
 1, 2. 5, 7, 3. 5. 9, 2, 2. C.
 1, 17, 6. 5, 17, 6. 6, 12, 3.
 6, 14, 4.
 πίων C. 2, 4, 5. 5, 9, 2.
 πιάγια 3, 6, 2. C. 3, 5, 4.
 πλαγιόκαρπα 1, 14, 2. 3, 18,
 12. 7, 3, 4. 8, 3, 4.
 πλαγιόκανυλα 8, 3, 2.
 πλακουντῶδες 4, 10, 4.
 πλακώδης γῆ 9, 4, 8.
 πλάσις 4, 11, 5.
 πλάσμα 4, 11, 5.
 πλαστός 9, 4, 10.
 πλάτανος inter κάθυγρα 1, 4,
 2. 3, 1, 1. 3, 6, 1. 5, 9, 5.
 κράδι 1, 8, 5. radix 1, 6, 3.
 1, 7, 1. folia 1, 10, 4. 7. 1,
 9, 5. quomodo φύεται 3, 1, 3.
 βλάστησις 3, 4, 2. fert βρύα
 σφαιροειδῆ 3, 11, 4. φλοιορ-
 ραγῆς 4, 15, 2. ἐν τρίποδι
 χαλκῷ 3, 1, 4. C. 5, 4, 5.
 laurus in platano C. 2, 17, 4.
 5, 4, 5. non in Hadria 4, 5, 6.
 — 3, 11, 1. 4, 7, 4. 4, 8, 1.
 2. 4, 13, 2. 4, 16, 2. 5, 3,
 4. 5, 7, 3. 9, 11, 6. C. 5, 4,
 7. 5, 16, 2.
 πλάτος 4, 6, 10.
 πλατύκανυλος 7, 4, 5.
 πλατύσχιστον φύλλον 9, 10, 1.
 πλατύφυλλος 1, 10, 4. γένος
 δρυός 3, 8, 2. C. 6, 18, 4.
 πλείας αἶμα πλ. 6, 5, 1. δυο-
 μέναις C. 3, 23, 1. ἀκρι πλ.
 6, 5, 2. μετὰ πλ. 7, 7, 3. 7,
 11, 3. C. 3, 7, 9. μετὰ πλ.
 δύσιν C. 3, 4, 1. 3, 12, 2.
 περὶ πλ. δύσιν 8, 1, 2. περὶ
 πλ. C. 3, 23, 1.
 πλειστοφόρος 3, 7, 6.
 πλεκτάνη 8, 8, 4. 9, 13, 6.
 πλεον 4, 4, 1. 8, 8, 6.
 πλεονάζειν C. 6, 7, 7.
 πλεονάεις C. 5, 14, 2.
 πλευροειδῶς 3, 10, 3. 3, 17, 3.
 πληθύνειν C. 2, 9, 13. 3, 1, 4.
 6, 8, 2.
 πλημμυρεῖς 4, 7, 4.
 πλησιάζειν 9, 18, 9.
 πληγὴ ἀρχὴ φθορᾶς δένδροις
 C. 2, 11, 6. φθορὰ βλαύς C.
 5, 16, 1. C. 5, 8, 1. 5, 9, 2.
 πλοῖα? 1, 20, 2.
 πλόκανα 4, 10, 4.
 πλόκιμος κάλαμος 4, 11, 1.
 πλυντρεῖς γῆ C. 2, 4, 3.
 πνεῦμα καταστάσις 2, 8, 1. quid
 faciant C. 2, 2, 4. 5, 10, 4.
 qualia esse debeant C. 2, 3, 2.
 φορὰ C. 5, 12, 10. λαμπρόν
 C. 4, 13, 4. νυκτερινὰ βελτίω
 C. 2, 2, 4. πόντια 2, 3, 1.
 ἀπόγεια, συληρά, διάτονα ibd.
 καθεστῶτα C. 3, 12, 3. ὁμι-
 χλώδες C. 5, 10, 3. πάραρα
 C. 4, 13, 4. 5, 10, 5. ἐγγώ-
 ρια C. 5, 12, 11. ἀποκαίοντα
 C. 5, 12, 4. βόρεια 8, 7, 7.
 C. 4, 13, 4. ξεφυρικά, νότια
 8, 7, 7. — 8, 10, 3. C. 3, 6, 9.
 4, 13, 5. 5, 11, 3.
 πνευματικός C. 4, 12, 5. 6,
 16, 3.
 πνευματώδης C. 1, 8, 3. 3,
 6, 9.
 πνίγος 9, 6, 2.
 πόα defin. 1, 3, 1. radices 1, 6,
 6. 7, 9, 3. ἀναβλαστάνει γῆς
 κινουμένης 3, 1, 6. 8, 6, 1.
 πόας σπέρματα 7, 5, 2. ἐπι-
 γειόφυλλον 7, 8, 3. — 8, 7, 1.
 2. 8, 7, 4. 9, 8, 1. 9, 16,
 4. C. 3, 16, 3. 3, 20, 8. 9.
 ποάριον circa Opuntia 1, 7, 3.
 9, 10, 2. ἐλάττονα 3, 3, 6.
 ποασμός 3, 20, 6.

- ποδαγωγικά 9, 9, 1.
 πόδεια ὑφαίνεται ἐκ βολβοῦ
 ἑριόφορον 7, 13, 8.
 ποδιαῖος C. 6, 2, 4.
 πόθος flos in tumultis adhibitus
 6, 8, 3.
 ποιητικὸς τῶν ἄκρων C. 6, 16, 8.
 ποικιλία 1, 1, 1. 7, 12, 2.
 ποικιλόκανυλος 7, 4, 6.
 ποιότης τροφῆς C. 5, 8, 2. 6,
 7, 2. 6, 17, 12.
 ποιῶδης radices 1, 16, 11.
 σπέρματα ἐπάγουσιν ὄχετοί 3,
 1, 3. comprehenduntur olera et
 frumenta 7, 1, 1. κοινὴ δια-
 φορὰ τῶν π. 7, 8. sunt quae
 flore, alia quae fructu careant 7,
 9, 1. omnibus anni temporibus
 germinant et florent 7, 10, 2.
 multae sponte proveniunt C. 1,
 5, 1. δι' ἀσθένειαν εὐβλαστῇ
 C. 1, 10, 5. — 1, 3, 6. 1, 6,
 5, 6. 1, 9, 4. 1, 10, 4—6.
 1, 13, 1. 3, 18, 8. 6, 1, 1.
 6, 4, 10. 6, 6, 1. 7, 7, 1.
 C. 1, 1, 1. 1, 3, 5. 2, 2, 2.
 2, 15, 6. 4, 4, 11. 6, 11, 10.
 πύλιον σαρκόφυλλον 1, 10, 4.
 ἐρινάζει 2, 8, 3. αἰεύφυλλον 7,
 10, 5.
 πολλαχῇ 6, 5, 3.
 πολλαχῶς 1, 13, 1. 8, 8, 6.
 πολυάκανθος 6, 4, 3.
 πολυάλφειτος κριθῇ 8, 4, 2.
 πολυάχυρος C. 4, 11, 4.
 πολυβλαστῆς C. 3, 7, 4. 3,
 19, 2.
 πολυβλαστία C. 3, 7, 5.
 πολυγόνος C. 4, 1, 5.
 πολυγώνιος C. 6, 1, 6.
 πολυειδῆς 3, 18, 6. 4, 6, 2.
 C. 6, 17, 13.
 πολυειδία τόπων 3, 2, 5.
 πολυῆνος 3, 10, 3. 3, 11, 1.
 3, 17, 3. 5, 1, 5.
 πολυκάλαμος 8, 4, 3. 8, 9, 2.
 C. 4, 11, 3. 4, 15, 1.
 πολυκαμπῆς C. 6, 10, 3.
 πολυκαρπεῖν C. 2, 11, 3. 10.
 πολυκαρπία C. 4, 8, 1. 5,
 11, 2.
 πολύκαρπος 8, 3, 4. C. 1, 18,
 4. 2, 11, 1. 5, 1, 3. τὰ θε-
 ρινὰ π. C. 4, 15, 2. τὰ π.
 θάττον καταγρηῶ C. 2, 11, 1.
 πολύκανυλος 4, 6, 8. 6, 4, 4.
 7, 2, 7. 8. 7, 8, 2.
 πολύκλωνος 6, 2, 6.
 πολυκλαδῆς 1, 5, 1. -δος 1,
 9, 1. 4, 3, 4. 7, 2, 7. 7, 4,
 4. 8, 2, 3. 9, 4, 2. C. 3, 7, 4.
 πολύλοπος 1, 5, 2. 5, 1, 6.
 8, 4, 1. C. 5, 18, 2.
 πολυμάσχαλος φντεία 3, 8, 4.
 — 3, 10, 2. 3, 12, 3. 3, 17, 3.
 πολύνομος βούς 8, 8, 2.
 πολύνοστος 8, 8, 2. 3, 21, 1.
 πολυνοξία 5, 2, 2.
 πολυόξος 1, 8, 5. 3, 13, 3.
 3, 14, 4. 7, 2, 8.
 πολύοπος 4, 2, 2. 4, 7, 5. 9,
 8, 2.
 πολυοσμία C. 6, 16, 6.
 πολύοσμος C. 6, 16, 6.
 πολυπόδιον radix 9, 13, 6. 9,
 20, 4. C. 2, 17, 4.
 πολύπους 4, 6, 8. 9, 13, 6.
 πολυπύρηνοι καρποί C. 4,
 4, 12.
 πολλυρριζία 3, 10, 6.
 πολύρριζος 8, 2, 3. C. 5, 15, 4.
 πολύσιτος 8, 6, 6.
 πολυσπέρματα 7, 3, 4.
 πολυστειλέης 1, 5, 1.
 πολύστοιχοι κριθαί 8, 4, 2.
 πολυσχιδῆς φύλλον 3, 12, 5.
 πολυτοκεῖν C. 1, 22, 1.
 πολυτροφία C. 6, 16, 4.
 πολύτροφος C. 4, 3, 5. 5,
 15, 4.
 πολυῦδρία C. 2, 1, 5. 2, 14,
 1. 4, 4, 12. 5, 9, 9. 6, 18, 7.
 πολυφάρμακος 9, 15, 1. 8.
 πολυφορεῖν C. 5, 5, 4.

πολύφυλλος 1, 10, 3. 8. 7, 4.
 4. 8, 2, 3.
 πολυχίτων C. 3, 21, 2. 4, 6,
 3. 4, 11, 10. 5, 18, 2.
 πολυχυτὰ 1, 14, 4.
 πολύχοος 1, 1, 10. 1, 2, 3.
 7, 3, 4. 8, 3, 4. 8, 4, 3. C.
 2, 12, 1. 3, 9, 1. 4, 8, 1. 4,
 11, 3. 4, 15, 2.
 πολυχρηστία 9, 20, 5.
 πολυχρόνιος 2, 7, 3. 7, 2, 7.
 7, 3, 1. C. 5, 18, 2.
 πονεῖν 3, 7, 1. 4, 4, 1. C. 3,
 20, 9. 4, 10, 3. 5, 12, 7. 5,
 15, 6.
 πόντιος 4, 6, 2. πνεύματα 8,
 6, 6. 8, 7, 7. C. 2, 3, 1. 2,
 7, 5.
 πόρος 1, 10, 3. ὁ μέγας in fo-
 liis 1, 10, 5. -ους ἀνοίγειν C.
 3, 17, 3. -ων εὐθύτης C. 1,
 8, 2. — C. 2, 5, 4. 3, 11, 2.
 5, 11, 3. 6, 5, 4. 6, 9, 3. 6,
 11, 6.
 πορφυρεὰ 4, 6, 5.
 πορφυρέοκαυλος 7, 4, 6.
 ποτάμιος 4, 10, 1.
 ποταμὸς -ων ἐφοδοὶ ἐπάγουσι
 σπέρματα καὶ καρποὺς 3, 1, 5.
 -οι συμβάλλοντες C. 5, 5, 2.
 ποτιμὸς ὕδαρ 7, 5, 2. C. 2,
 5, 1. καρποὶ C. 4, 4, 12. τὸ
 ποτιμώτατον ἀφαιρεῖται σκώ-
 ληξιν C. 2, 11, 6. — C. 2, 6, 1.
 6, 7, 5.
 ποώδης χρῶμα 4, 6, 2. 3. 4,
 10, 3. 6, 2, 5. 6, 6, 9. 10.
 6, 8, 2. 7, 9, 2. 9, 4, 2.
 προγατεῦσεσθαι 4, 4, 1.
 προνής τὰ προνή τῶν φύλλων
 1, 10, 1. 2. 3. fructus phoenicis
 seruntur προνεῖς 2, 6, 1. — 3,
 14, 2. C. 2, 19, 2.
 προσιαλ 4, 4, 3.
 πράσιον φρύγανον 6, 1, 4. de-
 scrib. 6, 2, 5.
 πρασώδη φύλλα 3, 11, 3.

πρασοκουρίδες 7, 5, 4.
 πράσον καρπὸς διένος 7, 1, 7.
 παραφύει κάτωθεν βολβώδη
 κεφαλὴν 7, 2, 2. ἀκρόκαρπον
 7, 3, 4. ἀπαράβλαστον 7, 8, 2.
 κειρόμενον βέλτιον C. 2, 15, 6.
 infestatur πρασοκουρίσι 7, 5, 4.
 — 4, 6, 2. 4. 4, 7, 1. 7, 1,
 2 — 6. 7, 4, 11. 7, 5, 3. C.
 4, 3, 1. 3. 5, 6, 9.
 πρέμνον = γόγγρος in olea 1, 3,
 6. φντεῖν ἀπὸ πρ. 2, 1, 2.
 4. τοῦ φντευτηρίου C. 3, 6, 3.
 — C. 1, 3, 5.
 πρεμνώδης 4, 10, 3.
 πρίνος ἄγριον ἀέφυλλον 1, 9,
 3. 3, 3, 3. ὄρεινόν 3, 3, 1.
 radix 3, 6, 4. μήτρα 1, 6, 1.
 2. 5, 5, 4. lignum 5, 4, 8.
 usus ligni 5, 7, 6. φύλλα 1,
 10, 6. fert κόκκον φοινικοῦν
 3, 7, 3. βλάστησις 3, 4, 1.
 καρπὸς 3, 4, 1. 4. 3, 5, 5. ἡ
 μὲν καρπιμος ἡ δ' ἄκαρπος 3,
 6. θήλυσ 3, 16, 3. — 3, 16,
 4. 4, 15, 3. 5, 9, 7. 9, 4, 3.
 πρινώδες φύλλον 4, 3, 1.
 πριονώδη φύλλα 1, 10, 5.
 πρίσματα 5, 6, 3.
 πρίσις 5, 5, 4.
 πριστὰ ξύλα 5, 5, 4.
 προανθεῖν τὰ προανθοῦντα
 τῶν φύλλων 7, 13, 7. μηλέα
 πρ. C. 1, 10, 2. 1, 13, 12.
 προαλλοιοῦν C. 1, 17, 1.
 προαπόπτωτα ἔρινα 3, 3, 8.
 προαφεψεῖν 7, 12, 1.
 προαφαίρειν 7, 3, 4.
 πρόβατα οὐκ ἔχοντα χολὴν 9,
 17, 4.
 προβλαστάνειν C. 1, 13, 12.
 5, 9, 13. 5, 1, 12.
 προβλάστημα τῷ καρπῷ C. 5,
 9, 13.
 πρόβλαστος φύσις δένδρου C.
 5, 1, 5.
 προβολή C. 2, 7, 4. 3, 7, 2.

- , 4. 3, 16, 4. 3, 20, 5.
 , 1. 5, 18, 4.
 ἔχειν 7, 1, 6. 3, 17, 2.
 6, 12.
 νῦν C. 1, 20, 3.
 ἐκινῦναι καρπὸν C. 1,
 0. 5, 9, 2.
 ὁμος flcus C. 5, 1, 4. 7.
 , 2, 3.
 πηδᾶν C. 1, 10, 1. 4,
 τρέχειν C. 2, 1, 6.
 γάξεσθαι 8, 1, 7. C. 3,
 ,
 ις 9, 18, 9.
 εἶσθαι τὸ προηγούμε-
 ῶν βλαστῶν C. 3, 16, 2.
 ραπεύειν 7, 3, 5.
 ἰθα C. 1, 12, 9. 2, 17,
 , 13, 4.
 ταύλησις 4, 11, 4.
 τακλύζειν 9, 11, 2.
 τεργάξεσθαι C. 3, 20,
 , 3, 6. 5, 1, 11.
 μβάνειν 8, 1, 3. 4. C.
 , 5, 3, 24, 3.
 πτύνειν C. 6, 1, 5.
 κρος 3, 10, 3. 4, 10, 5.
 κῆς φύλλα 1, 10, 5. 3,
 .. 2, 6, 8. 3, 13, 5.
 7, 9, 4. 7, 12, 1. καρ-
 3, 12, 7. 4, 2, 6. — 3,
 3, 7, 5. 8, 3, 1. 3, 11,
 σχεύειν φντὰ 2, 5, 3.
 3. C. 3, 5, 3.
 μᾶν C. 1, 10, 7. 1, 12,
 3, 3, 1. 2.
 ρυσινὸς καρπὸς 3, 12, 4.
 νείν 3, 5, 3. 4, 6, 6.
 ιξος 3, 6, 4.
 γνοεῖν 9, 4, 8.
 γειν 3, 13, 1. C. 6, 8, 2.
 γωγή 3, 10, 5.
 ναλαμβάνειν 5, 7, 7.
 παιτεῖν C. 1, 16, 12. 6,
 προσαποδιδόναι C. 6, 7, 2.
 προσαρτᾶν C. 3, 7, 8. 3, 8, 1.
 προσαρτησις C. 5, 4, 2. 2,
 9, 4.
 προσαύξεσθαι 1, 8, 5. C. 4,
 10, 2. 5, 2, 5.
 προςβάλλειν 9, 7, 2.
 προςβόρειος 1, 9, 2. 4, 1, 4.
 5, 1, 11.
 πρόσβορος 2, 5, 3. 4, 6, 5.
 4, 11, 8. 5, 9, 2. 9, 2, 3.
 C. 3, 5, 2.
 πρόσγειος 4, 6, 2. 3. 8.
 πρόσδεσθαι C. 2, 18, 2.
 πρόσειλος 4, 1, 1. 2. 9, 2, 3.
 C. 1, 13, 11. 3, 21, 3.
 προςεμφερής 3, 7, 4. 3, 10,
 1. 3, 18, 11. 4, 12, 2. 6, 4,
 5. 6. 7, 6, 3. 9, 13, 3. 9,
 15, 7. C. 5, 7, 1.
 προςεπιβλαστάνειν C. 3, 7, 7.
 προςεπιγεννᾶν C. 1, 11, 6.
 προςεπιλαμβάνειν 8, 2, 7.
 προςεπιλέγειν C. 1, 21, 7.
 προςηγορία 3, 3, 6. 6, 1, 2.
 C. 6, 9, 1. 6, 14, 12.
 προςήνεμος 3, 2, 5. 8, 10, 2.
 C. 2, 3, 3. 2, 9, 1. 3, 6, 9.
 πρόσθεσις φύλλον 7, 6, 2. C.
 2, 14, 1.
 πρόσθετον 9, 9, 3. 9, 11, 4.
 προςίζειν 3, 7, 6. C. 5, 11, 3.
 προςκαθήμενον ἄνθος 7, 13, 6.
 προςκαίειν 9, 3, 4.
 προςκατεύχεσθαι 9, 8, 8.
 προςκόπτειν 4, 8, 8.
 προςλαμβάνειν 6, 2, 2.
 πρόσοψις 4, 3, 11. 7, 6, 4.
 προςριζόφυλλος 6, 6, 2.
 πρόσφατος 4, 6, 5. 6, 3, 5.
 C. 6, 11, 13. 6, 14, 9.
 προςφάρεσθαι 4, 2, 5. 8, 4,
 5. 9, 7, 2. 9, 15, 2. 9, 18, 9.
 προςφιλής C. 5, 5, 4. 6, 5, 5.
 6, 8, 4. 6, 12, 6.
 προςφορά 4, 8, 11. 7, 9, 4.
 8, 4, 4. 9, 19, 1. C. 1, 22, 6.

- 4, 7, 2. 4, 9, 2. 6, 4, 5. 6, 9, 4.
 πρὸς φουρος C. 2, 4, 10. 2, 5, 3. 2, 16, 8. 4, 7, 2. 6, 4, 6.
 προς φουρής C. 1, 6, 3.
 πρὸς φουσις μίσχον 1, 10, 7. φύλλον 1, 10, 8. κανυλική 7, 9, 1. seminis πρὸς τὸν λόβον 8, 2, 1. — 1, 11, 5. 3, 16, 4. 3, 18, 11. 4, 11, 12. 7, 14, 2. 8, 5, 4. 9, 2, 6. C. 2, 2, 2. 4, 6, 8. 4, 7, 7.
 προς χαυνύνει 5, 8, 3.
 προτερεῖν flores in Aegypto 6, 8, 5. — εἰς φθορὰν C. 4, 2, 1. — 7, 9, 1. 8, 1, 5. 8, 2, 2. 10. 11. C. 1, 2, 4. 3, 20, 9. 3, 23, 5. 3, 24, 2. 4, 6, 7. 4, 12, 3. 5, 1, 5.
 προτρέχειν 8, 7, 7.
 προϋμνη 9, 1, 2.
 προφαίνειν καρπὸν 3, 2, 1. C. 1, 15, 4. 1, 13, 10. — φύλλον 7, 13, 7.
 προφανέστατα γένη 3, 18, 8.
 προωθεῖν germina 3, 6, 2. — 7, 9, 3. 8, 2, 2. C. 1, 10, 2.
 πρωϊανθής 6, 6, 10. 7, 11, 4. C. 5, 1, 12.
 πρωϊβλαστειν 1, 9, 6. C. 1, 10, 2. 5. 7. 1, 15, 1. 1, 7, 7.
 πρωϊβλαστῆς 1, 14, 3. C. 1, 11, 5. 1, 21, 7. 5, 1, 12. — πρωϊβλαστα 3, 4, 2.
 πρωϊβλαστία C. 1, 21, 3.
 πρωϊκαρπεῖν C. 1, 13, 9.
 πρωϊκαρπία C. 1, 17, 8.
 πρωϊκαρπος 1, 14, 3. C. 1, 10, 7. 1, 11, 5. 1, 17, 1. 4. 7. 1, 21, 7. 2, 11, 7. 9.
 πρώϊος 6, 5, 3. 8, 2, 9. 8, 4, 3. C. 1, 10, 5. 1, 17, 4. 1, 18, 3. 4, 11, 2. 5, 6, 11.
 πρωϊότης C. 4, 11, 9.
 πρωϊασπορεῖν 8, 1, 2. 7. C. 2, 12, 5. 3, 21, 4. 4, 7, 1. 4, 11, 4.
 πρωϊσπορος 8, 1, 3.
 πρώρα? 2, 1, 3.
 πρωτοτόμος 4, 14, 6. C. 3, 2, 3.
 πτελέα inter ἀλσώδη et φιλνδρα 3, 1, 1. 3, 4, 2. 3, 6, 1. descript. 3, 14, 1. species ibid. κραδαί 1, 8, 5. φύλλα 1, 10, 6. στρέφει 1, 10, 1. C. 2, 19, 1. κύτταροι 2, 8, 6. βότρως et θυλακώδες 3, 7, 3. καρπός 3, 1, 1—3. 3, 3, 3. semina obscura C. 1, 5, 3. δάκρυον 9, 1, 2. άσαπής 5, 4, 3. usus ligni 5, 7, 6. — 3, 11, 5. 3, 15, 4. 3, 17, 3. 3, 18, 5. 4, 2, 3. 4, 5, 3. 6. 4, 9, 1. 5, 1, 2. 5, 3, 4. 5, 6, 4. 5, 7, 3. 5, 12, 9. 5, 16, 2. 9, 4, 3. C. 4, 4, 1.
 πτελέινος 5, 3, 4.
 πτέρεις 1, 10, 5. 4, 3, 11. 8, 7, 7. 9, 13, 6. 9, 18, 8. 9, 20, 5.
 πτέρνιξ 6, 4, 10.
 πτερυγοειδῶς 3, 12, 7.
 πτερυγῶδες τὸ 3, 12, 7.
 πτορθάκανθος 6, 1, 3. 6, 5, 4.
 πτόρθος C. 5, 1, 3.
 πτώξ 4, 3, 5.
 πυγωνιαίος 3, 17, 6.
 πυθμῆν 2, 2, 9. 4, 11, 13. C. 3, 13, 3.
 πυκνόβλαστος 3, 7, 11.
 πυκνόρριξος 3, 11, 3.
 πυκνός φυτεία 1, 8, 2. 1, 9, 1. 2, 5, 6.
 πυκνοσπορεῖν 8, 6, 2. 8, 7, 2. C. 4, 14, 2.
 πυκνόσπορος C. 3, 21, 5.
 πυκνότης τῶν φυτευομένων C. 7, 1.
 πυκνόφθαλμος 5, 4, 1. κλημα C. 3, 15, 3.
 πυκνοῦν C. 5, 15, 6. 5, 17, 1.
 πύνωσις C. 2, 9, 2. 4, 12, 4. 5, 8, 3. 5, 11, 3.

πυλάα 9, 10, 2.
 πύξος ἄγριον ἀειφύλλον 1, 9, 3.
 3, 3, 3. ὄρεινόν 3, 3, 2. πυ-
 κνόν 1, 5, 5. ἀσαπὲς 5, 4, 2.
 φιλόφυκρον 4, 5, 1. C. 2, 3,
 3. μήτρα 1, 6, 2. 5, 5, 4.
 usus ligni 5, 3, 1. 5, 7, 7.
 ὀφίκαρπον 3, 4, 6. καρπὸς
 ἄβρωτος ibd. describ. 3, 15, 5.
 — 1, 5, 4. 1, 8, 2. 3, 6, 1.
 4, 4, 1. 5, 4, 1. 5. 5, 5, 2.
 πυρὰ 9, 3, 3.
 πυραμητὸς 3, 4, 4. 7, 6, 2.
 9, 9, 2.
 πυρεῖον 5, 3, 4. 5, 9, 6. C.
 1, 21, 7.
 πυρεντικὴ χρεῖα 5, 1, 12.
 πυρεν 1, 11, 1. τὸ σαρκῶδες
 τοῦ σπέρματος ἐν π. 1, 11, 3.
 ἐκ τοῦ γεώδους καὶ ξυλώδους
 C. 1, 16, 6. ῥάας 1, 11, 6.
 ἐλάας 2, 2, 5. 8, 4, 5. — 3,
 12, 2. 5. 3, 13, 3. 3, 18, 12.
 4, 2, 7. C. 2, 14, 1. 3, 10, 2.
 4, 11, 6. 5, 10, 1. 5, 18, 4.
 6, 8, 1.
 πυρενίον 3, 7, 4.
 πυρενῶδη σπέρματα 1, 11, 3.
 C. 1, 7, 3. 1, 21, 1. 2, 7, 3.
 2, 11, 7. 3, 7, 1.
 πυρίκανυστα 9, 19, 3.
 πυρὸς φλοιὸς 1, 5, 2. ῥῖζα 1,
 6, 5. 6. ἐπέτειον 1, 11, 2.
 σπέρμα 1, 11, 5. germinatio
 8, 2, 3. 8, 7, 5. maturatio 8,

2, 5. satio 8, 6, 1. 4. C. 4,
 11, 3. differt ab hordeo 8, 4,
 1. C. 4, 8, 2. 4, 13, 4. 4,
 14, 1. 5. 4, 16, 1. πολλὰ
 γένη 8, 4, 2. 8, 2, 3. secun-
 dum loca denominata 8, 4, 3.
 C. 3, 21, 2. 4, 9, 5. ἄγριος
 2, 4, 1. C. 4, 5, 3. Ἰνδικὸς
 4, 4, 9. δῖμνος τριμνος C.
 4, 9, 1. 4, 11, 1. χειμοσπο-
 ρούμενος C. 4, 11, 3. digestu
 gravis C. 4, 9, 3. 5. μεταβάλλ-
 λει θεραπεία 2, 4, 1. ἐξαι-
 ροῦται 2, 4, 1. C. 2, 16, 2.
 4, 4, 5. 5, 3, 7. ἐκ τίφης
 καὶ ξειῶς C. 4, 4, 5. ἐκ κρι-
 θῶν 2, 2, 9. vermes 4, 15, 5.
 — 7, 11, 4. 8, 6, 4. 8, 8, 2.
 8, 9, 1. 8, 10, 1. 3. 8, 11,
 3. C. 2, 12, 3. 3, 21, 1. 3,
 22, 4. 4, 1, 2. 7. 4, 4, 6.
 12. 4, 5, 3. 5. 5, 6, 12. 4,
 2, 2. 4, 7, 1. 4, 13, 4. 4,
 14, 4. 5, 15, 5. 6, 6, 6.
 πυροτομία 5, 1, 2. 9, 8, 2.
 9, 11, 11. 9, 12, 3.
 πυροῦν 8, 11, 7. C. 6, 3, 2.
 6, 7, 3. 6, 15, 3. 6, 17, 7.
 πυροφόρος γῆ C. 3, 21, 2.
 πυρρὸς 3, 11, 3. 4, 7, 3.
 πύρωσις C. 4, 12, 2. 4, 13, 1.
 6, 17, 8.
 παγωνοσπέρματα 6, 4, 5.
 πωλεῖσθαι 9, 6, 3.
 πωροῦσθαι 4, 15, 2.

P.

ῥαβδίξειν C. 1, 19, 4. 1, 20,
 3. 5, 4, 2.
 ῥαβδίον 3, 15, 2. 3, 17, 6.
 βαλσάμον εὖσσμα 9, 6, 2.
 ῥάβδος ῥάας 2, 1, 2. ποίνικος 2,
 6, 4. C. 1, 2, 1. 1, 20, 2. δρυὸς
 3, 7, 5. ἐπέτειος 3, 13, 4. — 1,
 3, 3. 3, 12, 1. 3, 13, 2. 7.
 3, 14, 3. 3, 15, 1. 3, 18, 2.

6, 6, 6. 9, 5, 3. C. 1, 2, 3.
 2, 9, 4. 4, 12, 6. 5, 5, 3. 6,
 18, 9.
 ῥαγικοὶ μίσχοι 3, 18, 12.
 ῥαγώδης καρπὸς 7, 15, 4.
 ῥάμνος θαμνωδὲς ἀειφύλλον 1,
 9, 3. describ. 3, 18, 2. — 1,
 5, 3. 3, 18, 1. 4, 12. 5, 9, 7.
 C. 1, 10, 7.

ράξ 1, 11, 5. 3, 17, 6. C. 1, 21, 1. 3, 16, 1. 5, 5, 1. 5, 9, 13.
 ραφανίς radix 1, 2, 7. 1, 6, 6. 7. 7, 2. 8. παραβλαστικόν 7, 8, 2. έλλοβοσπέρματον 7, 3, 2. πλαγιόκαρπον 7, 3, 4. γένη: 7, 4, 2. infestantur ψύλλαις 7, 5, 4. hinc interserunt όρόβους C. 2, 18, 1. 3, 10, 3. — 7, 1, 2—5. 7, 2, 5. 7, 5, 3. 7, 6, 3. 9, 9, 1. 9, 12, 1. C. 1, 4, 1. 5, 6, 2. 3. 6, 11, 14.
 ράφανος λαχανώδης μονόριζος 1, 6, 6. 6, 1, 2. μονοστελέχης 1, 3, 4. αείφυλλον 1, 9, 4. φύλλα 1, 10, 4. pes-sumdat vitem 4, 16, 6. C. 2, 18, 4. Species: 7, 4, 4. άγρία 7, 6, 2. 9, 15, 5. όρεία 9, 12, 1. salsuginem amat C. 2, 5, 3. 4. 2, 16, 8. χειρομένη βελτιών C. 2, 15, 6. vermes noxii 7, 5, 4. provenit e surculis C. 1, 4, 2. — 4, 4, 12. 7, 1, 2. 7, 2, 1. 4. 7, 5, 3. 7, 6, 1. — C. 3, 19, 2. 6, 10, 8.
 ράχης φύλλον 3, 7, 5. 3, 17, 3. 4. 3, 18, 11.
 ράχος C. 3, 7, 3.
 ρεῖν άμπελος C. 5, 9, 10. πνεῦμα 5, 12, 11. έλαία 6, 8, 2, 5.
 ρέπειν C. 6, 17, 1.
 ρήγμα 7, 12, 2. 9, 9, 5. 9, 18, 1.
 ρηξίφλοια 1, 5, 2.
 ρητίνη τερμινθου 5, 7, 7. 9, 9, 2. πενκης 9, 2, 2. — 3, 15, 4. 4, 16, 1. 9, 1, 6. 9, 2. C. 6, 11, 9.
 ρητινώδης 3, 15, 3. 5.
 ρίγος C. 3, 15, 2.
 ριγοῦν ρίζαι C. 3, 2, 7. φυτά C. 3, 4, 4.
 ρίζα διαφοραί 1, 6, 3. 7, 9, 3. 9, 13, 1. δύο γένη έν τισιν 1, 6, 8. τῶν κεφαλοβαρῶν οἶον κύμα

ἡ καρπὸς 1, 6, 9. οὐ πᾶν τὸ κατὰ γῆς ρ. 1, 6, 9. αἱ ρ. πρότερον αὐξονται τῶν ἄνω 1, 7, 1. οἱ χυλοὶ έν ταῖς ρ. δεινότεροι 1, 7, 2. έν τῶν φύλλων 1, 7, 3. γένεσις ἀπὸ ρ. 2, 1, 1. 2, 2, 3. 7, 2, 2. ρ. έν τῶν βλαστῶν 3, 18, 10. ὅσα ἀπὸ ρ. φύεται τούτων ἡ μὲν ρ. χρόνιος αὐτὰ δὲ ἐπεισιόκανυλα 7, 2, 2. ἄνω ὠθονμένη 7, 4, 2. fructu maturo radix deterior 9, 13, 4. δυνάμεις πολλαὶ 9, 8, 1. 9, 18, 1. καθιέμεναι ficus indicæ 2, 10, 2. αἱ ρ. ἀρχαί τινες δένδρων C. 2, 14, 3. 3, 9, 4. radices functio C. 2, 1, 3. 2, 14, 3. φύσις C. 4, 7, 7. κνούσα C. 3, 2, 7. μερίζονται C. 5, 3, 4. quatenus deorsum descendant 1, 7. 2, 5, 2. C. 3, 3, 1. ὡς κοιλίαι τοῖς φυτοῖς C. 6, 11, 5. siccatae dulcedinem amittunt C. 6, 11, 12. δαδούμεναι C. 5, 11, 3. quando incrementum capiant C. 1, 12, 1. 7. ἐπιπολαῖοι 6, 7, 4. χρόνιος 7, 2, 2. ἐπέτειος C. 3, 8, 1. σαρκώδεις 7, 9, 3. 7, 12, 1. C. 1, 4, 1. ξυλώδεις 7, 9, 3. ἰνώδεις ibd. λεπυριώδεις 7, 9, 4. 7, 12, 1. ἄφλοια ibd. περιωνώδης C. 1, 3, 3. κεφαλώδης 9, 8, 4. βολβώδης 7, 9, 4. βαλανώδης ibd. στοργγύλη 7, 9, 4. 7, 12, 1. ταρρώδεις 6, 7, 4. ραφανιδώδης 7, 6, 2. μετέωροι C. 5, 9, 8. 5, 12, 8. 1, 3, 4. 5. ἐδάδιμοι 7, 9, 4. 7, 12, 1. C. 6, 12, 10. ἄβρωτοι ibd. φαρμακώδεις 1, 7, 2. 7, 9, 4. νοσώδεις ibd. ἐκστατικά 9, 13, 4. θανάσιμοι, θανατήφοροι 7, 9, 4. 9, 13, 4. 9, 15, 2. C. 6, 4, 5. εὐχγμα καὶ εὐόσμα 1, 7, 2. C. 6, 11, 4. — 1, 6, 4.

5. 8: 1, 7, 2. 2, 2, 4. 9, 13, 4. C. 3, 4, 3. 3, 8, 2. 4, 4, 7. 4, 7, 4. 6, 12, 2. 6, 13, 2.
- ρίζας** ὁπὸς σιλφίου 6, 3, 2. 9, 1, 7.
- ρίζιον** 4, 2, 3. 9, 7, 4. 9, 16, 6.
- ρίζοκέφαλα** C. 1, 10, 5.
- ρίζοτομειν** 4, 5, 1. C. 1, 17, 10. 3, 8, 1.
- ρίζοτομία** 6, 3, 2. 9, 8, 2. 9, 8, 4.
- ρίζοτόμος** 9, 1, 7. 9, 8, 1. 5.
- ρίζοϋν** C. 1, 2, 1. 3. 1, 6, 3. 1, 8, 1. 1, 12, 2. 3, 2, 7. 3, 4, 2. 3, 7, 3. 3, 13, 1. 3, 21, 5. 4, 3, 7. 4, 7, 1. 5, 7, 1.
- ρίζοφοίτητος** 5, 9, 5.
- ρίζοφυνειν** C. 1, 2, 1.
- ρίζοφυνής** 7, 10, 1. C. 1, 8, 1.
- ρίζοφυλλος** 6, 4, 9. 7, 11, 3.
- ρίζώδης** 7, 2, 1.
- ρίζωμα** 3, 3, 4.
- ρίζωσις** 8, 1, 3. C. 2, 4, 1. 3, 24, 3. 3, 4, 4. 3, 20, 5. 3, 24, 3.
- ρόα** et **ροία** radix 1, 6, 3. 4. 5. truncus 1, 3, 3. 1, 5, 1. 1, 9, 1. **ράβδοι** 2, 7, 2. **φύλλα** 1, 10, 4. flos 1, 13, 1—5. **κύνινος** **εὐκαπόπτωτος** C. 2, 9, 3. **καρπὺς** 1, 10, 10. 1, 11, 4—6. 1, 12, 1. 2, 3, 3. 2, 8, 1. C. 1, 9, 2. 1, 13, 10. semina 1, 11, 4—6. germinatio 2, 1, 3. 3, 5, 4. 3, 6, 2. propagatio 2, 2, 4. 5. 2, 5, 5. 6. C. 1, 9, 1. cultura 2, 6, 12. 2, 7, 3. C. 3, 9, 3. 5, 5, 3. 5, 9, 11. **μεταβολαί** 2, 2, 5. 11. C. 2, 14, 5. 3, 9, 3. 5, 3, 1. in Aegypto fructus dulces ex austera 2, 2, 7. C. 1, 9, 2. 2, 13, 4. 5, 3, 3. **ἐν Κιλικίᾳ ἀπύρηνοι** 2, 2, 7. 4, 13, 2. C. 1, 9, 2. C. 6, 18, 6. **φίλυδρον** 2, 7, 1. **βραχύβιος** 4, 13, 2. **πορθά-**
- κανθος** 6, 1, 3. **εὐανθής** C. 1, 8, 4. **εὐβλαστής** C. 1, 20, 2. **καλλέκοκοι** C. 1, 9, 2. **κονφώτατον** 3, 10, 7. in Ponto 4, 5, 3. Tmolo et Olympo Mysio 4, 5, 4. — 1, 13, 4. 2, 2, 5. 9. 10. 2, 3, 1. 2, 6, 8. 3, 18, 4. 4, 10, 3. 4, 13, 3. 4, 14, 10. 7, 13, 4. 9, 6, 1. C. 1, 3, 5. 1, 6, 8. 1, 14, 4. 1, 18, 3. 1, 20, 5. 2, 2, 2. 2, 7, 3. 2, 11, 6. 2, 14, 1. 3. 3, 7, 1. 3, 7, 11. 3, 17, 5. 5, 1, 2. 5, 2, 2. 5, 6, 1. 5, 9, 5. 5, 12, 8. 5, 13, 4. 5, 16, 3. 5, 17, 4. 6, 12, 9.
- ρόα** fluxus arborum C. 1, 13, 5.
- ρόδον** **διανθες** 1, 13, 2. **φύλλα** ὅταν ἐν κάλυξιν ὡσι 4, 10, 3. species 6, 6, 4. **πεντάφυλλα** . . **ἐκατοντάφυλλα** ibd. **ἄγρια** 6, 2, 1. inter στεφανωτικά 6, 8, 2. **ἀνθησις** **ὀλιγοχρόνια** ibd. flores suave olentes C. 6, 14, 1. 11. — 1, 13, 1. 3. 5. 9, 19, 1. C. 1, 11, 13. 2, 2, 2. 2, 6, 5, 1. 6, 4, 4. 6, 18, 3. 6, 20, 1.
- ρόδωνια** **ἀείφυλλον** 1, 9, 4. **φρυγανικὸν** 1, 13, 3. **ἄνθος** ibd. inter στεφανωτικά 6, 1, 1. **ἐκ σπέρματος** 6, 6, 6. **ἐκ καυλῶν κατακοπέντων** 2, 2, 1. C. 1, 4, 4. **πορθάκανθος** 6, 1, 3. — 6, 8, 5. C. 3, 19, 1. 6, 10, 5.
- ροία** **μήκων** 9, 12, 4.
- ροπή** 5, 3, 5. C. 4, 9, 5. 5, 4, 7.
- ροῦς** 3, 18, 1. **ἄρρην** καὶ **θήλυσ** 3, 18, 5. **φαρμακῶδες** ibd.
- ροῦς** morbus 9, 12, 1.
- ροώδης** **φύλλον** 3, 18, 13. **καρπὸς** in vite C. 5, 9, 10. — C. 3, 3, 4.
- ρύας** **ἄμπελος** 4, 14, 6. C. 5, 9, 13.
- ρύθμιζεν** C. 3, 7, 9.
- ρύπτεισθαι** 9, 9, 3. C. 6, 1, 4.

δυνπτικὸς C. 6, 1, 3.

δύσις olei 4, 14, 10. C. 1, 19, 5.

δυντιδοῦν 3, 10, 3.

δυντιδάδης φύλλον 4, 6, 6.

δύτρος φυλλάκανθον 6, 4, 4.

Σ.

Σακκίξεσθαι C. 6, 7, 4.

σανιδώματα 5, 7, 5.

σαπρὸς οὐδὲν ἄνευ θερμότη-
τος ἀλλοτρίας C. 3, 22, 2. —
4, 14, 10.

σαπρότης C. 3, 22, 2.

σάρι in Aegypto, edule 4, 8, 2.
descr. 4, 8, 5. emittit σάριον
e radice.

σάρισσα 3, 12, 2.

σαρκόρριζα describ. 7, 12, 1.

σαρκόφυλλον 1, 10, 4. 4, 6, 7.

σαρκόφραγα ζῶα C. 1, 22, 1.

σαρκώδης φύλλα 1, 10, 4. 3,
13, 5. σπέρματα 1, 11, 3. ῥί-
ζα 7, 9, 3. 4. —

σάρεξ defin. 1, 1, 1. 1, 8, 6. in
floribus 1, 10, 10. in fructu
ibid. 1, 11, 1, 7. acinorum C.
3, 14, 6. olivae C. 6, 8, 5. —
1, 10, 9.

σατάνειος species mespili 3,
12, 5.

σαῦροι ἄποτα 4, 3, 6.

σελήνη 5, 1, 3. C. 4, 14, 3.

σελινον λαχανῶδες 1, 6, 6. διε-
τίξει 1, 2, 2. 7, 1, 7. μονόρ-
ριζον, ἀποφυάδας ἔχον 1, 6,
6. ῥίζα 7, 2, 2. 5. 8. φύλλα
1, 9, 4. quomodo οὖλον fiat
2, 4, 3. C. 5, 6, 7. δυσφύε-
στατον 7, 1, 3. transplantatio
7, 3, 5. species 7, 4, 6. τὸ
ἔλειον 4, 8, 1. C. 9, 11, 10.
— 1, 10, 7. 1, 12, 2. 6, 3,
1. 7, 1, 2. 7, 3, 4. 7, 5, 3.
7, 6, 3. C. 4, 3, 1. 5, 6, 3.
6, 11, 10. 6, 14, 7.

σελινοειδὲς φύλλον 3, 12, 5.

σελινόυσιος πυρὸς C. 3, 21, 2.

σέσελι 9, 15, 5.

σημεῖον 1, 1, 3. 2, 3, 1. 3,
18, 12. 8, 8, 7.

σημειοῦσθαι C. 1, 21, 7.

σημύδα describ. 3, 14, 4. usus
ligni 5, 7, 7.

σηπεδῶν C. 6, 1, 5.

σήπειν σηπόμενον ἔκαστον ἰδι-
ον γεννᾷ C. 4, 15, 4.

σήπες 9, 8, 1.

σηπτικὸς 9, 16, 5.

σήτες 9, 11, 11.

σήψις οἰκεία 5, 4, 5. γῆς καὶ
ὑδατος 3, 1, 5. quomodo fiat
C. 3, 22, 3. — C. 3, 22, 5.
4, 16, 3. 6, 8, 4.

σησαμοειδὲς σπέρμα 3, 13, 6.
— ὠδες σπέρμα 6, 5, 4.

σήσαμον folia 8, 3, 1. κανυλὸς
ναρθηκώδης 8, 3, 2. flos φυλ-
λώδης 8, 3, 3. ἔλλοβόσπερμον
3, 18, 13. 8, 5, 2. ἄκοπον
C. 4, 16, 2. — 1, 11, 2. 4, 8,
14. 8, 1, 1. 8, 2, 6. 8, 3, 4.
8, 6, 1. 8, 7, 3. 8, 9, 3. 9,
11, 9. C. 2, 12, 1. 4, 2, 2.
4, 15, 1. 6, 12, 12.

σητάνια κρόμυα 7, 4, 7.

σίδη in lacu Orchomenio 4, 10,
1. describ. 4, 10, 3. edulia 4,
10, 7.

σιδηρεῖον 5, 9, 2.

σιδήριον 5, 3, 4. 5, 5, 1.

σιδηρουργοί 4, 8, 5.

σίδιον ῥόας C. 5, 6, 1.

σικύα λαχανηρὸν 1, 13, 3. ἄν-
θος ἐπὶ τῶν καρπῶν ibid. σπέρ-
ματα διεστῶτα καὶ στοιχηθὸν
1, 11, 4. τὰ πρὸς ἑτέρῳ διώ-
κει C. 2, 18, 2. — 7, 2, 9. 7,
3, 5. C. 1, 10, 4. 2, 11, 4.

σίκνος ῥίζα 7, 2, 9. ἐπιβλα-

- στάνει 7, 3, 1. ἄνθος ibd. 1, 13, 3, 4. species 7, 4, 6. ἄγριος 7, 6, 4. 7, 8, 1. 7, 10, 1. cultura mutat saporem 7, 3, 5. aquae coelestes nocent 7, 5, 2. a bestiolis minime infestatur 7, 5, 6. quomodo dulcis fiat C. 3, 9, 4. — 7, 1, 2—6. 7, 5, 3. 9, 9, 4. 9, 15, 5. C. 1, 10, 4. 2, 14, 3. 3, 16, 3. 4, 3, 1. 5, 6, 4—6. 6, 10, 7. 6, 12, 1. — σίκυον 1, 10, 10. 1, 12, 2.
- σίλφιον ναρθηκῶδες 6, 3, 1. ἐν ταῖς ῥίζαις ἢ φύσις 1, 6, 12. ἐφάνη ἐξ ὕδατός τινος γενομένου οὐκ ὄν πρότερον 3, 1, 6. C. 1, 5, 1. proprium agri Cyrenaici 4, 4, 1. οὐ προσδέχεται γεωργίαν 3, 2, 1. φεύγει τὴν ἐργασίαν 6, 3, 3. C. 1, 16, 9. describ. 6, 3, 1. — 6, 5, 2. 7, 3, 2. 9, 1, 3. 4, 6, 7. C. 3, 1, 4. 6, 11, 14. 6, 12, 8.
- σίνδων 4, 7, 7.
- σίνεσθαι 9, 18, 3.
- σίνος 2, 7, 5.
- σισύμβριον φρυγανῶδες 2, 1, 3. στεφανωτικὸν 6, 1, 1. totum odoratum 6, 6, 2. ξυλῶδες 6, 6, 3. μεταβάλλει εἰς μίνθαν 2, 4, 1. C. 2, 16, 2. 4, 5, 6. 5, 7, 1. 6, 7, 6. expurgari vult C. 3, 19, 1. — 6, 7, 2. 9, 16, 3. C. 1, 4, 2. 6, 11, 3. 6, 14, 7. 12.
- σισυρίγγιον βολβῶδες 1, 10, 7. 7, 13, 9. C. 6, 11, 11.
- σιτανίας πυρὸς 8, 2, 3.
- σιτηρὰ τὰ σταχνῶδη ἀρόκαρπα 1, 14, 2. — ὦν φύσις 6, 1, 1. σπέρματα C. 7, 4, 1. — 1, 10, 7. 8, 3, 5. C. 1, 7, 2. 4, 3, 1. 4. 4, 4, 4. 4, 8, 2. 5, 18, 1.
- σίτησις 8, 4, 3. 8, 11, 5. 7. C. 4, 11, 4. 4, 13, 2.
- σιτοποιῖα C. 3, 20, 1.
- σίτος πόα 1, 3, 1. radix 7, 9, 3. folia 1, 10, 9. flos 7, 11, 2. αὔξησις 3, 6, 3. ἀροτοὶ δύο 8, 4, 6. χειμῶνος ῥιζοῦται C. 1, 12, 3. terra pinguis maxime convenit C. 1, 18, 1. 2. nimis stercoris recusat C. 3, 9, 2. διαφέρει κατὰ χώρας C. 6, 13, 3. ἐκλενκαίνεται C. 5, 9, 9. ἐρυσιβοῦται C. 3, 22, 2. διαφθορὰ C. 4, 10, 2. — 8, 6, 4. C. 1, 17, 2. 3, 20, 5. 9. 3, 24, 3. 4, 1, 2. 4, 3, 4. 4, 9, 1. 4, 12, 13. 4, 13, 6. 4, 16, 1. 4, 16, 2. 5, 18, 2. 6, 12, 7.
- σιτοφόρος χώρα 8, 2, 8. C. 3, 23, 4. γῆ C. 2, 4, 2. 10.
- σιτώδης γένος μέγιστον 8, 1, 1. γένεσις 8, 1, 2. φύλλα καλαμῶδη 8, 3, 1. ὀρθόκανυλα 8, 3, 2. flos 8, 2, 4. 8, 3, 3. C. 4, 10, 1. germinatio 8, 2, 1. C. 4, 7, 4. πρωῒσπορα εἰ ὀψίσπορα 8, 1, 3. ἐρυσιβᾶ C. 4, 14. duratio seminum C. 4, 22. — 7, 1, 1. 7, 15, 4. 8. 6, 6. 8, 6. 8, 10, 2. C. 2, 12, 1. 3, 2, 1. 3, 7, 12. 3, 10, 1. 4, 15, 3. 6, 6, 6.
- σκαληνῆς C. 6, 7, 2. 6, 10, 3.
- σκαλίς 6, 4, 11.
- σκάλλειν C. 3, 20, 9.
- σκαλοπιὰ 7, 12, 3.
- σκάσις C. 3, 20, 6. 4, 13, 3.
- σκαμμωνία φαρμακῶδες in borealibus 4, 5, 1. e radice lacrymam fundit 9, 1, 3. 4. partes utiles 9, 9, 1. ὁπὸς μόνον χρήσιμος 9, 20, 4.
- σκανδικῶδη 7, 7, 1. 7, 11, 1.
- σκάνδιξ λάχανον ἄγριον 7, 7, 1. ἐπιγειόκανυλον 7, 8, 1.
- σκαπάνη πᾶσι συμφέρει 2, 7, 5. ὠραία C. 3, 16, 1. — 2, 7, 1. C. 3, 20, 2. 5, 8, 2. 5, 9, 11. 5, 15, 3.

- σκάπτειν C. 3, 16, 1. 3, 20, 1. 4.
 σκαφητὸς C. 3, 16, 2.
 σκαφίον C. 4, 16, 3.
 σκέπη C. 4, 12, 8.
 σκευάζειν C. 4, 12, 8. 5, 13, 7.
 σκεῦος 9, 17, 3.
 σκιάδιον 9, 12, 2.
 σκιατροφεῖσθαι C. 2, 7, 4.
 σκιερὸς 3, 13, 4. 7, 14, 1.
 σκίλλα βολβῶδες 1, 10, 7. *ρίζαι*
παραβλαστάνουσιν 7, 2, 2. C.
 1, 4, 1. 1, 6, 7—9. *κανλὸς*
 7, 13, 5. *φύλλα* 1, 10, 7. 7.
 13, 1. *ἄνθος* 7, 13, 2. *χερ-*
σαῖον 1, 4, 3. *πάν ἐν σκ.* *φυ-*
τενύμενον *εὐβλαστὲς* 2, 5, 5.
συκὴ ἐν σκ. 2, 5, 5. C. 5, 6,
 10. *φιλόζων* 7, 13, 4. — 7,
 4, 12. 7, 9, 4. 7, 13, 6. 7.
 9, 15, 7. C. 1, 7, 4. 3, 5, 5.
 5, 4, 4. 6, 12, 1.
 σκιλλῶδες *φύλλον* 9, 18, 3. C.
 1, 17, 4.
 σκινθὸς 4, 6, 9.
 σκιώδης 9, 18, 2.
 κληρότης C. 4, 12, 4. 6, 14, 12.
 σκληρόφυλλος 3, 9, 2.
 σκολιόκανυλος 7, 8, 2.
 σκολιοῦσθαι 1, 6, 4.
 σκολιώτερα 1, 5, 1. 4, 1, 4.
 σκολόπενδρον 9, 18, 7.
 σκόλυμος *φυλλάκανθον* 6, 4,
 3. 4. *radix* 6, 4, 7. *θερινόν*
 7, 10, 1. 7, 15, 1. 9, 12, 1.
 9, 13, 4. C. 6, 4, 5.
 σκόροdon *ρίζα* 1, 6, 9. *δια-*
ρεῖται κατὰ γέλεις 7, 4, 11.
 C. 1, 4, 5. *ἀπαράβλαστον* 7,
 8, 2. *μονόκανυλον* 7, 1, 8.
ἄθροα φύεται 7, 13, 4. *δριμύ*
 C. 2, 5, 4. — 9, 8, 6.
 σκόροdon = σκόροdon. *λαχα-*
νώδες 1, 10, 7. *species* 7, 4,
 7. *ρίζης γένεσις* 7, 4, 11. —
 C. 6, 4, 7. 6, 10, 7. 6, 11,
 14. 6, 12, 2. 6, 19, 1.
 σκόρπιος *ἀκανθῶδες* 6, 1, 3.
 6, 4, 1. 2. *radix* 9, 13, 6. C.
 1, 10, 5.
 σκόρπιος = *θηλυφονον* 9, 18, 2.
 σκυδική *ρίζα* s. *γλυκεία* 9,
 13, 2.
 σκυτάλιος *σίκυος* 7, 4, 6.
 σκυτάλιον 4, 4, 12.
 σκυτοδεψῆς 3, 18, 5.
 σκυτοδεψική *κόπος* C. 3, 17,
 5. 5, 15, 2.
 σκωλήκιον 9, 5, 3.
 σκωληκόβορος 3, 12, 8.
 σκωληκόβρωτος 3, 12, 6. 8.
 4, 11, 1. C. 5, 9, 1.
 σκωληκοτόκα *ζῶα* C. 4, 15, 2.
 C. 4, 6, 4.
 σκωληκοῦσθαι 4, 14, 2. C.
 2, 11, 6. 3, 17, 1. 4, 14, 4.
 5, 6, 10. 5, 9, 3.
 σκωλήκωσις 7, 5, 6.
 σκώληξ unde in lignis oriantur
 5, 4, 5. in aliena arbore vivere
 nequeunt C. 5, 10, 5. — 2, 5, 5.
 3, 12, 6. 8. 5, 1, 2. 5, 4, 4.
 7, 13, 3. 8, 10, 4. 8, 11, 2.
 C. 3, 8, 7. 3, 22, 3. 5. 4,
 14, 5.
 σμίλαξ arbor 3, 16, 2. — *περι-*
αλλόκανυλον 7, 8, 1. C. 2, 13,
 2. vide *μίλαξ*.
 σμύρνα 4, 4, 12. 14. *describ.*
 9, 4, 3. 5. *δάκρυον* 9, 1, 2.
inter aromata 9, 7, 3. — 9, 1,
 4. 9, 1, 6. 9, 4, 1. 2. C. 6,
 11, 14. 6, 17, 1.
 σόγκος 4, 6, 10. 6, 4, 3. 7.
 7, 8, 3.
 σογκώδης *κανυλὸς* 6, 4, 5.
 σομφώδης *ρίζα* 9, 14, 1.
 σοφοὶ οἱ σ. *τῶν Ἰνδῶν* 4, 4, 5.
 σπάθη φοινίκος 2, 6, 6. *ἐφ' ἧς*
τὸ ἄνθος τοῦ ἄρρενος 2, 8, 4.
 σπάλαξ *ποιῶδες* 1, 6, 11.
 σπανίζειν 5, 7, 1.
 σπανόφυλλος? 1, 10, 4.
 σπάσμα 9, 9, 2.
 σπεῖραι *δένδρων* 5, 2, 3.

κία θαμνώδες ἀκρόκαρ-
1, 14, 2. 6, 4, 1.

ειν σπειρόμενα ἄνθη 6,
σπέρματα 7, 5, 3. quan-
orreat C. 3, 23, 1. allium
et plantatum 7, 4, 9.

α ἔσχατον ἐν ἅπασι 1, 11,
οινὸν τέλος πάντων φν-
C. 1, 16, 3. 1, 21, 1.
ύσεως ἰδιώτερον C. 1, 21,
ρῶτον καὶ κυριώτατον C.

1. ἐπιγίνεται τοῖς ζώ-
ελευσιμένης τῆς φύσεως
16, 3. ἐκ καθαρωτάτης
τώσεως C. 1, 16, 7. γέν-
ἀπὸ σπ. φνσικωτάτη 2,
C. 1, 1, 1. 1, 16, 1.

χει σπ. καὶ ἀπὸ σπ. γί-
2, 1, 3. φύσις παραπλη-
οὺς ὡοὺς C. 1, 7, 1. ἔχει
τῷ σύμφυτον θερμόν καὶ
1, 11, 1. C. 1, 7, 3.

ρῆν C. 1, 7, 1. 2. 4, 6,
ύναμιν ἔχει τοῦ ποιεῖν
ἀσχειν C. 4, 1, 3. πᾶν-
σχυρότατον C. 1, 16, 3.

καὶ ἀσθένεια C. 3, 21,
, 1, 1. τὸ τοῦ καρποῦ

1. singula semina suam
ἀρχὴν προσφύσεως 1,

βίος ὠρισμένος εἰς γέ-
8, 11, 3. exspectant tem-
num 7, 1, 7. πάντα ἐκ
νόμενα χεῖρω 1, 16, 12.

1, 1. .. μεθίσταται C. 2,
ἐνια παρὰ μέρος γεννᾷ

, 1. ab omnibus partibus?
6, 13. ἐγκατατοῦται 8,

μεταβάλλει 2, 4, 1. 8,
C. 2, 13, 2. 4, 4, 11.

, 10. ἐξαλλοιοῦνται πρὸς
ῥον C. 2, 15, 2. νοσή-

φθορά 8, 10, 1. 8, 11,
, 4, 4, 8. 5, 3, 7. 5,

δυνάμεις C. 6, 13, 3.
C. 1, 7, 2. 4, 2. unde

sumenda sint C. 3, 24,

ΕΟΡΗ. II.

1. διαφοραὶ σπερμάτων 1, 11,
1. C. 4, 11, 8. 6, 13, 3.

φαρμακώδη 9, 14, 4. τερά-
μονα, ἀτεράμονα C. 4, 12,

1. ἐν ἁέρι συγκαταφερόμενα
3, 1, 4. φανερά 3, 1, 3. 6,

2, 3. ἄγωνα 1, 11, 1. C. 4,
4, 2. ἀβλαστῇ 8, 11, 3. δυσ-

φνῇ C. 4, 6, 8. κάρπιμον 6,
2, 3. ἄγρια 2, 2, 7. ἡμερα

C. 2, 2, 2. ξένα 4, 9, 3. ἐνα
C. 4, 6, 1. εὐθὺ σαρκώδη 1,

11, 3. C. 1, 7, 3. ξυλώδη C.
1, 21, 1. ἐμπύρην 1, 11, 3.

πυρηνώδη 1, 11, 3. C. 1, 21,
1. ξηρά 1, 11, 3. ἀθρόα 1,

11, 4. διεστῶτα στοιχηδόν ibd.
διμερῇ, δίδυρα 8, 2, 2. natura

seminis frumentacei 8, 2, 1. le-
guminacei 8, 2, 1. 8, 5, 4.

φυλλῶδες σιλφίου 6, 3, 1. 7,
3, 2. παππώδη 6, 4, 11. ση-

σαμῶδες 6, 5, 4. figurae variae
7, 3, 2. βοτρυνῶδες 7, 3, 4.

κελυφανώδη C. 1, 7, 2. πτυ-
ρῶδες C. 1, 5, 4. — σπέρμα-

τα plantae parvae seminiferae
8, 8, 2. σιτώδη 2, 4, 1. 8,

11, 9. τὰ ἐλάττω C. 2, 12, 1.
ἐπέτεια C. 1, 9, 3. οἰκεία ταῖς

χώραις C. 3, 22, 3. θερινὰ 4,
15, 1. — 1, 12, 2. 2, 1, 3.

2, 2, 6. 4, 4, 9. 7, 1, 7. 7,
3, 4. 7, 5, 3. 8, 6, 4. 8, 8,

2. 8, 11, 7. 9, 16, 4. C. 1,
5, 4. 1, 7, 3. 1, 19, 1. 2, 17,

1. 3, 22, 1. 4, 3, 4. 4, 11, 3.
9. 4, 12, 6. 5, 6, 9. 5, 18, 4.

σπερμάτιον 3, 10, 5.
σπερματικός 6, 4, 3. C. 1, 16, 4.

σπερματισμός 7, 4, 3. 7, 5, 3.
σπερματοῦσθαι 6, 8, 2. C.

3, 2, 1.
σπερμογονεῖν 7, 14, 3.
σπερμοτοκεῖν 6, 4, 8.

σπερμοφόρα περικάρπια C. 1,
21, 1.

- σπερμοφορεῖν 1, 2, 2. 6, 7, 1.
 σπερμοφυνεῖν 7, 4, 7. C. 1,
 16, 4, 7.
 σπερμοφυῆς 7, 10, 1.
 σπερμουσθαι 3, 18, 8.
 σπενδεῖν 1, 21, 2. 3, 7, 10.
 σπιθαμή 2, 5, 3.
 σπιθαμαῖος 2, 5, 5. 2, 6,
 4. 7, 2, 1.
 σπιλὰς γῆ C. 2, 4, 4.
 σπινθηρίζειν 3, 8, 7.
 σπλήν 9, 11, 2. 9, 18, 7. 9,
 20, 2.
 σπογγία 4, 6, 5, 10.
 σπογγιεύς 4, 6, 5.
 σποδιάς 3, 6, 4.
 σπορευτὴ χώρα C. 3, 20, 6.
 σπορητός 8, 2, 8, 10.
 σπόριμος 6, 5, 4.
 σπόρα 8, 6, 1. 8, 11, 5.
 σπόρος ἐργασία σπόρον 8, 7,
 7. πρῶτος, ὄψιος C. 3, 20, 5.
 χείριστος C. 3, 23, 2. περὶ τρο-
 πᾶς 3, 23, 2. — 8, 6, 1. 8.
 8, 8, 1. 8, 4, 5. C. 4, 3, 4.
 σπονδαῖαι — ὅματα ἐργα 5,
 3, 2. 5, 4, 2. 5, 3, 5. 9,
 15, 6.
 σπονδαιοτάτα τῶν μύρων 9,
 7, 2.
 σπυρὶς in palma 2, 6, 11.
 σταθεύειν? 7, 13, 3.
 σταθμασθαι 9, 4, 9.
 σταθμός 9, 4, 10. 9, 11, 6.
 στακτός 9, 4, 10.
 στάσιμον ὕδωρ 2, 6, 3. 5, 14,
 9. πνεῦμα 5, 12, 11.
 στάσις ἄερος C. 5, 12, 7.
 σταφύλη ἀγρία 3, 18, 11. 8,
 2, 5. 9, 11, 7.
 σταχυηρά 1, 11, 4, 5. σπέρμα
 9, 16, 4. C. 1, 20, 2.
 σταχυοβολεῖν C. 1, 20, 2.
 στάχυν θείη ἂν τις ὡς περιέ-
 χον 1, 11, 4. ἀπηρτημένος τοῦ
 φύλλου 8, 4, 1. ἐπικλινῇ τῷ
 στ. C. 3, 22, 1. — 7, 11, 12.
 8, 2, 1. 4. 8, 3, 4. 8, 7, 5.
 8, 10, 3. C. 1, 20, 2. 4, 7,
 4. 4, 11, 1. 4. 4, 14, 1.
 σταχυώδη τῶν σιτωδῶν 1, 14,
 2. inter herbas 7, 11, 1. flores
 8, 3, 3.
 στέαρ φθείρει τὰ φυτὰ C. 5, 15,
 6. — 9, 20, 2.
 στεγάζειν C. 1, 12, 3.
 στεγνός C. 6, 19, 3.
 στέγειν 5, 4, 5. 5, 7, 4.
 στελεφουῖρος σταχυώδης 7,
 11, 2.
 στελεχόκαρπα 4, 2, 4.
 στέλεχος οὐσία καὶ φύσις τοῦ
 δένδρου 4, 13, 4. ... ὑπόθε-
 σις ibd. σχίσαι 4, 16, 1. C.
 5, 16, 3. — 1, 14, 2. 2, 1, 1.
 2, 2, 2. 2, 5, 5. 2, 6, 1. 9.
 C. 3, 14, 7. 5, 1, 2. 5, 2, 1.
 5, 5, 3. 5, 12, 5. 5, 16, 2.
 6, 11, 8.
 στελεχώδης 3, 15, 1. 3, 17, 1.
 στελλίς C. 2, 17.
 στενοφυλλία C. 6, 18, 8.
 στενόφυλλος 8, 4, 1. C. 2,
 16, 7.
 στερεός C. 2, 4, 7. 3, 20, 2.
 στερέωμα navis 5, 7, 3.
 στέρησις 1, 2, 5. C. 6, 4, 2.
 6. 6, 6, 5. 6, 16, 8.
 στερητικός opp. τὸ κατ' εἶδος
 C. 6, 6, 3. χυλοὶ C. 6, 16, 8.
 στέριφα C. 2, 11, 1.
 στεφανῶν 5, 6, 2.
 στεφανήπλοκοι 6, 8, 1.
 στεφανώματα 6, 1, 2. 6, 6,
 1. 7, 6, 4. C. 1, 13, 11. 5,
 18, 2. 6, 14, 7. 6, 16, 7. 6,
 18, 3. 6, 19, 1.
 στεφανωματικά εὐώδη τὰ ἄν-
 θη καὶ οἱ κλώνες 1, 12, 4.
 ἔχει τὰ σπέρματα κάτω ὑπὸ τὸ
 ἄνθος 1, 13, 3. φρυγανικά ἡμε-
 ρα 6, 1, 1. enumerantur ibd.
 ξηρότατα τῶν σπερμάτων C. 4,
 3, 3. — 6, 6, 1. C. 3, 19, 1.

ωτίδες μύρριναι 5, 8, 3.
ωτικά C. 1, 4, 2. 2, 2, 2.
ιοι διαλήψεις φύλλον

11.

ών 5, 4, 2.

3, 11, 4. 5, 1, 11.

ς πυρός 8, 4, 3.

φρυγανική σαρκόφυλ-

0, 4. φέως dicta 6, 1, 3.

ν 3, 5, 3. 3, 18, 5.

ώδης κριθή 8, 4, 2.

όν 1, 11, 4. 3, 12, 7.

ας πυρός C. 3, 21, 2.

υρία 7, 6, 3. 7, 14, 1.

10.

9, 18, 9.

ς 3, 13, 2.

ν 3, 9, 2. 3, 15, 3. τὰ

C. 2, 19, 1.

σειδές σχήμα κόμης 3,

ος 3, 5, 6. 8, 9, 1.

ίλα ξύλα 5, 1, 1. 5, 5,

έματα 7, 3, 2. radix

7, 13, 9.

λόκαυλος 7, 4, 5.

λόλοβος 8, 5, 2.

λότης 4, 12, 2. 1, 10, 4.

ίον 6, 4, 3. 6, 8, 3.

ος 2, 2, 5.

ος 4, 3, 5. 4, 4, 5. 9,

ς θυρών 5, 3, 4. 5,

5, 9, 8.

ξ 5, 5, 4. 6.

ος 3, 12, 4. 5, 8. C. 2,

2, 15, 3. defin. 6, 1, 3.

1. 8.

ότης 2, 14, 1. 6, 1,

12, 6.

ς 5, 18, 11. 7, 7, 2.

1.

ς duo genera, alterum

alterum delirium et mor-

rens 7, 15, 4. συνώνυμοι

5. υπνώδης describ. 9,

9, 15, 5. 9, 19, 1.

σρώμνα 4, 8, 4.

σρωματεῖς 4, 2, 7.

στυξ C. 5, 14, 4.

στυπτηριώδη ὕδατα C. 2, 5, 1.

στυπτικός C. 6, 14, 7.

στύφειν C. 6, 2, 1.

στύραξ inter aromata 9, 7, 3.

συγγεννῶν 3, 1, 5. C. 5, 15, 5.

συγγενής C. 1, 10, 2. 2, 9, 6.

συγγράφεσθαι 5, 5, 4. 5. C.

2, 11, 3.

συγκάειν 1, 13, 3. C. 5, 9, 8.

συγκατακλέειν C. 2, 8, 3.

2, 9, 6.

συγκαταρρεῖν C. 1, 19, 1.

συγκαταφέρεσθαι C. 5, 12, 11.

σύγκεισθαι 1, 2, 1. 3, 18, 5.

9, 18, 2.

συγκλέειν C. 5, 12, 6.

συγκρίνειν γένος πρὸς γένος

C. 1, 8, 2.

σύγχυσις C. 5, 8, 1.

συγχωρεῖν C. 2, 3, 5. 5, 3, 3.

συζυγία paria folio pinnati 3, 11,

3. 3, 12, 7. 3, 13, 5. 3, 15, 4.

συνάμιμος αἰγυπτία 1, 1, 7.

4, 1, 5. describ. 4, 2, 1. fru-

ctus e trunco 1, 1, 7. 1, 14,

2. καρπὸς 1, 10, 10. 1, 12,

1. flos 1, 13, 1. 1, 13, 4.

άσαπες 5, 4, 2. εὐκαμπτον 5,

6, 2. πρωίκαρπος C. 1, 17, 1.

ἀπέπαντος μὴ ἐπικνισθεῖσα C.

2, 8, 4. — 1, 9, 6. 4, 4, 8.

5, 3, 4. 5, 7, 3. C. 1, 17, 9.

2, 9, 8. 2, 11, 11. 5, 2, 4.

τὸ συνάμινον 6, 6, 4.

συναμινῶδες δρυὸς 3, 7, 4.

συνή αἰγυπτία = κερωνία 1,

11, 2. 1, 14, 2. describ. 4, 2, 1.

συνή τις ἰδία περὶ τὴν Ἰδην 3,

17, 4, 5.

συνή θαλαττία 4, 6, 2. describ.

4, 6, 9.

συνή Ἰνδική 1, 7, 3. describ.

4, 4, 4. C. 2, 10, 2.

συνή radix 1, 6, 3. 4. 1, 7, 2.

- κανλός v. στέλεχος 1, 5, 1. 3.
 κράδη 2, 1, 2. ὄζου 1, 8, 1.
 φύλλα 1, 3, 5. 1, 10, 5. 9. 4,
 7, 8. cortex 1, 5, 2. μήτρα
 1, 6, 1. ξύλον 1, 5, 3. 5, 6,
 1. ὑγρότης ὁπαδής 1, 12, 2.
 5, 9, 5. ὁπός C. 1, 16, 7.
 καρπός 1, 11, 6. 1, 14,
 1. 2, 3, 3. 5, 2, 3. χυλός
 μελιτώδης 1, 12, 1. ὀλυνθο-
 φοροῦσαι 3, 7, 3. ἔρινα προ-
 ἀπόπτωτα 3, 7, 3. σπέρματα
 1, 11, 4. 6. βλάστησις 3, 4, 2.
 3, 5, 4. 3, 6, 2. C. 1, 1, 3.
 propagatio: 2, 1, 2. 2, 2, 4.
 C. 1, 3, 1. ἐκ κεγχραμίδος 2,
 2, 4. C. 1, 9, 1. cultura:
 2, 7, 5. 2, 5, 4 — 6. 2,
 7, 6. 2, 6, 12. C. 2, 14, 11.
 πολυστελέχης fit 1, 3, 3. προ-
 μόςχευσις 2, 5, 3. φντά συ-
 κής 2, 5, 4. ἔρινασμός 2, 8,
 1. — εὐτραφής 3, 5, 4. εὐαν-
 ξής C. 1, 8, 4. πρωῒβλαστος
 C. 1, 15, 1. βραχύβιος 4, 13,
 2. εὐπαθέστατον 4, 14, 12. —
 μεταβάλλει εἰς ἔρινεον 2, 2, 4.
 2, 3, 1. ἐκ λευκῆς μέλαινα 2,
 3, 1. C. 5, 3, 1. χώρα πε-
 δεινὴ οἰκεία 2, 5, 7. morbi:
 4, 14, 2—5. infesta viti C. 3,
 10, 6. multa genera: 2, 6, 6.
 C. 5, 1, 8. ἀγρία 1, 8, 2. ἡμε-
 ρος 1, 14, 4. 3, 17, 5. πρω-
 αὶ ὄψαι 1, 9, 7. 2, 8, 1. C.
 1, 18, 3. C. 4, 11, 2. πρωῒ-
 καρπος 1, 17, 1. δίφορος C.
 5, 1, 6. λευκομφάλιος C. 5, 1,
 9. λακωνική 2, 7, 1. 2, 8,
 1. C. 3, 6, 6. C. 5, 1, 9. κυ-
 πρία in Creta 4, 2, 3. αἰγυ-
 πτία 2, 3, 7. in Ponto 4, 5, 3.
 in ins. Tylo 4, 7, 8. — 3, 3, 8.
 4, 7, 7. 4, 13, 1. 5, 9, 6.
 C. 1, 3, 1. 1, 6, 8. 1, 11, 6.
 1, 20, 5. 2, 7, 4. 2, 8, 2. 2,
 9, 3. 2, 10, 3. 2, 11, 1. 9.
 3, 3, 2. 3, 4, 2. 3, 5,
 3, 6, 6. 8. 3, 7, 9. 10.
 8. 3, 17, 1. 3, 18, 1.
 2. 4. 5, 2, 2. 5, 4, 1.
 3. 4. 5, 9, 4. 5, 16, 1.
 6, 5. 6, 12, 3. 6, 17, 5.
 σύκινον ξύλον 5, 3, 3.
 σῶκον fructus ficus idaeae:
 5. αἰγύπτιον 6, 4, 2. 4.
 13, 3. C. 1, 1, 2. 1, 1,
 2, 14, 4. 5, 1, 7. 5, 1
 6, 11, 2.
 συλλαμβάνειν C. 1, 18,
 συλλέγειν C. 6, 11, 16.
 συμβάλλεσθαι 8, 7, 7.
 συμβαίνειν ἐκ τῶν συμ-
 κότων σκοπεῖν C. 1, 21, 4. α
 συμβεβηκός C. 2, 17, 8.
 συμβαίνουσι ἀκολουθῶν
 2, 3. κατὰ συμβεβηκός
 12, 3. 6, 5, 1. 6, 17, 7
 σύμβιος C. 2, 17, 5.
 συμβιοῦν 2, 1, 2.
 συμβλητός C. 6, 3, 4.
 συμμετρεῖσθαι C. 6, 1,
 συμμετρία πρὸς τὴν ὥρ
 1, 10, 5. τροφῆς καὶ
 C. 2, 9, 12. κράσεως C.
 7. — C. 1, 14, 4. 1,
 1, 19, 4. 1, 22, 2. 2,
 3, 6, 9. 4, 16, 3. 6,
 6, 19, 3. 6, 20, 1. 3.
 σύμμετρος C. 6, 12, 6.
 συμμύειν 3, 5, 7. 5, 7,
 4, 11, 4. 5, 3, 5. 5, 6,
 7, 4. C. 2, 9, 9. 11. 5,
 — ἄνθη ἐνια νύκτωρ συ-
 C. 2, 19, 1.
 σύμμυσις C. 2, 19, 3.
 συμπαθής C. 1, 7, 4. 4,
 συμπαθεῖν 8, 7, 5.
 συμπαρκακολουθεῖν
 22, 4.
 συμπαρалаμβάνειν C.
 συμπαρამιγνύναι 9, 1
 συμπάσχειν C. 5, 10, 13
 συμπεριττασθαι 5, 5.

- συμπεριλαμβάνειν* 6, 1, 1.
 6, 6, 1. 7, 1, 1.
συμπεριφέρειν 7, 5, 2.
συμπέττειν 6, 3, 6. 8, 7, 7.
συμπιλεῖν 3, 7, 5.
συμπίπτειν C. 1, 4, 4.
συμπλέκειν C. 5, 5, 4.
συμπλήρης 4, 11, 10.
συμπληροῦν C. 1, 3, 5.
συμπυλίσσθαι C. 6, 11, 6.
σύμπτωμα 5, 4, 7. C. 6, 8, 1.
συμπτωματικὴ αἰτία 7, 15, 1.
συμπυκνοῦν C. 5, 4, 2.
συμφανής C. 3, 18, 2.
συμφθίρεσθαι 4, 15, 2.
συμφραξίς C. 5, 11, 3.
συμφράττειν C. 6, 11, 7.
συμφύεσθαι C. 5, 16, 3. — *ύειν*
 4, 12, 3. 9, 2, 6.
συμφυῆς 5, 2, 4. C. 3, 6, 5.
 4, 2, 1. 4, 4, 8.
σύμφυσις 9, 2, 6. C. 5, 5, 3.
σύμφυτον θερμόν 1, 11, 1. C.
 2, 6, 1. 2, 14, 1. 3, 17, 8.
 3, 24, 3. 5, 5, 2.
σύμφωνεῖσθαι C. 1, 1, 1. 6,
 8, 8.
σύμφωνος C. 4, 11, 10. 6,
 11, 13.
συμψαύειν 1, 11, 5. 8, 5, 2.
συνάγκεια C. 2, 4, 8.
συνάγειν φύλλα συνηγμένα εἰς
ὅξυ 3, 10, 3. 3, 11, 3.
συναγωγή 3, 10, 5.
συναίτια 9, 6, 3.
συνακολουθεῖν 7, 2, 9. C.
 2, 11, 9. 3, 13, 4. 5, 7, 2.
 6, 3, 1. 6, 9, 2.
συναλλοιοῦν C. 5, 17, 5.
συναλέφειν C. 3, 23, 1.
συναναβλαστάνειν 3, 4, 2.
συναναμίγνυσθαι 8, 8, 3.
συναναπληροῦσθαι 4, 13, 4.
συναναφέρεισθαι C. 5, 1, 11.
συνανέλκειν C. 5, 6, 3.
συνανθροωπενόμενα ζῶα 3,
 2, 2. C. 1, 18, 3.
- συναπολαύειν* C. 6, 8, 3.
συναπεργάζεσθαι C. 3, 10, 3.
συνάπτειν 3, 18, 4. 4, 4, 1.
 4, 4, 8, 6. 4, 10, 3. 8, 11,
 8. 9, 18, 2. C. 6, 1, 2.
συναπορρεῖν C. 6, 17, 1.
συναρτᾶν 1, 2, 5.
συναύξειν 9, 19, 3.
συναφή C. 4, 12, 8.
συνδηλοῦσθαι 1, 1, 8.
συνδιατρεφεῖν C. 6, 10, 6.
σύνεγγυς 8, 2, 1. 8, 6, 5. C.
 1, 3, 5. 1, 14, 3. 6, 9, 1. 6,
 11, 9.
συνεθίζειν 9, 16, 9.
συνελεῖν C. 3, 14, 8.
συνιέναι ὄγρον C. 2, 19, 3.
συνεκβαλίνειν C. 6, 6, 3.
συνεκπέττειν C. 6, 12, 12.
συνεκπυροῦσθαι C. 6, 1, 5.
συνεκράλναι C. 3, 13, 2.
συνεκτελεῖν C. 1, 13, 9.
συνεκτρέφεσθαι 8, 8, 8.
συνεκτρέχειν C. 5, 6, 11.
συνελίττεσθαι 4, 7, 5.
συνεμφαλίνειν 1, 12, 2. 3, 8,
 1. C. 6, 9, 1.
συνεξομοιοῦν C. 1, 9, 3. 3,
 9, 4. 4, 11, 5.
συνεπάρδειν 9, 10, 4.
συνεπιλάμπειν C. 4, 4, 12.
συνεπικαίνειν C. 5, 17, 6.
συνεπιμαρτυρεῖν C. 6, 16, 6.
συνεργάζεσθαι 6, 3, 3. C. 3,
 12, 1.
συνεργεῖν C. 2, 18, 1. 3, 1, 1.
 4, 8, 4.
συνεστηκὼς καρπὸς 3, 18, 6.
δητίνη 9, 2, 2. — 6, 2, 6. C.
 3, 12, 2. 4, 3, 4. 4, 12, 9.
 4, 13, 2.
συνεστραμμένα ξύλα 3, 11, 2.
 — 3, 18, 9. 4, 8, 5. 7. 9, 4, 3.
σύνεσις αἰσθητικῇ C. 2, 8.
συνεφέλκεσθαι C. 4, 13, 5.
συνέχεια florum 6, 8, 4. 7, 10,
 3. nutritionis C. 1, 12, 4.

- συνέχεσθαι 3, 15, 4.
 συννης C. 1, 5, 4. 1, 10, 7.
 3, 7, 8. 4, 6, 2. 4, 12, 1. 4,
 14, 1.
 συνέψειν C. 1, 21, 2. 2, 2, 4.
 6, 18, 9.
 συνήκειν 3, 11, 1. 3, 12, 7.
 3, 13, 5. 3, 14, 2.
 συνημεροῦσθαι 6, 3, 3.
 συνηρφεῖν 3, 1, 5.
 συνηρφεῖς locus 5, 1, 12.
 συνθερμαίνειν C. 1, 3, 4.
 συνθεωρεῖν 1, 14, 4.
 συνικμάξεσθαι C. 4, 13, 6.
 συνιστάναι C. 1, 8, 3. 6, 7,
 3. — συνίστασθαι C. 3, 16, 1.
 2. 4, 12, 3. 6, 8, 8. 6, 11, 8.
 συνορᾶν C. 3, 18, 7.
 σύνορος 3, 3, 6. 8, 2, 10. 8,
 8, 7.
 σύνταρρος 3, 7, 2. 3, 10, 7.
 συνταρροῦσθαι C. 3, 7, 7.
 συντήκειν C. 6, 13, 2.
 σύντηξις C. 1, 22, 6.
 συντηρεῖν 8, 11, 7.
 συντιδέσθαι 9, 17, 2.
 σύντομος 7, 1, 4.
 σύντονος C. 2, 8, 1.
 σύντροφος C. 5, 5, 4.
 συριγγίας κάλαμος 4, 11, 10.
 συρματῖτις κόπρος 2, 7, 3.
 7, 5, 1.
 συρροή διακρωάτης 6, 6, 8. ἀμ-
 μώδης γῆς 7, 15, 2. — 9, 3,
 1. C. 1, 1, 2. 1, 3, 4. 1, 5,
 4. 1, 11, 4.
 συσκάπτειν C. 3, 12, 1.
 συσκεπάζειν C. 2, 7, 4.
 σύσκιος 9, 20, 6.
 συσπᾶν 4, 6, 6.
 συσπειρᾶν 4, 3, 6. 4, 4, 13.
 συσσήπειν C. 3, 22, 4.
 σύστασις τῶν ὄλων C. 1, 12, 5.
 καρπού C. 1, 20, 2. ἡ πρώτη
 C. 6, 4, 4. 6, 6, 1. — C. 1,
 11, 8. 5, 1, 10. 6, 6, 6. 6,
 10, 1.
 συστέλλειν C. 1, 8, 3. 1, 15, 1.
 συστοιχία C. 6, 5, 6. 6, 6, 10.
 σύστοιχος C. 6, 4, 2.
 συστροφῇ 5, 2, 3. 5, 5, 1.
 σφαιρίον in quercu 3, 7, 4. 5.
 — fructus cupressi C. 1, 5, 4.
 σφαιροειδὲς βρύον 3, 11, 4.
 C. 5, 4, 4.
 σφακελίζειν 4, 14, 6. 8, 6, 5.
 C. 3, 24, 3. 5, 9, 6. 6, 10, 5.
 σφακελισμὸς 4, 14, 2. 4. 8,
 10, 1. C. 5, 9, 1. 6.
 σφακὸς frutex 6, 1, 4. descr. 6,
 2, 5.
 σφένδαμνος montana ξυγία 3,
 3, 1. 3, 11, 1. campestris
 γλεῖνος 3, 3, 1. radix 3, 6, 5.
 flos 3, 3, 8. fructus 3, 4, 4.
 genera 3, 11, 1. usus 7, 5, 6.
 πυκνὸν 5, 3, 3. — 3, 6, 1.
 σφηκίον 4, 8, 7.
 σφήν C. 2, 15, 4.
 σφηνοειδὲς ἐνθεμα C. 1, 6, 8.
 σφοδρότης C. 5, 12, 2. 6.
 σφονδύλη animalculum 9, 14, 3.
 σφόνδυλος 3, 16, 4.
 σφραγίς 5, 1, 2.
 σφύρα 2, 5, 4. C. 1, 6, 8. 5,
 5, 3.
 σφυρίον 5, 7, 8.
 σχάσις σνκῶν C. 2, 14, 4.
 σχεδιά 5, 8, 2.
 σχῆμα foliorum 3, 10, 3. το
 ὄλα 3, 11, 1. — 3, 11, 3. 3
 12, 7. 3, 17, 5. 7, 1, 8. C
 6, 1, 2. 6, 2, 2. 3.
 σχηματισμὸς C. 3, 7, 4.
 σχηματοποιεῖν 9, 4, 10.
 σχίλα 9, 3, 1.
 σχίλειν 1, 1, 6. 9. 1, 6, 12
 1, 9, 1. 3, 6, 2. 3, 17, 2. C.
 3, 13, 4. 3, 21, 5. 5, 16, 3.
 σχινὺς καρπὸς σχίνου 9, 4, 7.
 σχίνος 9, 1, 2. 9, 4, 7. C. 5,
 6, 10. 5, 9, 5. 6, 11, 15.
 σχίσσις φύλλον 3, 11, 1. δέξης
 7, 2, 5. στελέχους 5, 16, 3.

σχίσμα 3, 11, 1.
 σχιστὰ ξύλα 5, 2, 2. 5, 5, 4. 6.
 κρόμνα 4, 7.
 σχοινιά 4, 12, 2.
 σχοίνιον 4, 8, 4. 4, 15, 1. 5,
 7, 5.
 σχοῖνος κανλός 1, 5, 3. 1, 8,
 1. inter λοχωῶδη 4, 8, 1. ge-
 nera et describ. 4, 12. Syriacus
 9, 7, 1. inter aromata 9, 1, 3.
 radix sicca suaveolens C. 6, 11,

13. 6, 14, 8. — 1, 21, 6. C.
 6, 18, 1.
 σχοῖνος λίθινος in mari rubro
 4, 7, 3.
 σωματικά οἶον πνεῦμα πῦρ C.
 1, 12, 5.
 σωματοῦσθαι C. 6, 11, 14.
 σωματώδης C. 5, 14, 7. 6, 11,
 7. 6, 19, 3. ὕλη C. 6, 12, 5.
 σωμάτωσις C. 6, 11, 14.

T.

Ταινία 4, 6, 5.
 ταινιοειδής fucus 4, 6, 1.
 τάλαρος C. 5, 6, 6.
 ταμιεύεσθαι 5, 8, 1. 6, 3, 2.
 9, 2, 8. C. 3, 1, 5.
 τανεία 4, 1, 2.
 τάξις 6, 6, 1.
 ταξιόζωτος 1, 8, 3.
 ταξιφυλλος 1, 10, 8. 3, 18, 8.
 ταριχεύειν 4, 2, 2. 5, 4, 3. 8.
 ταρροῦσθαι C. 3, 23, 3.
 ταρρώδης ῥίζα 6, 7, 4. 8, 2, 3.
 τάρφος C. 3, 6, 3. 4. 3, 12, 1.
 ταχυβλαστής C. 4, 1, 3.
 ταχυβλαστία C. 4, 1, 3. 4,
 8, 1.
 ταχύγονος C. 4, 3, 6.
 τεκμαίρεσθαι C. 3, 11, 6.
 τεκνοῦν 9, 18, 10.
 τεκτονία 5, 7, 6.
 τεκτονική χρεία 5, 1, 12. 5,
 2, 1. 5, 7, 4.
 τελειογονεῖν C. 1, 11, 3. 3,
 18, 1.
 τελειοκαρπεῖν 1, 13, 4. 5. 4,
 8, 8. C. 3, 6, 9. 6, 4, 3.
 τέλειος C. 1, 16, 6.
 τελειότης διαιρετέον τὴν τ. C.
 4, 4, 1.
 τελείωσις οἰκεία C. 1, 10, 6.
 ἡ κατὰ φύσιν τ. οἰκειοτάτη C.
 4, 6, 3. — C. 1, 16, 11. 4,
 3, 5.

τελειουργεῖν C. 2, 9, 6.
 τελεσφορεῖν 8, 7, 6.
 τελεσφόρος C. 2, 6, 4. 3, 23, 5.
 τέμνειν ligna, quo tempore 5,,
 1, 3.
 τερέβινθος δάκρυον ἀφίησι 9,
 1, 2.
 τερέτριον 5, 7, 8.
 τεράμων 8, 8, 6. 8, 11, 1. C.
 3, 21, 3. 4, 12, 1. 5, 6, 12.
 5, 18, 2.
 τεραμότης C. 4, 12, 3.
 τερήδων 5, 4, 4.
 τερμίνθινος 9, 2, 2.
 τέρμινθος ἄργιον ἀείφυλλον 1,
 9, 3. in Syria 3, 3, 1. in In-
 dia 4, 4, 7. βλάστησις 3, 4,
 2. fructus 3, 4, 4. genera et
 descr. 3, 15, 3. resinifera 4,
 16, 1. 9, 1, 6. C. 6, 11, 15.
 fert ῥίζαν C. 2, 17, 1. lignum
 nigrum et densum 5, 3, 2. — 5,
 7, 7. 9, 2, 1. 9, 3, 4. 9, 4,
 7. 8. C. 2, 17, 4. 6, 14, 4.
 τεσσαρακοσταῖος 8, 2, 6.
 τετανδὸν φύλλον 3, 11, 1. 3,
 12, 5. 3, 15, 6.
 τεταρτημόριον 9, 11, 3.
 τετραγωνία ὀψιαίτατον 3, 4,
 2. 6.
 τετράγωνα ξύλα 5, 1, 1.
 τεταράκοντα αἱ τ. ἡμέραι C.
 5, 12, 4.

τετραετία C. 3, 3, 7.
 τετραλίξ ἀκανθῶδες 6, 4, 4.
 τετράξοος 5, 1, 9.
 τετράστοιχος κριθή 8, 4, 2.
 τετραστοιχία 3, 18, 13.
 τευτλίον φύλλα σαρκώδη 1, 10, 4. ῥίζα σαρκώδης 7, 2, 8. παρπλαστάνει 7, 2, 2. 5. 6. ἐμφλοιοσπέρματον 7, 3, 2. sal-suginem amat C. 2, 5, 3. species: 7, 4, 4. — 7, 1, 2. 3. 5. C. 2, 17, 7. 4, 3, 2. 4, 6, 7. 4, 13, 1. 6, 11, 5. 10.
 τευτλον λαχανῶδες μονόριζον 1, 6, 6. 1, 9, 2. 1, 6, 7. 1, 5, 3. 1, 3, 2.
 τευτλὺς 7, 7, 2.
 τέφρα C. 3, 17, 1. 5, 6, 10. 6, 19, 4. 6, 20, 2. πικρὸν C. 6, 3, 2.
 τέχνη μιμείται τὴν φύσιν C. 1, 18, 2. συνεργεῖ τῇ φύσει C. 5, 1, 1. τὰ κατὰ τ. C. 6, 3, 3. τ. καὶ σύνεσις C. 6, 11, 2.
 τηκτικὸς C. 6, 1, 3.
 τήλις 3, 17, 2.
 τίγρις 5, 4, 7.
 τιθάσεια 3, 2, 2.
 τιθήνησις C. 2, 1, 6.
 τιθύμαλλος 9, 8, 2. 9, 11, 1. species 9, 11, 7. 9, 15, 6. C. 4, 6, 9.
 τίλλειν 8, 2, 5.
 τίμιος 9, 6, 3.
 τιτραίνειν 5, 4, 5.
 τιτρώσκειν C. 5, 16, 3.
 τίφη πολύριζος 1, 6, 5. πολύλοπον 8, 4, 1. πυρὸς ἐκ τίφης 2, 4, 1. C. 4, 4, 5. maturatio 8, 2. 6. — 8, 1, 1. 8, 8, 3. 8, 9, 2. C. 4, 4, 5. 4, 5, 2. 3. 5, 6, 12.
 τίφνον C. 1, 10, 5.
 τμητικὸς C. 5, 13, 7.
 τομή modi 2, 2, 2. καλάμον 4, 11, 7. plantarum vitis C. 3, 13. vitis C. 3, 13, 1. — C. 3, 2, 1.

τοξικὸς κάλαμος 4, 11, 11.
 τόπος κρείττων ἐργασίας καὶ θεραπείας 2, 2, 8. τόπων φύσις μεγάλη διαφορά πρὸς καρπὸν καὶ ἀναρπίαν 3, 3, 5. διαυρεῖν δεῖ κατὰ τοὺς τόπους 4, 10, 1. τ. ποιούσι διαφορὰν 8, 2, 11. τὸ συγγενὲς τῆς φύσεως ἕκαστον ἄγει πρὸς τὸν οἰκεῖον τόπον C. 2, 7, 1. τοὺς τ. δεῖ καλῶς κείσθαι πρὸς τὰ πνεύματα C. 3, 6, 9. τόπων πολυειδία ἐν τοῖς μεγάλοις ὄρεσιν 3, 2, 5. οἰκεῖος τ. ἐν ᾧ εὐθeneῖ C. 2, 16, 7. 3, 3, 4. οἰκειότατος τ. οὗ ἢ φύσις αὐτῇ γεννᾷ C. 3, 6, 7. οἰκεῖος 2, 3, 3. 4, 1, 1. C. 1, 16, 11. 1, 22, 3. 2, 7, 1. 2, 16, 7. 3, 1, 6. 3, 17, 3. σύμμετροι ibd. τόπων διαφορὰ 3, 2, 5. C. 2, 7, 1. 3, 17, 2. εὐτροφος 3, 3, 4. τραχεῖς 3, 15, 5. κοῖλοι 4, 1, 2. 4, 14, 12. C. 5, 12, 7. πρόλοι 8, 2, 9. ὕπτιοι C. 5, 12, 7. θερμοὶ μᾶλλον εὐόσμοι C. 6, 18, 1. πάντες τ. μετέχουσι τῶν φαρμάκων 9, 15, 2. — 2, 5, 6. 3, 3, 1. 2, 4, 1. 4, 5, 4. 6, 8, 5. 8, 6, 5. C. 1, 5, 2. 1, 8, 3. 1, 13, 11. 2, 3, 3. 5, 12, 7.
 τορνεία 5, 7, 3.
 τορνεντήριον 5, 6, 4.
 τορνέειν 4, 2, 7.
 τοσανταχῶς 8, 7, 5.
 τραγάκανθα 9, 1, 3. 9, 8, 2. 9, 15, 8.
 τραγᾶν ἄμπελος 4, 14, 6. 1, 5, 5. C. 5, 9, 10. 5, 10, 13.
 τραγήματα 4, 8, 12.
 τραγοπώγων 7, 7, 1.
 τραπεξία 3, 10, 1.
 τραύματα περισκαπτόντων 4, 14, 7. — 9, 9, 5. C. 5, 8, 1.

τραχὺς=πολύροτος 1, 8, 5. τὸ
 τρ. δυσβλαστὲς C. 1, 3, 1.
 τραχύφλοια 1, 5, 2. C. 3,
 14, 3.
 τρέφειν ἕκαστον τρέφεται τῷ
 οὐκείῳ C. 6, 19, 1. — 6, 4, 2.
 τριακοντάχοα ὄσπρια 8, 2, 8.
 τριβόλος ἀκινδύδης 6, 1, 3.
 describ. 6, 5, 3. — 3, 1, 6. 6,
 4, 1. 6, 5, 1. 7, 8, 1. 8, 7, 2.
 τριβόλος aquaticus 4, 9, 1.
 τριβειν τετριμμένη ξίς C. 2,
 4, 6.
 τριγμός 4, 14, 5. C. 5, 10, 5.
 τριγωνεῖν C. 1, 9, 3. 1, 13, 3.
 τρίγωνος 4, 8, 3.
 τρίενος κάλαμος 4, 11, 5. 7,
 5, 5. σπέρματα 8, 11, 5.
 τριετία C. 1, 20, 4.
 τριμηνιαῖος σπέρματα C. 3,
 24, 2.
 τρίμηνος πυροὶ et κριθαί 8, 1,
 4. 8, 4, 4. σπέρματα C. 2, 2,
 3. — C. 3, 21, 2. 4, 3, 7. 4,
 11, 1.
 τριόζος 1, 8, 3.
 τριόρχης 9, 8, 6.
 τριπόλιον 9, 19, 2.
 τριςάλυπος ὄρβοι 2, 4, 2.
 τριςκαιδεκόργυιος 5, 8, 1.
 τρίςλοπος 3, 5, 1.
 τρίστοιχος κριθή 8, 4, 2.
 τριφορεῖν C. 2, 9, 13.
 τριφυῆς 2, 6, 9.
 τριχομανεῖς ἀδιάντου species
 7, 14, 1.
 τριχόφυλλα 3, 9, 4. 6, 6, 10.
 τριχόφυλλον planta marina 4,
 6, 3.
 τριχοῦν C. 1, 6, 7.
 τροπαὶ θερμαῖ 1, 9, 7. 1, 10,
 1. 6, 2, 3. C. 2, 19, 1. 3, 4,
 1. χειμῶνος 8, 1, 2. ἡλίου
 C. 3, 11, 6. — C. 2, 3, 1. 5,
 12, 4. 6, 10, 9.
 τρόπις folii 1, 10, 5. navis 5,
 7, 2.

τροφή (loci omnes e libris de
 Causis) ἰσχυρὸν πρὸς ὁμοίωσιν
 2, 13, 1. ἀπὸ τῆς γῆς τοῦ
 ἡλίου καὶ τοῦ αἵρος 3, 12, 2.
 quid efficiat 3, 17, 7. τρ. καὶ
 γένεσις ἐκ τῶν αὐτῶν 3, 22, 4.
 διὰ τῆς τρ. τὸ τέλεον 4, 6, 3.
 τρ. ὑπὸ τῶν πνευμάτων καὶ
 τοῦ αἵρος 4, 13, 7. ἡ τρ. ἄνω
 φέρεται 5, 1, 11. αἱ τρ. τὰς
 διαθέσεις ἀλλοιοῦσιν 5, 3, 5.
 ἀλλοιοῦται ἐν ταῖς ὁλκαῖς 6, 11,
 5. τροφῆς πλήθος ἐν ὄμβρον
 πλήθει 1, 2, 3. 4, 4, 12. ἐξ
 αἵρος καὶ ἑδάφους 2, 13, 1. 3,
 2, 1. βελτίους ἐν εὐπνοῖς τό-
 πος 3, 6, 9. ἡ ἐν τῷ σπέρ-
 ματι 4, 6, 6. ἐν τῷ αἵρι ibid.
 βαρύντης καὶ κουφότης 4, 9, 4.
 ὑπερβολὴ καὶ ἐνδεῖα 5, 9, 7.
 σύμμετρος 1, 18, 1. 2, 9, 7.
 3, 10, 2. κυνομένη καὶ πεττο-
 μένη 2, 1, 3. κατεργασμένη
 καὶ πεπεμένη 2, 17, 6. ἀλ-
 λιοιότερα 3, 1, 6. πρὸς τὴν
 φύσιν σύμμετρος 3, 6, 6. σω-
 ματώδης 3, 6, 8. 3, 21, 2.
 ἰσχυρὰ 3, 21, 4. δεινὴ Hist. 8,
 2, 8. μὴ οὐκείαι 4, 5, 6. ὥμη,
 προπεπονημένη 4, 6, 6. ἀλ-
 λοτριωτέρα 4, 9, 3. γεώδης 4,
 9, 3. κουφότερα 4, 9, 6. θο-
 λερωτέρα 4, 11, 3. βλοσυρω-
 τέρα 6, 14, 2. ἡ ἡμετέρα 4,
 12, 2. εὐδνοπορούσα 5, 3, 4.
 ἐνγῆ 5, 13, 5. — 4, 4, 1. 5,
 15, 5. 6, 4, 2. 4. 6. 6, 17,
 11, 12.
 τρόφιμος σὺ τὰ ἰσχυρότερα τρο-
 φιμώτερα C. 1, 15, 4. τρ. γῆ
 καταρρεῖ C. 3, 20, 4. γῆ C.
 2, 4, 12. — C. 2, 17, 6. 6,
 4, 4.
 τροχηλιά 4, 3, 5.
 τροχίσκος 9, 9, 1, 3.
 τροχμαλός C. 3, 6, 4.
 τρυγᾶσθαι C. 3, 15, 3.

τρυγητός 5, 1, 2.
 τρύξ 9, 9, 3. 9, 12, 1. C. 6,
 16, 5.
 τρύπανον 5, 9, 7.
 τρυπᾶν 3, 16, 4.
 τρύχος ὀθονίου 3, 8, 6.
 τρώξανα C. 3, 2, 2.
 τρώσις 4, 16, 1.

τύπος 2, 6, 12.
 τύφη ἀμφίβιος 4, 10, 6. in lacu
 Orchomenio 4, 10, 1. descr. 4,
 10, 4. — 1, 5, 3. 1, 8, 1. 4,
 10, 7.
 τυφλά βλαστήματα C. 3, 2, 8.
 ὄζοι 1, 8, 4. C. 3, 5, 1.
 τυφλοῦν C. 5, 17, 7.

T.

Τάκινθος 6, 8, 1—3.
 ὑβρίζειν C. 3, 15, 4.
 ὑβριστικός ἀμπελος C. 3, 15, 4.
 ὑγεία 9, 18, 3. C. 4, 16, 3.
 ὑγιαίξεισθαι 6, 3, 6. C. 5, 16, 3.
 ὑγιαίνειν C. 5, 16, 3.
 ὑγραίνειν C. 5, 13, 3.
 ὑγρασία μυξώδης 3, 13, 2. οί-
 νωδης 3, 13, 6. ἄερος C. 5,
 11, 2.
 ὑγρὸς ὁπὸς 1, 2, 3. ὑγρῶν δι-
 αίσεις 1, 4, 2. σύμφυτον 1,
 8, 1. τὰ σαρκῶδες ὑγρὸν 1,
 11, 6. τὰ ὑγρά κάλλιον ἀπὸ
 τῶν ἄνω βλαστάνει C. 3, 5, 3.
 τὸ ὑγρὸν ὅλη τῶν χυμῶν C. 6,
 7, 1. — 1, 2, 1. 4, 1, 10, 9.
 C. 3, 15, 3. 1, 2, 3.
 ὑγρότης ἢ οἰκεία τῶν φυτῶν
 9, 1, 1. C. 6, 11, 16. 4, 13,
 5. 4, 15, 4. 5, 9, 2. οἰκεία
 σύμφυτος C. 5, 17, 2. σύμ-
 φυτος 1, 2, 4. ἅπαντα ὅ. κατὰ
 τὴν ἰδίαν φύσιν δένδρον καὶ
 φυτοῦ 1, 12, 2. ἐν τοῖς περι-
 καρπίοις κατεργασίαν λαμβάνει
 1, 12, 2. αἰτία τῆς ἀποβολῆς
 τῶν καρπῶν C. 2, 9, 4. ἢ ὅ.
 ὅλη τῷ θερμῷ πρὸς τὴν σῆψιν
 C. 3, 22, 3. ἢ τῶν δένδρων
 ὅ. ἔχει διάφορα εἶδη 1, 12, 2.
 ἀνώνυμος 1, 2, 5. γλίσχρα 1,
 6, 5. C. 1, 7, 4. σπώδης 1,
 12, 2. C. 6, 6, 5. πιττώδης
 1, 12, 2. ἐλαιώδης 5, 9, 8.
 ὕδαρης 1, 12, 2. C. 1, 17, 3.

δορμεία 1, 12, 2. ἐνώδης 1,
 12, 2. κούφη C. 1, 7, 4. λι-
 παρά C. 1, 7, 4. λεπτή C. 1,
 17, 3. κομμιδώδης C. 5, 10,
 2. φθαρτική C. 4, 16, 3. γό-
 νιμος C. 1, 4, 4. 1, 6, 1. 1,
 11, 3. 4, 16, 3. 5, 4, 3. ἐμ-
 βιος C. 1, 1, 3. — 3, 13, 2.
 C. 2, 9, 10.
 ὑδαρῆς 9, 1, 1. 5. C. 2, 15, 3.
 2, 16, 1. 3, 1, 3. 6, 12, 3.
 6, 14, 2.
 ὑδάτιον C. 2, 9, 9.
 ὑδάτωδης 5, 1, 4. 5, 3, 4.
 C. 6, 6, 8. 6, 8, 2. 6, 14, 2.
 ὕδρον ὑπόγειον 1, 6, 9. — 1,
 1, 11. 1, 6, 5. 12.
 ὑδρεία 2, 6, 3. C. 3, 9, 2.
 ὑδρεύειν 2, 6, 3. C. 3, 6, 6.
 ὕδρενσις C. 3, 8, 5. 3, 19, 1.
 ὕδρηλος 7, 14, 1.
 ὕδρος μεταβάλλει εἰς ἔχιν 2, 4, 1.
 ὕδρωψ 7, 6, 2.
 ὕδωρ ὕδατος σηπομένον καὶ
 μίξιν λαμβάνοντος πρὸς τὴν
 γῆν γεννᾶται φυτὰ 3, 1, 4.
 βλάπτει τὴν ἀνθήσιν τοῦ θύ-
 μου 6, 2, 3. ἥρινα καιριώτατα
 πᾶσιν 8, 6, 6. παρακαιρότατα
 τὰ περὶ τὰς ἀνθήσεις C. 2, 2,
 2. τὰ ὑπὸ γῆς C. 2, 19, 4.
 qualis mixtio sit utilis C. 2, 6,
 3. ῥυτόν 2, 2, 11. C. 2, 6, 3.
 ἐπύρρυνον 5, 9, 5. C. 3, 8, 3.
 ναματιαῖον 2, 2, 11. 8, 7, 3.
 C. 1, 19, 5. 2, 5, 5. 2, 6, 3.

- ἐκ διῶς 2, 6, 5. 7, 5, 2. 8, 7, 3. C. 1, 19, 5. 2, 6, 1. 3, 8, 3. 3, 9, 5. 6, 8, 7. οὐράνιον 4, 7, 8. C. 2, 4, 4. 2, 5, 5. 3, 8, 3. 3, 11, 3. 4, 12, 5. 5, 10, 5. 6, 18, 5. κατὰ κεφαλῆς 4, 10, 7. C. 6, 18, 10. ἐκ τῶν ὀχετῶν 7, 5, 2. C. 6, 8, 2. ὀχετευόμενον C. 3, 8, 3. πηγαῖα 9, 4, 8. φρεσιν αἶον C. 2, 6, 3. ὄμβριον, λιμναῖον, στάσιμον ibd. ὕδατα πρῶτα 6, 8, 3. C. 1, 10, 5. 2, 4, 11. εὐκαιρα 8, 7, 6. ὥραία C. 2, 2, 1. πάρωρα C. 4, 13, 4. ἀάρια C. 2, 2, 2. θερυνά C. 1, 13, 8. χειμερινά C. 2, 2, 1. 2, 4, 10. ἐπὶ τῷ ἄστρῳ C. 3, 4, 1. ὄφιον 8, 8, 1. βόρεια, νότια, C. 2, 2, 3. νυκτερινά C. 2, 6, 1. ἐπύγεια C. 2, 5, 1. πότιμα, ψυχρά, ἀλνκά 7, 5, 2. C. 2, 5, 1. λεπτομερές, ἀδμον, ἄχυνμον, διειδές C. 6, 19, 2. παιδογόνον 9, 18, 10. πιτῶδες 3, 1, 6. C. 1, 5, 1.
- ὕελα κόπρος 2, 7, 4. C. 2, 14, 2. 3, 9, 3.
- ὑεσθαι 8, 11, 3. 8, 6, 6. 9, 4, 8.
- ὕετος 6, 4, 4. πρῶτοι 7, 7, 3. ἥρινοι C. 2, 1, 4. C. 6, 17, 6.
- ὕλη opp. εἶδος καὶ μορφή 1, 12, 2. ὕλης πλήθος C. 1, 10, 3. ἐκάστω ἐκ τῆς οἰκείας ὕλης ἡ τροφή C. 5, 10, 5. ἡ ὕγρότης ὕλη τῷ θερμῷ πρὸς τὴν σῆψιν C. 3, 22, 3. περιτωματικὴ C. 1, 14, 3. C. 4, 3, 4. 6, 7, 1. 6, 6, 8, 3. 6, 12, 5. 6, 17, 12.
- ὕλη ἄγρία 1, 9, 2. 4, 5, 3. αὐτοματῇ μεταβλαστάνει 2, 4, 4. διαφορὰ ὕλης 5, 3, 1. νανπηγήσιμος 4, 5, 5. 5, 7. οἰκοδομικὴ ibd. δύσεργος εὐεργος 5, 1, 1. 11. νεόκαντος C. 6, 17, 7. — herbae sylvestres C. 3, 20, 7. 3, 21, 4.
- ὕλημα τὰ ἄλλα opp. δένδρα 1, 10, 6. 4, 5, 1. ἐλάττονα 3, 3, 6. ἴδια 4, 3, 11. —ων δυνάμεις 9, 18, 1. — 1, 5, 3. 1, 6, 2. 7. 3, 18, 1. 4, 4, 5. 12. 4, 6, 1. 4, 10, 1. 5, 9, 3. 9, 16, 4. C. 1, 3, 5. 1, 10, 6. 3, 1, 1. 6, 12, 10. 6, 14, 6. 6, 17, 9.
- ὕληματικά C. 6, 11, 10.
- ὕλικός C. 6, 6, 5. 6, 11, 1.
- ὕλομανεῖν C. 3, 1, 5.
- ὕλοτόμος 3, 9, 3.
- ὕλώδης C. 5, 14, 5. 6, 17, 9.
- ὕμενωδης C. 1, 7, 4. 1, 19, 1.
- ὕμην σπέρματα ἐν ὕ. 1, 11, 1. δερματικός 1, 11, 5. λεπτός C. 1, 17, 4. — 4, 10, 3. 6, 6, 9. C. 1, 19, 2.
- ὕπαλθριος 4, 5, 3. 4, 11, 6. 5, 7, 6. 9, 18, 1. C. 1, 17, 3. 4, 12, 9.
- ὕπακούειν C. 1, 15, 1. 2, 12, 1. 5, 4, 2. 5, 12, 9.
- ὕπάργιλος γῆ 9, 4, 8.
- ὕπαροῦν 8, 11, 8. C. 3, 20, 8.
- ὕπεναντίος 5, 1, 3.
- ὕπεράλγειν 4, 8, 10. 4, 6, 8. 6, 6, 4. C. 2, 7, 2. 6, 16, 7.
- ὕπερβάλλειν 8, 2, 9. 9, 7, 1. C. 5, 12, 1.
- ὕπερβλαστάνειν C. 1, 20, 6.
- ὕπερβλαστής C. 1, 20, 6.
- ὕπερβολὴ C. 5, 8, 3. 5, 12, 1. 5, 14, 8.
- ὕπεργάζεσθαι 3, 1, 6.
- ὕπερρίθειν C. 2, 18, 2.
- ὕπέρινος 9, 14, 2.
- ὕπερίσχειν C. 1, 15, 3.
- ὕπερισχύειν C. 3, 18, 2.
- ὕπερκαρκεῖν C. 2, 11, 2.
- ὕπερομβρίαι C. 5, 3, 7.
- ὕπερπαχύνειν C. 5, 11, 3.
- ὕπερπυρος C. 1, 21, 5.

- ὑπερτείνειν 4, 13, 1. 7, 5, 5.
 8, 11, 5.
 ὑπερτοκεῖν C. 2, 11, 4.
 ὑπερϑύρος 3, 13, 4. 9, 4, 7.
 ὑπερῶν C. 1, 7, 2.
 ὑπῆνεμος C. 3, 6, 9.
 ὕπνος 9, 9, 1. 9, 20, 4.
 ὑπνώδης στρύχνος 9, 11, 5.
 θάνατος 9, 13, 4.
 ὑπόβαθρον 5, 7, 6.
 ὑποβάλλειν 2, 5, 3. μέρος τι
 φυτοῦ C. 3, 5, 4.
 ὑποβιβρώσκειν 4, 7, 5.
 ὑπόγλισχρος 7, 13, 1.
 ὑπόγυιος C. 1, 13, 10. 5, 4, 3.
 ὑποδεῆς 3, 7, 1.
 ὑποδεικνύναι 9, 15, 1.
 ὑποζύγια 4, 8, 14. 7, 5, 1. C.
 2, 17, 6.
 ὑπόθεσις 2, 6, 11. 4, 13, 4.
 C. 4, 4, 1. 6, 5, 3. 6, 19, 1.
 ὡς πρὸς ὑ. λεγόμενον C. 1, 2,
 2. ὡς καθ' ὑ. θεωρεῖσθαι C.
 1, 13, 2. ὡς ἐξ ὑ. εἰρησθαι C.
 2, 5, 5.
 ὑποκαθαίρειν 7, 12, 3.
 ὑποκαταβαίνειν 4, 8, 10.
 ὑπόκεισθαι C. 3, 4, 1.
 ὑποκείμενος καρποὶ 1, 12, 2.
 C. 1, 6, 10. 2, 14, 4. 2, 17,
 10. 5, 2, 1. 6, 2, 2. 6, 4,
 4. 5. 6, 6, 7. 6, 9, 2. 6,
 17, 12.
 ὑποκονίειν βότρυν 2, 7, 5.
 ὑποκόνις C. 3, 16, 3.
 ὑποκόπτειν 3, 18, 9.
 ὑπολαῖς C. 2, 17, 9.
 ὑπολαμβάνειν C. 3, 3, 2.
 ὑπόλειμμα C. 1, 11, 3. 5, 1,
 5. 5, 15, 6.
 ὑπόλειψις C. 5, 1, 11.
 ὑπολείπειν 1, 2, 4.
 ὑπολιπῆς 3, 13, 2.
 ὑπόλεπρος 3, 14, 2.
 ὑπόλευκος C. 2, 4, 3.
 ὑπολίπαρος 3, 12, 9.
 ὑπολοπαῖν 5, 1, 4.
 ὑπομονή C. 5, 16, 3.
 ὑπονεάζειν 3, 1, 6.
 ὑπόξανθος ῥίζα 9, 12, 2.
 ὑποπαράβορρα δένδρα 5, 1,
 11.
 ὑποπέλιος φλοιὸς 3, 11, 1.
 ὑπόπετρος γῆ C. 3, 20, 5.
 ὑπόπικρος 9, 11, 3.
 ὑποπίπτειν C. 3, 12, 3. 4,
 6, 9.
 ὑπόπρεμνος 2, 1, 3.
 ὑποπτίσσειν 4, 8, 14.
 ὑπόριζος 2, 1, 3. φυντετη-
 ρία 2, 5, 3. 4. παραφνας C.
 1, 2, 2. — C. 1, 8, 1. 3, 5, 3.
 ὑποσήπειν C. 6, 10, 2.
 ὑποσκάπτειν 2, 7, 5.
 ὑπόσκιος καρπὸς C. 1, 17, 3.
 ὑπόστασις 9, 8, 3. κολλώδης
 C. 5, 16, 4. γεώδης C. 6, 7, 4.
 ὑποστρόγγυλος ῥίζα 8, 8, 5.
 ὑποτίλλειν 2, 7, 5.
 ὑποτομή 9, 2, 7.
 ὑποφαίνειν καρπὸν 3, 5, 6.
 3, 12, 4. 7, 13, 9. C. 5, 1, 2.
 ὑποφῆρειν 9, 14, 4.
 ὑποφύεσθαι 3, 13, 2. 4, 15,
 2. C. 1, 11, 8.
 ὑπόφυσις 4, 15, 1.
 ὑποφυντεύεσθαι C. 3, 10, 5.
 ὑποχοιρὶς 7, 7, 1. 7, 11, 4.
 ὕπτιος τὰ ὑ. τῶν φύλλων 1,
 10, 1. 2. 3, 14, 2. C. 2, 19,
 2. καρποῦ φοίνικος 2, 6, 1.
 ἄμπελος ὑ. τηθηδα 4, 14, 6.
 C. 5, 9, 13. τόποι C. 5, 12, 7.
 ὕπτιότης ποιᾷ τὸ πραγὲς 1,
 10, 2.
 ὑπάπια 9, 20, 3.
 ὑπῶρεια C. 3, 6, 7.
 ὕστερα 9, 20, 4. C. 3, 2, 6.
 ὕστερεῖν C. 3, 24, 2.
 ὕστερον τὸ 1, 2, 7. C. 5,
 1, 10.
 ὕφαμμος 1, 6, 12. 6, 5, 2. 8,
 11, 8. C. 2, 16, 8. 4, 7, 3.
 ὕφαπτειν 9, 3, 2.

ὑφειμένον τὸ 6, 14, 12.
 ὑφέαρ 3, 16, 1. C. 2, 17, 1.
 ὑφήγηται 1, 2, 3.

ὑφίστασθαι 3, 15, 4. C. 6,
 16, 5.
 ὑψηλοφυής 3, 12, 3.

Φ.

Φακὸς 2, 4, 2. 3, 15, 3. 3,
 17, 2. 4, 4, 9. 10. 8, 1, 4.
 8, 3, 2. 8, 3, 4. 8, 5, 2. 8,
 8, 4, 6. C. 4, 12, 1. 7. 4, 15,
 2. 4. 5, 6, 11. 5, 15, 5. 6,
 9, 3.

φαλάγγιον 8, 10, 1. 9, 11, 1.
 φαντασία C. 5, 1, 6.

φαραγγῶδες ἢ ὅστρος 3, 10, 3.
 φάραξ 9, 5, 2.

φάρμακον ἐναιμον 4, 7, 2. λυ-
 τικόν 9, 16, 5. διαφοραὶ C. 6,
 13, 4. πλεῖστα ἐν τοῖς ὄρεσι
 C. 6, 13, 5. ἐν φαρμάκον μέ-
 ρει C. 3, 10, 3. ... λόγῳ C.
 6, 12, 7. — 9, 14, 1. 2. 9, 15,
 2. 9, 17, 1. 2. C. 6, 13, 3.

φαρμακοποιὸν ἔθνος 9, 15, 1.

φαρμακοπώλης 6, 2, 5. 9,
 17, 1. 2. 9, 18, 4. 5.

φαρμακῶδης ρίζαις καὶ ὁποις
 4, 5, 1. τοποι 4, 5, 2. 9, 15,
 1. 4. δυνάμεις C. 6, 13, 5.
 ρίζαι 7, 9, 3. 9, 8, 1. γάλα
 9, 15, 4. χυμοὶ C. 6, 4, 6. —
 4, 2, 8. 7, 12, 2. 9, 1, 3.
 9, 7, 2. 9, 8, 1. 9, 14, 4.
 C. 2, 1, 3. 6, 11, 14. 15. 6,
 12, 2. 6, 13, 1.

φάσαννον = ξίφος, radix edulis
 7, 12, 3. 7, 13, 1. 4.

φάσκον 3, 8, 6.

φανλία 2, 2, 12. C. 6, 8, 3. 5.
 φελλόδρους describ. 3, 16, 3.

1, 9, 3. 3, 3, 3.

φελλὸς 1, 2, 7. 1, 5, 2. 4. 3,
 17, 1. 4, 15, 1. 5, 3, 6.

φέως = στοιβή, ἀκανθώδης 6, 1,
 3. 6, 4, 1. 6, 5, 1.

φηγὸς γένος δρυὸς 3, 8, 2.
 βλάστησις 3, 4, 2. ὀρεινόν 3,

3, 1. lignum 3, 8, 2. 5, 1, 2.
 fructus 3, 8, 2. 3. vetustae ad
 Jliam 4, 13, 2.

φήμη 4, 13, 2.

φθαρτικὸς C. 6, 5, 3.

φθελὸς ἐξ αἵματος διαφθαρέντος
 C. 2, 9, 6.

φθερίζεται τὰ φντὰ ὑπὸ τοῦ
 ὁμοίου διὰ τὴν ὑπερβολὴν C.
 1, 21, 5.

φθειροποιὸς πίτυς 2, 2, 6.

φθινόπωρον 4, 7, 4. 5, 1, 4.
 C. 6, 20, 4.

φθίσις C. 4, 3, 4.

φθορὰ φθορᾶς ἀρχαὶ C. 2, 11,
 6. αἴτια C. 4, 2. 2. δένδρων

ab externa vi 4, 14, 11 - 14. a
 partium iactura 4, 15. a radi-
 cibus praecisis 4, 16, 5. ὅλη
 C. 4, 6, 2. σπέρματος C. 4, 4,
 8. 5, 18. 1. ἡ ὅλης ἢ εἰς
 καρπογονίαν C. 5, 8, 2. γίνε-
 ται ταῖς ὑπερβολαῖς 5, 14, 8.
 βίαιοι 5, 16, 1. τέλεια 5, 17,
 4. ἐκστατικὴ 6, 7, 5. — C. 2,
 16, 2. 2, 17, 9. 4, 4, 5. 4,
 12, 6. 5, 6, 3. 5, 8, 1. 5.
 11. 5, 15, 3. 5, 17, 1. 6, 17, 8.

φιληδεῖν 9, 16, 1.

φιλόζωος 3, 12, 9. 7, 13, 4.

φιλόθερμος C. 2, 3, 3.

φιλόκοπος 2, 7, 1. 6, 7, 6.
 7, 1, 8. 7, 5, 1. 4.

φιλόσκεπα δένδρα C. 2, 7, 3.

φιλόσκια 6, 7, 6. C. 3, 7, 1.

φιλόψυχρα 3, 2, 4. 3, 3, 2.
 4, 1, 3. 4; 5, 1. C. 2, 3, 3.

φίλτρα 9, 9, 1. 3.

φίλυδρα 2, 7, 1. 3, 1, 1. 3,
 2, 4. 4, 5, 6. 4, 8, 1. 4, 13,
 3. 6, 7, 6. 7, 1, 8. 7, 5, 1.

φιλόκη ἄγριον αἰφύλλον 1, 9, 3, 3, 3, 3. ὄρεινόν 3, 3, 1. βλάστησις 3, 4, 2. fructif. 3, 4, 4. lignum 5, 6, 2. 5, 7, 2.
 φίλνυα φλοιός 1, 5, 2, 5. στρέφει τὰ φύλλα 1, 10, 1. C. 2, 19, 1. καρπὸς ἄβρωτος 1, 12, 4, 3, 4, 6. C. 6, 12, 7. ὄρεινόν 3, 3, 1. φιλόφυκρον 4, 5, 1. C. 2, 3, 3. ἄρρην καὶ θήλειαν 3, 10, 4. num sit καρχυφόρος 3, 5, 7. lignum 5, 3, 3. 5, 5, 1. 5, 6, 2. 5, 7, 5. — 3, 4, 2. 3, 11, 1. 3, 13, 1. 3, 17, 5. 4, 4, 1. 4, 8, 1. 4, 15, 1. 5, 1, 2. 5, 3, 3. 5, 9, 7. C. 1, 6, 7. 1, 22, 5.
 φίλνυα 1, 9, 3. 3, 3, 3.
 φλέγμα 9, 11, 9.
 φλέψ 1, 2, 1. 3, 6. 1, 10, 2. 3, 10.
 φλέως inter λοχυμάδην 4, 8, 1. ἀμφίβιος 4, 10, 6. in lacu Orchomenio 4, 10, 1. describ. 4, 10, 4. pars subradicalis edulis 4, 10, 7. 4, 11, 12.
 φλόγινον τὸ ἄγριον 6, 8, 1.
 φλοῖξιν 3, 16, 3. 9, 20, 4.
 φλοιορραγῆς 4, 15, 2. C. 3, 18, 3.
 φλοιός defin. 1, 2, 6. differentiae 1, 5, 2. 3, 10, 1. in foliis 1, 10, 9. in floribus 1, 10, 10. cortice abstracto arbores moriuntur 4, 15, 1. κύριος, ἐπιπολῆς 4, 15, 1. quibus arboribus detrahatur 5, 1, 2. C. 3, 18, 3. 5, 17, 1. — 1, 2, 1. 3, 17, 1. 4, 6, 9. 9, 5, 1. 3. — C. 5, 15, 6.
 φλοῖσμός 5, 1, 1.
 φλοιώδης ῥίζα 1, 6, 7.
 φλόμος μέλαινα 9, 12, 3.
 φλόξ inter στεφανωτικά 6, 6, 2. 11.
 φλόξ flamma 5, 9, 3. 8.
 φόβη inflorescentia oryzae 4, 4, 10. fructus κεγχρωδῶν 8, 3, 4. καλαμώδης ἀπόχυσις 8, 3, 4.

φοινικοῦς ξύλον 3, 10, 2. καρπὸς 9, 15, 5. — 3, 13, 7. 4, 6, 9, 10.
 φοῖνιξ ἡμερον αἰφύλλον 1, 9, 3. φλοιός 1, 5, 2. μήτρα 1, 6, 2. ξύλον 1, 5, 3. 5, 3, 6. 5, 6, 1. φύλλα 1, 10, 5. 1, 14, 2. αὐξητικὸς εἰς μῆκος 1, 9, 1. C. 3, 7, 4. μακροστελέχης καὶ μονοφυῆς 2, 6, 9. ἐν τῷ ἄνω πᾶν τὸ ζωτικόν 1, 14, 2. ὀλιγόκλαδος 1, 5, 1. ἐγκέφαλος 6, 4, 11. C. 1, 2, 3. 5, 16, 1. σπάθη 2, 6, 6. καρπὸς 1, 21, 1. 1, 14, 2. 2, 6, 4—7. 2, 8, 1. 4, 4, 13. — ὧν γένεσις C. 1, 20, 2. σπέρμα 1, 11, 1. 3. C. 1, 9, 1. 1, 19, 2. 4, 2, 1. πρόσφορον τὸ ἀλυκόν C. 2, 5, 3. φιλόθερμον C. 2, 3, 3. δυσανεῆς C. 1, 8, 4. quomodo φύεται 2, 2, 6. 4, 4, 2. C. 1, 2, 1. 3. φντεία 2, 6, 1. θεραπεία 2, 6, 2—5. C. 3, 17, 1. ὀλυνθάζουσιν 2, 8, 4. C. 2, 9, 15. nutritio 4, 3, 7. ἐπικοπή emoritur 4, 16, 1. C. 5, 17, 3. usus 2, 6, 6. 9, 4, 4. γέννη 2, 6, 6. 7. 3, 13, 7. 4, 1, 5. ἄρρην, θήλυν 1, 13, 5. 2, 6, 5. 3, 18, 1. quae loca inhabitat 1, 4, 3. 2, 6, 2. in Graecia ἀκαρκος 2, 2, 8. 3, 3, 5. Cypro 2, 6, 7. Babyloniam optima 2, 6, 2. 3, 3, 5. C. 2, 3, 7. Libya 2, 6, 2. 4, 3, 5. Aegypto 2, 6, 2. 7. 9. 4, 3, 1. 4, 2, 7. Phoenicia 2, 6, 2. Syria optima 2, 6, 2. 5. 7. C. 2, 3, 7. Creta διφνεῖς 2, 6, 9. India 4, 4, 8. Gedrosia fructus crudi letiferi 4, 4, 13. ins. Tylo 4, 7, 8. Delo 4, 13, 2. φοῖνιξ marina 4, 6, 2. describ. 4, 6, 10.
 φοῖνιξ φύτα ἐν τῷ αὐλῶνι τῆς Συρίας 2, 6, 5.

- φολίδωτα μόρια τῇ τάξει 3, 5, 6. 7.
 φόνος=ἀτρακτύλις 6, 4, 6.
 φονώδης ὁσμή 6, 4, 6.
 φορὰ 3, 15, 1. 5, 3, 5. νεανική C. 1, 17, 2. καρπού C. 3, 14, 5. συνεχῆς C. 5, 1, 9.
 φορὰς 4, 16, 2.
 φορμός 2, 6, 11.
 φορὸς γῆ C. 3, 20, 3.
 φράττειν 9, 5, 2.
 φρέαρ 5, 6, 5.
 φρεατίζων ὕδωρ C. 2, 6, 3.
 φρίσσειν πεφρικότα φύλλα 3, 9, 4. .. κῶνος 3, 9, 5.
 φρύγανον defin. 1, 3, 1.
 φρυγανικά 1, 3, 6. 1, 5, 3. 1, 6, 5. 1, 9, 4. 1, 13, 3. 3, 1, 3. 6, 1, 1. 6, 6, 1. 7, 2, 3. C. 2, 2, 2. 3, 7, 12. 3, 19, 1.
 φρυγανώδη 1, 3, 4. 2, 1, 3. 2, 2, 1. 6, 6, 2. 9, 5, 2.
 φρύγειν 7, 13, 3.
 φύκιον 4, 7, 3.
 φῦκος 4, 6, 2. 5.
 φυκώδης 4, 7, 6.
 φυλακή C. 4, 11, 10.
 φυλλάκανθος 1, 10, 6. 7. 6, 1, 3. 6, 4, 1. 6, 5, 3. 7, 8, 3.
 φυλλικός 3, 5, 5. 3, 7, 5. 3, 18, 11.
 φυλλοβολεῖν 1, 9, 3. 6. 7. 3, 12, 7. 3, 17, 1. 8, 7, 3. C. 1, 21, 7. 3, 15, 1.
 φυλλοβολία 1, 9, 6. αἰτία τῆς φ. C. 2, 9, 7.
 φυλλοβόλος 1, 3, 5. 1, 4, 2. 1, 9, 3. 1, 14, 3. 3, 2, 1. C. 1, 11, 6. 2, 17, 2. 2, 18, 1.
 φυλλομανεῖν 8, 7, 4.
 φύλλον compositio 1, 10, 9. ἐπιγινόμενα κατ' ἐνιαυτὸν 3, 7, 3. τῷ καρπῷ φυλακὴν παρέχει 1, 20, 2. differentiae 1, 10. 7, 9, 1. infinitae 6, 1, 4. positio 1, 10, 2. 7. 8. 6, 2, 8. 7, 9, 3. 7, 14, 1. nutritio 1, 10, 3. σχήματα 1, 10, 5. 6. ὅλον φύλλον 3, 11, 3. τὰ καθ' ἑκαστον 3, 11, 3. 3, 13, 5. στρεφόμενα C. 2, 19, 1. ἀπογωνιούμενα 2, 16, 4. καρποφόρα 1, 10, 8. κεκλιμένα 3, 9, 3. 4. 3, 14, 2. πεφρικότα 3, 9, 4. κεντητικά 3, 9, 6. ἐπεστραμμένα 3, 9, 3. 6. ἐπικανθίζοντα 3, 10, 1. 6, 4, 1. ἀσχιδὲς 3, 14, 1. ἀκροσχιδὲς, μεσοσχιδὲς 3, 11, 1. πολυσχιδὲς 6, 2, 8. 6, 5, 1. εἰς ὅξυ συνηγμένον 3, 10, 11. ἐπικεχαραγμένον 3, 10, 3. 6, 2, 5. ἀνχηρόν 3, 9, 4. 6, 2, 5. τριχωδὲς 6, 2, 8. στενόν 6, 6, 10. 8, 7, 1. περιφερὲς 7, 4, 4. 8, 3, 1. ἀγωνότερον 7, 6, 2. μονόκλωνον 9, 18, 8. δασύ 8, 7, 1. 7, 4, 6. μανόν 7, 4, 6. σῦλον ibid. δερματώδες 6, 2, 1. σαρκώδες 3, 13, 5. λιπαρόν 3, 15, 4. 6, 2, 6. 8, 7, 1. περιττὰ 3, 12, 7. κωρνωκάδης 3, 15, 4. δρυάδης 3, 16, 1. ἀγνώδης 3, 18, 4. πρινώδης 4, 14, 1. ἀσφοδελώδες 6, 6, 9. σκολυμῶδες 7, 4, 5. ὠκιμῶδες 7, 7, 2. καλαμῶδες 7, 13, 1. σικνωδὲς 7, 13, 1. κιχοριῶδες 9, 16, 4. σκυλλῶδες 9, 18, 3.
 φύλλον ἀρρενόγονον θηλύγονον 9, 18, 5.
 φύλλον σπέρμα σιλφίου 6, 3, 1. 4.
 φυλλορροεῖν 3, 11, 3. 3, 12, 5. 3, 13, 5. 9, 8, 2. C. 1, 11, 6. 2, 19, 2.
 φυλλορροία 3, 13, 4. C. 2, 19, 2.
 φυλλορροεῖν C. 3, 9, 2.
 φυλλώδης σπέρμα 7, 3, 2. ἀνθη 8, 3, 3. δυνάμεις 9, 8, 1.
 φῦμα 9, 11, 1.

φῦσα 9, 9, 2.
 φύσησις 5, 9, 3.
 φύσιγξ in σκορόδφ 7, 4, 12.
 φυσικός διαφοραὶ 8, 4, 4. φ.
 καὶ οἰκία C. 1, 16, 13. φ.
 καὶ αὐτόματον C. 2, 1, 1. φυ-
 σικῶς opp. ἐκ θεωρακείας C. 2,
 16, 1. — C. 3, 3, 2. 6, 4, 2. 6.
 φυσικός C. 4, 4, 7. 4, 6, 4.
 4, 16, 3.
 φυσιολόγοι 3, 1, 4. C. 6, 3, 5.
 φύσις ἀρχὴ ἐν ἀπασιν ἡ φ. C.
 6, 3, 3. 6, 17, 10. ἐν αὐτῇ
 τὰς ἀρχὰς ἔχει C. 1, 16, 10.
 τὸ αὐτόματον μὴνύει τὴν φύ-
 σιν C. 2, 7, 1. αἰεὶ πρὸς τὸ
 βέλτιον ὀρμᾷ C. 1, 16, 11. οὐ-
 δὲν ποιεῖ κατὰ μέρος C. 1, 2,
 4. ..μάτην C. 1, 1, 1. τὸ
 ἔθος ὥσπερ φ. γέγονε C. 2, 5,
 5. 3, 8, 4. 4, 11, 5. συνα-
 κολουθεῖ τῇ ὥρᾳ 7, 2, 9. opp.
 τόπῳ 1, 8, 1. 1, 9, 5. opp.
 πηρώσει 1, 8, 4. πρῶτερα τὰ
 τῆς φ. C. 2, 1, 1. — φύσις φύ-
 τῶν 1, 1, 1. C. 4, 4, 10. δέν-
 δρου C. 1, 18, 5. γένους 3,
 18, 1. τόπων 3, 3, 5. θερ-
 μοῦ 1, 19, 4. αἴρος καὶ ἐδά-
 φους C. 2, 14, 2. φύσεως με-
 ταβολὴ καὶ ἔκστασις C. 3, 1, 6.
 κρᾶσις C. 2, 3, 4. τὸ συγγενὲς
 C. 2, 7, 1. παραλλαγὴ C. 2,
 7, 2. ὀρμῇ C. 2, 19, 4. 2, 10,
 2. — τὸ ἴδιον τῆς φ. 3, 3, 1.
 τὸ κυριώτατον C. 2, 11, 1. τὸ
 οἰκεῖον C. 2, 16, 8. τὸ ἐνδεὲς
 C. 3, 20, 2. τὸ πολὺ C. 4, 7,
 2. — ἰδίᾳ 1, 1, 2. 1, 10, 3.
 1, 12, 4. C. 1, 8, 2. 1, 18,
 4. 4, 11, 2. 6, 12, 5. ἐκά-
 στον 2, 7, 2. C. 1, 21, 3. C.
 4, 9, 2. ὅλη 1, 2, 1. 1, 12,
 2. 2, 3, 3. 3, 2, 3. C. 2, 2,
 2. 3, 17, 7. σύμμετρος πρὸς
 τὴν ὥραν C. 1, 10, 3. οἰκία
 C. 6, 12, 2. ὑποκειμένη C. 6,

6, 7. 6, 12, 5. 6, 16, 8. τε-
 λειοτάτη καρπὸς 7, 9, 1. ζωο-
 ποιὸς C. 2, 9, 6. 3, 22, 3. τὸ
 κατὰ φύσιν C. 1, 16, 10. 4,
 4, 6, 4, 6, 7. 3, 11, 1. παρὰ
 φ. 2, 3, 2. 2, 5, 7. 3, 11, 1.
 4, 14, 6. C. 4, 4, 6. 4, 6, 7.
 4, 11, 7. 5, 1, 1. 5, 1, 2 sqq.
 5, 6, 11. — ἡ πᾶσα φ. i. e.
 totum plantae corpus C. 6, 6, 2.
 φύσεις i. e. genera aut familiae
 plantarum σιτηρὰ 6, 1, 1. στε-
 φανωματική 6, 6, 1. φρυγα-
 νική 6, 1, 4. 6, 6, 2. ἐπέτεια
 6, 6, 2. δένδρων C. 4, 4, 1.
 μία i. e. unum genus 9, 16, 2.
 C. 2, 17, 1. 3, 10, 8. 5, 5,
 4. διαιρετέον τὰς φ. C. 1, 16,
 13. — 1, 5, 5. 1, 6, 4. 12.
 1, 10, 2. 2, 1, 2. 3, 18, 1.
 6, 3, 1. C. 1, 16, 13. 1, 20,
 1. 5. 1, 22, 2. 2, 3, 7. 2,
 4, 1. 7. 2, 11, 2. 2, 13, 5.
 2, 15, 3. 2, 16, 7. 3, 1, 1.
 3, 7, 7. 3, 16, 2. 4, 1, 3. 5,
 15, 1. 6, 4, 2. 6, 8, 5. 6,
 10, 9.
 φυτεία 1, 8, 2. ποιοῦσι δια-
 φορὰς 2, 5, 1. μεταβολαὶ κατὰ
 φ. 2, 2, 11. περίκομος 3, 8,
 4. πυκνὴ μακρὰ C. 1, 8, 3.
 modi et rationes C. 1, 1 — 6.
 ἑαρινή C. 1, 6, 3. μετοπωρινή
 C. 1, 12, 2. 3, 4, 1. — 1, 8,
 2. 2, 6, 1. 3, 10, 3. 6, 7, 1.
 C. 3, 3, 2. 3, 4, 4. 3, 20, 7.
 5, 15, 3. 5, 17, 6.
 φυτεύειν 2, 5, 5. 7, 13, 4.
 ἀπὸ θαλάσσης 9, 1, 4.
 φύτευμα C. 3, 5, 2. 3, 11, 5.
 3, 24, 1.
 φυτευτήριον 2, 2, 4. 2, 5, 3.
 2, 6, 12. C. 3, 3, 1. 3, 5, 1.
 2, 3, 6, 3.
 φυτὰ γενέσεις αὐτόματοι 3, 1.
 εἰς ἄλλο μεταλλάττεσθαι C. 2,
 16, 6. σύμβια ἀλλήλοις C. 2,

μῆ ἐν γῇ *δυναμένα* βλα-
 ρειν C. 2, 17, 1. differt ab
 ali C. 4, 11, 9. οὐσία φν-
 C. 6, 4, 3. 6, 6, 3. τὸ
 ἥλιον θερμὸν μάλιστα φν-
 οἰκεῖον C. 6, 7, 1.
 = φντεντήρια 2, 5, 1.
 πρεμνα 2, 5, 4. ἀμπέλου

C. 1, 12, 9. 2, 15, 1. 2, 18,
 1. 3, 13, 1. 3, 15, 4. τὸ
 φυτόν ἀσθενές C. 3, 5, 2. C.
 5, 9, 1.
 φνταουργία C. 3, 7, 5.
 φωκίς ἀπιος C. 2, 15, 2. 5.
 φωνασκία 9, 9, 2.

X.

ξοκοπεῖσθαι 4, 14, 1.
 , 8, 3.
 ξοκοπία C. 5, 8, 2.
 ξνη 9, 1, 2. 9, 7, 2. 9,
 .
 τός 3, 18, 9. 4, 16, 5.
 εἰος ἀκανθῶδες 6, 4, 3.
 εὐς 5, 9, 3.
 ἔβατος 3, 18, 4.
 ἰδάφνη 3, 19, 13.
 ἰδρυς 9, 9, 5.
 ἱκανλος 6, 5, 2. C. 2,
 2.
 ἰλέων ἀκανθῶδες 6, 4, 3.
 9, 12, 1. 9, 14, 1.
 ιρριφεῖς palma in Sici-
 a Creta 2, 6, 11.
 ισχιδές C. 4, 14, 4.
 γμός φύλλον 3, 10, 3. 3,
 3. 3, 12, 7. 3, 13, 5. 3,
 6.
 δρα 9, 11, 5.
 κίας κάλαμος 4, 11, 1.
 ξ 2, 1, 2. 4. C. 1, 12, 9.
 , 4.
 σσειν φύλλον κεχαραγμέ-
 3, 10, 5. 3, 15, 1.
 α C. 6, 5, 5.
 ος 3, 8, 5. 3, 12, 5. 3,
 4. ξύλα 5, 3, 3. γῆ C.
 , 1. 3, 17, 3.
 ἰπὰ σπέρματα ἐν λοβῷ 1.
 2. 8, 3, 4. radix 1, 6, 3.
 4, 7, 2. καυλοὶ 8, 3, 2.
 λα 8, 3, 1. ἀνθησις 8, 2,
 4, 10, 1. δίδυρα 8, 2, 2.

C. 4, 7, 5. καρπὸς γεώδης C.
 4, 8, 3. ἰσχυρά πρὸς τροφήν
 8, 3, 5. fertilissima C. 2, 12,
 1. germinatio C. 4, 7, 4. —
 3, 14, 4. 8, 1, 1. 8, 6, 4. 8,
 9, 3. 8, 11, 3. C. 2, 2, 2.
 3, 20, 7. 3, 21, 3. 4, 2, 2.
 4, 7, 1. 4, 8, 1. 4, 9, 1. 5,
 18, 2. 6, 12, 9.
 χειμάζεσθαι 4, 14, 1. 7, 4,
 3. C. 2, 1, 2. 7. 3, 4, 1. 3,
 20, 7. 6, 8, 2.
 χειμέριος 1, 8, 1. 3, 12, 4.
 χειμερινὸς ἄροτος 7, 1, 1.
 τροπαὶ ἥλιον ibd.
 χειμόσπορος C. 4, 11, 1.
 χειμοσπορεῖν C. 4, 11, 3.
 χειμὼν ὠραῖος 4, 14, 1. C. 2,
 1, 2. 5, 8, 3. καλὸς C. 2, 1, 2.
 πιέζει C. 2, 1, 3. ἐπιλαμβά-
 νων τὰς φντεῖας φθείρει C. 3,
 3, 2. ἐπιγινόμενος χρήσιμος
 3, 21, 5. — C. 3, 23, 5.
 χειροπληθής 4, 2, 7.
 χειροπληθιαῖος 9, 4, 10.
 χειρῶνειον πάναντες 9, 11, 1.
 χελιδόνιον 7, 15, 1.
 χελιδονίας ἄνεμος 7, 15, 1.
 χέλυσμα 5, 7, 2. 3.
 χέρσος 8, 6, 4. C. 3, 13, 3.
 χερσαῖα 1, 4, 2. 1, 14, 3. 4,
 9, 1. 4, 13, 1. C. 1, 22, 3.
 2, 3, 5.
 χιλεύειν C. 2, 17, 6.
 χιτῶν φλοιού 3, 13, 2. σπερ-
 μάτων 1, 12, 3. 8, 4, 1. 3.

- C. 1, 19, 2. tunicae bulborum
 C. 1, 4, 1. — C. 1, 7, 4. 4,
 1, 2. 4, 13, 4. 5. 4, 14, 1.
χιών utilis C. 3, 20, 7. *ἀναξυ-*
μοῖ καὶ μανοῖ τὴν γῆν C. 3,
 23, 4. *συνεκπέττει* C. 4, 9, 5.
 — C. 5, 13, 6.
χλωρός ἄνθος 3, 10, 4. *καρ-*
πὸς 3, 15, 3. *φύλλον* 3, 17, 3.
 3, 18, 8.
χλόη 7, 4, 10. 8, 2, 4. C. 4,
 4, 7.
χλωδης 3, 18, 8. 7, 9, 3.
χλωρός 1, 14, 1. 2, 6, 8. C.
 5, 13, 3. 6, 14.
χνοῦς in flore masculino phoenicis
 2, 8, 4. opp. *σπέρμα φανερόν*
 3, 1, 3. 6, 6, 6. C. 2, 9, 15.
 6, 10, 7.
χνωδης ἄνθος 1, 13, 1. *σί-*
του 8, 3, 3. 1, 13, 4. *φύλ-*
λον 4, 10, 2. — 7, 11, 2.
χόνδρος 4, 4, 9. *βαλσάμου* 9,
 4, 10. C. 4, 16, 2.
χόνδρυνλλα 7, 7, 1. 7, 11, 4.
χορτάζεσθαι C. 4, 9, 2.
χοῦς C. 3, 6, 4.
χρεία 5, 1, 5.
χρόα 9, 1, 1.
χροιά 2, 2, 4. 6. 4, 11, 12.
ἀκρατοι, μεμιγμένοι 7, 9, 2.
χρονίζεσθαι 9, 14, 3. C. 4,
 3, 4. 4, 6, 5. — *ειν* 4, 9, 6.
 4, 11, 7. 6, 7, 3.
χρόνιος 1, 1, 9. 10. 4, 15, 3.
 7, 2, 3. C. 6, 15, 1.
χροσιότης 9, 14, 2.
χρόνος 9, 14, 1. C. 1, 12, 5.
 1, 7, 1. 5, 14, 6.
χρυσάλλης γίνεται ἐκ κάμψης
εἰτ' ἐκ ταύτης ψυχῇ 2, 4, 4.
 C. 5, 7, 3.
χρυσίλον 9, 19, 3.
χρυσοειδής 6, 3, 5. 9, 11, 1.
 9, 19, 3.
χρωῶειν 7, 9, 2.
χρωῶμα C. 6, 4, 1.
- χῶδην* 4, 13, 7.
χῶλισμα 9, 8, 3.
χυλισμός 9, 8, 1. 3.
χυλίζειν 9, 9, 4.
χυλὸς διαφοραὶ κατὰ χ. 7, 9,
 5. ἀρμύτων πρὸς τὴν ἡμε-
 τέραν φύσιν C. 1, 16, 1. *χορ-*
νιζόμενοι χείρους C. 1, 19, 3.
μεταβολαὶ ἐν τοῖς χ. C. 2, 15.
 6, 7, 1. 6, 6, 13. — *ὦν γένε-*
σις C. 6, 6, 5. *πέψις* C. 6, 8,
 4. 6, 17, 4. *φυτοῦ* C. 6, 6, 6.
ἐνιοι δέονται μίξεως C. 6, 17, 2.
calor nimius perdit C. 6, 17, 5.
χωρισθέντες ἔλκουσι ὅσματος C. 6,
 19, 2. *φυσικός* 6, 11, 2. *οἰκείος*
 2, 8, 2. 5, 6, 1. *ἀπειτοι* C.
 6, 15, 3. *ποτιμοὶ* C. 6, 11, 2.
ἄφορος C. 5, 14, 8. *ἰσχυρός*
 7, 6, 1. *ἐδωδιμος* 7, 7, 2. *δρι-*
μύς 7, 6, 1. *φαρμακώδης* 1,
 16, 8. 7, 4, 4. *κακοποιός* C.
 2, 6, 4. *ὀπώδης* C. 1, 16, 8.
λιπαρός 6, 4, 6. C. 1, 7, 4.
ολνώδης 1, 12, 1. 6, 6, 4.
ἐλαιώδης 1, 12, 1. C. 6, 8, 7.
ἀναπόμικτος C. 6, 8, 4. *ὀξὺς*
 7, 6, 1. *γεώδης* C. 2, 6, 3.
 — 9, 8, 3. C. 2, 5, 1. 3. 2,
 16, 1. 5, 9, 5. 6, 9, 1. 6,
 11, 1. 11. 6, 14, 12. 6, 16, 8.
χύλωσις 7, 5, 1. C. 3, 9, 2.
χυμὸς εἶδη C. 6, 1, 2. *σχῆμα*
 6, 2, 2. *οἱ ἐν τῇ γῇ* C. 6, 3, 4.
ἰδέαι ἐπτά C. 6, 4, 1. *ἐκάστου*
ἰδέαι πλείους C. 6, 9, 2. *ὕδα-*
ρης 9, 1, 1. *τροφίμος* 9, 18,
 10. *ἄπλοτος, μεμιγμένοι* 6, 6,
 9. *coniunctus cum olfactu* C. 6,
 9, 1. — C. 6, 3, 3.
χύσις φλεβὸς 9, 15, 3.
χύτροι 4, 11, 8.
χύτρα ἢ C. 1, 6, 6.
χώρα *χώρας φύσις* 1, 7, 1. *τὰ*
σπέρματα μεταβάλλει κατὰ τὰς
χ. 2, 4, 1. C. 1, 9, 3. *μέγι-*
στον τὸ τὴν πρόσφορον ἐκά-

στω *χ.* ἀποδιδόναι 2, 5, 7. *C.* 3, 6, 5. κατὰ τὰς *χ.* διαφέρει καὶ αὐτὰ τὰ δένδρα καὶ αἱ ἐργασίαι 2, 6, 5. *χ.* διαφέρουσιν πρὸς τὰς ἀποβολὰς τῶν καρπῶν 2, 8, 1. ..ad tempora serendi 8, 1, 6. ..ad maturacionem 8, 2, 7. ..πρὸς αὐξήσειν καὶ τροφήν 8, 7, 6. *C.* 6, 17, 13. πρὸς σκαληκωσιν 8, 10, 5. *χ.* τινὲς δύνανται τηρεῖν τὰς φύσεις *C.* 1, 9, 2. ἐν ταῖς ἐναντίαις τὰ ἐναντία διαμένει *C.* 1, 21, 5. οἰκία μεγίστην ἔχει ροπήν πρὸς ἀντίληψιν καὶ εὐκαρπίαν *C.* 3, 6, 6. ποιοῦσι τὰ γένη *C.* 4, 11, 5. ἄλλη πρὸς ἄλλην δύνανται οἰκία *C.* 6, 13,

5. φέρουσι πολλὰς ἀνωμαλίας *C.* 6, 18, 6. ἡ *χ.* ἐκ σπέρματος ἀγρίου ποιεῖ ἡμερον 2, 2, 7. χώρας ἀρετὴ *C.* 2, 4, 3, 6, 8. ..ιδιότης *C.* 4, 11, 6. ..θέσις *C.* 3, 23, 5. εὐφυῖα *C.* 1, 2, 3. λυπρὰ 4, 15, 3. λεπτόγεως 8, 2, 11. 8, 6, 6. ψαφάρὰ 8, 2, 11. 8, 6, 4. μέλ-
αγγειος 8, 7, 2. ἀνωμαλὴς κατὰ τοὺς τόπους *C.* 3, 6, 5. 5. μέση *C.* 3, 11, 4. τυχοῦσα *C.* 4, 8, 3. Vide etiam 1, 8 et 8, 6. 8, 7, 8. 8.
χωρίζειν *C.* 1, 11, 1. 4, 6, 2, 3. *χωρισμός* γενικὸς 1, 4, 2. *C.* 6, 6, 9. 6, 7, 3. 6, 15, 5.

Ψ.

Ψαθυρός 7, 9, 4. *C.* 2, 4, 12. ψαλτήριον 5, 7, 6. ψαφαρός 8, 2, 11. 8, 9, 1. *C.* 1, 18, 1. ψεκᾶς *C.* 4, 14, 3. 5, 10, 1. 6, 17, 7. ψεκάζεσθαι *C.* 6, 19, 5. ψευδοδίκηταμνον 9, 16, 2. ψήν 2, 8, 1. 2. *C.* 2, 9, 5. 5, 1, 9. ψίαθος 4, 8, 4. 9, 4, 4. ψιλὴ γῆ *C.* 3, 6, 5. 3, 9, 1. 3, 20, 1. ψιλοῦν 4, 14, 9. ψίλωθρον 9, 20, 3. ψίνεσθαι ἄμπελος 4, 14, 6. ψύλλα 7, 5, 4. 8, 10, 1. *C.* 2, 18, 1.

ψυχρινός 8, 8, 1. ψυχὴ ἐκ χρυσαιλλίδος 2, 4, 4. *C.* 5, 7, 3. ψύχος ψύχη ἐπιγινόμενα *C.* 2, 1, 6. ὑπὸ ψύχους πιλοῦσθαι *C.* 5, 4, 2. ..ἀποκάεσθαι *C.* 5, 12, 2. — *C.* 5, 7, 3. 5, 12, 1. ψυχρός *C.* 1, 21, 5. 2, 6, 2. 3. 5, 14, 8. 6, 18, 11. ψυχρότης ἄερος *C.* 4, 12, 5. ψυχροῦδρις *C.* 2, 14, 2. ψώρα morbus oleae 4, 14, 3. 5. *C.* 5, 9, 1. 12. βοσκημάτων 9, 9, 4. ψωριᾶν 4, 14, 3. 8, 10, 1. *C.* 5, 9, 10.

Ω.

Ὠθεῖν κατὰ βάθος *C.* 3, 8, 1. ὠκιμον ὄζις 1, 6, 6. 7, 2, 7. λαχανῶδες *C.* 1, 4, 3. κατὰ μέρος ἀνθεῖ 7, 3, 1. 7, 9, 2. ἐμφλοιοσπέρματον 7, 3, 2. πο-

λυκαρπότατον 7, 3, 4. ἀκρό-
καρπον ibd. ἐμβιωτάτον *C.* 1, 4, 3. δυνεξηραντότατον 7, 3, 3. κερρόμενον βέλτιον *C.* 2, 15, 6. ἀφερπυλλοῦται *C.* 5, 7, 2.

- 1, 10, 7. 7, 1, 2. 7, 2, 1.
 4. 7, 5, 2. 4, 9, 18, 5. C.
 4, 3, 1.
 ὀκιμῶδες φύλλον 7, 7, 2.
 ὀκυτόκιον 9, 9, 3.
 ὀλεσίκαρπος 3, 1, 3. C. 2,
 9, 14.
 ὄον C. 4, 3, 4. 4, 6, 4. 6.
 ὀοειδὴς καρπός 3, 12, 7.
 ὀοτόκα ζωά C. 1, 7, 1. 4, 6,
 4. 4, 15, 2.
 ὀοτοκεῖν 7, 14, 3. C. 1, 7, 1.
 ὀμός τὸ ὀμόν ἀτελὲς C. 4, 4, 1.
 ὄρα σπόρον 2, 4, 2. 8, 1, 2.
 C. 3, 20, 1. πρὸς τὴν φυτεί-
 αν C. 3, 3, 2. τῶν ἔργων C.
 3, 14, 2. ὁ. ἔτους C. 3, 23,
 2. ἐπτεται C. 5, 7, 3. ἐνιαύ-
 σιοι C. 2, 1, 1. τεταγμένη C.
 5, 1, 1. 6. βλαστητική C. 5,
 4, 3. ἐπιτείνουσα C. 1, 7, 5.
 οἰκεῖν 7, 10, 1. 9, 1
 1, 6, 9. 1, 7, 2. 4.
 2, 1, 4. 4, 6, 7. 4,
 περισκεπῆς τῷ ἀέρι
 γονιμωτάτη C. 3, 3, 1
 κωτάτη τὸ ξαρ C. 1
 ὥρας μεταβολή 7, 10,
 τάθσεις 8, 2, 10. περ
 1, 13, 3. ἐνια ζωά με
 κατὰ τὰς ὥ. 2, 4, 4. ὁ
 γελώσης 8, 2, 4. ταῖς
 κούειν C. 1, 15, 1.
 ὄραϊος τομὴ καλάμον
 ὕλη ὡ. τέμνεσθαι 5, 1,
 τοι 8, 6, 1. ἐντομαί
 χειμῶν C. 2, 1, 2. !
 ὄδατα C. 2, 2, 1. —
 9, 10, 2. C. 5, 6, 5.
 ὄχρος 8, 1, 3, 8, 3, 1
 10, 5. C. 3, 22, 3.
 4, 16, 2. 6, 12, 9.

Stanford University Libraries

3 6105 012 302 019

STANFORD UNIVERSITY LIBRARIES
CECIL H. GREEN LIBRARY
STANFORD, CALIFORNIA 94305-6004
(415) 723-1493

All books may be recalled after 7 days

DATE DUE

SEP 18 2001
AUG 18 2001 -u

